B/F; 50.000TL
İlon • Çirîya Pêşîn
Eylül • Ekim
1994
Hejmar/Sayı; 5–6

KUZEY CEPHESİ KURULACAK MI?

sayfa 20-44

stêrka rizgarî
KOVARA SÎYASÎ

Qirkirina Kurdan û Bêdengîya Cîhanê

Rûpel 16-17

www.kurdiroj.org

stêrka
rizgarî
KOVARA SIYASÎ

Sal/Yıl: 1
Hejmar/Sayı:5-6
Îlon • Çirîya Pêşîn
Eylül • Ekim
1994
Bûha/Fiyat:50.000TL

Sahibi / Xwedî li ser navê
KOMAL BASIM-YAYIM-DAĞITIM LTD. ŞTİ.
Adına
Rıza DİNÇ

Berpirsiyarê Nivîsaran
Sorumlu Yazılışleri Müdürü
Mete DEMİRKOL

TIRKIYÊ - TÜRKİYE
NAVEND
Merkez Büro
Çakırağa Mah. Sineklibakkal Sok.
Okumuş İşhanı 18/8 Aksaray-İSTANBUL
Telefax: (212) 588 28 86

Ankara Bürosu
Hanımeli Sok. 24/18 Sıhhiye
Kızılay-ANKARA
Tel: (312) 231 96 15

İzmir Bürosu
Salihağa İşhanı No:223
Konak-İZMİR
Tel: (232) 483 88 61 – 441 18 05

Adana Bürosu
Dr. Ali Menteşoğlu Cad. Ünal İşhanı No:21
Seyhan-ADANA
Tel: (322) 359 64 17

EWRÛPA – AVRUPA
NAVEND
Merkez Büro
Bahoz BARAN
Arndtstr. 2
10 165 BERLIN - DEUTSCHLAND

Almanya Bürosu
Mehmet KORKMAZ
Allestr. 37
47 166 Hamborn - DUISBURG
Tel: 0049-203-557 524
Fax: 0049-203-548 553

Yunanistan Bürosu
M. KAYA
Velisariu 3
T.K. 114 72 ATHENS - GREECE
Tel / Fax: 0030-1-64 38 295

•

FRANSA
S. ERDEMİR
ÇH B 133 5 Voi de L'aulne
91 370 Verrieres Le Buisson-Paris
Tel: 0033-1-695 30 060

İNGİLTERE
Z. ZANA
34 Shawcourt Winstanley Road
Batersea SWI 2HF London
Tel: 0044-1-223 37 30

DANİMARKA
A. M. ÖZCAN
Blağardsgade 38, 3th.
2200 KOPENHAVEN N
Tel: 0045-40-554 576

HOLLANDA
E. CİHAN
Grofvenbeek 56
6715 HD. FDE - Arheim
Tel: 0031-8380-422 67

ÇAP • BASKI: Gül Ofset
BELAVKIRIN/DAĞITIM: KOMAL
ŞERTÊN ABONETIYÊ • ABONE KOŞULLARI
Tirkiyê - Türkiye
6 Mehî / 6 Aylık: 250.000TL
Salek / 1 Yıllık: 50.000TL
Ewrûpa - Avrupa
6 Mehî / 6 Aylık: 80 DM
Salek / Yıllık: 160 DM

Dosya Mehî • Ayın Dosyası

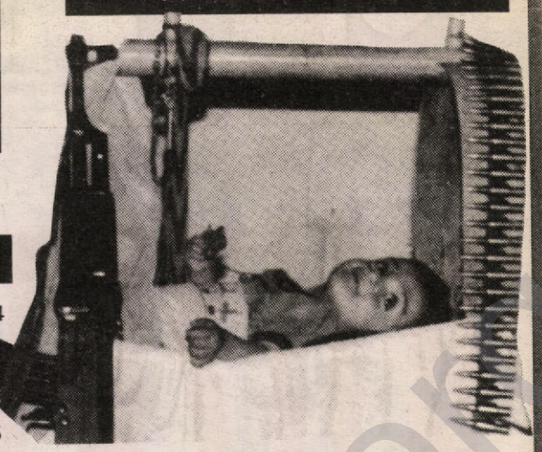

• Bütün Zamanların Gündemi : Ulusal Bir lik/ Kuzey Cephesi Kurulacak mı?....20-37
• Röportajlar.....38-44

Pêşgotin • Sunuş

•.....3-4

Karikatür

•.....5

Civak• Toplum

•Koçberî.....13-14
•Varto Ateş Altında.....15
•Qirkirina Kurdan.....16-17

Ji nava rojev

•Dersim.....10-11

•Röportaj • Hevpeyvîn

• Manolis Glezos.....45-47

Forum • Tartışma

• Parlementonu Meşruluğumu?
Recep Maraşlı.....18-19
•4x4 / J.Jêhat.....50-51
•DEP üzerine/ Can Erzin.....54-55
•YDDHP üzerine/S. Güngekti.....68-69
•Demokrasî / F.Şîyar.....78-79
• Taktik / C. Şervan.....90-92

Ji Dinê • Dünyadan

• Kuzey'deki Durum ve Uluslararası İlişkiler/
Temel / Yücel Demirer.....64-65

Jin • Kadın

•Kürdistan'da Kadın İhlalleri.....52-53

Pirtûk • Kitap

• Frantz Fanon / B. Boran.....86-88

Lêkolîn • İnceleme

•3 Eylül Direnişinin Anatomisi.....56-63

POSTER

48-49

AboneFormu/FormaAbonetî

☐ 3 Mehî● 3 Aylık ☐ 6 Mehî● 6 Aylık ☐ Salek● Yıllık

Nav/Paşnav
Ad/Soyad : _____

Navnişan
Adres : _____

_____

Hûn dikarin hege abonetî li ser hesaba **Türkiye İş Bankası Beyazıt/Istanbul Şube 1009-2235859** razînîn û sûretek jê ji **Çakırağa Mah. Sineklebahçe Sok. 18/8 Aksaray/ISTANBUL** ra qarta abone rêkin.

Abone ücretini **Türkiye İş Bankası Beyazıt/Istanbul şubesi 1009-2235859** no'lu kontosuna yatırarak, bir kopyasını **Çakırağa Mah. Sineklibahçe Sok. 18/8 Aksaray/STANBUL** adresine abone kartı yla birlikte postalayarak abone olunabilir.

www.alevakurdi.org

Merhaba..

İki sayı arasında dergimize yönelik saldırı ve provokasyonlar, gözaltı ve tutuklamalar neredeyse "adet" halini aldı. Bu kez de dergimizin imtiyaz sahibi Avukat **Rıza DİNÇ** , hiçbir delil ve belge olmaksızın Mersin'de 14 günlük ağır işkenceli gözaltından sonra tutuklandı. Dergimizin İzmir bürosu çalışanlarından **Songül DİRİBAŞ** ve Komal İstanbul büro sorumlusu **Kadir SATIK** da İzmir'deki işkenceli sorgulamalarından sonra tutuklandılar. Bu arkadaşlarımızın gözaltına alınmaları ve polis sorgulamaları ile ilgili haberleri ilgili sahifeleremizde bulacaksınız.. Öte yandan, hakkında verilen gıyabi tutuklama kararı nedeniyle Yazı İşleri Müdürümüz, **Cihan KARTAL**'da görevini bırakmak zorunda kaldı...
Daha önce de İstanbul operasyonunda Komal Genel Yayın Yönetmeni **Recep MARAŞLI** ile **Yüksel BEKİROĞLU** ve **ErgüL KIYAK** tutuklanmışlar ve tüm basım / yayım araçlarımıza, dökümanlarımıza el konulmuştu. O zaman da gözaltına alınan tüm unsurlara ağır işkenceler yapılmış, soruşturma sırasında gözaltında bulunanların tümü açlık grevine giderek işkenceyi protesto etmişlerdi. İşkence sırasında **Nurcan BALCI**'nın bel ve baldır kemikleri kırılarak yürüyemez hale sokulmuştu. Bütün bu uygulamalar halen devam etmektedir ve dolayısıyla sistemli bir kampanyanın bilinçli yürütüldüğü izlenimini vermektedir...
Geçen sayımızın dağıtımı sırasında gözaltına alınmış olan **Cemal MUHSİNOĞ LU**'da polis soruşturmasından sonra tutuklanmış ve daha sonra serbest bırakılmıştır.
Besbelli ki, bu sayımızda elinize geçer geçmez , yalnız DGM ve savcıları değil, polis de harekete geçecek, yeni seneryolar sahnelecektir. Dergimizin izlediği siyasi süreç, onun ve kadrolarının devlet güçleri tarafından susturulması için yeterli bir nedendir.
Kuşkusuz ulusumuza karşı "topyekun savaş"ın dayatıldığı ; hiçbir ayrım gözetilmeksizin ülkemizin her yerinin bombardıman edildiği, köylerimizin yakılıp - yıkıldığı; onlarca yerleşim biriminin boşaltıldığı; iki milyona yakın Kürdün açlığa mahkum edilmiş olarak mülteci duruma düşürüldüğü koşullarda, elbette onun gözü, kulağı ve sesi olan yayın organlarının aynı düzeyde terör ve baskıya tabi olması doğaldır. Mücadelenin sesi mutlaka kısılmalı, siyasal ve ideolojik kanalları tıkanmalıydı. Aydınların, kadroların özgür sesi kısılacak ki, yapılan amansız terör gözlerden saklanması mümkün olsun ve daha da tırmandırılabilsin.
Fakat birşeyi unutuyorlar!
Sterka Rizgarî, bir takım kişiler için "yasal korunak"lar biçiminde legal mücadeleyi algılamıyor; bu alanı açık mücadele cephesi olarak görüyor. Meşru olanı ve haklı olanı temel alıyor. Ülkemizde kendi meşruiyetine , kendi mücadelesinin haklılığına inanmadan, ayakları üzerine basabilen kalıcı bir mücadele mümkün olmayacaktır. Ve bu nedenle sömürgecilerin bütün araçları ile bize dayattıkları haksız ve kirli savaşta , zorbalık, zından ve zulüm, işkence, gözaltı, öldürme eylemleri ile korku ve paniğe kapılmıyoruz, döğüşe döğüşe yürüyoruz, bunda da kararlıyız..
Diğer yandan mücadelenin bizimle sınırlı olmadığını da biliyoruz, bu da bize güven veriyor. Herkes, her Kürdistan'lı içerde, dışarda; zındanda, zulümde , mahkemede ve hayatın tüm alanlarında bilinçli mücadelesini sürdürüyor. Herkes kanlı sömürgeciliğe, militarizme karşı bilinçli olarak örgütlenme çalışmalarına yükseltiyor. Bu nedenle, gidenin arkası boş kalmayacağı gibi bayrak da asla yere düşürülmeyecektir..
Ankara'da açıklama yapan **Yaşar Kemal,** içinde bulunduğumuz durumu şu trajik sözlerle özetledi; *"Kendimi onursuz hissediyorum. Çünkü cezaevinde değilim ve cezaevinde olacak bir şeyler yazmadığım için, ileride kurulacak bir İnsan Hakları Mahkemesi beni mutlaka mahkum edecektir."*
Dünyaca üne sahip Y. Kemal'in söylediği bu sözler, 94 Türkiye'sinde "cezaevinde olmanın", onur ölçütü, dışarıda kalmanın daha doğrusu yapılıp edilenlere ses seda çıkarmadan sessizce onaylamanın ise, onursuzluk olduğunun yükses sesli bir çığlığıdır. Gerçekten de Kürdistan'da uygulanan devlet terörü, tüm alanlarda misli görülmemiş kan dökücülük, barbarlık, her alandaki siyasi gericilik karşısında suskun kalabilmek, kendi kabuğunda yaşayabilmek için insanlarda birşeylerin noksan olması gerekiyor. Ahlâki ve moral değerlerin çöküşü, bilinç ve bellek yitimi...
Bu koşullarda zulme ve zorbalığa karşı mücadele edenler ve bu yüzden kazaya belaya uğrayanlar veya uğrayacak olanlar hiç gocunmasınlar, onlar bu karanlık sürecin ışıltılı özneleri olarak yerlerini çoktan aldılar...

Bu sayımızın gündemi Ulusal Demokratik Cephe..
Kürdistan Ulusal Demokratik Mücadelesi'nin geldiği aşama; hem cephe birliğini hem de uluslararası diplomaside temsili dayatıyor, zorunlu kılıyor.
Kürt ulusu adına, onu sömürgeci bir zulüm cenderesi içinde tutan, bombalayan, yağmalayan,katleden sömürgeci güçlerin değil; bizzat kendi kendisinin karar vermesi, kendi kurum ve bağımsız örgütlenmeleriyle temsil edilmeleri zorunluluğu artık *"bıçak kemiğe dayandığı, ok yaydan çıktığı için değil, bu zulüm bu bezirgan saltanatı bitsin diye"* kendisini dayatmıştır.
Bu gerekliliğin ve zorunluluğun diğer bir yanı da, Kürt ulusunun kendi bağrından çıkardığı her parçadaki mücadele örgütlerine,siyasal kurum ve kuruluşlarına sahip olması ve bunların güçlerini bütün dünyaya ispatladıkları için bir noktaya gelinmiş olmasıdır. Ne ki, bu panorama içinde her biri kendi işlevi içerisinde meşruiyet mücadelesi ve politik kimliğinden alan örgütlenmeler; Kürdistan'ın bütünü açısından parçalı bir durum arzediyorlar. En önemlisi de her parçadaki Ulusal Demokratik

Sunuş

Güçlerin, henüz sömürgeci devlet bütününden çıkamayan, politik perspektiflerinin odağına Kürdistan'ı değil, diğer ulusal bütünlerin demokratik parçaları olmayı önüne koyan siyasal düzeylerde durmalarıdır. Böyle olunca da bağımsız ve Kürdistani temsil yerine, Türkiye'nin Irak'ın, yada Suriye'nin "Ulusal demokratik partileri" olarak sınırlanıyorlar. Bu manyetik alan Kürdistan adına, Kürt ulusu adına söz ve karar sahibi olmayı engelliyor.

Oysa yapılması gereken şey, Kürt ulusuna, daha önemlisi Kürdistan'daki bütün sınıf ve tabakaların temsiline dayanan bir meşruiyet üzerinde yükselmektir.

Kürdistan ulusal demokratik güçlerinin, anti-sömürgeci ve sosyalist örgütlenmelerin kendi aralarında birlik kurumlarını, düzeylerini örgütlemeleri onların hem hakkı ve hem de savsaklanması artık "suç" haline gelecek ödevlerdir...

Süreçlerin önüne, yalnız siyasal değil, konjonktürel ve uluslararası güç dengelerine, çıkar hesaplarına dayanan birçok engel çıkacağı doğaldır. Fakat aynı biçimde bütün ulusal örgütlenmelerimiz de birbirine benzer bir konsensüs ve irade yönelimi olduğunu da tesbit etmek gerekir. Bu tarihsel momenti yakalamak, hem Kürdistani güçler arasındaki iç barışı, Kürtlerin kendi kendileriyle kardeşliğini, ortak diplomatik ve siyasal temsili sağlamak gerekiyor.

Stêrka Rizgarî, sorunların ciddiyetle ele alınması, sorumlulukların paylaşılması açısından Cephe ve birlik tartışmalarını hızlandırmasına katkıda bulunmayı amaçlıyor.

TC'nin diplomatik alanda, özellikle "Kürdistan Sorunu", "İnsan Hakları İhlalleri", "Demokratikleşme" konularında sıkıştırıldığı ve dışlanma ile yüzyüze olduğu bir süreç yaşıyoruz. Birkaç yıl önce dorukta olan TC'nin diplomatik başarıları, bugün tam zıddına dönüşmektedir.

Kotarılmaya çalışılan bir takım göstermelik "Yasal değişikliklerin", görüntüyü kurtarmaya, kamuoylarını aldatmaya, oyalamaya yönelik olduğuna hiç kuşku yok.

Şu günlerde TBMM'de görüşülmesi beklenen Terörle Mücadele Yasası'ndaki değişikliklerin de "düşünce ve ifade özgürlüğü" üzerinde yasaklamaları kaldırmak bir yana, daha usturuplu ve sistemli baskı altına almanın hilelerini taşıdığına da işaret etmek gerekiyor.

Muhtevayı yansıtmayan ve "dış baskılardan uzak kalabilmek için" yapılan hile-i şerriyelerin demokratikleşme vb. ile ilgisinin olmadığı apaçıktır. Çünkü, sorun sömürge Kürdistan'daki ulusal kurtuluş, tüm Türkiye'deki toplumsal kurtuluş mücadelesi sorunudur. Kürdistan sorunu çözülmeden "demokratikleşme"nin sözkonusu olamayacağını tarih her an ispatlamaya devam ediyor.

Gündemimizin diğer bir yanı da ağırlıklı olarak Kürdistan'da yapılacak olan TBMM yenileme seçimleridir. TC, bu seçimlerle TBMM'nin Kürtler açısından kaybolan meşruiyetini "yenilemeye", güven tazelemeye çalışıyor.

Fakat sahneye koyduğu senaryo, oyun, oyuncular, mekan, dekor herşey aynı. Hatta daha da berbat, kötücül, kanlı ve karanlık bir dekor... Kurt ulumaları, tekbir sesleri, bomba gürültüleri, kan kokuları arasında yapılacak olan bu "demokratik" seçimlerden hangi suret altında olursa olsun "devlet"in çıkacağına, çıkarılacağına kuşku yoktur.

Milletvekilleri zindanlara atılmış, idamla yargılanan bir yerde hiçbir değişiklik olmadan "seçim" yapılması; yeniden seçileceklerin üzerinde darağacı gölgesini, kürsü zorbalığını kaldıracak mı? Tersine en büyük ve en somut seçim zorbalığı bu değil mi?

Ne Meclis'in ne de bu seçimlerin hiçbir meşruiyeti ve demokratik yanı bulunmadığını, etkili ve yaygın bir boykot tavrının sürece cevap verebilecek biricik yol olduğunu vurgulayarak, tüm okurlarımıza sağlık ve esenlikler diliyoruz...

***

Kısa bir not/

Yukarıda belirttiğimiz gibi, Sorumlu Yazı İşleri Müdürümüz **Cihan Kartal,** hakkında verilen gıyabi tutuklama nedeniyle görevini bırakmak zorunda kaldı. Yeni Yazı İşleri Müdürümüz, **Mete Demirkol**'a "bol DGM"li bir yayın dönemi diliyoruz...

Ayrıca, Eylül sayımızı, Ekim sayısıyla birleştirmek zorunda kaldık. Bütün bürolarımızın, dağıtımcılarımızın, teknik kadrolarımızın ağır polis operasyonlarına maruz kalmaları ve bütün arşiv ve teknik araç gereçlerimize el konulması, dergimizi zamanında okuyucularımıza iletmeyi engelledi, engellemeye devam ediyor....

Öte yandan, basıma hazırladığımız sayımızın kayıtlı olduğu disketlere hiç bir gerekçe gösterilmeden el konuldu.... Böylece Eylül-Ekim sayımızı, yeni baştan hazırlayarak, sayfa sayısını artırdık ve ancak Kasım ayının son haftasında baskıya girebildik...

Hayin tuzaklarla dolu, çetin bir geçitte ilerlemeye devam edeceğimizi belirtmeye gerek yok...

Yola devam...

Gelecek sayıda yine birlikteyiz...

www.dersim.org

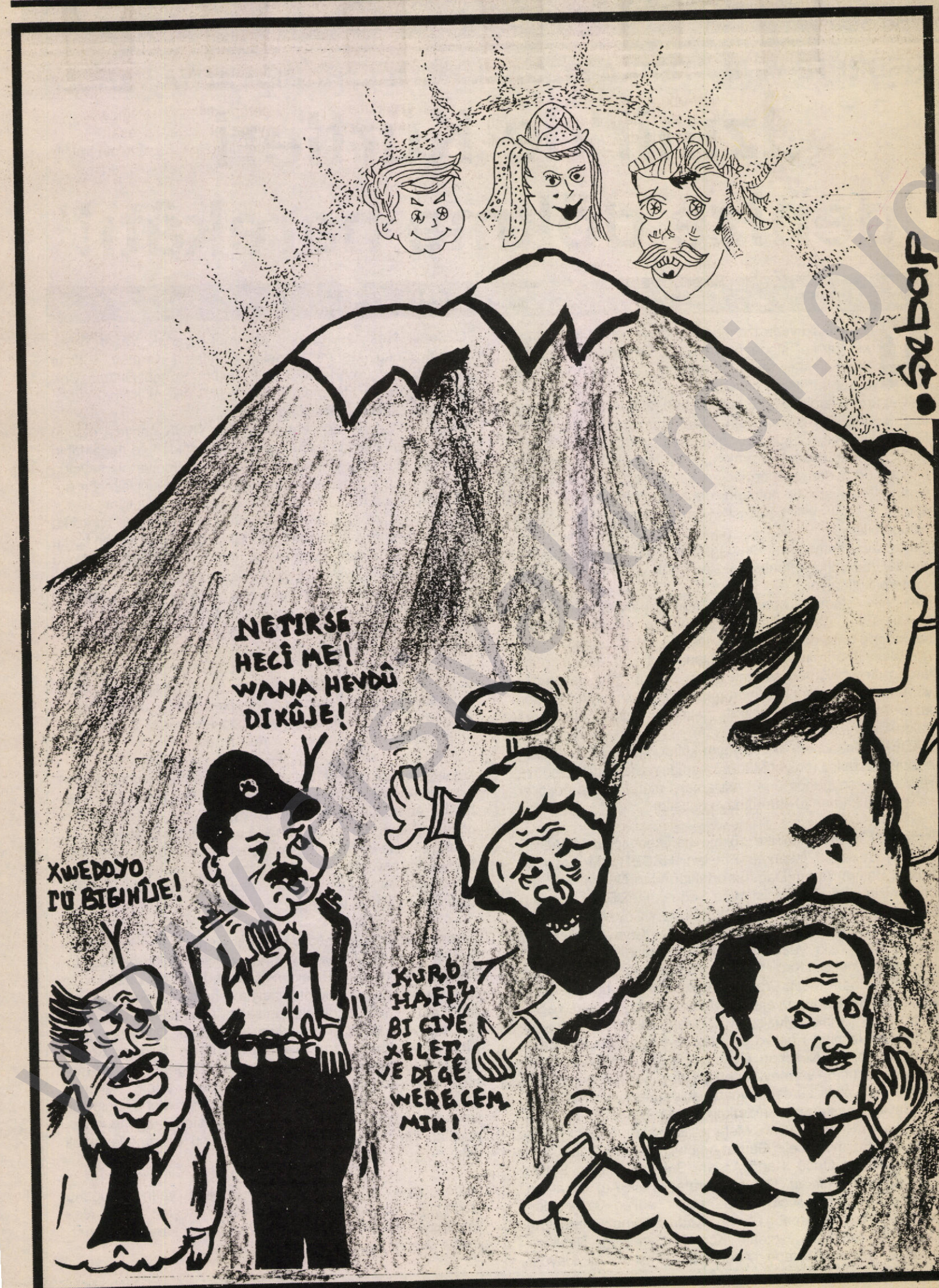
NETIRSE HECÎ ME! WANA HEVDÛ DIKÛJE!
XWEDOYO TU BIGIHÎJE!
KURÊ HAFIZ BI CIYÊ XELET VE DIGÊ WERE GEM MIN!

HEDEFTE YİNE STÊRKA RIZGARÎ, KOMAL, HADEP, ARYA VARDI...

İzmir'de Kürtleri 'denize dökme harekâtı!'

Yaklaşık iki yıldır İzmir'de "Kürde iş verme, ev verme, kız verme" sloganlarıya sürdürülen Kürtsüzleştirme kampanyası, terörist devlet güçlerince ete kemiğe büründürülerek boyutlandırılıyor.

Devlet terörü İzmir'de 20 Eylül'den beri "anti-Kürt bir sindirme operasyonu" yürütüyor. Devlet terörünün hedefinde Stêrka Rizgarî, Komal, Özgür halk gibi yayın kuruluşları; Arya ve MKM gibi kültür sanat kurumları, HADEP ve İHD'nin yanı sıra birçok Kürt aydını, araştırmacı ve yazar da bulunuyor.

İzmir'in, yaşayan Kürt nüfusun yoğun siyasal ve polisiye baskı altında olduğu ve "şövenist" kampanyaların pilot bölgesi olduğu biliniyor.

Devlet aynı zamanda kürtlerin politik, kültürel çalışmalarını, siyasal kurumlaşmalarını da sindirmek için her aracı, her yöntemi kullanıyor.

İzmir'deki "sindirme operasyonu"nun görünürdeki bahanesi de 15 Eylül 1994 günü Menemen ve Aliağa İşbankası şubelerine para götüren aracın soygun girişimi sırasında, üç görevlinin öldürülmesiyle sonuçlanan olaydır. Bütün olaylardan direkt Kürtleri sorumlu tutan polisin "suç" ve "suçlu" yaratma yöntemlerini çalıştırdığı hareket esnasında 80'den fazla insan gözaltına alındı, işkence edildi, kurumlara saldırıldı, işyerleri mühürlendi.

HADEP yöneticileri, basın,yayın-kültür kurumları ve bilim adamları, İzmir Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu ve medya işbirliğiyle "soyguncu örgüt militanları" olarak lanse edildiler ve aleyhte kamuoyu yaratılmaya çalışıldı.

İzmir'deki "Kürtleri denize dökme hareketi" içinde; HADEP İzmir İl Sekreteri İskender Eraslan, HADEP PM üyesi ve Komal Basım-Yayım-Dağıtım ortaklarından Nevzat Sağnıç, dergimizin İzmir Temsilcisi Mine Sağnıç, HADEP İl Yönetim Kurulu üyesi Remzi Aker, HADEP Buca YK üyesi Vahit Zeydan, Kürt dilbilimci, araştırmacı-yazır Kaya Müştakhan, Özgür Ülke eski yazı işleri müdürü Metin Balcı, Komal Yayınevi Yöneticisi Kadir Satık, Arya Kültür ve sanat Merkezi çalışanlarından Metin Yavuz, Arya Müzik grubundan Ali Kemal Yıldız, Hadep üyeleri Seyfettin Karatay, Yaşar Yağcı, Mehmet Kışanak, Müzisyen Berzan Kılıçarslan, İnşaat Mühendisi İzzettin Koç ve eşi Naziye Koç, Arkeolog Metin Göktepe ve eşi Neslihan Göktepe, işadamı Mevlüt Kaya, Murat Satık (ifade vermeyi redettiği için yoğun işkenceye tabi tutuldu ve gözaltı süresi boyunca açlık grevi yaptı. İşkence altındayken hastaneye kaldırıldı.) Sıddık Satık, Yücel Nevcanoğlu, A. Kadir Eraslan, Mehmet Erasalan, Neslihan Karatay, Ramazan Adıbelli, Gurbet Adıbelli, Mehmet Ermiş, Adil Arslan, Ahmet Öncü, Kadri Arslan, Süheyla Aksoy, Saliha Dağ, Sinan Demirkan, Rıdvan Karatay, Faik Arç gözaltına alındılar. Basında suçlu olarak teşhir edilen 32 kişiden DGM'ye çıkarılan Ahmet Güven, Kadri Sönmez, Ramazan Akdağ, Murat Satık, İzzettin Koç, Naciye Koç, Neslihan Göktepe, Metin Göktepe, Abdülkadir Eraslan, Ali Haydar Özdemir, Neslihan Karatay, Mehmet Kışanak, Yaşar Yağcı, Ahmet Öncü, Mehmet Eraslan, Seyfettin Karatay, Rıdvan Karatay, Tezcan Adıbelli, Vahit Zeydan, Songül Diribaş, Berzan Kılıçarslan, Mehmet Ermiş, Kadir Satık, Ali Kemal Yıldız, Kadir Isı, Zeynep Akın tutuklandılar.

Menemen soygununa karıştıkları ve YRNK gerillası olduğu iddia edilen kişilerin yoğun işkence gördükleri ve ifadelerinin zorla imzalatıldığı bildirildi. Sanıklardan, emniyet ve savcıda ifade vermeyi rededen Ahmet Güven'in yoğun işkence sonucu ayakta duramayacak halde olduğu da bildiriliyor.

12 Eylül Cuntası'nın siyasal yönetimi, silah zoruyla bir korku toplumu yaratmayı hedefliyordu. Birim birim inşa edilen korku toplumu hedefinde, çağdışı bir toplum yaratıldı; diz boyu zulum ve kan deryasında bir tepkisiz toplum...

70 yıllık Cumhuriyet tarihinde hiç bir demokratik geleneğin oluşmadığı toplumda, yaşamın nabzını kirli sömürge savaşından milyonlarca dolar kazanç sağlayan silah tacirleri ve bu savaştan çıkarı olan sömürgeciler tutmaktadır. Sömürge bir ulusun kurtuluş mücadelesi içinde döğüşe - döğüşe, dişle tırnakla yaratılan ulusal kurumlara karşı yürütülen açık, gizli imha savaşı, Kürdistan'ın köy ve mezralarından başlamak üzere metropollere kadar uzanan göç yolları üzerinde pervasızca sürdürülmektedir.

Bu bağlamda, çeşitli bahaneler ve provakasyonlarla dergimize ve diğer ulusal kurum ve kişilere karşı yönelen devlet terörü, Adana'da kontr-gerilla cinayeti olarak gerçekleşirken, İzmir'de "sindirme operasyonları" biçimine bürünebiliyor.

Tüm bu baskı ve terörün gerçek nedeni Kürt ulusuna yönelik "topyekûn savaşın" ve onun uzantıları olduğunu biliyoruz. Gösterilen bahaneler ne olursa olsun, amaç; hayatın her alanında KUKM'ni boğmaktır.

Temmuz ayında İstanbul'da Komal Genel Yayın Yönetmeni Recep Maraşlı, Ergül Kıyak ve Yüksel Bekiroğlu'nun tutuklanması, Nurcan Balcı'nın işkencede sakat bırakılması, teknik araçlarımıza el konulmasıyla sonuçlanan operasyonun ardından bu kez de, dergimizin sahibi Avukat Rıza Dinç Mersin'de, Komal İstanbul sorumlusu Kadir Satık, Dilbilimci-yazar Kaya Müştakhan, İzmir Temsilcimiz Mine Sağnıç, Komal Basım-Yayım ortaklarından Nevzat Sağnıç, İzmir muhabirimiz Songul Diribaş'ın gözaltına alınıp işkence görmeleri; İstanbul'da muhabirimiz Cemal Muhsinoğlu'nun işkenceli gözaltından sonra tutklanmasının, yayınlarımıza duyulan kin ve nefretin ifadesi olduğunu belirtmeye gerek yok!

Geçen sayımızda cevabımızın oldukça yalın olduğunu yazmıştık; özgürlük ve bağımsızlık ateşleri alev alev yayılmaya devam ettikçe sonsuz vahşete karşı tüm enerjimizle direneceğiz...

HEDEFTE YİNE STÊRKA RIZGARÎ, KOMAL, HADEP, ARYA VARDI...

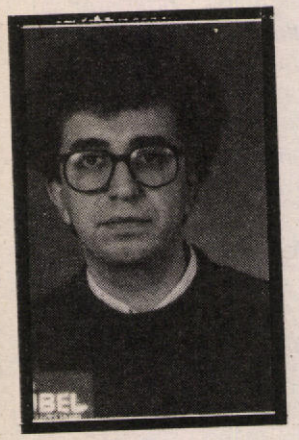

Rıza Dinç

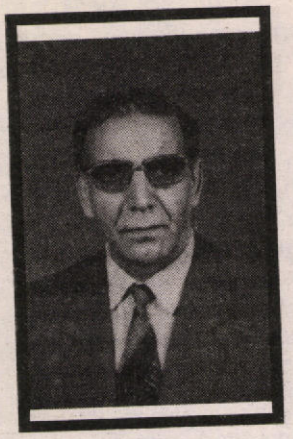

Kaya Müştakhan

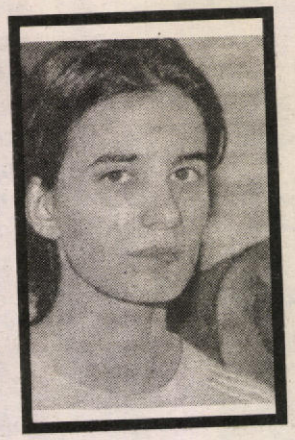

S. Diribaş

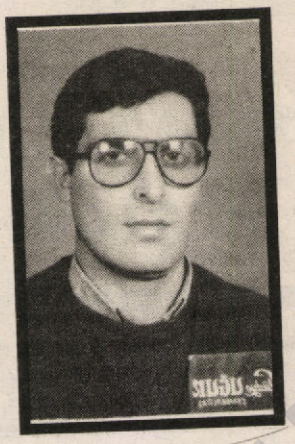

Kadir Satık

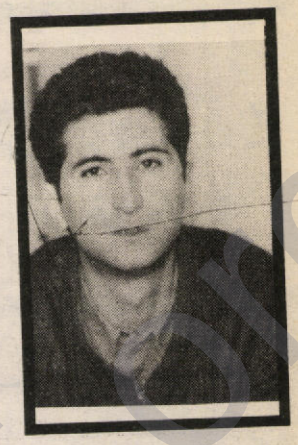

C. Muhsinoğlu

Büyükanne ve toruna birlikte işkence!

İzmir Polisi "Kürtleri denize dökme" seferberliği sırasında geleneksel barbarlık örnekleri sergilendi.
Dergimizin İzmir Temsilcisi Mine Sağnıç ve eşi Nevzat Sağnıç'ı hemen her hafta sorgusuz sualsiz gözaltına alıp bırakan polisler; bu kez de 5 gün her gece Sağnıç'ların evinde karakol kurdular.
Evi tamamen talan eden ve han gibi kullanan polisler babaanne Rabia sağnıç ve torun Zınar'ı birbirlerinin gözleri önünde tartaklamaları, "babasının teslim olması için" nine ve torunu rehine gibi kullanmaktan çekinmediler. Ve yine pervasızca "Sağnıç'ı buldukları yerde öldürecekleri" tehdidin de bulundular.

ARYA Sanat ve Kültür Merkezi Talan Edildi!

Polisin sindirme operasyonun hedefi yanlızca ilerici yurtsever basın değil, Komal, Stêrka Rizgarî gibi yayın kurumları, Arya ve MKM gibi kültür ve sanat kurumları da doğrudan baskının odağına yerleştirildi.
"Arama" adı altında bu kurumları istila eden güvenlik güçleri, bütün eşyaları kırıp döktü; malzeme ve çalışmalara el koyarak talan ettiler. Kurumlarda "karakollar kurarak" gelip giden insanları gözaltına alıp, işkenceden geçirerek onları yıldırmaya, kurumlaşmaya gözdağı vermeye çalıştılar.

İşyerleri Mühürlendi!

İzmir"deki sindirme seferberliğinde Komal, Stêrka Rizgarî, Arya ve MKM gibi kurumlara, HADEP gibi siyasal partilere maddi destek sağladıkları iddiasıyla yurtsever kürt işadamlarının işyerleri mühürlendi.
Komal Basım-Yayım-Dağıtım ortaklarından ve HADEP PM üyesi Nevzat Sağnıç'ın "Dilan kerestecilik", HADEP il Yönetim Kurulu Üyesi Remzi Aker ve İzzettin Koç'a ait işyerleri de mühürlendiği gibi çalışanları da gözaltına alındılar.
Devletin üst düzeylerindeki bankaların, kredilerin yağmalandığı, trilyonluk vurgun ve yolsuzlukların, mafya hesaplaşmalarıyla birlikte yaşandığı bir dönemde; suçları sadece Kürt yurtseverliği olan insanların işyerlerinin imha edildiği bir başka vurgun ve soygun yaşanmaktadır.

BİR PROVOKASYON DAHA!... Dergimizin Sahibi av. Rıza Dinç'e İşkenceli gözaltı ve tutuklama!

Yayına başlar başlamaz devlet terörünün baş hedeflerinden biri olan dergimizin sahibi AV. Rıza Dinç, aynı zamada hukukçu olarak giridiği siyasi davalardaki tavrı ve savunmalarıyla da polisin hışmınıüzerine çekiyordu.
Hergün ve her fırsatta TEM tarafından "elimize geçirirsek onu beter edeceğiz" tehditleri ile sindirilmeye çalışılan Rıza Dinç 1 Ekim 1994 tarihinde Mersin'de gözaltına alındı.
İHD ve Yurtsever hukukçuların devreye girmesine rağmen Adana ve Mersin Emniyet müdürlüğü Dinç'in kendilerinde olmadığını iddia ettiler. Ama Dinç'in " faili meçhul" a gitmesiydi. Sonunda olayın görgü tanıkları ve İHD'nin girişimleriyle Rıza Dinç'in Mersin'de yoğun işkenceler altında bekletildiği ve İzmir'e götürülmesi ihtimalinin olduğu öğrenildi.
Mersin İHD Şube Başkanı Av. Hamza Yalçın, Dinç'le yaptığı kısa bir görüşmede kendisini çok bitkin bir şekilde gördüğünü, ayrıca kendisinin "gözaltına alındığı günden beri yoğun işkence altındayım, yapılan işkenceleri protesto etmek amacıyla açlık grevine başladım" dediği bildirildi.
Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Af Örgütü (Amnesty) bir bildiri yayınlayarak acil eylem çağrısında bulundu. Sınır Tanımayan Avukatlar Birliği, SınırTanımayan Gazeteciler Birliği, Uluslararası Pen Klüp gibi kurum ve kuruluşlar Rıza Dinç'in durumuyla yakından ilgilenerek sürekli bilgi aldıklarını açıkladılar. Çağdaş Hukukçular Derneği İzmir Şubesi de Rıza Dinç'in gözaltına alınarak gördüğü işkenceleri kınamak amacıyla bir basın açıklaması yaptı.
Öte yandan şubelerimizi ziyaret eden, mesaj gönderen, telefonla arayan birçok kişi, çeşitli kurum-kuruluş temsilcileri ve yurtsever hukukçular, TC'nin devrimci-yurtsever hukukçulara karşı giriştiği saldırı ve provakasyonlar karşısında kamuoyunun sessiz kalmayacağını bildirip, protesto ettiler.
14 Ekim günü savcılığa çıkarılan Rıza Dinç, tutuklanarak Mersin Tutukevine gönderildi.
TC'nin siyasal kaos ve sömürgeci şiddetin fütursuzlaştığı bir dönemde fırsat bulan devlet, Rıza Dinç'i cezalandırmaya çalışıyor.

Recep MARAŞLI'dan DGM'ye Protesto!

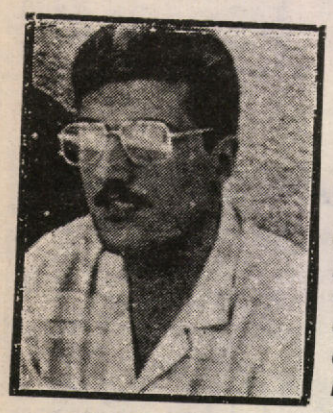

İGDM'deki Kanal 6, Dinamit Programı Davasında, Komal Genel Yayın Yönetmeni Recep Maraşlı DGM'lerde ifade vermeyi red etti. Yaptığı açıklamada Maraşlı şu görüşlere yer verdi:

"Devlet Güvenlik Mahkemeleri başta olma üzere, TC Anayasası, yasaları ile bir bütün olarak Türk Hukuk sisteminin, sömürgeci devlet yapılanmasının bir öğesi olduğuna kuşku yoktur.

Bu hukuk sistemi halen kürdistan üzerinde yürütülmekte olan azgın sömürgeci devlet terörü ve savaş siyasetinin bir aygıtıdır. Dolayısıyla, sömürgeci politikaların emri altında ve onun uzantısı olarak işleyen bir sistemin adalet dağıtması ve bağımsız bir yargı erki olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

DGM'ler; Mili Güvenlik kurulunun, Genel Kurmay'ın Milli İstihbarat Teşkilatı'nın, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün resmi ve gayrı resmi güvenlik birimlerinin, hükümetlerin, savcılıkların direktifleriyle eşgüdümlü olarak, aynı programatik ve siyasal hedefler içinde çalışmaktadırlar.

DGM'lerin yargılanmalarına muhattap olan milletvekilleri, bilim adamları, gazeteciler, yazarlar, sanatçılar, yurtsever, demokrat, sosyalist bütün gruplardan görüşlerden insanımızın; bu gayri hukuki yargılamaların reddi kendisini dayatmıştır.

Günlük politik kararlarla bile yönlenebilen bir yargının meşrulaştırılmaması, teşhir edilmesi ve işlevsiz bırakılması bir görevdir.Bu nedenle DGM'lerin hedef kitlesi olan insanların yürüttükleri boykot eyleminin tarihsel bir öneme sahip olduğuna da inanıyorum.

Bu mahkemeler, evrensel ve uluslararası hiçbir hukuk normuna dayanmayan, bombalardan, kurşunlardan, sürgün ve imhadan her nasılsa ayrık kalmış hedef kitleyi terörize etmeye, cezalandırmaya çalışan öcalma heyetleri gibidir.

Kısaca, DGM'lerin bizim için, ne toplumsal, ne tarihsel, ne de evrensel huhuk normları açısından hiçbir meşruiyeti ve saygınlığı sözkonusu değildir. Bu mahkemelerin bizler için bir tek dahi adil karar vermeleri mümkün değildir.

Bu nedenle mevcut hukuk sisteminin ırçı-sömürgeci karakterine ve reddedilmesi gereğine bağlı olarak DGM'lerde yargılanmayı, bu mahkemelerde ifade vermeyi, savunma yapmayı reddetiğimi kamuoyunun bilgilerine takdirine arzediyorum.

Recep MARAŞLI
Komal Yayınevi Genel Yayın Yönetmeni
Sağmalcılar Cezaevi
C-13 Bayrampaşa-İstanbul

Gözaltına alının temsilcimiz arama bahanesiyle götürüldüğü havaalanı emniyetinde üstü parçalandı, ölümle tehdit edildi...

Adana Büromuza Polis baskını!

31.8.94 tarihinde dergimizin Adana Bürosuna baskın düzenlendi. Dernekler ve Basın Masası'ından gelen polisler, toplatma kararı olduğu gerekçesiyle 30 Kadar kitap ve dergimizin 2, 3 ve 4. sayısından toplam 20 adedine el koyarken çeşitli sosyalist çevrelerin dergi ve gazetelerinden oluşan arşivimiz de götürüldü.

Operasyon sırada, büromuzda bulunan iki okuyucumuz ise suçlu muamelesi yapılarak sorgulandılar.

Öte yandan, 11.9.94 tarihende sosyalist dergilerden Barikat, Emeğin Bayrağı, Özgür Halk, Odak ve dergimizin Adana temsilcisi HADEP'ten çıkarken keyfi olarak gözaltına alındı.

Gözaltına alınanlar arasında bulunan temsilcimiz, emniyet sürecini şöyle anlatıyor;

"Önce emniyete götürüldük. Bayan polis olmadığı bahane edilerek bu kez Adana Havalimanına götürülerek bayan polislerce üst araması yapılmak istendi. Orada normal bir üst araması dışında soyunmamız dayatıldı. Karşı koymam üzerine kaba dayağa maruz kaldım. Üzerimdeki giysiler zorla parçalanarak çıkarıldı. Soyunarak aranan diğer arkadaşda HADEP üyelerinden Nilgün Çampınar'dı. HADEP'te yönetici ve dergi temsilcisi olması nedeniyle "yakında hepiniz boğulacaksınız, hepinizi öldüreceğiz" diyerek tehdit ettiler.HADEP'ten çıkarken gözaltına alınan birçok Kürt kadınının (yaşları 50-52) kendilerini boğabilecekleri bahanesiyle başörtüleri alındı..."

Tüm bu baskılar ve benzeri uygulamaların bizleri yıldıramayacağını duyuruyor; sosyalist, yurtsever ve demokratik kitle kurum ve kuruluşlarına yönelik devlet tekörüne karşı kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Stêrka Rizgarî/ Adana

www.arsivpk.org

Polis, İstanbul'da üç devrimciyi kurşuna dizdi! KAFETERYA'da İNFAZ

Evleri basarak devrimcileri katletmeyi gelenek haline getiren ve bu eylemlerini, alkışlı gösterilerle, basın-yayın desteğiyle meşrulaştırmaya çalışan İstanbul polisi bir adım daha attı.
Güpegündüz İstanbul/Beşiktaş Barbaros bulvarındaki Arzum Kafe'yi basan "Terörle Mücadele ekipleri", diğer müşterileri dışarı çıkardıktan sonra üç devrimciyi orada kurşuna dizdi.
Yapılan polis açıklamasında öldürülen kişilerin polise ateş açtıkları ve çatışma çıktığı iddiası ise koca bir yalandan ibaret!
28 Eylül'de Arzum Kafe'de kurşuna dizilen Elmas Yalçın; BEMSEN (Belediye İşçileri Sendikası) kurucusu, Fuat Erdoğan; İstanbul Barosu avukatlarından ve İsmet Erdoğan; makine mühendisiydi.
Devrimci Sol tarafından 3 Ekim 1994 tarihinde yayınlanan 78. No'lu haber bülteninde kurşuna dizilen üç devrimcinin, Devrimci sol taraftarları oldukları açıklanarak; "Menzi ve işkenceci katil sürülerinden alçakca katlettikleri yoldaşlarımızın hesabını soracağız" dendi.
Polisin ev baskınlarından sonra, sokak infazlarına doğru yönelmesi karşısında çeşitli demokratik kitle örgütleri olayı protesto ettiler.
Halkın gündemini çarpıtmak için Göknel ve Civan olaylarındaki ayrıntıları saatlerce didikleyen basın-yayın tekelleri, kafetaryanın boşaltılıp üç devrimcinin kurşuna dizilmesi olayını resmi açıklamaları süsleyerek vermekten öte bir şey yapmadılar.

Kaya Müştakhan'da İŞKENCEDEYDİ!..

İzmir polisinin hedeflediği insanlardan biride Kürt dilbilimci ve yazar Kaya Müştakhan'dı.
Kaya Müştakhan, ilerici bir Kürt aydını olmanın "cezasını" yaşamı boyunca sürgünlerle, gözaltılarla, baskılarla çekmiş, emekli bir öğretmen olarak yaşamını İzmir'de sürdürüyor.
Kürt dili ve edebiyatı üzerine çalışmaları, Arya ve MKM'deki söyleşileriyle tanıdığımız Müştakhan, aynı zamanda Kürt Enstitüsü'nün Dil Komisyon Üyesi.
İzmir'de hiçbir yurtsever düşünceye tahammül edemeyen devlet, Müştakhan gibi bir aydın pınarını da kurutmaya çalıştı."Düşünce özgürlüğü" demogojilerinin yapıldığı Türkiye'de ilerlemiş yaşına rağmen seçkin bir araştırmacı-yazar, Kürt aydınlanmasına olan katkıları nedeniyle 15 gün hücrelerde tutulup, işkence edilerek ödüllendirildi. Kaya Hoca'nın işkence altında tutulması, içeride ve dışarıda birçok kuruluş tarafından kınandı.
Müştakhan 10 Ekim 1994'te çıkarıldığı DGM tarafından serbest bırakıldı.
KOMAL, STERKA RIZGARİ, ARYA, MKM VE HADEP'E yönelik saldırı ve provakasyonlar protesto edildi. Aralarında dergimiz sahibi AV.Rıza Dinç, Yayınevi Yöneticisi Kadir Satık, Araştırmacı yazar Kaya Müştakhan'ında olduğu çok sayıda kişi gözaltına alınması ve işkence edilmesi protesto edilmeye devam ediyor!
"SALDIRILAR BİZİ YOLUMUZDAN ALIKOYAMAYACAK!

Komal Yayınevi Genel yayın Yönetmeni R. Maraşlı, E. Kıyak ve Y. Bekiroğlu

YARGILANDI!

8 Temmuz 1994 tarihende "Terörle Mücadele" timleri tarafından dergimize yönelik yapılan provakasyon sonunda teknik yöneticilerimizle birlikte Komal Genel Yayın Yönetmeni Recep Maraşlı'nında içinde bulunduğu 10 kişi gözaltına alınmıştı. 21 Temmuz 1994 günü çıkarıldıkları İDGM tarafından R. Maraşlı, E. Kıyak ve Yüksel Bekiroğlu tutuklanmış ve M. Satık, F. Satık, N. Çamlı, E. Yetkiner, N. Balcı ve Ş. Sefer tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmışlardı.
20 Ekim 1994 günü İDGM'de görülen duruşmada yargılananlar hazır bulundular. Yaptıkları savunmalarda, "örgüt üyeliği ve örgüt yöneticiliği" iddiaları reddedildi. Gözaltında ağır işkence sonucu kalça kemiği kırılan ve durşmaya getirilmeyen Nurcan Balcı'nın ifadesi ise 18/ 10/ 1994 tarihinde Keşan Asliye Hukuk mahkemesi tarafından alındığı öğrenildi.

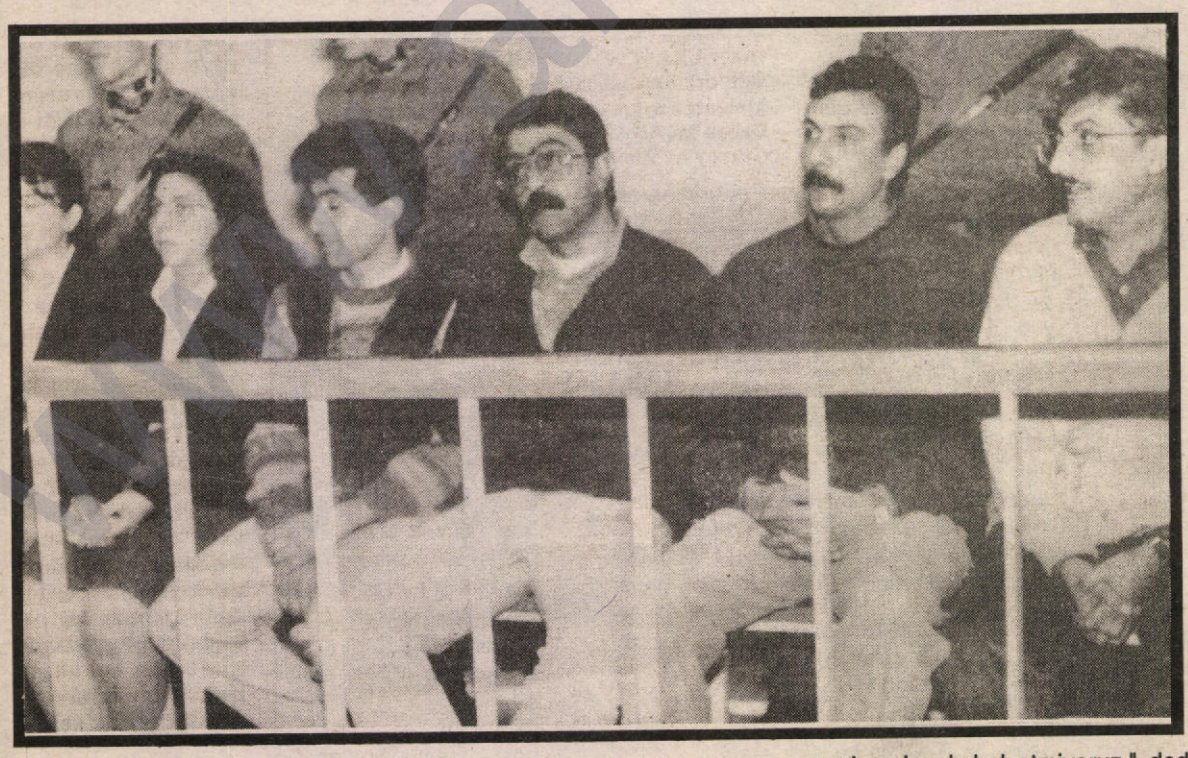

Soldan sağa; Recep Maraşlı, Yüksel Bekiroğlu, Ergül Kıyak, E. Yetkiner, N. Çamlı, F. Satık

R. Maraşlı ifadesinde, "Komal Yayınevinin Genel Yayın Yönetmeni olarak bu yayınevine karşı alınan bir karar sonucu faaliyetlerine son verilmiş ve bu şeklide hakkımızda dava açılmıştır. Gerek yayınevimizin, gerekse dergimizin kapatılması ve yayınlarına son verilmesi amaçlanmaktadır. Hakkımızda verilen karar siyasi bir karardır, bu nedenle suçlamaları kabul etmiyoruz." dedi. Duruşma 1 Aralık 1994 saat 15:00'e ertelendi.

Stêrka Rizgarî • İstanbul

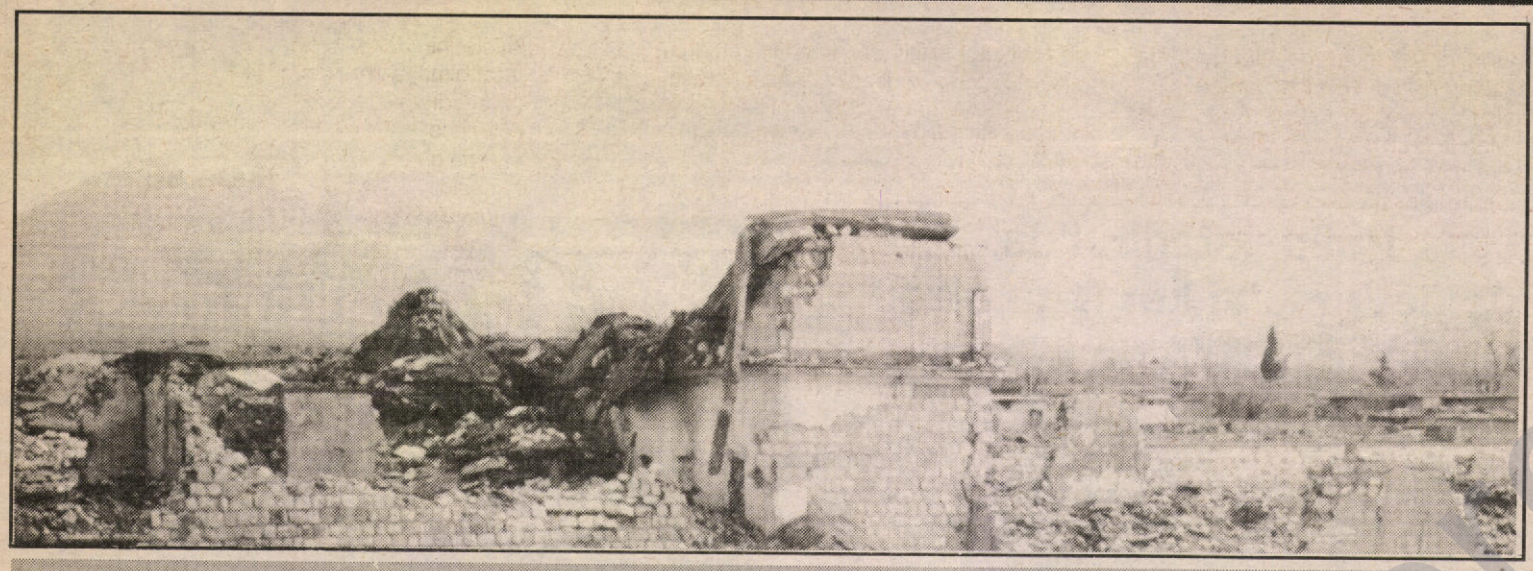

T.C'nin II. Dersim Harekatı!

TC'nin KUKM'ye karşı yürütmüş olduğu, haksız sömürge savaşında devletin hedefi kitlelerdir. Devlet halkı kaybetmiş ve ona saldırmaktadır. Botan'da yapılanla, Dersim'de yapılan aynı savaş politikasının uygulamalarıdır. Çözümlemesi de aynıdır.

Birincisi: Gerilla savaşı ile halk savaşının birbirleriyle iç içe olması gerçeğidir.

İkincisi: Kürt köylülüğünün halk savaşında -Öz savvunma sistemleri bakımından donanımsız olduğu;

Üçüncüsü: Köy boşaltmaları ve insansızlaştırma kampanyalarının, Kürdistan şehirlerini ve metropol merkezlerini Ulusal Kurtuluş Mücadelesi bakımından kritik alanlar halinegetirmekte olduğu gerçeğidir.

Dördüncü bir olgu daha var; Şehir merkezleri ve Türkiye metropollerinde yoğunlaşan Kürt köylülüğünün ortaya çıkaracağı toplumsal-siyasal dinamizme karşı ne TC'nin ve ne de KUKM'nin henüz bütünlüklü bir politikaya sahip olmadıkları gerçeğidir.

TC, "Köy boşaltma, yakma, insansızlaştırma" vb. gibi kitle pasifikasyonu eylemlerini, bir savaş politikası olarak yürütüyor. Fakat, bu aynı zamanda siyasal ve askeri çözümsüzlüğün , tıkanmışlığın, aczin de ifadesidir. Soğukkanlı yoketme planları gibi görünsede arkasında kesinlikle büyük bir korku ve panik var. Kin ve öfke var...

Devletin Dersim köylülüğüne doğrudan saldırısının nedeni kuşkusuz ulusal kurtuluş mücadelisinin boyutlarıdır. Bunun yanı sıra Dersim'in bazı siyasal ve sosyolojik özellikleri TC'nin içinde bulunduğu krizi anlatması bakımından önem taşımaktadır.

Belki de Kemalist Laisizmin yegane kitle tabanı olarak kalan ve "SHP solculuğu"nun oy potansiyeli olan Dersim'in "artık gözden çıkarılmasının" nedeni de budur. Diğer yanı da İstanbul-Karacaahmet'te cemevinin duvarının yıkımına gösterilen Alevi tepkilerinin , Dersim köylerinin toptan yakılmasıyla cevaplanmasıdır. Birbiriyle doğrudn bağları bulunmayan, ama ard arda düşerek tarihsel bir mesaj veren bu olguların anlattığı şey; "Türkiye'nin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü içinde Alevilik, bir denge unsuru olarak laiklik şemsiyesi altında korunabilir. Ancak, KUKM içinde yer alan bir alevilik imha hedefidir."

Dersim bugün bunun için yakılıyor, bombalanıyor.. 1938'de de yeniden işgal ve ilhak eylemine karşı direndiği için jenoside uğratılmıştı.

Yine aynı olgu, devlet propagandalarına karşı Kürt ulusal bütünlüğü içinde Kurmanc ve Zazaların, devletin sömürgeci imha politikası bakımından hiç bir ayrıcalıkları olmadığını bir kez daha kanıtlamaktadır.

Bir başka olgu da, devlet propagandalarına karşı Kürt ulusal bütünlüğü içinde olmalarına karşı "Alevi -Kürt köylülüğünden beslenen radikal sosyalist örgütlenmelerin", objektif olarak Kürdistan ihtilalinin unsurları olmaları konusunda yol ayrımına işaret ediyor olmasıdır.

Kampanyanın Dersim boyutuna ilişkin saptamaları belki daha da genişletmek mümkündür. Fakat sürecin genel etkileri ve sonuçları bakımından irdelenmesine daha çok ihtiyaç var.

Düzeni bozulan, üretim ilişkileri parçalanan, hele hele toprağından koparılan, Kürdistan köylülüğünün; bu cezalandırma karşısında pasifize olacağı yılgınlaşacağı beklentisi boşunadır. Tersine bu,Kürdistan köylülüğünün siyasal radikalizmini en keskin öğeler haline getirebilecek bir olgudur.

Özellikle Güney Kürdistan deneyimleri, yurtsever köylülerin birçok kez evlerini ve köylerini yeniden inşa etmek durumunda kaldıklarını gösteriyor. Kuzey'de de köylerine yeniden dönme ve inşa konusunda ısrarlı gelgitlerin yaşanması, bu yönde siyasal eylemlilikler örgütlenmesi pekala mümkündür.

Öte yandan, Kürdistan'daki nufüs hareketleri köyleri haritadan silerken; ekonomik, toplumsal, kültürel tüm dokusunu değiştirerek de şehirleri, KUKM'nin merkezlerine haline getirme şansı yaratmasıdır. Bu olgu, Kürdistan tarihi açısından da bir dönüm noktası olabilir; Çünkü tercümesi ulusal devrimin şehirlerine kavuşmasıdır.

Kürdistan tarihi, UKM açısından kırlarla kentler arasında sürekli bir karşıtlığın yaşana geldiğini göstermektedir. Kürt yurtseverliği genellikle kasabalarda gelişir ve köylülükte taban bulurken -Diyarbakır istisna olmak üzere- Kürdistan şehirleri bu hareketlerin dışında dahası karşısında yer aldı.

Çünkü, Kürdistan şehirleri yüzyıllarca Arap ve Osmanlı istilacılarının siyasal, idari, askeri ve kültürel üsleri oldu. Şehirlerin bu dokusu ulusal mücadelenin bu alanlarda boyutlanmasını engelledi. Doğu Mitingleri'nin kırsal tabana dayalı olarak -Silvan, Batman, Kozluk, siverek, Lice- vb. gerçekleşmesi bu olguya tanıklık eder. 1970'lerde yine Diyarbakır başta olmak üzere Bitlis, Muş, Bingöl, Urfa gibi il merkezlerinde de şehir kökenli ulusal hareketlerinin, gençlik örgütlenmelirinin yaygınlaşmaya başladığına tanık oluruz. Bu da metropollerden taşınan sosyalist ve ulusal demokratik nitelikli gençlik hareketeleriyle,Kürdistan şehir merkezlerindeki tutucu toplumsal dokunun değiştirmeye başlamasıyla açıklanabilir.

Şimdilerde süreç çok daha hızlanmıştır. Gerçi şehir merkezleri yine ordunun, Özel-timler'in,

Polis'in ve MİT'in karargahlarıdır. Ama şehirlerin eski dokuları tamamen değişmiştir, değişmektedir. Antep, Adana ve Mersin artık büyük Kürt kentleridir. Kars küçük bir kasaba haline gelirken, Erzurum Kürtleşmektedir. Kadim Amed ise Kürdistan'ın kalbinde milyonluk bir anakent durumundadır.

TC'nin kırsal alanı yurtsever kitilelerden arındırma telaşının amacı gerilla mücadelesinin kitle desteğinden koparak tecrit etmek gibi siyasal-askeri bir hedefinin yanı sıra, kitle pasifikasyonu yaratmak ve halkı cezalandırmaktır. Bu yakın amaçların dışında iki stratejik hedeften daha söz edilebilir.

Birincisi: Muhtemel bir Kürdistan'ın sınırlarını, şimdiden olabildiğince küçültmek ve daraltmak.

İkincisi: Kürdistan'ı Kürtsüzleştirerek, toprak sorununu gündemden düşürmektir. Topraksız, Kürdistan'sız bir Kürt sorununun "Misak-ı Milli ve düzen sınırları" içinde çok daha kolay çözülebileceği varsayılmaktadır.

Sömürgeci stratejistlerin fena halde yanıldıkları bir nokta var. Kürdistan'ın demoğrafik yapısıyla oynamak, belki ulusal sorunu toprak zemininden koparır, ama kesinlikle **çözmez.**

Birincisi: Yakın tarih pekala topraksızda ulus sorunu olabileceğine tanıklık eder.

İkincisi: Ulusal-yerel bir sorunu uluslararası kanserli bir hastalık haline getir; **Göçmen uluslar sorunu** , bu yanıyla dünyamızda kanayan bir yaradır. Gerilla hareketine karşı sürdürülen "topyekün savaş'ta iki milyona yakın insanın göçettirilmesi, sorunu pasifize değil , tersine aktive eden bir etkendir.

Cumhuriyet tarihi boyunca Kürtleri asimile etmek için her yolu deneyen TC, Türkleri ve Kürtleri karıştırarak benzeştirmeyi de çok denedi. Son yıllarda da entegrasyona önem veriyor. Özellikle Kürt sermayedarlarının, aydınları, politikacılarının Türk metropolleriyle bağlarını sıklaştırılması ve böylece "Bağımsız Kürdistan" talebinin imkansız kılınması amacını güdüyor, entegrasyon politikası...

Ne var ki, metropollerde can havliyle yığılmakta olan Kürt göçü bir entegrasyon ve asimilasyon çarkının kırılıp, zembereğinden boşalmışcasına geriye doğru işletecek bir dinamit fitili olabileceği unutuluyor!

Unutulan bir başka gerçekte şu;

Milliyetler birbiriyle kaynaşabilir ama milliyetçilikler asla!..

..şehirlerin eski dokuları tamamen değişmiştir, değişmektedir. Antep, Adana ve Mersin artık büyük Kürt kentleridir. Kars küçük bir kasaba haline gelirken, Erzurum Kürtleşmektedir. Kadim Amed ise Kürdistan'ın kalbinde milyonluk bir anakent durumundadır.

Milliyetçi politikalar, karşılıklı çıkarları örttüğünde uzlaşabilir, ama kaynaşmaz. Hele Türk ırkçılığı ve şovenizmi ile Kürt yurtseverliğinin yanyana yaşaması bile sözkonusu olamaz...

Türk toplumunda, son yıllarda devlet eliyle de kışkırtılıp geliştirilen güçlü bir anti-Kürt şovenist dalga egemendir. Resmi propaganda araçlarıyla da planlanan, sömürge savaşına destek sağlamak, asker kaçaklarını önlemek için aileleri motive etmek gibi nedenlerle daha çok kışkırtılmaya başlanan bu şovenist kampanyaya, MHP ve faşist harekete yeniden itibar kazandırma çabalarında da teşhis edebiliriz.

Metropollere göçen Kürt nüfusunun ulusal duyguları yükselmiştir. Ulusal kurtuluş; hareketinin kitleler üzerindeki psikolojik ve siyasal etkisi, içsel bir olgudur.

Kürdistan'da sürdürlen devlet terörüne karşı, ne din kardeşliği adına, ne de insanlık ve ne de sınıf kardeşliği adına Türk toplumundan güçlü protesto sesleri yükselmemesi, Kürt ulusu üzerinde Türk kitlesine karşı soğukluk yaratmıştır. Beklentilerinin karşılanmaması, bu hayal kırıklığını daha da arttırmaktadır. Kürt ve Türk toplumlarının **psikolojik bir bölünme** geçirmekte olduklarını söyleyebiliriz.

Hiçbir evresinde Türk düşmanlığı temelinde gelişmemiş ve şövenist renkler taşımamış olan Kürt yurtseverliği; ulusal kurtuluş örgütlerine egemen olan sosyalist siyasal kültür, çalışmaların bir Kürt ve Türk boğazlaşmasına dönüşmesini engelleyen en önemli iradi belirlenimdir. Belki bu şans giderek azalmaktadır. Büyük şehirlerde birbirini anlamadan ve çıkarları çatışarak yaşamak zorunda bırakılan yığınlar için saat geriye doğru daha da süratle ilerlemekte...

Şehir varoşlarına toplanmış, yoksulluğun uç sınırlarında, işsiz, kadersiz, aç yığınların; Kürt gettolarının yaratacağı depremler metropolleri her ana harabeye cevirebilir.

Metropollerdeki Türk proleteryasının, şehire akın eden bu nüfusa en düşük ücretlerele, boğaz tokluğuna çalışmaya razı işgücü olarak; işsizliğin ekonomik kriz ve özelliştirmelerle hergün daha çok büyüdüğü bu şehirlerin yaşamında korkunç bir tehdit olduğu bu koşullarda düşman ve rakip olarak algılanacağına ve hiçde sempati ile bakmayacağına kuşku yoktur.

Burjuvazinin de bu yoksul yığınları, diğerlerine karşı tehdit unsuru olarak kullanmak isteyeceği açıktır. Şu halde metropollerdeki Kürt emekçi nufüsun, sınıf kardeşliği şemsiyesi altında kaynaşmasının önünde şövenizmden başka da ciddi engeller var demektir.

Zaten çığ gibi büyüyen yoksulluk ve çevre sorunlarıyla boğuşan şehir halkının, yaşam alanını daraltan, kendi kültürel ve ahlaki değerleri, taşıdıkları sorunlarıyla beraber şehir yaşamının üzerine binen bu unsurların, diğerleri tarfından problemin bir parçası sayılacakları ve TC'nin beklediğinin aksine kaynaşmanın değil, ayrışmanın katalizörü olacaklarını görmek için kahin olmaya gerek yoktur.

Bu çatışmanın hiçde zor olmayan bir biçimde etnik boyutta yaşanacağı açıktır. Sonuç; 70 yıllık asimilasyon ve entegrasyon sürecinde Türklerle kaynaşmış ve onlarla benzeşmiş olan iki kültür arasında kalmış ve kendisini Kürt olarak değil, daha çok "Doğulu olarak" tanımlamaya alışkın asimile kitlelerinin de taraf olmaya zorlanacağı ve çözüleceği bir sürece girilmesidir.

Türkiye'nin her yerinde, başta Türk metropolleri olmak üzere Türk-Kürt karşıtlığı temelinde etnik bir boğazlaşma çılgınlığı yaşanabilir. Sonunda öfkeli Türk yığınlarının sadece doğum yerlerine bakarak" kürtler Kürdistan'a" diye yürüttükleri tersine bir göçettirme kampanyasıyla ifade edilen Kürt nüfusun "Türkler Orta Asya'ya" diye bağırdıkları şiddet gösterilerine tanıklık edebiliriz.

TC'nin Kürdistan'ı boşaltma kampanyasanın sonuçlarını enine boyuna düşünecek durumda olmadığnı, savaş tacirlerinin ve geleceğin Kürdistan'da haksız savaşa yatırmış olanların bunları düşünmek istemedikleri açıktır.

Bize gelince..

KUKM güçleri olarak, bu saptamalar ışığında ne tür politikar üretebiliriz, neler yapılabilir? Amansız bir direnme savaşı içinde bulunan KUKM güçlerinin bir yandan ölüm kalım mücadelesinin pratik sorunlarına cevap verirken, aynı zamanda hareketin teorik, stratejik-uzun erimli siyasal sorunlarını da ihmal etmemeleri gerekiyor.

Üstelik göreceli olarak uzakmış gibi sorunlar, hızlı bir alt üst oluş içerisinde birden bire yakıcı bir gündem olarak her an karşımıza gelebilir.

KUKM düşünsel olarak, eylemlilik yeteneği ve örgütlenme kapasitesi itibarıyla metropollerdeki bu dinamizmi kucaklayabilecek, onu devrime kanalize edebilecek bir yerdemidir? Yetersizliklerin ve yetmezliklerin olduğu açık. Bu sorunsalın çözüm yolları programladırılması ve taktik yanlarının üzerinde KUKM örgütleri içinde enine boyuna tartışılmasında büyük yarar vardır.

Kürdistan'ın dağlarından asla kopmayan, kırlarından asla kopmayan, en küçük bir kaya parçasına dahi inatla sarılan bir kurtuluş mücadelesi; bununla beraber yayıldığı her alanda, Türkiye ve Avrupa metroplleride dahil olmak üzere birleşik olarak geliştirilip hareket ettirdiği bir ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi karşısında TC'nin tutunması her zamankinden daha güç olacaktır.

ULUSAL DEMOKRATİK KADİN DERNEĞİ

BÖLÜCÜLÜKLE YARGILANDI!

7 Eylül 1994 günü Ulusal Demokratik Kadın Derneği yöneticileri İstanbul 4 No'lu mahkemede "BÖLÜCÜLÜK'ten yargılandı.UDKD, Ağustos 1993'te kurulmuş ve Aralık 1993 tarihinde kapatılmıştı.

DGM sunduğu iddianamede UDKD yöneticilerini "TC devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan bölücülük propagandası yapmak ve Güneydoğu Bölgesinde yaşayan kadınları eğitip, bölinçlendirerek bölücülük yaptıklarını" ileri sürdü.

UDKD yöneticileri bu iddianamelere karşı ortak savunma yaptılar. UDKD başkanı Necla Tanrıkulu, Diğer yönetim kurulu üyeleri Birgül Kartal, Zeynep İncesu, Ayşegül Karataş adına yaptığı ortak savunmada şunları söyledi:

"Ulusal demokratik kadın derneği, demokratik işleyişli bir kitle örgütüdür. UDKD'ye yönelik uygulamalarının bir yönünü; devletin kitle örgütleri üzerindeki anti-demokratik uygulamaları oluştururken, bir yönünü de erkek egemen ideolojinin baskı ve kuşatması oluşturmaktadır.

Derneğimizin demokratik nitelikli, yığınsal ve bağımsız bir kadın örgütlenmesidir. Her ulustan, her sınıftan ve katmandan kadınlara açık olan ve sorunlarını gündemleştirmeyi, bilinçlendirip harekete geçirmeyi esas alan dernek, Kürt kadınlarının da bu anlamda sesi olmuştur.

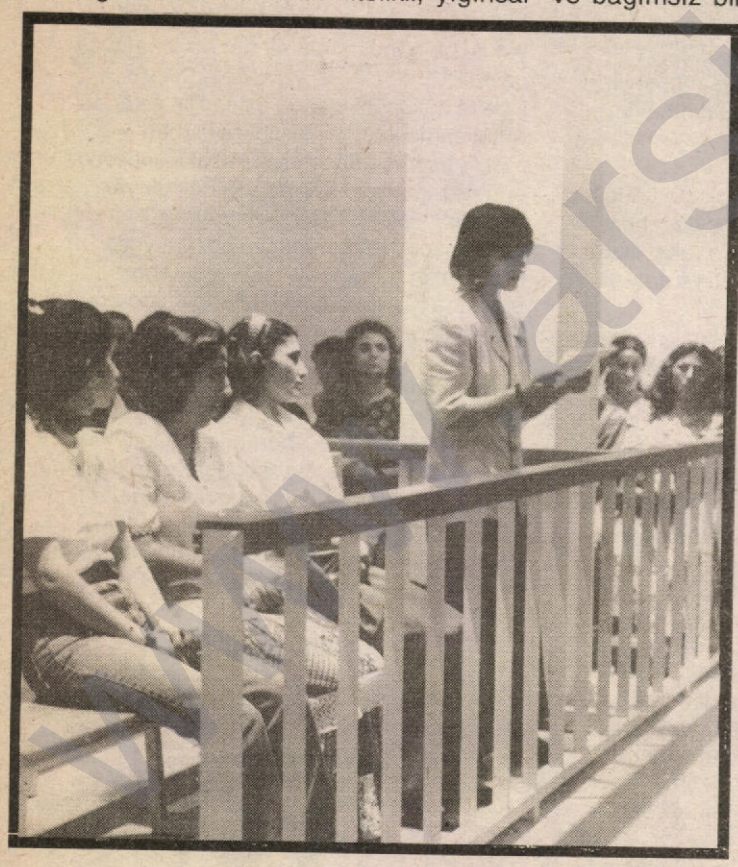

UDKD Başkanı Necla Tanrıkulu, savunmasını yaparken....

Kürt kadınları, gerek kürtlere yönelik resmi devlet politikalarının bir uzantısı olan, gerekse cinsiyetçi toplum yapısından kaynaklanan önemli sorunlarla karşı karşıyadır. Kürt olmak, kendi ulasal demokratik haklarını gündemleştirmek, sahip çıkmak devletin desmi şiddet politikalarıyla karşı karşıya kalmayı beraberinde getirmektedir.Yıllardan beri karda, kışta karnındaki bebeğiyle köy meydanlarında toplanmak ve işkenceden geçirilmek, geceyarısı evi basılarak, sorgusuz sualsiz kurşuna dizilen çocuğunun, kocasının ölüsüne bile sahip çıkamamak, hakaret görmek, asimile olan Türkleşen çocuğunun hergün kendisinden biraz daha uzaklaşmasını, ulusal değerlerine yabancılaşmasını şaşkınlık ve çaresizlik içerisinde seyretmek, Kürt kadınlarının adeta değişmez bir yazgısı olmuştur. Bunun sayısız örnekleri gazete haberlerine, romanlara konu olmuştur. Yine, Kürt kadını toplumsal ilişkilerin tüm alanlarında tecrit edilmişliğin acısını yaşamakta, zorla göçetmek zorunda bırakıldığı metropollerin kenar semtlerinde en kötü koşullar altında yoksulluk ve sefalet içinde kimi zaman fabirakalarda, atölyelerde ucuz işgücü olarak çalıştırılan, yaşamın bütün kahrını çeken Krüt kadını, dilzislik ve koyu bir yabancılaşmanın yarattığı tahribatlarla da karşı karşıya kalmıştır.

Resmi ideolojinin ırkçı-cinsiyetçi politikalarının bir sonucu olarak zorunlu doğum kontrol uygulamaları dışında sağlık sorunlarıyla ilgilenilmemesi, hastanelerde türkçe bilmediği için horlanıp, aşağılınması, tedavinin yapılmaması, kürt kadınlarının karşı karşıya bulunduğu sorunların çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır.

Derneğimize yönelik baskı ve uygulamalar ile nihayet açılan bu dava ise yukarıda kısaca özetlediğimiz ve genelde tüm kadınlara yönelik resmi uygulamaların bir devamıdır. Bu davada açılan suçlamalar tamamen siyasi niteliktedir.

Derneğimizin kapatılması ve biz yöneticilerinin cezalandırılması talebi, toplumun örgütlü bir şekilde sorunlarına sahip çıkmasının engellenmesine, toplumun bir bütün olarak sindirilip duyarsızlaştırılmasına yönelik resmi programların bir yansımasıdır. Bugün Milli Güvenlik Konseyi'nde oluşturulan ve devletin değişik kuruluşları eliyle uygulanan bu program, muhalif kesimlere, ezilen, sömürülen, buna karşın haklarına sahip olan tüm kesimlere karşı topyekün saldırıyı amaçladığı ortadadır. Evrensel bir hak olan düşünce özgürlüğünün, örgütlenme özgürlüğünün olmadığının somut bir gerekçesidir.

Özel nitelikli, olağanüstü siyasal mahkemeler olan DGM'lerdeki yargılanmalar ve genel olarak ataerkil düşünce ve değerlerden hareket edilen bir işleyişe sahipi olan tüm bir yargı, eskinin biz kadınlara bakış açısı, resmi ideolojinin erkek egemen kalıplarının dışında değildir. Faaliyetlerinden dolayı derneğimizin kapatılmak istenmesi ve yönetim kurulu hakkında ceza isteminde bulunulması, tamamen siyasi niteliktedir. Burada yargılanmak istenen bizlerin şahsında bir bütün olarak kadın kurtuluş hareketidir."

Bi Qetlîam, Talan, Hilweşandin û Şewitandinê Komara Tirkiyê Gundan Ji Mirovan Vala Dike!

KURD dîsa di welatê xwe de li ser riya koçberîyê ne. Diroka dinya yê de, tu milllet mîna Kurdan li ser axa xwe ewqas muhacirî nekişandîye. Diroka kurdan hinek jî dîroka koçberêyê û muhacirî ye. Bi gotinek din durxistina Kurdan ji Kurdîstanê bûye.

Dewleta Tirk bi hemî hêzên xwe li Kurdistanê de qirkirin û talankirina hov daye. Bi êrişên leşker û cerdavanan bi dehan kes tên kuştin û birindar kirin. Bi balafiran gundan hildiweşînin. Bi navê tevgera hundirîn (operasyon) li Kurdîstanê de gundan vala dike û bi polîtîkayên qolonyalîst Kurdan ji erd û warên wan qut dike. Bi yekûni ev êrîş û rûxinên ku li hember gel û hêzên gerilla dimeşîne, ji her hêlê de bihêz berdewam e. Berî niha ew pêlên Koçbarîyên ku cih û warên xwe diqetîyan ber bi metropolên Tirkan diçûn, niha berê xwe danî Kurdîstana başûr. Di nav salekî de nehsed (900) gund hatine valakirin ji vana, huvde gundên Çolamêrgê nezîkî sî hezar kes ji ber ku hêzên leşkerî wan tehdit dikir ku gundû an cerdavanîyê qebul diki an jî koçbirî yê qebul dikin; ê ku cerdavanîyê qebul nekirin berê xwe dan Kurdistana Başûr.

Bi hezaran malbatên Kurd ewên ku malên wan, gundên wan hatine bomba kirin, hatine hilweşandin, ji ber êrişên KT starê davêjin Kurdistana Başur, xwe li deverên bajarên Zaxo, Dihok û yên din girtin. KT, bi qetlîama, zilm û zordarîya li Kurdistana Bakûr dayê berxwe didomîne. Bi metodên din wî hêlekî de jî qirkirinek wek ya Şex Seîd, Seyîd Riza, Gelîyên Zîlan, û yên din li dar bixe.

Komara Tirk armanca xwe bi awayekî eşkere de nîşan dide ku bi weran kirin, hilweşandin û şewitandinê Kurdistanê ji mirovan vala bike. Hêzên leşkerî yên dagirker ew gundên ku lazimatîyan ne ji bo xwe, ji bo gerîlla temîn dikin, ew gundan xistine hesarê. Ku gerîlla desteka xwe ya lojîstik winda bike û belav bibe. Ev şerê pîsokolojîk, qirej û gemar bi navê tevgera hundirên kirin!

Ma ji xwe serok wezîrê Tirk Tansu Çiller bi eşkere dibeje; Mezre, gund,navçe tên valakirin ku gerîlla nikaribe xwe li ser çîya bigre ji bo pêkanîna vê li hember gundîyen Kurd bi alîkarîya cerdavanan êrîşên hov dimeşînin û gundan vala dikin.

Terora dewletê li her derê milên xwe yen dirêj rava Kurdan dike, an Kurd li ku dere bin, terora dewlet li wê derê ye. Kurdên ku ji ber zulma dewletê, Koçber bûnê û li metropolên Tirkiyê bi cîh bûne jî, bi her cure zilm û işkenceyê re jî, rû bi rû ne. Li hêreme Ege, Derya Spî, Çukurova, Anedolê, Stanbolê û Derya Reş de bi kurtî Kurd li ku derê dibin bila bibin, malên wan li serên wan wêran dikin. Ne tenê dewlata Tirk van erîşan li ser Kurdan dikin, li Avropa dewletên qolonyalîst bi hêzên xwe erişên Kurdan dikin. Komelên kurdan didin girtin, şoreşvanê Kurda digrin bi meha û salan davêjin zindana, gelê Kurdî vî zilmê jî bê par nînin.

KT, tevî hemû gazîyên aştîye, sîyaseta xwe ya qirkirinê ya li hember gelê Kurd didomîne. Hêzên leşkerî bi alîkarîya cerdavanan pêkutîyên xwe didomînin û li gor programek tunekirinê û qetlîamek li Kurdistanê dimeşîne.

Carekî din dîrok nîşan didê ku dewleta Tirk a hov aştîyê naxwaze. Teslîm kari û ixanetî gelê kurd naxwaze. Roma reş carekî din nîşan da rastî "Bextê Romê li Kurdistana Başûr de dest bi pîlan û senaryoyên ku daye berxwe, xwe re kiriye armanc.

Li Kurdistana Başûr ku dewlete federe bi sazûmanên xwe re ku meşrûîyeta rêzanî girtîye, ji bona ku bêtesîr bike, di navbera vê de ji xwe re statîqo yên nû bidamezirîne.

Li Kurdistana Başûr de herêmek temponî û li wan deran ji xwe re maqerên leşkerî bidamezirîne.

Şere qirej û gemar ye ku li Kurdistana Bakur de bi navê tevgera hundir (operasyon) roj bi roj freh dibe. Êrişên dewletê yên hovanê tu sînoran nasnakin. Dewleta Tirk a dagirker li her derê tevgera hundir (operasyon) dimeşîne. Bi şerê qirêj û neheq dixwaze hêzên radîqal û dînamîkên şoreşger ên TRNK'e bi-fetisîne. Dewlata qolonyalîst bi hemû hêzên xwe; bi parlamentoya xwe, bi arteşa xwe, bi çapemenîya xwe ya "mehmetçik" û komalên xwe yên girse li dij gelê Kurd êrişek piralî didomîne û hemû Kurdan daya berxwe. Tevahîyên Kurdan; jin, zarok, xort, pîr û kal, hemû hedefên vê şerî ne. Valakirin û talankirina gundan, koçber kirin, kuştin û binçavkirinên girseyî tev parçeyek ji vî bernameya şerê giştîne gelê Kurd bi tevayî nisîbê xwe ji van êrişa para xwe distine.

Welatên Kurdan ji berê va şahid ê qirkirina û qetlîam mane. Dewlet bi biryara tunekirinê serhildana Kurd dixwaze. Ji nû ve tune" li ber çavane.

Gelê Kurd li gor van amedekarîyên dewletê bi hêzên xwe yê çekdar ve amedeye.

Dijmin bila bizanibin ku: Kurd ne Kurdên berê ne, Kurdistan jî ne Kurdistana berê ye. Hebûna Kurdistan di rojhilata navîn de wek bombeyek mezin sekinîye. Kes nikare li ser vî bombayê kilaman bêje û govendê bigre. Pirs pirsa hebûna netewîye. Edî qetlîam çare nîne, lê, dewlata Tirk a qolonyalîst heya ku di nav xwîna xwe de nexeniqe, vê rastî ye nabîne!

KOÇBERÎ!

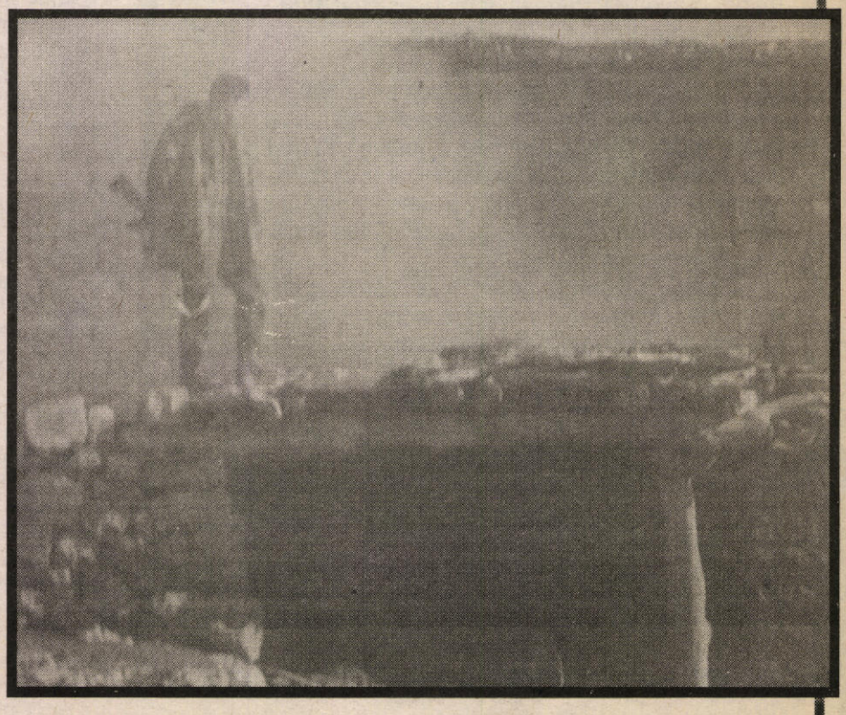

VARTO ATEŞ ALTINDA!

Geçen ay Kürdistan'ın önemli yurtsever potansiyelinin içinde barındıran Varto'ya gidip orada yaşanan son olayları yerinde gözlemledik. Türkiye'den Kürdistan'a girişimizle birlikte işgal ordusu kendisini göstermeye başladı. Varto'ya kadar dokuz defa arandık. Aramalar olağanüstü yapılmakta, isimler yazılmakta, bütün bavullar, çantalar tek tek boşaltılarak resmen talan edilmekteydi., nereden geldiğimizi bir bir soruyorladı. Varto'ya girdiğimizde ilk gözümüze çarpan yol kenarındaki ölü hayvan leşleriydi. Biraz daha ilerlediğimizde bütün Varto boydan boya, yere boyayla yazılan yazılarla doluydu. Genel olarak yazılanların bir kısmı şunlardı; "Apo'ya güvenme! Apo Ermenidir, asıl adı Agop'tur", "Devletine güven, onun yüce adeletine teslim ol,", "Ya teslim olursun ya da ölürsün.", "Teslim olmaktan başka çaren yok."vb. Ardından da kahve camlarına, dükkanlara, fırınlara çeşitli ilanlar asılmış, ilanların hiçbirinde imza yoktu. Afişler de, "Pişmanlık yasasından yararlan!" başlığındaydı. İlginç olan bir resim vardı. Korucular tarafından yaşlı bir kadın saçlarından tutulmuş yerlerde sürükleniyor, bunun altında da "PKK terörünü gözlerinle gör!" diye yazmışlardı.

Varto'nun her tarafı devlet güçlerince taranmış, camların çoğu parçalanmış, duvarlar delik deşik edilmiş bir haldeydi. Özellikle halkın gelir kaynaklarına yönelmişler, otların çoğunu yakmışlar, kavak ağaçlarının önemli bir gelir kaynağı olduğunu bildikleri için makinalı silahlarla taranmış, birçok kavak ağacı yerlere devrilmiş, kalanlarında hemen hemen tümü yaralanmıştı. Halk bu olaylar karşısında suskun, kimin yaptığı ise hiç tartışılmıyordu. Çünkü kimin yaptığını açık açık söylüyorlardı.

Bu arada birkaç kişiyle de görüştük. Hiç kimse adının yazılmasını istemiyor. Olayı biri şöyle anlatıyor: "Gece yaklaşık saat 23:00'dan itibaren silah sesleri gelmeye başladı. Bizler de çocukları da alarak arka odaya gidip yüzü koyun yere uzandık ve makinalı sesleri gelmeye başladı. Saat dörde kadar sürdü. Bu arada camlarımızdan giren kurşunlar duvarları delik deşik etmişti." dedi. Ondan sonrasını yaşlı bir kadın anlatmaya başladı. "Sabah erkenden hayvanlarıma bakmak için dışarı çıktım bütün kavak ağaçlarımız yerlerdeydi, duvarlar delik deşik olmuştu. Ahıra gittiğimde çok şükür hayvanlarıma bir şey olmamıştı. Bu arada bir astsubay geldi, bana 'nasılsın, hayvanlarına birşey olup almadığına bakmaya geldim. Dün akşam teröristler burayı bastı, sabaha kadar onlarla çarpıştık, niye hiç dışarı çıkıp yardım etmediniz? diye sordu . Ben daha cevap vermeden gülerek, 'Hayvanlarına iyi bak bir daha ki sefere ölebilirler' dedi."

Bir başkasıda şöyle anlatıyor olayı; " ...evimizi onlara yakındı. Silah seslerini duyduğumda hemen dışarı çıktım. Bir karpuz kamyonu orada duruyordu. Şoföre hakaret ediyor ve dövüyorlardı. Sonra şoförle birlikte birini daha hemen karşımızda akan kanalizasyon suyunun içine soktular. Bu arada devamlı silah sıkıyorlardı. Subayın birisi silahını eline almış, göğsüne yumruklar vuruyor, parkesini yerlerden yerlere atıyor. "Varto'lular bu akşam hepinizi öldürecem, ananızı si...m? diyordu. Sabaha kadar bu şekilde sürdü. Sabah erkenden kanalizasyona koydukları şoförü çıkardık. Adam neredeyse donuyordu. Her iki bacağından kurşun yarası almıştı ve çok kan kaybetmişti. Hemen ardından geniş bir operasyon başladı. Bütün evleri didik didik arıyor, bütün eşyaları darmadağın ediyorlardı.Varto'daki bütün gençleri toplayıp götürdüler."

Sonradan gözaltına alınan biriyle görüştük. Bize gözaltında yaşadıklarını şöle anlatıyordu: "Sabahın köründe evimizi bastılar.Benimle birlikte kardeşlerimi ve amca çocuklarını da aldılar. Bizi jandarmaya götürdüler. Varto'yu teröristler bastığında bize neden yardımcı olmadınız? Bizlere kurşun sıkan teröristlerin arasında sizler de vardınız." dediler. Hemen hemen Varto'nun bütün gençleri oradaydı. Üzerimize soğuk tayzikli su sıkıyorlardı. Genelde köylerden getirdikleri insanlara daha yoğun işkence yapıyorlardı. Bir çoğumuzu bir kaç gün sonra bıraktılar. Biz köydene getirilenler dışında onsekiz kişi kaldık. Bizi Muşa götürdüler. Orada falaka, elektrik ve çeşitli işkence yöntemleri denediler. Yirmi gün sonra bizleri bıraktılar, ama köylüleri tutuklayarak cezaevine gönderdiler. Onlara yoğun işkence ve hakaret ediyorlardı. Aralarında oydukça yaşlı insanlar dahi vardı." dedi.

Herhalde, bütün baskılara rağmen, Varto'luların ilçeyi terk etmemeleri çok zorlarına gitmişti. Onun için intikam alıyorlardı. Son dönemlerde Belediye Başkanı'nın öncülüğünde alevi-sünni çatışması körüklenmeye çalışılıyor, herhangi bir eylemde sünniler kepenk kapatırken, aleviler kapatmıyor. Bu da sünnilerin üzerine daha fazla gitmelerine neden oluyur. Ama işkence uygulamalarına gelince devlet, hiç de alevi, sünni ayrımı yapmıyor. Halkın bir kısmı alevi-sünni çatışmasına karşı duyarlı olduğu da gözlemleniyor. Özellikle belediye başkanının bunu yaptığınıda söylüyorlar. Olaydan sonra uzun bin süre silah sıkmamışlardı. Biz gittiğimiz akşam bir kaç silah sesi geldiğinde insanlar bayağı huzursuz oldular, "yine başlaycaklar" deniliyordu. Bir başkası da şöyle diyordu: " Olaydan bir gün sonra Kaymakam otlarımızın yakıldığını ve maddi hasarımız olduğuyla ilgili dilekçe verdi. Hemen ardından Emniyet Müdürlüğü'nden bizi çağırdılar. Müdür bize; " Kaymakama dilekçe vermişsiniz niye bize bildirmiyorsunuz? Sorunlarınızda bizleri ilgilendirir. Ama, siz bu olanların üstüne su için, zaten teröristlerin bastığı ortadadır." dedi. Biz de yapanın da yaptıranında belli olduğunu, buraya siz çağırdığınız için geldiğimizi belirttik."

Devletin yeni provakasyon peşinde olduğu aşinadır. Olaydan sonra Kaymakam, Emniyet Müdürü ve Bölge Komutanı bölgeden alınmışlar. Bunların yerine yenileri atanmış. Ancak yenilerde eskilerini aratmayacak gibiler...

Stêrka Rizgarî • İstanbul

METROPOLLERDEKİ KÜRT İŞÇİLERİNE RAHAT YOK!

12 Eylül günü Adana'nın Tekir ve Bürücek yaylalarında Belde Karakol Jandarması tarafından saat 17:30 civarında çoğu Kürt olan 10 işçi gözaltına alındı. Ayrıca 20 kürt işçisinin kimliğine el konuldu.

Gözaltına alınanlar 24 saat tutulduktan sonra serbest bırakıldılar. Fakat kimlikleri verilmedi. Çoğunluğu inşaatlar da çalışan işçilerin kimliklerinin sabah geldiklerinde karakolda verileceği, akşam döndüklerinde işçilere iade edileceği iddiasıyla alındıkları öğrenildi. (Yani çalıştıkları bu yaylayı terkettiklerinde kimlikleri kendilerine verilecek.)

Fakat orada çalışmaya giden işçiler günlük çalıştıkları için karakol komutanı kimliklerini vermediği zaman mağdur olacakları açık. Üstelik Adana gibi, ikide bir de "şüpheli" olduğu savıyla insanların gözlatına alınıp günlerce tutulduğu bir yerde bu uygulamanın nelere neden olacağını tahmin etmek güç değil. Bu uygulama kürtlere hiç bir yerde yaşam hakkı tanımama politikasnın sonucudur. Köyleri yakılan, zorla göçettirilen insanlara yaşayacakları hiç bir yer bırakmamak için yapıldığı son derece açık.

Bu da sindirme, yıldırma, kendi kimliğine sahip çıkmama, kimliksizleştirme ve kişiliksizleştirmeye yöneliktir.

Stêrka Rizgarî/ ADANA

ADANA CEZAEVİNDE NELER OLUYOR?

Devletin cezaevindeki özgürlük tutsaklarına yönelik saldırıları her dönem varolmuştur. Kimliksiz, kişiliksiz, onursuz ve dünya görüşlerinden caymış, tövbekar edilmiş hale getirilmeye çalışılmaktadırlar. Malatya Cezaevi'nden Devrimci Sol tutsakları mahkemeye çıkarıldıkları gün daha önce hiç karşılaşmadıkları ayakkabılarını çıkarma dayatmasıyla karşılaştılar. Karşı çıkılması üzerine dayaktan geçiriliyorlar, mahkemeye çıkarılmıyorlar. Koğuşa geldiklerinde akşam sayım yapılmasına engel oluyorlar. 16 Ağustos'ta koğuş taranıyor. Tutuklular eğildikleri için yara almıyorlar. Bu uygulamalrdan sonra açlık grevine başladılar. Koğuşun tarandığı gün gaz ve sis bombaları atılarak etkisiz hale getirilip feci şekilde dayak atıldı. Tutukluların kollarının, parmaklarının ve bacaklarının kırıldığı öğrenildi. Tutukluların, talepleri kabul edilene kadar başlattıkları açlık grevinlerini gerekirse ölüm orucuna dönüştürebileceklerini açıkladıkları öğrenildi. Tutukluların aileleri 17 Ağustos'da Malatya'da başladıkları açlık grevini, Ağustos'da Adana HADEP ilçe binasında devam etti. Tutuklu aileleri 5.9.1994 tarihinde SHP'de açlık grevlerini devam ettirmeye karar verip SHP'ye gittiler. Fakat SHP yöneticilerinden Sabahattin Öztunç'un "burada açlık grevi istemiyorum." diyerek polise haber verdiği öğrenildi. Gece gelen polisler grevdeki tutuklu ailelerini sokağa attılar. Fakat ertesi gün aileler yine SHP'ye giderek açlık grevlerine devam ettiler. Açlık grevi hala devam ediyor. Fakat 11.9.94 tarihende tutuklu ailelerinin Adalet bakanlığı önüne giderek tutukluların talepleri çözülenen kadar oturma eylemi yapmak yönünde bir kararları vardı.

Bu tür uygulamalar neredeyse alışagelmiş uygulamalardandır. Cezaevindeki tutuklulara saldırılar konusunda yerleşmesi gereken bir gelenek olmalı. Bir siyasi yapının tutsaklarına yapılan baskılara tüm devrimci tutsaklar ortak tavır koymalıdır. Bu anlamda Devrimci Sol tutsaklarına karşı yapılan baskılar bütüne yönelik baskıların bir parçasıdır. Tüm cezaevi baskılarını protesto niteliğinde ortak eylemlere gidilmelidir. Fakat DS'nin Devrimci Çözüm taraftarlarına karşı olan tutumu da böylesi ortak çıkışlara engel etmenlerden biridir. Kendisinden başka herkesi yanlış gören bu düşünce açıktır ki böylesi bütünlüklü çıkışlara engeldir.

Stêrka Rizgarî • Adana

DEVRİMCİ BASINA BASKILAR SÜRÜYOR !

BASIN AÇIKLAMASI

Egemen sınıflar Devrimci-Sosyalist-Devrimci-Yurtsever basına tahammül edemiyor. Halkların gözü ve kulağı olan, gerçeği yazan, gerçeği yazmak için bütün bedelleri; ölümü, zindanı, işkenceyi göze alan Devrimci-Sosyalist-Yurtsever Basına saldırmadan duramıyor.

Her gün bir dergi yada gazete kapatılıyor, yazarlarına, sahiplerine, yazı işleri müdürlerine hapis ve para cezaları veriliyor. Teknik araç-gereçlerine el konuluyor. Yasal olarak cezaları ödenmediğinde, ödenemediğinde hapis yatılıyor. Kısacası "Hür" basın ya da "Mehmetçik Basın" dışındaki basına soluk aldırmamaya çalışıyor.

Toplatmaya uğramayan dergi, gazete yok. Onlarcası hergün toplatılıyor. Her gün bir dergi çalışanı ya da okuru gözaltına alınıp işkenceden geçiriliyor. Burada kısa bir liste vermek mümkün değil. İlk akla gelenleri yazalım:

Özgür Ülke'ye yönelik baskılar dinimek bilmiyor. Hemen hemen 20-30 günde bir Yazı işleri müdürleri tutuklanıyor. Muhabirleri gözlatına alınıp işkencelerden geçiriliyor. Büroları yağma ve talan ediliyor. Özgür Halk Dergisi Yazıişleri Müdürü Emine Buyrukcan tutuklandı. Derginin Adana bürosu içerisinde üç kez Terörle Mücadele Ekipleri tarafından basıldı. Çeşitli tarihlerde Diyarbakır, Ağrı, Mersin bürosu çalışanları gözaltına alındılar.

Stêrka Rizgarî Dergisi ve Komal yayınevi basıldı. Komal Yayınevi Genel Yayın Yönetmeni Recep Maraşlı ve Stêrka Rizgarî Teknik sorumlusu gözaltına alınıp ağır işkenceden geçirildi.

Gözaltına alınanlardan Nurcan Balcı'nın bel ve uyluk kemikleri, Yüksel Bekiroğlu'nun burun kemiği kırıldı. Teknik araçlara (Bilgisayarlara vs.) ve yayına hazırlanan dergi ve kitaplara el konuldu. En son geçtiğimiz günlerde dergi dağıtan muhabirler gözaltına alınıp, ağır işkencelerden sonra tutuklandı.

Kızıl Bayrak Dergisi Merkez Bürosu basıldı. Çalışanları gözaltına alınırken bile saldırılardan payını aldılar, yaralandılar.

Emeğin Bayrağı Gazetesi kapakıldı. Açıldı. Kapatıldı. Yazı işleri müdürleri, genel yayın yönetmeni tutuklandı.

Newroz Gazetesi'nin bütün sayıları toplatılıp, davalar açıldı. Yazı işleri müdürleri tutuklandı.

Özgür Gelecek Gazetesi kapatıldı. Açıldı. Yazı işleri müdürleri tutuklandı.

Odak Dergisi basıldı. Yazarlarından Osman Devrez ve arkadaşları tutuklandı. Derginin Ankara bürosuda basılarak yağmalandı.

Adana, Kayseri, Diyarbakır, Bursa, İzmir, Ankara ve başka şehirlerde bürosu bulunupta baskına uğramayan Devrimci- Yurtsever Gazete ve dergi yok. Toplatmalar artık günlük olaylardan, haber değeri taşımaz oldu.

Egemen sınıflar devleti, "Hür Basın" dışındaki basına tahammül edemiyor. Kendisine muhalif, halklara dost Devrimci-Sosyalist-Yurtsever Basına en olmadık yaptırımları hayata geçiriyor.Ölümler, işkenceler, hapisler, milyarları aşan para cezaları, kapatmalar uygulanıyor.

Ama boşuna çaba harcıyorlar. Haksızlık, zulüm, işkence var oldukça kalemler gerçeği yazmaktan geri durmayacaktır. Şimdiye kadar böyle oldu, bundan sonra da böyle olacaktır.

DSBP olarak, egemen sınıfların zulmüne uğrayan tüm Devrimci-Sosyalist- Yurtsever Basına yanlarında olduğumuzu bir kez daha bildiriyor, en sıcak dayanışma duygularımızı iletiyoruz.

(Barikat, Devrimci Mücadele, Devrimci Yaşam, İşçinin Yolu, Newroz Ateşi, Serketin, Odak, Özgür Halk, Özgür Gelecek, Kızıl Bayrak ve Stêrka Rizgarî)

ARAS KARGO DİRENİŞİNİ DESTEKLİYORUZ!

BASIN AÇIKLAMASI

Aras kargo patronu Celal Aras, 2.5 milyon lira ücrek karşılığında günde 12-14 saat en kötü koşullarda kölece çalıştırdığı Kargo işçilerinin, insanca yaşama ve çalışma haklarını asgari de olsa elde etmek için sendikasında örgütlenmesine tahmmül edemiyor. Ve işçileri kapı önüne bırakıveriyor.İşçilyer hakların almak için de mücadele yolunun seçince de"kanunsuz İşgal var." diyerek egemen ssınıfın devletini yardıma çağırıyor. Direnen işçilere polisi ve jandarmayı saldırtıyor.

Ancak, Aras Kargo işçileri bütün bu baskılara, açlığa, susuzluğa, karanlığa rağmen yiğitçe direniyorlar. İşçi sınıfına ve ezilip sömürülen bütün emekçi yığınlara hak almanın ve kazanmanın yolunun örgütlü mücadeleden ve militanca direnmeden geçtiğini bir kez daha gösteriyorlar. Biz DSBP (Devrimci Sosyalist Basın Platformu) olarak; Ankara DİSK'e bağlı Nakliyat-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan Aras kargo işçilerinin haklı ve meşru eylemlerini sonuna kadar destekliyoruz.

Aras Kargo ile iş yapan bütün kişi ve kurumlara ARAS KARGO İŞÇİLERİNİ DESTEKLEMEK ÜZERE MAL VERMEMEYE kısacası; ARAS KORGO'YU BOYKOTA ÇAĞ IRIYORUZ.

DEVRİMCİ SOSYALİST BASIN PLATFORMU

(Barikat, Devrimci Mücadele, Emeğin Bayrağı, Devrimci Yaşam, İşçinin Yolu, Newroz Ateşi, Serketin, Odak, Özgür Halk, Özgür Gelecek, Kızıl Bayrak ve Stêrka Rizgarî)

Qirkirina Kurda û Bêdengiya Cîhanê

Netewa Kurd di pêvajokek asê de dibore. Kolonyalîstên Tirk bi hemû hêz, kom û sazûmanên xwe êrîşî ser Kurdistanêdikin. Gunda bombe dikin, mala dişewitînin û gundîya terkewar dikin. Herêma vala dikin û li dewsa cîh û warên van gunda leşkerê xwe, hêzên xwe yên xwedî hacet û dest bi xwîn bicîh dike. Kujtina merova, revandina merova û girtina merova bê hesabe. Ji Kurdistanîya re di welatê wan de sitar ji wan re nemaye. Her merov êvarê ku sax-selîm bê mala xwe (bê bele û qede) şukra xwe dike. Her merov îro li Kurdistanê dibê "xwezî bi duh".

Abora merova li Kurdistanê hatiye hilweşandin. Kes nema dikare rez û fêkîyê xwe hilîne.

Zadê xwe biçîne û biçine. xwedî tariş nema karin tarişê xwe bişînin çolê û xwedî bikin. Ji ber ku kîjan merov li ser zevî , rez û ber pez bên dîtin, yan tên kûjtin yan jî bi navê "zorbazî"yê tên girtin û dikivin tora dewleta Tirk. Ji ber vê yekê xîzanî û perîşanî bûye bêhêvîyek pir mezin û netewa Kurdistan xistîye bêçaretî yê.

Zorbazîya dewleta Tirk bi qasî merov û cî warên wan çîya kevir, newal, dar û daristanên Kurdistanê jî his dikin. Ji bona bi cîhkirina hêzên êrîşvan û zorbazên dewletê her mecal tên xebitandin. Bi sedhezaran hêzên leşkerî dest bi xwîn li Kurdistanê bi cîh dibe û roj bi roj xofa wan, zorbazîya wan li ser gund û bajarên Kurdistanê giran dibe û buhaya van ji netewa Kurd giran têd standin.

Dewleta Tirk Î kolonyalîst li Kurdistanê şerekî bi qirêj dimeşîne. Netewa Kurd di astengek ûsa teng deye ku nikare xwe, mal û milkê xwe, gund û bajarên xwe ji vê zorbazîya dewleta Tirk biparêze û xwedî lê derkeve. Ev kujtin, hilweşandin, talankirin û terkewar kirin bûye rêzanîya dewleta Tirk û bi gelek dewletên dinê ve jî daye qebûlkirin.

Di dîplomasîyê de vê zordarî û qirkirina xwe bi bi navê "demokrasî"yê daye qebûl kirin! Berxwdana netewa Kurd a dij vê zordarîya dewleta Tirk, ev berxwedana parastinî û meşrû jî bi navê "zorbazî"yê bi van dewletên hevpar daye qebûl kirin û ceger (cesaretê) ji vê bêdengîyê distîne.

Ji bona çi, dinya li henber vê zorbazî, zordarî û qirkirina ku li Kurdistanê tê meşandin û ji netewa Kurdistanê re bûye jiyana rojanî bêding e?

Bêdengiya Dinê, bêdengiya sazûmanên mafên mirovan, sazûmanên bijîjka yên navnetewî, parlamentên demokrat, nivîskar û rojnamevanên demokrat, ji hêlekê ve Netewa Kurdistan diponijîne; ji hala din ve jî cesaretê dide dewleta Tirk û wê hîn bêtir har dike.

Netewa Kurd li dij vê zordarî û hovîtîyê di berxwedanek meşru de ye. Welatê me hatiye dagerkirin. Namûsa Netewa Kurd di bin lingên leşkerê dewletên dagerker de tê pelçiqandin.Li Kurdistanê bi destê hêzên dagirker her mafê mirovatî yên an piçûk jî hatiye qedexekirin. Çand û dewlemendiyên Kurdistanê bi destê dewletên kolonyalîst tên talankirin. Bedêla vê talankirinê jî bi kuştin, bi bombebarina û bi rêzaniyek terkewarkirinê, qirkirinê ji Netewa Kurd tên sitandin. Dewletên dinê yên hevparê vê talankirinê ji ber vê yekê bêdeng in. Çiqas ku, behsa mafê mirovatiyê û demokrasiyê dikin jî, dema behsa Kurd û Kurdistanê dibin dev lêvê xwe dikin û ker û lal dibin. Şerê Bosna-Hersekê kirine pergal û li ser diaxivin, di binre jî çeka, berika ûwd. difroşin van herdû netewên belengaz û lîska xwe didomînin. Li hember raya gelî navnetewî jî xwe "hêzen dij şer" didin nîşan û hêzên xwe bi navê "hêzên aşîtîxwaz"îyê li vê herêmê bi cîh dikin. Lê dema behsa Kurdistan dibe ker û lalitiya wan dibe rêzaniya wanî dij Kurdistanê.

Petrola Kurdistanê û proja GAP'ê, ew kirine hevparê tevkuştin, talankirina Kurdistanê û vê rêzaniyê bi bêdengiya xwe didomînin. Dewleta Tirk roj bi roj bi çêkê hîn girantir û moderntir dikemilînin û bera pêsîra Netewa Kurd ya bêçar didin û raya gel ya navnetewî jî bi vî awayî didin xapandin.

Wek ku tê zanîn; Kurdistan di Rojhilata Navîn de xwediyê mercikî stratejîk û di aqarekî girîng de ye. Kurdistan li ser dewlemendiyên pir giran sekiniye. Nifta li Kurdistanê di hêrêmê de xwediyê giraniyek mezin e. Dewletên Super li ser vê ax û dewlemendiyê pir disekinin û naxwazin ji destê xwe berdin. Ji ber vê yekê alikariyê didin dewletên ku, Kurdistanê di destê xwe de dihelin û wan ji hêla aborî, leşkerî û rêzanî de xwedî dikin û zordarîyên van dewletên kolonyalîst (Tirkîye, Îraq, Îran û

"Petrola Kurdistanê û proja GAP'ê, ew kirine hevparê tevkuştin, talankirina Kurdistanê û vê rêzaniyê bi bêdengiya xwe didomînin. Dewleta Tirk roj bi roj bi çêkê hîn girantir û moderntir dikemilînin û bera pêsîra Netewa Kurd ya bêçar didin û raya gel ya navnetewî jî bi vî awayî didin xapandin."

sûrîye), kirinên wan li Kurdistanê vedişêrin.
Nemaze zor û zordarîya van dewletên kolonyalîstî li Kurdistanê carna ji hêla van dewletên super de bêt mazatê jî, sebeba vê ne ku mafên Kurda diparêzin; di vê de xwestina wan, pejirandina tiştinî din yên nûh ku bi van dewletên kolonyalîst ve bide qebûlkirin e. Pirsgirêka Kurdistanê dikin pergal ji xwe re, heta ku van daxwazên xwe bidin qebûl kirin, heta ku di vê daxwazê de bigihijin armanca xwe.
Di vî warî de armanca van dewletên super a girîng parastina karsazî, hatin û talankirina dewlemendîyên li Kurdistanê ye. Parastina van dewletên herêmê ku notirvanîya van hatin û karsazîyên wan dikin e. Ji ber vê jî naxwazin qirkirin û tevkujtinên li Kurdistanê bên bihîstin û haya gelê wan jê çêbibe. Naxwazin ku haya raya gelê dinê jê çêbibe.
Li Kurdistanê bi dehhezaran merov dij zor û zordarîya dewleta Tirk dimeşe û acizîya xwe dide nîşan. Bi destê leşker û polîzên dewletê ve ev merovana tev jin -kal û zarokan ve tên gule kirin, tên girtin; lê dîsa bi navê "zorbazî"yê behsa van merovên Kurd dibe. Li Kurdistanê bi destê hêzên dewleta Tirk rojê bi dehan merov tên kujtin û tên revandin, qet mêza tu kesî nakişîne. Li Kurdistanê kujtina merova ji ya tebakî hîn bê qimettir tê hesêb. Belê li herêmên din ji ber ku li hesabên wan tê, kujtina merovekî bi roja tînin munaqeşê, behsa hêjayîya merova dikin û li ser tofanê radikin. Ev jî dide xwanî ku di dinê de dost û destbirakê Kurdan tunene û heta ku Kurd bi devê çeka xwe mafê xwe nekaribe biparêze, tu kes wan naparêzin..
Parastina mafên merova ji diewletên super re bûye pergalek û di armanca xwe de, di xizmeta rêzanîya xwe de didin xebitandin. Li gora rêzanîya xwe ya rojîn didin xebitandin. Hinek parêzgerên mafê merova dema bixwazin behsa kurd û Kurdistanê bikin jî bi destê van dewletên super dengên wan tên birîn û pirsa wan di qirka wan de dimîne. Li ser gotinên wan munaqeşe çênabe. Parastina mafên merova û tiştêndin ji Kurdan re nayê hesibandin û ji bona Kurda bêmane bûye. Divê em bi xwe karibin vî tiştî bidin xebitandin. Ya din jî divê em xwe nexapîn in. Di nava 9 sala de nêzîkî 12 hezar merov hatine kujtin. Ev jî tê wê manê ku rojê 4 merovê Kurd hatiye kujtin. 9 sale ev kujtin didomîne û roj bi roj pirtir dibe. Bi sedan gund hatine bombe kirin, mal hatine şewitandin û hilweşandin. Ji 50 hezarî zêdetir merov hatine girtin. Zîndan heta derî tijene. Nezîkî 4 mîlyon kes ji cî û warê xwe koçbarî herêmên metropolê Tirkîye bûye û di xîzanîyek mezin de dijîn. Gelek herêmên Kurdistana Bakur bi destê dewleta Tirk hatîye vala kirin û hêzên leşkerî di virde bi cîh bûne. Daristanên Kurdistanê bi mahna ku "pêşmerga vedişêrin" tê şewitandin û rûçkê çiyayê Kurdistanê tê guhertin. Li henber van kirûya gişka jî cîhan bêdenge. Deng ji sazendîyên Parêzgerên Mafê Merova, parlementên demokrat, nivîskar, dîrokvan, lêkolanvan, hunermend ûwd... nayê.Guhê xwe pembû kirine û çavê xwe girtine. deng ji wan dernake ve..!
Netewa Kurd, pêkanîna pirsgirêka xwe daye ber xwe û bê şik di vê rêçkê de dimeşe. Deng ji demokratê dinê derkeve, dernekeve, wê netewa Kurd hey di rêçka xwe de mesafê bistîne. Lê ku, ev "dost û destbirak" piştê bidin Netewa Kurd wê hinek barê Netewa Kurd sivik bibe. Wê bêhnek kûr bistîne...
Di vî şerî de wê xiremeta azadî û serxwebûnê pir giranbûha bê danîn. Lê an dawî wê lê hêja be. Netewên ku bi zor û zordariyê, azadî û serxwebûna wan bê zeft û bindest kirin, ew jî bê darê zorê û bê xwîn, azadî û serxwebûn nakeve destê wan û nikarin bikar bînin. Ev qanûnek civakî ye... Îro Netewa Kurd jî di pêvajokek usa de ye û bi biryar şerê xwe û berxwedana xwe didomîne. Barê xwe yê netewî û merovatiyê tîne cîh.. Em gazî raya gel î dinê, rojnamevan, parlementên demokrat, partî û sazûmanên demokrat, hêzên mafê merovatiyê diparêzin, nivîskar, hunermend, lêkolînzan ûwd. dikin, bila ew jî ji bona Netewe Kurd barên xwe yên mêrovatîyê bînin cîh...

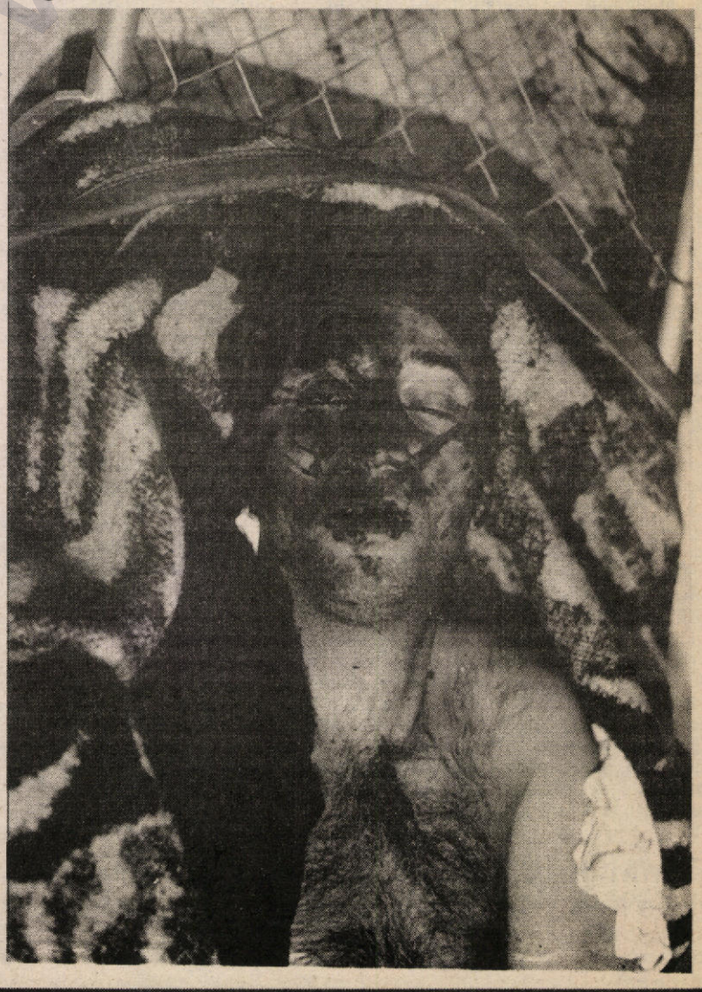

Parlamentonun Meşruluğu mu, Meşruluğun parlementosu mu?

Son yılların siyasal literatürümüze iyici yerleştirdiği bir kavram var: meşruiyet ya da meşruluk..
Meşruiyet, yani tarihsel ve toplumsal olarak haklı ve geçerli olma..
Meşruluk; siyasal ve toplumsal bir durumun resmi yasalar, hukuk normlarına ters düşse de, evrensel olarak haklı, geçerli; sağlam bir hukuk zemininde olunabileceğini ifade etmesi bakımından önemlidir.
Hızlı değişen siyasal ve toplumsal dengeler karşısında üst yapıdaki bir takım hukuk normları ya da bir çok "yasa" geçerliliğini yitirmektedir. Artık, toplusmsal, siyasal gelişmelerin hiçbiri bu eski norm ve yasalarla açıklanamaz, belirlenemez duruma gelmektedir. Bu da, ideolojik, siyasal, kurumsal bütün boyutlarda ve bütün alanlarda bir meşruiyet tartışmasını gündemleştirmektedir. Örneğin, Kuzey Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi, TC açısından yasadışıdır. Ama siyaset bilimi açısından meşrudur. Çünkü, tarihsel ve toplumsal bir meşruiyete sahiptir.
Gerilla mücadelesi yasadışıdır, ama gizli-saklı değildir. Çünkü, geniş bir toplumsal tabana dayanmakta ve açık bir savaşım yürütmektedir.. Bu nedenle haklılığı ile birlikte gerilla mücadelesinin bulunduğu yer ne yasallık/yasadışılık, ne legalite/illegalite ve nede terörizm kavramları ile açıklanamaz.

KUKM'ne ait olguları yasallık/yasadışılık, legalite/illegalite kavramları içine sıkıştırarak haklı bir mücadeleyi haksız göstermek için yapılan tüm çabalara karşın, meşruluk sık sık başvurduğumuz bir kavram haline gelmiştir.
TC'nin hiç bir siyasal/iktidar aygıtı, askeri ve ekonomik hegemonyası Kürdistan toplumu karşısında meşru değildir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi kendi araçlarını, kendi kurum ve örgütlenmelerini gündemleştirip, onlara sahip çıktıkça; artik TC'nin Kürdistan'daki varlığının hiç bir meşruiyet temeli de kalmayacaktır.

Parlamentonun Meşruluğu..

TBMM ara seçimleri ve TC'nin Güney Kürdistan Meclis seçimlerini engelleme çabaları bir kez daha gündemimize parlamento ve meşruiyet konularını sokmuş bulunuyor.
Parlamentoların meşruiyeti onların demokrasinin bir aracı olarak var olmalarından kaynaklanır.
Seçimler ise, halkın yönetime katılımının demokratik bir biçimidir ve ulus bu katılımı seçilmiş temsilcileri eliyle kullanır.. Bu nedenle, halk oyuna dayalı ve serbest demokratik seçimlerle oluşturulmuş parlamentolar, bir iktidar aracı olarak geniş bir meşruiyet zeminine sahiptirler.. Bu temel özellikleri nedeniyle parlamento, Anayasal sistemi, Meclise dayalı yürütme erkini, militarist kurumları ve onların eylemlerini de kendisiyle birlikte meşruiyet şemsiyesi altına almaktadır.
TC sömürgeciliğinin yasama ve temsil organı olarak TBMM, Kürt Ulusu için hiç bir meşruiyete sahip değildir. TBMM'nin Kürt Ulusu için de meşru bir organ olduğunun savunulması, Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsünün ve sömürge savaşının haklılığı/meşruluğu anlamına gelmektedir..

TBMM'den darağaçlarına giden kısa yol..

TC'nin bütün siyasal tarihi, TBMM'nin, Sömürgeciliğin Kürdistan üzerindeki askeri, siyasal ve ekonomik hegemonyasını meşrulaştırma aracı olduğunu gösterir. Bu meclisten Kürt Ulusu için "Takrir-i Sükûn"lar, "Mecburi İskan", "Tunceli Kanunu", vergilendirme, sürgün ve soykırımlardan başka hayırlı hiç bir karar çıkmamıştır.
Sömürgeci parlamento, dışa / uluslararası diplomasiye dönük yüzüyle de, kendisini "Türk ve Kürt halkının ortak iradesini yansıtan bir temsil organı" olarak takdim eder. 1920'de 1. Meclis'te yer alan Kürt ağa, şeyh, eşraf ve mütegallibesi Lozan'da Ankara Hükümeti'ni ve Meclis'i "Türk ve Kürtlerin ortak meclisi olarak" savunmuşlardır. Cumhuriyetin kurumlaştırılmasının temelinde, Kürt ulusal iradesinin Meclis içinde böylesine bir eritilmişliği yatar. Hemen ardından bu ağa ve beylerin İstiklâl Mahkemeleri'nde "yargılanıp", darağaçlarına gönderilmeleri de; Kürt Ulusu ile TBMM ilişkileri tarihinin kısa özeti gibidir.
Ankara, 70 yıldır bütün uluslararası platformlarda "Kürt Sorunu"nda yapılan baskılara karşı kendisini bu meşruiyet temeli ile savuna gelmiştir.
TBMM'nin kendisi varlık koşulunu ve gücünü demokratik seçimlerden değil, egemen iktidar bloklarının, militarist bürokrasinin vesayetinden alır. Türkiye'deki siyasal iktidarlar da güçlerini hiç bir zaman seçilmiş parlamentodan almamış; tersine onu denetim ve vesayeti altında tutmuş, kolaylıkla devredışı bırakabilmiştir. Bazı kısa dönemlerde ise, seçilmişlerle atanmışların uzlaşması sözkonusudur.

1923'den 45'e akadar "Tek parti,Tek Şef" döneminde parlamento Mustafa Kemal'in ve CHF yönetiminin tayini ile belirlenmiş adayların Ankara'ya "seçimleri" ile oluşturulmuş "Danışma Mec-lis"lerinden başka bir şey değildir.
1950'de DP'nin katıldığı çokpartili seçimler, iktidarın seçim hileleri ve şaibelerle dolu bir kargaşayı yansıtır. 1950'de "seçim oyununa" yenik düşen militarist bürokrasi buna en çok 10 yıl dayanabilmiş, 1960'da bir kısım aydınlara ve toplumsal muhalefet kesimlerine sinyaller vererek, parlamento ordu tarafından kapatılmış, yeni bir "Kurucu Meclis" ve "Anayasa" oluşturulmuştu.
1960 Darbesi seçimle oluşacak iradeyi denetlemek üzere asker-sivil bürokrat elitin iktidarını koruyacak bütün mekanizmaları sisteme yerleştirmiştir.
12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980'de toplumsal muhalefeti bastırmak üzere harekete geçen milita- rist bürokrasi,tüm sivil kurumlar gibi parlamentoyu da "devre-dışı" bırakmıştı. 12 Eylül cuntası, devleti yeniden organize ederken, Anayasa, yasalar ve tüm kurumlarıyla halen yürürlükteki siyasal rejimi de ihya etmiştir. Halen, Milli Güvenlik Kurulu, parlamentonun, hükümetlerin, yargının üzerinde tek belirleyici kurum olarak ülkeyi yönetmektedir. MGK, 70 yıllık Cumhuriyet tarihinde Meclis ve asker-sivil bürokrasi ilişkisinin somut bir yansımasıdır.
Böyle bir parlamentonun Kürt Ulusu açısından hiç bir meşruiyetinin bulunmaması bir yana, Türk Ulusu açısından da demokratik bir temsil aracı olmadığının altını çizmek gerekiyor.
TBMM'nin meşruiyetini reddetmeden, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçleri kendilerine ait hiç bir bağımsız kurumun meşruluğunu savunamazlar. Bir adım daha ileri giderek diyebiliriz ki; tıpkı Kürdistan'ın askeri işgaline karşı tavır almak gibi, TC sömürgeci parlamento-sunun varlığına karşı tavır da ülkemizde radikalizmin ve reformizmin temel ayracıdır.

Biz bu oyunu görmüştük..

yıl 1994. TC, yine Kürt milletvekillerini bu kez DGM'lerden darağacına göndermeye çalışıyor. Irkçı-Şoven ayinlerle parlamenter dokunulmazlıklarını kaldırıp, kürsüden cezaevine yolluyorlar..
Kuşkusuz "aynı biçimde tekerrür etmemekte direnen tarih" bu kez başka türlü işliyor...
DEP milletvekillerinin TC parlamentosunun niteliğiyle, KUKM'nin meşruiyeti arasında ilişkiyi ve kendilerine yüklenen tarihsel misyonu çok da iyi kavradıklarını söylemek mümkün değildir.
İktidar, tutuklu DEP milletvekillerini ve HADEP'i seçimlere sokarak 27 Mart'taki yanlışlarını düzeltmeye çalıştı. Yasal şartları yerine gelmemesine rağmen HADEP'in seçimlere sokulmak istenmesi; HADEP'siz bir seçimin meşruluğunu tartışılır kılacağının ve 27 Mart'taki "boykot" tavrının ne denli isabetli olduğunu göstermektedir.
Bugün uluslararası diplomaside "Kürt Sorunu" nu meşru zeminlerde daha canlı gündemleştiren, parlamento ve hükümetin siyasal bunalımını değiştiren sonuçlara ulaşılması da 27 Mart'taki "boykot" eyleminin etkilerinin ne denli derin olduğunu kanıtlıyor. Çünkü, boykot eyleminde kimin ne kadar "boykot"a katıldığından çok, meşru bir gücün saçim-dışı kalmasının, seçim ortamının anti-demokratikliğinin seçimleri gayrı-meşru kılacağı bir kez daha ortaya çıkmıştır.
Parlamentoda olmanın Kürtler açısından artık tartışılacak hiç bir yanı kalmadığına göre, 4 Aralık Parlamentoda olmanın Kürtler açısından artık tartışılacak hiç bir yanı kalmadığına göre, 4 Aralık 94 seçimlerinin bir platform olarak kullanılıp kullanılamıyacağına bakmak gerekir.

Asker mığferindeki seçim sandığı..

Herşeyden önce Kürdistan'da süregiden savaş ve militarist şiddet, seçim ortamıyla taban tabana zıttır. Bu şiddet ortamında özgür seçimlerin yapılamıyacağı açıktır. TC dörtyüzbin kişilik ordusu ve yüksek ateş gücü ile Kürdistanda hareket halindedir. Dağın taşın bombardıman edildiği, köylerin yakılıp, yıkılıp boşaltıldığı, namluların ve tankların gölgesinde sandıktan çıkacak olan halkın iradesi değil, "devlet terörü"nün iradesi olacaktır ..
PKK'nın "devletin kendisini bahane etmesini

TBMM'nin meşruiyetini reddetmeden, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçleri kendilerine ait hiç bir bağımsız kurumun meşruluğunu savunamazlar. Bir adım daha ileri giderek diyebiliriz ki; tıpkı Kürdistan'ın askeri işgaline karşı tavır almak gibi, TC sömürgeci parlamentosunun varlığına karşı tavır da ülkemizde radikalizmin ve reformizmin temel ayracıdır.

Artık Türkiye için bile büyük bir yük haline gelen Ankara, bütün uygar dünyadan tecrit olmuş bir Bağdat ve Tahran, üçlü idam fermanının ev sahibi Şam, Kürtler için çözüm kapısı olmaktan çıkmıştır. Çözüm Amed'de, Hewler'de, Mehabad'dadır...

teşhir etmek" ya da "güvenli bir seçim ortamına" katkıda bulunmak amacıyla bir ateş-kes yapabileceğini varsayarsak bile, bu savaş ortamını ortadan kaldırmaz. Çünkü, Kürt Ulusu'na bu haksız savaşı dayatarak, onu terörize eden devletin kendisidir. Hatta tek yahlı bir ateş-kes, kendisini dengeleyecek bir güç olmaması karşısında baskı dozunu daha da arttıracaktır.

Kürt Ulusu'nu doğrudan temsil edebilecek siyasal örgütlenmelerin seçimlere katılmaları zaten söz konusu değildir. HADEP ve bağımsız anti-sömürgeci adayların ise serbest propaganda, kendini tanıtabilme koşulları yoktur. Yüzlerce aydının, gazeteci, yazarın düşüncelerini açıkladıkları için, yazıp-çizdiklerinden dolayı hapishaneleri doldurdukları; DGM'lerin binlerce "düşünce suçu" için karar kestiği; DEP milletvekillerinin, özellikle "seçim çalışmaları sırasındaki konuşmaları ve demeçlerinden dolayı" suçlandırılıp, dokunulmazlıklarının kaldırılarak cezaevine gönderildikleri bir hukuk sisteminde propaganda özgürlüğünden söz edilebilir mi?

Oy kullanma, seçebilme özgürlüğü, sandık güvenliği de yoktur. Terörize edilmiş seçmen, istediği parti ve kişi seçime katılmış olsa bile, onu sandığa taşıyabilme ihtimali çok zayıftır. Çünkü, seçmen bu durumda kendisini devletin hedefi haline getirme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Geçen birkaç yıllık dönem içinde HEP/DEP gibi partilerin seçmen tabanı olan, yurtsever potansiyelin bulunduğu yerleşim birimlerinin bitmez tükenmez operasyonlara, baskınlara, bombardıman edilip, yakılıp/yıkılmalara, sürgünlere, gıda ambargolarına muhatap oldukları düşünülürse, durumun vehameti ortaya çıkar.

Aday olma, seçilme özgürlüğü de yoktur. Çünkü, yurtsever, demokrat, devrimci adaylar Kont-Ge- rilla'nın, Özel,Tim'in , Kontra-Korucu şebekelerinin hedefi ve cinayetleriyle karşı karşıyadır. Yalnız kendileri değil, tüm çevreleri ile birlikte caydırıcı bir şiddetin hedefi haline gelmektedirler. Buna, adayların seçilmeleri halinde bile can güvenliklerinin olmadığı, onları cezaevleri ya da sürgünlerin beklediği hesaplandığında. aday olmanın bedelinin oldukça ağır olduğu da ortaya çıkmaktadır.

Zorunlu göçettirme ve sürgün siyasetiyle yurtsever tabanı dağıtılmış, seçim dışına çıkarılmıştır. 1991'in seçmen tabanıyla hesap yapmak, hatta 27 Mart 94 yerel seçimlerindeki seçmen tabanını bile hesaplamak mümkün değildir. Diyarbakır'ın nüfusu birkaç kat artmış, buna karşılık Şırnak, Kulp, Lice, Cizre, Nusaybin gibi yerleşim yerleri ise boşalmıştır. Kimi yerlerde Özel-Tim, polis aileleri ile korucular başbaşa kalmıştır.

İkibine yakın köyün boşaltıldığı, iki milyona yakın insanın metropole göçettirildiği düşünülürse, kesinlikle yurtsever olan bu oy potansiyelinin sandığa yansımıyacağı alamına gelir.

Seçim sistemindeki yüksek oranlı ülke ve il barajları da, başarılı olunan bir seçimden hiç bir milletvekili çıkaramama sonucunu bile verebilecektir. Sonuç olarak Kürt muhalefetinin sokulmak istendiği seçim sandıklarından "devlet" dışında hiç bir şeyin çıkmaması için bütün önlemlerin alındığı bir seçim öngörüldüğünü unutmamak gerekir.

Refah Partisi ve MHP: Makasın iki ağzı..

TC, Kürdistan'da kitle tabanını kaybetmiştir.. Bu gerçek de, siyasal yenilginin bir ifadesidir.

Düzen partilerinin hiç biri, -başta SHP olmak üzere- Kürdistan'da kitlelere dayanan bir örgütlülük içinde değillerdir. Birçok yerde adeta silinmişlerdir. TC devletinin Kürdistan'daki siyaseti artık iki parti ile temsil ediliyor. biri MHP, diğeri de Refah Partisi..

Milliyetçi Hareket Partisi, Kürdistan'da Özel-Tim, asker, polis, kontr güçlerine, oların ailelerine ve korucu, muhbir, ajan Kürtlere dayanarak örgütleniyor. Özel savaşın siyasal sözcülüğünü yürütüyor..

Refah partisi ise, düzen dışı söylemine ve Türkiye'de başta Kemalist bürokrasi ve liberal burjuvazi siyasetçilerini ürkütmesine karşılık; devletin Kürt Ulusu ile tek eklemlenme/ilişki kurma kapısıdır. Onun için TC, Refah'ın büyük şehirlerde yükselişinden ve iktidara yürüyüşünden ne kadar rahatsızsa, Kürdistan'da taban bulmasından da o derece memnundur. Refah Partisi "düzen dışı" bir parti değil, radikal İslami hareketi ve İslam düşüncesine dönen toplumsal muhalefeti sistemle "uzlaştıran" bir düzen partisidir. İktidara taşınmak için düzen partileriyle daha çok benzeşmek ve kitle tabanını genişletmek için ideolojik-siyasal esnemeler göstermesi bu gerçeğin birer yansımasıdır.

Resmi ideolojisi ve siyasetiyle Kürdistan'da iflas eden TC'yi, Ümmet anlayışıyla yumuşatmaya, yurtseverleri karşı almamaya özen gösteren üslûbuyla Refah partisi temsil edebilir duruma gelmiştir..

91 seçimlerinin iki müttefiki Refah ve MHP'nin şimdi özellikle Özel-Tim'in faaliyetleri konusunda "karşı karşıya" geliyor gibi görünmeleri aldatıcı olmamalıdır. RP ve MHP, sömürgecilerin Kürdistan'da siyasal makasının iki ucudurlar. Manivelası devletin elindedir. MHP'yi pompaladıkça RP gelişecektir.. Kürtler o makasa da girmeyecekler, o makası tutan eli de devreden çıkaracaklardır..

Seçim "tuzağına" devlet girsin..

Bugün ara seçimlere girme koşulları, 27 Mart seçimlerine oranla daha elverişsiz hale gelmiştir. HADEP'in ya da DEP milletvekillerinin bu seçimlere katılmayı kabul etmeleri; bu şaibeli seçimi kurtarmak yolunda TC'ye yapılacak en büyük yardımdır. Karşılığında bir şeyler alınabileceğini de kimse beklememelidir. Kürt milletvekillerinin yeri yine sürgündür, zındandır. Çünkü, Kürt Ulusu özgür olmadan, onun adına siyaset yapanlar da "özgür" olamazlar.

Ara seçimlere katılmak, TC'ye meşruiyet bunalımını çözmede yardımcı olmak ve uluslararası kamuoyunun Kürdistan Sorunu'nda TC'ye yönelik baskılarının hafifletilmesinde ona yardımcı olmaktan başka bir işe yaramıyacaktır.

Ara seçimlere Kürt muhalefetini de sokma çabası içindeki sıkıntı kadar, batı başkentlerinin bu yöndeki isteklerini de karşılamaya yöneliktir. ABD Dışişleri Bakanı Cristopher'in "Kürtler yönetime katılma" uyarısı da, Kürdistan'da ağırlık kazanan ara seçimlerle cevaplanmış olacağı düşünülebilir.

O halde meşruluğun parlamentosu..

"Demokratik seçimler" ve "parlamento"... Meşrulaşmanın bu iki aracı belirlendiğinde, TC'nin neden Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin ehlileştirilerek, TBMM içine almak istediği, ama buna karşılık neden Güney Kürdistan'da 1995 Mayıs'ında yapılması planlanan seçimleri sabote etmeye çalıştığı anlaşılır hale gelmektedir. TC'nin Güney Kürdistan'a yönelik politikasının "Bağımsız Bir Kürdistan'ı" önlemeye yönelik olduğu, Şam zirvesinde bir kez daha yüksek sesle ifade edilmiştir.

Çünkü, Güney'de yapılacak demokratik seçimlere sonucu oluşacak olan yeni Meclis, Kürt ulusunun kendi kendisini idare etmesinin meşru bir aracı olarak tüm dünya tarafından kabul görebilir. Bağdat rejiminin anti-demokratik, totaliter yapısına karşılık, Güney Kürdistan'da parlamentoya dayalı bir hükümetin siyasal ağırlıklı kuşkusuz daha fazla olacaktır.TC'nin bu meşru yönetimi görmezden gelmesi ve Güney'i "babasının çiftliği" gibi kullanma serbestisi de daralacaktır.Zaten TC'nin korktuğu da Güney'deki fiili durumun hukukileşip, kalıcılaşarak Kürtler adına meşrulaşması halinde, eninde sonunda bu örneğin; İran ve Suriye gibi kendi karşısına da çözüm olarak gelip oturacağıdır.

Kürt ulusal Meclis'lerinin, birleşme, federasyon, bağımsızlık vb. ne tür kararlar alacağı kendilerinin bileceği bir iştir, ama herhalde bu kararların siyasal meşruluğu bugün kendilerine dayatılan çözümlerden çok daha sağlam meşruiyet zeminlerine dayanacaktır.

İşte TC, böyle korkulu bir gelecekten kaçınabilmek için Güney Kürdistan seçimlerini sabote etmeye çalışıyor. KDP/YNK arasındaki ilişkilere çomak sokma konusunda İran'la Türkiye birbirleriyle yarışıyorlar. TC'nin PKK ile KDP arasındaki yeni çatışmaları provake etmeye hazırlandığının işaretleride alınmakta...

Sömürgecilerin amacı, hem bölgeyi güvensiz, istikrarsız, iktidar boşluğu bulunan bir alan haline getirerek her türlü yabancı müdahaleye açık tutmanın zeminin hazırlamak; hem de Kürt ulusunu kendi kendisini idare etmekten aciz, sömürgeciliğin vesayetine muhtaç ve kendi başlarına bırakıldıklarında birbirlerine giren kabileler olduğu imajını yerleştirmektir.

Kürdistani Cephe'nin TC ile ilişkilerinin vahim boyutlarını, özellikle PKK ile varolan olumsuz ilişkileri elbette kesin bir dille eleştirmek geriletmek gerekiyor. Kürtlerin gelinen yerde kendi kendilerini demokratik bir olguyla yönetebilecek bir düzeyde olduklarını; bütün parçalardaki ulusal çıkarları ortak paydalarda birleştirebilme ve uluslararası diplomasiye ortak duruşlarla çıkabilme yeteğinde olduklarını göstermeleri gerekiyor. Bunun temel çizgilerinden biri de Kürtlerin iç barışıdır. Kürtlerin kürtlerle kardeş olmalarıdır.

Bunun tarihsel vebalini ve zorunluluğunu tesbit etmek gerekiyor. Kuzeyi yakıp yıkan, tahrip eden, ama sömürgeci TC'yi açmaza sokan, sömürgeci savaş koşullarına karşılık; Çekiç Güç gölgesindeki Güney'de ağır bir yoksulluk ve ahlaki çöküntü yaşanmaktadır...

Bir kaç tane Kürt ulusu ve bir kaç tane Kürdistan yok.. Olguyu bütünlüklü olarak ele almak , ortak politikalara ulaşmak zorunluluğu vardır. Bunun yolu bütün parçalardaki KUKM güçlerinin ortak politikalarda uzlaşmalarıdır. Çünkü, Kürdistan uluslararası bir sömürgedir.

Sömürgeciler bunun bilinciyle Şam zirvesi'nde ortak politikalarını bir kez daha ilan ettiler. Bu ortak politika Kürt ulusunun hiçbir zaman özgürleşememesi, Kürdistan'ın ortak sömürge kalmasıdır.

KUKM bugün gelinen aşamada, kurtuluş mücadelesinin meşruiyet zeminlerini yaratmıştır. Kürdistani uzlaşmanın temelini elbetteki sömürgeci boyunduruğun kaldırılması ve kendi kendini yönetme hakkı oluşturur. Hem Kuzey'de hemde Güney'de bu meşruluğun ortak meclislerini oluşturmak mümkündür ve gereklidir. Çünkü, bu Kürt ulusunun kendi kaderine sahip çıkmasının can alıcı adımlarından biridir.

Artık Türkiye için bile büyük bir yük haline gelen Ankara, bütün uygar dünyadan tecrit olmuş bir Bağdat ve Tahran, üçlü idam fermanının ev sahibi Şam, Kürtler için çözüm kapısı olmaktan çıkmıştır. Çözüm Amed'de, Hewler'de, Mehabad'dadır...

Recep MARAŞLI

BÜTÜN ZAMANLARIN GÜNDEMİ
ULUSAL BİRLİK

KUZEY CEPHESİ KURULACAK MI?

Doğu Bloku'ndaki depremler ve SSCB ardında derin tahribatlar bırakarak tarihe veda ederken, Körfez Krizi ile birlikte dünya düzleminde kayda değer denge değişimleri göze çarpar hale geliyordu.

En küçük bir denge değişikliğinden anında etkilenen Ortadoğu'da ise mazlum Kürt Ulusu giderek dünyanın gündemini zorlamaya başlıyordu. Kuzey'den Güney'e, Doğu'dan Batı'ya tüm çelişki ve çatışkıların kesiştiği bir alan üzerinde bulunan Kürdistan, giderek, dünya çapında çözümü zor merkezi bir nokta olmaya başlıyordu...

Uluslararası sermayenin kalp merkezlerine pompalanan petrol damarları Kürdistan topraklarını yarmak zorundaydı. Emperyalist çıkar ilişkileri ve büyük sermaye yatırımlarının güvence altına alınması gerekiyordu. Başta bölgedeki devletlerbirer birer zayıflatılmalıydı. Türki Cumhuriyetler üzerinde nüfusunu giderek artıran ve Turan hayalleriyle yanıp tutuşan Türkiye'nin gemlenebilmesi, irticai hareketinin tehdit eder boyutlarının kırılması, petrol diyarı Arap ülkelerinin konturpide tutulabilmesi zorunluydu. Tüm zenginlik kaynakları rahatlıkla kontrol edilebilmeli, bölgeyi kontrol edebilecek askeri bir güç te oluşturulmalıydı. Her şeyden öte bir kurtarıcı sıfatıyla emperyalizmin dünyanın en hassas yollarının kesiştiği Ortadoğu'da mevzilenebilmesi için güçlü bir malzeme gerekiyordu.

İstenildiğinde masaya sürülebilecek, gerekmediğinde ise rafa kaldırılabilecek günah keçisi hiç kuşku yok ki Kürtler ve onların siyasal örgütlenmeleriydi. Elbette, Kurtlar sofrasına yem olmak Kürtlere görece avantajlar da sağlıyordu, ama son tahlilde, ezilen, horlanan ve giderek acı çeken yine Kürtler oluyordu...

Güney'de ve Kuzey'de kürtler palazlandırılıyor, bölge devletleri tavize zorlanıyor, Kürtler atağa kalktığında ise kafaları açıktan açığa eziliyordu. Böylesine derin zelzeleler ve çıkar ilişkileri arasında Kürdistani örgütlenmeler ise, günün geçici çıkarlarının verdiği imkanları geleceğe feda etmede bir an olsun tereddüt göstermiyorlardı...

PİYANGODA AMORTİ: GÜNEY KÜRDİSTAN

Kürt Ulusu, ulslararası dengelerin bilerek ve isteyerek tarih dışına ittiği ve her saniyesi acılarla, talanlarla dolu bir çizgide yoğrula yoğrula tarihini kendi elleriyle yazmak istiyor, yüzyılların kini ve öfkesi zincirlerinden boşanırcasına tüm Kürdistan'ı sarsıyordu...

Tekrit-i Kasabı Saddam ve omuzları şeref madalyalarından yamulmuş generalleri Güney Kürdistan'ı kimyasal gaz cehennemine çeviririlerken dünyanın çıtı bile çıkmıyordu. Bu seneryo ABD'nin anlı-şanlı Körfez çıkartmasının gerekçeleri olarak gözardı ediliyordu. Halepçe'de 5 bin cana mal olan katliamın ardından milyonlar kurtuluş dağlarda aramaya başlamıştı. Çoluk, çocuk, genç, ihtiyar insanlarımızın süt tozu ve ekmeğe saldırı fotografları insanlığın bir utanç tablosu olarak hala hafızalardadır... Dağlarda gömülen körpe çocuk cesetlerine basa basa ilerleyen milyonların sesi, Vietnam'a taş çıkartan korkunç direnişi ne yazık ki, "süt tozu" ve "ekmek" derekesine düşürülüyordu.

Bir ulusun haklı ve meşru mücadelesinin öte yüzünde ise önderliklerin yakalanan bu tarihsel fırsatı değerlendir melerindeki tutumları duruyordu. Eşkiya mantığından, ordu mantığına, aşiret

perspektiflerinden, devlet-ulus perspektifine ulaşamamanın faturaları, ulusal mutabakat ve birlik kaygılarının, muhtariyet çıkarlarına tercihiyle bir bir ödeniyordu...
Öte yandan Kürtler açısından, bölgede oluşan boşluklar ciddi avantajlar sağlıyordu. Nihayet Kürtlere piyangoda bir amorti vurmuştu. Sorun ,bunun ulus ve devlet çıkarları açısından nasıl kullanılacağındaydı.
Senaryo, Kürt Ulusu'nun çıkarları üzerine kurlmamıştı, ama başroldeki Kürtler açılışı yanlış yapıyorlar, her yanından kan ve irin akan bir celladı, Saddam'ı öperek işin başından ipin ucunu kaçırıyorlardı.
Süreç içinde hatası ve sevabıyla Güney Kürtleri uzun ve "başarılı" mücadelelerle oldukça ileri adımlar atıyorlar,bir federe devletin halkalarını bile yakalıyorlardı. Fakat, oluşan ulusal birlik, mutabakat bir hiç yüzünden bir kez daha dinamitleniyordu...

Kürtler bir kez daha zehirlerini içlerine akıtma "başarısını" gösteriyorlardı.. Tıpkı tarihteki diğer ulusal direnmeler de olduğu gibi film şeridi bir kez daha geriye sarıyor, ulusal potansiyel içeriden hançerlenerek kırılıyordu. Bağımsızlık, onurlu ve özgürce yaşam umudu çok çeşitli nedenlerle oluşan "bağımlılıklar" ve "tiryakilikler" sayesinde bir kez daha yerini hüsrana terk etdiyor, olası bir Güney-Kuzey çatışmasının tarihsel temelleri de böylece atılmış oluyordu...

Bir Süryani tüccarı şöyle bir yakıştırma yapmıştı: "İki Süryani bir araya gelse, kesinlikle bir dükkan açarlar, iki ermeni bir araya gelse bir banka ya da uluslararası işletme açar, ama iki Kürt bir araya gelse biribirini boğar..." Tarih bu espiriyi ne kadar doğrular bilinmez, ama durum Güney'de vehametini korurken, Kuzey'de de gelişmeler pek iç açıcı değildi...

12 EYLÜL FIRTINASI

Genaraller, emperyalistlerin günumuze sarkan çıkar ilişkilerini onların lehine çözmek için Türkiye'de yönetime nihayet el koyuyorlardı...
İlk üç ayı sessiz (!) geçen darbe ertesi yıllar yılı sürecek olan korkunç bir terör ortamına giriliyordu. Bu terörün altındaki esas amaç ise, başta GAP'ın etrafının sağlamlaştırılması, uluslararası sermaye açısından böylesine bir yatırımın güvence altına alınması ve yatırımcılara da bu konuda kesin güvenceler verilmesi; Ortadoğu geneli için önerilen emperyalist çözümün ayaklarının oluşturularak, "Kürt Sorunu"nun sömürgeci devletlerin iç sorunları haline dönüştürülmesi bağlamında Kürdistan'ın parçalarının birbirleriyle kan bağlarının koparılması ve bu amaçla oluşturulacak Tampon bölgelerin ihdası; Ortadoğu geneline yönelik koruyucu ve kollayıcı bir ordu gücünün yeniden oluşturulması yatıyordu...
Darbe ertesi Türkiye'deki muhalefetin durumu hazindi... DİSK ve TÜRK-İŞ gibi işçi sınıfının yoğunlaştığı kurumların dışında seyreden Türk muhalefeti, kendi siyasal pratiklerinde dikiş tutturamıyor ve gözlerini Kürdistan dağlarına dikerek postu hemen Kürdistan'a seriveriyorlardı. Mayın tarlalarının öte yakasında ise , Türk "Sol"unun jetonu aniden düşüyor ve Kürt gerçeğine sığınmaları ile birlikte yılların şöven tezleri tuz-buz ouyordu...
Yanıbaşlarında soykırıma uğrayan "komşu" ulus Kürtleri görmezden gelenler, enternasyonalizm adına Fi-listin'in karmaşık ve çıkar ilişkilerine dayalı kaygan zeminlerinde tutunmaya çalışıyor,yıllar sonra bu entarnasyonalist dayanışmanın ardında savaş tüccarlığının, insan ticaretinin yattığı ortaya çıkıyordu. Para muslukları kapanınca da kıblelerini şaşıran grupçuklar, can havliyle kendilerini yeni bir serüvene, bu kez de sermayenin metropollerine atıyorlardı...
12 Eylül öncesi Kürt cephesinde ise tam bir kaos hakimdi. Metropollerden Kürdistan'a kumanda etmeye çalışan oportonizmin sağında ve solunda seyreden ekabir küçük burjuva gruplar, ciddi bir ulusal mutabakatı hiç önemsemiyorlar, tersine, Türk "Sol"unun kokuşmuş mallarını Kürdistan sınırlarındaki hammallığını yaparak, sıradan bir gümrük kaçakçısı durumuna düşüyorlardı..
TKP, TSİP ya da THKPC'nin şubesini açma özentileriyle, Kürdistan ihtilalinin muhtevasını dinamitleyen tezlerin basit bir versiyonu olabilmek için kıyasıya bir mücadele ve rekabet sürüyordu. Öylesine bir kopyeleme yarışı hakimdi ki, hedefi burjuva demokrasisinin gerisinde seyreden UDC (Ulusal Demokratik Cephe) girişimi, Kürdistan'da UDG şeklinde ve fakat aynı muhtevada yankı buluyordu. Cephe sözcüğü yerine daha alt bir düzey olan Güçbirliği kavramı ancak iki platformu ayırdedebiliyordu. Böylesine bir sözcük küçültmesi de herhalde "büyük abileri" gücendirmemek içindi.
Öte yandan ülke gerçeklerine bir türlü ayak basamayan, Che, Fidel hayalleriyle mantar gibi biten grupların taşaronluğu da Kürdistan topraklarında yapılıyordu.. Silahlı mücadele anlayışı ithal tezlerle sulandırılıyordu. Silah arabeskleştirilmişti...
Anti-Sömürgeci muhalefet ihtilalci özünden boşaltılıyor, metropol soluna süt emziriliyordu. Bir yandan Karaoğlanlı, Keçeloğlanlı sömürgeci partilere prim verilirken, diğer yandan sosyal-şovenizmin iflah olmaz odaklarıyla flört ediliyordu. Ezik sömürge aydını, Koçgiri'den, Ağrı'dan, Dersim'den, Zilan'dan yükselen ihtilalci geleneğine sırtını yaslayacağına, "ulus mu- etnik grup mu?", "sömürge mi - ezilen halk mı?" gibi ipliği pazara çıkmış tezlerin yörüngesine sıkışmıştı.. UKKTH gibi en temel hak ve ilke dahi pazarlık konusu yapılabiliyordu. Gösteriş ve şamatayla, bir devrimi ör-gütlemek; cesaret ve kararlılıkla, külhanbeyi tavırlar biriribirine karıştırılmıştı..Ulusal çıkarlar yerini birer birer örgüt fanatizmine terk ederek, toplumsal muhalefet bir türlü Kürdistani kimliğine dönemiyor,döndürülemiyordu... Silahlar, namlular sömürge imparatorluklara değil, tek suçları başka bir gruba sempati duymak olan kendi ulusumuzun evlatlarına çevri-liyordu. Sovyet - Çin - Arnavutlut'tan ibaret Bermuda Üçgeninde yan tutma zorunluluğu da bu kötü savruluşun tuzu ve de biberi oluyordu... Hasılı 12 Eylül öncesi binlerce yılın hıncı ve öfkesiyle harekete geçmeye başlayan kitleler, dehşetengiz bir kaos içinde hedefsiz ve sahipsiz bırakılıyor, karşı devrim hareketine hazırlıksız yakalanılıyor ve polisin en çok 45 günde posasını attığı en "güçlü" en "korkulu" örgütler soluklarını Suri'ye de alıyorlardı...

Anti-Sömürgeci muhalefet ihtilalci özünden boşaltılıyor, metropol soluna süt emziriliyordu. Bir yandan Karaoğlanlı, Keçeloğlanlı sömürgeci partilere prim verilirken, diğer yandan sosyal-şovenizmin iflah olmaz odaklarıyla flört ediliyordu...

ŞAM'IN ŞEKERİ...

General Evren'in düdüğünü öttürmesiyle birlikte, acıları,sevinçleriyle, hataları ve sevaplarıyla süren mücadele ana rahminden kopuyor ve Şam'a doğru "göç" başlıyordu. Aşırı panik, arkadaki tüm değerleri de alt-üst ediyor ve gözler böylece Ortadoğu'nun en kaygan alanına dikiliveriyordu.
Türk Solu ve Kürdistanlı hareketler alanı tümden terk etme kararı alarak 12 Eylül ceheneminde kitlelerin hedefsiz ve sahipsiz bırakılmasına yeşil ışığı baştan yakmışlardı. Kürt hareketleri içinde sadece Rizgarî grubu kadrolarına ülkeden çıkış yasağı koyuyor ve 3 yıl boyunca hem siyasal , hem de askeri eylemlerden geri adım atmıyordu.. Rizgarî'nin direnişini uzun süre sürdürebilmesine, POL-DER (Polis Derneği) gibi demokratik kitle örgütlerinin içinde örgütlenmesinin katkıları da azımsanmayacak ölçüdeydi...
Öte yandan, 12 Eylül rüzgarlarına karşı örgütlü bir geri çekilme sağlanamadığı gibi, yurt dışına çıkışlar da programsız sürüyordu. Kaçakçı ilişkileri içinde mayın tarlaları "talebe"lerle kaynıyor ve en önde alanı terk eden de merkez kadrolar oluyordu.
Aynı dönemde Irak-KDP ve YNK'nin merkez kadroları da Şam'a temerküz etmişlerdi. Ve tabii, Türk "Sol"unun liderleri de aynı alandaydılar. Yurtdışı ve hele hele Ortadoğu istihbarat örgütlerinin ege-

menli-ğindeki alanların yabancısı olan Kuzey Kürdistanlı siyasi kadrolar, kurtlar sofrasına meze niteliğindeydiler.Öte yandan böylesine üst düzeyde bir araya toplanma büyük bir şansdı ve ortak direnişin yeniden örgütlendirilebilmesinin ilk basamağını teşkil edebilecek nitelikteydi...
Ama gel gör ki, eli tesbihli eyyam takımı, arap dansözlerinin alemlerine kendilerini kısa sürede kaptırıyorlardı.. Örgütlerde korkunç bir yıkıntı yaşanıyor, ilk kez lider kadrolarıyla aynı evleri paylaşmak zorunda kalan siyasi kadrolarda ise moral ve ahlaki çöküntü at başı gidiyordu. İlkeler vardı, uğrunda ölüm bile göze alınıyordu... Hayaller vardı,uğruna her şey feda ediliyordu... Oysa, örgütler farklı, yıllarca sırça köşklerden bir adım inmeyen yönetici kadrolar farklı, hayatın maddi gerçekleri farklıydı. Arkalarında bir dizi değer bırakarak ortadoğu'ya panik halinde yayılan kadrolar sersemliyor, düşünce perspektifleri alt-üst oluyordu.
Oysa sömürgeci TC'nin bütün vahşeti ve barbarlığı ortadaydı. Silah ve siyasetin reorganizasyonu sağlayacak merkezi kadrolar ise küçük bir alanda iç içeydi, yan yanaydı. Sorunlar beş aşağı beş yukarı aynıydı, hayat tüm siyasi grupları hemen hemen her alanda ortak çalışmaya zorluyordu.
Gözler Kürdistan'a çevrilmek zorundaydı. Boşalan alanlara, çaresiz ve başıboş kalan militanlara sahip çıkılmalı ve her şeyden önemlisi güçler birleştirilmeliydi. Fakat, tersine Örgütlerde akıl almaz bir parçalanma yaşanıyor, yılgınlığa düşen kadrolarda ise yeni bir umut kapısı aralanıyordu... Yüzler süratli bir şekildi Avrupa'ya çevriliyordu. Merkez kadrolar da aynı rota üzerine oturuyorlardı. Böylece öncekinden daha korkunç bir "göç" kendiliğinden hazırlanıyordu.
Evet, Avrupa KUKM'nin genel mücadele perspektifleri için önemli bir mücadele alanıydı. Diplomasi ve maddi destek hareket için gerekliydi. TC'nin bonbardımana tutulması için elverişliydi. Ama, bu amaçlar örgüt anlayışları ile değil, açıkça mücadeleden kaçış temelinde gündeme geliyor ve Avrupa yolları tutuluyordu.. Hayatın ve ailenin yeniden örgütlendirilmesi ve bu anlayışla mücadeleden süratli bir kopuş, Avrupanın koşullarında kayboluş sürecini de hızlandırıyordu..
Ortadoğu'dan Avrupa'ya çıkışın mührü ise çöküntü içindeki siyasi hareketlerin elindeydi. Bu durum beraberinde bir dizi pragmatik ilişkiyi de sürece egemen kılıyordu. Ülkeyi unutan ve Avrupa'da kitle sayısını çoğaltmaya çalışan siyasi gruplar arasında kıyasıya bir rekabet başlıyor, sayı artırma uğruna Avrupa'ya çıkış da plansız ve programsız yapılıyordu.

Mayın tarlaları, tel örgüler, işkence tezgahları, cop sokulan insanlar, canlı fare yutturulan kadrolar, ezilen, horlanan köylüler, dipçik altında inim inim inleyen körpe gelinler, çocuklar, hepsi artık her biri bir yazar kesilen, siyasal "kadrolara" kitap malzemesi olmaktan başka bir işe yaramıyordu..

YAMALI BOHÇALAR: MUHACİR BİRLİKLERİ!

İsrail'in Lübnan harekatı, Ortadoğu'da dengeleri alt-üst eder nitelikteydi. Filistin harekatı ağır bir yenilgi yaşıyor, yenilgi beraberinde hareketi paramparça ediyordu. Suriye'nin FKÖ üzerindeki etkinliği de giderek artıyordu. Bekaa'ya kümelenen Türkiyeli gruplar açısından da fiili bir durum gündeme geliyordu. Çelişki ve çatışkılar görece avantajlar da sağlıyordu.
Bütün çevreler aniden dehşetengiz enternasyonalist kesiliveriyor, Enternasyonalizm gibi, Cephe, Birlik gibi kavramlar da günübirlik Ortadoğu siyasetinin barometresine göre tayin edilmeye başlanıyordu..
Ülke zemininde kötürüm bir teorik ve ideolojik geleneğin sahibi Türk "Sol"u, Filistin sorununda da Kürtleri kaygan bir zemine çekme cüceliğini göstermekte gecikmiyordu. Böylesine bir kötürüm geleneğin temelleri 1930'larda duruyordu....
TKP'nin Kemalizme giydirdiği anti-emperyalist, devrimci elbiselerinde; 1960'larda D. Avcıoğlu ve YÖN ekibinin gündeme getirdiği ve yıllarca sürecek MDD (Milli Demokratik Devrim) formülasyonunda da ifadesini bulan soy milliyetçilik de, THKP-C'nin "Kemalizm, küçük-burjuvazinin anti-emperyalist tavır alışıdır" anlayışında, THKO'nun "Bağımsız Türkiye için M. Kemal yürüyüşlerin" de, parka ve postalın üzerine birde kalpak ekleyen "Kuvayı Milliye" ruhunun canlandırılmasında, Kürt Ulusu'nun Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nı, Bundizmle suçlayan, düşünceleri karartan karabasanlarda ve Lozan'ı ilerici, devrimci gören sakat mantık silsilelerinde duruyordu...
Coca-Cola reklamlarını kırma, Amerikan askerlerini denize atma ne kadar tutarlı anti-emperyalizm idiyse, arap şovenizminin çığırtkanlığını yapan anti-siyonizm de o kadar tutarlıydı. Yanı başındaki komşu ulus Kürtleri her zaman yedek güç görme eğilimindeki Türk "Sol"u, Ortadoğu pratiğinde de aynı sakat tavrını sürdürüyor ve bir kısım Kürt örgütlerini de bu manevra alanına çekmeyi başarıyordu. Bu öylesine kötürüm bir siyasetti ki, Adana, Mersin ve Hatay'dan koyun sürüsü gibi toplanan işsiz kitleler dahi gerilla niyetine FKÖ'nün en ön cephelerinde örgütlerce yarı yarıya bölüşülen paralar karşılığı pazarlanıyordu...

Filistin pratiğinde, enternasyonalizm maskesi altında sürdürülen ve yüzlerce militanın hayatına mal olan pratiğin ilk cesur eleştirisi ise yine Rizgarî grubundan geliyordu. Her zaman olduğu gibi eleştirinin mantığına bakılmaksızın, Rizgarî, gerek Kürdistan'lı ve gerekse Türkiyeli gruplar tarafından afaroz ediliyor, Mossad ajanlığı ile suçlanıyordu. Yıllar sonra ise Rizgarî'nin "Filistin Faciası" üzerine yazdığı tezleri tüm Kürdistan'lı gruplar tarafından utangaç bir biçimde de olsa kabul görüyor ve kimse hafifte olsa bir "özeleştiri" yapma gereğini duymuyordu.

Filistin kaosu tüm şiddetiyle sürerken, muhacerat pratiğinin bir sonucu olarak, 5 Kürdistanlı örgüt, UDG platformundan nüans farklılıklar gösteren, özünde burjuva demokratik bir temelde konumlandırılan HEVKARI çalışmalarını başlatıyorlar, yıllar boyu sürdürülen dişe diş mücadeleler sonucu ele geçirilen ideolojik mevzilerden çark ediyorlardı. Ortadoğu'ya sığması mümkün olmayan 30 milyonluk bir Ulusun temel ve vazgeçilmez mücadele perspektifleri, Şam'daki Rükneddin Mahallesi'nin daracık sokaklarına hapsoluyordu. Hasılı bir kez daha, hayat tarafından dayatılan bir arada duruş, yamalı bohça haline getiriliyor, bölgede günübirlik değişen siyasal nabza göre ayarlanarak idare-i maslahat ediliyordu. Ve ölü doğan Hevkari'nin fatihası ise daha sonra Stockholm'de okunuyordu..
Ortadoğu pratiğinde kayda değer bir başka birlik çalışması ise KUK ve Rizgarî örgütleri arasında başlatılıyordu. Her iki örgütün de diğer örgütlere göre gerek Güney Kürdistan'da ve gerekse ülke sathında avantajları vardı. KUK dağınıkta olsa ülkede ciddi bir potansiyele sahipti ve ülke dışında gerçekleştirdiği konferansıyla kadrolarını tazelemiş ve Kürdistan'da " sosyalist" bir çekim merkezi oluşturma kararı almıştı. Rizgarî ise ülkeden kadro çıkarma yasağı uyguladığından, örgütsel yapısını tamamıyla korumuş ve onunda ötesinde metropol merkezlerde silahlı eylemleri organize edebilecek kapasiteye ulaşmıştı.. KUK ve Rizgarî birliğin ana prensiplerinde anlaşıyor ve Güney Kürdistan'da ana karargahı oluşturabilecek tüm ara bağlantıları düzenliyorlardı. Fakat, birlik sürecine sokulan çomaklar, görüşmeleri Avrupaya kaydırıyor ve ülkeden uzaklaşan ve sırtını ülkeye çeviren bir kördöğüş içerisinde birlik çalışmaları infilak ediyordu. KUK ve Rizgarî'nin Güney'de açmayı planladıkları oldukça stratejik bir sahada bulunan karargahı ise daha sonra PKK faaliyete sokarak , I-KDP ilişkisini tek başına sürdürüyordu..
Aynı süreçte Ala Rizgarî grubu, muhtevası dışında bir avantaj sayesinde , sayıları 100-150'yi bulan eğitimli bir kadroyu Güney'de ikame etme olanağı buluyordu. Ancak, kısa sürede üç gruba

ayrılarak yöneticilerinin birbirleri ile olan çelişki ve çatışmalarından ötürü kadroları telef ediyor ve alanları boşaltıyordu. İran Kürdistan'ında ise, TKSP kadrolarını peşmerge kıyafetleriyle birlikte Avrupa'ya taşıma telaşına kapılıyor, KİP ise çeşitli hiziplerin çatışmasından başını bir türlü doğrultamıyordu. Bu hayu-huy içinde PKK ise, birer birer boşalan alanlara kendi kadrolarını yerleştiriyor, Avrupa trafiğini kapatıyor ve Filistin sürecinin tıkanmasından da yararlanarak güçlerini Güney'e çekiyordu.. Bu faaliyetlilik, ileriki süreçlerde PKK'ya oludukça büyük avantajlar sağlıyordu...

Ortadoğu pratiğinin bir başka şaşaalı çalışması ise, FKBDC olarak ortaya çıkıyordu. PKK ve lideri Abdullah Öcalan, Kürt örgütlerinin uyguladığı tecrit siyasetinden dolayı (Hevkari pratiğinde yer alan çeşitli çevrelerin iddialarına göre, PKK Hevkari'ye katılabilmek için altı imzalı beyaz kağıt vermiş ve fakat üyeliğe kabul edilmemişti. Ayrıca, Avrupa'da çeşitli köşeleri tutan bir kısım Kürt "şahsiyetleri" ve çevrelerince Abdullah Öcalan'ın İsveç'e iltica başvurusu engellenmişti.) pratikte hiç bir varlık gösteremeyen, çalışmalarını Avrupa'da çeşitli demokratik eylemlerle sınırlayan, deyim yerindeyse "şöhretler" ve "askersiz" genarellerden oluşan kıdemli Türk "Sol"cularının yanlarında mevzileniyor, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin hiç bir yerine sığdırılması mümkün olmayan FKBDC'nin bizzat kurucusu oluyordu.

UDC nasıl soyut bir anti-emperyalizm analıyışının ürünüdüyse, FKBDC de soyut bir anti-faşizm bo-razanlığını yapıyordu. Dimitrov'un 12 Eylül sonrası yatır haline gelen "Faşizme Karşı Birleşik Cephe" kitabının bir versiyonu daha kopyeleniyordu. Ama, bu kopyede Kürdistan gerçekliğine , anti-sömürgeci mücadelenin perspektiflerine yer yoktu. "MHP-ÜGD kapatılsın, Faşist yuvalar dağıtılsın" teraneleriyle örgütlenen yapıların tuz-buz olan pratikleri ortadayken, FKBDC yine aynı tezler üzerinde yükselmeyi hedefliyordu.. Bu mantıkda iktidarın devrimci fethi yerine, burjuva rasyonelleri içinde, burjuva demokratik hakları koruma ve genişletme amacıyla mücadeleyi gevşetme ve gerçek rotasından saptırma duruyordu...

FKBDC ithal mantığında ısrar eden, Filistin ve Ortadoğu'daki güç dengeleri içinde yer edinebilmeyi amaçlayan, ülkeye sırtı dönük ve Kürdistan gerçeğinden habersiz bir girişimdi. Kurulmasıyla, vefat etmesi arasında çok kısa bir zaman geçmiş, Filistin cazibesini yitirince, FKBDC'nin fesh edilmesi zahmetine dahi katlanılmayarak kendiliğinden süreç içinde kaybolup gitmişti.

Yıllar sonra 1989'da Paris'te, PKK ve 4 Türkiyeli örgüt (Şam'daki FKBDC girişiminin ortakları) sessiz sedasız "Devrimci Birlik Platformu"nu ilan ederek FKBDC sürecini fiilen bitiriyorlardı. Açıkladıkları metinde; "Bizler bir dayanışma ve birlik platformunun ilk adımlarını atmış bulunuyoruz.....platformumuz bir cephenin hedefini de kapsamaktadır.. Ancak bugün bir cephesel birliğin şartları henüz olgunlaşmamıştır" denilerek, FKBDC'de ifadesini bulan Cephe düzeyini inkar ediyor ve özeleştiriye bile gerek duymadan ve neden sürmediğini de açıklamadan yeni bir eklektik sürece adım atıyorlardı...

Ortadoğu devletleri ve Filistin hareketi önünde pazarlıkları derli toplu sürüdürebilmenin aracı olarak oluşturulan birlikler; bu kez , Avrupa sosyal- demokrasisi önündeki pazarlıkları arttırabilmenin aracı olarak gündeme gelmeye başlıyordu. Kürdistan zemininde bir bildiri dahi dağıtmamış örgütler, yerden mantar biter gibi çoğalıyor ve bu örgütler aracılığıyla "güçlü cephe mizansenleri" çizilmeye çalışılıyordu.. Bu çabalar açıkca anlatılmayacak kadar kötü çıkar ilişkilerinin kalkanları olmuşlardı!

TARİHİN TEKERRÜRÜ
SOL BİRLİK / TEVGER

Çantalar toplanıyor, barkiyeler çekiliyor ve ortadoğu'nun bekleme odalarından, Avrupa 'ya doğru akın akın "göç"e başlanıyordu. Bu aynı zamanda bir dizi grup ve çevre içinde sonun başlangıcıydı. Avrupa topraklarının sunduğu imkanlar sanıldığının tersine bunalımı tırmandırıyor, değerlerden ani ve hızlı bir kopuşu da beraberinde getiriyordu. Mayın tarlaları, tel örgüler, işkence tezgahları, cop sokulan insanlar, canlı fare yutturulan kadrolar, ezilen, horlanan köylüler, dipçik altında inim inim inleyen körpe gelinler, çocuklar, hepsi artık her biri bir yazar kesilen, siyasal "kadrolara" kitap malzemesi olmaktan başka bir işe yaramıyordu..

THKP-C kökenli hareketlerin, kürdistan'da gelişen radikal hereketler üzerinde etkinlik kurma çabaları, öte yandan TKP, TİP ve TSİP gibi reformizmin sadık bekçilerinin Kürdistan'daki şubeleri üzerindeki tasallutları Avrupa sahasında da devam ediyordu.

TKP'nin Doğu Bloku'nda sağladığı avantajların çok küçük bir kısmından yararlanma hevesleri Kürdistan ihtilalinin vazgeçilmez hedeflerini karartırken, tecrit kompleksine kapılan ve Türkçe düşünme hastalığından bir türlü sıyrılamayan reaksiyoner gruplar da KUKM'nin can damarlarına vuruyorlardı.

TKP'nin Doğu Berlin'de gerçekleştirdiği kongresi Kürdistan hareketleri üzerindeyaratılmak istenen tezgahı ayyuka çıkarıyordu.. TKP'nin kongre salonu ince bir perdeyle ikiye ayrılıyor, bir bölüme Türkiye delegeleri konumlandırılırken, diğer bölümde ise, Avrupa delegeleri oturtuluyordu. Avrupa delegeleri arasında iki önemli Kürt "şahsiyetinin" bulunduğu ise daha sonra fısıltı gazetesi ile kamuoyuna ulaşıyordu.. (*Bugün bu "şahsiyetler ", TC'nin KUKM'yi "legalleştirme " programı için sunulan ve palazlandırılan unsurlar konumunda tekrar gündeme oturtulmuş durumdalar.. Aslında, TC tarihi boyunca her zaman, gelişip serpilen Kürdistan'daki ulusal muhalefeti frenlemek amacıyla elinin altında tuttuğu Kürt jokerleri kullanıyor. Böylesine bir girişime 12 Mart döneminde Kamuran İnan talip olurken, 1994'lere geldiğimiz şu günlerde bizzat bir takım yılgın ve yorgun Kürt "şahsiyetler" taliptir ve bu tiplerle bazı işler kotarılmak istendiği açıkca görülmektedir*)

Kürtlerin TKP'nin kongresine hangi pazarlıklarla gittiği merak konusuydu ve tartışmalar boyutlanarak sürüyordu. Nitekim, TKP Kongresindeki muhalefet grubu yayınladıkları ayrılık bildirisinde sansasyonel tartışmalara son veriyor, Türkiye'ye dönüş hazırlığına başlayan TKP ve onun şahsında Türkiye'deki "sosyalist" hareketi eritmeye hazırlanan TC'nin Kürt hareketinin başına örmek istediği planlar da böylece açığa çıkarılmış ouyordu...

TKP muhalefeti özetle şöyle diyordu: "Kürt sorununda Fransa'dan, Almanya'dan ve İsveç'ten (Örneğin, X,X,X,X) X'e kadar varan ajanvari ulusal hareket oluşturma çabaları ve bunun için de diğer Kürt örgütlerine üye oldukları halde X gezileri sağlayarak, öyle ki uluslararası telefon konuşmalarının parasını ödemekten tutun da, Batı Avrupa'da dolanma olanakları sağlanarak Sol Birlik içinde varolan Kürt örgütlerin(TKSP,PPKK) altının oyulmaya çalışıldığı ve şu anda kimlerin bu angajmanlar içinde olduğu biliniyor. Özellikle bu kişilere TKP'nin adı geçtiğinde dozajını kaçırmadan küfür edebilirsiniz ki, Kürtler içinde güvenirliğiniz artsın işareti- nin verildiği de biliniyor." Tezgah oldukça net ve açıktı... Fakat,TKSP ve PPKK Sol Birlik içinde kalmakta direniyorlardı. Bu durum açıktan açığa Kürt hareketinin reflekslerini kırmaya hizmet ediyordu. Öte yandan "Naylon Örgüt" gönüllüleri giderek artıyordu. Zaten ortadoğu'daki bekleme odaları yeterince Kürt camiasında tahribat yaratmış, Avrupa'daki pragmatik ilişkiler de bu çürümenin tuzu biberi olmuştu. Diğer yanda ise, TKP'nin Türkiye programı duruyordu. TKP denetlenmesi oldukça zor olan ve Avrupa'nın gri tonları arasında aniden "yurtsever-demokratlaşan" kitleyi bir başka örgütlenme içinde eritme, denetleme ve TC'nin emrine sunma gayreti içindeydi. İşte Sol-birlik atraksiyonu böylesine bir zemini yakalama amacıyla gündeme getirilmişti. TKP Ge-nel Sekreteri Haydar Kutlu, Ulusal Konferans Tezlerinde açıktan açığa "Türk Milleti'nin ,sınırlarıyla, ordusuy- la bölünmez bütünlüğü"nü savunuyordu. Sol Birliğin ideolojik olarak ana örgütü TKP idi. Hedef ise Sol Birliğe katılan Kürt örgütlerinin gi-

giderek eritilmesi ve düşünülen naylon örgüte kadro transferi sağlamaktı.. Ekim Devrimi'nin 70. Yıldönümü Kutlama törenlerine Sol Birliğin katıldığı delegasyonun düzeyi ise, uygulanmak istenen planı deşifre eder nitelikteydi. TKP delegasyonda yoktu ve diğer iki Türk örgütü temsilci düzeyinde katılmışlardı. PPKK ve TKSP ise, Genel Sekreterleri düzeyinde merasimdeydiler.. Bu açıkca atılmış bir yemdi ve Kürtler bir kez daha yemi yutmuşlardı..

Bütün çabalara rağmen Sol Birlik, gerek Türk ve gerekse Kürt siyasi merkezleri tarafından meşru görülmüyori, TKP ve TİP bileşeni TBKP'nin Türk MİT'ine teslimi ile de Sol Birlik çöp sepetine atılıyordu. Her zaman olduğu gibi bu işin de sorumlusu belli olmuyordu.. Sol Birlik tarafları ne için kurulduklarını açıklamadıkları gibi,ne için feshedildikleri konusunda da Türkiye'deki demokratik kamuoyunu bilgilendirmiyorlardı.. PPKK " sine-i millete dönerken", TKSP ise, her zaman olduğu gibi işine gelmeyen konulardaki sessizliğini koruyor ve "zaman-mekana" ayak uyduruyordu !

Ortadoğu devletleri ve Filistin hareketi önünde pazarlıkları derli toplu sürüdürebilmenin aracı olarak oluşturulan birlikler; bu kez , Avrupa sosyal- demokrasisi önündeki pazarlıkları arttırabilmenin aracı olarak gündeme gelmeye başlıyordu. Kürdistan zemininde bir bildiri dahi dağıtmamış örgütler, yerden mantar biter gibi çoğalıyor ve bu örgütler aracılığıyla "güçlü cephe mizansenleri" çizilmeye çalışılıyordu.. Bu çabalar açıkca anlatılmayacak kadar kötü çıkar ilişkilerinin kalkanları olmuşlardı!

Avrupa pratiğinin bir ürünü olarak 22 Haziran 1988'de sekiz örgüt TEVGER adı altında cephe kurduklarını Brüksel'de ilan ediyorlardı..

Ala Rizgarî, PPKK, PSKT gibi Avrupa'da mültecileşen eski HEVKARİ 'ci örgütler ile temelleri Avrupa'da atılan KUK-SE, PARHEZ, PDK-RN, ŞK ve YSK gibi "yeni" mülteci örgütler, muhtevada Şam çalışmasının devamı olarak TEVGER adı altında bir araya geliyorlardı.

TEVGER'e, TSK, KUK, KAWA ve RIZGARİ gibi radikal örgütler katılmıyor ve gerekçelerini şöyle açıklıyorlardı:

TSK: "...Sıcak mücadele içinde oluşmayan, tabandan gelişmeyen ve çok sayıda radikal gücü dışlayarak oluşan cephelerin Kürdistan'da olaylara müdahale edebilme şansları yoktur..."

KUK: " Bu "birlik" Kürdistan devriminde bir sorumluluk üstlenemeyeceği gibi, misyonu gereği önümüzdeki dönemde ortaya çıkacak olan gürbüz birliklerin önünde de ciddi engeller oluşturacaktır. Ayrıca ulusal kurtuluş mücadelemizin garantisi olan birlik ve cep;he anlayışlarını tasfiye amaçlı olduğu içinde gericidir."

KAWA: "TEVGER, KUKM'ne önderlik edebilecek kudret ve nitelikte değildir. Tevger, bundan öncede oluşturdukları birlikler gibi kağıt üzerinde kalacak ve pratik bir değer ifade etmeyecektir."

RIZGARİ: " Brüksel'de kamuoyuna duyurulan 8'linin bir adım olarak bile fazla önem taşıdığı kanısında değiliz. Politik bir ihtiyaç üzerinde şekillenmemiştir. Güdümlü bir şekillenmedir. PKK ile ilgili belirlemelerine bakarsak eğer, güdümlü olmanın ötesinde bağımlı bir şekillenmedir. Tevger denilen birlik ölü doğmuştur, törene gitmenin bir anlamı yoktu. Tevger emekler mi, sürünür mü bilemeyiz ama yürüyemez!"

Tevger emekleyemedi bile. Anlayış aynıydı ve mantıkda köklü değişikliklikler yoktu. Bugün gözünü TC parlementosundaki manevralara diken ve buna göre strateji saptayan; demokrasi paketleriyle, KUKM'sinin haklı ve meşru zeminini dinamitleyen anlayış ile, geçmişte Kürt hareketini SOL-BİRLİK'çi reformizmin peşine takan anlayış aynıydı, mentalite değişmemişdi.

12 Eylül sonrası gündeme getirilen, perspektifleri açısından oldukça kapsamlı ve sistematik olarak Kürdistan Komünist Partisi Merkez Organı YEKİTİ dergilerinde 6 sayı tartışılan, Kürdistanlı Sosyalistlerin Siyasal Birliği sorunu ve bu platforma denk düşen KÜRDİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ girişimlerinin önüne, muhaceratın dayattığı ilkesiz ve eklektik Hevkari adlı birliği dayatan anlayışla, önüne bir devrimin örgütlendirilmesini koyacak olan ULUSAL KURTULUŞ CEPHESİ yerine, varlıkları dahi tartışma konusu olan niceliklerle masaya sürülen Tevger çalışmasındaki anlayış aynı mantığın ürünüydüler..

Her biri başlıbaşına stratejik öneme sahip , güçbirliği, siyasi birlik, direniş birliği, cephe gibi kavramların içerikleri bizzat Kürdistanlı

muhalefet tarafından boşaltılıyor, deyim yerindeyse hurdaya çevriliyordu.. Bu yanıyla Tevger girişimi de diğer girişimler gibi sonuç vermiyordu. içinde yer alan gruplar, kısa sürede biribirlerini suçlamaya başlıyor ve ilk tepki Tevger kurucu üyesi PARHEZ'den geliyordu.. Mayıs 1989'da yayınladığı bildiride PARHEZ üyeliğini dondurma kararı aldığını açıklıyor ve buna "TKSP'nin genelde anti-birlikçi, anti-Tevger tavır ve politikalarını" gerekçe gösteriyordu.
Diğer Tevger taraftarları da birer ikişer görüşlerini açıyor ve Sol-Birlik sürecinden gelen PPKK ve TKSP'yi Tevger çalışmalarının yürüyemeyeceğine temel gerekçe gösteriyorlardı.
Avrupa'nın sağladığı geniş imkanlara rağmen, ulusal kurtuluş cephesi niteliğinde bir girişim olarak piyasaya sürülen TEVGER ortak ve doğru dürüst bir yayın organına dahi sahip olamamıştı. Cephe çalışmalarını öne çıkarması gereken güçler, örgüt çalışmalarını öne çıkarıyor, Tevger düzeyinde yayın örgütleyemeyen güçler, Türkiye pratiğinde DENG gibi, Medya Güneşi gibi yayınları rahatlıkla pratiğe geçiriyorlardı. Öte yandan TEVGER, Avrupa pratiğinde ortak bir diplomasi ve ortak bir kitle örgütlenmeleri konusunda da samimi davranmıyordu. Örneğin Almanya'da kitlesel desteğe sahip KOMKAR, imkanlarını TEVGER'e sunacağına, kapılarını TEVGER üyelerine sıkı sıkıya kapatıyor; düzenlediği kültür gecelerinde dahi, diğer örgütlerin yayın standları açmasına bile tahamül etmeyecek kadar anti-demokratik davranıyordu. Almanya pratiğinde KOMKAR 6 Newroz gecesi düzenlerken, TEVGER zar-zor bir gece düzenliyebilmişti. Tabanda meydana gelen rahatsızlıklar karşısında TKSP, "Komkar'a müdahele edemeyiz" diyordu. Ülke topraklarına küçük bir adım atma zahmetini göstermeyen TEVGER, Avrupa pratiğinde de, dar grup çıkarlarından gözleri dönmüş örgütlerce ne ortak bir diplomasiye, ne de merkezi göçmen örgütlenmelerine ulaşamamıştı. Ve çürümeye terk edilen Tevger platformundaki imzacı örgütler birer birer siyasal pratikte silinmiş, bazıları da üyelikten çekilmişlerdi. TEVGER bir yıl gibi çok kısa bir dönem sonra tamamen işlevsiz kalıyor. Ne için kurulduğu ve ne için dağıtıldığı konusunda da kimse kafa yormuyordu. Ulus kaygıları yerini dar grup kaygılarına açıktan açığa terk etmişti. .
Sonuçta TEVGER'e üye üç örgüt kalmıştı: TKSP, PPKK ve KUK-SE... Bu üç örgüt de zar-zor bildiriler düzeyinde bir dönem daha Tevger'i sürdürdüler. Ve TEVGER komediyası "umutsuz bir vaka " olarak kendi haline bırakıldı, sürece elveda etmiş oldu.. Kamuoyu yine "ahmak" yerine konularak, taraflar feshedilme dahil hiç bir şey açıklama ihtiyacını duymadılar.

Bunlar yetmezmiş gibi hemen ardından kanlı Newrozlar gündeme geliyordu.. Kürdistan tarihinde kara bir leke olarak anılacak 87 Newroz'ları bir dizi militanın hayatına mal olurken, Kürt hareketinin uluslararası damarlarını da lime lime ediyordu...

ERUH'TAN KANLI NEWROZ'LARA

TC, Güney Kürdistan'a ilk cüretkar saldırısını 1983 Baharında gerçekleştiriyordu. 26 Mayıs 1993 tarihinde TC, Irak'ın onayı ile, 30km. karadan ve 40km havadan Irak sınırları içine giriyor ve Kürdistan tohraklarında operasyona başlıyordu. Gerekçe "sınır güvenliği"ydi. Saldırı dünya çapında derin protestolara neden oluyor ve TC görece ve geçici geri adım atmak zorunda kalıyordu.
1984 Ağustos'unda PKK'nin organize ettiği Eruh ve Şemdinli eylemleriyle birlikte Türk ordusu yeniden alarma geçiyor ve tüm dünyanın gözlerinin içine baka baka Güney Kürdistan'ı alanen işgal ediyordu..
Diyarbekir Cezaevinde "Bavê Îdrîs Caş e!" (İdris'in Babası Hayindir!) nakaratıyla govendler tutulurken, Filistin hareketinin yenilgisi ile birlikte PKK, Irak-KDP'si ile ittifaka giriyor ve Rizgarî -KUK ittifakına ayrılan alanlara birer ikişer yerleşmeye başlıyordu.
Ve I-KDP'nin , Kuzey Kürdistan'da etkileşim alanları olarak tuttukları bölgelerde askeri eylemlere hazırlanıyordu...
Bilindiği gibi Eruh ve Şemdinli bölgesi Barzanilere bağlı staratejik bir alandı. Bölgeyi baştan başa tutan ve bugün koruculuğu kabullenen Jirki'ler ise yıllar boyu TC zulmüne boyun eğmemiş ve teslim olmamışlardı. 1971'de Barzaniye Trabzon lastiği gönderdiği için idam istemiyle yargılanan 70'lik ihtiyar Eruh bölgesindendi. Şemdinli ise her hal ve şart altında özellikle Güney için bir nefes borusu niteliğindeydi.
1978 yılından itibaren sürekli ve sistemli olarak burjuva basınında manşetlerde tutulan PKK, "emperyalizmin ajanı, feodal, gerici vb.." olarak nitelediği I-KDP ile Filistin yenilgisinin hemen ertesinde ittifak yapmakta bir sakınca görmüyor; ardından Irak-KDP'nin ve ona bağlı olarak bölgede etkinliği tartışmasız olan Jirki'lerin açık desteğiyle Eruh ve Şemdinli'ye baskınlar düzenliyordu..
Eruh-Şemdinli baskınları ,bir yandan bugünkü gerilla hareketinin temellerini atarken ; 1,5 milyon kapasite ile dev bir güce sahip TC ordusuna karşı da gerilla mücadelesinin verilebileceğini ispatlıyordu. Ama, berabe- rinde bir dizi tahribatı da getirmişti. Bu tahribatların hemen hemen tümü TC'nin Kürdistan için uyguladığı uzun vadeli programına kolaylık sağlayan tahribatlardı. En önemlisi, Kürdistan'ın kalbi sınır boylarının kısa bir dönem sonra TC'nin tampon bölgeleri durumuna gelmesiydi. KUKM açısından hayati öneme sahip ve mutlaka örgütlenmesi gereken alandaki yurtsever aşiretlerin birer ikişer devletin kucağına itilmesi ise bugün artık onarılması mümkün olmayan derin bir yara açmıştı. Bir başka sonuç ta, Kuzey Kürdistanlı örgütlerle PKK arasında düşmanlık düzeyine varan dalaşmaların temellerinin atılmış olmasıydı.. Kimine göre "İlk Kurşun", kimine göre "pravakosyon", kimine göre "sömürgecilere hizmet", olarak değerlendirilen 15 Ağustos 1984'deki karakol baskınları , hatası-sevabıyla Kürdistan tarihine kaydedilen önemli bir dönüm noktasıydı.

(...)

Madolyonun öte yüzünde sömürgeci devletler ve değişen dengelerle birlikte bölgede artık açıktan açığa kendi çıkar hesaplarıyla hareket eden ABD ile diğer emperyalistler duruyordu.
TC, asla vazgeçemeyeceği "sömürgesi" Kürdistan'da uygulamalarını yasal kılıflar altında sürdürüyordu. Gündeme gelen ve 13 Kürdistan ilini kapsayan Bölge Valiliği, alanen 1927 yılında sadece Kürdistan'da uygulamaya sokulan Genel Müfettişlik'lerin bir uzantısıydı. 12 Eylül'cülerin uzun bir dönemdir tasarladığı ve bir türlü hayata geçiremedikleri ,Bölge valiliğinin hayat bulması için belirli şartların olgunlaşması bekleniyordu. 1983'ten beri tartışılan ve Kürdistan'ı zapt-u rapt altına alacak olan Sömürge Valiliği'nin inşası için gerekli malzeme nihayet 1987 yılında bulunuyordu: " PINARCIK faciası!" Pınarcık olaylarının ertesinde kamuoyunda herhangi bir engelle karşılanmaksızın Sömürge Valiliği'nin inşasına başlanıyor ve görev de uzman bir kotntr-gerilla olan H. Kozakçıoğlu'na veriliyordu...
(TC militarizmi daha önce de kürdistan için olağanüstü Hal Yasaları gündeme getirmişti. Eruh Olayları döneminde, Eruh'un etrafını kuşatıldığını ilan ederek, yerli ve yabancı basın mensuplarını olay yerine götürmüş, bir de parlamentoda grubu bulunan partilerin heyetlerini helikopterle Eruh kaymakamlık binası üstüne indirmişti. Elinde telsiz bulunan Hayri Kozakçıoğlu'nun "her taraf gerillalar tarafından kuşatılmış, acil yardım gerekir" ferhaylarını duyan milletvekilleri, gelip geleceklerine pişman olarak olay yerini terketmişler ve Diyarbakır'a gelen heyetler hemen ortak bir açıklama yaparak, parlamentoda hazır bekleyen "Olağanüstü Hal Yasası"nın biran önce çıkarılması gereğini ısrarla belirlemişlerdir. Böylece mutabakat sağlayan iktidar ve muhalefet partileri oynanan oyuna iyi bir gerekçe hazırlamışlar, "acıklı anlatımlarıyla" basına demeçler verip kamuoyunu oluşturmuşlardır. İlginçtir, olay mahallinde bulunan bir Alman gazeteci ise (ki, Türkiye'ye girişi yasaklanmıştır) elindeki fotograf makinası ile silik biçimde etraftaki yüzleri egallerle kapalı bin-

lerce unsurun asker giysili unsurlar olduğunu tespit etmiştir. Bu gazetecinin İstanbul çıkışında hırpalandığı ve elinden birçok malzemesinin alındığı daha sonra kendi yazımlarından anlaşılmıştır. Gazete bu muhabirine uğradığı baskı ve gördükleri karşısında içine düştüğü psikolojik rahatsızlıklar nedeniyle belli bir süre moral izni vermiştir.)

TC baskı ve imha programını yasal kılıflara dayandırarak yavaş yavaş inşa ediyordu. Diğer yandan "Kürdü Kürde kırdırma" siyasetini de tırmandırıyordu. KUKM'ni içerden hançerleme siyaseti on yıl- lardır TC Devleti'nin en temel karakteristiğiydi...

Eruh'un Milan köyünde, aralarında süt bebeklerinin de bulunduğu 24 Kürdün katliam resimlerinin dünya televizyonlarından naklen yayını ise, TC'nin diplomatik düzeyde KUKM'ni yenme hesaplarının açık bir göstergesiydi. Aynı zamanda, TC militarizminin kendine nasıl gerekçeler uydurmak istemesinin de açık bir delili durumundaydı..

Herşeye karşın, Eruh-Şemdinli ve benzeri baskınlar Ulusal Mücadelede gerillayı yeniden tarihin gündemine oturtmuştu ve önemli bir dönemeç noktasıydı. Pınarcık olayları da,uluslararası diplomasi açısından en az Eruh-Şemdinli olayları kadar üzerinde durulması gereken önemli bir durakdı.

Milan'daki olayların ardından, bölgede aşiretler arası çelişkiler de hızlandırılıyor, Jirkanlar ve Goyanlar arasında ilk şiddetli çatışmalar başlıyordu. 4 gün aralıksız süren çatışmalara devlet seyirci kalıyordu. Yerinden kalkmaya aciz siyasal örgütlenmeler ise,olup-bitenleri dahi yorumlayamıyorlardı."Kürt Kürde kırdırılıyor"KUKM'nin silahlı direniş geleneği dünya kamuoyuna "süt bebelerini" katleden terörizm ve vahşet olarak sunuluyordu..

Ardından Pınarcık'da 30 Kürt sivil öldürülüyordu. Devletin şakşakçılığını yapan TV kanalları, radyolar, gazeteler, her ne hikmetse olay yerine yıldırım hızıyla ulaşarak, olayı "kitle katliamı" olarak dünya kamuoyuna sunuyorlardı.. Avrupa basını ise, "Pınarcık Olayları"nı manşetten "katliam" olarak veriyordu..

Günlük yaşanan olayların tozu-dumanı arasında ana stratejik hedefler üzerine hiç mi hiç kafa yorulmuyor, vatan borcunu yerine getirmek ve Türkiye"de legal siyaset sahasında yer kapmak çin kıyasıya bir taviz siyaseti gündeme geliyordu. Barbar orduya paralı askerlik için 10 bin mark ödemek bile meşru bir davranışdı artık! Tavizler öyle bir boyuta ulaşıyordu ki, TC Elçilikleri önünde protesto gösterileri yapmak bile abes bir vaka haline geliyordu!

PKK ise her zamanki rahatlığıyla, dünya düzleminde KUKM'ne böylesine bir dezavantaj sağlayan olayı üstlenmekten geri durmuyor ve birbirini dıştalayan açıklamalarda bulunuyordu. Belçika'nın başkenti Brüksel'de basına açıklama yapan PKK sözcüsü M. Çiya, "Pınarcık olayları 80 kişilik bir gerilla birliği tarafından gerçekleştirildi" diyor ve sorulan bir soru üzerine de "halk savaşıdır, çocuk da ölür, kadın da" diye ekliyordu.

Aynı günlerde başka bir PKK sözcüsü ise, Yunanistan'ın başkenti Atina'da basına açıklama yaparak, "Pınarcık olayları"nı bir pravakosyon olarak niteliyordu. Hüseyin Yıldırım açıklamasında: "MİT bu tür olaylarla halkımızın şanlı önderi PKK'yı yıpratmayı amaçlıyor" diyor ve " Pınarcık olayları" ile ilgili manevra yapayım derken bir başka hataya düşerek, diğer Kürt örgütlerini karşısına alıyordu. Hüseyin Yıldırım basın açıklamasında sorulan bir soru üzerine: "ÖY,KUK, KAWA ve RIZGARİ hayin ve uşakdırlar" demeyi de ihmal etmiyordu.

Manzara korkunçtu.. "Türk "Sol"unun tahribatları ile Şam-Sofya hattının kirli takozlarına bir de uluslararası diplamaside yenilen tokatlar ekleniyordu. Kürt Ulusu resmen katlediliyordu. Dünya sessizdi. Fakat,"Pınarcık Olayları" aniden tüm dünya basının bir nolu haberi haline getirilmişti. TC'nin uzun vadeli yürürlüğe koyduğu uluslararası siyaset ve diplomasi artık verim vermeye başlıyordu...

1984 yılından itibaren KUKM'nin haklı ve meşru taleplerini PKK ile özdeşleştirmek için yoğun çaba harcayan

TC, " PınarcıkOlayları"yla birlikte istenilen mizanseni artık çizmişti. Yok olma tehdidi altında bulunan bir ulusun haklı ve meşru mücadelesi yerine, "durmadan sivilleri öldüren bir terör şebekesi" geçirilmiş ve KUKM üzerine istenildiği zaman giydirilecek bir gömlek hazırlanmıştı...

Kürt cephesinde ise, tam bir hantallık hakimdi. Bir yanda, pro-sovyet reformist gruplar başı-kıçı belli olmayan birlik çalışmalarına Avrupa sokaklarında bildiriler düzeyinde devam ederken, öte yanda alanda tek başına sıkışan ve tecrit olmanın verdiği reflekslerle hareket eden PKK'nin ardı arkası kesilmeyen hataları duruyordu. KUKM'nin siyasal perspektifleri mezralara resmen hapsolmuştu..

Öte yandan kendine "aydın" sıfatını yakıştıran ve Avrupa'da uzun süre kalmanın,çevre edinme ve yabancı dil bilme avantajlarına sahip olan; her biri kendi başına "örgüt" ya da çeşitli örgütlerin artığı bireyler ise, olaylar karşısında oldukça sessiz ve fakat altan alta PKK'yı ve PKK ile özdeşleşen silahlı mücadeleyi ihbara kadar varan çalışmalarla provoke ediyorlardı.

TC'nin çizdiği resim yavaş yavaş hayat buluyordu. Bir yandan bir takım yasal kılıflar altında Kuzey Kürdistan'daki işgalini sağlamlaştırıyor, silahlı eylemlerini tersine çevirerek, uluslararası kamuoyu nezdinde ulusal kurtuluş mücadelesinin meşru temellerini dinamitliyor, öte yandan "Kürdü, KÜrde kırdırma" siyasetini süratle işletiyordu. Bu siyasetin uygulanmasında Suriye ve İran'ın rolleri ise azımsanmayacak düzey deydi. Tahribatların ardı arkası kesilmiyordu... Atina yakınlarında bulunan Lavrion Mülteci Kampında başlayan provakasyon kıvılcımları 87 Newroz'larında alev alev tüm Avrupayı sarıyordu. Uluslararası düzeyde Kürt hareketinin belini kıran 87 Newrozları bugün bile ibretle irdelenmesi gereken bir başka önemli köşe taşıydı.

Kürtler, 12 Eylül öncesi sakatlıkları Avrupa'ya taşıya dursun, Türkiye, İran ve Suriye genel bir ittfakla bölgede ciddi temizlik hareketlerine girişiyorlardı. Kürt hareketlerinin sorumsuz davranışları sonucu meydana gelen sisli-puslu hava, sömürgecilerin içten içe sürdürdükleri imha eylemlerini kamufle etmeye yetiyor, artıyordu bile...

Lavrion Mülteci Kampında sahnelenen olaylar tam anlamıyla bir rezaletti. Silahlar bir kez daha, gerici iktidarlara çevrileceğine, "suçları" sadece başka örgütlere mensup olmak olan siyasi kadrolara çevriliyor ve bir kez daha sömürgecilerin ekmeğine tereyağı sürülüyordu.

Atina tahribatları sürerken, dikkatler bu kez Avrupa'ya çevriliyordu. PKK'nin yöneticilerinden birinin, Almanya'da bir evin 9. katından atlayarak intihar etmesi ya da ettirrilmesi ile PKK ve diğer Kürt örgütlerine karşı haçlı seferi başlatılıyordu. Almanya'nın operasyonları sonucu Kürt muhalefeti sendelemeye başlıyordu. Olof Palme cinayeti ertesi, bizzat Kürtlerin kayıtsızlığı ve sorumsuzluğu ile nasıl bir ulusun haklı mücadelesi terör derekesine indirildiyse, PKK'ya karşı Alman operasyonu ondan daha kapsamlı boyutlarda devam ediyordu.

Bunlar yetmezmiş gibi hemen ardından kanlı Newrozlar gündeme geliyordu.Kürdistan tarihinde kara bir leke olarak anılacak 87 Newroz'ları bir dizi militanın hayatına mal olurken, Kürt hareketinin uluslararası damarlarını da lime lime ediyordu...

Kürtler yanlışı-doğrusuyla Avrupa'da atakdaydılar. Enstitüler kuruluyor, çocuk yuvaları açılıyor, Kürtçe yayınlar yapılıyor, radyo yayınlarına geçiliyor, demokratik kitle örgütleri kuruluyor ve giderek bir Kürt lobisi oluşturmanın zeminleri yakalanmaya başlanıyordu. (*O günlerde PKK bu yapılanları kınadı ve hatta yer yer suçlayarak, engel olmaya çalıştı. Ama, bugün Tüm Avrupayı kapsayan böylesi legal biçimleri o günden daha kapsamlı olarak gündeme getirmiş durumdadır.*) Ayrıca Türk ordusunun Güney Kürdistan'ı işgal hareketi de Avrupa'da derin protestolara neden oluyor, Kürdistan Sorunu Avrupa ülkelerinin parlementolarında tartışılır hale geliyordu. Fakat, Newroz gecelerine saldırılar bir kez daha Kürtleri kendi kendine hançerletiyor ve gündeme gelmiş olan Kürdistan Sorunu, TC'nin ve bölge devletelerinin yoğun çabaylarıyla gündemden düşürülüyordu.

Münih'te bir yurtsever öldürülüyor... Deventer'de Newroz kutlamalarında görevli 6 kişi ağır yaralanıyor... Beilefeld'de texas vari köşe kapmacalarla çatışmalar uzun süre devam ediyor... Frankfurt ve Hamburg'da iki Kürt derneği kundaklanıyor... ve Kürdistan'a ve Kürt Ulusu'na çalışmalarıyla değerli katkılarda bulunmuş, yurtsever ve namuslu Bir Kürt aydını olan Avukat Mahmut Bilgili'nin öldürülmesiyle politik cinayetler tırmanarak doruğa ulaşıyordu... Bilgili'nin ölümü eşine rastlanılmayacak hazin bir sondu. Önce

boğulup, sonra da kanala atılan Bilgili'nin bugün adı bile anılmıyor...
(...)
Olaylardan sonra, ortak bir konsensus yakalayacaklarına biribirlerini suçlayan Kürt örgütleri, TC'den sonra, Almanya, Fransa ve İsveç gibi devletlerin hakemliklerine de rıza gösteriyorlardı...
Bir defa Kürt hareketlerinin zaafı ele geçirilmişti. MİT boş durmuyor ,Avrupa'da baştan başa MİT kaynaklı bildiriler dağıtılıyor ve örgütler arası çatışmalar alevlendiriliyordu. PKK, TC'nin hedefi olan siyasi güçlerle dirsek temasına gireceğine, bu güçleri karşısına alıyor ve diğer siyasi güçleri "hain, milis, Evren'in piçleri" türünden tamiri mümkün olmayan tabirlerle sıfatlandırıyordu.Kültür gecelerinde dahi diğer hareketlerin yayın standları açmasına müsade etmeyen TKSP'nin "şımarık" tavırları, PKK'de imha siyaseti haline dönüşüyordu. Kendi Kurucu MK üyelerini -biri hariç- "ajan" ilan ederek Avrupa sokaklarında kurşuna dizen mantık, bu kez de diğer Kürt yurtsever çevrelerine dönüyordu. Ve oluşan kaos Kürt hareketin uluslararası düzeyde yarattığı dinamiklerini alt-üst etmeye yetiyor, artıyordu bile...

YENİ DÜNYA DÜZENİ....
YENİ TAKTİK:
BÖL, YÖNET AMA EHLİLEŞTİR!

Abdullah Öcalan'ın Türkiye koşullarında "terbiyeli" bir siyasetçi haline getirilebilmesi açıkca amaçlanıyordu. Diğer radikal Kürt örgütleri ise derli toplu bir manevra yapacaklarına, gerillaya sahipleneceklerine, bıyık altından sırıt mayı tercih ediyorlar ve olup bitenlerin canlı tanığı olarak seyirci kalıyorlardı..

Rakipsiz kalan emperyalizm dünyanın "tek efendisi"ydi. Etrafa gülücükler saçarak dünyayı yeniden paylaşmaya başlamıştı. Bu "Yeni Dünya Düzeni" Önüne çıkan engelleri ise, militarist çözümle değil, "ehlileş- tirme", "legalleştirme" ve "terbiye etme" yoluyla barajlamaya çalışıyordu.Diğer yandan ise Uluslararası sosya list hareketin bir türlü kendini yenileyememesi, bunalımını doruklaştırması, muhalefet cephesinde sağa kayışı hızlandırıyordu.
YDD'nin mimarları, rejim muhaliflerini silahlarını bırakmaya çağrıyorlardı. Dün tamamen unutulmalı , gelecek asla düşünülmemeli, bugünü yaşamakla yetinilmeliydi. Güleryüzlü emperyalizm, her şeyi çözmeye kadirdi! YDD'nin yarattığı kaostan ve devrimci cephelerde oluşturduğu panikten Kürdistan da nasibini alıyordu. Turgut Özal hanedanlığının, "Federasyon bile tartışılmalıdır" türünden attığı küçük bir kemik, ipini koparmış bir dizi yorgun süvari tarafından iştahla yalanmaya başlıyordu. Uğrunda ölümlere gidilen Kürdistan ihtilalinin staratejik tezleri birer ikişer rafa kaldırılıyor, "çağdaşlık" adı altında Avrupa'nın yarattığı yorgunluk ve bıtkın- lığın getirdiği çaresizlikle, emperyalizmden medet umulmaya başlanıyordu.. Açıktan söylenmese de, dört gözle "bu işler bitsin", "Türkiye'ye gidelim" isteniyordu.
TC'nin programı açık ve netti. Kuzey Kürdistan'daki ulusal muhalefet Misak-ı Milli sınırları içine çekilerek terbiye edilmeli ve Kürdistan Sorunu 1938 ertesinde olduğu gibi uzun yıllar ertelenmeliydi! Bunun için, Kürdis- tan'da dağları tutmuş ulusal isyan ruhunu frenleyebilecek bazı alternatiflerin olgunlaştırılması gerekiyordu.
Türkiye'nin Özal ile birlikte sistemli bir şekilde gündeme getirdiği Kürt hareketini "terbiye etme" operasyonu- na Kürt cephesinden katılanların sayısı azımsanmayacak ölçüdeydi.Özal Programı meyvesini veriyordu...
Kuzey muhalefeti üzerinde oynanan oyunların ilk sinyali, her zaman olduğu gibi bay sakal "Birand"dan geliyordu. Kürt siyasi kulvarlarında dedikodu düzeyinde değerlendirilmesine karşın, Birand'ın 1988 yılı Nisan ayında Tahran'dan gazetelere geçtiği ve manşetten verilen,"...bazı Kürt liderleri Türkiye'yi Kerkük'ün istilası için davet ediyor!", "Türk ordusu gerilla savaşı yapamaz, biz gerilla savaşı yaparız!" açıklamasının altında YDD'nin Kürtleri topyekün ehlileştirip, piyonlaştırma programının başlatıldığı alarmı duruyordu...
Birand, kendisine bu taahütleri veren liderlerin adlarını açıklamamakta ise ısrar ediyordu. Daha sonra bay sakal, PKK üzerine yazdığı kitapta, 88 başlarında Paris'te, İran-KDP'nin bürosunda "Talabani'nin kendisine TC ile Güney Kürtleri arasında aracılık yapmasını önerdiğini" açıklamakta da bir mahzur görmüyordu!
Güney önderliklerinin TC ile kurduğu eklektik ilişkiler devam ede dursun, Kuzey cephesinde ideolojik infilakların ardı arkası kesilmiyordu. Pratikte radikal duruş gösteren örgütlerin birer ikişer Misak-ı Milli sınırlarının kıyılarına demir atmaları için, ilericisi, demokratı, mukedesatçısı ile TC topyekün taaruz halindeydi. Kürt hareketinin uluslararararası düzeyde sağladığı diplomatik mevzilerin imhası için de ne gerekliyse, TC tarafından hayata geçiriliyordu... TC bu konuda da ulusal bir mutabakat sağlamıştı.
Psikolojik bombardıman altında Kürdistan'lı kadrolar giderek sersemliyorlardı. Öyle ya "Kürdistan nasıl kurtulacaktı", " kurtulsa bile Stockholm ya da Paris metrosunu Diyarbakır'a inşa etmek 50 yıl alacaktı", "buna da insan ömrü yetmezdi!" " Ya merkezi ısıtma, sıcak su sorunu nasıl hal edilecekti? Duşsuz, tuvalet kağıtsız bir hayata, hayat mı denir di?" " Ama her şeye kadir bir emperyalizm ve onun alt-birimleri vardı. Bizim adımıza her türlü sorunu hal ediverirlerdi. Öz güce, cephe savaşına, gerillaya, mayın tarlalarına vurmaya, hele hele cezaevine tekrar girmeye nasıl tahamül edilecekti!" Günlük yaşanan olayların tozu-dumanı arasında ana stratejik hedefler üzerine hiç mi hiç kafa yorulmuyor, vatan borcunu yerine getirmek ve Türkiye"de legal siyaset sahasında yer kapmak için kıyasıya bir taviz siyaseti gündeme geliyordu. Barbar orduya paralı askerlik için 10 bin mark ödemek bile meşru bir davranışdı artık! Tavizler öyle bir boyuta ulaşıyordu ki, TC Elçilikleri önünde protesto gösterileri yapmak bile abes bir vaka haline geliyordu! Artık, Elçilikler önünde sıraya girenler Türkiye'ye geri dönmek için hazır formları imzalamakta tereddüt geçirmiyorlardı. Bu forumlar "bir daha Türkiye'de siyasal çalışmaya katılmayacağına dair" sözler vermekten tutun, daha birçok konuda "yardımcılık" görevlerini de içeriyordu. Gerek örgütler ve gerekse Avrupa açısındanTürkiye için birçok operasyon bilgileri, Türkiye'ye gönüllü gitmek isteyen ve form dolduran unsurlardan sağlanıyordu!
(...)
Kürt hareketi önünde radikal barajlar bir bir patlatılmalı ve legalizme yavaştan yer açılmalıydı. Kürdistan'da pratikte sayıları binlerle ifade edilen gerilla birlikleri ile PKK, KUKM'nin sulandırılması önünde önemli bir radikal barajdı. Teorik-idelojik ve programatik düzeyde ise, Kürt hareketlerini derinden derine etkileyen sağlam bir teorinin üzerinde şekillenmiş PRK/Rizgarî bir diğer radikal mevziydi. KUKM'nin temel ve vazgeçilmez tezlerine her saldırıyı, tahribatı ve provokasyonu bütün araç ve gereçleri ile teşhir ediyordu. PRK/ Rizgarî, stratejik tavizlerden ısrarla kaçınıyor, bu tutumundan dolayı da troçkizmden, stalinizme terfi ettiriliyordu.
Öte yandan bay sakal Birand'la açılan ve Çandar, Perinçek ve Küçük ile sürdürülen Şam operasyonlarına ilk tepki de yine PRK'den geliyordu. PRK, PKK'nin, Abdullah Öcalan'ın şahsında sulandırılmasına karşı sert bir çıkış yaparak, PKK'yi ve gerillayı sonuna kadar destekleyeceğini, gerilla mücadelesinin haklı ve meşru olduğunu açıklıyordu. Bu tavrından dolayı da "PKK şakşakçısı" olarak suçlanıyordu ve fakat tavrından vazgeçmiyordu. Oysa, diğer gruplar kendi çıkar ilişkileri içinde açıktan PKK övgüsü yapıyorlardı.. Parti yayınları ,A. Öcalan ile kendi liderlerinin fotograflarını basma yarışındaydılar. PRK/Rizgarî, PKK'yi des teklemekten kalıcı mevzilerin oluşturulmasını amaçlıyordu. Diğerlerinin övgüsü ise geçiciydi (belli de oldu) ve kendi programatik hedeflerinin uygulanmasını sağlamak için PKK bir tahtaravalli olarak kullanılmak isteniyordu. Çünkü, PRK/Rizgarî radikal bir haraketti ve silahlı mücadeleyi sonuna kadar destekliyordu, bağımsızlıkçıydı, Silahlı mücadelenin PKK ile özdeşleştiğini ve silahın Kürdistan'da yenilmesinin Kürt hareketini Şeyh Sait yenilgisinden daha da gerilere götüreceğini ısrarla belirtiyordu. PKK'nin "legalleşmesi" ya da "ehlileşmesi" Kürt hareketinde derin tahribatlar açacaktı. Diğer gruplar ise açıkça böylesi bir değişimi PKK için ısrarla istiyorlardı, ama bunu

açıktan söylemiyor ve dışa vurmuyorlardı.
Bu nedenlerden dolayı PRK/Rizgarî 'ye her yandan saldırı vardı. Ama, PRK radikal muhalefeti Misak-ı Milli sınırlarına demirlemişti..
PRK/Rizgarî'nin radikal hattının solundan kırpılarak, sağlaştırılması karşısında, 1991 PRK konferansında açık bir mücadele verildi. Tümü de uzun bir süre Avrupa'da bulunan bir takım unsurlar tarafından PRK'nin " illegal kabuktan çıkarak , legal alanlarla ilgili program değiştirmesi" öneriliyordu. "MK'ya PB'ya artık gerek yoktu". "Silahlı mücadele günümüz şartlarında anlamını yitirmişdi". "Özal'ın açtığı kapılar sonuna kadar aranmalıydı". "Avrupa'da bulunan bir dizi yorgun ve yılgın Kürt "şahsiyetleri" ile de birlik yapılmalı ve PRK tarihin sayfasından silinmeliydi..." Sağ tasfiye 1991 Konferansında yeterli başarıyı gösteremedi, PRK konferans sonrası daha da derlenip-toparlanarak hem legal alanlarda ve hem de örgütsel inşada kalıcı atakları hayata geçirdi.
Bir olgu olarak kökleri 71 DDKO duruşmalarında duran sağ akım ise, çok daha değişik biçimler altında sürecine devam ediyordu. "Şam güzergahından yollara düşenlerle, sömürgecilerin çengeline takılmaktan kurtulanlar, Irak'ta cemaatin "yeni biçimini" vaftiz ettiler.
Yollardan toplanan koltuk deynekli ehli keyfler, Türkiye'deki legal platformlara dönme cesareti dahi gösteremediler. Ama, mal-mülk edinmek için Türkiye'yi müteaddit kereler ziyaret konusunda da büyük telaş gösterdiler ! Ve bütün sert illegalite eleştirileri ve "gırgırlarına" karşın, son durak niteliğindeki "illegal" bir örgüt çadırıyla ("zorunlu") El-mahkûm yetindiler. Ilegal bir yapılanma olarak çıkış yapılmasına ise, gerekçe olarakta TC'nin icazet vermediği gösteriliyordu!! Elbette, Örgüt artıklarıyla inşa edilmeye çalışılan "yeni" yapılanma zordu. Bu en başta bir kadro işiydi. TC'ye karşı hangi düzeyde olursa olsun mücadele fedakarlık gerektiriyordu. Birçok şeyden vazgeçmeyi, sabrı, mütevazi olmayı gerektiriyordu.. KUKM için bütün programatik hedefleri önünde taraf olarak durulabilir ve dil ve kültür özerkliğinden bağımsızlığa kadar her kesimin talepleri gündemleşebilirdi. Ama, çok aşağılarda önerilen programların bedeli fazlasıyla ödenmişti..
Bağımsızlıkçı kesimlerin talepleri de mücadelenin gereklerindendi ve en geçerli taleplerdi. 35 milyonluk bir ulus i için bağımsızlık bugün en doğal talep sayılmalıydı. Bunu hayal görmek, ulaşılması zor mücadele perspektifi olarak sunmak, ve fakat kendi önerilerini vazgeçilmez göstermek ulusal birliğin ve mücadelenin dar kalıplara sığıdırılmasıydı. Nitekim, TC'nin azgın saldırıları ve Güney'deki "umutların" çöküşü, sağa savrulan birçok kadroyu şimdilerde derinden derine düşündüre dursun, KUKM'nin ıslah, terbiye ve ehlileştirme sürecinde, TBKP'nin Sol Birlik ittifakındaki Kürt örgütlerinden "terbiyeli bir Kürt örgütü çıkarma" girişiminden sonra, piyasaya yeniden sürülen ve Türkiye'de demokratikleşme mücadelesi vereceğini iddia eden girişim, hayatın maddi gerçeklerine çarpıp tuz-buz oluyordu.. Radikal hareket ise, bir kez daha Misak-ı Milli'nin denetimine girmekten kıl payı kurtarıyordu...
Esas sorun ise, PKK barajıydı.. Çok çeşitli devlet çıkarları hesap edilerek bu barajın mutlaka patlatılması gerekiyordu. Bu nedenle Şam trafiği giderek yoğunlaştırılıyordu...
Abdullah Öcalan'ın Türkiye koşullarında "terbiyeli" bir siyasetçi haline getirilebilmesi açıkca amaçlanıyordu. Diğer radikal Kürt örgütleri ise derli toplu bir manevra yapacaklarına, gerillaya sahipleneceklerine, bıyık altından sırıt mayı tercih ediyorlar ve olup bitenlerin canlı tanığı olarak seyirci kalıyorlardı..
MİT müsteşar yardımcısı Hiram Abbas ile birlikte Özal'ın ilk Şam çıkartması "PKK operasyonu"nun başlangıç noktalarından biriydi. Suriye fırattan pompalanan 500 metreküplük suyla köşeye sıkıştırılıyor, PKK'nin yontulmasına Suriye göz yumuyor, böylece Türkiye'ye TBKP'nin yumuşak iniş yapması sağlanıyordu. TBKP'nin dönüşünün kamuoyu nezdinde rasyonelleştirilmesi için "Güney ve Doğu"da silahlar kısa bir süre de olsa susmalıydı. Bunun için de PKK Güney sınırından daha da gerilere çekilmeliydi. YNK, PKK'yı soran bölgesine çekebilmenin en önemli odak noktasıydı. Nihayetinde olan oluyor ve PKK," emperyalizmin ajanı" olarak nitelediği Talabani ile bir protokol imzalamak zorunda kalıyordu...

Ortadoğu'da siyaset zor işti, çetin bir işti... "Kimin elinin kimin cebinde olduğu" belli olmayan bir ortamda, para ve silah her şeye kadirdi.Ayak üstü alış-verişlerle satın alınamayacak hemen hemen hiç bir değer yoktu...

Bu arada PKK'nin stratejisinde de garip değişiklikler hasıl oluyordu. "Aralık konuşmaları" olarak seri halde yayınlanan yazılarda,Öcalan, gerek ülke çapında gerçekleştirilen ve gerekse 87 Newroz'unda planlanan eylemlerinin tümünü sert bir dille eleştiriyor ve "suçu" ilgili alanlardaki siyasi kadrolara yüklüyordu. "Türk Devleti'nin güçlülüğünden" "Türkiye'den toprak talebi olmadığına" kadar değişik görüşler öne sürüyordu.
İşte, tam bu noktada bay sakal Birand, Şam-Brüksel-Tahran - Ankara arasında hızlı bir tura başlıyordu. Hemen parelelinde ise Talabani, "tüm Kuzeyli örgütlerle PKK arasındaki ilişkileri düzeltme amacıyla" , "PKK ile diğer Kuzeyli örgütlerin barışmaları" çağrısında bulunuyordu..
Film bütün heyecanıyla devam ediyordu ! Birand'ın Tahran seferinin ardından şok bir haber gazete manşetlerindeydi: "Bazı Kürt liderleri Türkiye'nin Kerkük ve Musul'u istila etmesini onaylıyor!" Ardından Talabani'nin PKK ittifakını arkasına alarak ABD ziyareti gündeme geliyordu. Her olguyu rasyonelleştirmekte usta reformcular ise, geçmişte, ABD'de vefat ettiği için "suçlu ve hayin" ilan ettikleri Barzani'yi unutuyor ve Talabani'nin ABD seferini, "Kürt hareketine ABD'nin kapıları açılıyor" şeklinde yorumluyorlardı..
Her zaman olduğu gibi, Talabani'nin Kuzey'li örgütlere oynadığı oyuna ilk ve tek tepki "Kuzey'in asi çocuğu" Rizgarî'den geliyordu. Rizgarî, yazdığı Açık Mektup'ta, Talabani'yi sert bir dille eleştiriyordu. Rizgarî, "Talabani'nin Kürt örgütlerinin iradelerini çiğnediğini" vurgulayarak şu görüşlere yer veriyordu: "...PKK her biri başlı başına suç olan faaliyetlerinin henüz hesabını vermemiştir. Ama vermek zorundadır. Bu hesabı sizin arcılığınızla ilettiği birlik mesajları ile değil, Kürdistanlı marksistlerin, yurtseverlerin, demokratik güçlerin oluşturacakları bir kurul önünde vermelidir. Bu bağlamda önce PKK gölgesine sığındığı devletin denetim ve kontrolünden ve Bekaa Vadisinde çıkmalıdır.... Bir de asıl PKK lideri, devrimci güçlerle yüzyüze görüşecek kadar cesur olmalıdır. Biz, sorunlarımızı kendi kurulsal yapı ve işleyişlerimiz içinde çözeriz.... PKK ile giriştiğiniz bu ittifak bizde ciddi endişeler uyandırmıştır. Umarız ki tarih sizi haklı çıkartır. Umarız ki, bu ittifaktan Kürt ulusunun bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi zarar görmez. Umarız ki bu ittifak Kürt hareketinin bir parçasını Ortadoğu'daki bazı güçlere bağımlı hala getirmez...."
Talabani, Rizgarî'nin "oyun bozar" açık mektubuna tepkisini yıllar sonra, Kemal Burkay ve Abdullah Öcalan'ı biraraya getirme törenlerinde, Rızgari'den sağa doğru savrulan ve Hevgirtin'da çadır açan eski bir kadroya, "Yahu ben sizleri 88'de birleştirecektim. Ama, siz öyle bir mektup yayınladınız ki, yapacağıma, yaptığıma pişman oldum" şeklinde dile getiriyordu...
(...)
Komünizmi yıllarca tapulamış TövBeKP'nin legalizme dönüşünün faturası, bir yanıyla hatası-sevabıyla döğüşen Türk "Sol"u gruplarına çıkartılırken, olayın Kürtlerle ile ilgili yanı da uygulamadaydı. Bu şaşırtıcı gelişmeler arasında, Abdullah Öcalan Bekaa'nın kapılarını "bir gece ansızın" misali bay Birand'a sonuna kadar açıyordu. Birand Şam havaalanına H. Yıldırım ile birlikte inerek, Suriye İstihbarat örgütü El- Muhaberat'ın denetiminde Bekaa vadisine ulaşıyordu.. Başından geçen "olayları" çarpık bir anlatım ile kitap haline getirmeyi de ihmal etmiyordu. Abdullah Öcalan ise ,ilk kez çıktığı Türk basını karşısında, "Türk ordusu güçlüdür, onu yenemeyiz. Zaten öyle bir düşüncemiz de yoktur. Türkiye'den toprak talebimiz de yok. Biz eşitlik istiyoruz" şeklinde "terbiyeli" bir lider olarak kendini sunuyordu. Bu arada Galatasaray'lı olduğunu da eklemeyi ihmal etmiyordu..
Kürt hareketi üzerine örülmek istenen çoraplar giderek belirgenlişiyordu. Terbiye etme, ehlileştirme taarruzu da büyük bir süratle devam ediyordu... Birand ertesi Şam trafiği giderek yoğunlaşıyordu...
12 Eylül öncesi Doğu Perinçek ve TİKP çevresinin "Kürt Sorunu"nda takındıkları tutum biliniyordu. Aydınlık, gerek Türk "Sol"unu ve gerekse Kürt solunu jurnalleme kürsüsü haline getirilmiş, özellikle Apocular-UKO'cularla ilgili açık ihbarlar bu gazete aracılığıyla

yapılmıştı. 15 Ağustos Eruh-Şemdinli Olayları ertesinde Doğu Perinçek çevresinin teorik yayın organı SAÇAK dergisi Kasım 1984 tarihli 10. sayısında PKK'yi şöyle değerlendiriyordu:
"Apocular, son bir kaç ay içinde, doğu bölgemizde, kasaba basarak, askeri araçlara pusu kurarak ve ordu mensuplarını hedef alarak on'dan fazla subay, er ve sivil yurttaşları öldürdüler.(...) Apocular, 12 Eylül öncesinde doğu bölgemizde ayrılıkçı bir örgüt olarak ortaya çıktılar. Başlangıçta, kim fazla bedel öderse ona hizmet edecek BİR KİRALIK KATİLLER TOPLULUĞU görünümündeydiler. Yerel toprak ağalarının esrar tarlalarına bekçilik edip.....feodal gericilikten beslendiler.12 Eylül'den sonra cinayetlerini Avrupa'da sürdürdüler...Şunu hemen belirtelim ki, Apocuların ne halkla, ne solculukla bir ilgisi yoktur.Bu örgüt vatanın, ulusun, solun ve demokrasinin düşmanıdır...Halk Apocular dan nefret eder, bir Apocu kahveye girse kahveyi terk eder...Önemli olan, köylü vatandaşı Apocu'dan kesinlikle ayırma, Apocunun dehşetine karşı, ona müşfik insan elini uzatmaktır. Köylü vatandaşın gönlü ferah olursa, Apocunun içi kararır..."
(...)
TİKP çevresi Kemalizim'in ırkçı ve şoven tezlerinin temsilciliğine açıktan adaydı. Fakat her ne hikmetse, kısa bir zaman dilimi içerisinde, TİKP'in PKK ile ilgili tezleri hiç bir açıya denk düşmeyen değişikliklere uğramıştı. TİKP ve" ak sakallı" lideri Perinçek, "Kürt hareketleri içinde tek ciddiye alınacak gücün PKK olduğunu" ısrarla ve inatla vurguluyor, ardından 2000'e Doğru dergisinde çarşaf çarşaf "kiralık katiller topluluğu" ile resimler-ropörtajlar yayınlanmaya başlıyordu...
Birand'dan sonra sayın Perinçek'in Şam turları sonucu, TİKP çevresinin görüşlerinde açıktan "köklü" değişikler hasıl oluyordu. "Köklü" değişiklikler ise, sahnelendikçe anlamını ve amacını netleştiriyordu... Perinçek'in Diyarbakır cezaevi macerası da bu süreçte başlıyor, "bayram değil, seyran değil" misali PKK'lilerle Perinçek cezaevi direnişlerinde ve basın toplantılarında sık sık birarada görülüyordu..

Perinçek, PKK Başkanı Abdullah Ocalan'ın "Bende Kürtlük Aşkı Yok!" sözlerini manşete çıkarıyor ve PKK'yı "Kürt örgütleri içinde en yerli olanı, Anadolu topraklarına ve Türk halkına en sadık olanı..." şeklinde değerlendiriyor, Kürt örgütleri arasında "trafik komiserliğine" soyunuyordu. Perinçek, seçimler ertesi hazin yenilgiye kadar da, Kürt örgütleri arasında kışkırtıcı bir tutum izliyor ve her fırsatta "PKK dışında Kürtler arasında ciddiye alınacak bir örgüt yok", "Otonomist örgütler emperyalizmin oyuncaklarıdır!" şeklinde seviyesiz değerlendirmelere giriyordu. Görev süresi seçim eretesinde tamamlanan, Kürt hareketini terbiyeleme de başarı kaydedemeyen Perinçek, dağlarda kleşlerin karanlığı parçalayan sesleri arasında hafiften hafife köşesine çekiliyordu...
Hiç şüphesiz Perinçek'in özerk hesapları da vardı ve bu hesaplar da tutmamıştı. En azından DEP'in yakaladığı kendiliğinden 15 milletvekilliğini PKK'yı arkalayarak tez elden TKİP adına kapmak nasip olmamıştı. TC'nin ABD ve diğer güçlerle pazarlıklar sonucu siyaset değişiklikleri Perinçek'i de dıştalamayı gerektiriyordu. Kendi hatası ve geçmişteki zaafları da önemli bir dezavantajdı. Atina'da Kürdistan Pres muhabiriyle yaptığı ve yayınlanmayan geçmiş bir röportajda Perinçek bugünlerin sinyallerini vermişti. Kendisine sorulan birçok soruyu yanıtsız bırakan Perinçek özellikle İstanbul'da üst düzeyde yapılmış "Etap" otel toplantılarına katıldığını ve fakat bununla ilgili "çocuklar bu işin üstüne varmayın, o toplantılarda önemli şeyler görüşüldü, ama belgelerinin açıklanması yasaktır, söz verdik. Ayrıca orada konuşulanları aktaramam" diyerek geçiştiriyordu. Ama, toplantılarla ilgili bilgilerle hareket ettiğini de gizleyemiyordu..(...) Bu toplantılar ki, TC'nin özellikle ulusal mutabakat için çare aradığı ve "Kürt Sorunu" konusunda somut siyaset oluşturmak için çabaladığı toplantılardı ve Ecevit'lerin,büyük iş adamlarının -Perinçek'in beyanına göre- ,birçok gazeteci, eski solcu ve MİT-ordu -üst düzey bürokratlarının katıldığı toplantılardı. TC'nin uygulamalarının esas rotası ve stratejisi burada çizilmişti..
(...)
YDD'nin mimarları lokal değil, global programlar üzerinde dünyayı inşa etmekteydiler ve TC önüne konulan programı harfiyen uygulama durumundaydı. Türki Cumhuriyetlerde yaşanan hazin yenilgi, Arap alemiyle ilişkilerde kontakbozukluğu, borularda bekleyen binlerce ton petrol, milyarlık GAP projesinin frenlenmesi vb. nedenlerle hasıl olan "başarısızlıklara", "Doğu ve Güneydoğu"daki otorite boşluğu eklenmemeliydi. Ne yapılırsa yapılsın, çıban başı Kürtler ve mücadeleleri ile özdeşleştirilen PKK ıslah edilmeliydi..
Şam seferleri aralıksız devamdaydı... Bu kez de, çatlak seslerle siyaset sahnesine inen Yalçın Küçük, Türk halkına, Türk toplumuna fazla katkılarda bulunamadan, "Toplumsal Kurtuluş" adına cılız da olsa bir ses veremeden Kürtlere hocalığa soyunuyordu. Sayın Küçük'ün süreç içindeki ani "atılım"ları ve izlediği rota, bilim adamlığıyla siyaset adamlığının ne kadar farklı şeyler olduğunu ve siyasetin nemenem zor bir zenaat olduğunu ispatlar nitelikteydi.. Küçük, tıpkı kendinden öncekiler gibi, Kürt siyasal tarihini sıfırlıyor, oldukça kompleks ve ara bağlantılar üzerinde yükselen KUKM'ni at gözlüğüyle değerlendirmekten de geri durmuyordu. Küçük, 1989 yılında Sokak dergisiyle yaptığı bir söyleşide, PKK askeri karargahını; "...Kampta bol bol Hafız Esad'ın resimleri asılı.....aralarında çok titiz ve dikkatli bir ilişki var.... PKK, geleneksel Suriye-Türkiye sürtüşmesinde, Şam hükümetine manevra imkanı veriyor..." diyordu.. Ancak, bu değerlendirmesini kısa sürede unutan ya da herkesi ahmak yerine koyan Yalçın Küçük, kısa bir süre içinde ve hiç bir veriye ya da değişime dayanmadan, gönlünün istediği gibi, PKK lideri Abdullah Öcalan'ı "sevgili kardeşim, sayın başkanım" statüsüne oturtuyor ve ekliyordu: "Marksizmi, Leninizmi mücadelede bir silah olarak kullanan ilk Kürt hareketi PKK'dır...!" "Bütün Kürt başkaldırıları bir başka güce dayanarak ortaya çıkıyor. PKK hariç..."
Yalçın Küçük değerlendirmelerinin biribirini dışladığını unutuyordu, belki de Kürt muhalefetini küçümsemeye devam ediyordu. Küçümseme ve Kürtleri her zaman yedek bir güç olarak görme hastalığı Türk aydınlarının karekteristik bir özelliğiydi. Yalçın Küçük'de böylesi bir miras üzerinde yükseliyordu. Her şey bir yana, sayın Küçük'ün, TİP yayın organı Yürüyüş dergisinde yazdığı makalelerde sergilediği tablo, -yeni yeni gelişen Kürt hareketlerini neredeyse polisiye girişimler olarak nitelemesi ve ayrı bir güç olarak yükselmelerini hazmedememesi vs.- hala hafızalardaydı... Bekaa'yı son ziyaretinden sonra dönüşte zengin arşiv belgelerini TC gümrüğünde "bırakmak zorunda kalan "Küçük'ün, o belgelere dayanarak TV ve basının yaptığı yıpratıcı yayınlardan da ne kadar etkilendiği tahmin etmek zordu, ama, değişim için niceliksel bir birikime ihtiyaç olduğu biliniyordu. Nicelik patlamasının ise birer haftalık Şam turlarıyla hasıl olması ise bilimsel verilerle izah edilecek bir vaka değildi...
Beşikçi zındanlarda çile çeke dursun, karakolda hafif bir tartaklanmadan sonra Küçük nefesi Paris'te alıyor ve Türkiye gündemini etkileme alanının dışına düşüyordu... Şam seferleri ise tam gaz devam ediyordu...
Bay Çandar'ın durumu oldukça açıkdı. Türkiye'de "Özal'ın kuryesi" olarak nam yapan Çandar'ın eski bir Suriye ya da Bekaa müdavimi olduğu biliniyordu. THKO döneminden beri oraları "iyi bilen" Çandar, PKK karargahını da ziyaret etmeyi ihmal etmiyordu. Vejin grubunun açıklamalarına göre, "Çandar'ın ziyaretinde karargahta bulunan M. Şener Öcalan tarafından görüşmede bulunmaması için dışarı çıkarılmış ve tüm itirazlarına karşın -MK üyesi olduğu, tanık olması gerektiği vb..- Çandar-Öcalan görüşmesine katılamamıştı." Bu görüşmede " bir mektup getirildiği ve aynı düzeyde cevaben bir mektup götürüldüğü" belirtiliyordu..
Hasılı "Dört sakal operasyonu" Kürt Hareketinin politik perspektiflerini alabora ederek, onarılması güç zararlar veriyor ve TC'nin radikal barajları patlatma programını uygulamada büyük yararlar

Dört sakal operasyonu Kürt Hareketinin politik perspektiflerini alabora ederek, onarılması güç zararlar veriyor ve TC'nin radikal barajları patlatma programını uygulamada büyük yararlar sağlıyordu.

sağlıyordu. Parlamentoda zamanın İçişleri Bakanı için açılan gensoru tartışmalarında milletvekillerinin "4 sakalı açıkla, 4 sakalı açıkla" önerilerini Bakan "...adları bizde mahfuzdur, devletin güvenliği açısından sakınca vardır, açıklayamam" diyerek geçiştiriyor ve her zaman olduğu gibi, ulus kaygısı yerine, grup kaygısından hareket eden Kürt cephesi ise bu ince değişiklikleri anında saptayıp, müdahaleci olacağına ya da en azından kendini koruyacağına, YDD'nin çizdiği siyasi arenada fasitler çizerek yoluna devam ediyor, günübirlik ajitasyonlarla uzun vadeli stratejik hedefleri gözardı ediyordu...

KÜRTLERİN ARAFAT'I: CELAL TALABANİ

Ortadoğu'da siyaset zor işti, çetin bir işti."Kimin elinin kimin cebinde olduğu" belli olmayan bir ortamda, para ve silah her şeye kadirdi.Ayak üstü alış-verişlerle satın alınamayacak hemen hemen hiç bir değer yoktu...

Güney Kürtleri, rahmetli Mustafa Barzani'nin arkasında bıraktığı uluslararası zengin bir mirasa konmuş lardı. Avrupa'nın, Amerika'nın ve Arap aleminin keşfi Güney önderlikleri için oldukça eskilere dayanıyordu.... Bu yanıyla Kuzey'de siyasi bilinç düzeyi yüksek olmasına rağmen, uluslararası düzeydeki imkanlar açısın- dan Güney, Kuzey karışısında her zaman avantajlıydı.. Bir de dağlara yıllardır tırnaklarıyla yapışmış peşmerge güçleri ve kurtarılmış alanlar da eklenince, Güney önderlikleri "zemzem suyunda" yıkanmış, her hata ve zaafları kabullenilir düzeye gelmiş oluyorlardı... Diğer parçalardaki Kürtler, Güney önderliklerinin sömürgeci devletlerle girdiği ilkesiz iişkileri dahi onaylıyor, görmezden geliyor ve hatta savunuyorlardı. PKK-Suriye ilişkisini gündemin baş eleştiri maddesi haline getiren bir dizi Kuzeyli grup ve parti, Güney'de olup-bitenleri görmemede ısrar ediyorlardı. Bu ısrar hala devam ediyor...

Böylesine bir avantaj deyim yerindeyse Güney önderliklerini tam da bir "şımarık çocuk" gibi davranmaya ıtı-yor ve diğer parçalardakı örgütlere rağmen , tüm Kürdistan adına konuşma ve davranma hakkına da kavuşturuyordu.

Irak-KDP açısından eskiden beri bir problem yoktu, her parçada kendine bağlı partiler kurmuş ve bu örgütlenmeler aracılığıyla o parçaya "rahatça" müdahalelerde bulunabiliyordu. YNK ise, diğer parçalarda bir takım "entrikalara" başvurmuşsa da bu konuda ciddi zorluklarla karşı karşıya idi. Buna karşın YNK lideri Celal Talabani'n ciddi iddiaları vardı ve erişilmez hayali Kürtlerin Arafat'ı olabilmekti..

C. Talabani'nin Kuzey'e ilk kapsamlı müdahalesi 1978 yılı başında meydana geliyordu.. Kuzeyli örgütlerin birleşik bir güç oluşturma çabalarının yoğunlaştığı bir dönemde Siverek'te yapılan ve Talabani'yi temsilen katılan bir delegasyon toplantısı ertesi, Kuzey sathında örgütlü tüm güçlerde ardı arkasına ayrılıklar hasıl oluyor, bu parçalanmaların ardındaki esrar perdesi ise yıllar sonra aralanabiliyordu. Siverek toplantısına Talabani'nin temsilcisi olarak katılan bir unsurun Kürdistan Press'in merkez bürosu Stockholm'de yaptığı açıklamalar müdahalenin boyutunu gösteriyor ve siyasal açıdan miğde bulandırıyordu. Silah ve para ilişkileri içinde, -TKP taktikleri kullanılarak- çeşitli örgütlerin üst düzey yöneticileri "ayarlanıyor" ve Türk devletine karşı kozları arttırmak amacıyla Güney'e bağlı bir örgütlenme yaratılmak isteniyordu..

Kuzey Kürdistan'lı pro-sovyetik örgütlerin, Türk "Sol"uyla ilişkilerinde elde ettikleri pragmatizm anlayışı, daha fazla imkanlar içinde hareket eden Güneyli örgütler karşısında tam da bir körlüğe dönüşüyordu... Kuzey bir türlü iflah olmuyordu. Muhakkak bir yerlere tutunarak yürüme alışkanlığı, Kuzey'de kişilikli bir siyaset yürütülmesinin önünde ciddi bir engeldi. Defalarca Kuzey'de atılımın ön şartları oluşuyor ve fakat adım bizzat Kürtler tarafından engelleniyordu. 77'lerde Rizgarî grubunun "Ulusal Birlik"i yaratma amacıyla önerdiği "Anti Sömürgeci Birlik Deklerasyonu"nun tartışma toplantılarında izlenen tutum onlarca örnekten sadecebirini teşkil ediyordu.. 77'lerde böylesine bir Kürdistanî Birliğe adım toplantılarında, örneğin Özgürlük Yolu grubunun UDC perspektiflerine sıkı sıkıya sarılması, bu birliği sağlamak için yoğun çabalar içinde olan ve siyasal yaşamında her zaman sakin davranabilen İsmail Beşikçi'yi dahi sinirlendiriyor, toplantıları terk etmesine neden oluyordu... Ardından bilindiği üzere UDC kopyesi, UDG ilan ediliyor, Rizgarî grubu da habersiz dıştalanıyordu...

Türk "Sol"unun etkileşim alanının yarattığı tahribata, 78'lerde bu kez Güney kaynaklı müdahaleler ekleniyordu ,potansiyel bir "hiç" uğruna harcanıyordu.Celal Talabani ve Mesut Barzani'nin Kuzey'e müdahaleleri 78'lerden sonra aralıksız devam ediyor, Güney Kürdistan'da Federe Devletin temelleri atıldıktan sonra tek nefes borusu Habur'dan, Ankara'ya açılma zorunluluğu ile birlikte Kuzey üzerinde tam etkinlik kurma yarışı değişik boyutlarda hızlanarak sürüyordu.. Amerika ve Avrupa seferleri, Türk MİT'i ve Dışişleri ile ikili ya da üçlü gizli görüşmeler, birbirleri ile karşılıklı çatışmalar, PKK'ye saldırı, TC'den yardım talebi ile alana Türk helikopteri ile dönme girişimleri vb.. politik çevreleri derinden derine ürkütüyor ve tehlike sirenleri tüm hızıyla çalıyordu...

I-KDP, silinen TKDP'yi Türkiye normlarına uyarlama mücadelesi verirken, Talabani kendi kozlarını öne sürme mücadelesini 88'deki başarısız girişimi ardından, 93'te konjunktürel değişimlere parelele bir kez daha gündeme getiriyordu...

BURKAY ŞAM'DA

Kürdistan'da Kürt siyaset merkezleri aslında "Türk filmi"ni oynuyorlardı. Konu belli, figuranlar belli, her şeyden öteye filmin sonu belliydi. Bu yanıyla Kürdistan'da olup biten bir tekerrür değil, perspektif darlığıydı. O kadar bariz bir oyun oynanıyordu ki, Kürt siyasi merkezlerinde de iflah olmaz bir salgın hastalık göz göre göre büyüyordu. Her şeyden önemlisi sonu belli bir filmin figuranlığına soyunma cüceliğinden asla vazgeçilmiyordu...

Kaos ve keşmekeş hat safhadaydı ve Talabani bir kez daha Kuzey'de boy veriyordu..

Stocholm'de ise heyecan doruktaydı... PSK Genel Sekreteri, Talabani ile yaptığı telefon görüşmesi ertesinde "apar-topar" Şam'a hareket ediyor ve Talabani'nin tarihsel arabulucuğuyla "Evren'in piçi" Burkay ile "Terörist-katil" Öcalan buluşuyorlardı. Tarih tekerrür etmiyordu, sadece seneryosu önceden yazılmış bir film oynuyordu.. Arafat hayalleri içinde, Habur'dan Ankara'ya açılan Talabani böylesine bir görüşme zeminini öteden beri zaten oluşturuyordu..

1993 yılı başlarında YNK lideri Talabani, TC Cumhurbaşkanı ve Başbakanı'na bir mektup ileterek "PKK liderinin bir açıklama yaparak legalleşme koşulu ile silahlı mücadeleye son vereceğini" açıklıyordu. Kürt ka-muoyunda şok etkisi yapan bu açıklamanın, Türk kamuoyunda kabuledilebilir ve inandırıcı olabilmesi için Kürt muhalefetin top yekün "Yeni Dünya Düzeni"nin programatik hedefleri içine çekilmesi gerekiyordu. Bu yöndeki en açık çalışmanın 91 yılında PRK saflarında gerçekleştirildiği biliniyordu. Bu kez alan Siverek değil, Almanya'ydı. Talabani'nin görüşmeleri ile hazırlanan birçok insan, şartsız-tercihsiz PRK konferansında ayırılık koyuyor ve Türkiye'de legal çalışmalara soyunmak isitiyorlardı. Birçok örgütten kopuşmalar zaten hızlanıyor ve Türkiye'nin kabul edebileceği bir "Milli Kaolisyon" Partisi gündeme geliyordu. Fakat evdeki hesap çarşıya uymuyor, PKK gerillalarının giderek güçlenen mücadelesi "oyunları" alt-üst ediyordu... Bu nedenle PKK'nin fiziken ehlileştirilmesi gerekiyordu... Türkiye'de reformlarla, demokratik dönüşüm paketleriyle Kürt muhalefetinin sınırlandırılması, kleşinkofların Kürdistan dağlarında gömülmesi ve her şeyden öte PKK adıyla anılan Kürt muhalefetinin Türk kamuoyu nezdinde kabul edilebilir hale getirilmesi gerekiyordu. Bunun için Misak-ı Milli sınırları içinde demokratik "reformlar" uğruna partileşen "illegal Hevgirtin" yeterli bir dönüşüm aracı değildi. Oysa ,Kemal Burkay yıllar ve yıllar boyu süren TİP çalışmaları içinde Türk "aydınları" tarafından tanınan, şair ve edebi yönleriyle de sunulabilecek ve PKK'nin "taktiksel" dönüşümünü kamufle edebilecek nitelikteydi. Talabani bunun için özel bir çaba harcıyor ve her zaman olduğu gibi bir kez daha diğer Kürt örgütlerinin iradelerini çiğneyerek Öcalan ile Burkay'ı birararaya getiriyordu...

Aslında Türkiye'nin uygulamak istediği programın ilk sinyalleri Birand'ın gezi sonuçlarında beş aşağı beş yukarı ortaya çıkmıştı...Program, 92 Newroz'unda kitlesel patlamalarla sokaklara kendiliğinden dökülen Kürdistanî muhalefete rağmen yürürlüğe sokulan ateşkes süreciyle daha da berraklaşıyordu. PKK Başkanı sayın Öcalan zaten bir çok defa çeşitli demeçlerinde "legalleşme şartıyla" silahın bırakılabileceğini vurgulamıştı. Nihayet, 17 Mart'ta, kurtarılmış alanları bulunmayan ve bu yanıyla kendini koruması oldukça zor olan gerillanın, dünya ulusal kurtuluş mücadeleleri tarihinde ilk kez rastlanan tek yanlı silahı bırakması gündeme geliyordu... Aynı günlerde ,TC sınırları içindeki Kuzey Kürdistan'da ise, kan gövdeyi götürüyordu. Sömürgeciler Newroz'dan öcü gibi korkuyorlar ve dünyanın pür dikkat izlediği Newroz olaylarında herhangi bir tersliğin olmaması için çok özel tedbirlere baş vuruyorlardı. 21 Mart yaklaştığında ise Kuzey Kürdistan uluslararası heyetlerle dolup taşıyor, TV ve radyo istasyonları biribirlerinden haber çalma yarışına giriyordu. Bütün dünyanın gözlerini diktiği bir aşamada ateşkes süreci nedeniyle Newroz "tatlı" geçiyor, bir kaç hareketin cılız gösterileri dışında, gazeteciler haber yapamadan geriye dönüyorlardı. Olağanüstü Hal valisi Erkan ise, neşeli vaziyette halkın içinde govend tutarak Newroz'u kutluyordu.. Sömürgecilerin uykusunu kaçıran Newroz ise, dünya basının gözleri önünde böylece sönük geçip-gidiyordu...

Ardından Burkay-Öcalan protokolü açıklanıyor ve tartışmalar Kürt siyasi çevrelerinde hızlanarak büyüyor- du. Kafalarda birçok soru işareti oluşmuştu. "PKK neden ataşkese ihtiyaç duydu?, Ateşkes kararını neden PSK gibi reformcu bir örgütlenme ile pekiştirdi? Dağdaki gerilla nasıl kendini koruyacaktı ve ateşkese onay vermiş miydi? Neden Kuzey'de faaliyet gösteren diğer örgütlenmelere bilgilendirme düzeyinde olsa da haber verilmemişti? vb..."

19 Mart'ta açıklanan Öcalan-Burkay protokolünün ilk maddesi, her şeye rağmen, bütün geçmiş sorunlara rağmen hem Kürt siyasi çevrelerini ve hem de Kürt kamuoyunu sevindirir nitelikteydi. Kürtler bütün içten pazarlıklara, uluslararası istihbaratın provakasyonlarına rağmen aralarındaki sorunları "diyalog yoluyla çözme", "biribirlerinin varlıklarına saygı gösterme" ilkelerinde anlaşarak, "modern dünyanın gereklerini "yerine getireceklerdi..

Gerek Kürdistan'da ve gerek uluslararası düzeyde yüksek düzeyde bir kitle desteğine sahip PKK'siz bir Ulusal Birlik'in oluşturalamayacağı biliniyordu. PKK'nin diğer irili-ufaklı Kürt örgütlenmelerine bakış açısı da bilinen bir başka gerçeklikti. Fakat, imzalanan protokoldeki ilk iki madde Ulusal Birlik'in kapılarını açar nitelikteydi , geçmişteki bütün zaaf ve hatalara rağmen desteklenmesi gerekiyordu. Çünkü, gerçekten sahipsiz ve dostu olmayan bir ulus olan Kürtlerin birlik ve beraberliğe ciddi bir şekilde ihtiyacı vardı..

Protokolün diğer noktaları ise oldukça kaygı verici ve düşündürücüydü. Sorun PKK'nin PSK çizgisine kaymasında ya da PSK'nin PKK'nin etkileşim alanına girmesinde durmuyordu. Örgütsel kaygıların, yokolma tehdidi altında bulunan bir ulusun kaygıları önünde tartışılması ya da tartıştırılması gerekmiyordu. Sorunun can alıcı noktası Kürtlerin tek korunakları ve pazarlık araçları olan dağın ve silahın nasıl konumlandırılacağında duruyordu.

Öte yandan, TC ile zorunlu evliliği ya da Misak-ı Milli sınırlarını temel alan "demokratik" dönüşümler paketi niteliğinde diğer protokol ilkeleri Kürt siyasi çevrelerini rahatsız eder nitelikteydi. Beraberinde kitlesel teslimiyeti ve ihtilalin intiharını getireceği gerçekliğini taşıyordu.

Bir başka temel sorun da, "siyasal diyalog" yoluyla Kuzey'li örgütlerin bir araya gelebilmesi ve bir araya gelişi "Ulusal Birlik" ile taçlandırmaları konusunda ne kadar samimi olduklarıydı. Bu yanıyla da, PSK-PKK protokolünün ilk iki maddesi sulandırılmadan, geçmişteki güvensizlikleri ortadan kaldırıcı yöntem ve davranışlar geliştirilerek, Kürt kamuoyu önünde ve Kürt siyasi çevreleriyle birlikte tartıştırılması gerkiyordu. İlk etapta Kürtleri sevince boğan böylesi bir gelişim, ne yazık ki tüm siyasi çevrelere ulaştırılacağına, PKK lideri Öcalan ile imza atma yarışına dönüştürülüyordu. Panik ve telaşın ulusal mevzilerde ne kadar derin tahribatlar yarattığı bir kez daha pratikde ispatlanıyordu...

Hevgirtin, hangi amaca hizmet ettiği bilinmeyen , PKK ile çıkardığı yarım sahifelik bir bildiri ile PKK-PSK protokolünü deklere ediyor, PKK ise daha henüz yeni kurulan PRNK ile PSK protokolü ile taban tabana zıt ve radikal önermeleri içeren bir başka protokol imzalıyordu....

Ve büyük bir çoşku içinde bekleyen kitlelerde soru işaretleri giderek artıyordu....

İşte böylesine acaba ve fakatların giderek yoğunlaştığı bir dönemde tek başına ateşkes kararı alan PKK; ulusal birlik çağrılarına , PSK ve Hevgirtin'a rağmen 33 erin öldürülmesiyle bu kez de fiilen ateşkesi tek yanlı ortadan kaldırıyordu. Gelişmelerden oldukça heyecanlanan ve birbirlerine müjdeler yağdıran; valizlerini hazırlayarak Türkiye'ye dönmeye hazırlanan bir dizi yorgun ve çaresiz "demokratın" da hayalleri böylece kursaklarında kalıyordu..

Sorun PKK'nin PSK çizgisine kaymasında ya da PSK'nin PKK'nin etkileşim alanına girmesinde durmuyordu. Örgütsel kaygıların, yokolma tehdidi altında bulunan bir ulusun kaygıları önünde tartışılması ya da tartıştırılması gerekmiyordu. Sorunun can alıcı noktası Kürtlerin tek korunakları ve pazarlık araçları olan dağın ve silahın nasıl konumlandırılacağında duruyordu.

KİTLESEL BİR PATLAMA: 29 MAYIS MİTİNGLERİ...

Kürt örgütleri arasında PSK-PKK protokolü ertesinde sıcaklaşan hava kitlelerde morali yükseltiyordu. Özellikle Avrupa'da bir hareketlilik almış başını gidiyordu. Yıllardır uyıklayan bir dizi "şahsiyet" hafiften hafife uyanmaya, faaliyetlilik içinde durmayan bir dizi siyasi çevre de kütüphanelerde toz tutan yayın organlarını birer birer çıkararak, en az on yıl geride kalan Cephe ve Birlik tezlerinin neşriyatına başlıyorlardı. Ortada fol yok yumurta yoktu! Ama, Her şeye rağmen Kürt siyasi çevrelerindeki bu hareketlilik olumlu bir gelişmeydi, biçimlendirilmesi ve güçlendirilmesi gerekiyordu.

Tüm Avrupa sathında Ulusal Birlik sloganı etrafında bir miting düzenlenmesi işte böylesine bir ortamda gündeme geliyordu. Uzun yıllar ortak çalışma pratiğinden uzak 11 örgütün böylesi bir çalışmayı örgütlendirmeleri, gerek Avrupa'da ve gerekse Kürdistan sathında kitleleri çoşturuyor ve morali arttırıyordu. Muazzam bir direnme geleneğine sahip Kürt insanının ortak bir çalışma etrafında çoşkuyla kenetleneceğini 29 Mayıs mitingleri ispatlıyor, özellikle Almanya'daki miting Vietnam'a destek mitinglerinin de ötesinde kitlesel bir patlamaya dönüşüyordu.Avrupa insanı da tüm Kürt örgütlerinin el ele, omuz omuza bir arada, güçlü bir kitle desteği alarak yürümesini saygıyla selamlıyor ve "Kürt Sorunu" konusunda tüm Avrupa duyarlı kılınıyordu.29 Mayıs mitingleri, Almanya, İngiltere ve İsveç olmak üzere 3 alanda düzenleniyor ve onbinlerce insan akın akın gelerek miting alanlarını dolduruyordu...

Diğer yanda ise,Kürt örgütlerinin hala tarihten ders çıkarmadığı ve geleneksel dar grup kaygılarıyla hareket ettikleri gerçekliği duruyordu. Bir ulus fiziken yok olma tehdidi altındaydı. Hiç bir dönem siyasi örgütlenmelerini yalnız bırakmıyordu. Ayrıca tüm Kürtler hep birlikte ulusal bir birliğe ulaşamamanın sancısını çekiyor- lardı. Ve böylesine bir adımın atılabilmesi için geçmişteki tüm tahribatları unutmak istiyordu. Bu özlem ve talep karşısında ulus kaygısını öne çıkarması gereken siyasi örgütlenmelerde ise,tam bir amatörlük göz lemleniyordu...Bir takım pratik ve basit sorunlarda dahi uzun uzadıya süren bıktırıcı tartışma gelenekleri, gösteriş ve caka, kendi kendini tatmin salgınlığı körpe çocuk refleksleri ile sürdürülüyordu...

Kırmızı, sarı, yeşil ve ortasında küçük bir güneş bulunan ve 4 parçada ulusal olarak Kürt bayrağı olarak kabullenilmiş bayrağı kabullenmede dahi mütevazi bir tavır izlenmiyor, izlenemiyordu. Stocholm'deki mi-

tingde durum utanç vericiydi. Haftalar öncesi en ince ayrıntısına kadar hesaplanması, kortejlerin saptanması ve alınan kararların imzalanmasına rağmen,mitingte İsveç polisi önünde bir takım örgütler biribirine giriyor, İtişme ve kakışmalar oluyor, kavgalar meydana geliyordu. Oysa yıllar sonra ilk kez bir araya gelişin hatırına da olsa, ortak davranma ve bir uzlaşma sorumuluğuyla hareket etmek gerekirken, dar grup fanatizminin çıkmaz sokaklarında yürümeye devam ediliyordu. Kürt bayrağının kortejin en önünde taşınmasına PKK'den eylem alanında itirazlar geliyor, Kürt bayrağı miting alanında sağından solundan çekiştirilerek, yurtseverler önünde ilk dersde başrısız ve oldukça kötü bir tavır sergileniyordu. Sonunda küçük bir Kürt bayrağının taşınmasına ikna olunuyor (!) ama, yüzlerce yurtsever bu tavrı protesto ederek miting alanından çekilip gidiyor, yürümüyordu. Ardından kortej sıralamasında da tartışmalar baş gösteriyor, önde yürümenin çok büyük bir iş olduğu kanısında olanlar, gerilimi giderek arttırıyordu. Özellikle PRK/Rizgarî ve YEKBUN sorumlularının gösterdikleri aşırı soğukkanlılıkla olaylar büyümeden çözümleniyor ve ulusal birlik adına bir arada yürümesi gerekenler, aralarına geniş mesafeler koyarak mitingi tamamlayabiliyorlardı.

Almanya mitinginde de pratik olarak kitlelere ortak duruş mesajları verilmesi gerekirken, aynı şekilde güncel çıkarlar öne çıkartılıyordu. PKK, Avrupa'da "terörist" damgasını üzerinden atabilmek için her nedense PSK'ye şartsız uyuyor, PSK'de askeri bir gücü de olan PKK'yi arkasına almanın avantajlarıyla Avrupa'da kendini hiç yoktan "Kürdistan'da ikinci parti" olarak sunmanın sevdasına kapılıyordu. PKK'nin gözleri ise, askeri mücadeleyi ,hiç bir protokol hükmü olamadan yıllardır ilkesel açıdan destekleyen Kürt örgütlerini bir türlü görmüyordu. PSK ise, eklektik ilkelerle sağlanacak uzlaşmaların uzun vadede nelere patlayacağını düşünmek bile istemiyordu. Bu anlayışların iç içe geçtiği miting alanında, kimin mesajının önce okunucağından tutunda, Şivan Perver'in sahneye çıkartılmamasına; slogan yarışından tutun da, ulusal birlik perspektiflerini zedeleyen bir dizi davranışa kadar olmadık amatörlükler kitlelerdeki çoşkuyu kırmaya yetiyor, artıyordu bile...

Öte yandan kitle baskısı önemliydi ve sorunlar kitleler önünde açıktan tartışılarak zaaflar aşılmalıydı. Aşılmalıydı ki, samimi bir birliktelik, Kürt Ulusu'na güven verebilecek bir birliktelik hayat bulabilsin. Ama, her zaman olduğu gibi kitleler önünde cereyan eden zaafların hesabı kitabı verilmiyor ve kitleler "ahmak" yerine konuluyordu.. Ulusal Birlik çalışmalarının önünün açılması için Kürt örgütleri tüm sorunların üzerine sünger çekerek bir araya geliyorlardı... Bir araya geliş de kendi içinde başarı sayılıyordu.. Fakat, İzlenecek yöntem ve her şeyden öte ilkesel bir sorun olan güven konusunda siyasi çeverelerin tümünde bir kuşku da hakim hale geliyordu...

Türki Cumhuriyetlerde denetim sağlanmalı, Arap petrolleri ile Türki petroller, Türkiye'yi zenginliğe boğmalıydı.. En azından Turizm cenneti olarak dünyaya açılınmalı ve her şeyden öte Avrupa'ya entegre olunmalıydı. Ama, bütün bunların olabilmesi için bir engelin ortadan şu ya da bu biçimde kalrdırılması gerekiyordu: O da Kürtlerdi.. Kürtlerden dolayı Türkiye "demokrat" bile yetiştiremiyordu.

TARİHSEL BİR ADIM: ZİRVE TOPLANIYOR!

Kürt ulusunun tarihi aynı zamanda direnmeler ve başkaldırılar tarihiydi. Dünyada eşine az rastlanır bir zulüm cenderesinde, asimilasyon ve jenosidlere karşın ulusal varlığını koruyabilen, dağlarını, topraklarını, en ufak yerleşim birimlerini dahi terk etmeyen, kanı pahasına, canı pahasına ulusal kültürünü, dilini ve tarihi değerlerine koruyabilen ender bir ulusdu ve belki de dünya çapında tek örnekti... Birliğe, kardeşliğe ortak direniş mevzilerine ihtiyacı vardı. Her başkaldırısı, her direnişi düşman tarafından değil, bizzat içerden hançerlenerek yıkıma ve yenilgiye dönüşüyordu. Artık bu geleneğe bir dur demek gerekiyordu.

SSCB 'nin çözülüşünden sonra, "Yeni Dünya Düzeni"nin can damarı bir alan üzerinde ve oldukça stratejik yolların kesiştiği bir noktada bulunan Kürdistan, bu yanıyla da dünyanın gündemini zorluyordu.

Suriye, İsrail'le anlaşmak zorunda bırakılıyor, Filistin gündemden düşürülüyordu..Irak'ta korkunç bir yıkım yaşanıyordu ve devre dışı bir güçtü. İran, kendini frenlemek zorundaydı. Belini yaslayabilecek bir dostu kalmamış, tecrite uğramıştı.. Belki İran'ın Türkiye içinde belli bir güçle flörtü vardı ama, Ortadoğu'ya getirilmek istenen "yeni düzen" için TC'nin de iranla ilişkileri baskı altındaydı ve kendi içinde, özellikle ordu cephesinden gelecek iran türü değişime rıza göstermesi mümkün değildi. Arkadan Azerbeycan tehditkardı ve kendi derdine düşmün Afganlı fanatiklerden bir hayır yoktu. Önde ise ortadoğu'da süper güç hayalleriyle yanıp-tutuşan 1,5 milyonluk ordusuyla Türkiye vardı.

Türkiye Avrupa'ya açılan kapı olma özelliğinden dolayı daha temkinli ve programlı hareket ediyordu. Yakaladığı bir iki halkayı yerli yerine oturtmak zorundaydı. En azından milyarların yatırıldığı GAP uluslararası burjuvazi için çekim merkezi haline gelmeliydi. Bu nedenle GAP'ın etrafı boşaltılmalı ve güvenceye alınmalıydı. Bu bölgede meydana gelecek rahatsızlıklar, uluslararası sermayeyi kaçıracaktı..Türki Cumhuriyetlerde denetim sağlanmalı, Arap petrolleri ile Türki petroller, Türkiye'yi zenginliğe boğmalıydı.. En azından Turizm cenneti olarak dünyaya açılınmalı ve her şeyden öte Avrupa'ya entegre olunmalıydı. Ama, bütün bunların olabilmesi için bir engelin ortadan şu ya da bu biçimde kalrdırılması gerekiyordu: O da Kürtlerdi.. Kürtlerden dolayı Türkiye "demokrat" bile yetiştiremiyordu. Avrupa standartlarına ulaşmak amacıyla Tansu Hanım 2,5 milyona ehliyet dağıtıyor, 400 bin öğrenciyi imtihansız Universitelere yerleştiriyorsa da, esas çıban başı bir türlü deşilemiyordu.. Sonunda, ulusal mutabakat ile milliyetçilik galeyana getirilerek,Kürtlere karşı militarist çözümde karar kılınıyordu...

Bunun bedeli çok yüksekti. TC'ye pahalıya mal olacağı belliydi. Hem ekonomik ve hem de siyasal olarak tarihinin en zor geçitinde, üstelik kanlı geçitte bulunan TC; bir yandan şanlı devletinin ve ulusunun gösterişli yanlarını ayyuka çıkarıyor, diğer yandan da açlık ve sefillik başını almış gidiyordu.. Türk parası piyasadan kalkmış, piyasayı bırakınız, halk bile dolar ve markla işlerini yürütür olmuştu. Ulusal mutabakat adına dinci ve bozkurtçu eğilimler aklanarak, devletin tepesine oturmaya başlamıştı. Bu da TC için büyük tehlikeydi..

Özal ile birlikte II. Cumhuriyetçiler olarak anılan atılımın ise, demokratik geleneklerden uzakta seyreden Türk toplumu içinde yerli yerine oturması mümkün görünmüyordu. Cem Boyner ile devam eden ve Türklerin tersine Kürtler arasında ilgi ile izlenen girişiminin ise ne kadar tutunabileceği şimdiden belli değildi.. Türk burjuvazisinin liberal kanadının , Avrupa'ya entegre olabilme mücadelesinin unuttuğu temel gerçek Kürtlerin bir ulus, Kürdistan'ın uluslararası bir sömürge oluşuydu. Bu öylesine temel bir sorundu ki, Türkiye'nin geleceğini de içinde barındırıyordu. Bu ulus geleceğini kendisi özgürce tayin etmek istiyordu. Bunun temel ve asgari iki koşulu vardı: Özgürlük ve bağımsızlık....

Gerçi C. Boyner'in kalın hatlarla ve hemen hemen "Kürt Sorunu"nu baz alarak yaptığı çıkışlar, kendi içinde ve çizgisinde netti. Ayrıca, günlük siyasetle haşır neşir olan, o çizgiden bu çizgiye geçişi rahatlıkla kıvırabilen dönme Türk aydınlarının tutumundan onlarca kat daha tutarlıydı . En azından Boyner, Kürdistan dağlarında "Ne Mutlu Türküm Diyene" kireç yazılarının ne kadar anlamsız olduğundan, "dışkı yiyen, coplanan, yakılan köylülerin düşmanlaşacağından" dem vuruyordu. Çünkü, YDD'nin global siyasal değişimlerini çok yakından biliyor ve ses tonunu buna göre yükseltiyordu. En basit hesabıyla Kürt dilinin serbest bırakılması halinde, 10 milyon Kürtçe klavyeli daktilonun ya da alfabenin tüketilebileceğini anlıyordu. Liberal burjuvaziye böylesine bir matematiksel hesap dahi çok cazip geliyordu... Şehirleri ve dağları tutmuş binlerce gerillanın varlığı, her

alileden verilen en az bir şehit ve bir cezaevi kurbanının yükselttiği kin ve nefret, Kürdistan'da potansiyel güç olarak yükselen radikalizm şu an için düşünülmek bile istenmiyordu. Üstüne üstlük, görevi sadece öldürmek olan ve sayıları 50 bine varan caşların nasıl bir tavır takınacağı ise şimdiden kestirelemiyordu...

Karmaşık ilişkiler, özellikle Kuzey ve Güney Kürtleri için boşlukların yarattığı görece imkanlar da ortaya çıkarıyordu. Güney'deki imkan bir federe devlet statüsü ile sonuçlanıyor ve fakat Güney önderlikleri bu şansı kullanmada oldukça beceriksiz kalıyorlardı.

Kuzey için de belirli şartlar olgunlaşıyor, 15 milyonluk bir potansiyel artık kendisini her yanıyla ortaya koyuyordu. Böylesine dinamik bir potansiyel maalesef temsil gücünden yoksundu. Dolayısıyla pazarlık gücü yoktu ve taraf da değildi. Hep birileri 15 milyon adına konuşuyor ve karar veriyordu. Artık kendisinin karar verme zamanı çoktan gelmiş, geçiyordu bile...

Bu bilinçle hareket eden Kuzeyli güçler 18 Haziran tarihinde Avrupa'da en üst düzeyde delegasyonlarla bir araya nihayet geliyorlardı.. Ve bir ulusal cephenin kurulacağını müjdeliyorlardı. Bunca avantajın olduğu bir dönemde bir araya geliş Kürdistanlı kitlelerde çoşkuyu ve direnme azmini yükseltiyordu.. Ortak ve tek bir sese ulaşabilmek için asgari müştereklerde bu bir araya geliş gururla selamlanıyordu..

18 Haziran'da biraraya gelen Hevgirtin-PDK, Kawa, KUK-RNK, KKP, PİK, PKK, PRK-rizgarî, PRNK, PSK, TSK ve YEKBUN ve ileriki toplantılarda Tekoşina Sosyalist'in katılımıyla sayıları 12'ye çıkan tüm Kuzey Kürdistan'lı örgütler yaptıkları ortak açıklamada şu görüşlere yer veriyorlardı:

"Halkımızın büyük beklentisi olan Kuzey Kürdistanlı siyasi güçlerin tarihi buluşması gerçekleşti. 18-19 Haziran'da bir araya gelen siyasi güçler, Ulusal Cephe'nin gerçekleşmesi için, tarihimizi ve bugünkü mücadelemizi de göz önüne alarak yeni bir sayfa açmışlar; görüş ve karar birliğine varmışlardır. Ulusal Güçler örgüt kaygısı ile değil, ulus kaygısı ile hareket etmişlerdir.

Ulusal Güçler birliği bir Ulusal Cephe şeklinde taçlandırma konusunda ortak görüş birliğine varmışlardır.... Cephe kurulması için gerekli hazırlıklar yapılmış ve gerekli iş bölümü yapılmıştır.

Mücadelemizin ve zaferin en büyük teminatı olan Cephe birliğini, bütün bu hazırlıklar sonucunda ve yakın bir gelecekte halkımıza ve uluslararası kamuoyana resmen ilan edileceği inancındayız..."

Her ne kadar 29 Mayıs mitinglerinde geçmişin rahatsızlarından hareket edilmişse de, kamuoyuna yapılan bu açıklama, artık Kürt hareketlerinin olgunlaştığı izlenimini uyandırıyordu. Bu yanıyla siyasi çevrelerde oluşan kuşku giderek yerini "ya tutarsa" anlayışına hızla terk ediyordu... Birde islami hareketin cephe çalışmaları içine çekilmesi bu kanıyı giderek güçlendiriyordu.

Kürt örgütlerinin önlerinde çözmesi gereken bir yığın sorun vardı. Ama, örgütler artık karar vermişlerdi, birliklerini "bir Ulusal Cephe ile taçlandıracaklardı!..."

Artık bir UDG, bir 5'li, bir TEVGER durumuna düşülmeyecek, kitleler içinde tartışıla tartışıla gerçek bir birliğe ulaşılacakdı. Buna dünya düzleminde yaşanan değişikliklerin yarattığı avantajlarda eklenmeliydi. Kürtler artık Güney ve Doğu parçasına göre oldukça siyasallaşmış ve 15 milyonluk bir güce sahip Kuzey'de tüm Kürdistan genelinde umut olabilcek kapıları aralayacaklardı...

TEHLİKE SİNYALLERİ

Cephe kurulacağı yollu açıklamaların maddi temellere oturabilmesi ve giderek geniş halk yığınları içinde kök salabilmesi, güven duyulabilecek ulusal bir temsil kurumu haline gelebilmesi için yatay çalışmanın hızlandırılması gerekiyordu. İlk etapta çeşitli siyasal örgütlenmeler içinde tercih yapmış kadroların, kitlelerin kaynaştırılabilmesi için pratik faaliyetliliği artırmak ve her alanda ortak taaruz cephesi ajitasyonunu işlemek gerekiyordu. Bir de devrim saflarında hasıl olan gizli işsizler ordusunu harekete geçirmek önemli sorunlar arasındaydı. Örgütsüz geniş yığınlar ve bir dizi entellektüelin böylesine bir çekim merkezinde mevzilendiriilebilmesi diplomaside önemli bir çıkış noktası olacaktı. Demokratik kitle örgütleri ortaklaştırılarak marjinal imkan ve olanaklar UKM'sinin emrine ve hizmetine verilmeliydi ve her şeyden önemlisi 77'lerden beri denenen ve içeriği boşaltılarak hurdaya çevrilen Birlik, Cephe gibi temel, stratejik hedeflerinin altının doldurulabilmesi için ana rahminden kalkış yapılması gerekmekteydi. Diğer tüm denemelerin muhaceratın psikozları arasında güme gittiği bilinmekteydi...

Cephe üyesi örgütler ilk bildirilerinde önemli bir vurgu yaparak, ulus kaygısından yola çıktıklarını, özel sürtüşmeleri öne çıkarmayacaklarını taahhüt ediyorlardı. Bu bile tek başına umut verici bir gelişmeydi. Bunun maddi bir gerçekliğe dönüşebilmesi için de sorunlarımızın bizzat Kürt kamuoyu içinde enine boyuna tartışılabilmesini zorunluydu. Eskisi gibi ajitasyonlar arasında ölü doğacak bir oluşumun cenazesini kaldır- ma zahmetine katlanmama anlayışından kurtulabilmek gerekiyordu..

Siyasette yalan, korkaklığın, ikiyüzlülüğün ve her şeyden öte kendine güvensizliğin ürünüydü. Kürdistan ta-rihi, boş ajitasyonlarla kitleleri seferberliğe çıkarmanın nelere mal olduğunun en canlı tanığıydı. Bu nedenle açık diplomasi kurallarıyla kalkış yapabilmenin olgunluğu gösterilmeliydi...

Bir diğer sorun da güçler dengesiydi. Cephe üyelerinin hemen hemen tümü -Hevgirtin'ı saymazsak- programlarıyla sosyalizmin sağında ya da solunda yer alıyor, yalnız islam partisi isitisna teşkil ediyordu. Bu yanıyla Cephe platformu tüm toplumsal kesim ve katmanları temsil etme yeteneğinde değildi. Fakat Kuzey'de çalışma yürüten örgütlenmeler bunlardı ve yanlış ta olsa mevcutla hareket etme zorunluydu.. Terazinin bir kefesinde ise, PKK duruyordu. Bu noktada açık bir kabullenme gerekliydi ve PKK'ya özellikle bu aşamada büyük görevler düşmekteydi. Olaylara ve gelişmelere bakışta, tavır ve davranışlarında kitlesel açıdan büyük örgüt olmanın hotzotçuluğuyla değil, tersine mütevazi ve büyük örgüt olmanın sevecenliği ile yaklaşabilmeliydi...

Kavranması gereken en önemli halka da geçmişden ders çıkarmama inatçılığından vazgeçmekte duruyordu. Grup çıkarı, inat ve kaprislerin, geçmiş tahribatların üzerine sünger çekme ya da hesap vermeden kaçınma gibi eski alışkanlıkların ve hastalıkların süreci tıkamaya hizmet edeceği açıktı.. Tahribatlar üzerinde de cephe, birlik gibi ciddi ve önemli bir olgunun oluşması mümkün değildi.

Cephe çalışmalarının üstünden tamıtamına 15 ay geçmişdi ve fakat Cephe'nin vitrini boştu, 15 ayda ortak imzalı bir kaç bildiriden mütevellitti. Ama, her örgütün vitrini giderek süsleniyordu..

İşte, bu ve buna benzer yığınla sorun Kürdistan'lı siyasi kadroların ve örgütlenmelerin önünde duruyordu... Peki gidişat ne alemdeydi? Kürdistan Ulusal Demokratik Cephesi'nin muhtevası gerçekten Kürdistan devletinin proto tipi olarak örülüyor muydu?

Geçmişin bir zaafı olarak kamuoyu "ahmak" yerine konulmaya devam ediliyordu ve tartışmalar resmi bilgilerle değil, fısıltı gazeteleriyle sağa sola yayılıyordu.Tozlu arşivlerinden çıkarılan Cephe program ve tüzük taslaklarını yarış halinde örgütler dergilerinde basıyor, bundan öteye bir şey söylenmiyordu.. Yapılan yanlışlar karşısında ise sus-pus, idare-i maslahat ediliyordu. İlişkiler " dostlar alışverişde görsün" misali sürdürülüyordu. Herkes halinden memnundu. Zaten ağır jenosid uygulamaları altında inim inim inleyen Kürdistanlı kitlelerin hesap sorma.şartları yoktu.Avrupa'dakiler ise valizlerini hazırlamışlardı. Sorulacak sorulara ise cevap hazırdı: "Birlik kuracağız, daha ne yapalım !"

Cephe çalışmalarının üstünden tamıtamına 15 ay geçmişdi ve fakat Cephe'nin vitrini boştu, 15 ayda ortak imzalı bir kaç bildiriden mütevellitti. Ama, her örgütün vitrini giderek süsleniyordu..

Ülkeye ise Cephe hiç konamamıştı. Oysa, kitleler Ankara'ya yürümeye hazır hale getirilebilecek bir potansiyeldeydiler. Siyasal örgütlenmeyi bir yana koyarsak, legal platformlarda dahi ortak ulusal bir tavır izleme zahmetine katlanılamıyor, legal partilerde çalışma i 12 Eylül öncesi sakat mantık silsileleri ile yarışa

dönüştürülüyor, Türk Devleti'nin hakemliğine bir kez daha rıza gösteriliyordu. Bırakalım ortak bir yayının örgütlendirilmesini, mevcut çizgi yayınlarında bile Cephe haberleri küçük puntolarla sunuluyor, herhangi bir yayın organı Cephe üyelerinin görüşlerine küçük de olsa yer vermiyordu...

Cephe çalışmaları henüz bir kaç ayını doldurmadan bu kez de eski uslüp ve yöntemlerle örgütler arası seviyesiz polemikler hasıl oluyordu, Kawa ile PSK arasında süren polemikler, PSK ile PKK arasında başlayan ve direkt Türkiye'de legal çıkan yayın organlarındaki açık sürtüşmeler, daha sonra gündemleşen ve ajanlık suçlamasına kadar vardırılan Hevgirtin-PDK ile PKK arasındaki tartışmalar negatif nostaljinin küçük örneklerini teşkil ediyordu...

Gariplikler başını alıp gitmişti. Topyekün bir katliamla karşı karşıya olan Kürt Ulusu'nun içinde bulunduğu durum bir yana itilerek, günlük küçük ajitasyonların boğucu havasında sorumsuz davranılıyordu. Türk basını önünde el ele, omuz omuza duran siyasi liderler, protokollerle ifade edilen anlaşmalara rağmen, yersiz , sürece ve ilişkilere ters belirlemelere bir kez daha baş vuruyorlardı. Öcalan'ın Burkay'la ilgili ; "İyi bir şair, edebiyatçı ve hatta genel sekreterlik bile yapıyor. Ülkeye bir askeri tim göndermeye de çaba sarf ediyor. Kendisine yardım ediyorum. Fakat siyasette başarılı olmak öyle kolay değil" türünden açıklamalarına, Burkay'ın; "Ben hiç bir zaman PKK'ya terörist demedim.... Ben de dağa çıkabilirdim" şeklinde cevap vermesi, ilişkilerin ne kadar da pamuk ipliğine bağlı olduğunun açık göstergelerini teşkil ediyordu.Kimse telafuz etmek istemiyordu. Ama, tehlike çanları acımasızca çalıyordu ve kimin için çaldığı da malumdu..

Ardından, Kürdistanlı'ların lanetle andığı her şeyden en korkuncu ve istenmeyeni olan kardeş kanının akıtılması gündeme geliyordu. Tekoşina Sosyalist kadrolarından Kamer Özkan'ın ve ardından KKP üyesi bir başka kadronun öldürülmesi; nihayetinde 6 TDKP militanın öldürülmelerinin üstlenilmesi Cephe önünde ciddi engellere gebe bir düzey oluşturuyordu..

Birileri Kürtlerin bir Cephe kuramasalar dahi bir arada durmalarından dahi rahatsızdı. Her ne kadar Cephe girişimi dış müdahalelerle meydana gelmişse de, 12 Kürt örgütünün bir arada düzenli toplantılar sürdürmesi ya da Cephe olgusunu ciddiye almaları bir takım merkezleri rahatsız eder nitelikteydi...

İpin ucu bir kez kaçmış, işin şirazesi bozulmuştu.. Örgütler arası sorunların "siyasi diyaloglarla" çözülmesi ilkesi, bizzat bu ilkenin altına imza atan örgütler tarafından çığneniyordu.

Gerilim ülkede legal alanlarda zaten öteden beri hızla tırmandırılıyordu. Fakat, bu kez illegal alana da sıçratılmak isteniyordu. Adana bölgesinde PRK ile PKK'nin silahlı müdahalelere varan anlaşmazlıkları bunlara küçük bir örnekdi. Gerek PKK ve gerekse PRK merkezinin sorumlu tavırlarıyla olaylar büyümeden yatıştırılmışıt.Ama, kadrolar arasında Cephe ile birlikte oluşan yakınlaşma da zedelenmişti...

Bir başka garip olayda Türkiye'de yayımlanan Azadi gazetesinin manşete çıkardığı bir haberdi. Yeri gelmişken bu habere de kısaca değinmekte yarar var. Azadi, "PRK/Rizgarî'den çirkin saldırı!" başlığıyla lokal ve sıradan bir olayı manşetten verme gereği duymuştu. Böylesine bir haberden neyin amaçlandığı ise pek kestirilemiyordu. Aynı şekilde, Yunanistan'da Hevgirtin imzası ile dağıtılan bir bildiride de, PRK merkezi ağır belirlemelerle suçlanıyordu.. Muhatap alınmaması gereken bir düzey olmasına rağmen, PRK/Rizgarî Cephe'nin selameti açısından sorunu açıklayan 14 sayfalık bir bildiriyi Cephe platformu aracılığı ile üye siyasetlere göndererek, gerekli uyarılarda bulunuyor ve kamu oyuna açıklama yapmıyordu. Kürtler arasındaki iç çelişmelerin içinde bulunulan dönemde dışa dönük tartışılmasının ne kadar dezavantaj durumlar yaratacağı belliydi.

Olaylaın ardı arkası kesilmiyordu. Bu kez deGüney Kürdistan'da olaylar patlak veriyordu. PSK'nin evinde bulunan ve daha sonra ayrılık koyan 3 kadro kurşunlanıyor ve aralarından biri ölüyordu. Olaylar karşısında oldukça hassas davrandığını iddia eden Azadi gazetesi ise, ölümle sonuçlanan böylesine bir olayı kıyısından köşesinden dahi haber yapmıyordu.. PSK ise, ısrarlı bir biçimde açıklamalardan kaçınıyordu.

İpin ucu bir kez kaçmış, işin şirazesi bozulmuştu.. Örgütler arası sorunların "siyasi diyaloglarla" çözülmesi ilkesi, bizzat bu ilkenin altına imza atan örgütler tarafından çığneniyordu.

Ardından Cephe içinde taraflaşmalar baş gösterdi. Ekim 93'de Hevgirtin, RNK, Tekoşin ve Yekbun imzalı bildiri sorunların Cephe içinde olgun bir mantıkla çözülemediğinin göstergesiydi. Adı geçen örgütler ERNK Avrupa sözcüsü Kani Yılmaz'ın demeçlerini eleştirerek, Cephenin adının PKK'nin sık sık tekrarladığı gibi "Kürdistan Ulusal Birleşik Cephesi" olmadığını, doğrusunun "Kürdistan Ulusal Demokratik Cephesi" olduğunu açıklıyorlardı. İlginç olan bir başka açıklama ise şöyleydi: "ERNK örgüt olarak cephe platformunun taraflarından birinin sıfatını taşımaktadır. Aksine, Cephe görüşmelerinde PKK tarafından dile getirildiği ve bizzat cephe platformu taraflarınca yeterli görülmese bile kabul gördüğü üzere, ERNK, PKK'nin kitle çalışmalarını yürüttüğü Demokratik bir kitle örgütlenmesidir. Bu sıfatı ile, ERNK'nin cephe platformu çalışmaları hakkında kamuoyuna bilgi aktarması doğru olmadığı gibi, cephe çalışmalarını bağlayıcı da değildir."

Örgüt kaygısı yerine, ulus kaygısından hareket edeceklerine söz veren ve birliklerini Cephe ile taçlandıracaklarına kararlı örgütlerin bu seviyede ve üstüne üstlük cephe çalışmalarının başlamasından sadece 4 ay sonra polemiklerle hareket etmesi, siyasi çevrelerde oluşan coşkunun yerini güvensizliğe terk etmesine ne-den oluyordu. Neden sorunlar üst düzeyde delegasyonların katıldığı toplantılarda halledilemiyordu? Bu kadar olgun davranmak dururken, geçmişin karanlık yöntemlerinde ısrar nedendi? Madem ERNK "demokratik bir kitle örgütü" ise, neden kapılarını diğer demokratik kuruluşlara açmıyordu? Ve sorunlar toplantılarda çözülemiyorsa, kitlelere hesap verme gereği neden duyulmuyordu?

Cephe çalışmaları daha 4. ayındayken bu kez bir başka girişimle tıkanmaya yüz tutuyordu. "Sosyalistlerin Birliği" Cephe çalışmaları önüne çıkartılarak, konsantrayon bozuluyor ve hedef şaşırtılıyordu. Belki Cephe "sosyalist" bir motorla gerçek hedeflerine uluştırılabilirdi. Ama, bırakalım ülkede faaliyet yapmayı, daha henüz adını bile duyuramayan Cephe birlikteliğini askıda tutarak nasıl ve ne için örgütsel birlik yapılacaktı? Bu manevra PKK'nin kitlesel gücü karşısında komplekse kapılan yapıların, biribirlerine yamalanma faaliyeti değildiyse, hangi amaca hizmet ediyordu? İşin garip yanı kendini "Marksist-Leninist olarak ifade eden PKK" böylesine bir çalışmaya davet edilmiyordu. Nedenleri ise açıklanmıyor ya da açıklanmaya gerek duyulmuyordu!

Diğer yandan Cephe'nin ha bugün ha yarın açıklanacağı yazılı olmasa da sık sık dile getiriliyordu. Program'da anlaşan taraflar, tüzük de de belirli bir anlaşma düzeyi tuturmuşlardı. Peki öyleyse Cephe neden açıklanmıyordu?

NEDEN CEPHE AÇIKLANMIYOR?

Cephe'nin ilan edilmemesinin nedenlerinin uzun uzadıya irdelenmesi gerekirken, böylesine bir sorumluluğun gerek kitleler tarafından sorgulanmaması ve gerekse siyasal örgütler tarafından "ciddiye alınmaması" önemli bir zaaf olarak sürüyor.

Dergimizin Cephe üyesi örgütlerle yaptığı röportajlarda da tatmin edici gerekçeleri bulmak mümkün değil. Öne sürülen ana nokta pratikte hasıl olan ve güveni sarsan güncel ilişkiler... Bu tür sorunların aşılması için 15 aydır aralıksız sürdürülen tartışmalar yeterli değilse, ne yeterli olacakdır, bilinmiyor!....

Neden Cephe ilan edilemiyor sorusuna, KİP ve PRNK "sorunlar var, ama aşılacak" şeklinde bir yanıtla so-rulan soruyu cevapsız bırakırken, Hevgirtin-PDK; "Örgütler arası güven ilişkilerinin sarsıldığını,ihanet türün- den suçlamalarla seviyesizleştiğini, tüzük konusunda anlaşma sağlanamadığını" belirtiyor. PSK; "Masa başında kurulacak birliklerin, pratik de doğal olarak tıkanacağını"

söylerken, TSK tartışmalara değişik bir boyut getirerek, "Kürdistanlı örgütlerin Cephe birliğine uygun olmadığını, güç ve eylem birliği düzeyinde bir araya gelmeleri gerektiğini" açıklıyor. RNK-KUK; "örgütlerin tutumunu, başta atılan yanlış adımların ve güçler dengesinde eşitsizliğin" gerçek nedenler olduğunu vurgularken, PRK-rizgarî "Dar-grup çıkarlarının ve örgüt hesaplarının öne çıkartılmasının" Cephe ilanını erteleyen neden olduğunu belirtiyor. Kawa ise; "PKK'nin Cephe'ye taktiksel yaklaşımını ve güç dengesinde izlediği siyaseti, Hevgirtin-PDK ile PSK'nin Cepheyi reformize eden anlayışlarını" temel neden olarak gösteriyor.

Cephe çalışmalarının pratik güncel ilişkilerde yaratılan negatif havalarının tesiriyle tıkanıklık geçirdiği siyasi örgütlerin ortak kanısı, çözüm yollarını ise gelecek günler gösterecek...

Stêrka Rizgarî, KUKM açısından ortak bir taarruz cephesinin oluşturulmasına hayati bir önem veriyor. Bu nedenle böylesi bir cepheleşme hareketinin oluşturulması önündeki engelleri derinlemesine araştırıyor. KUDC'nin kitlelerle iç içe tartışılarak yerli yerine oturtulmasına inanan redaksiyonumuz, tıkanan cephe çalışmalarının, tıkanma nedenlerinin açıkyüreklilikle ortaya konulmasına ve mutlaka çözüm yollarının bulunarak, "tek bir bayrak altında, tek bir amaç için, tek bir ordu olarak" safların sıklaştırılmasına bugün her şeyden fazla ihtiyaç ve hatta zorunluluk olduğu bilinciyle hareket ediyor..Cephe'nin kuruluşunun tamamlanarak kamuoyuna açıklanmasının biraz daha geçiktirilmesi konusunda ciddi kaygılarımız var. Bu kaygıların en önemlisi cephe içindeki örgütlerin süreç içinde hızlı bir değişime uğradıklarıdır. Bırakınız taktiksel sorunları, birçok örgütün stratejik olarak bile platform dışına düşecek düzeylere geldiği gözlemleniyor.

Muhteşem bir siyasal potansiyeli içinde barındıran, Kuzey Kürdistan'da 15 ay emek verilen böylesine bir birlikteliğin ilanın da bir an bile tereddüt göstermemek konusunda kitleler ısrarlı, kararlı... Görüştüğümüz çok çeşitli katmanlar, her an ve her aşamada doğabilecek irili-ufaklı zaaflar karşısında umutsuzluğa kapılmamak, tam tersine sorunlar üzerine cesaretle gidilerek, yakalanan böylesine bir şansın, böylesine bir ortak duruşun akıllıca kullanılması gerektiği kanaatinde birleşiyorlar..

Öte yandan, Cephe'nin neden açıklanmadığı Kürt kamuoyu tarafından ciddi bir şekilde merak edilmektedir. Kürt siyasal örgütleri fısıltı gazeteleriyle kitlelere ulaşan, ulaştırılan ve kitlelerde umutsuzluğu körükleyen ve giderek kitle pasifizmini hortlatan "değerlendirmeleri" kırabilmek için yoğun çaba göstermelidirler. Bunun en temel yolu da kapalı kapılar ardından sürdürülen anlaşmazlıkların, kitleler önünde açık yüreklilikle tartıştırılmasından geçmektedir. Böylesine bir tavır, beraberken hoş, ayrıldıktan sonra küfürbaz olma alışkanlığını da tedavi edecektir.

Gerek cephe üyesi taraflarla yaptığımız görüşmelerde ve röportajlarda ve gerekse çeşitli siyasi çevreler içinde yaptığımız araştırmalarda yığınla "yıpratıcı", tartışılması bile abes bilgiyle karşılaştık. İçinden geçtiğimiz şartların nazikliğini kavrayan redaksiyonumuz, belgelere dayanmayan bu tür değerlendirmelere ve "yazılı metinlere" yayın yasağı koydu. Ayrıca böylesine bir tartışmanın kapılarının açılması görevi ve sorumluluğu siyasi örgütlenmelere düşmektedir kanısındayız. Umarız siyasal örgütler böylesine bir sorumluluktan kaçınmazlar ve toplumun vijdanını hiçe sayan davranışlar göstermezler. Hesap sorarken, hesap verebilmek mütevaziliğine kavuşmadan, demokratik bir toplumun nüvelerinin atılacağı inancında değiliz...

Yayına girdiğimiz ana kadar Cephe üyesi örgütlerden, PKK,KKP ve Tekoşina Sosyalist röportaj soruları- mıza henüz cevap vermiş değil. Bu örgütlerin görüşlerine sayfalarımızda yer veremiyoruz. Ayrıca, YEKBUN, "Cephe Delegasyonunun alanda olmaması " nedeniyle cevap veremiyeceğini bildirmiş olduğundan, onun da görüşlerini veremiyoruz. Gerek YEKBUN ve gerekse PKK, KKP ve Tekoşina Sosyalist'in görüşleri elimize ulaştığı takdirde gelecek sayımızda yer vermeyi düşünüyoruz..

Hevgirtin-PDK, PRNK, PİK, PSK, PRK-rizgarî, KAWA, RNK-KUK ve TSK örgütlerinden aldığımız yanıtlarını hiç bir kısıntıya uğratılmadan aynen yayınlıyor, sorunlarımızın açık yüreklilikle kitleler önünde tartıştırılması gerektiği umudunu koruyoruz...

NASIL BİR CEPHE ?

Kürdistan'da ulusal kurtuluş sürecine ani ve kalıcı müdahaleler yapmak, oldukça yakıcı bir görev olarak tüm siyasal muhalefet odaklarının önünde durmaktadır. Bu yanıyla Ulusal Birlik bir istemden, bir arzudan ya da bir fantaziden öte, gündemin dayattığı ve kesinkes çözülmesi gerekli asal bir sorundur...
Doğrudur, ulusal birliğe gidecek yol samimi, açıkyürekli ve her türlü ideolojik-programatik amborgolardan arındırılmış taşlarla döşenmelidir. Hiç bir acelecilige, hiç bir dayatmaya, bastırılmış dar-grup fanatizmine bu süreçte izin verilmemelidir...
Ulusal Birlik bir taktik sorun da değildir. Tam tersine Kürdistan ihtilalinin en temel garantisidir... Ulusal kaygılar öne çıktığı oranda, ulusal birlik bir anlam ifade edecektir. Ajitasyon derekesine düşürülecek birlik faaliyetleri ya da birarada duruş, Kürt Ulusu'nun bağrına basacağı cepheleşme hareketinin içeriğini boşaltmadan başka bir şeye hizmet edemez, sadece kitle erozyonunu artırır...
Kürdistan tarihinde örneklerine defalarca rastladığımız, taktiksel birliklerin ulusal isyan perspektiflerini açıkca barajladığını net görmemek için kör olmak gerek...
Siyasette uzlaşma bir sanattır.... Ancak uzlaşmayı, karşılıklı çıkarların dengelendiği ortak bir nokta olarak anlamak gerekir. Tabir yerindeyse, Kürdistan'da uçan kuşu dahi örgütlemek zorunda olan Cephe ha-reketinde tek taraflı ödünler yaşam koşullarını kısaltacaktır. Demokratik ,sevecen ve her şeyden öte Kürdistanî geleneklerle cepheleşme hareketinde bir balans tutturabilmek, günümüzün siyasal örgütlenmelerinin temel görevleri arasında görülmelidir.
Kürdistan ihtilalinin uzunca bir süreci kapsayacağını sıradan bir Kürdistanlı dahi biliyor. Bu nedenle, pazardan mal kaçırır misali, ajitasyonlar öne çıkarılarak, yakalanan böylesine bir şans acelecilikle güme götürülmemelidir. Tabii, aşırı hantallığın da gerici bir engel olduğu unutulmamalıdır. "Ham bir elmayı dalından koparırsanız yiyemezsiniz, sonradan pişmanlık fayda etmez, bir kez daha elmayı dala asamazsınız ". Bu nedenle, "kumaşı kesmeden önce yedi kez ölçmek" gerekir diyor ve ekliyoruz, cesaretli olalım, kararlı olalım, mutlaka kazanacağız...
Bir başka önemli nokta da çok çeşitli eğlimlerin ortak paydalarda bir araya getirilebilmesi sorunudur. Ayrılık noktaları bilinmeden, birlik olunacak noktalar anlaşılamaz. Ayrılık noktaları öne çıkarılarak, biriliklerin oluşması da mümkün değildir. Bu nedenle, asgari müştereklerde birlik noktalarını öne çıkararak yürümek gerektiği kanısındayız...
Her ittifak, özünde siyasal bir uzlaşma ise, her siyasal uzlaşma karşılıklı tavizleri gerekli kılar. Birlikler bu şekilde güçlenir, yol alır. Taviz ya da geri adım gibi kavramlar, uluş kaygısından yola çıkan siyasal örgütlenmeler için artık ürkütücü kavramlar olmaktan çıkmak zorundadır.
Cephe, güç birliği ya da eylem birliği gibi düzeylerden hem biçim ve hem de muhteva olarak derin ayrılıklar taşımaktadır. Cephe, oluşabilecek bir bağımsız devletin prototipi olarak algılanmalı ve örgütsel mantığı buna göre şekillendirilmelidir. Devlet aygıtlarının prototiplerinin inşası ise, ne grup kaprislerini, ne örgüt çıkarlarını ve ne de fuzuli ajitasyonları hazmedebilir. Eğer bir ihtilal örgütlendirilecekse, bu , ulus çıkarları temelinden ve Ortadoğunun ortasında patlamaya hazır dev bir mayın gibi duran Kürdistan gerçekliğinden hareket etmek zorundadır.. Kürdistan ise uluslararası bir sömürgedir ve Kürt Ulusu'nun en doğal hakkı kendi kaderini özgürce tayin etmesidir. Bunun ön koşulu ise ulusun özgür karar verebileceği şartların , bağımsız kurumlarının oluşturulmasıdır. Böylesine bir çıkış mücadele içinde ortaya çıkabilecek diğer çözüm yollarını dıştalamaz, taktiksel geri çekilmeleri dıştalamaz...
Bu bağlamda, cepheleşmede , 15 milyonluk güçlü bir potansiyeli içinde barındıran Kuzey Kürdistan'a program verilirken, mümkün olandan değil, gerçek olandan hareket etmeyi esas almak gerekmektedir.En geniş mücadele biçimleri kabul edilmeli, uyduruk kör döğüşlerinden kaçınılmalıdır. Ve en önemlisi de kendiliğinden gelme potansiyeli bir ihtilal hareketine dönüştürebilme refleksiyle hareket edilmelidir..
Cephe hareketinin üzerinde oldukça hassas durması gereken bir

"PKK'ye kan veririz" mantığı ters bir mantıkdır ve aşağılık kompleksinin ürünüdür. Gerillalara sahip çıkmak, her askeri eylemin ya da PKK'nin onaylanmasını da gerektirmiyor. Gerekli olan çiçeği burnunda, gençliğini dahi yaşamadan şehitler kervanına katılan Kürdistan ihtilalinin yiğit çocuklarına sahip çıkmak sorunudur.

Umarız yıllarını mücadeleye veren siyasi liderler böylesine bir ulusal mutabakatın yaratılmasında azami fedekarlığı göstermekten kaçınmazlar...
Umarız politik örgütlenmeler böylesi bir sorumluluğun altına girmeye bir an bile tereddüt göstermezler...
Umarız, Kürdistan Ulusal Demokratik Cephesi'nin vitrini de, ambarı da çağın ve dünyanın gerekelerine uygun modern bir ulusal kurtuluş mücadelesinin araçlarıyla donatılır....
Ve umarız ki, KUKM bir düşük daha yapmaz...

diğer önemli noktada ordulaşmadır. Yıllardır dağlarından ve silahlarından başka güvenecekleri dostları olmayan Kürt Ulusu'na, belini yaslaya-bileceği gerçek bir kurtuluş ordusunun temellerini atmasını bilmek gerekmektedir. Askeri hareketın meşrululuğundan, haklılığından zerre kadar geriye adım atılmamalıdır. Kürt örgütleri grup kaprislerinden, beceriksizliğin verdiği kendine güvensizlikten kurtulmalı, mevcut silahlı potansiyelleri harekete geçirmelidir.

Her siyasal örgütlenmenin askeri hareketlar yapması, gerilla birlikleri oluşturması gerekmiyor. Böylesine hassas bir noktada, grup çıkarlarıyla altı boş ajitasyonlara girmek, sahiplerine bir şey kazandırmaz.

Bugün Kuzey Kürdistan'da dağlara tırnaklarıyla yapışmış gerillalar vardır. ERNK gerilla birliklerine -hatası,sevabıyla- Kürdistan'ın ortak değerleri olarak sahip çıkmak tüm Cephe üyesi örgütlerin temel görevi olmak zorundadır. "PKK'ye kan veririz" mantığı ters bir mantıkdır ve aşağılık kompleksinin ürünüdür.

Gerillalara sahip çıkmak, her askeri eylemin ya da PKK'nin onaylanmasını da gerektirmiyor. Gerekli olan çiçeği burnunda, gençliğini dahi yaşamadan şehitler kervanına katılan Kürdistan ihtilalinin yiğit çocuklarına sahip çıkmak sorunudur. Bu eleştiri hakkını ortadan kaldırmıyor, sadece mantığın düzeltilmesine hizmet ediyor. PKK'nin gösterdiği hırçın tavırlar gerekçe gösterilerek gerillalara sahip çıkmamak, doğru bir tavır olmasa gerek...

Ayrıca dostun da, düşmanın da artık kabullendiği 10 yıllık savaş pratiği orta yerde durmaktadır. Burjuva ordularında dahi 10 yıl aralıksız savaş yürütenler general rütbesine ulaşmaktadır. ERNK gerillaları da ortak bir değerimiz olarak, -yanlışları ve hataları eleştirilerek- horlanmadan, küçümsenmeden rütbelendirilmelidirler. Artık Kürdistan'da Dr. Baran, Osman Öcalan, Şemdin Sakık, Murat Karayılan, Cemil Bayık gibi generallerin yetiştiğini ve var olduğunu görmek ve gerilla kıyımına dur demek gerekmektedir...
Kadroların, özellikle askeri kadroların kolay kolay yetişmeyeceği bilince çıkartılmalıdır. Gerillanın taktiklerini, saldırı hedeflerini eleştirmek bir şeydir, bizzat mücadeleye katılarak hatayla, zaafla dolu savaş pratiğini değiştirmek başka şeydir. En ufak bir saldırıda TC'nin ulusal mutabakat sağladığı bilinmesine rağmen, Kürtlerin hala cakayla-pozla, devletçi tavır takınmamakta ısrarları anlaşılır değildir.

Aynı tavır ve davranışların, kuruluşunu 1983 yılında tamamlayan YRNK'ye (Yekîtîya Rizgariya Neteweyî Kurdistan) karşı da gösterilmesi ulusal birlik ve mutabakat için en önemli koşullardan biridir. Yaptığı eylemlerle Türkiye metropollerinde ekonomik ve turistik hedefleri imha eden YRNK şehir gerilla birliklerine ortak bir değer olarak sahip çıkmak, korumak tüm Kürdistanlıların görevleri arasında ele alınmalıdır. Ayrıca şehir ve kırların ortak bir koordinasyona alınması dağdaki gerillayı da oldukça rahatlatacak, dağlara lojistik desteği artıracaktır. Dağlarda yıllarca tutunan bir gerillanın, şehir yaşamına ayak uydurmasının ne kadar çetin bir iş olduğu bilinmektedir. Öyleyse, şehir ve kır gerillalarını ortak bir cephede bir an önce koordine edilmelidir...

Bir başka hassa sorun da uluslararası diplomasidir. Bu noktada ulus temelinde duruş göstermek, topyekün saldırılara karşı, topyekün göğüs germek hayati önem arz etmektedir. Başıboş, önüne gelenin istediği gibi demeç verdiği, bir gün söylediğini, ikinci gün tekzip ettiği bir diplomasi felaket demektir. Ayrıca diplomatlarında seçiminde dikkat edilmelidir. Arkasında kamburlar, kara lekeler taşıyanların, onurlu bir mücadele veren ve direnişten asla vazgeçmeyen kürt ulusu adına konuşmaları abestir, gereksizdir... Yıllarını avrupa'da demleyenlerin ve bunun yarattığı avantajlarla köşe başı tutanların da aynı şekilde söz hakları sınırlandırılmalıdır ya da ortak ilkelerle kuşatılmalıdır. Kürdistan uluslararası diplomasi de ne kadar tutarlı sunulursa, ihtilalin başarı şansı o kadar artacakdır...

Ayrıca bilinmektedir ki, uluslararası sermaye yöntem değiştirmiştir. Kaba ve bariz perspektifleri süratle terkederek, ulusal kurtuluş mücadelelerini terbiyeleme yolunu seçmiştir. Bu batağa saplanmamaya özen gösterilmeli, özgücümüzle ve her türlü vesayeti red ederek ülke topraklarından kalkış yapmayı öğrenmek zorundayız... Akıntıya kürek çekerek, rüzgara göre yelken açarak, bir ay çiçeği gibi güneşin vurduğu yere göre ezilip büzülerek ihtilal örülemez..

Kürt ulusu derin yaralar ve ızdıraplar içinde direnişine devam ediyor... Yakılan-yıkılan köyler, panzerlerle paramparça edilen insan cesetleri, bombalar, kitle katliamları, kurşuna dizmeler bu halkın direnişini engelleyemiyor. Sorun böylesine kararlı bir direnişin motor gücünün oluşturulmasında! Böylesine bir motor güç de hiç şüphe yok ki sağlıklı ve dürüst ilkeler üzerinde yükselen ulusal mutabakat olacaktır, ortak taaruz cephesi olcaktır.

Umarız yıllarını mücadeleye veren siyasi liderler böylesine bir ulusal mutabakatın yaratılmasında azami fedekarlığı göstermekten kaçınmazlar...

Umarız politik örgütlenmeler böylesi bir sorumluluğun altına girmeye bir an bile tereddüt göstermezler...

Umarız, Kürdistan Ulusal Demokratik Cephesi'nin vitrini de, ambarı da çağın ve dünyanın gerekelerine uygun modern bir ulusal kurtuluş mücadelesinin araçlarıyla donatılır....

Ve umarız ki, KUKM bir düşük daha yapmaz...

KURDISTAN ULUSAL DEMOKRATİK CEPHESİ ÜYELERİNİN

görüşleri yorumları

PRK-rizgarî
YEKBÛN
KKP
TSK
PKK
KUK-RNK
Têkoşîna Sosyalist
KAWA
Hevgirtin-PDK
PİK
PRNK
PSK

KAWA

1. Kuzey Kürdistan Ulusal güçleri arasında Cephe çalışmaları bir yılı aşan süredir devam etmesine rağmen, kamuoyuna yönelik ayrıntılı bir açıklama yapılamadı. Çalışmaların başladığı dönemde varolan olumlu hava ve bunun sonucu olarak oluşan beklenti, yerini belirsizliğe, bazı yönleriyle de karamsarlığa bıraktı. Bunun esas sebeplerinden birisi, çalışmanın, tartışılan konuların, Cephe'nin oluşmasının önündeki engellerin kamuoyunun da takip edebileceği bir şekilde açık yürütülmemesidir. KAWA, başından itibaren sorunların devrimci kamuoyuna, halka açılması gerektiğini savunmuştur. Bu tavır, KAWA'nın savunduğu Kürdistan'da hakim olması için mücadelesini verdiği devrimci-sosyalist çizgisinin vazgeçilmez bir gereğidir.

Cephe çalışmaları gelinen yerde tıkanmıştır. Taraflar, Tüzük-Program üzerinde anlaşmalarına, Cephe'yi ilan edecek aşamaya gelmelerine rağmen, bazı parti ve hareketlerin CEPHE'nin önemini ve içinden geçmekte olduğumuz dönemin özelliklerini yeterince dikkate almamalarının sonucu olarak , çalışmalar şimdilik durma noktasına gelmiştir.

Cephe'nin tıkanmasında, çalışmalarda ortaya çıkan hatalı iki eğilimin belirleyici yeri vardı. Birincisi; PKK'nin izlediği çizgidir. PKK, Cephe çalışmasına "taktik siyaset" açısından yaklaşmıştır. Cephe'yi Ulusal kurtuluş Mücadelesi'nin vazgeçilmez bir aracı, onu iktidara taşıyan, iktidarı bugünden örgütleyen, mücadelenin en üst ve temel araçlarından birisi olarak görmemiştir. Davranışı, propagandası bu yönde olmamıştır. Daha çok kendi cephesini, ERNK'yi öne çıkartmıştır. PKK, bugünkü mücadelede belirgin bir rol oynamasının da kendisine verdiği rahatlıkla, kendini dayatmıştır. Diğer güçleri "yedek örgütler", "kendilerine tabi" olarak görmek istemiştir. Aynı şekilde; cephe çalışmalarına rağmen, eski söylemine, "işbirlikçi", "ajan" türü suçlamalara bazı parti ve hareketler nezdinde devam etmiştir. Gerçekte ise, kamuoyu bu konuda bir özeleştiri beklemekteydi. Hatta, çalışmaların devam ettiği bir dönemde, KAWA ve Tekoşina Sosyalist adına Dersim'de faaliyet yürüten Kamer Özkan'ı katletmiştir.

İkincisi; Sağcı-reformist eğilim ve güçlerin izlediği çizgidir. KDP-Hevgirtin, PSK gibi reformist güçler ve zaman zaman bu akımların etkisine giren parti ve hareketler, Cephe faaliyetinin gerektirdiği ortak eylem çizgisine, ortak kampanyalara yanaşmamışlardır. Yerel seçimlerde, legal siyasi faaliyette, Turizm boykotu gibi eylemliliklerde ısrarla kendilerini dayatmış, ulusal çizgiden, rejimle uzlaşmayı arayan bir çizgiye doğru eğilim göstermişlerdir. Bu yönelimde söz konusu güçlerin reformist çizgilerinin belirleyici bir rolü olmakla beraber, PKK'nin sekter tavrının da rolü olmuştur. Cephe çalışmalarına reformist güçler de gereken önemi vermemiş, Cephe'yi herhangi bir olayda ya da belli bir dönemde gündeme gelen "eylem birliği, güç birliği" derekesine düşürmek istemişlerdir.

Açık ki, bu iki eğilim de genel olarak ulusal kurtuluş mücadelesine olduğu kadar, özel olarak cephe çalışmalarında üstünde anlaşılan Program ve Tüzük'teki anlayışa terstir.

Cephe'nin önünü tıkayan bir başka önemli etken, Cephe platformunda yer alan örgütler arasındaki güç dengesizliğidir. PKK ile diğer örgütler arasında ciddi boyutlarda güç farklılığı vardır. Bu olumsuz bir duruma neden olmaktadır. Güçler arasındaki bu dengesizlik, ulusal birliğimizin Kuzey-Kürdistan'da kurulması önünde ayrı bir engeli oluşturuyor. Politik güçlerin birbirlerini samimi ve demokratik temelde kabullenme sorunu hala mevcuttur; önemli ölçüde hazımsızlığın olduğu açıktır. Böyle koşullarda Cephe kurulmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla, kitlelerin birlik beklentisine ve Kürt Ulusu'nun tarih bilincine cevap verilememiştir. Şunu da eklemek gerekir; bir çok parti ve örgüt, birlik yapma, Cephe gibi önemli bir mücadele aygıtını yaratma sorununda henüz hazır değildirler, sadece PKK değil. Bütün bu sebepler, cephenin kuruluşunu engelleyen etmenlerdir.

Bu olumsuz gelişmelere rağmen cephe'yi kuracak bir zemin ve örgütlü güçler vardır. Zemin ulusal-demokratik çizgi; örgütlü güçler ise bu zemini kendilerine temel alan Cephe çalışması içindeki parti ve hareketlerdir. Gelinen yerde Cephe tarihsel bir zorunluluk olmakla kalmıyor,mücadelenin ve halkın ihtiyaçlarının güncel bir gerekliliği olarak kendini dayatıyor. KAWA, bu konudaki ısrarcı tutumunu devam ettirecektir. Tüm güçler, kısa dönemli çıkarlar, grup ve parti eğilimleri yerine, halkın ve mücadelenin ihtiyaçlarına öncelik verirlerse sorunlar aşılabilir.

2-Bugünkü durumu baz alarak konuşursak, cephe çalışmasını yürüten güçler Kuzey-Kürdistan'daki mücadeleyi ve halkın siyasi temsilini esasta ifade ediyorlar. Ancak, bu temsilin tam ve gerçek bir temele oturtulabilmesi için, Cephe kurumlarının kitlelerin içinde, üretim ve yerleşim birimlerinde oluşturulması gerekiyor. Temsil, ilk başta merkeziyetçi temelde yukarıdan oluşsa da, giderek halk demokratik bir temelde, aşağıdan kendi kurumları ve temsilcileri aracılığıyla Cephe'yi belirlemelidir. Bu süreçte siyasi parti ve örgütler, mücadele ve kitle içindeki gücüne göre temsil edilmelidir. Bağıntılı olarak Cephe'de, Kürdistan'daki etnik ve dinsel azınlıklar, kadın ve gençlik gibi kesimler de temsil edilmelidir. Cephe, gerçek kimliğine, ülkemizdeki anti-sömürgeci tüm kesimleri kapsadığı, kitlelerin mücadele ve yönetim kurumu haline geldiği oranda kavuşacaktır. Bu temelde, ulusal, dinsel azınlıklara temsilde olanak, örneğin kontenjan sistemi sağlanmalıdır.

Cephe çalışmasının öteki parçalara yansıması istenilen ve ülkemiz gerçekliğinin zorunlu kıldığı bir durumdur. Bu gerçeklik, ülkemizin tüm parçalarını kapsayan ULUSAL KONGRE'nin toplanmasını, ULUSAL MECLİS ya da ULUSAL KONSEY 'in kurulmasını gerektiriyor. Ne var ki, bu günkü gerçeklik, Kürdistan'lı güçlerin politik yaklaşımları, parti ve örgütler arasındaki anlaşmazlıklar, bunun hemen gerçekleşemiyeceğini gösteriyor. KAWA, temel politik hedefinin de gereği olarak, çalışmaların öteki parçaları kapsayacak şekilde yürütülmesinden yanadır. Şu da bir gerçek ki, ülkemizin , toplumsal-siyasal konumlanışı ve içinden geçmekte olduğumuz süreç tüm ulusal-demokratik güçleri buna zorunlu kılıyor.Bu zorunluluğa uygun davranmayan güçler, başka zeminlere, ulusal kurtuluşa zarar veren ittifaklara kayıyorlar.

3-Silahlı, barışçıl, legal-illegal, kitlesel ve diplomatik mücadele birbirine bağlı olarak ele alınmalı ve iktidar hedefine tabi kılınmalıdır. Silahlı direniş , gerilla savaşını, giderek topyekûn ulusal savaşım ve ayaklanmayı gerekli kılan, sömürgeci işgaldir. TC ve öteki işgalciler askeri zoru, şiddeti esas alıyorlar. Halkın istemlerine, uluslararası demokratik kamuoyunun baskısına,Kürdistan'lı akımların çözüm ve barış çağrılarına şiddet ve kitliamla cevap veriliyor. Şiddete başvuran, bunu sistemleştiren, demokratik yolların önünü tıkayan sömürgeci rejimdir. Bu koşullarda silahlı mücadele, ayaklanma şiddetin öteki biçimleri meşru ve haklıdır. Barışçıl çözüm ya da siyasal anlaşma yolunu da silahlı direniş açacaktır. Ancak, silahlı mücadele ile kitle mücadelesi , savaş ile halkın durumu arasında gerçekçi bir bağ ve denge kurulmalıdır. Silahlı mücadele, siyasi mücadeleye bağlı olarak ele alınmalıdır. Ama şunun altını çiziyoruz: tek tek parti ve örgütler "silahlı mücadeleden vazgeçtiklerini" açıklasalar da, sömürgeci işgal ve egemenlik devam ettiği müddetçe, direniş, silahlı savaşım ve ayaklanma kaçınılmaz bir gerekliliktir. Kuzey-Kürdistan'da, kendi içinde demokratik , yeni savaş odağının kurulmasına ihtiyaç vardır. Başka bir çok şeyin yanı sıra, böylesi bir merkez teslimiyeti engelleyen önemli barikatlardan birisini oluşturacaktır. Ayrıca, silahlı savaşıma da dayanmadan, Kürdistan'da siyaset yapmanın şartları ciddi boyutlarda zayıflamıştır. Birçok örgütün başta gelen çıkmazı budur. Silahlı mücadele arkaya alınmadan, siyasi güç olmanın bu süreçte zorluğu görülmelidir. KAWA, silahlı eylemlerine kırda ve şehirde devam edecek, giderek sürekliliği sağlanmış bir gerilla eylemliliğini oluşturacaktır. Öteki mücadele biçimlerini küçümsemeden ve döneme göre yeterli önemi de vererek, silahlı mücadelede hedef ulusal ordu ve halkın silahlı ayaklanması ile iktidarı almaktır.

Diplomatik mücadelenin de önemi giderek artıyor. Yerel savaşlar uluslararası bir güzergaha kayıyor. Aynı zamanda, sömürgeci rejim savaşı uluslararası desteği ile yürütüyor. UKM'de diplomatik mücadeleye gereken önemi vermelidir. Ne var ki, diplomatik mücadele, silahlı mücadelenin karşısına konulamaz. Aksine, diplomatik mücadele ülkedeki mücadeleden güç almalıdır. Ülkede her alanda mücadele etmeyen, güç ve irade sahibi olmayan bir halk, diplomatik ilişki de geliştiremez. Reformist güçlerin, ülkedeki mücadeleden güç almayan, kendisini emperyalistler arası çelişkiye dayandıran ve ancak emperyalist güçlerin yönelimi kadar istemlerle sınırlayan anlayışı yanlıştır. Diplomasiye, bugünden özgür kürdistan'ın bağımsız dış siyasetini ve kurumlarını oluşturan anlayışı ile yaklaşılmalıdır. Aynı zamanda başarılı bir diplomatik çalışma, ancak ulusal kurumlar aracılığıyla yürütülebilir. Tek tek parti ve örgütler kendi programlarının kısıtlılığıyla bu çalışmayı başarılı yürütemezler.

S. Fırat
KAWA Merkez Komitesi Üyesi
17.8.1984

PSK

1- Cephe çalışmalarında sorun kağıt üzerinde veya masa başında yaşanmadı. Kağıt üzerinde ve masa başında yaşanan sorunlar belli noktalarda uzlaşılarak aşıldı. Henüz daha aşılamayan, ya da öyle gözüken sorunlar varsa da, bunların da aşılabileceğine inanıyoruz.

Ancak, asıl güçlük ve sorun pratik iş de, tavır ve tutumda yaşandı. Cephe çalışmalarının önünü bunlar tıkadı. Bunların aşılabilmesi içinse belli bir sürece ihtiyaç vardı. Pratik iş içinde kadrolar yakınlaşmadan, yılların ayrılık ve güvensizlik ortamı yeni sürecin gerektirdiği bir tarzda sorgulanmadan ve taban bu yönde eğitilmeden masa başında oluşabilecek bir birlik, ya da cephede sorunlar kaçınılmazdı. Şimdi hep birlikte şu soruları yanıtlamalı, sonuçlar çıkarabilmeliyiz. Birlikte yol alma niyetiyle ortaya çıkılmasına rağmen, henüz de döneme, sürece uygun düşmeyen tavır ve nitelemeler, suçlamalar yerinde midir ? Savaşın, kıyım ve imhanın yaşandığı bir ortamda örgüt isimlerinin sıralanmasında doğan güçlükler, asıl yapılması gereken işten daha da mı önemlidir? Herhangi bir konuda farklı tavırlar sergilendiğinde bunlar karşılıklı suçlamalara neden olmalı mıdır?

Sorunları çoğaltmak mümkün. Ancak sonuç olarak şunu diyoruz: şayet bu sorunları aşabilirsek, ortak işe başlayabilirsek, birbirimizi gözeten bir tutum sergileyebilirsek, güven ortamı tüm taraflar arasında karşılıklı gelişir. Yurtsever saflardaki her örgütün, kendisini nasıl değerlendirirse değerlendirsin, gücünü nasıl görürse görsün, kendisine ne tür payeler biçerse biçsin, halkın özgürlüğü ve ülkenin kurtuluşu için bir diğerine ihtiyacı var. Bu gerçekliği kavramadan bir santim bile yol alamayız.Önemli olan şimdi bunları giderme konusunda sorumlu bir tutum takınmak, dağınıklığı gidermek, ortak noktaları ön plana çıkararak birlikte iş yapabilmektir.

2-Sorunuzu Kuzey kürdistan olarak algılarsak, kuşkusuz evet. Kaldı ki, Kürdistanı temsil etme yeteneğine sahip olmayan bir cephe, cephe değildir. Olsa olsa belli bir süreçte, belli çalışmaları yürütmek , belli işleri kotarmak için oluşturulmuş bir güç veya eylem birliği olur.

Oysa bakıyoruz, Kuzey Kürdistan'da farklı eğilimleri temsil eden, irili-ufaklı tüm parti ve örgütler, ülkenin kurtuluşu, halkın özgürlüğü amacıyla biraraya geliyorlar. Eğer böylesi bir amacı önüne koyan bir birlik gerçekleştirilebilirse, bu parçayı temsil yeteneğine de sahip olur.

Diğer paçalardaki yurtsever güçlerle ilişkilere gelince. Öncelikle her parçadaki yurtsever güçlerin kendi aralarında birliği gerekir. Bu birliktelikler oluşturulduktan sonra tüm yurtsever güçlerin ortak amaçlar uğruna biraraya gelmeleri, çalışmaları eşgüdümlü olarak sürdürmeleri, hatta giderek tüm Kürdistan genelinde bir ulusal otorite, bir ulusal kongre oluşturmalarında yarar var. Ancak böylelikle Kürdistanı aralarında bölüşen sömürgeci devletlerin plan ve oyunları boşa çıkarılabilir, halka ve dünya demokratik kamuoyuna olumlu bir mesaj verilebilir.

3-Kürt halkının ulusal boyunduruğa karşı verdiği mücadelenin gerektirdiği tüm araçların belli bir uyum içinde kullanılması gerekir. Ne biri küçümsenmeli, ne de diğeri abartılmalı, ön plana çıkarılmalıdır. Sorunun çözümünde belirleyici olan politik mücadeledir. Silah, politik mücadelenin emrinde olması gereken bir araçtır.

Kürt halkının baskı ve zulme, kırım ve imha politikasına karşı ülke içinde verdiği haklı mücadele- sinin dış destek ve dayanışma çalışmalarıyla beslenmesi gerekir. Bu mücadelenin başarıya ulaşmasında dünya demokratik kamuoyunun, dost güçlerin katkı ve desteği küçümsenmemelidir. Günümüzde hiçbir ulusal kurtuluş mücadelesinin bu desteği almadan başarıya ulaşma şansı yoktur. İçerde, ülkede verilen mücadele, dış destek ve dayanışmayla bütünleştiği oranda sömürgeci güçlerin suyu kayınıyor, özgürlük şafağı söküyor demektir.

PSK
12.8.1994

TSK

1-Bir yıldır çalışmaları sürdürülen, program ve tüzük taslaklarının şekillendiği "Ulusal Demokratik Cephe"nin ilan edilmemesinin nedenleri çeşitlidir. Ancak, bunları anahatlarıyla şu şekilde özetlemek mümkündür: Her şeyden önce 1970'lerin ortalarından itibaren şekillenen Kuzey Kürdistan'lı devrimci-yurtsever güçler arasında kalıcı ve uzun vadeli güçbirlikleri oluşturulamadı. Tersine, bu uzun süreçte meydana gelen örgüt-içi ve örgütlerarası sorunlar, kardeş kavgasına ve bunun da kan davasına dönüştüğü; karşılıklı sağ ve "sol" tasfiyeci anlayışın uzun yıllar sürdürüldüğü devrimci-yurtsever kamuoyunca bilinmektedir. İşte, birbirlerinin varlığına tahammülsüzlüğün, karşılıklı düşmanlığın, kardeş kavgasının ve tasfiyeci anlayışın sürdürülegeldiği ve bu alayışların tamamen terkedilmediği böylesi bir dönemde, 1993 başlarında biraraya gelen ulusal -demokratik güçler, böyle bir ortamda cephe çalışmalarına başladılar. Yani, özcesi, ulusal güçlerin bağrında taşıdıkları örgüt-içi ve örgütlerarası sorunlar; Cephe gibi, bir ulusun/halkın geleceğini yakından ilgilendiren önemli bir çalışmada siyasal süreci değerlendirmeyi ve sorunlara kaynaklık eden nedenleri açıklığa kavuşturmak gerekiyordu ki, bu yapılamadı. Doğaldır ki, bu yaşanan olumsuz sürecin değerlendirmesini yapmaktan kaçınan anlayışlar; varolan güvensizliği ve dar grup çıkarlarını kolay kolay bırakamıyordu. Yaşanan cephe çalışmaları süreci de; TSK'nın ta kuruluşundan beri savunduğu güç/eylem birlikleri ile cephesel birlikler hakkındaki düşüncelerini de bir kez daha doğruladı. Halbuki böyle bir zeminde biraraya gelen K. Kürdistan'lı 12 siyasal güç, döneme tekabül eden bir güç-eylem birliğini öncelikle oluşturmaları daha uygun ve gerçekçiydi. Merkezi bir güç-eylem birliği oluşturularak belli bir sürede karşılıklı güven temeline dayanan sağlam bir zemin yaratılır ve bu zemin üzerinde Cephe kurma çalışmaları kolayla- şırdı. Ne yazık ki, böyle bir yöntem izlenilmedi ve gelinen aşamada belirli bir tıkanıklık söz konusudur.

Cephenin şimdiye kadar ilan edilmemesine kaynaklık eden asıl sorun budur. Bu tıkanıklığı aşmak ve varolan karşılıklı kaygıları gidermek için çalışmalarda yer alan tüm tarafların özveride bulunmaları ve ulusumuzun genel ulusal-demokratik devrim çıkarlarını önde tuturak, merkezi bir güç-eylem birliğini ve bunu izleyen sonraki aşamada da cephe birliğini yaratmaları mümkündür. TSK olarak bu konuda bize düşen görev ve sorumluluğumuzu yerine getireceğimizi ve özverili çalışma göstereceğimizi derginiz aracılığıyla devrimci-yurtsever kamuoyuna duyurmak istiyoruz.

2- 12 siyasal yapının "katıldığı cephe çalışmaları Kürdistan'ı temsil etme yeteneğine sahip" olup olmadığı sorunuzun soruluş şeklini öncelikle düzeltmek gerekiyor. Kurulması düşünülen cephe, Kuzey Kürdistan'ı temsil etme iddiasını taşıyor, tüm Kürdistan parçalarını değil. Halbuki siz, sorunuzda genelleme yapıyorsunuz ki, bu yanlıştır. Bu durum, Kürdistan'ın içinde bulunduğu siyasal konjonktürden, yani sömürgeci bölge devletleri arasında dörde bölünerek parçalanması ve sömürgeleştirilmesi nesnel gerçekliğinden kaynaklandığı ortadadır ve bunu gözönünde bulundurmak gerekiyor. Elbette ki cephe çalışmalarının olumlu sonuçlanması ve yaşaması; belirli bir takım zorluklar, yetmezlikler ve sorunlarla birlikte Kuzey Kürdistan'ı temsil etme yeteneğine sahip olacağına inanıyoruz. Varolan yetmezlikler, sorunlar ve zorlukların süreç içinde aşılabileceği kanısındayız.

Çalışmalarımızın diğer parçalarla olan ilişkilerine gelince; Kürdistan'ın her parçasında yürütülen ulusal-demokratik mücadele, bizi yakından ilgilendiriyor ve bunlar bizim stratejik bağlaşıklarımızdır. Sorunu bu bazda ele aldığımızda, yakın gelecekte gerçekleştirilmesi mümkün olmasa da, gelecekte Kürdistan'ın tüm parçalarındaki ulusal-demokratik güçlerin ortak bir otorite (ulusal konsey) etrafında biraraya gelmelerini savunuyor ve siyasal çalışmalarımızı da bu doğrultuda yürütüyoruz.

3-Biz TSK olarak kuruluşumuzdan beri silahlı mücadelenin zorunluluğunu ve gerekliliğini savunduk, savunuyoruz. Bu uğurda da attığımız adımlarda onlarca şehit verdik. TSK Genel sekreter yardımcısı, ORK (Ordiya Rizgarîya Kurdistan) Askeri Konsey üyesi ve ORK Komutanı değerli önderimiz Urfan Alpaslan'ı (Serdar Ararat-Ağrı eski belediye başkanı) şehit vermemiz, savunduğumuz politikanın bir sonucuydu. Özellikle silahlı mücadelenin zorunluluğunun,Kürdistan'ın nesnel konumundan kaynaklandığını belirtmek gerekir. Ve bu durum, Kuzey Kürdistan'da sömür- gecilere ait en ufak işgalci kurum ve belirtiler sürünceye kadar zorunlu olarak gerekecektir. Bizler sosyalistiz ve belirtmeye bile gerek yok ki, dünyanın en hümanist kesimleri sosyalistlerdir. Ülkemizin ve ulusumuzun içinde bulunduğu somut koşullar, politikanın bir devamı olan silahlı mücadeleyi stratejik olarak savunmamızı zorunlu kılıyor.

Kürdistan Sorunu siyasal bir sorundur ve bunun çözümü için de bütün mücadele yöntemleri , araç-gereçleri, birbirini tamamlayan ve gerekli olan nesnel bir durumdur. Altını çizerek vurgulamalıyız ki, Kürdistan'ın bağımsızlığını savunuyoruz. Diplomatik çalışmalırımızı da Bağımsız Demokratik Kürdistan Cumhuriyeti'ni yaratma mücadelesi bazında ele alıyoruz. Tek kutuplu ve küçülen bir dünyada yaşadığımızı gözönünde bulundurursak; her zamankinden daha çok diplomatik çalış- malar da önem kazanmaktadır. Fakat diplomatik ve askeri çalışmalarda da başarılı olmamız için, sağlıklı bir siyasal çalışma ve buna uygun bir örgütlülüğü yaratma ve bunun bir ürünü olarak başta Kürdistan işçi sınıfı ve yoksul köylülük olmak üzere geniş emekçi halkın örgütlendirilmesi, ciddi bir güç haline gelmesi ve haklı davamızın kendi ayakları üzerinde durabilmesi ve kendini dünya kamuoyuna kabul ettirilmesi gerekli ve zorunludur. Diplomatik çalışmaların da başarılı olmasının önkoşulu, Kürt halkının özgücünü temel alan ve dünyadaki güçler dengesini iyi hesaplayabilen bir mücadeleden geçtiğinu unutmamak gerekir. Sorunu böyle bir perspektifte ortaya koyduğumuzda, genel olarak kürt hareketinin ve özel olarak da Kuzey Kürdistan'lı yurtsever-devrimci güçlerin başarılı, kişilikli ve bağımsız bir politika sergileyemedikleri, acı da olsa bir gerçektir. Unutmamak gerekir ki, uluslararası diplomatik ilişkiler de karşılıklı çıkarlara dayanıyor. Kendi parti programında bağımsızlığı savunduğu halde uluslararası kamuoyu karşısında "biz bölücü değiliz", "Türkiye'nin toprak bütünlüğünden yanayız" vb.. yaklaşımlar oldukça hüzün vericidir ve halkımızın bağımsız bir devlet kurma temel talebi olan istem için birer talihsizlik örnekleridir. İkiyüz yıldır otonomi ve federasyon için savaşan ve bu uğurda milyonlarca şehit veren Kürt halkından başka bir halkı örnek göstermek dünyada mümkün değildir; bu da halkımızın diğer bir talihsizliğidir. Sorunu bu bazda ele alarak bağımsız ve kişilikli bir dış politika izliyor ve diplomatik çalışmaları da bağımsızlık mücadelemizin bir parçası olarak alıyoruz.

15 Ağustos 1994
Tevgera Sosyalist a Kurdistanê
(TSK)

PRNK

1-KUKM'de cephe, çok önemli bir mevzidir. Bu anlamda cephenin oluşması belli ölçüler, kurallar en önemlisi katılımı sağlayan örgüt ve partilerin çatışan değil, çakışan yönlerini temel alır. Kuzey Kürdistan'lı siyasal güçlerin cephe çalışmalarında da esas alınan bu oldu. Program ve tüzük hazırlandı. Ancak cephenin ilan edilmeyişini , tamamıyla kilitlendiği anlamında ele almak yanlışı-na-zaafına düşmemek gerekir. Henüz çalışmalar sürüyor. Özverili, sağduyulu ve kararlı olmak gerekir. Biz, PRNK olarak bu çok önemli zaman kesitinde cephenin ilan edilmeyişinin sebep ve nedelerini katılımcı örgütlerin belli kesitlerine yönelik eleştirilerle sonuç alınacağına inanmıyoruz. Varsa eğer sorunlar, cephe platformu düzeyinde ele alınmalıdır. Ancak, biz Partiya Rizgarîya Netewîya Kurdistanê (PRNK) olarak tüzük ve programın bizi bir bütün olarak bağlayıcı olduğuna, cephenin tüzük ve programı gereği taahhütlerimizin gereklerini yerine getirmeyi ulusal ve siyasal sorumluluk olarak görüyoruz.

2-12 yurtsever siyasi örgüt-parti ortak hedefleri saptamış, perspektifini açmıştır. Cephe ilanından sonra da cephe içinde yer alabilecek güçlere yönelikte çerçeveyi belirlemiş ve genel kabul görmüştür. Cephenin genişlemesine yönelik programsal olarak engel yok. Program ve tüzüğü ile cephe Kürdistanidir. Kürt

halkından soyutlanamıyacağına göre temsil yetkisinin tartışılması düşünülemez. Biz Kürdistanı bir bütün olarak görmekteyiz. Ancak suni sınırlarla parçalanmış şekliyle ele alacak olursak, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki , ulusal kurtuluş güçleri KUKM'nin di- namik güçleridir. Bu parçalardaki örgüt ve partileri dost ve kardeş siyasal örgütlenmeler, Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan sorununun stratejik hedef oluşundan dolayı da bu hedefe varmak açısından ulusal bağımsızlıkçı güçleri stratejik müttefik güç olarak görüyoruz. Doğal olarak çalışmalarımızda (diğer parçalara yönelik) bu parti ve örgütlenmeleri hesaba katmaktan geçer. Öte yandan uluslararası alanda Kürdistan'ın temsilini sağlayacak ulusal bir konseyin oluşturulması zaruri ve önemli hedeflerimiz arasındadır. Ulusal konseyin temel güçleri de 4 parçadaki ulusal kurtuluş güçlerinin tek şemsiye altında toplanmasıdır. Bu bağlamda diğer parçalardaki çalışmalarımız bizler açısından önemlidir.

3-Silahlı mücadele siyasal mücadeleye bağlı ve onun ayrılmaz bir parçasıdır. Bağımsızlık mücadelemizde, silahlı mücadele tartışılmaz, vazgeçilmez temel ilkelerimizdendir. Ülkemizi sömürgeliştiren sömürgeci ordular gözönüne alındığında sömürgeci işgalci güçleri ülkemizden kovmanın temel koşullarından biri de silahlı bir gücün oluşunda yatar. Silahlı mücadeleyi salt Kürdistan'da yürütmek ve Kürdistan'ı savaş alanına dönüştürmek gibi bir zaafa düşülmeyecek, anti-sömürgeci ulusal kurtuluş savaşımızda silahlı mücadelenin önemli bir ayağıda Türk top- raklarında olacaktır. Kısacası ülkemiz sömürge statüsünden bağımsızlığa ulaşıncaya değin, düşmana karşı silahlı mücadele tartışılmaz ilke olacaktır.
Diplomatik ilişkilere gelince, partimiz karşılıklı olarak ulusal egemenliğe saygılı, iç işlerine karışma- ma, karşılıklı ulusal çıkarlar temelinde bir dış ilişkiler politikası benimser. Dünyayı dost ve düşman olarak iki kampa ayırmak gibi bir zorlamaya gitmez. Ulusal çıkarlar temelinde bağımsız ve kişilikli politikayı esas alır.

Partiya Rizgarîya Netewiya Kurdistan
(PRNK)
Avrupa temsilciliği
18 ağustos 1994

Hevgirtin/ PDK

1- Cephenin ilan edilmemesiyle ilgili sorunuzun yanıtına geçmeden önce sorudaki bir bilgi eksikliğini gidermek gerekiyor. Önemli bir noktadır. Soruda, "Program ve tüzük sonuçlanmasına rağmen Cephe'nin ilan edilmemesinin nedenleri nelerdir? " diyorsunuz. Bu ifade durumu tam yansıtmıyor. Program üzerine yapılan çalışmalar sonuçlandırıldı. Ancak, tüzük çalışmaları henüz sonuçlandı- rılmamıştır. Programı da bazı örgütler, görüş ve önerileriyle uyuşmayan önemli noktaların varlığı na rağmen "çekince" koyarak kabul etmiştir. Örneğin, bizim partimiz, programda "siyasi hedef" bölümünü çok eklektik bulmuş, bunu diğer örgütlerle tartışmaya çalışmıştır. Ancak, cephesel birlik önünde engel oluşturmamak ve geçen yıl Kuzey Kürdistan örgütleri arasında başlayan olumlu diyalogun bir birlik hareketine yükseltilmesine katkıda bulunmak için, programın amaç maddesine ve diğer bazı noktalarına çekince belirterek imza koymuştur. Bizim gibi başka örgütler de bu yöntemi kullandı. Bu tümüyle, birliğe verilen önemden kaynaklanıyor. Yeri gelmişken şunu da belirtelim: geçen yıl cephe çalışmalarının ilk birkaç ayında , tüm parti ve örgütler iyi niyetli , olumlu bir çaba gösterdiler. Kuşkusuz cephe oluşturma çalışmaları başlarken de,yurtsever örgütler ara- sında önemli görüş ayrılıkları vardı. Ancak, herkes daha çok uzlaşma noktalarını öne çıkarmaya çalışıyordu. Ne ki bu olumlu hava , giderek yerini "soru işaretleri ve acabalara" bıraktı. Dersim'de Kamber Özkan'ın ve TDKP'lilerin öldürülmeleri olaylarından sonra , kanımızca güven ilişkileri belli ölçülerde gerildi. Bu olaylar, tüzük tartışmalarını yapıldığı bir döneme rastladı. Tüzük, cephe'de hak ve görevlerin belirlendiği, örgütlerin karşılıklı ilişkilerinin düzenlendiği kurallar bütünüdür. Bu kurallar saptanırken, doğal olarak hem örgütlerin anlayışları, niyetleri, hem de geçmiş ilişkiler ve mevcut politik durum , tartışmalarda gözönüne alınıyor. Buna ek olarak Kürt yayın organlarında çıkan bazı yazıların da ilişkileri olumsuz etkilediği dile getirildi. Yazılı ve sözlü tartışmalar, birbirimizi "ihanet" vb.. talihsiz kavramlarla suçlama düzeysizliğine dönüşmedikçe ya- rarlı ve gereklidir. Kanımca Kürt örgütleri bu olgunluğu da gösterdiler. Örneğin; PKK Genel Sekreteri A. Öcalan, yurtsever örgütler arasında diyalogun başlamasından kısa bir dönem sonra, "diğer örgütleri yurtsever saflara çektiği" şeklinde görüşler dile getirdiğinde, diğer örgütler, bu talihsiz görüşler nedeniyle birlik çalışmalarını terk etmedi. Kimse bu tür suçlama niteliğindeki görüşleri tartışma konusu bile etmedi.
Yukarıda çok kısa değindiğimiz nedenlerle cephe oluşturma çalışmaları bir duraklama dönemine girdi. Duraklamaya neden olan sorunlar giderilmeye çalışılıyor. Şunu da belirtelim: Kuzey Kürdistan yurtsever örgütleri, bugüne kadar, değişik yurtsever örgütleri, toplumsal ve politik güçleri çatısı altında toplayan bi r birlik örgütü oluşturamamışsa, bunun çok çeşitli nedenleri var. Kürdistan toplumunun ve ulusal kurtuluş mücadelemizin içinden geçtiği sürecin sosyolojik ve politik özelliklerinden kaynaklanan etmenler belirleyici bir rola sahiptir.
Özetle, cephe oluşturma çalışmaları henüz ilan etme aşamasına ulaşmamıştır. Tüzük üzerindeki tartışmalar sonuçlanmamıştır. Zorluklarımız var. Ancak, geçen yıl Kuzey kürdistan yurtsever örgütleri kendi aralarında olumlu bir diyalog başlattılar. Bu sürecin kazanımları korunmalı ve geliştirilmelidir. Yurtsever örgütler kendi aralarında olumlu ilişkilere sahip olmalıdırlar. Geçmişte tüm yurtseverleri üzen, düşmanın işine yarayan hatalardan sonuçlar çıkarmalıyız. Yurtsever birliği ve dostluğu güçlendirecek tutum ve tavırlar, halkımızın özlemini duyduğu ve onayladığı bir anlayıştır.
2-12 örgütün yürüttüğü cephe oluşturma çalışmaları, olumlu bir sonuca ulaşırsa, damokratik işleyişe sahip, fonksiyonel bir ulusal birlik örgütü oluşturulabilirse; yani bu birlik örgütü dünyadaki, Ortadoğu ve ülkemizdeki değişimi görebilen, buna uygun ilkesel ve aynı zamanda gerçekçi bir politika sergileyebilirse, Kuzey Kürdistan ulusal hareketini temsil etme yeteneğine sahip olur. Halkı- mızdan ve uluslararası dost güçlerden ciddi destek de bulur.
Sorunuzun ikinci bölümü ili ilgili şunu belirtelim:-Partimiz, programında da açıkça belirtildiği gibi Kuzey Kürdistan'daki ulusal mücadeleyi önüne amaç olarak koymuştur. Partimizin örgütsel çalış- malarını Kürdistan'ın diğer parçalarına kaydırma , yayma diye bir amacı ve çalışması yoktur. Biz böyle bir çabayı doğru bulmuyoruz. Kürdistan'ın diğer parçalarında yurtsever örgütler vardır; oradaki mücadeleyi kendi koşullarına uygun sürdürüyorlar. Biz ancak diğer parçalardaki kardeş yurtsever örgütlerle sıkı bir dayanışma içinde oluruz. Bu tür ili şkilerimiz de var. Örneğin, Güney Kürdistan'daki devletleşme mücadelesine büyük önem veriyoruz. Olanaklarımız elverdiği ölçülerde dayanışma görevlerimizi yeparçalarındaki mücadeleyle dayanışma görevlerimizin , bir de ulusal bir boyutu vardır.
Oralarda yaşayanlar da halkımızın bir bölümüdür. Ama, partimiz kendi mücadele coğrafi alanını çok net tanımlamıştır.
Partimiz için, Kuzey Kürdistan 'da halkımızın ulusal haklarına kavuşması ve Türkiye'de demokra-sinin gelişip güçlendirilmesi yaşamsal politik amaçlardır. Kürdistan'ı aralarında paylaşan ülkeler- den hangisinde olursa olsun, buralarda demokrasinin gelişip güçlenmesi, kökleşmesi çok önemli politik amaç olmalıdır, Kürt yurtsever güçleri için.. Çünkü, bu ülkelerde demokratik bir gelişme sağlanmadıkça, Kürt halkı baskıcı rejimlerin devamlı tehditleriyle yüz yüze olacaktır.

3-Ulusal mücadele yurtsever güçlerin zora başvurma konusundaki partimizin görüşleri programı- mızda ve 1992 yılında yapılan "birlik Kongremizde" alınan kararlarda dile getirilmiş ve kamuoyuna açıklanmıştır. Bizce, devletin Kürt halkının varlığını ve meşru haklarını inkar politikası, Kürt ulusal güçlerini illegal örgütlenmelere ve politik mücadelede zor yöntemlerini kullanmaya itmiştir. Bu gerçeğin bir boyutu.
Madalyonun öbür yüzü ise şudur: Bugün Kürdistan'da bir savaş sürüyor. Kan akıyor. Halkımız ata toprağından göç ediyor. Kürdistan'ın doğası tahrip ediliyor. Bu yıkım savaşının bir an önce durdurulması gerekiyor. Savaş ve şiddet, bir dönem politikada etkili bir yöntem gibi görünse de , sürekli kılınamaz. Sürekli bir savaş ve şiddette ısrar, çözüm değildir. Tam da bu noktada, diplomasi çalışmaları büyük önem kazanıyor. Dünyayı kendimizle , haklı isteklerimizle ilgilenir hale getirmemiz gerekiyor. Şimdi böyle bir süreci

rine getiriyoruz. Kuşkusuz Kürdistan'ın diğer yaşıyoruz. Kürdistan'da kanın akması durdurulmalı, yeni vahşet fotograflarıyla yüz yüze gelmemeliyiz.
Türkiye ve Kürdistan , politik ve toplumsal istikrara, güven ortamına ulaşırsa, Türk halkına da, Kürt halkına da, Türkiye ve Kürdistan'da yaşayan otuzu aşkın etnik topluluğa da yeter, artar bile. Düşmanlık ve kinin yerine, herkesin meşru haklarına ulaştığı demokratik bir dünya köşesi için, hepimiz; Kürt ve Türk demokrat ve devrimci güçleri, bu zor günleri aşacak politik yaratıcılığı göstermeliyiz.

Hevgirtin/PDK
Cephe çalışmaları delegasyonu adına
Aziz
16.8.199

PİK

Bersiva pirsa 1- Pirsa cephê di xebata gelê Kurd de yek ji giringtirîn daxwaz û pêdivîyên rojaneye. Hemu partîyên ku hene ji destpêkê de bi dilgermi rawestîni û tê de kar dikin.
Eger ev cephe temam bubya wê bêguman bihata diyarkirin. Hinek problêman hîn mane û nehatinin çareserkirin. Dema ku van asteng ji rê bên rakirin, wê ev xebat biçe serî.
Partîye Îslamîya Kurdistan (PÎK) dixebite ku van astengan bizutirîn dem ji orte rake û bere (cebhe) cihê xwe bi gor daxwaz û armancên gelê Kurd di xebatê de cihê xwe bigre.

Bersiva pirsa 2- Bêguman di Bakurê Kurdistanê de van partî li meydanê hene, gelê Kurd jî pişgirîya van partîyan dike. Ên ku pirsa Kurdî îro dane ber xwe evin û bêguman wê bi wezîfe ya netewî rabin. Bîr û bawerîya partîya me ev e. Eger ku ev bere (cebhe) biçe serî wê nûnerîya gelê Kurd li Kurdistanê bike.
Partîya Îslamîya Kurdistan-PÎK, li gel vê xebatê ji zu ve dixebite ku bo tevîya kurdistanê û li gel hemu hêzên Kurdên yên ramyarî (sîyasî) yeki tîya netewî û Kurdistanî durist bike û ji bo vê armancê du caran li London ê li gel hinek hêzên Kurdî bo amadekirina "Kongra Netewî ya Kurdistanî" civînên fireh û bi rêk û pêk dirist kirin. Eve jî rêç û rêbaza Partîya Îslamîya Kurdistanî di xebata netewî de diyar dike.

Bersiva Pirsa 3- Îslam ola (dînê) aşitîyê ye. Daxwaza Îslamê parastina mafên mirovana bi hişdarî, birayetî, dadmendî û bihevreyî û hatina Îslamê bo derxistina mirovan ji koletîya mirovane û bo azadkirina meriv û netewa ne û Îslam hatîye ku mirov tenê bo xwêdê te ala serîyên xwe biçemînin (xwar bikin)
Îslam û zordarî bihev re nabin. Ne zordarîya netewî û ne jî ya çînî. Berî her tiştekî Îslam her û her rêya aşitîyê daye ber xwe. Navê Îslamê ji selam (aşitî) hatîye. Lê dema zordaran sulh û aşitî nepejirandin û rêyên diplomasî girtin, wê gavê rêya paşvedana setemê (zilmê) cîhad e.
Partîya Îslamîya Kurdistan, ya ku bawerîye xwe bi Îslamê tîne, dibîne ku şungirekî (alternatîfekî) dî bo vê prensîbê Îslamî nanase û napejirîne..
Û silava Xwedê teala li we be û bimînin bixêr..

15 Ağustos 1994
PARTIYA ÎSLAMIYA KURDISTAN

KUK/RNK

"93 Baharı" ile başlayan yakınlaşma, dostluk ve birlik eğilimi kürt örgütleri arasında yeni bir süreci başlatıyordu. Bu, son yıllarda Kuzey Kürdistan Ulusal Hareketi saflarında yaşanan en olumlu gelişmelerden biriydi. "93 Baharı" tüm yurtsever çevreleri ve halkımızı hem sevindirdi hem umutlandırdı. Halkımız birlik istiyordu. Uzun bir ayrılık döneminin ardından bir bütün olarak Kürt örgütleri nihayet ulusal güçlerin birliği için adım atmaya hazır ve kararlı olduklarını söylüyorlardı.
Birlik çalışmaları sürecinde şimdiye kadar program onaylanmış, tüzükte ise büyük ölçüde anlaşma sağlanmış bulunuyor. Ancak aradan bir yıldan fazla bir zaman geçmiş olmasına rağmen, cephe çalışmalarında hala pratik bir sonuç alınmış değildir. Elbette bunun önemli nedenleri vardır. Çalışmalar ilerledikçe bir "cephe" kurmanın önündeki zorluklar ve giderek sorunlar ortaya çıktı. Diğer yandan görüldü ki, örgütler hala doğrudan bir "cephe" için hazır değildirler. Oysa, "Cephe çalışmaları" istekli ve hatta heyecanlı bir ortamda başlamışdı.
Bize göre işin başında taraflar gerçekçi davranmadılar. Bir kere birlik çalışmalarının sağlam bir zemine oturabilmesi için öncelikle geçmişin değerlendirilmesi ve bu bağlamda varsa geçmişten kalma sorunların çözümlenmesi, örgütlerin hem kendilerine karşı ve hemde biribirilerine karşı gerçekçi ve açık olmaları gerekiyordu. Cephe anlayışı, bu süreçte cephenin önünde sorunlar ve zorluklar tartışılarak ortaya konulmalıydı. Bunlar gereğince yapılmadı. Kimi örgütlerde başından beri cephe sorununa taktik bir yaklaşım egemendi. "Cephe" çalışmalarının önündeki sorunların çoğu esasında başta atılan yanlış adımlardan kaynaklanıyor.
Geçmişte örgütlerin bir kısmı biribirileriyle çatışmaya kadar varan sorunlar yaşadılar. Birbirini yurtsever görmeyen örgütler vardı. PKK, kendisi dışındaki yurtsever güçleri tanımıyor ve onlara karşı düşmanca bir tutum izliyordu. Mart 93'ten itibaren PKK'nin tavrında nisbi de olsa bir değişme oldu. Bir araya gelmenin yolunu açan, PKK'nin tutumundaki bu değişmeydi. Ama, PKK bu açıklamalarında ne kadar samimiydi? Diğer yandan, örgütler bir cephe kurmak için ne kadar hazırlıklıydılar? Tüzük çalışmaları başladığında genel olarak örgütlerin bir cephe için hazır olmadıkları görüldü. Dersim'de yaşanan olaylar ve bunun Cephe Platformu'ndaki tartışmaları ise gerçek durumu, sorunları ve zorlukları daha da gün ışığına çıkardı.
Uzun bir süreden sonra, ilk kez bu düzeyde ve tüm örgütlerin katıldığı bir birliktelik sağlanıyordu. Ama, biribirini tanımak ve birlikte iş yapmak için zamana ihtiyaç vardı. KUK dışında diğer tüm örgüt temsilcileri hemen bir "cephe" kuralım diyorlardı. Biz KUK örgütü olarak baştan beri; "Doğrudan bir cephe için koşullar olgunlaşmamıştır. Belli bir süreyi kapsayan bir geçiş dönemine, bir ara aşamaya ihtiyaç vardır" dedik. Bu tutumumuz, cepheyi istemediğimizden veya bir cephenin gereklerini yerine getirip-getirmeyeceğimizden dolayı değildi. KUK 4. Kongre'sinin en önemli kararlarından biri de Kuzey Kürdistan ulusal güçlerinin cephesel birliğini sağlamaya yöneliktir. Kürdistan'da yurtsever güçlerin cephesel birliği ulusal kurtuluş hareketimizin temel ve vazgeçilmez koşullarından biridir. Bizim için bu görev bugün de gündemdedir. Fakat bir şeyi istemekle onu yapabilmek ayrı şeylerdir. Örgütlerin birbirlerini tanıması, kabullenmesi, birlikte iş yapma alışkanlığını geliştirmeleri gerekiyordu. Cepheyi de hedefleyen bir işbirliği/güç ve eylem birliği ile birlik sürecini derinleştirmek en uygun olanıydı. Cephe için subjektif koşullar bu yoldan olgulaştırılabilirdi. Kaldı ki, güçler arasında büyük bir dengesizlik vardı. Cephe çalışmalarını etkileyen nesnel faktörlerden biri de budur. Bu noktada örgütlerin gerçekçi davranmaları lazımdır. Bize göre hala Kürt örgütleri gerçekçi düşünmeye alışamadılar. Belirtmek gerekir ki, "Cephe" çalişmaları oldukça heyecanlı, diğer taraftan grup çıkarlarının, taktik yaklaşımların ve ideolojik davranışların ağır bastığı bir atmosferde başladı.
Özetle, cephe çalışmalarının hala sonuçlandırılamamış olması; örgütlerin tutumundan, başta atılan yanlış adımlardan ve güçler arasında dengesizlikten kaynaklanıyor. Aradan geçen süre bunu doğrulamıştır. Tabii ki, cephe konusundaki görüş farklılıkları da önemli bir etkendir. Bugün de doğru olan şudur: "93 Baharı" ile başlayan süreç ne pahasına olursa olsun korunmalı, üzerinde anlaşabileceğimiz ve birlikte gerçekleştirebilceğimiz hedefleri programlayan bir işbirliği / güçbirliği ile bu süreç derinleştirilmelidir. Ancak böyle bir süreçten cephesel birliğe varabiliriz.

"Cephe çalışmaları Kürdistan'ı temsil etme yeteneğine sahip midir?" sorununa gelince; bir kere çalışmalar hala hukuki anlamda tüzel kişilik kazanabilmiş değildir. Bundan kasıt "Cephe" hala kurulabilmiş değildir. Bu nedenle biz mevcut düzeyi "Cephe Platformu" olarak tanımlıyoruz. Genel bazı şeyler dışında "Cephe platformu", onu oluşturan tarafları her alanda bağlayıcı bir düzey kazanabilmiş değildir. Mevcut düzeyi ile "Cephe çalışmaları Kürdistan'ı temsil etme" durumunda değildir. Cephe hem mücadele aracıdır, hem de temsili bir organdır. Temsil misyonuna kavuşabilmesi için cephenin hukuki ve pratik bir anlam kazanması lazımdır. Çalışmaların sürmekte olduğu -hele bazı temel noktaların aşılamadığı- bu süreçte "Cephe platformu"na böyle bir misyon yüklemek büyük bir yanlışlık olur.
Bu aşamada, cephe çalışmalarının başka parçalara kaydırılması, Kürdistan'ın diğer parçalarıyla "Cephesel" bir birlik söz konusu

değildir. Biz, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki yurtsever güçlerle ikili ilişkilerimize dün olduğu gibi bugünde büyük önem veriyoruz. Bugün için bunun düzeyi dayanışma, yardımlaşma ve birlikte davranmadır. Dört parçadan yurtsever örgütler arasında "Ulusal Konsey"i hedefliyoruz. Bu aşamada çabalar ve ilişkilerin yönü, birlik ve dayanışma bir yandan da buna hizmet etmelidir.

"Silahlı mücadele ve diplomasiye bakış açınız nedir?" sorusu güncel sorunlardan biridir. Doğrusu, Kürt ulusal hareketi bugüne kadar "silahlı mücadele" ile "diplomasi" arasındaki ince dengeyi kurabilmiş değildir. Kürtler de zaman zaman silahlar siyasete kumanda etmiştir, kimi zamanda koşullar gerekli kıldığı halde silahlı mücadeleye başvurulmamıştır. Kürt ulusal hareketi silahlı mücadele ile diplomasi sanatını ustalıkla birleştirmek zorundadır. Ezilen bir ulus için tüm boyutlarıyla mücadele bir bütündür, biri diğerinin önüne koyulamaz. Her koşul altında siyasal mücadele esas alınmalıdır diyoruz. Silahlı mücadele, siyasal mücadelenin yol ve araçlarından biridir. Belirli koşullar altında silahlı mücadele kendisini dayatan kaçınılmaz bir yol olur. O zaman, onun gereklerini yerine getirmek zorundasınız. Dünden bugüne Kürt halkını silahlı mücadele yoluna iten onun içinde bulunduğu koşullardır, sömürgeci devletlerin dayattığı politikalardır. Yoksa Kürtler silahlı mücadeleyi sevdiklerinden dolayı bu yola baş vurmamışlardır. Kürt halkının önüne başka seçenek bırakılmamıştır. Şiddet karşıt şiddeti doğurur. Bugün de olan budur. Osmanlıdan bu yana Kürtlere hep şiddet ve savaş dayatılmıştır. Kürdistan'da acımasız bir imha savaşı sürdürülmektedir. Bu savaştan ve sonuçlarından Türk devleti sorumludur.

Burada bir noktayı açıklıkla belirtmekte yarar vardır: Başka bir seçeneği ve yolu yoksa; ulusal ve demokratik haklarından yoksun bir ulusun, baskı altındaki dini ve etnik bir grubun, bir topluluğun silahlı direnme hakkı vardır. Bu meşru bir hakdır. Bu hakkı kimse yadsıyamaz. Veya bunu "terörizm" ile karıştırmaya kimsenin hakkı yoktur. Önemli olan bu hakkı uygun zaman ve koşullarda ve meşru bir yolda kullanabilmektir. Bu bağlamda bize göre, Kürt halkı kendisine dayatılan koşullar sürdükçe, silahlı mücadele dahil her türlü mücadele yolunu denemek zorundadır, buna hakkı vardır.

Kürt ulusal hareketinde hala iki yanlış eğilim vardır. Biri silahlı mücadeleyi fetişleştiren ve her şeyi ona bağlayan eğilimdir. Diğeri, özellikle son dönemde, diplomasiyi tek yol olarak gören eğilim. Kürt ulusal hareketi ne zaman kadar bu iki ters eğilimin etkisinde olacaktır?

Son 10 yılda ve bilhassa 1990'lı yıllarda Kürt sorunu uluslararası alanda önemli bir mesafe almıştır. Kürt ulusal hareketinin bugüne kadar fazla başarılı olamadığı ve hatta boş bıraktığı diplomasi mücadelesi oldukça önem kazanmıştır. Diplomasi bir sanattır ve Kürtler bu sanatı en iyi şekilde öğrenmelidirler. **17.8.1994**

KUK / RNK

PRK/ Rizgarî

1-Cephe üzerine devrimci kamuoyunda ve bazı yayın organlarında olumlu olumsuz çok şey söylendi ve hala söylenmektedir. Üzerine toplantılar, seminerler yapıldı. Ancak, 1 yılı aşkın bir süredir çalışmaları devam eden Cephe toplantıları , henüz bir platform düzeyini aşamadı.

Doğaldır ki, onyıllardır birbirinden ayrı durmuş, ideolojik ve siyasal farklılıklar içerisinde konumlanmış birçok hareketin bir-iki toplantı ile bir ulusun kaderini yönlendirecek örgütlenmeyi gerçekleştirmeleri mümkün değildi. Öncelikle katılan örgütlerin cephe anlayışlarının netleşmesi, grup dayatmalarından arınmaları, en önemlisi aralarında geçmişten gelen uzlaşmazlıkların giderilmesi gereki yordu. Ancak, böylelikle ortak bir siyasette birbirlerine yakınlaşmaları sağlanabilirdi. Bunun ne kadar başarılabileceği sorusuna ise, maalesef olumlu cevap vermek mümkün değil..

Tartışmanın diğer boyutu ise, tartışmaları henüz sürerken basın-yayın organlarında cepheye yüklenen fonksiyonların değerlendirme alanına çıkmasıydı. Böylesine değerlendirmeler, toplantılardaki tartışmalardan habersiz kamuoyunu anlam veremediği sonuçlara ulaştırırken, kadroları da bağlı bulunduğu örgüt bazında yorumlara itiyordu... "Demokratik Cephe", "Birleşik Cephe", "Avrupa Cephesi", "Diplomasi Cephesi" gibi adlandırmalar yanında, "Bu cephe çalışmalarının sonu yok" anlamı çıkan yorumlamalara da sık sık rastlandı.. Cepheye biçilen bu adlandırmalar ve yorumlar katılan örgütlerin cephe karşısındaki duruşlarını yansıtması bakımından önemlidir.

Biz parti olarak, bu tartışma ve yorumlara karşın hiçbir açıklama yapmadan sabırla bekledik.. Çünkü, yapılan çalışmalara gölge düşürmemek gerekiyordu.. Gelinen aşamada program sonuçlanmış, tüzük ise, platform düzeyinde sonuçlanmakla birlikte örgütlerin onayını beklemektedir. Ancak, onay sorunu da tıkanmış ve tartışma kilitlenmiştir.. Ama, cephenin açıklanması tüzük ve program sorununda durmamaktadır. Zaten gerek program ve gerekse tüzük üzerinde azami noktalarda anlaşmak mümkün değildi (bazı örgütler ve programları açısından Cephe programı azami görülebilir). Asgari düzeyde bir anlaşma sağlanarak, üzerinde anlaşılamayan konularda örgütlerin şerh koyması koşuluyla belli düzeylere ulaşılabildi.

Peki esas sorun neydi ?

Birincisi ve bizce en önemlisi üzerinde asgari düzeyde de olsa anlaşılan program ve tüzük örgütlere bazı bağımlılıklar ve sorumluluklar yüklüyordu. Başta bunlar görülemedi. Ya da herzaman olduğu gibi "hallederiz" mantığı ile geçiştirildi. Örneğin, ilk toplantılarda ortak basın açıklaması yapan protokolcu örgütlerden PKK/PSK ve PDK-Hevgirtin birbirleri ile tam anlaşmış bir görünüm sergilediler. Diğer örgütleri toplantılarda garnitör olarak sundular. Ancak,süreç içerisinde protokolcu örgütlerin aralarındaki ilişkinin biçimden ibaret olduğu bütün açıklığı ile ortaya çıktı. Cephe toplantıları kimilerinin üzerindeki suçlamaları atmaya çalışması, kimilerinin kendi amaçları doğrultusunda kan alması düzeyine getirildi, çıkar ilişkileri egemen oldu. Cephe çalışmalarının kendilerinden ne götüreceği ya da kendilerine ne getireceği iyiden iyiye hesap edilmeye başlandı. Böylesine oluşan bir odakta örgüt çıkarlarının yanında "ulus çıkarları" bir söylemden ibaret kaldı..

Bunlar yanında , katılan güçlerin dengesizliği, örgütler arası güven sorunu, cephe mi değil mi tartışmaları kendini dayattı..

Zaten güçler dengesizliği daha başından bilinen bir şeydi, ortaya yeni çıkan bir sorun olarak gösterilemezdi. Sorun bu tür dengesizliklerin nasıl dengeleneceğiydi. Bazı örgütlerin daha başından matamatiksel olarak örgütler arası güç dengesini ortaya sürmeleri platformun önünde açık bir yanılgıydı ve bu ortaya açıklığı ile çıktı. Herşeyden önce şu bilinmeliydi, bu platform bir şirket kuruluşu değildi, "hisse senetleri"nin azlığı ya da çokluğu, kamuoyunda örgütlere biçilen payeler, TC'nin kendi programına uygun sunuşları tümüyle izafi bir durumdu. Muhteva önemliydi ve bunu oluşturulacak cephe tayin edecekti. Esas olan eşit ve genel temsildi. Bu anlaşılamadı...

Bunun gibi güven sorunu da soyut algılanamaz. Bizi bağlayan (asgari de olsa) cephenin üzerinde ittifak edilen hukuku olmalıydı. Bu hukuka göre hareket sorunlarımızı çözümleyebilirdi. Bu, oluşum sürecinde ya da daha sonra hiçbir sorun çıkmayacak anlamına gelmiyor. Elbette sorunlar çıkacaktır. Zaten cephe platformunda , yönetiminde, uygulamalarında birçok sorun çıkacaktı. Önemli olan bunun belli kurallara bağlanması ve çözüme ulaştırılabilmesiydi. Eğer örgütleri ideolojik ve siyasal olarak tehdit eden boyutlar oluşursa, o zaman örgütler kendi kaderlerini tayin ede-bilirlerdi. Çünkü, cephe bazı örgütlerin keyiflerine denk düşen bir platform değildi, KUKM'nin içinde bulunduğu sürece denk düşen bir zorunluluktu.

Bu konuda özet olarak şunu söyleyebiliriz: Cephenin şimdiye kadar açıklanmamasının en somut nedeni örgüt çıkarlarıdır. Ve platform dışında yapılan hesaplardır. Eğer örgütler çıkar ilişkilerinden çekilebilir ve bazı hesaplar yapılmazsa bu cephenin açıklanmasının önünde bir engel yoktur..

PRK/Rizgarî olarak kendi durumumuzu açıklarsak, biz başından beri tavrımızı istikrarlı olarak devam ettirdik, hiç bir çıkar ilişkisi öne sürmedik, hiçbir hesap içinde olmadık. Bütün gücümüzü cephenin oluşumuna verdik, birçok sorunda da geri adım attık.. Bu çalışmaların adını başından koyduk ve şimdi de aynı kararda yız: bu bir cephe örgütlenmesi olmalıdır. Bugün her zamankinden daha çok ulusal bir konsensusa ihtiyacımız olduğu bilincindeyiz ve bu nedenle bizi programatik olarak tatmin etmese dahi bu cephenin oluşmasını zorunlu görmekteyiz. Bize karşı geliştirilen topyekûn saldırı ve haksız savaşa karşı topyekûn direniş ve savunmanın ge-

rekliliği böyle bir cephe hattının oluşmasını dayatıyor.. Ama biz ideolojik ve siyasal ayrılıklarımızın da farkındayız. Bu nedenlerle cephenin oluşumunun bizim partimizden götüreceği bir şey olmayacağı kanısındayız. Tersine KUKM'nin çok ciddi bir kazanım içine gireceği görüşündeyiz. En azından asgari de olsa birlikte hareket hareket etmenin olanaklarını yakalayabileceğiz.

2-Cephenin temsil gücünü ve yeteneğini ise, tüzük ve programını esas alarak değerlendirmek gerekir.Başta şunu belirtelim ki, cephenin tüzük ve programında önemli boşluklar var. Bunun nedeni ni de yukarıda açıkladık. Olmaması mümkün değildi. Tüzük ve program kamuoyuna da açık-lanmadığı için tartışmakta güçlük çekiyoruz.
Bir sorun da cepheye yüklenen fonksiyonlarla ilişkilidir. Bu da örgütlerin bakış açılarını yakından ilgilendirmektedir. Örneğin biz , ORTAK BİR TAARRUZ CEPHESİ diyoruz. Oysa oluşturmaya çalıştığımız cephe ise buna tekabül etmemektedir. Çünkü, bize göre katılan örgütlerin tüm güçlerini ortak bir noktada temerküz etmeleri gerekiyor. Yani, topyekûn saldırıya karşı topyakûn direniş hattının oluşturulması demektir bu. Daha açık ifade edersek, tüm ideolojik ve siyasal ayrılıklara karşın bütün ulusal ve toplumsal güçlerimizin ülkemizin askeri işgalden arındırılması stratejik hedefine yönelik birleştirilmesi gerekiyor. Bu hedef cephenin gerek ulusal ve gerekse uluslararası düzeyde temsil düzeyini güçlendirir. Örgütlerin stratejik hedeflerine bakıldığında ise, çok önemli farklılıklar görülmektedir. Bazıları Kürdistan'ın bağımsızlığından yana tavır alırken, Kürdistan Sorunu'nun uluslararası bir sorun olduğunu iddia etmektedirler, diğer bazıları ise, "Kürt Sorunu" olarak çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesinde görmektedirler.. Hatta federasyon çözümünün mümkün olmadığını öne sürenler olduğu gibi, Federasyon çözümü önerenler bile vardır. Bu öneri sorunun Türkiye'nin bir iç sorunu olduğunu, çözümünde buna göre ele alınmasını savunmaktadır. Bu ve benzeri farklılıklar nedeniyle azami düzeyde anlaşmak oldukça zordur. Asgari düzeyde bir anlaşma zemini yaratmak istenildiğinde de elbette temsil düzeyi ancak çizilen sınırla bağlı kalacaktır.
Bunun gi bi diğer parçalarla ilişkiler de önemli açmazlar içeriyor. Bugün öyle bir noktaya gelinmiştir ki,"gerçekçilik" adı altında Kürdistan'da dört ayrı ülke ve dört parçaya ayrı çözüm önerileri egemen hale gelmektedir. Ülkenin bütünlüğü, birleşik Kürdistan önerileri se, "hayal" ya da "zorlama" ulus teorileri olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Yani, özcesi Kürdistan Sorunu sömürgeci devletlerin bir iç sorunu olarak tartışılmaktadır. Kürt hareketlerinin birçoğu da 70'li yıllarda hararetle tartışılan ve Türk "Sol"u tarafından savunulan Misak-ı Milli görüşüne gelmişlerdir.
Bizim için Kürdistan'ın bütünlüğü, Bağımsız-Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan görüşü oldukça hayatidir. bu bağlamda ortak çözümler oluşturulabilmesi için de diğer parçalarla ilişkiler önemlidir. Biz, tek yanlı ilişkilerle, emperyalist sistem karşısında bir yere varılacağı görüşünde değiliz. ÖRNEĞ İN; Güney kürdistan "Federe Devleti" parlamentosunu oluşturan iki büyük partinin tek yanlı ve yalnızca çıkarlarına dayanan ilişkileri çok tehlikeli boyutlara varmıştır. Ve bu iilişkiler onlar için de bir çözüm getirmeyecektir. Bu tehlikeli ilişkiler "Güneyin korunması" adına görmemezlikten geliniyor. Ya da Güneye endeksli siyasetler üretiliyor. Elbette bunun tersi olarak "Güneyi işgal" teorileri de yanlıştır.
Yukarıdan beri anlatmaya çalıştığımız birçok sorunun çözümü kendini dayatmış durumdadır. Bu sorunların ortak ilişkilerle çözümü ancak bize yol aldıracaktır. Yoksa, bir iki örgütün kendi çıkar hesaplarına uygun ilişkileri belirleyici değildir. Bu görüşlerin şöyle ya da böyle diğer örgütlere dayatılması da yanlıştır.. Eğer Kuzey Kurdistan'lı örgütlerin oluşturacakları cephe UKM'ni temsil düzeyine ulaşabilirse, dört parçayı kapsayan ulusal kongre ya da bir konferans oluşturulması da gerekli olacaktır. Bizce KUKM'nin bütünselliğini korumak ve güçlendirmek çok önemlidir.

3-Bir ulusal kurtuluş hareketi silahlı mücadele verir mi, vermez mi sorunuza gelince, biz bunu tartışmak istemiyoruz. Bizim tartışacağımız sorun ise, bütün Kürdistan'ı kapsayan silahlı bir mücadele gerekli mi gereksiz mi sorusu olacaktır. Çünkü, Kürt hareketleri içerisinde legalleşme, sosyalizm vb.. sorunları gibi bu sorun da yoğun biçimde tartışılmaktadır.. Öyle ki, legalleşme ve çözümü Türkiye'de arama düşüncesinde olan birçok örgüt bu tartışmalar içerisinde ya kendilerini baskı altında tutmakta ya da göstermelik silahlı mücadele ile ilgili görüşler belirtmektedirler. Hatta liderlerine mont giydirerek , silah taktırarak basına fotoğraf veren örgütler bile büyük bir yarış sergilemektedirler. Bütün bu göstermelik davranışlara karşın eğilimler netleşmektedir. Bu bağlamda Kürdistan Sorunu 'na önerilen çözümler KUKM'de stratejik bir sorun olarak duran silahlı mücadeleyi de yakında ilgilendirmektedir..
Bizim görüşümüze göre, silahlı mücadele yalnız gerekli değil, zorunludur da.
1990 yılından bu yana KUKM, "Yeni Dünya Düzeni"nin programlarına bağlı olarak ehlileştirilmek ve bu yolla teslim alınmak isteniyor. Emperyalistlerin ve sömürgecileren bu yöndeki "çözüm" önerilerine can simidi gibi sarılarak , meşru savunma araçlarımızı ve mücadelemizi teslim e-demeyiz. Bu aynı zamanda uluslararası diplomasi ile de yakından ilintili bir olaydır. Kürt Ulusu kendisine dayatılan haksız ve kirli sömürge savaşı karşısında silahı kullanıyor diye "cani" gösterilemez. Burjuva basınının ve televizyonlarının görüntüledikleri fotograflara baktımızda bugün Kürdistan'daki vahşetin boyutu eşine emsaline rastlanılmamış korkunç bir manzara arzetmektedir. Kendisini bu zorbalık karşısında savunmak zorunda kalan bir ulusun meşru direnişi topyekûn terörist ilan edilemez. Elbette sorunun çözümünü siyasal görüyoruz, ama silahın da siyasetin bir aracı olduğu asla unutulmamalıdır.
Bizce silahı kimin kullandığı önemli değildir. Önemli olan nasıl kullanıldığıdır. Bugün KUKM 'nde silahın caydırıcılığı vardır ve bir ihtiyaçtır. Hedefleri de mutlaka ona göre tespit edilmelidir. Eğer ciddi biçimde kullanılmaz ve hedefi iyi saptanamazsa, bir süre sonra silahlı mücadele aracı da elimizde pas tutabilir..
Bildiğiniz gibi, gerek silahlı mücadele ve gerekse diplomasi konularında bir bütünsellik içinde görüşlerimizi yayın organlarımızda birçok kez açıkladık. Diplomasi konusunda öne çıkardığımız en önemli yan ortak diplomasidir. Bunun önemini ve gerekliliğini defalarca açıkladık. Örgütlerin kendi stratejik hedeflerine göre yürüttükleri diplomasinin, ister istemez bir ayağı diğer örgütlere karşı işleyecektir. Bu da zaman zaman "hain"liğe varan suçlamalara kadar uzanmaktadır. Bu nedenlerle kürt Hareketlerinin bir bütün olarak ortak dil ve ortak diplomasi de ısrarlı olmaları zorunluluğu açıkça görülmektedir.. Diğer yanı da diplomaside Kürdistan Sorunu'nun nasıl anlatılacağı ve hangi taleplerin diplomaside öne çıkarılacağıdır. Örneğin, Avrupa'da birçok kuruluş tarafından "demokratikleşme paketi" kabul görmektedir. Buna bağlı olarak bazı örgütlerin bu kuruluşları kendi ilişki ve çıkarları çerçevesinde "ürkütmeme" ve çözüm önerilerini kabullenme düzeyinde bir diplomasi anlayışı sergiledikleri gözlemleniyor ve hatta bu tür kuruluşlara empozeler bile yapılmaktadır. Velhasıl diplomasi "ne koparırsan kârdır" anlayışına indirgenmiştir. Bu da Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi için bir diplomasi anlayışı değildir. Oysa, "kişilikli" bir diplomasiden bahsediliyorsa, Kürt hareketlerinin ne istedikleri ve sorunu nasıl koyacakları konusunda mutlaka anlaşılmalıdır. Elbette devletlerin de çıkarları vardır. Devletlerin dostlukları kendi çıkarlarına dayanmaktadır. Bu ulusal çıkarlar içinde her örgütün kendine mahsus diplomasi yürütmesi, hem kendi açılarından ve hem de genel mücadele açısından içinden çıkılmaz sonuçlar doğuracak ve bizim zararımıza işleyecektir. Özcesi, KUKM'nin çıkarları ve kullandığı araçların meşruluğu öne çıkarılmadan diplomaside başarı sağlanamaz. Verilenle yetinme mantığı süratle terkedilmelidir.

Teşekkür ederiz.

PRK/Rizgarî
PARTİYA RİZGARIYA KURDISTAN
AVRUPA SORUMLUSU
10.8.1994

Manolis Glezos; "Yunan Ulusu herzaman Kürt ulusunun yanında olacaktır!"

...30 Mayıs 1941 gecesi yoldaşı APOSTOLOS SANTOS ile birlikte , dünyanın yedi harikasından biri olan ve Yunanlıların simgesi haline gelmiş AKROPOL'de asılı bulunan Alman bayrağını yırtarak ulusal kahraman haline gelen M. Glezos ile Stêrka Rizgarî okuyucuları için görüştük...

-**S.Rizgarî** :Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir ?

-M. Glezos: Dünya savaşı döneminde bir taraftan Hitler'in düşünceleri vardı. Amacı, bütün halklarave tüm dünyaya egemen olmaktı. Bu anlamda, Italyan ve Japon faşistleriyle de anlaştı. Biliyorsunuz, amacına ulaşmak için de belli bir denge oluşturarak, tüm Avrupa 'yı, Asya'nın bir kısmını ve Güney-Doğu Asya'yı işgal ettiler. O dönem çok korkunç bir dönemdi. Birçok kurban verildi. Amaç, "Deutschland uber alles", yani, "Almanya herşeyden önce" düşüncesinin gerçekleşmesiydi.. Bu tiranlığa ve faşist ideolojiye rağmen halklar ve uluslar kendi ideolojilerini oluşturdular. Bu da her ulusun kendi hükümetini seçme hakkına denk düşüyordu. Ve her ulusun kendi kaderini kendisinin tayin etmesi hakkına tekabül ediyordu.. Zaten böyle bir hakka her ulus sahiptir. Bu bir gelenek olarak i fadesini buldu ve nitekim gelenekselleşti..

Savaş dönemi içinde bir de uluslararası bir örgüt oluşturuldu. Bu Birleşmiş Milletler' di .. Bu örgütün üzerinde yükseldiği temel ilke, ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri hakkına sahip olduklarıydı. Yani, biz, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin belirlemeleri için mücadele ediyorduk. Sonuçta, uluslar ve halklar mücadele ettiler ve amaçlarını gerçekleştirmek için bu yolda milyonlarca insan yaşamını yitirdi. Bu, Ulusların Kendi Kaderlerini Kendilerinin Tayin Etmesi Hakkı idi..

Savaş bitttiğinde ve Hitler yenildiğinde, buna bağlı olarak faşizm ve nazizim yenildiğinde, BM tekrar ve başka biçimde oluşturuldu. Yine, en önemli ilke olarak Ulusların Kendi Kaderlerini Kendilerinin Tayin Etmeleri Hakkı'na sahip olmalarını önüne koydu. Bu , aynı zamanda sömürgeciliğin de kaldırılmasıydı. Sömürgeci baskı ve zulüm altında olan bütün uluslar, sömürgeciliği kovarak kendi bağımsızlıklarına kavuşmak için mücadele ettiler..

Hemen hemen bütün Afrika bağımsızlığını elde etmeyi başardı. Birçok Güney-Doğu Asya ve Asya ulusları bağımsızlaştılar. Ama, bu mücadele süreci bütün uluslar için tamamlanamadı. Bütün Uluslar Kendi Kaderlerini Kendileri Tayin edemediler.. Bunlar arasında bağımsızlığına kavuşamayan ve Kendi Kaderini Kendisinin Belirlemesi Hakkı'na sahip olmayan bir ulus da vardı: KÜRT ULUSU..

KÜRT ULUSU iki büyük düşmana sahip. Birincisi, Kürt Ulusu dört devletin yönetimi altındadır. Türkiye, İran, Irak ve Suriye.. Bu somut durum mücadeleyi zorlaştırmaktadır. Zorlaştırmaktadır çünkü, bu devletlerin birisi, örneğin bazı haklar vermekte Kürt Ulusu'na. Ya da verir gözükmekte. Diğeri ise, çok zor koşullar ve savaş siyaseti ile Kürt Ulusu'nu baskı altında tutmaktadır.. Kürt Ulusu çok zor koşullar altında mücadele etmektedir. Bu da taktik açıdan Kürt Ulusu'nun bütünleşmesini engellemektedir.. Stratejik anlamda ise, tabii ki, dört parçada da Kürt Ulusu'nun birlik içinde Kendi Kaderini Tayin Etmesi söz konusudur. Ama, taktik anlamda mücadele ise, Kürdistan'ı bölüşmüş olan her ülkeye göre değişmekte, bu da somut olarak mücadeleyi zorlaştırmaktadır. Bu açık bir zorluktur.

Diğeri ise, Kürdistan'ı bölüşen dört devlet de gerçek bir demokratik meclisli yönetime sahip değil. Görünüşte bazılarının meclisi var, ama

özünde diktatörlükle yönetiliyorlar. Bazıları çok baskıcı rejimlerdir. Kürt Ulusu'nu öyle koşullar altında tutmaktadırlar ki, Kürt Ulusu'nun Kendi Kaderini Tayin Etmesi Hakkı'nı ifade etmesine bile izin vermemektedirler..
İşte, bu iki zorlukla bu ulusun kendisini ifadesi ve mücadelesi zorlaşmaktadır. Biz Yunanlılar, tiranlığın ne olduğunu çok iyi tanıdık ve biliyoruz. Binlerce yıl demokrasi için mücadele ettik. Bu nedenle, kürt Ulusu'nu çok iyi anlıyoruz ve mücadelesini destekliyoruz. Kürt Ulusu'nun Kendi Kaderini Tayin Etmesi Mücadelesi'nin zorunluluğunu hissediyoruz ve bunun için mücadele ediyoruz.

Sorun şu, biz küçük bir ülkeyiz, büyük bir güce sahip değiliz. Keşke büyük bir güce sahip olsaydık, başka yöntemlerle de yardım etseydik.. Ama, Yunan Ulusu Kürt Ulusu'nun yanındadır. Hangi hükümet olursa olsun en azından Yunan Ulusu'nun kararlı tavrı karşısında en azından Kürt Ulusu'nun yanında olmaya macburdur. Ya da Kürt Ulusu'nun karşısında olmamaya , en azından tarafsız durmayı sağlayabilmeli ve Kürt Ulusu'na düşman bir düzeye gelmemelidirler. Bunun yanında Kürt Ulusu'nu direkt desteklemeyi de sağlayabilirler. Yani, Yunan Hükümetleri tüm yanlarıyla Kürt Ulusu'nun yanında olmaya mecburdurlar, bu yalnız Yunan Ulusu'nun iradesini kabul etmeleri nedeniyle değil, başka nedenlere de bağlıdır.. Yunan hükümetlerinin bu destek de çıkarları da var.. Çünkü, Türkiye bize karşı sürekli bir düşmanlık ve savaş içindedir. Kürt Ulusu'na yardım direkt Yunan çıkarlarına yardım demektir. Ama, ben kişi olarak yalnız bunu söylemiyorum. Ben diğer kısmına bakıyorum ve diyorum ki, Kürt Ulusu'nun mücadelesi Yunan Ulusu'nun yardım ve desteğini kazanmalıdır. Çünkü, Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi haklı bir mücadeledir. Çünkü, Yunanlılar ve Yunanistan her zaman hak için mücadele etmiştir. Bu nedenlerle ben diğer yanını incelemiyorum. Ama, Yunan Hükümetleri diğer yanını da incelemelidirler..
Biz, bu amaçlarımızla Yunanlılar ve Kürtlerle birlikte YUNAN,KÜRT DOSTLUK BİRLİĞİ İ'ni kurduk. Ki, Kürt Ulusu'na mücadelesinde destek vermek ve dayanışma içinde olmak için.. Kendi gücümüz oranında çaba göstererek bunu yapacağız. Ve Kürt Ulusu'nun mücadelesine daha fazla destek vermek için de çaba gösteriyoruz .

-S. Rizgarî: Yunanlı dostlarımız Kürdistan'daki Mücadelede neyi savunmaktadırlar. Kürdistan'da bağımsızlık çizgisi doğrultusunda bir silahlı radikal mücadele var, bunun dışında bir de bazı haklar için mücadele.. Siz hangi çözüme inanıyorsunuz ?

-M.Glezos: Mücadelenin yöntemi ve çözümü o ulusun kendisinin karar vereceği bir haktır. Bizler bu ulusun dışında güçler olarak onun ne yapacağına karışamayız. Bu karar pazarlıksız Kürt Ulusu'nun kendi hakkıdır.
Eğer bu ulus bazı haklar için varolduğu ülkelerde, örneğin meclislere girerek bazı çözüm yöntemlerini seçmişse ya da silahlı mücadele ve ona bağlı olarak bağımsızlığa karar vermişse, bu sadece onun hakkıdır.
Biz, sadece bir şey yapabiliriz. Bizler kendi mücadele deneyimlerimizi aktarabiliriz. Bu da bizim mücadelede yaptığımız hataları yapmamalarını sağlamak ya da bizim yenilgilerimizi onlarında yaşamamalarını sağlamak için olur. Biz, burada Kürt Ulusu'nun bulunduğu ülkelerdeki yönetimler için de mücadele ediyoruz. En azından demokratik bir ortamın o ülkelerde oluşması ve Kürt Ulusu'nun kendi isteklerini rahatça ifade edebilmesi için de mücadele ediyoruz.

-S. Rizgarî: Sorun şu: Kürdistan dünya'daki en son sömürge ve 30 milyonu aşkın bir nüfus potansiyeli var. Ama, henüz bir devlete sahip değil. Avrupa kendi çıkarları doğrultusunda bir çözüm önermiş durumda. Kürt Ulusu için bazı kültürel hakların verilmesinden yana görünüyor. Bu ulusun 30 milyondan fazla nüfusuyla sizce gerçekten bağımsızlaşması gerekmez mi?
-M. Glezos: Evet. Kendi kaderini kendisinin belli etmesi dediğimiz zaman , doğal olarak bir bütün olarak bağımsızlığı istiyorsa buna sahip olmalıdır. Dışarıdan Kürt Ulusu'na yapılacak herhangi bir müdahale ne yapacağı ile ilgili bir ulusu başarısızlığa ve felekate götürecektir.. Sorun, Kürtlerin kendileri ne istiyor. Bizim ne istediğimiz değil.. Biz, kendi açımızdan Kürt Ulusu'nun istekleri doğrultusunda onun yanında olmakla yükümlüyüz.

"Her zaman mücadele ederek kazanıp, oluşturmayı bilmek gerek. Başarmak için mücadele etmek gerek.. Mücadeleyi kendin tayin edip, kendin bitiriyorsun. Hiç bir şey hediye edilmiyor.. Kürt Ulusu hangi biçim içinde mücadeleyi sürdürüyorsa, ben her zaman onun yanında olacağım."

-S. Rizgarî: Kürdistan'da iki ayrı çizgi var. Özel olarak Kuzey Kürdistan'da.. Bir çizgi, Türk Devleti'yle anlaşmaya giderek, bazı haklar alıp bu işi çözmek istiyor. Diğer çizgi ise, silahlı mücadeleye ağırlık vererek, Kürdistan'daki işgalin kaldırılması için bunu gerekli görüyor ve siyasi çözümünde bu yolla olacağını ve bağımsız bir Kürt Davleti'nin oluşmasını istiyor. Ki, bu çizgi bugün çoğunlukla Kürt Ulusu'nun tasvip ettiği bir çizgidir. Kürt Ulusu'nun Kendi Kaderini Kendisinin Belirlemesi Hakkı nedeniyle bağımsız bir devlete ve özgür bur topluma sahip olması gerektiği bu çizgi tarafından savunulmaktadır. Başta Amerika ve bazı Avrupa devletleri ise, silahlı mücadelenin karşısındalar. TC'nin silahlı güçleriyle Mazlum Kürt Ulusu üzerindeki imhasını değil, ona karşı direnen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin karşısındalar ve bunu terörizm olarak mahkum

ediyorlar. Oysa, Türkiye Cumhuriyeti her düzeyde Kürt Ulusu'na karşı terörizmini sürdürmektedir. Siz bu konuda neler söyleyebilirsiniz ?

-M. Glezos: Deminde söylediğim gibi, mücadelenin biçimi ve tercihi Kürt Ulusu'na aittir. Biz , bu seçimde Kürt Ulusu'nun yanında olmaya ve onu desteklemeye mecburuz. Ama, Kürdistan'ın bir parçası bazı haklar için mücadeleyi önüne koymuşsa, diğer parçasında Kürt Ulusu silahlı mücadele ve bağımsızlık yolunu seçmişse, Kürt Ulusu her parçada ortak amaçlara sahip olmalı, birlik içinde olmalıdır. Ortak amaçlar mücadeleyi başarıya götürür. Diğer biçimiyle parçalanmışlık sonuç alınmasını engelleyecektir. Sonuç alamıyacağız..

-S.Rizgarî: Tekrar sormak istiyorum. Siz nasıl görüyorsunuz, hangi çözüme inanıyorsunuz ?

-M.Glezos: Bir dakika, eğer ben neye inandığımı söylersem, belki Kürtleri yönlendirmek istediğim söylenecektir. Bunu istemiyorum. Eğer Kürt Ulusu silahlı mücadeleyi tercih etmişse,ben buna hayır demem.

Dikkat edin. Biz, Türk işgali altındayken silahlı mücadele veriyorduk. Bizi o zaman hırsızlar, eşkiya, kansız olarak adlandırdılar. Fakat, biz bir mücadele veriyorduk. Kürt Ulusu silahlı mücadele demişse, ben buna hayır demem. Her tür mücadelesinde ben Kürt Ulusu'nu desteklerim. Biz Yunanlılar, Kürt Ulusu'nun mücadelesinde onu desteklemeliyiz. Bizi, size terörist demeleri engellemez. Doğru olan ise, Kürt Ulusu'nun mücadele yöntemini kendisinin seçmesidir. Biz de, desteklemek zorundayız. Sonuçta Kürt Ulusu birlik içinde kendi kaderiyle ilgili karar almalıdır.

Bir konuya dikkat edin. Biz neden Kıbrıs'ta başarıya ulaşamadık. Çünkü, ortak bir karar yoktu. Ayrı düşünenler vardı. Yunanistan 'da başka düşünceler, Kıbrıs'ta başka düşünceler vardı.. Bu nedenle başaramadık. Çünkü, hala Türkler Kıbrıs'ı işgal altında tutuyorlar. Eğer ortak ve birlik içinde karar verseydik ve mücadele etseydik başarı bizim olacaktı.

Uluslara her zaman aynı mücadele kalıplarını öneremeyiz. Ben, Kürt Ulusu'nun mücadalesinde onun kendi tercihinin yanında her zaman olup, ona destek vereceğim..

-**S. Rizgarî**: Kürt Ulusu'na iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

-M. Glezos: Kürt Ulusu her zaman şunu bilerek hareket etmelidir: Hem kendi deneyimlerimden , hem de tarihi incelemelerden söyleyebilirim, hiç bir şey kendiliğinden bağışlanmıyor.. Her zaman mücadele ederek kazanıp, oluşturmayı bilmek gerek. Başarmak için mücadele etmek gerek.. Mücadeleyi kendin tayin edip, kendin bitiriyorsun. Hiç bir şey hediye edilmiyor..

Kürt Ulusu hangi biçim içinde mücadeleyi sürdürüyorsa, ben her zaman onun yanında olacağım.

-**S. Rizgarî**: Teşekkür ederiz.

Röportaj : X. Bulut

MANOLİS GLEZOS

1922 yılında Yunanistan'ın NAKSOS adasında dünyaya geldi . Aydın bir aileye sahipti. 1935 yılında ailesi Glezos'un tahsilini tamamlayabilmesi için Atina'ya yerleşti. 1941 yılında , Ekonomi ve Ticaret Bilimi Yüksek Okulu'nu bitirdi..

1939 METAKSA diktası döneminde daha lise deyken 'Diktaya Karşı ve Onikiada'nın Özgürlüğü İçin Anti-Faşist Grubu'nu kurdu.

1941-44 NAZİ İŞGALİ döneminde savaşçı, gazeteci, örgütçü olarak işgale karşı birçok oluşumun içinde yer alarak mücadele etti ve ağır hapis cezalarına çarptırıldı, uzun dönem sürgün hayatı yaşadı..

1941 yılında 30 Mayıs'ı 31'e bağlayan gece yoldaşı APOSTOLOS SANTOS ile birlikte , dünyanın yedi harikasından biri olan ve Yunanlıların simgesi haline gelmiş AKROPOL'de asılı bulunan Alman bayrağını indirerek, Alman işgalci güçleri tarafından ölüme mahkum edildiler. 24 Mart 1942 'de arkadaşı ile birlikte Alman İşgalci güçleri tarafından tutuklandılar, AVEROF CEZAEVİ'ne konuldular. Cezaevinde kaldıkları bir aylık süre içinde çok ağır işkencelere maruz kaldılar..

21 Nisan 1943 yılında ise, İtalyan işgalci güçleri tarafından tutuklandı ve üç ay cezaevinde kaldı.

7 Şubat 1943 yılında bu kez işgal güçlerinin işbirlikçileri tarafından tutuklandı, 7,5 ay cezaevinde kaldı. 21 Eylül 1944 'te cezaevinden kaçmayı başardı. Özgür olduğu dönemlerde 'RADİKAL' ga-zetesinin yazarlığını ve daha sonra da başyazarlığını yaptı..

3 Mart 1948'de tekrar tutuklandı. Birçok yazı ve eylemlerinden dolayı yargılandı ve ölüm cezasına çarptırıldı.. Ancak,Yunan Ulusu ve Dünya kamuoyunun desteği ve direnişi karşısında işgal güçleri ölüm cezasını gerçekleştirimediler.

26 Eylül 1951 yılında cezaevindeyken EDA PARTİSİ'nden milletvekili seçildi.

1954 yılında serbest bırakıldı. 5 Aralık 1958 de bu kez casus suçlaması ile tutuklandı. Cezaevinde bulunduğu sırada 29 Ekim 1961'de yapılan seçimlerde yine Eda Partisi'nden milletvekili seçildi. Yine, Yunan Ulusu ve Dünya kamuoyunun baskısı sonucu 15 Aralık 1962'de serbest bırakıldı..

21 Nisan 1967'de diğer siyasi liderlerle birlikte gece yarısı 2'de tekrar yakalandı. 1971'e kadar birçok yere sürgün edildi.

M. GLEZOS, toplam olarak 28 defa yargılanmış, cezaevinde 11 yıl 5 ay ve sürgünde ise 4 yıl 6 ay kaldı..

1967-74 Askeri Diktatörlük döneminde de Cunta'ya karşı mücadele etti. Bu dönem zaten sürgünde bulunduğu dönemdi. Diktatörlük öncesi EDA Partisi (Ulusal Demokratik Sol Parti) Merkez Komitesi üyesi idi, Cunta boyunca EDA'ya yardım etti ve çalışmalarına katıldı. Bir dönem de Genel sekreterliğini yürüttü. Son yıllara kadar EDA'nın başkanlığı görevini sürdürdü. EDA'nın bir bölümünün SYN (Sol Birlik)'e katılması ve bir bölümünün de ayrılması sonucu görevini bıraktı.

1981 yılında PASOK (Panellenik Sosyalist parti)'tan milletvekili oldu, 1984'de ise Avrupa Parlamentosu milletvekilliğine seçildi.

M. GLEZOS,Dünya Gazeteciler Örgütü'nün yönetim kurulu üyeliği, Dünya Ulusal Direnişçileri Konfederasyonu yönetim kurulu üyeliği ve Dünya Barış hareketi'nin yönetim kurulu üyeliği görevlerinde bulundu.

1963 yılında LENİN ALTIN BARIŞ ÖDÜLÜ'nü aldı.

Hayatı boyunca devrimci bir mücadele içinde bulunan ve kararlılıkla bunu sürdüren MANOLİS GLEZOS , şu anda YUNAN-KÜRT DOSTLUK DERNEĞİ 'nin kurucuları arasında ve onur başkanıdır.

KİMDİR?

YAN SERXWEBUN YAN NEMAN!

zêr zanid
zor zanid
devê tifingê
mor zanid

4x4

Fabrikatörün biribirinden güzel dört kızı varmış. Fakat bir türlü evlenemiyorlarmış. Böylesine güzel kızcağızların evlenememesi fabrikada merak konusu imiş. İki işçi aralarında sohbet ederken nihayet merak giderilmiş.

Biri diğerine, "Yahu bunları patron neden evlendirmiyor?" diye sorunca, öteki dayanamadan cevap vermiş: "Neden olacak canım, patron toptancıdır, kızlarımı teker teker evlendirmem! diyor"

Toptancı mantık kendi içinde görece tutarlılıklar taşısa da, ulusal kurtuluş aşamasında affedilmez bir haşerattır. Yamaları yorgan iplikleriyle sağlamlaştırarak, toptancılık mantığıyla biribirinden niteliksel ayrılıklar gösteren adımları "bu da aradan çıksın" mantığıyla oldu bittiye getirerek, idareyi maslahatla "namım yürüsün" gafletine kapılarak ulusal kurtuluşçu bir sosyalist alternatife ulaşabilmek çok güç, belki de olanaksız. Çünkü, mücadele acımasız, mücadele sonsuz... Bu hatta durdurak yok...

Dünyada belki de en zor şey çaresizlik... Olaylar ve olgular karşısında seyirci kalmak, bariz yanlışlara eyvallah demek, şartlar ve imkanların darlığının doğurduğu sonuçlara katlanmak, doğrulara rağmen, nereye koştuğu belli olmayan, Yeni Düzeni'nin şeflerinin çizdiği alanlarda görece avantajlar yakalayanlara, dayanılmaz cakalara selam durmak zor iş, çetin iş...

Çaresizliklerle, vuruşa direne yol katediliyor. İnat etmek, direnmek gerektiğine vurgu yapmaya gerek yok. Vurgu yapılması gereken neyi niçin yaptığımıza karar verme bilmecesinde. Böylesine bir bilmecenin çözümü de matematiksel değil. Çok bilinmeyenli denklemlerle dolu, hayın tuzaklarla dolu, gericiliklerle, bilumum psiko-hastalıklarla dolu...

Ulusal Kurtuluş Cephe'sinin tartışmaya açılmasının üzerinden birbuçuk yıla yakın bir zaman su gibi gelip geçti. Politik örgütlenmeler hantallıkta ısrarlı görünüyorlar. Adım adım yol katedeceklerine, kızların tümünü toptan evlendirme telaşında bir o yana bir bu yana sallanıp durmaktalar. Böylesine bir toptancı mantığın ne kadar tutarlı olacağı da tartışma konusu bile değil. O kadar toptancılık hakim ki, daha henüz ortak bir afişleme yapmayı dahi örgütleyemeyenler, canhıraş feryatlarla örgütsel birliklere yönelmektedirler. Nasıl olsa bir kaç ayda bir cephe toplantılarında selamlaşıyoruz, arada örgütsel birlikleri de yaparız manntığı, "bu da aradan çıksın" gafleti bünyeyi sarmış durumda. Nasıl yapılacağı, ne için yapılacağı meçhul adımları, biribirinden niteliksel ayrılıklar arzeden adımları, aynı torbada paketleyerek piyasaya sürme cehalet gösterisinden başkaca da bir şey değil...

Defalarca belirledik bir kez daha belirleyelim. Kürdistan toplumunun inşasında motor güç kapitalizme alternatif, çağdaş dinamik perspektiflere sahip, insanın insan tarafından sömürülmesine karşı, doğanın tahribine karşı, çocukların yarınlara güvenceyle bakabilecekleri, yaşanılabilir-katlanılabilir bir modeli önüne koymuş bir örgütlenme olacaktır. Bunun adını da açıkca koymak gerekir: Sosyalist Çağdaş Kürdistani bir parti... Bunun lamı cimi yok. sağa sola çekmenin, liberal rüzgarlar altında o yana bu yana savrulmanın gereği ve anlamı yok. Tutarlı ve açık bir politika belki kısa zaman dilimleri içinde görece gerilemelere neden olacaktır. Onun bunun kucağına oturulmadığı için, ekonomik sıkıntılar içinde sessiz sedasız kalacaktır, ama, tarih şahittir ki, ciddi ve teknik donanımlı bir kadro hareketi kitlelerin uzun vadede itibar edecekleri son duraktır.

Nereden başlamak gerekir? Bir kere yabancı bir dili yeni öğrenmiş birinin doğal olarak gösterdiği telafuz etme bozukluğundan kurtulmak gerekiyor. Kelimeleri, kavramları yerinde, zamanında ve içeriğine uygun telafuz etmek gerekir. Örneğin özeleştiri derken, horozlanmayı anlamamak gerekir. Birlik derken, patlıcanları, kabakları, sarımsakları üst üste ya da yan yana dizerek tırşik yapma huyundan arınmak gerekir. Sosyalizm derken de, asosyal yetmiş yıllık deneyimleri anımsa-mamak, anımsatmamak gerekiyor...

Renklerin karıştığı, ellerin ve parmakların çalıştığı bir ortamda gerekirse cepsiz pantalonlar diktirmek zahmetine katlanmak sağlıklı bir çıkışın ilk köşe taşı olacaktır. Örgütsel birliklerle Kürdistan'daki en geniş kitlelere ulaşabilmek için bağımsız bir iradeye, kendi gücüne güvenen bir kişiliğe, özgür çalışan beyinlere ihtiyaç var. Bir şeyler yapalım, kortejlerimizde kitleler yürüsün, namımız yürüsün mantığı bir şeydir, Kürdistan'ın dağını, taşını, kuşunu örgütleme, hasılı bir devrimi tüm ara bağlantılarıyla örgütleme başka bir şeydir. Bu anlamda renkleri kesin hatlarla ayırmak gerekmektedir. Ara tonlarda seyretme, yok olma tehdidi altındaki bir halkın evlatlarının işi olamaz, olmamalıdır...

Sürmekte olan Cephe çalışmaları ile, örgütsel birlik çalışmaları arasındaki fark açık hatlarla ortaya koyulmalıdır ki, kitleler sosyalistlerin nereye koştuklarını anlayabilsin. Yok eğer kelle sayısı artırma çabalarının ürünü olarak bir araya gelinecekse, tüm güçle Cephe çalışmalarına asılmak gerekir. Tersi açık bir provakasyondur...

Ayrıca kendine sosyalist demekle sosyalist olunmuyor. Sosyalizm bir yaşam biçimi, bir hayat anlayışı. Buna karar vermek ve sosyalizmi içeriğine uygun telafuz etmek günümüzün en yakıcı görevi. Şimdi, sosyalizm kavramını telafuz etmekte dahi ürküntü duyanlar, nasıl ve hangi gerekçeyle kitleler önünde, sosyalist bir alternatifi inşa edeceklerdir?

Öte yandan iyi bir tırşik ustası olmak bir şeydir, iyi bir örgütcü olmak başka bir şey. Bir takım örgütlerin toplamı sosyalist bir alternatifin çıkış noktası olamaz. Yani, Kawa+Rızgari-Yekbun gibi aritmetik bir toplam belki kısa vadede ajitatif çıkışlar sağlayabilir, ama, son tahlilde gürbüz bir çocuğun doğum sancılarını dahi yakalayamaz. Marksistlerin birlikten

Toptancı mantık kendi içinde görece tutarlılıklar taşısa da, ulusal kurtuluş aşamasında affedilmez bir haşerattır. Yamaları yorgan iplikleriyle sağlamlaştırarak, toptancılık mantığıyla biribirinden niteliksel ayrılıklar gösteren adımları "bu da aradan çıksın" mantığıyla oldu bittiye getirerek, idareyi maslahatla "namım yürüsün" gafletine kapılarak ulusal kurtuluşçu bir sosyalist alternatife ulaşabilmek çok güç, belki de olanaksız.

anladıkları, adların ve namların aritmetik birliği değildir. Marksistlerin birlik anlayışı ve mantığı, biribirine yamalanmış eklektik parçaların zoraki bir arada tutulması değil,ömrü biraz daha uzatma değil, tam tersine bu yapıların elenerek, örneğin, Kawa'daki, Rızgari'deki, Yekbun'daki sosyalistlerin bir araya getirilebilmesi rotasında durmaktadır. Tıpkı, marksizmin temel öngörülerinden biri olan devletin sönmesi gibi, bir dönem sonra örgütlerin kendilerini yadsımasıyla, giderek sönmesiyle ve gereksiz hale gelmesiyle, sosyalist kadroların önleri açılacaktır. Bunun için siyasal eylem pratiğini süratli bir şekilde artırmak gerekmektedir. Kadrolar pratik içinde yakınlaşarak, yaban otları pratik içinde ayıklanarak, sağlıklı uzun erimli bir partileşme hareketi doğabilir. Üç'lü, Beş'li çıkarmaya gerek yok. "Milli Koalisyon Partileri" kurmaya gerek yok. Uzun ve kalıcı hedeflere yönelik ciddi proğramlara ihtiyaç var...

Şimdi, Kürdistan'da bir takım örgütler sosyalist bir parti kurmak için bir araya geliyorlar. İyi, güzel. Örgüt enflasyonu azaldıkça Kürdistan'da renkler daha bir berraklaşacak. Sarı, zühtü sarısı olmaktan, kırmızı, pembeleşmekten, yeşil hizbullahlaşmaktan kurtulacak. Fakat, belirttiğimiz gibi ayırım noktalarını açık ortaya sermek gerekiyor. Örneğin adı işçi partisi olan PKK böylesine bir çalışma içinde neden değildir? Kendine sosyalistim, hatta Leninistim yakıştırmasını yapan PKK'nin durumunu çıkacak sosyalist bir örgütlenme açık ve net ortaya koymalıdır. Ve ya PSK neden sosyalist değildir ve neden bu çalışmalarda yoktur sorusuna da doğru cevap vermek gelecek örgütlenmelerin sıhhatli yürümesinin önemli bir noktasıdır.

Madem sosyalizme inanılmış. Sosyalist bir Kürdistan için kollar sıvanmış. O zaman, marksizmin verilerinden hareket etmek gerekiyor. Her kes, her şeyi aklına geldiği veya canı istediği gibi yorumlarsa, ortaya baş edilmeyecek bir manzara çıkar ki, bir daha yenilmeye tahamülü olmayan kürdistanlı kitlelerin hedefleri kararır, karartılır. Bilinmelidir ki, daldan dala atlayan kel aynak kuşlarını seyretmekten kitleler şaşı olmuş bir vaziyette. Artık hangi dala konulacağına karar vermek gerekmez mi?

Öte yandan, sosyalistler dünyanın en hümanist ve en mütevazi unsurları olmak zorundadırlar. Berlin duvarından yuvarlanan kerpiçlerden, kafamızda kırılmadık yer kalmamıştır. Öyleyse ciddi bir hesaplaşmanın kapılarını aralamak zorunlu bir görev. Bunun için Kürdistanlı sosyalistler ilkokul sıralarına oturma mütevaziliğini göstermek durumundadırlar. "Sosyalizmin Alfabesi" ile "Politzer'in Felsefesiyle" makinenin dikiş tutmasının mümkünatı yok. Hele hele teknolojik

Tıpkı, marksizmin temel öngörülerinden biri olan devletin sönmesi gibi, bir dönem sonra örgütlerin kendilerini yadsımasıyla, giderek sönmesiyle ve gereksiz hale gelmesiyle, sosyalist kadroların önleri açılacaktır. Bunun için siyasal eylem pratiğini süratli bir şekilde artırmak gerekmektedir. Kadrolar pratik içinde yakınlaşarak, yaban otları pratik içinde ayıklanarak, sağlıklı uzun erimli bir partileşme hareketi doğabilir. Üç'lü, Beş'li çıkarmaya gerek yok. "Milli Koalisyon Partileri" kurmaya gerek yok. Uzun ve kalıcı hedeflere yönelik ciddi proğramlara ihtiyaç var...

baskının dünyayı artık çıldırtma noktasına getirdiği günümüz şartlarında, samimi ve yürekli adımlarla geleceğimizin işleyen teorisini, -ülkemiz şartlarına indirmek değil- ülkemiz şartlarından kalkış yaparak inşa etme asli bir görev, görevin ötesinde ciddi bir sorumluluktur.

Gelin biraz daha somutlaşalım:

Doğan bir çocuğun hemen yürümesi nasıl bir mucize ise, birlik adımlarının niteliksel dönüşümlerini hemen beklemek böylesi bir mucizedir. İzlenecek yöntem kafalarda olgunlaştığı oranda, Kürdistanlı kitlelerin, hopla, kop arasında kalmış kitlelerin harekete geçirilmesi, emeklemekten, yürümeye geçiş sağlamaları olanaklı olacaktır. Sosyalistler bu nedenle önlerine en azından dört aşamalı bir süreç koymak zorundadırlar. Düşünün ki, bir yabancı dil öğreniyoruz. Bir insan kazanacağız. Bunun için normal bir insanın en azından dört devreli bir kursa, dört termine, dört etaba ihtiyacı vardır. Ülkemizin insanları için belki daha uzun zaman dilimlerine ihtiyaç olacaktır, ama biz somut bir noktadan kalkış yapmalıyız.

Sosyalist kimliğini açık-seçik savunan Kürdistanlılar, örgüt ayırımı gözetmeksizin ağır ve kararlı adımlarla etapları tamamladıkları oranda, ciddi bir çekim merkezine ulaşılmış olacıktır.

"4X4" şeklinde formüle edeceğimiz birlik yönteminde, ilk etap, sosyalizmin bir hayat felsefesi olduğuna kanaat getiren örgütlerin, en geniş delegasyonlarının bir araya getirilmesidir. "Kürdistanlı Sosyalistlerin Konferansı" geçmişin derli toplu bir özeleştirisi ile, Kürdistan'a yönelik kalıcı bir programatik düzeyle, hasılı kitleler nezdinde güven verebilecek bir birlik deklerasyonuyla kendilerini ortaya koymalıdırlar. Böylesine bir konferans sonucu ulaşılacak sosyalizmi en ince hatlarıyla ortaya koyan bir deklerasyon, güçlü bir çekim merkezinin kapılarını aralayacaktır.

Böylesi bir anlaşma düzeyinin ardından ikinci etap, güçlü bir yayının (illegal-legal) örgütlendirilmesidir. Kesintiye uğramayan, aksamayan, halkın anlayacağı bir espriye dayalı yayın, örgütleri ve kadroları biribirine yaklaştıracak, buz dağlarının erimesini sağlayacaktır.

Üçüncü etap ise, kadroların kendilerini deneyecekleri, ortak çamlışma alışkanlıkları kazanacakları legal alanlar ve diplomasidir. Ortak yayın, ardından ortak diplomasi ve kitle örgütlerinde ortak duruşla beslenmelidir.

Birlik kongresinin taçlandırılmasından önce, uygulanması gereken ve hayati önem arz eden dördüncü etap ise, askeri faaliyetlerin ortaklaştırılmasıdır. Örgüt ajitasyonunundan çıkarak, ordulaşma ajitasyonuna geçiş birlikler için zorunlu bir ön koşuldur.

Böylesi aşamalardan geçerek, kaynaşan kadroların, yamalı bohça gibi durmayacakları, ortak dile kavuşacakları ve bir kongre ile hak ve yetkilere kavuşacakları aşikardır.

Yol uzundur doğru. Kestirmeleri seçmek bugüne kadar pek yarar sağlamadı. Prosüdürü uygulamak, sağlıklı kurumlaşmaların önünü açacaktır.

Öte yandan sosyalist bir çekim merkezi, cephe çalışmalarını soyutlamamalıdır. En azından Kürdistan'da ciddi bir potansiyel güce sahip PKK'nin eli bırakılmamalı, İslami hareket ulusal kurtuluşun temel ittifakçısı olarak görülmelidir.

İzlenecek yöntem, atılacak adımlar konusunda açık yürekli olmak gerekir. Yamalanma anlayışından sıyrılarak, alternatif örgüt olma anlayışına ulaşmak gerekir.

Bütün bunlardan öte, Kürdistan'lı sosyalistler birlik tartışmalarının yoğunlaştığı günümüz koşullarında kendilerine üç samimi soru sormalı ve her üç soruya da üç samimi cevap vermelidirler:

-Koltuk değnekleri mi arıyoruz?
-Çin-Sovyet-Arnavutluk yörüngelerini kaybettik, bunun verdiği yalnızlıktan mı kurtulmak istiyoruz?
-Sürmekte olan "Cephe"çalışmalarını tıkayıp, "PKK'nin psikolojik ambargosundan"mı kurtulmak istiyoruz?
Yoksa ciddi, elit bir öncü çekim merkezi, bir kurumlaşma harekatını mı mayalayacağız...

Sorulara doğru cevaplar verdiğimiz oranda, sosyalizmin motoru su kaynatmaktan kurtulur!

J. Jêhat

Kurdistan'da Kadın İhlalleri!

MAYIS 94

7 Mayıs- Bingöl/Genç; Karzel mezrasını basan askerler 15 yaşındaki Keziban Kalka'yı öldürdüler.
14 Mayıs- Mardin/Derik; Devlet güçleri tarafından yapılan baskında gözaltına alınan ve gördüğü işkencelerden dolayı döl yatağı düşen 55 yaşındaki Sabiha Karakaş ve diğer yaşlı kadınlar, maddi durumları iyi olmadığı için tedavi olamıyorlar.
14 Mayıs (...); Geçirdiği trafik kazasında iki kaburgası ve eli kırılan 50 yaşındaki Asya Eriş'in tedavi parası olan 11 milyon lira ve 400 Mark'ına evlerini basan polisler tarafından örgüt parası denilerek el konuldu.
16 Mayıs- Bitlis/Tatvan; SSK Hastanesi'nde çalışan Nevin Çoban gözaltına alındı.
16 Mayıs- Bitlis/Ahlat; Yoğurtyemez Köyü'ne baskın düzenleyen devlet güçlerince gözaltına alınan Nazlı Aslan'dan henüz haber alınamıyor.
25 Mayıs- Diyarbakır/Bağlar; Fatih Mahallesi'nde bir eve baskın düzenlenen bir baskında gözaltına alınan Besra Yılgın (35), 12 saatlik yoğun işkenceden sonra serbest bırakıldı.
25 Mayıs- Adana; Ceyhan Özel tip cezaevi'nde tutuklu bulunan bir yakınını ziyarete giden Halime Aksu isimli yaşlı bir kadın jandarmalar tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.
27 Mayıs- Batman; 23 Mayıs günün gözaltına alınan 9 kişiden 7 kişi serbest bırakıldı. Serbest bırakılanlar gözaltı süresince yoğun işkence gördüklerini belirtirlerken, diğer iki kişi Bedia ve Emel adlı kişilerin gözaltında tutulduğunu belirtiyorlar.
27 Mayıs- Diyarbakır/Lice; Devlet güçlerince Derkam (Yukarı Kuru) Köyü'ne yapılan baskında gözaltına alınan Asiye Banisi (18), serbest bırakıldı.
28 Mayıs- Antalya; Gündüoğdu mahallesinde bir eve baskın düzenleyen Terörle Mücadele Ekipleri Rahime Ertan'ı (20), gözaltına aldığı gib çeyizlerine de el koydular.
29 Mayıs- İstanbul; Songül Polat'a gözaltındayken tecavüz edildi.
30 Mayıs Cizre; 13 Mayıs günü gözlatına alınan Şirin Koç'un gözaltı süresinin dolmasına rağmen hala serbest bırakılmadığı öğrenildi.

31 Mayıs Diyarbakır/Lice; Liçok ve Zenge köylerinde gözaltına alınan Rahime Pehlivan (65), Kıymet Kaya (25) ve beraberindeki iki kişi Lice Jandarma Taburu'nda tutuluyor. Rahime Pehlivan'ın gözaltına alınmadan önce hasta olduğu ve tedavi gördüğü öğrenildi.

HAZİRAN 1994

1 Haziran- Diyarbakır; Silvan'ın köylerine 25 Mayıs günü baskın düzenleyen devlet güçlerinin 12 yaşındaki 'NK'nın elbiselerini yırttıkları ve işkence yaptıkları öğrenildi.
1 Haziran- Batman; Bilayder Köyü'ne 30 mayıs günü baskın düzenleyen devlet güçleri 2 yaşındaki W.Y adlı çocuğu belden aşşağı yakarak yaraladılar.
29 Haziran- Bitlis; Merkeze bağlı Samo Köyü'ne operasyon düzenleyen askerler tarafından Emrullah Zeybek (10) ve Hikmet Argün (13) adlı çocuklar öldürüldü.
29 Haziran- Nusaybin; Bir mahalle arasına döşenen mayına basan 9, 10 ve 13 yaşlarında üç çocuk yaşamını yitirdi.
29 Haziran- Gebze; Gebze'deki evinde gözaltına alınan Sultan Doğan'ın yoğun işkencede olduğu öğrenildi.

TEMMUZ 1994

3 Temmuz- Ağrı; Zado (Eğribelen) Köyü'ne Ağrı Emniyet Müdürülüğü'ne bağlı sivil polisler tarafından düzenlenen baskında, polislerin aralarında Birgül Çabuk'unda bulunduğu kadınları dayaktan geçirip cinsel tacizde bulundukları öğrenildi.
6 Temmuz- Şırnak; Silopi ve Uludere İlçelerine bağlı köylerden devlet baskıları sonucu göç ederek Güney Kürdistan'a yerleşen köylüler burada da delet terörüne maruz kaldı. Türk askeri güçlerinin Güney Kürdistan'ın Şeranişe bölgesine attıkları bomba sonucu 15 yaşındaki Peyru Ören yaşamının yitirirken, aralarında Fatma Ören'inde bulunduğu 6 kadının yaralandığı bildirildi.
11 Temmuz- Mardin/Ömerli; Fafil (Beşikkaya) Köyü'nün 28 haziran günü devlet güçlerince basılp yakılmasından sonra köyden kaçan bir kişi, baskın sırasında 70 yaşındaki fosla adlı bir kadın ile 15 yaşındaki Hayri Yüksel'in açılan ateş sonucu öldürüldüğünü söyledi.
16 Temmuz-Batman; GAP Mahallesi'nde 13 temmuz günü polisler

www.arsiv.ozgur.org

tarafından düzenlenen baskında Zeynep Tilbe (45) gözaltına alındı.
17 Temmuz- Siirt; Merkeze bağlı Kıtmı (Yerlibahçe) Köyü'ne 15 Temmuz günü baskın düzenleyen Siirt Alay Komutanlığı'na bağlı askerler, köy halkını topladılar. Buna engel olmak isteyen kadınlar askerler tarafından dipçiklerle ve tekmelerle dövüldüler. Bu kadınlardan Şükrüye Aslan'ın kolunun ve dişinin kırıldığı öğrenildi.
17 temmuz- Adana; Topçular Toplama Kampı'nda doğum sancıları çeken Yayladere Köylülerinden Emine çeliköz isimli hamile kadının kamptan çıkarılmasına izin verilmediği gibi bunaltıcı sıcağın altında, kamp meydanında doğum yaptırıldığı ve askerlerinde doğum sancıları içindeki kadını izledikleri öğrenildi.
23 Temmuz- Elazığ; 13 Temmuz'dan bu yana sürdürlen operasyonlarda Gülsever Öztürk, Arzu Güder, Sultan Meriç (doktor), Cevriye Zarış gözaltına alındı. Bunlardan bir kısmı kaba dayak ve tehditten sonra serbest bırakılırken, Gülseven Öztürk'ün evine karakol kurulduğu öğrenildi.
24 Temmuz- Diyarbakır/Hani; Topçular Toplama Kampı'ndan kurtulan köylüler yerleştikleri Adana'da yaralarını sarmaya çalışıyorlar. 7Temmuz günü Şaloheyda Köyü'nün basılması sırasında topluca köy dışındaki Çemşel Köyü yşakınlarına götürülen köylülerden 70 yaşındaki Halime Aydın, 4 saat kızgın kumun üzerinde bekletildiklerini, 3 aylık torunu Ayhan'ın kızgın kum ve sıcak güneş altında kafa derisinin soyulduğunu ve yüzünün değişik yerlerinin yandığı belirtildi.
24 Temmuz- İstanbul; Kartal'da 20 Temmuz genel eylemi sırasında polislerin coplu saldırısı sonucu gözaltına alınanlardan Çiğdem Şahin (20) ve Güzel Şahin (43), İHD'de yaptıkları basın açıklamasında; işkence sonucu mide kanaması geçiren Güzel Şahin'in hastaneye kaldırılmadığını, Çiğdem Şahin'in ise darbeler sonucu sol kol kemiğinin çatladığını belirttiler.
28 Temmuz- Mardin; Merkeze bağlı Kürdise Köyü'nün 18 Temmuz günü askerler tarafından yakılmasından sonra Adana'da yakınlarındaki yakınlarının yanına göç edene köylüler, köyün yakılması esnasında askerlerin kendilerin işkence yapıldığını belirttiler. Köylülerden Şirin Çiçek'in 4 yaşındaki kızı Jiyan Çiçek'in saçlarını çakmakla yaktıklarını ve Şirin çiçek'in askerlerce ağaca asılarak boğmaya çalışıldığı öğrenildi.

AĞUSTOS 1994

3 Ağustos- Diyarbakır, Bismil'in Akpınar Mahallesi'deki evler devlet güçleri tarafından bambalanması sonucu Gültekin Acet (10), adındaki çocuk öldü. Nefise Acet (20) ve 4 yaşındaki A.A yaralandı.
8 Ağustos- Hakkari; Dağgöl mahallesi'ndeki Gülüreşk Baba Mezarlığı'nda kimliği belirlenemeyen, vücudunda işkence izleri bulunan 25 yaşlarında bir kadın cesedi bulundu.
9 Ağustos- Batman/Hasankeyf; Mervaniye Köyü'nde mayına basan Behiye Sincar isimli kadının ayağı koptu.
10 Ağustos- Diyarbakır; Topçular Toplama Kampı'nda doğum yapmak zorunda bırakılan Emine Çelik'in (38), bebeği öldü. Yine aynı kampta Züheyla Çelik'e askerler tarafından yoğun işkence yapıldığı öğrenildi.
11 Ağustos- Siirt/Eruh; Tılmışar (Çimenci) Köyü'nde devlet güçleri tarafından gözaltına alınan Çimen Çiçek'in (35), hayatından endişe ediliyor.
14 Ağustos- Diyarbakır/Kulp; Duderya (Kunuklu) Köyü'ne devlet güçleri tarafından düzenlenen bombalı saldırı sonucu Mümine Zümrüt (19), Hatici Coşkun (14) adlı kişiler öldü. Mugtezer Zümrüt (35) ve Habibe Coşkun adlı kadınlarda yaralandı.
15 Ağustos- İzmir; Özel timler tarafından bir eve yapılan baskın sonucu Xanime (17) ve Teyyibe (23) isimli kadınlar kurşunlanarak öldürüldüler.
16 Ağustos- Adana; Narlıca Mahallesi'nde gözlatına alınan Sevda Yıldırım ve Hangül Özbey gördükleri ağır işkence sonucu ahstaneye kaldırıldığı öğrenildi.
22 Ağustos- Batman; Pazaryeri Mahallesi'ndeki bir eve yapılan baskında Halime Balkan ve Hazal Balkan adlı kadınlar gözaltına alındı.
25 Ağustos- Diyarbakır/Dicle; Verdiyan Köyü'ne yapılan operasyon sonrası arta kalan mermilerin patlaması sonucu altı çocuk yaşamını yitirdi. Yaşamının yitiren çocuklar şunlar; Savaş Ateş (11), Halit (13) ve Bayram Güneş (13), Vedat Balta(12), İsa Can(15) ve ismi öğrenilemeyen bir çocuk.
26 Ağustos- Diyarbakır; Alipaşa Semti, Lalebey Mahallesi'nde satırlı saldırıya uğrayan Nazmiye Kazan Yaralandı. adana barbaros Mahallesi'nde 15 Ağustos'ta gözaltına alınan Hatice ve Fehime Sarkan adlı kişilerden haber alınamıyor.
26 Ağustos- Mardin; Özgür Ülke Muhabirlerinden Emine İğdi ve Hüsniye Tekin'in gözaltında ağır işekencelere maruz kaldıkları öğrenildi.
26 Ağustos- Güney Kürdistan'da KDP ve islami Güçler tarafından Nureddin ve Rarışwan Köyü'ne yaptıkları saldırı sonucu Emine Eli (25) adlı köylü kadın ağır yaralandı.
26 Ağustos- Batman/Gercüş; Hatun Kısmas (70) adındaki yaşlı kadın korucular tarafından köyünden kovuldu.
27 Ağustos- İstanbul; Hadep Maltepe İlçe Sekreteri Hakimiye Tunç gözlatına alındı.
29 Ağustos- Diyarbakır; İplik Mahallesi'ne yapılan baskın sonucu gözaltına alınan Hanife Tümrüt'ten haber alınamıyor.
30 Ağustos- Adana; Kürkçüler Cezaevi'nde bulunan 15 yaşındaki Adile Kuran'a itirafçı olması için cezaevi yöneticileri tarafından baskı yapılıyor.
31 Ağustos- Diyarbakır/Dağkapı; Süzan Pehlivan gözaltına alındı.
31 Ağustos- Erzincan/Çağlayan; Sığnak Köyünde Gülay Demir (23) PKK'ye üye olduğu gerekçesiyle tutuklandı.

BASKILAR BİTMİYOR

2 Eylül Cuma günü Kanarya Sögütlü Çeşme'de bir Kürt kadını komşuları tarafından dövüldü. B.Ç adındaki kadını çeşmeden su almak için sırada beklerken, o sırada komşuları sıra beklemeden su doldurunca itiraz etti. Bunun üzerine komşuları "Bu çeşme bizimdir, sen kim oluyorsun, bize sıraya gir dersin?" deyip Kürt kadını üzerine yürüyüp dövdüler. Arkasından da "Biz Türküz, yarın seni bıçaklayacağız" diyerek tehdit ettiler ve olay yerinden kaçarak uzaklaştılar.

"TİYATRO MEDYA" ULUSLARARASI TİYATRO FESTİVALİNE KATILDI.

Kuruluşundan -Ekim 1990- bugüne değin çalışmalarını sürdüren Kürt kadınları tiyatro grubu Tiyatro Medya " Ağustos'da Finlandiya'nın Temerfrors şehrinde yapılan Uluslararası Tiyatro Festivaline katıldı. Sunduğu gösterilerle çok kültürlü oluşumun bir parçası olurken politik tiyatro, ortak kültür kavramı üzerine tartışma gündemi oluşturuldu.
Serpil İnanç'ın oynadığı tek kişilik oyunda Meral Gündoğun reji asistanı, L. Asp senograf olarak yer aldı. Oyunun ana teması Kürt kadınının özgürlük, sevgi, aşk, kahramanlık türkülerini her türlü katliama karşın sürdürmesiydi. Ayrıca Tiyatro Medya tarafından Nordisk Forum'da başlatılan kampanya da ("Leyla Zana ve diğer milletvekillmerine özgürülük", "Türk turizmini boykot" ve "Katliama son") burada da sürdürüldü.
Jin Dergisi Haber Merkezi/Stockholm

EKB'DEN KAMUOYUNA ZORUNLU BİR AÇIKLAMA

Emeçi Kadınlar Birliği yaptıkları bir açıklamayla Özgürlük Dünyası okuru kadınların 22.8.1994 tarihenden itibaren kendileriyle hiçbir bağının kalmadığını kamuoyuna açıkladı.Özgürlük Dünyası okuru kadınların EKB'yi kendi yedeklerinde gördüklerini "EKB bizi" diye ortaya çıkmalarını tipik bir "yavuz hırsızı" anlayışına düştüklerini belirttiler. Yine bu "çevrenin üç, beş taraftarı kadınla tüm grupları karşısına alarak EKB ismini kullanmalarına izin vermeyeceğimizi, EKB adını kullandıkları her alanda siyasal teşhir yapacağımızı devrimci-demokrat kamuoyuna duyuruyoruz." dediler.
Stêrka Rizgarî/İSTANBUL

www.arsivkurdi.org

DEP MİLLETVEKİLLERİNİN SAVUNMA STRATEJİSİ NE OLMALIYDI?

Gerek iç ve gerekse uluslararası kamuoyunun ilgiyle beklediği DEP davası ne yazık ki; bir savunma stratejisinin yokluğu nedeniyle, umulanın aksine sömürgecilerin yargılandığı bir platforma dönüştürülemedi.

DEP Davası'nın TC'nin Kürdistan politikalarının, özel savaşın teşhir edileceği bir platform olacağına dair öngörüler bu nedenle iyi niyetli beklentiler olarak kaldı.

DEP milletvekillerinin TBMM tarafından dokunulmazlıklarının kaldırılarak, apar topar polise teslim edilmeleri, ardından cezaevine gönderilmeleri; sonuçta DGM'de "idam istemiyle" yargılanmaları, Kürdistan'da yürütülen kirli sömürge savaşının en üst yansımalarından biridir. Böylelikle aslında TC, "TBMM'nin Türk ve Kürtlerin ortak temsil organı" olduğuna dair Lozan'dan beri sürdürdükleri safsataya bizzat kendi elleriye son vermiş oldu!

TC Devleti, Kürt ulusuna hiçbir açık ve yasal platformda dahi söz ve hayat hakkı tanımadığını lian etti. Denilebilirki, DEP Davası, öteden beri TC palamentosunun Kürt ulusu açısından hiçbir meşruiyetinin bulnmadığını savunan devrimcileri bir kez daha doğrulamıştır.

DEP milletvekillerinin sırf konuşmaları ve siyasal görüşleri nedeniyle dokunulmazlıklarının kaldırılıp, idamla yargılanmaları; Kürt ulusal demokratik muhalefeti içinde birçokları için her zaman bir "çözüm" ve "umut" kapısı olarak duran parlamenterizme ağır darbe vurmuştur.

SHP, nasıl 7 Kürt milletvekilini Paris Kürt Konferansı'na katıldıkları için ihraç ederek; Kürtlerin sosyaldemokrat Kemalist düzen partilerinden kopuşmalarını, HEP, DEP gibi ayrı örgütlenme süreçlerini hızlandırmışsa; DEP milletvekillerinin Dokunulmazlıklarını kaldırarak da TBMM, Kürdistan Ulusal Meclisine giden süreçleri hızlandırmıştır.

Kuşkusuz bütün bu olgular TC'nin KUKM'yi "demokratikleşme adı altında legalleştirme ve ehlileştirme programlarını" terkettiği ya da KUKM içindeki kimi kesimlerin parlamenterist-legalist birlikçilikten vazgeçtikleri anlamına gelmiyor. Fakat süregiden kanlı sömürge savaşının, böyle yumuşak eklemlenme alanlarını her geçen gün daha çok daralttığını, politikalarda kırılganlığın arttığını gösteriyor.

DEP Davası, Batı diplomasilerinin TC'ye gerilla mücadelesini tasviye etmeleri için verdikleri avansın bitmekte oluşuna ve uluslararası destek grafiğinin başaşağı düşüşüne denk de gelmektedir. Bu ve benzeri sayılabilecek pek çok olay ve nedenden ötürü DEP davası, TC'nin kendisini zora soktuğu ve sömürgeci politikaların teşhiri içir elverişli bir ortam oluşturmaktaydı.

Fakat, gerek tutuklu milletvekilleri ve gerekse avukatların izledikleri savunma çizgisi DEP Davası'nı, TC için korkulu bir rüya olmaktan çıkardı. Bunun nedeni, davanın göreceği uluslararası etki ile yetinip, TC'nin yargılanacağı bir savunma stratejisi saptanmamasıdır.

Strateji yerine geri taktiklere yığınından bahsedilebilir. Geridir, çünkü bunlar kasaba avukatı mantığını aşmış görünmüyor. Bu taktikler, sanıkların tahliye edilmesi beklentisine dayanıyor. Bu nedenle de mahkeme heyetlerini kışkırtacak, tahliyeye mani olabilecek yaklaşımlardan uzak durulmasını örgütleyen bir anlayıştır. Hukuk tekniğinin ayrıntılarında savcılarla dolaşır; fakat mahkemeyle uzlaşır ve onu "hakem" olarak yüceltir.

Bu anlayış nedeniyledir ki, olması gereken siyasi savunma düzeyi, milletvekillerinin tek tek kişisel ve hukuki savunma düzeylerine çekilmiştir. Milletvekilleri suçlamalara karşı bire bir cevap verme telaşına düşerek DGM savcılığının çizdiği hukuksal çerçeveye hapsolmuşlardır. Oysa KUKM, siyasi savunma geleneği daha 1971'de DDKO savunmalarıyla Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde başlatmıştı. Bu gelenek o günlerden bu günlere onlarca dava da, 12 Eylül yargılanmalarında, DGM'lerde sürdürülüp geliştirilmiştir. Yargılamalar siyasidir, savunmaların esası da siyasi olmak zorundadır. KUKM'nin geldiği bu çizgi böylesi uluslararası öneme sahip bir yargılanmada geri çekilmemeliydi.

Çok daha elverişsiz koşullarda kazanılan siyasi savunma mevzilerinin TC'nin kendiliğinden bile teşhir olduğu bu koşullarda kişisel savunmalara dönüşmesi DEP yargılananları açısından talihsizlik!

Birincisi: DEP Davası, TC'nin Kürt ulusuna karşı yürüttüğü topyekün savaşın bir uzantısı ise, bu saldırıya verilecek yanıt da kollektif olmalıydı. DEP milletvekilleri kişisel değil ortak bir savunma hazırlayarak işe başlamalıydılar.

Yargılamada yakalanması gereken stratejik halka ise yargılamanın meşruiyeti konusudur. DEP davasının stratejisi yargılamanın gayri meşruluğu ve reddi eksenine oturtulmak zorundaydı. DEP milletvekilleri ve avukatlar DGM'de yargılanmayı kabul etmiş olmakla daha başından insiyatifi terketmiş oldular.

Milletvekillerinin yapmaları gereken, seçilmiş halk temsilcileri olarak dokunulmazlıklarının kaldırılmasından idamla yargılanmalarına kadar geçen hiçbir hukuki prosedürü tanımamak, yargılanmayı kabul etmemek, DGM'leri boykot etmek ve TC'nin uluslararası hukuka göre yargılanacağı bir alana doğru iterek, bunun siyasal yolunu açmaktı...

DGM'de yargılanmanın kabulü, sömürgecilerin kumpasını meşrulaştırmakla kalmadı, aynı anda, birçok gazeteci, yazar, yayıncı ile birlikte birlerce DGM sanığının, DGM'leri boykot ederek duruşmalara çıkmadıkları ve sömürgeci yargı erkini zorladıkları bir ortamda bu eylemi baltalamış oldu. Milletvekilleri kendilerinin politik meşruiyetine zemin olan kitlesel siyasi tavrın gerisine düştüler... Ne yazık ki birkez daha...

Bu tutumlar davayı sömürgeciler lehine çeviren stratejik bir hatadır.

DGM heyeti ise anlayışını daha ilk gün ortaya koyarak "ihsas-ı rey"de bulundu. Üç gün boyunca iddianamenin satır satır okutulmasının amacı açıktır ki, gözlemci heyetlerin ilgisi ve sabrını kırmaktı. Nihayet sanıkların savunmalarına sıra geldiğinde "maksat hasıl olmuş", hatta savcıların avukatlara külhanbeylik taslayıp, yargıçlara yönelik "çay ve şeker" gibiyiz muhabbetlerine kadar varılmıştı.

Üçüncüsü:-kısmen Hatip Dicle ve Leyla Zana ayrık olmak üzere- siyasi savunma yerine hukuki savunma zemininde durulmasıdır. Siyasi savunma düzeyi ise DEP çizgisinin de gerisindedir.

Sonuç olarak, DEP duruşmaları ilk etabıyla sömürgeci TC'nin yargılandığı uluslararası bir platform haline getirme ve kimi yayın organlarında "DEP Davası'nda TC'nin yargılandığı" yolundaki yorumlarsa, bu kendiliğinden durumu anlatıyor. Ama, yargılananlar açısından bir başarı söz konusu değil. Çünkü, iddianameye sorgu veilk duruşmalarda ortaya çıkan manzara, TC'nin kendi meşruiyet alanıdır. Bu da TC'nin KUKM'ye çekmek istediği ehlileştirme, legalleştirme boyutunda duruyor.

TC'nin DEP yargılamasıyla bundan sonra yapmak isteyeceği şey, öncelikle şovenist histeriyi tatmin etmektir. Sonuçta yasal düzenlemeler ve salıvermelerle tatlıya bağlayarak da "hukuk devleti" ve "demokratikleşme" görüntüleriyle siyasi icraatlerini güçlendirmiş olmayı düşünüyor... Görünen gidiş budur.

DEP Davasında Kürt tarafının bundan sonra takınacağı tutum, belki uğranılan zararı telafi etmez. ama yanlışda da ısrar edilmemelidir. Öncelikle şimdiye kadar savunma taktiklerini belirleyen hukukçular davadan çekilmelidir. Savunma stratejisini, DGM'nin reddi ve yargılamaların uluslararası hukuka göre, uluslararası mahkemelerde görülmesi yörüngesine oturtulmalıdır.

Şurasını unutmamak gerekir; DEP-Davasında yargılayan ve yargılanan taraflar zahiridir. Yargılayan DGM'nin filanca yargıcı ya da filanca savcısı değildir; TC sömürgecileridir.

Yargılananlar ise DEP milletvekilleri değil Kürt ulusudur... DEP milletvekilleri kendilerinin yargılanmasına belki kişisel olarak izin verebilirler; ama Kürt ulusunun yargılanmasına izin veremezler.

Bu davada yargılanması ve mahkum edilmesi gereken TC sömürgeciliğidir.

Can Erzin

ARYA Sanat ve Kültür Merkezi KAPATILAMAZ!

Arya Kültür ve Sanat Merkezi'nin İzmir "Terörle Mücadele Ekipleri" tarafından basılarak, birçok çalışanı ve üyesinin gözaltına alınması, işkencelerden geçirilmesi, merkezin yağma ve talan edilmesi, çeşitli yurtsever ve demokrat kurum ve kuruluş tarafından protesto edilmeye devam ediyor.

Yurtsever - Devrimci - Demokrat Sanatçılar Birliği yaptıkları basın açıklamasında; "Geçtiğimiz günlerde, İzmir'de kurulmuş bulunan ve Kürt kültürü ile ilgili çalışmalar yürüten 'ARYA KÜLTÜR MERKEZİ' polis tarafından basılarak kapatıldı. Kültür merkezine yapılan baskında yine her zaman olduğu gibi insanlar gözaltına alındı, eşyalar tahrip edildi ya da kimi kültürel ürünler suç unsuru var sayılarak el konuldu."ğu belirtilerek ; "Bizler 'YURTSEVER-DEVRİMCİ-DEMOKRAT SANATÇILAR' olarak bu baskıları nefretle kınıyoruz. Bütün bu baskılar, saldırganların, savaş kışkırtıcılarının ve onların saldırgan kültürlerinin yok olmasını, yerine barışçı halk yığınlarının ve kültürlerinin almasının engelleyemeyecektir. Halklarımızın kültürü egemenlerin çürüyüp kokuşmuş yasalarını yenecektir." denildi.

Ayrıca, Arya Kültür ve Sanat Merkezi ile dayanışmak amacıyla "ARYA İLE DAYANIŞMA KOMİTESİ" adıyla bir dayanışma komitesinin kurulduğu öğrenildi. Bu komite yaptığı basın açıklamasında; "ARYA KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ" 19.9.1193 günü "Topyekün Savaşa Karşı, Topyekün Direnişin"kültür-sanat ayağını oluşturmak amacıyla faaliyetlerine başladı." ğı belirtildi. ARYA'nın 2 ay gibi kısa bir sürede hızla kurumlaşarak çeşitli konularda komisyonlar ve birimler oluşturduğu, bir çok panel ve eğitim seminerleri düzenlediği ve çeşitli festivallerde, müzik ve folklor ekipleriyle temsil edildiğine değinilerek, Arya Kültür ve Sanat Merkezi'nin basılarak üyelerinin ve yönetecilerinin gözaltına alınması, ağır işkencelere maruz kalmaları protesto edildi.

Açıklamada; "Uzun süredir Kürt kültürünü, sanatını, folklorünü, müziğini yaygınlaştırmaya çalışan ve bu süreçte birçok zorluklarla karşılaşan ARYA KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ, MKM ve diğer kültür kurumlarına yönelik bu saldırılar boşa çıkarılacaktır.

Biz biliyoruz ki, sömürgeci devletin meşru ve demokratik alanlarımızı dinamitlemeye gücü yetmeyecektir. KUKM tarihsel ve toplumsal bir haklılık temelinde yükselmektedir. Bu saldırıları şiddetle lanetliyor, tüm devrimci, demokrat, yurtsever kesimleri Kürt ulusunun Anti-sömürgeci ulusal demokratik mücadelesinde önemli bir mevzi olan kültür kurumları ile dayanışma içinde olmaya çağırıyoruz." denildi.

ARYA KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ'ne yapılan saldırıyı ve kapatmayı kınadıklarını belirten kurumlar:

Sanatçılar Birliği, Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı, Koma Şivda Müzik Grubu, Evrensel Kültür Merkezi, Mezopotamya Kültür ve Sanat Merkezi, Genç Ekin Ve Sanat Merkezi, Ortaköy Kültür ve Sanat Merkezi, Yüz Çiçek Açsın Kültür ve Sanat Merkezi, Emekçi Kadınlar Birliği Kültür ve Sanat Merkezi, HADEP PM. Üyesi Ali Beyköylü,HADEP Bağcılar İlçe Örgütü, Seroranat Müzik Grubu, Ahuramazda Müzik Grubu, Koma Gerzan, Dengê Azadi Gazetesi, Jiyana Nû Gazetesi, Medya Güneşi Gazetesi, Stêrka Rizgarî Dergisi ve Komal Yayınevi.

İSTANBUL'DAN ANKARA'YA DÜŞÜNCEYE ÖZGÜRLÜK İÇİN YÜRÜYÜŞ...

İstanbul İHD ile ÇHD'nin düzenlediği "Düşünceye Özgürlük Yürüyüşü" 29 Eylül'de İHD önünden Taksim'e kadar yapılan bir yürüyüşle başladı. 30 Eylül'de Ankara'da bitirildi. Yürüyüş öncesi İHD ve ÇHD tarafından yapılan basın açıklamasında;

"Mevcut hukuk düzeni, düşünceyi ve düşüncenin ifadesini cezai yaptırımlarla karşılamaktadır. 'Resmi düşünce'yi yaşamın her alanında hakim kılmak isteyen egemen devlet anlayışı, tek tip insan yaratmak gibi çağdışı anlayış uğruna muhalif düşünceye sahip insanlar faili meçhul cinayetlere kurban verilmekte, cezaevlerine doldurulmaktadır.

Bizler, insan hakları savunucuları ve hukukçular olarak, insan hakları alanında oluşturulan hukuki normlara uygun hak ve özgürlükler sisteminin hayata geçirilmesini hukuk devleti olmanın olmazsa olmaz koşulu olarak görüyoruz. TBMM'ni bu konuda acil önlemler almaya çağırıyoruz.

Bu amaçla bir süredir sürdürdüğümüz imza kampanyası sonucunda topladığımız imzaları, Demokratik kitle örgütleri temsilcileri, sendikacılar, milletvekilleri, sanatçılar ve aydınlardan oluşan bir kurulla 29.9.1994 günü TBMM Başkanlığı'na ve Adalet Bakanlığı'na iletmek üzere Ankara'ya götürüyoruz." denildi.

Yürüyüşe, Zuhal Olcay, Halil Ergün gibi bazı sanatçılar yanında aydınlar, sendikacılar, yayıncılar ve demokratik kitle örgütleri katıldı.

Yürüyüş İstanbul'dan otobüse binilerek Kocaeli'ne kadar devam edildi. Ankara'da Meclis Başkan Vekili Kamer Genç karşıladı. Kamer Genç'e 30 bin imzalı dilekçe verildi. Daha sonra Adalet Bakanı Mehmet Moğoltay ile görüşüldü. Görüşme sırasında Ali Beyköylü, Hadep Genel Başkan Yardımcısı Osman Özçelik,Hikmet Fidan; "TC parlamentosu sömürgeci bir parlamentodur. Kürtler üzerindeki katliamlar, sürgünler, sıkıyönetim ilanları, kanunlar bu parlamentodan çıkmaktadır. Böyle bir parlamento'dan hiçbir beklentimiz, yoktur." diyerek görüşmeye gitmediler.

Stêrka Rizgarî/ İSTANBUL

DİYARBAKIR ZİNDANINDA İLK KİTLESEL DİRENİŞ!

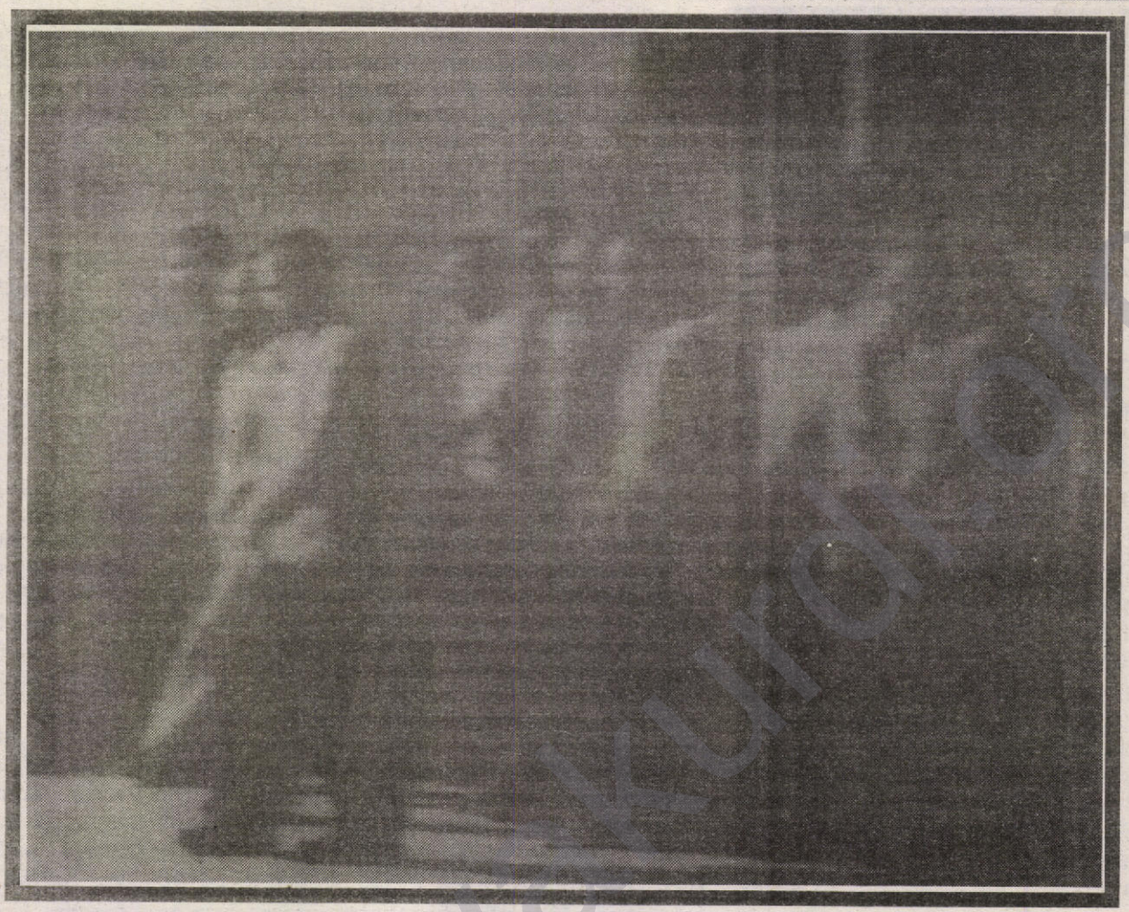

5 Eylül 1983'ün Anatomisi!

GİRİŞ

Bilindiği gibi Türkiye'de cezaevlerinin koşulları çok zordur. Cezaevleri sadece "özgürlükten yoksun bırakılma" yerleri değil, aynı zamanda "caydırma, yozlaştırma" ve "tedip" evleridir. Bu yapıya uyarlı olarak 1980 sonrası uygulamalarda, en barbar, en vahşi biçimiyle Diyarbakır Askeri Cezaevi de yerini almıştı. Diyarbakır Cezaevi'nin Kürdistan' da olması daha da azgın uygulamaların yapılmasını sağlamıştır...

Cezaevlerinde özgürlüğünüz ile birlikte kişiliğiniz ve düşünceniz de hapsolur. Bu o kadar genişler ki, ailenizi, varsa aşiretinizi ve bir bütün olarak ilçenizi, kasabanızı, ilinizi de kapsar. Sizinle birlikte onlarda acı çeker, itilip kalkılırlar, horlanır, dayak yer, işkence edilirler.. Görüşler, mektuplaşma, yargılanma, soruşturma hemen hepsi, en ilkel yöntemlerle gerçekleşir. İnsan onuruna, haysiyetine dayalı ne varsa ayaklar altına alınır. Her şey kaba kuvvete dayalıdır. Siz hiç bir delil olmaksızın suçlusunuz. Bunlar yetmezmiş gibi, bilinçli bilinçsiz birçok hastalık edinirsiniz, askerlerin ve subayların hoyrat, cinsel sapık ve manyak fantazilerinin, düşlerinin esiri ve kurbanı olursunuz.
Buralarda birçok alışkanlıklar edinirsiniz, eğer kendinizi koruyamazsanız, ki birçok şey iradeniz dışındadır, "tedip" yerine suç sizde olgunlaşır, güçlenir, bir süre sonra kendinizi suçlu sayarsınız ve olan-bitenlere rıza gösterirsiniz. Sizi yaptıklarınızdan pişmanlığa götürmek içih her şey denenir, bu da yetmezse ölümle yaşamınız noktalanır.
Suç buralarda "modernleştirilir"! Siyasi olmayan birçok suçlunun çeride reddetiği birçok şeyi, dışarı çıkınca daha örgütlü yaptığına rastlarsınız.. Suçun kaçamak yolları, yasal duruma uydurulan biçimleri burada öğretilir. Rüşvet, iltimas, adam kayırma vb.. tüm boyutları ile meşrulaşır. Geleceğinizden ancak bu yollara ve müesseselere iman ederek emin olabilirsiniz !
Suç ve suçlu cezaevlerinde örgütlendirilir. Çünkü, devletin buna ihtiyacı vardır. Tersi durumda kendini koruyamaz, polisini, askerini ayakta tutamaz. Polis, cezaevi yönetimi ve adliye her şeyde ortaktır. En rütbeli subaylar bu örgütlenmenin tepesinde durur,emekliliklerinde metropol bölgelerde rahat yaşamak için görev zamanlarını çok iyi değerlendirirler..
İnsan haysiyeti ile vurgunun at başı gittiği yerlerdir cezaevleri.. İnsan kişiliği burada zedelenir. Irza geçmeler, uyuşturucu kullanımı, hastalıklar vb.. burada gelişir, geliştirilir ve daha da bilenir. İçeride büyük patronları ve onların yardımcılarını bulamazsınız. Her ne hikmetse buralara hep zavallı insanlar doluşturulur..
Türkiye'de cezaevlerinde tüm sağlık koşullarını yitirirsiniz, buralar insanın imha edildiği yerlerdir. İnsan öylesine imha edilir ki, toplumun dışına atılır. Burada para her şeyi çözücüdür. Parası olan ırz düşmanları, kaçakçılar, rüşvetçiler, uyuşturucu satıcıları, tüccarlar; cepçisi, hapçısı, torbacısı vb.. hepsi burada rahat bir yaşam sürerler..
Sıkıyönetim de bu cezaevlerini kullanır... Ayrıca, ek olarak gözetim evleri ve askeri cezaevleri de oluşturur. Sıkıyönetim, cezaevlerini daha da disipline eder ve istediğini elde edemeyince de kamuoyuna "ayaklanma var, isyan var" çağrılarında bulunur, kendi yöntemlerini daha da rahat uygular. Sık sık sürgün yaşanır. Sakatlanma, ölüm olayları günlük vakalardır...

Arşiv Kurdi.org

Sıkıyönetim cezaevlerinde herşeye karşın bir ortak yaşam ve direniş her zaman olduğundan, uygulamalar amacına ulaşmaz. Açlık grevleri, ölüm oruçlarını alt edemeyince açıklamalarda bulunur ve tutuklu ya da hükümlüleri böler. Uslu olanlarla olmayanları ayırır ve aralarına her uygulamada ayrıcalık koyar. Ama, onunla olan veya olmayan sonuçta aynı kaba konulur! Ne de olsa Kürdistan'da herkes suçludur!
Sıkıyönetim çezaevleri binlerce insanı içine almış, sakat sırakmış, hamur gibi evirip çevirerek, yutmuştur. Birçok insan öldürülmüştür. Birçok insan kişiliksizleştirilmiş, ajanlaştırılmıştır. Yalan beyanlara itiraflara zorlanmıştır. Amacına ulaşamayan devlet bu kez dışarıda da aynı yöntemlerle provokasyonlarına devam etmiştir. (...)
Sıkıyönetim zındanlarının arasında Diyarbekir Zındanı başlı başına ele alınması gereken bir vahşet ve barbarlık örneğidir.... Dünyadaki sayılı İnsan mezbahaları ve işkence merkezlerine, taş çıkartacak cinstendir...

• DİYARBEKİR ZINDANI'NIN FARKLI YANLARI •

Diyarbakır Zındanı'nın diğer Sıkıyönetim zındanlarından da somut farklılıklarını sıralarsak;
1. Diyarbakırda Zındanın'daki uygulama her zaman askeri bir harekat olarak, devletin Kürdistan siyaseti nedeniyle özel bir uygulamadır.
2.Diyarbakır Zındanı'nda Kürtlerin asimilasyonu, katliamı, jenosid ve imhası gerçekleştirilmiştir.
3. Kürtlerin kendi dilleri Kürtçe ile konuşmaları yasaklanmıştır. Türkçe konuşma, haberleşme, eğitim zorunluluğu konulmuştur. Bu dünyada eşi emsali olmayan bir uygulamadır. İşkence ve dayağın en önemli gerekçesi insanların Türkçeyi bilmemeleridir. Bu nedenle insanlar dövülmüş, sövülmüş, sakat bırakılmış ve öldürülmüşlerdir.
4.Merkezi yayın, kitap ve gazeteler Türk milliyetçiliğinin ve ırkçılığının açık bir propagandası ola- rak, zor, dayak, ilaç vermeme, aç bırakma gibi uygulamaların nedeni olmuştur.
5.Diyarbakır Zındanı bir esir kampı gibi yönetilmiş, sabah 7'den akşam 7'ye kadar cop ve açlık altında askeri eğitim yaptırılmıştır. Tüm işler angarya olarak sürdürülmüştür.
6. Diyarbekir'deki uygulamalar, Türk "Sol"u gruplarının azlığı ve sağ gruplardan sanık bulunmaması nedeniyle salt Kürtlere yapılan ayrıcalıklı uygulamalardır. Bu uygulamalar aşırı şiddete dönüşmüştür. Türk unsurlar ise Kürt siyasetlerden olsalar bile özel olarak korunmuş, milliyetçi bir anlayış egemen kılınmıştır.
7.Diyarbakır zındanında direnen ya da direnmeyen unsur arasında genel olarak fark konulmamış, bütün olarak uygulama yapılmıştır.
8.Cezaevinin içinde, hakkında hüküm verilmiş olsa bile insanlar yeniden polis soruşturmasına alınmış, cezaevinde de birçok soruşturma merkezi kurulmuş, her türlü işkence uygulanmış ve denenmiştir. Birçok kişinin beyanları zorla değiştirilerek, yeni davalar açılmış, ağır cezalar verilmiştir.
9. Savunma hakkı tamamen yasaklanmış, gerek kişisel ve gerekse kitlesel büyük direnişlerden sonra bile ancak idarenin kontrolü altında savunmalar yapılabilmiş, içerideki uygulamaların açıklanmaması şartı konulmuştur. Sadece kağıt ve kalem verilerek, hasta, yorgun, sakat insanlara "hikaye tarzında" savunma yapmaları önerilmiştir. Birçok sanık hakkındaki iddiayı ve delilleri bile bilmeden savunma yapmak zorunda kalmış ya da savunma yapamadan cezalandırılmıştır.
10.Düzenli askeri birliklerde bile görülmeyen ağırlıkta, yorucu, sakat bırakıcı askeri eğitim uygulanmıştır.
11. Dayağın her çeşidi uygulanmıştır. Anlatılanlara zor inanılır , ama gerçektir! Her seferinde ellere ve ayaklara 60-70 defa kalaslarla vurulduğu görülmüştür. Bu uygulamada kazma sapları, kalaslar parçalanmıştır.. Ayrıca, Askı, tekme, tokat vb.. her şey uygulanmıştır. Cezaevinden polis soruşturmasına gidenler, oradaki uygulamaları basit karşılamış ve umursamaz olmuşlardır
12. İnsanlar, en doğal hakları olan ekmek, su, uyku, havasızlık, güneş vb.. ' den yoksun bırakılmış, bu doğal ihtiyaçlar işkence aracı olarak kullanılmıştır. İnsanlar bu doğal ihtiyaçlarını kullanmak için Türkleşme, itiraf yapma, başkasının üzerine suç atma vb'ye zorunlu bırakılmışlardır.
13. Birçok insanımızın ırzına geçilmiştir! Cezaevi'nin bu iğrenç uygulamasını zihinlerden silmek olanaksızdır. Kadınlarımıza askerlerin toplu saldırıları olmuş, bu manzaraları zorla seyrettirdikleri için, insanlar üzerinde ağır psikolojik tahribat yaratmıştır.
14. Zorla ifade değiştirme, zorla görüşe çıkarma, sahte belge imzalatma, yanlış ilaç kullandırma vb.' uygulanmaştır.
15. Zorla sünnet yaptırılmış, bu konuda haysiyet kırıcı uygulamalar gerçekleştirilmiştir.
16. Görüşçülere dışarıda ve görüş sırasında askeri eğitim uygulanmış, esas duruşta görüş yaptırılmıştır.
17. Uygulamalar kamuoyundan ısrarla saklanmış, TV programları ve gazete röportajları sık sık gerçekleştirilerek, durum gizlenmeye çalışılmıştır. Bütün cezaevi görüntüleri Diyarbakır'dan verilmiş, basın merkezi olmamasına karşın bu durum hiç kimsenin ilgisini çekmemiştir ..
18.Diyarbakır Zındanı1985'lerin sonlarına kadar 83 kişiyi katletmiştir! % 16 'ya varan tüberküloz salgını, birçok insanın sakat kalması, psikolojik olarak birçok insanın hastalanması, tanınmaz hale gelmesinin ise haddi-hesabı yoktur. Dayak ve işkenceden ötürü dışarı çıkanların da birçok hastalığa tutularak, ellerinden, vücutlarının birçok yerinden sakatlanmışlardır.
19. Çocuk koğuşunun durumu ise çok daha vahimdir! Hepsi zorla namaz kılan, oruç tutan ve askerlerin sulandıkları, kendilerini tatmin ettikleri birer kobay durumuna sokulmuşlardır. Bu konuda itirafçı ve idarenin adamı olan birçok tutuklu da aracı olmuş, aynı uygulamaları yapmışlardır..

• DİRENİŞİN NEDENLERİ •

Diyarbakır Cezaevi'nde artık yaşam çekilmez bir hal almış, insan hayatı anlamsızlaşmıştı. Cezaevi yöneticileri sürekli ve sistemli olarak; "Sizi hiç kimse kurtaramaz. Sizi terbiye edip annenize, ailenize göndereceğiz. 50 adam ise terbiye olmaz adamlardır, onları kendi elimizle asacağız. ." şeklinde telkinlerle demoralizasyon had safhadaydı ve durum oldukça umutsuzdu! Hoparlörler "Kahpe Yunan, kahpe Moskof, yüzü gülmez üvey ana gibisin" teraneleriyle Cezaevi'ni titretiyordu.
Şartların oldukça kötü olduğu ortamda, 5 Eylül direnişi kendiliğinden oluştu. Artık bu zulüm, bu vahşet insanların canına tak etmişti. Zaten idare de her gün meydana gelen ölüm olaylarından sonra durumu düzeltmeye çalışıyordu, ama 5 Eylül onları da ansızın yakalamıştı. direnişle düzeltme idarenin ve yukarının işine gelmiyordu..
Daha önce de belirttiğimiz gibi, 5 Eylül'e gelindiğinde Diyarbekir Zındanı bir cezaevinden ziyade, resmen bir ESİR KAMPI'nı andırıyordu.. İnsan manzaraları korkunçtu. Herkes tanınmaz hale ge-tirilmişti. Tutuklu ve hükümlülerin önünde iki yol vardı:
Birincisi; **Ö l ü m d ü..** Bu gidişle bu yolun seçilmesine gerek kalmıyor, hergün bir-iki ölüm gerçekyeşiyordu zaten..
İkincisi; **D i r e n m e k t i..** Bazı arkadaşlar kendilerini yakıyor, bazıları intihar ediyordu..Kişisel direnmeler başlamıştı.
Ama, bu yöntemler cezaevini kurtaramazdı. Önemli olan kitlesel direnmeyi örgütlemek ve bu vahşi uygulamaya son vermek, onurumuzu kurtarmaktı. Bu nasıl gerçekleşebilirdi ? Sorun burada kilitlenmişti. Direniş için idarenin yaptıkları yetmiyor muydu ? Daha neler olmalıydı ?
Bütün haberleşme, örgütlenme olanakları elimizden alınmış, gıdasız, bitkin, sakat vaziyette; umutsuz günler yaşanıyordu... Yorgunduk...
Korku her tarafa sinmişti...
Kimse bu koşullardan kurtulabileceğimizi umut etmiyordu, edenler ise azınlıktaydılar. Moral vermek yetmiyordu. Morali yükseltme amaçlı anlatımlar ciddiye alınmıyor, kuşku ile bakılıyordu. Sorun bir provokasyona kapılmamak, yeniden yeniden oyunlara gelmemekti.
Genel olarak cezaevinde bilinç düzeyi çok düşüktü. Zaman ve mekandan soyutlama hafıza zayıflaması yaratmış, bilinç daha da körleşmişti. Kitle Sinmişti. MİT, polis, idare üçgeninde üstüne üstlük hainler, itirafçılar işimizi daha da güçleştiriyordu..
İtiraflar ciddi boyutlardaydı ve İtirafa düşmemek için herkes kişisel kurtuluş yolu arıyordu. En azından kişiliğin korunması, itiraf etmemek, idarenin adamı olmamak önemli bir ölçüydü. Bir parça suya, karısı ile görüşmeye, kantinden bazı şeyleri alıp yemeye bile rıza gösterenler ile yolu geçmek zordu. Ama, zoru başarmak zorundaydık...
İdare de yukarıdan gelen emirleri uygularken zorlanıyordu. Ölüm ve sakatlanmalar yukarıyı ve idareyi telaşlandırıyordu. Uy-

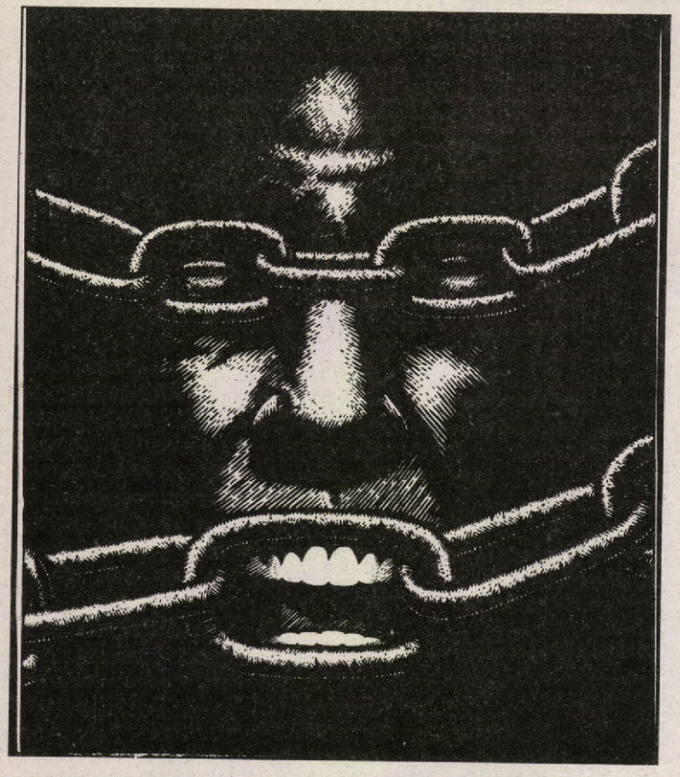

gulamalardan dolayı bir - iki subayı ya da askeri biçimsel olarak cezalandırmak sorunu çözmüyordu. Durum deşifre olmuştu. Cezalar da çok ağırdı, müebbed ve ölüm cezaları almış başını gidiyordu. Artık kimsenin kaybedecek bir şeyi kalmamıştı. Yavaş yavaş uygulamayı azaltarak, dayak ve işkencenin dozunu indirmeye çalışıyorlardı. Kalıcı bir durum yaratmak ve bunu istedikleri zaman kullanmak istiyorlardı. Yani, kendisi verecek ve kendisi alacaktı.. Bu planın bir direnişle bozulup, ortadan kaldırılması ve gelenek haline gelmesi onları düşündürüyordu. Biz ise, bu uygulamayı bir direnişle ortadan kaldırmayı tarihi bir görev sayıyorduk..

5 Eylül direnişi işte böylesine bir ortamda birden bire patladı ve cezaevindekileri yeniden hayata döndürdü. Direniş tamamen meşru bir zemindeydi ve başka düzeylere çekilmesine mutlaka engel olunmalıydı. Cezaevinde azınlığın katılacağı bir direniş beklenirken kitlesel bir ayaklanma başlamıştı. Fakat, kitle başı bozuktu ve yönetim yoktu. Hastaydık, yogunduk... Bize zaman gerekiyordu.. Direnişin isyana dönüştürülmesi engellenmeliydi..

Direnişin döneminde Türkiye'nin g enelinde "sivil yönetim"e geçiş hazırlıkları vardı. Yeni "Anayasa" kabul edilmiş, "siyasal partiler" kurulmuştu.. Bir "yumuşama" gözleniyordu. Dış kamuoyu da özellikle cezaevleri konusunda Türkiye'yi köşeye sıkıştırmıştı ! Fakat her nedense Diyarbakır Cezaevin'de bir yumuşama görülmüyordu. Eğitimde süre itibariyle bir azalma olmuş, sigara molası verilmeye başlanmıştı. Ama, işkence de bir azalma yoktu.

1982 yılında 4 arkadaşın ölümü ile sonuçlanan eylemden sonra, zorla itiraf ve eğitim uygulamalarında geri adım atılmış, ama yeni bir değişikliğe gidilmemişti.

Öyle uygulamlar yapılmıştı ki, bunların nasıl ortadan kaldıracağı bilinemiyordu. Ayrıca, uygulamaları yapan bir kadro eliyle de yumuşama sağlanamazdı. Askerler bile uygulamalar içinde kişilik değişimine uğramış, uğratılmışlardı.

İdarenin hiç bir sözüne de güvenilemezdi. Her gelen bir evvelkinin uygulamasını değiştiriyor ve onun verdiği kararları kabul etmiyordu. Türk ordusunun en önemli yanı da buydu.... Sözünde durmamak, kandırmak....

Nitekim 4 arkadaşın ölümleri sonucu, eski yönetimle yapılan anlaşmalara da uyulmamıştı. Bu biz de tam bir güvensizlik yaratmıştı..

Durum mankemelere aksetmiş ve yeniden ölüm orucuna gidileceği belirtilmişti. Bu idareyi ve yukarıyı kortutuyordu. Tutuklu ve hükümlüler de ölüm orucunun etkisine inanmışlardı. Bu nedenle idare ve MİT, ölüm oruçlarında her türlü oyuna başvuruyordu.

Lider kadro cezaevinde çok hata yapmış, kitle başı bozuk ve birbirinden tecrit edilmiş durumdaydı. Şaşkın ve aptallaşmışkadrolar, "kendi gemisini kurtaran kaptan" misali hareket ediyorlardı...

Sıkıyönetim neredeyse 5. yılına giriyordu. "Hafif" suçlardan(Diyarbakır cezaevinde hafif ceza 10 yıla kadardı, orta cezalar 10 ila 20 yıl, yukarısı ise ağırdı.) tahliye olabilecek ve ceza almış olanların büyük bölümü tahliye olmaya başlamıştı. Kalanların hemen tümü ağır cezalı sanıklardı. Türkiye'nin en çok idam "mahkumu"nu bu cezaevi barındırıyordu. Bu nedenle, insanlar ceza uygulamalarını beklemektense bir direnişi yeğliyorlardı. Diyarbakır cezaevi giderek radikalleşiyordu. Elbette idare de bunun hesabını yapıyordu.

Artık idarenin, birçok insanı "tahliyeniz yakın, engel oluruz, meşruten tahliyenizi yakarız vb.." ile tehdit olanağı kalmamıştı. İdare, ölüm orucunu da her seferinde "hep müebbed ya da idamlıklar yapıyor" diye açıklıyordu. Oysa artık ölüm oruçlarında bu tür ağır cezalı unsurlar azınlıkta kalmıştı. Ayrıca hasta ve sakat olanların da bu tür direnmeyi seçerek hayatlarına son vermeyi düşündükleri bir gerçekti.. Kimse ikna olmuyordu. Direniş sonrası bile birçok insan askerlere ve subaylara saldırıda bulundu, kinlerini kusamadıkları için rahat edemediler. Direniş içinde birçok insan hem hatalarını ve yanlışlarını kapatmış, hem de kahraman olmuş olacaktı.. Tüm bunların dışında da sömürgecilerin uygulamalarına karşı direnmek de bir görev olarak durmaktaydı.

İşte, bir yanda ihanet ve itirafların kuşatması, diğer yanda hastası, sakatı, idamlığı ve haifi cezalısı ile direnmenin konulduğu bir ortam içindeydik. İdarenin binbir oyunu içinde 5 Eylül 1983' gelinmişti. Artık bundan dönüş yoktu. Dönüş felaket getirirdi .. Direnişi ciddi bir yere oturtmak, en azından kendiliğinden gelme durumu ortadan kaldırılmak gerekiyordu.. Peki bütün bunlar nasıl yapılacaktı?

• KOĞUŞLARDAKİ DURUM •

1 Eylül 1983 tarihinde Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri mahkemesinde PKK/Suruç Davası görülürken, bir kısım sanıklar "cezaevlerindeki işkence ve uygulamaları protesto için ölüm orucuna başlayacaklarını" açıkladılar. Ve ölüm orucuna başladılar. (Bunun için dilekçe mi verildi yoksa söz-lü açıklama mı yapıldı kesin bilinmiyor). Bunun üzerine gerek PKK ve gerekse diğer siyasi gruplardan birçok kişi ölüm orucuna başladı. Öyleki, ölüm orucuna gidenlerin sayısı sayılamıyacak kadar çoğaldı. Bir curcuna içine girildi, ancak, tecrit koğuşundan yapılan müdahaleler ile belli düzeye getirilebildi.

Ölüm orucunun 1982 yılındaki gibi geçeceği, birkaç kişinin ölümü ile ancak anlaşmaya oturulacağı görüşü herkeste egemendi. Ancak, bir olay bütün tahminleri alt üst etti ve ölüm orucunun niteliği tamamen değişti, kitlesel bir direniş ortaya çıktı.

Koğuşlarda çatışmalar başlamıştı, gardiyanlarla kavgalar oluyordu, gardiyanlar baskıyı artırmışlardı. Baskılara rağmen kimse "kurallara" uymuyor ve sinirler giderek gerginleşiyordu. Nihayet 5 eylül sabahına ulaşmıştık...

Sayımlar hergünkü gibi normal yapıldı. Sayımdan sonra eğitime başlamak için on dakikalık sigara molası verildiğinde (bu molada herkes sesizce oturur ve gazetelerin başlıkları bir arkadaş tarafından sesli okunurdu.) henüz eğitim başlamamışken, 27 . koğuşun penceresinden birinin bağırdığı du-yuldu. Olay patlak vermişti. Bu kıvılcım yeterli olmuştu. Tüm cezaevi bağıranı dinliyordu:

"ARKADAŞLAR,DEVRİMCİLER,YURTSEVERLER,DEMOKRATLAR ! 1 EYLÜLDEN İTİBAREN BAZI ARKADAŞLARIMIZ CEZAEVİNDEKİ İŞKENCE VE ZULMÜ PROTESTO İÇİN ÖLÜM ORUCUNA BAŞLAMIŞLARDIR. ARKADAŞLARIMIZI YALNIZ BIRAKIP ÖLÜME TERKETMEYELİM. ARTIK KAYBEDECEK BİR ŞEYİMİZ KALMADI..." (*O zaman bağıranın kim olduğu belirlenemedi, ancak direniş sonrası hücrelerde toplandığımız zaman bunun ... adında bir arkadaş olduğu tahmini yapıldı..*)

Daha bağıran kişi sözünü bitirmeden D ve E bloklardaki koğuşlar slogan atmaya başladılar. Bu slogan sesleri çok yakın olmasına karşın tecrit hücresinden duyulmadı.

Evet bir sesleniş, ağzına kadar dolmuş bir cezaevinin ayağa kalkması için yeterli olmuştu.

Birçok unsur olay üzerine paniğe kapılmış, telaş göstermişlerdi. İnsanlarda birçok nedenle korku ve tereddüt sezinleniyordu. Direnişe katılanların sayısı yükselirken tarafsız kalanların olduğu da gözlemleniyordu. Bunların büyük bölümü "gelişmeleri bek-

liyor"lardı. Eğer direniş başarılırsa ya da çoğunluk direnişten yana olursa katılacaklar, tersine katılmayacaklardı.
Sloganlar ve bağırmalardan sonra gardiyanlar koşuşturmaya başladılar. Emir üzerine her gardiyan kendi koğuşunun önüne gelerek, biraz korku ve telaşla "marş eğitimine başla"ma emri verdiler.. Ama, kimse uymadı, uyanlar olduysa da arada gösterilmedi.

Örneğin, 25. koğuşun maruf ve meşhur sorumlusu koğuşa dönerek "ne yapacaksınız" dediğinde koğuştakiler hep bir ağızdan "biz marş söylemiyeceğiz" demişlerdi.. Ama, altındaki 24. Koğuş ise (genellikle AR grubu sanıklarının kaldığı koğuştu.) marş söylemeye başlamıştı. Gerek 25. ve gerekse karşısındaki 30. koğuşun baskısı ile bir süre sonra marşı kesmişlerdi.. Daha sonra küçük küçük gunah çıkarmalarla geri dönenler oldu ! Çünkü bunun başka bir müeyyidesi yoktu.
(...)
5 Eylül direnişi başlar başlamaz her ağızdan bir slogan atılmaya başlandı. Her grup kendi çıkarını gerektiren sloganı atıyordu. Ortalık karmakarışık bir hal almıştı. Direnişin amacı bir tarafa atılmıştı, grup çıkarları öne çıkmıştı.Bu slogan yarışı mutlaka durdurulmalıydı..
Bu slogan yarışının hemen ardından da bu kez ölüm orucuna gitme yarışı başlatıldı. Ölüm orucuna katılmak aslında bir anlamda direnişten kurtulmak oluyordu. Çünkü, ölüm orucuna başlayanlar alınıp başka koğuşlara konuluyor ve rahatlıyorlardı. Orada ise, bir süre sonra ölüm o-rucunu bıraktığını açıklayıp direnmeyenlerin koğuşuna götürülüyorlardı. Bu da direnişe bir başka katılmama yoluydu. Bir de tüm cezaevindekilere ölüm orucuna gitme öneriliyordu. Bu da sakat bir mantıktı.. Biz bunu şiddetle reddettik. Direnişin uzun süreceği ve ciddi taktikler belirlemenin gerekliliğini bildirdik. Biz "direnişin önünde değil, içinde olmalı"ydık. Arkadaşlarımızın genel kanısı buydu. Temel amacımız kalıcı bazı ortak mevziler elde etmekti.
Koğuşlar şu ya da bu nedenle dağılırsa gücümüz zayıflayacaktı. Bu nedenle koğuşların canlı tutulması gerekliydi.
İlginç olan birbirimizden senelerdir ayrı olmamıza karşın, tüm arkadaşlarımız bulundukları koğuşlarda aynı tavırları sergilemişlerdi..Grubumuz adına görevli olan ... arkadaşımız, kararlarımızı ileterek, tüm cezaevinde bu kararlara bağlı olduğumuzu belirlemişti:
"1.Koğuşlarda idarenin adamı olduğu kesinleşen sorumlular derhal düşürülmeli ,(örneğin 25. koğuşta CÖ derhal düşürülmeli, kardeşi ile birlikte dövülerek, derhal koğuştan atılmalıdır), kollektif olarak üç kişiden oluşan bir komiteye yönetim verilmeliydi.(Ayrıca 25. koğuştaki komiteye genel olarak direnişi yürütme görevinin verilmesi de önerilmişti.)
2.Sloganlar birliği sağlayan, toparlayıcı ve direnişin amacına uygun olmalı, hemen birkaç esas slogana indirgenmeliydi,
3.Komite dışında kimse idare ya da diğer koğuşlarla muhatap olmamalı,
4.Yatma-kalkma ve diğer koğuş ilişkileri gevşetilmemeli, disiplin içinde olunmalı ve hatta direniş süresince daha da ağır disiplin kuralları işletilmelidir. Kurallar ise, ortak saptanmalıdır."
Bu öneriler diğer gruplarla görüşülerek "25. koğuş sorumlusu ve kardeşinin dövülüp, koğuştan çıkarılmaları" hariç, kabul gördü.
Ardından, PKK/TİKKO ve Rizgari'den üç kişilik bir komite oluşturularak , 25. koğuşta yönetime el koydu. Birçok koğuş ta bu önerilere uymaya başladı ve ortak bir zemin yavaş yavaş oluştu.. Bazı unsurların kapı ve pencerelere yaklaşmaları yasaklandı, siyasi gruplara özgün sloganların atılma- ması kararlaştırıldı. Ancak bazı ufak tefek sataşmalar meydana geldi ve anında önlendi.. Amaç direnişin toplu gözükmesi ve güç toplanmasıydı. Hatta ekmek ve su gibi kısıtlı olan maddeler konusunda da bazı unsurlara ayrıcalık tanındı..Her şeye karşın yine de kaçanlar oldu..

• TECRİT KOĞUŞUNUN DURUMU •

Direnişin terli toplu olabilmesi için her ağızdan bir slogan atılmaması gerekiyordu. Bu tür sloganlar direnişin amacını saptırıyor ve gücümüzü de düşürüyordu.Azınlık grupların direnişin önüne çıkarak kendi sloganlarını atmalarının aslında direnişi kırabileceğini kendilerine anlatmak oldukça güçtü.. İşkence ve zulüm altında kişiliğini kaybetmiş, ezilmiş, horlanmış, hasta ve sakat bir kitlenin birdenbire patlak veren direnişte ortak sloganlar kullanması hedefe varılması için gerekliydi. Bu slogan yarışı ve ortak atılan sloganların onları bastırması kargaşa yaratıyor, haberleşme güçleşiyordu. Ağırlıklı olarak "KAHROLSUN İŞKENCE" sloganı belirmeye başlamıştı. Ayrıca, "İŞKENCEYE ZULME SON" ve "KAHROLSUN İŞKENCECİLER" sloganları da yer yer atılıyordu. Yüzbaşı da boş durmuyordu...Koğuşları gezerek, "hücreden arkadaşlar gelip sizlerle görüşecekler, sloganları kesin" diyor, fakat kimseyi inandıramıyordu.
Tecritte hemen bir değerlendirme yapıldı.
Burada bir parantez açarak tecritin durumunu kısaca belirlemekte fayda var. 35. tecrit hücrelerinde tahminen 32-44 kişi kadar kalmıştık.Rizgari'den 1, MZ, TKP/ML'den 3, Kawa'dan 1 ve bir-iki siyasi olmayan unsur vardı, diğerleri de PKK'liydi. İdare tecritle uğraşmıyordu ve koğuşlar üzerindeki etkisini de biliyordu. Tecrit ise, direnişin amacına uygun sloganlar atıyor ve koğuşlarla ilişki kurmaya çalışıyordu. Temizlik sırasında tecrit sorumlusu MŞ'nin sorması üzerine kendisine iletitiğimiz mektupta şunları yazılıydı:
"...özellikle isyan ile direnişin temel farklılıkları ortaya konulmalı ve direniş mutlaka ciddi bir zemine oturtulmalıdır. Talepler belli olmalı ve aşılmamalıdır. Çok farklı bir cezaevinde bulunduğumuz için, tutuklu ya da hükümlülerin durumu yenilgi getirebilir, bitkin ve yorgun bir kitle var. Haberleşme olanakları sınırlı. Meydana gelen direniş kendiliğinden de gelse iyi kullanılmalı, grup çıkarları geri çekilmelidir. Karar verilen sorunlar mutlaka uygulamaya konulmalıdır. Merkezi bir yönetim oluşturulmalı, ivedi olarak şunlar kararlaştırılmalıdır:
1. İç Güvenlik amirinden tecritten bazı arkadaşlarımızın koğuşları dolaşmasına izin vermesi istenmelidir. Bu gezmelerde durumun ciddiyeti koğuşlara kavratılabilinir. Birincisi; heyecan ve telaş içinde bulunan başıbozuk koğuşlara çeki düzen ve moral verilebilir. Haberleşme olanağı elde edilir. Yeniden durumun değerlendirilmesi sağlanır. Bize zaman kazandırır.
2. Bu grubun gidişi cezaevini ortak bir yönetime kavuşturur, yetki ve otorite kazanmış oluruz. Direnişi yerli yerine oturturuz. Tecrit olmaktan kurtulur ve koğuşlarla ilişki içine gireriz. Tecrit ,idare ile pazarlıkta öne çıkmış olur..
3.Tecrite yapışık koğuşlarla ilişki kurularak sloganlar ortaklaştırılmalı ,
-KAHROLSUN İŞKENCE,
-IŞKENCEYE ZULME SON,
-İNSANCA YAŞAMAK İSTİYORUZ, sloganlarında karar kılınmalıdır.
Böylece dağınıklık da giderilmiş olur. Saldırı ve işkence olmadıkça slogan atılması yasaklanmalıdır. (Ancak, ortak sloganlara gidilmesi kararlaştırıldığı halde "YAŞASIN ÖLÜM" sloganının da yer yer atıldığı duyulmaya başlandı, bir süre sonra bu slogan da tuttu ve çıklanan sloganlara da eklendi.)
4.ideolojik-siyasal tartışmalar durdurulmalı, geri çekilmelidir. Prensip olarak "Ortak düşmana karşı ortak davranış ve ilkeli birlik" üzerinde ısrar edilmelidir. En azından işkenceye karşı olmak gibi bir ortak noktada durulmalıdır.
5.Koğuşlar açlık grevlerini bırakmalı, ölüm orucu sistemleştirilmeli, eğer idare üzerimize gelmezse ölüm orucuna ağırlık verilmemelidir. Seçilmiş arkadaşların ölüm orucuna gitmeleri yeterlidir. Açlık grevleri ve ölüm orucundan kaçmalar başlayınca yıpranma olmakta ve gücümüz zayıflamaktadır..
6.Koğuşlar derhal ortak yönetime gitmeli, koğuşlarda kalınmalı ve düzenli disiplinli bir yaşam devam etmelidir. İstekler somutlaşmalı ve belli isteklerde durulmalıdır.
7.Koğuşlar kendi başlarına geneli bağlayan taktikler saptamamalı ve ortalığı karıştırmamalıdırlar. İdare de taktik uygulayacağından mahkemelere gidiş-geliş, görüşe çıkıp-çıkmama ,hastahaneye gidiş vb.. konularından yeni kararlar alınıncaya kadar uygulama ortak sürdürülmelidir.
8.Tüm kararlar mutlaka tecritte merkezileştirilmelidir. Buna karşı çıkacak bazı siyasi grup temsilcileri ikna edilmelidir. Bu gereklidir. Buranın dışında hiç bir kişi ve koğuş idare ile muhatap olmamalıdır.
9. Bilgi kaçırılması kuvvetle mümkün olduğundan Koğuşlar ve hücrelerdeki her ilişki illegal olarak sürdürülmeli, ancak, direnişin amacına uygun legal bir duruş ta korunmalıdır.
..."
Bu program önerileri üzerinde karar kılınması sürecinde arka ve öndeki 14, 15, 8, 9, 10, 11, 26, 27, 39, 22, 23 vb.. koğuşlarla da ilişkiler başlamıştı. Bir yandan saptanan sloganlar atılıyor, (ama tecritte adam az olduğundan ses fazla çıkmıyordu) diğer yandan da "tecritin böyle istiyor" diye baskı yapılıyordu.
Öneriler tartışılıp karar altına alındı. MŞ, ilişkilere geçti. Tecritte

bir sözcü belirlendi. İç güvenlik amiri (bu yeni gelmişti) ile görüşme talebimiz bildirildi ve yüzbaşı elbette görüşmeye koşa koşa geldi. Koğuşları tecritten bazı arkadaşların dolaşması kabul edildi, koğuşlara bildirilerek slogan- ların kesilmesi sağlandı. Böylece, koğuşlar üzerinde bir otorite oluşmuştu. Ancak" bunun bir oyun olabileceği"ni düşünenler olmuş, yüzbaşıya sert çıkışlar yapılarak , bir süre sloganları da kesmemişlerdi. 34. koğuş (ki en üstteydi ve sesi her yana duyulabiliyordu.) anonscusu KK "hücreden arkadaşların geleceği ve onların istekleri olduğu, sloganların kesilmesi vb.." bildirdiği için sloganlar kesildi ve beklenmeye başlandı. Koğuşlara gitmesini uygun gördüğümüz üç kişi seçildi, MŞ'in bizim de katılmamız önerisi ise bazı nedenlerden dolayı kabul edilmedi.(!) Ve tecrit- ten arkadaşlar koğuşları dolaşmaya başladılar. Senelerdir birbirini görmeyen ve insanlıktan çıkmış unsurlar karşılaşınca, ağlamalar, sarılmalar, alkışlar ile karşılandılar..Koğuşlardaki karşılanmalar, direniş için örgütlenmeyi arka plana itti, ancak daha sonra yapılan ikazlarla toparlanma sağlandı..

(...)

Yüzbaşı "siyasi slogan atmayın, beni sıkıştırıyorlar, yukarıya yalan söyleyip, sorunu çözmek için uğraşıyorum, çözeceğiz" diyor ve "işkence de yapılmıyor, bunu böyle bilin" diye de ekliyordu.

Gezmeye çıkan unsurlardan MK, "arkadaşlar direnişimiz işkenceye karşı bir direniştir, zulme karşı bir direniştir. Haklıdır. Bu direnişi şu ya da bu biçimde başka yere taşırmak yanlıştır. Heyecanınızı anlıyoruz, sizden isteğimiz sloganları kesin, gardiyanlara sataşmayın, sizlerle görüşmek isteyen yetkililerle görüşmeyin, tecritteki arkadaşları devreye koyun. Sakin ve aranızda dayanışma içinde olun, isteğimiz budur. Sayım dışında hiç bir kurala uyulmayacaktır, buna karşın işkence yapılırsa meydana gelen duruma göre davranmanız hakkınızdır" diyordu. Koğuş sorumlularından bazıları ise, son dönemde de işkence olaylarına rastlandığını belirtiyorlardı. İşkence yaptığı belirtilen gardiyanların isimleri yüzbaşı tarafından alınıyor, bunların eski personel oldukları ve değiştirilecekle-rini belirtiyordu. Aslında yeni İç güvenlik amiri'nin hem gardiyanlara hem de yukarıya karşı sık sık bizim "yanımızda" davranışları gözlemleniyordu (!) "Açık söylüyorum ben işkenceye karşıyım, işkence yapılmış, duyduklarımdan irkiliyorum. Bunların anasını ..., ben tam işlere vakıf olup, gerekli düzeltmeler yapacakken, yukarısı benden habersiz bazı şeyler çeviriyor.." diyordu.

Koğuşları gezen arkadaşların ortak davranışları, örgütlü duruşları ve yöntemleri diğer arkadaşlarca değerlendiriliyor ve bunda tecritteki diyalogun önemli etkisi olduğu kanısına varılıyor, bu da arkadaşlara güven veriyordu. Çünkü, cezaevinde şimdiye kadar bu unsurlardan böyle ortak bir davranış görmemişlerdi...

•ÖLÜM ORUCUNUN DEJENERASYONU•

Hem idare, hem de yukarısı sloganların kesilmesinden memnundu. Dışarıdaki görüşçülerimiz ve kamuoyu cezaevini dikkatle izliyordu. İdare zaman kazanmak için koğuşları boşaltıyor, tecritleri dolduruyordu. Yeni düzenlemelere gidilecekti. Arada sloganlar atılıyor, idare koşup müdahale ediyor ve yine sessizlik sürüyordu. Direnişin verdiği sarhoşluk içerisinde tecritlere getirilenler, uzun zaman görüşmemiş olmanın hasreti içinde bol bol görüşüyorlar ve tecritte moral geceleri düzenle- niyor, idare hiç bir şeye karışmıyordu.

Direniş içinde PKK'li bazı arkadaşlar yine eski yöntemleri işletmeye başladılar. Grup çıkarı öne çıkarılarak, diğer gruplar horlanmaya, küçük görülmeye başlandı. Tahakküm edilerek ,yine tek başına yönetim esas alınmaya başlandı. Ortalık karmakarışık, idare de şaşkındı. Uzun zaman baskı altında kalan kitleyi deşarj etmek istiyordu. Görüşü açmak istiyor, başaramıyorlardı. Bu ortam içinde bir de PKK'lilerin eski uygulamalara dönmeleri diğer grupları ortaklıktan soğuttu. Tec- ritte PKK'li olmayan unsurlar kendi aralarında ilişki ilişki götürmeye başladılar.

37. tecrit tam dolmuş, 35 de dolmak üzereydi. Bir türlü ortak bir yönetim oluşmuyor ve başıbozukluk sürüyordu.Tecritlere her gelen grup çıkarlarıyla ve geçmişteki bazı yanlışları gizlemek için yanlarına çekiliyor, tartışmalar baskı altına alınıyor, haberleşmeye sansür konuluyordu. Bu ve benzeri uygulamalar direnişi bölmüştü.. Biz ise , bu aşamada PKK'ye taviz verilmesi ve bu yolun birlikte geçilmesi kararındaydık. Bunu diğer gruplara da bildirdik. PKK bir yanlış daha yapıyor ve yaptığı uygulama ile yeniden bir yenilgi ve ihaneti iç içe getiriyordu. Hiç bir diyaloga yanaşmıyor ve tek hakim kendilerini kabul ediyorlardı. Direnişi kendi lehlerine çevirmeye çalışıyorlardı. Tüm itirafçı ve ihanetçi unsurlar affedilmiş, bilgi alış-verişi yasaklanmış ve dışarıya da yanlış bilgiler uçurulmaya başlanmıştı..

(...)

Bu anlayış ve uygulama, hücrelerin 7-8 kişiye varan yapıları, artık birçok insanı sıkmaya başlamış- tı.. Direnişte ortak davranıp, kararlı durmak ve birçok hakkı almak yerine, ne olursa olsun sonuca gidilmesi yeğleniyordu. Bu nedenle, PKK kendi iç işlerini düzeltmek ve arınmak eylemine girmişti. İdare durumu görüyor - zaten yetirle bilgi elinde vardı- kendiliğinden gelme bir direnişi yine kendiliğinden sona erdirmeye çabalıyor ve dayatmalar yapıyordu..

Koğuşlarda ne olmuş bitmişse açığa çıkmıştı. Geçmişteki pislikleri örtmek hem de direnişe öncülük ettik mantığı ile PKK, kendi içindeki trafiği hızlandırdı.. Diğer grupları ve direnişin mantığını terketti. Diğer gruplar doğal olarak biraraya gelmek ve PKK dışında ortak davranmak yolunu seçtiler. Bu, elbette PKK'ye karşı bir oluşumu da içeriyordu. PKK içinde durumu bizim gibi görenler vardı ama azınlıktaydılar. Diğer grupların ortaklığı idarenin işine yarayacaktı. Daha sonraki koğuş yaşamına da yansıyacak olan bu ayrılık, yeni direnişler için güvesiz bir ortam oluşturacaktı..

(...)

Oysa diğer gruplardan birçok unsur bu direnişte en öndeydiler. Bu birlikteliği bozmak yanlıştı. Bazı ilkelerde ortaklık kurulmuş ve kurallara bağlanmıştı. PKK panik göstererek, diğer grupların öndeki unsurlarının örgütleme ve direnme kararlılıklarını kıskanmaya başlamıştı. Oysa ölüm orucuna gidenlerin çoğu PKK'liydi ve çoğunluğu günah çıkarmak için bu yolu seçmişti. Çünkü bu kez ölüm orucu kolaydı, istenildiği zaman bırakılabilirdi. Nitekim, kısa sürede PKK'li bir çok unsur ölüm orucunu bırakmıştı..

(...)

Tecritlerde özel olarak komandolar görevlendirilmişti. Bu, hem komandonun psikolojik baskısını sağlamak, hem de idare ile aramıza bir başka görevli grup koymak içindi.

Kısa sürede çay verilmeye , ekmek tam gelmeye, vb.. başlamış ve yemekler bollaşmıştı. Komandolar da diğer askerler yanında "adaletli " davranıyorlardı. Sanki onlar diğerlerine engel oluyorlar gibi bir hava veriliyordu. İşkenceye karşı olduklarını belirtiyorlar, devrimci bazı laflar bile ediyorlardı. Fırsat buldukça diğer askerlerden gizli bizimle slogan bile atıyorlardı! Diğer askerler idari işlere bakıyorlar, tüm hizmeti komandolar veriyordu. Gece 12 'de bile istenirse çay getiriyorlardı ! Hayret !...

Bir gece ansızın bütün ilişkilerimiz bozuldu. Bir arkadaşın soruşturmaya götürülmesiyle Komando yüzbaşısı ile aramızdaki ipler koptu. Toplu olarak tecriti bastılar, karşılıklı sataşmalar ve kavgalar oldu..Direnişe rağmen arkadaş verildi ve yukarıdan bağırarak, protesto ettik. Niçin verdiniz diye sorduğumuzda aşağıdan "önemli değil yüzbaşı ile anlaştık, söz verdi, birşey olmayacak. Üstelik arkadaş direnişi gidip orada anlatır vb.." dediler.

(...)

Tecritleri doldurma ve ilişkiler sürerken ölüm orucuna gidenlerin sayısı da artmaya başlamıştı. Nasıl olsa yarıda da kesilecekti! Eski davranışlarından, itiraflarından vb.. kendini affettirmek isteyen herkes ölüm orucundaydı. Sayı 420 kişiyi bulmuştu. Çekilenler dışında son olarak hala130 kişi kalmıştı. Bunların da işi başa kadar götüremiyecekleri bes belliydi.. Öyleki, 25. koğuşun sorumlusu işkenceci, idarenin adamı CÖ'in kardeşi bile ölüm orucuna gitmeye kalkışmış, koğuştakiler engel olmuşlardı. Bu kutsal eylem dejenere ediliyordu.

Açlık grevleri bitmiş, yerini kitlesel ölüm orucu almıştı ! Ölüm orucundakilerin bir kısmı 30. koğuş boşaltılıp oraya, diğerleri de 37. tecrit hücrelerine konulmuşlardı. Bir yandan ölüm orucu diğer yandan destek görüş boykotu sürüyordu.

Nerede olursa olsun kendisine dokunulduğu zaman henkes slogan atıyor ve cezaevi ayağa kalkıyordu. Bu durum artık gırgıra bile dönüşmüştü. Askerler bilerek bunu yaptırıyorlardı. Ama, bi-zim de bir iki eski personel görülünce sinirlerimiz bozulsa bile askerlere karışmıyorduk. Böylece her saat ayaktaydık. Bir keresinde 25. koğuşu bağırtmak için ellerindeki cop ve ağaçları gösterip tahrik eden askerlere koğuş penceresinden EK iyi bir ajite çekmiş, burada bulunmamızın nedeninin onların içinde bulunduğu durumu iyileştirme olduğunu, bizim çıkarlarımızın çakıştığını vb.. anlatmış ve askerler utandıklarından çekilip gitmişlerdi..

Direnişin en etkili eylemi görüş boykotuydu. Yüzlerçe görüşçü

cezaevinin önüne birikmiş ve bizleri her açıdan destekliyorlardı. Yöneticilerle tartışıyor, içeride neler olup bittiğini merak ediyor ve ölüm olaylarını soruyorlardı.İdareyi işkencenin kaldırılması konusunda sıkıştırıyor ve hatta kolorduya gidip gelerek, avukatları devreye sokarak işleri çözüme götürmeye uğraşıyorlardı. Yine de herkes kendi görüşçüsünü merak ediyordu! Çünkü, görüşçüleri çok tehlikede olanlar vardı!

Nasıl "kurallara uyacak mısın" sorusuna "uymuyorum" diyeni detecrite götürüyorlardıysa, görüşe "çıkıp çıkmayacağımızı" da soruyorlardı. "Çıkmıyoruz" deyince gidiyorlardı.. Ama, bazıları görüşe çıkmak istiyorlardı. idare şunu da uyguladı: Bazı PKK'li arkadaşları "eşyalarınızı toplayın başka koğuşa gideceksiniz" deyip götürüyorlar ve daha sonra koğuşa döndürüyorlardı. "Bizi görüşe eşyalarımız ile birlikte götürüp gefirdiler" diyorlardı. Bu oyuna gelmemek için herkes uyarıldı. Bir diğer oyun da kapı mazgalına önce üsteğmen gelip birini çağırıyor ve hemen çekilerek onu görüşçüsü ile karşı karşıya bırakıyordu. Görüşçüsüne gitmesini söyleyen arkadaşlarla aileleri arasında küsmeler oldu , bu arkadaşların aileleri uzun süre görüşe gelmediler..

Sonuçta tüm koğuşlar dağıtıldı. 400 kişiye yakın insan 35. tecrit hücrelerine konuldu. 7 ya da 8 kişiden az olmamak üzere her hücre tıka basa dolduruldu. Çok sıkışık ve zor bir yaşantı içinde, hasta olanla olmayan (ki çoğunluğu tüberkülozdu) yanyana konulmuş, bazılarımız oturamıyor ve yatamıyorduk. Yine de direniliyor ve her zorluğa bir yöntem bulunuyordu ..

ireniş içinde cezaevine gelmiş olan akadaşlarımız da direnmeyen koğuşlara verilmelerine rağmen hemen direnişe katılmışlardı.

(...)

Direniş ve dışarıdaki haberler abartmalı olarak cezaevine yayılıyor, yalnız bir gruba pay çıkarıl-dığını da koğuşlara dağıtılınca öğrenmiş olduk..

• ANLAŞMA •

Direniş yavaş yavaş anlaşmaya doğru gidiyor, herkes sonucu merak ediyordu. Ölüm oruçları henüz tehlikeli aşamaya varmamış, ama, süratli biçimde bir çözülme gözlemleniyordu. Acele ve kendi başına ölüm orucuna gidenlerin büyük bölümü geri dönmeye başlamıştı bile.. Bir kısmı kendiliğinden bırakmış, bir kısmı da hastalanıp hastahaneye kaldırılmış, tedavi kabul ederek bırakmak zorunda kalmışlardı. Bu ta başından beklenen bir sonuçtu. Bu aşamada bile ölüm o-rucuna gidenler vardı! Nasıl olsa eylem sonuca yaklaşmıştı," kahraman" olmanın kısa yoldan yakalanması mümkündü..

Ancak, yapılan değerlendirme sonucu tecritten 10 kişilik seçkin arkadaş grubu ani bir kararla ölüm orucuna başladı ve karar idareye bildirildi. Amaç, çözülmeleri durdurmak, en azından anlaşma olursa pazarlığa katılmayı sağlamaktı. Hiç olmazsa böylece anlaşma dejenere olmaktan kurtarılabilirdi.. Bu ani ölüm orucu kararı hiç belenmedik bir şeydi ve şok tesiri yaptı.. Tecritte sayımız daha da azaldı.

Bu grubun da ölüm orucuna başlaması, idarenin anlaşmaya tam yanaşmasını sağladı. Ve ölüm ölüm orucuna başlanılmasının 28. gününde anlaşma olduğu açıklandı. O gün bile ölüm orucundakilerin sayısı 100'ü buluyordu.

Bir grup arkadaş anlaşmayı açıklamak üzere koğuşları dolaşmaya başladılar. Tüm koğuşları gezemediler, çünkü, ölüm orucunda bulunan iki arkadaş bırakmama kararında olduklarından , durum gezen arkadaşlara bildirilmiş, koğuşları dolaşmaya ara verilmişti. Bunlardan biri AÇ adındaki ba-yan arkadaştı, diretiyordu.. Hem idare hem de yukarısı bir bayanın ölüm orucunda ölmesini istemiyordu. Diğeri de CD'tı ve bu arkadaşı 35. tecrit hücresine getirdiler, kendisi ile konuşma fırsatı bulduk. "..ben size saygılıyım, ama bunlara güvenmiyorum. Her zaman böyle yapıyorlar ve verdikleri sözlerde durmuyorlar, tüm kuralların kalkmasına kadar devam etmeliyiz" dedi. Arkadaşın kararına saygılı olunduğu belirlendi. Ama, tecritteki PKK'li arkadaşlar CD'ın üzerine çok gittiler ve sonunda ölüm orucunu bıraktı. Bıraktıktan sonra subayların önünde "ben ikna değilim, ama ortak davranışı bozmamak için vazgeçiyorum. Bu kez de sözünüzde durmazsanız kesinlikle biliniz ki ölüm orucuna gider ve bu kez ne verirseniz verin dönmem ve ölürüm, ölünce de bunu size pahalıya mal ederim. Buna tehdit demeyin, bu bir gerçektir" dedi.. Subaylar konuşmak istediler ama, ikna edilerek vazgeçtiler. Bayan arkadaş ise bırakmadı..Bir süre daha eylemini sürdüren bu bayan arkadaş , asker ve subaylardan tiksiniyordu. Çünkü, başına gelmedik kalmamıştı(!)

Bir arkadaş "susun ve dinleyin sizlere anlaşma lmetni okunacak "dedi. "detay bilgilerin" ise sonradan iletileceği belirlendi. Anlaşma metni iri kıyım bir astsubay tarafından tecritte okundu. Anlaşma özetle şu hükümleri içeriyordu:

"..

1.İşkence ve dayak kalkacak,

2. Eğitim ve marşlar kaldırılacak, yalnız pazartesi sabah ve cuma akşamları iki kez istiklal marşı okunacak,

3.Havalandırmanın ilk onbeş dakikasında koğuş sorumlusunun yönetiminde spor, kültür fizik yapılarak, daha sonra serbest olunacak. (C. tesi ve pazar günleri havalandırmaya çıkış için açıklık yoktu, sözlü olarak "eğer asker olursa yaptırılır" denilip geçiştirildi.)

4.Yalnız subay ve astsubaylara komutanım denecek, hiç kimseye tekmil verilmeyecek, subayların önünden kalkılacak,

5.Yemekler istihkaka Uygun olarak verilecek ve doyurucu olacak,

6.Kantin düzenli verilecek,

7.Görüş süresi on dakikadan az olmamak üzere arttırılacak, (görüşte Türkçe bilmeyenlerle ilgili açıklık yoktu, sözlü olarak" önceden bildirim yapılırsa kendilerine tercüman verilecek" dendi.)

8.Düzenli banyo yapma imkanı sağlanacak,

9.Yeterli su verilecek,

10.Banyo, görüş vb.. gibi yerlere gidiş gelişlerde adi adımlarla ve koğuş sorumlusunun nezaretinde düzenli sırada gidilip, gelinecek,

11.Havalandırmada diğer koğuştakilerle konuşulmayacak, alışveriş olmayacak,

12.Gazete düzenli verilecek, yasak olmayan kitaplar ile ders kitapları içeri sokulacak,

13.Hastahanede tedavi sağlanacak, revir işleri düzene sokulacak, tüberküloz ve diğer bulaşıcı hastalar sağlam olanların yanlarından alınıp, bunlar için başka koğuş oluşturulacak,

14.Koğuş sorumluları tutuklu ya da hükümlülerce seçilecek,

15.Yazılı savunma (idarenin kontrolü koşuluyla) yapılabilecek, ancak cezaevi uygulamaları yazılmayacak. Dilekçeler düzenli gidecek.

..."

Görüldüğü gibi bazı hükümler açık olmadığı gibi, manidar hükümler de vardı. Bu anlaşma kağıt üzerinde herhangi bir imzayı ya da tarafları belirtmiyordu. En azından taraflarca imzalanıp, koğuşlara resmi olarak asılması gerekiyordu. Ama onlar, koğuşlara buna uygun programlar (askeri okullardaki gibi) astılar. Bu programlar ise anlaşmanın tamamen dışında idi. Biz anlaşmanın soyutta olsa hükümlerine göre yaşıyorduk,.onlar ise yaptıkları programlara uyulmasını istiyorlardı. PKK'li arkadaşlar , "önemli değil, asılsın asılmasın bizim yaptığımız anlaşma geçer" deyip kestirdiler. Diğer gruplar ise , bunu eleştiren ciddi bildiriler dağıtmaya başladılar. (...)

Direniş fiili olarak sona ermişti. Bütün unsarlardan en geniş biçimde raporlar alınmış ve bir ortak rapor hazırlanmıştı. Bilgiler biraraya getirilip, arkaşlarımız tarafından dilekçe biçiminde düzenlendi ve bir savunmanın içine monte edilerek dışarı çıkarıldı. Mahkemeye de yansıtılan bu raporda 63 tespitli olay incelenmişti. Eğer tecritte 1. hücreye gönderildiği zaman üzerinde değişiklik yapılmamışsa aynen geçmiştir.

Cezaevinde çok ciddi bir örgütlenme gerekli olduğu halde hepimiz sarhoş gibiydik. Ara salonlarda birbirimiz ile kucaklaşıyor, sanki bir kutlama yapıyorduk.

Bir süre sonra hükümlü ve tutukluların ayrılacakları bildirilerek , tecritleri boşaltmaya başladılar. Tüm hüküm almış olanlar aynı koğuşta toplandı, bunların sayıları 150'yi geçiyordu.

Öz olarak, birçok ideolojik ve siyasi ayrılık içinde olan unsurları bile birarada yönetmek ve yönlendirmek gerekiyordu. Eskinin nefret ve kini unutulabilirse bu başarıla- bilirdi. Gidişat yeni direnişlere doğruydu,hazırlanmak gerekliydi.. Dar grupçu anlayışlar hiçbir anlam ifade etmiyordu. Koğuşların o korkunç yapıları, yeni düzenlemelerle biraz olsun giderilmeye çalışıldı, ama tam düzeltilemedi. Hasta ve sakat birçok unsuru tedavi etmek, yeniden ortak davranışa sokmak gerekiyordu.. Kurallar herkese göre değişmiş, liberal yanlar, kendini kurtarma eğilimleri oldukça güçlenmişti.. Nihayet, koğuşlararası gidiş gelişler hızlandı ve herkes kendi adamını aramaya , kendi yanına getirmeye başladı. Kimse uygulamadan, yeni düzenlemeden, kurallardan bahsetmiyordu. Bazı siyasetler ise, belli adamlarını belli koğuşlara göndermeye çabalıyorlardı.

Siyasetlerin lider unsurları ve son olaylarda azılı görünenler dışında kimse tecritlerde kalmamış, koğuşlara gönderilmişti. Tecrit en rahat yerlerden biri olmuştu. Herşey bol bol geliyordu.

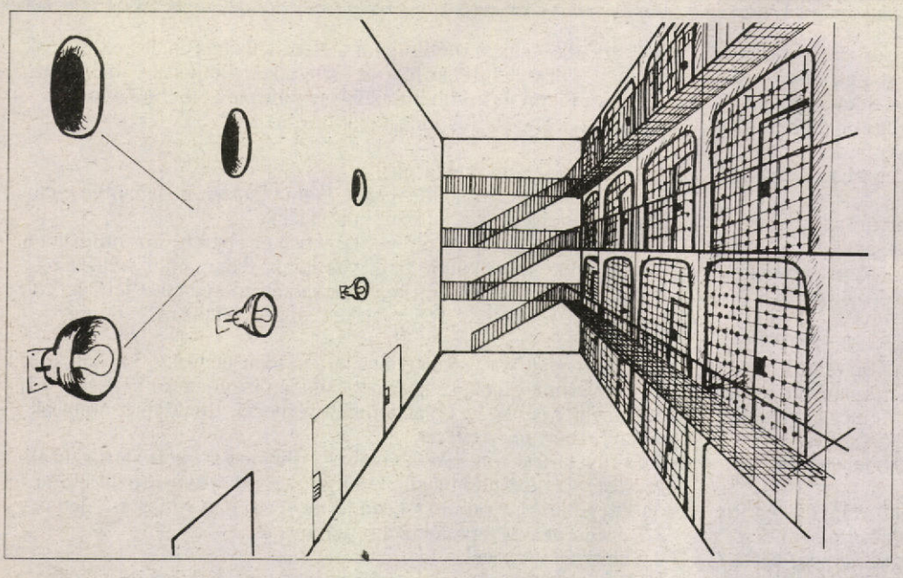

Diyarbekir Zındanı'nın İç Krokisi

Direniş sırasında biriken paralarda tecritte kullanılmaya başlandı. 1. koğuşun havalandırmasına çıkarılıyorduk, güneşe gözlerimizi açamıyorduk. Geceleri müzikli eğlence düzenleniyor, gardiyanlar ise pek beklemiyorlardı. Kapılar açılıp birbirimiz ile görüşmeye bile başlamıştık. Bir ara kapılar yine kapatıldı. Başka hücreye gitmek isteyenler, gardiyana sabahları bildiriyor ve oraya konuyordu. Akşam çıkarılıyordu. Günlük misafirlik başlamıştı.. Havalandırmaya da o hücre ile çıkılıyordu. Hücrelerde iki ya da en fazla üç kişi kalıyorduk. Yatak getirilmeye ve hücreler düzenli hale sokulmaya başlanmıştı.. Havalandır- maya çıkışta, revire ve başka yerlere gidişte herkes bizlere ilginç ilginç bakıyordu. Demek ki çok değişmiştik.. İlk defa hamama götürüldüğümüzde şaşırdık ve nasıl yıkanacağımızı bilemedik ,hat-ta bazı arkadaşlar yandılar!!..

(...)

Birbirimiz ile karşılaşmalarda ve hücrelerde birarada olmada aşırı dedikodu yapanlar kavga edenler, ağlayanlar vb..' de vardı... Bunları burada açmak gereksiz!.

z.

Özetle, bu curcuna içinde tecritte gülerimiz geçiyordu. Ve herkese şunu anlatıyorduk:

"Arkadaş PKK'lilerden şikayetçisiniz! Ama, buradaki objektif ve subjektif koşullar onların hem nitel hem de nicel olarak öncülük etmelerini zorunlu kılıyor. Bunu gönül rızası ile kabullenmeliyiz. Bu, onların yanlışlarını engellemeyi ve onlara güç katmayı gerektiriyor. Ve bize rağmen yine yapacaklarını yaparlar. Bunu da iyice bilelim. Sorun şurada duruyor: 'ortak düşmana karşı ortak davranış ve ilkeli birlik' esastır. Siyasal ve ideolojik belirlemeler ve grup çıkarları yasaklanmalıdır. Sonra hesaplaşma zamanı mutlaka gelecektir. Bunları burada yalnız bırakırsak daha fazla yanlış yaparlar ve durum onları aşarsa bizi de alır götürür..."

Ama, kimse bunları pek dinlemiyordu, ya da dinler görünüyorlardı.. PKK'lilere karşı hep güvensiz durdular. Bunu PKK'liler de geliştirdiler. Direnişten sonra bile yine eski grup anlayışlarına ve çıkarlarına döndüler. Oysa, ortadan kaldırılacak o kadar yanlış, itiraf, ve ihanet vardı ki...

Yanlışları hataları temizlemek yerine, onları koruyup büyüttüler ve ileride de başlarına bela oldu. Ama, her şeye karşın onlara destek zorunluydu, bunu tartışmak ya da bu konuda kararsızlık mümkün değildi.. Bugün de bu gereklidir. Onların tavırlarına rağmen onlara destek gerekir. Birlik için en çok ihtiyacımız olan dönemlerden geçiyoruz.. Ve PKK'nin tabanında çok ciddi unsurlar ve militanlar var!

(...)

Yeri gelmişken bir soruna da kısaca değinmekte yarar var. Özellikle Selim Çürükkaya, nam-ı diğer "Rovi"nin yazdıklarına bakılırsa herkes "hain, devletin adamı, ajan, namussuz"dur. Ama, bizzat kendi yoldaşları tarafından "22 yıllık Kemalist, anti-örgüt, direnmemiş, geçimsiz biri " olarak açıklanan ve üstüne üstlük "Ulusal Meclis Başkanı" "Rovi"nin cebine indirdiği paralarla ortalıktan kayboluşu nedeniyle bazı şeyleri tartışamıyoruz. Rizgarî'nin 3. cilt hapishane raporu da eline ulaşmadığı için (G. Hıdır'ın kulağı çınlasın!) hemen oturup tersine çevirip 3. cildini tamamla-layamadığı kitabının pabucu da böylece dama attıldı. Serxwebûn ve Berxwedan dergilerinde çarşaf çarşaf yazılan birçok yazının ardından "Rovi"nin kitabı tarihsel belge olma niteliğini de yitirdi. Yeri ve zamanı geldiğinde sorunun genişçe tartışılacağını umut ediyoruz.

• Direnişten sonra bazı olaylar •

aa-Kör Hücreler.

Hem 35 ve hem de 37. tecrit hücrelerinin her katında 1 tane olmak üzere 4 35. 4 de 37. Tecrit tarafında 8 kör hücre vardı. Bunlar pek kullanılmıyordu. Biz ise, bu kör hücreleri çok merak ediyorduk. Meğer merak edildiği kadar da varmış. Askerler buraları açmak istemiyorlardı. Ve bazı yetkililer de buraları bilmiyorlardı. Birgün sorumlumuz buraların da temizlenmesi gerektiği söyledi. Tüm kör hücrelerin ağzına kadar yiyecek vb.. ile dolu olduğunu gördük..Hayretler içinde kaldık. Bize verilmeyen tüm yiyecekler burada stok edilmişti. Tenekelerle turşu, peynir, helva vardı.. Te- nekelerin çoğu paslanmıştı. Binlerce paket filitreli sigara çıktı.Tutuklu ve hükümlülere gelen ve verilmeyen , bir türlü bitirilememiş sigaralar daha sonra koğuşlara ortak dağıtıldı. Bizim paralarımızla alınıp ve kullanılmayan çok sayıda süpürge, ampul, vb.. bulundu.Bir de demet demet sopalar çıktı. Düzenli olarak yapılmış bu sopalara ise, idare el koydu, geri vermedi. Çünkü, bunlar bize iş- kencede kullanılmış sopalardı.

Ayrıca, birçok radyo, pil ve benzeri eşya; kanlı pantalon, külot, iç çamaşır, elbise, havlu,gömlek, çorap vb.. de çıkmıştı. Bunlar çöpe konulmadan getirilip hepimize gösterildi. Bazıları arkadaşlar tarafından "bu şunundur, bu bunundur" denildi..

Bu duruma idare ve askerler de şaşırdılar. Bizi her bakımdan talan etmişlerdi. Zaten Türk ordusunun en önemli meziyeti talancılığıydı. Ve buralar alel -acele boşalttıldı.Kör hücrelerdeki du-rum bir vahşetin en gerçek göstergeleriydi. Bizim üzerimizde çok olumsuz etki yapmış, moralimizi bozmuştu.

bb-Sorumlular toplantısı.

Direnişten sonraki ilginç bir olay da sorumlular toplantısıydı. Ya da biz alışık olmadığımızdan ilginç geldi. Sorumlularımız içinde bulunduğumuz durumun değerlendirilmesi için biraraya gelmişlerdi. Koğuşlar oluşturulduktan sonra tecrit koğuşunun da sorumlusunun katıldığı bir toplantıydı bu. Önce görüşlerimiz sorulmuş ve önerilerimiz alınarak bu toplantıya gidilmişti. Ama, sorumlumuz küplere binmiş vaziyette çok kızgın geri geldi.. Bu toplantı başımıza daha neler gelebileceğinin bir kanıtı idi. Kimse arlanmamıştı. Dağınıklık devam ediyordu ve idare yeni tezgahlar kuruyordu.

Biz, bazı unsurların karşı çıkmalarına rağmen sorumlular toplantısında belli bir yöntem uygulanması ve aşırı taleplerden geri çekinilmesini önermiştik. Elbette uygulamada eksiklikler vardı ama, biz idare karşısında belli ve birkaç taleple yetinmeliydik. Birçok öneri oraya götürülebilirdi, idare basit önerileri kabul eder, temel haklarımız arada kaynar giderdi. Nitekim öyle de olmuştu. Hatta "biz insanız limon ihtiyacımız da var, bu da iletilmeli " diyenler de vardı..Sayısız taleplerle liste kabarmıştı.

Temel sorunlar ve örgütlenme durumumuz bir tarafa itilmiş,tamı tamına toplantıda 220 talep ileri sürülmüştü.. Müdür bu taleplerin küçüklerini yanındaki asteğmeni yazdırıp - ki bunların içinde tuvalet pompası da var- hemen kabul etmişti. Ama, görüş, savunma yapılması, kitap sorunu vb.. ko-nularındaki talepler ise es geçilmişti..Sorumlumuz konuşarak biraz olsun tali talepleri kırmış,tar-tışmayı esas sorunlarımıza çekmişti, ama başaramamıştı..

Sorumlumuz, durumu tecritte anlattığı zaman küfür etmek zorunda kalarak, sinirli ve titrek bir ses-le ,"kardeşim ne anlatayım, adamlar nerede ise karı isteyeceklerdi.." diyordu. Bu belirleme karşı-sında, ufak-tefek talep öne sürmüş olanlar seslerini kesmişlerdi..

Ayrıca, toplantı, PKK'nin kendi örgüt toplantısı haline çevrilmiş,, birbirlerine kağıt verip almalar ile geçiştirilmişti.. Kadınlar koğuşu

sorumlusu tecrit sorumlusuna kağıt verince askerler tarafından yakalanmış ve tartışma çıkmıştı. Bu bir rezaletti,notların büyük bölümü idarenin eline geçmişti..
Bütün bu gelişmeler içinde tecrit yeni bir dağıtıma hazırlanıyordu ve direniş yeni sorunlar getirmişti. Cezaevi örgütsüzdü. İdare de birçok şeyini ört-bas etmeyi başarmıştı. PKK ise, canlacanlanarak, eskisi gibi kendi yapılarını ortaya çıkarmışlardı

• Direnişten sonraki durumun değerlendirilmesi •

5 Eylül sonrası bizim için çok değişik bir yaşamdı. Kendiliğinden gelme bir başkaldırı, beraberinde bir çok sorunu da getirmişti. Eskiden sorunlarımızı çözemiyorduk ama şimdi daha da karmaşıklaşmıştı. Mutlaka sorunlarımızı lehimize çözmek zorundaydık.
Bizce en önemli sorunumuz arınmayı sağlamaktı. Daha önce de sık sık değindiğimiz gibi, ihbarcılar, ajanlar, isteyerek itiraf yapmış olanlar karşısında tavır alınması gerekiyordu. Direnişten sonra yer yer gündeme gelmesine karşın, ciddi biçimde ele alınmadı ve bunu PKK'liler bilerek engellediler. Bu olaylar hiç yaşanmamış gibi bir davranış sergilendi. Üstelik bu tür unsurlar geçmişteki pisliklerini kapatmak için cezaevinin en sivri unsurları oldular.
İkinci sorunda disiplindi. Bir arkadaşın deyimi ile, "5 Eylülden 2-1 galip çıkmıştık..." Ama, gaddar , zalim ve şöven Türk ordusunun bu yenilgiyi hazmedeceği mümkün değildi. Elbette ilk fırsatta tekrar inisiyatifi ele geçi rmek isteyecekti.. Ve tehlike kapımızı çalıyordu. "Örgütlenelim" dediğimiz zaman bu önemsenmiyordu. "Zulme ve işkenceye karşı direnmek" noktasında birleşenlerin en azın-dan koğuşlarda ortak yaşam ve ortak yönetim yaratmak suretiyle örgütlenmeleri gerekiyordu. Bu-nun da ancak belli bir disiplin ile sağlanacağı söz konusuydu. Eski tahakkümcü zihniyet yeniden hortlatılmamalıydı..
Oysa, Koğuşlarda "yeme-içme" birliğine bile karşı çıkılıyordu. Nöbet konusu tartışıla tartışıla öyle bir hal almıştı ki, "birşey yok niçin nöbet tutalım" deniyordu..
Günlük yaşamda laçkalıklar, liberalleşme ağır basıyordu. PKK'liler "biz bu adamları sıkamayız" "Eğer sıkarsak zaten zor baskı altından geliyorlar, hemen kaçarlar" diyorlardı. Üstelik bu görüşü tüm cezaevinde de yaygınlaştırıyorlardı. Alttan alta da "belli kurallar olması" da gerekli denilerek, "hem nalına hem mıhına" vuruluyor, elbette birçok unsur da bundan yararlanıyordu..
Öneriler karşısında savunma şuydu: "Disiplin sömürgecilerin uyguladıkları bir yöntemdir". Böylece,
basit kurallar bile uygulanmıyor, kurallara karşı çıkanlar ise affediliyorlardı.
"İdare ile aramızdaki anlaşmalara uygun davranmak zorundaydık. Böylece bazı kuralların yerleşmesini de sağlamış olacaktık. Sivriliklerin önlenmesi gerekirdi.. Mutlaka kurallarla yaşamalıydık, İdare gevşetse bile biz gevşetmemeliydik." Bunlar etkin unsurlara anlatılıyor ve tüm siyasi gruplardan uyulması isteniyordu. Tersine, idarenin eline koz verilmiş olacak, tezgahlanan oyunlar daha çabuk gündemleşecekti.
Henüz idare ile aramızdaki anlaşma hükümleri uygulanmamış ve örgütlenip iyice yerleşmemişken, en sivri davranışlarla sürtüşmeler yaratılıyor ve ortalık karıştırılıyordu. En kötü unsurlar en sivri olmuş, en yürekli olanlar ise en sessiz ve saygılı davranıyorlardı. Bu ortamda provokasyon çok kolaydı. Yer yer gardiyan ve subaylarla tartışmalar ve onlara "büyük laflarla hakaretler" başlamıştı. İdare de sürtüşmeleri geliştiriyordu. Direnişin verdiği böbürlenme ve zafer havası içinde kimin ne yaptığı pek belli değildi.
Direnişten çok önce ve en zor koşullarda bile Kürtçe konuşuluyor ve hatta zula yerlerde, govendler tutuluyordu. Ama gel görki, direnişten sonra cezaevinin dışına taşacak biçimde çok yüksek sesle türküler ve oyun oynamalar başladı. "O söyler de ben nasıl kalırım" gibi bir rekabet ile sorun idareyi tahrike vardı. Kürtçe türkü söylemek ve oyun oynamak, gece sabahlara kadar cezaevinin dışına taşan boyutlara varmıştı. Yukarıda idareyi sıkıştırıyordu ve idare Kürtçe konusunda çok hassastı..
Direnişten yeni çıkıldığı ve halen yaralarımızın sarılmadığı bir dönem yaşanıyordu. Ciddi bir örgütlenme için zaman gerekiyordu. İdarenin dikkatini dağıtmak ve üzerimize çekmemek zorundaydık. Haberleşme kurulmamış, önümüzde birçok sorun vardı ve hastalık bizi tehdit ediyordu. Ayrıca idareye ve yukarıya 5 Eylül'ü yedirmemek görevdi. Aslında kimsenin karşı olmadığı ve idarenin provokasyonu için zemin yaratmıştı.
PKK, kendi tabanını ayakta tutmak için bütün yapılanlara göz yumuyordu. Geleceği hiç düşünmü- yordu. Dağılmamak için göstemelik işleri adeta dürtüyorlardı. Bu kez yalnız kendisine mal olacak bir direniş hayal ediyordu. Çünkü 5 Eylül ona tam mal olmamıştı. Bu nedenle biraz da direnişi zorluyordu. Dar grupçuluk zaten insanı bıktıracak boyutlara varmıştı. Örneğin 26. koğuşta bir akadaşın sorumlu olarak seçilmesine karşı çıkılmış ve "burada kan dökülür" denilerek,arkadaşa sorumluluk yaptırılmamıştı.. Oysa tecritte koğuşlardaki ortak yönetim konusunda anlaşmıştık !
Bu arada hücreden etkin bazı unsurların koğuşlara dağıtılacağı haberi çıktı. Tecritte ise yalnız ölüm cezası ve müebbet alanlar kalacaktı. Yakın akrabalar da yanyana verilecekti. Nihayet 1983 yılının aralık ayı ortalarında dağıtım oldu. "Tehlikeli oldukları için" tecritte bırakılan birçok unsur direnişte en önde olan koğuşlara serpiştirildi. İdarece tezgah kurulmuştu. Artık cezaevini yeni olaylar bekliyordu..

5 Eylül direnişi beklenmeyen ve kendiliğinden gelme bir direnişti. Bütün çabalara karşın yerli yerine oturtulamadı. PKK direnişi kendini ört-bas edebilmek için başka yerlere çekmeye çalıştı. Belli mevziler elde edilemedi. En önemlisi örgütlenilemedi, ciddi bir haberleşme ağı kurulamadı. İdare de birçok uygulamayı aksatarak, yeni provokasyonların zeminini oluşturdu.
5 Eylül direnişi nasıl olursa olsun cezaevine yeni bir hayat vermişti. Korkunç baskı, zulüm ve iş- kenceden kurtulunmuştu. Ama, bu anlaşılamamıştı. Birçok itirafçı kendiliğinden aklanmış ve kahraman kesilmişti..

• SON SÖZ •

Diyarbekir ceheneminde, 5 Eylül önemli bir dönemeç noktasıydı. Arkasında onlarca yaralı ve sakat bıraktı... Hatası ve sevabıyla önemli bir direnişti ve içinde Kürdistan devriminin tarihsel zaaflarını da taşıyordu...

Birlik sorunsalının artık yakıcı bir zorunluluk haline geldiği günümüz koşullarında Diyarbekir Zındanı pratiğinin iyice irdelenmesi ve ciddi dersler çıkartılması kanaatini koruyarak , cezaevinde şehit düşen Kürdistan ihtilalinin militanlarının anısı önünde saygıyla eğiliyoruz...
Sakat kalan, direnen, içeride ya da dışarıda olan tüm Kürdistanlılara bin selam...
Diyarbakır cehennemini unutmadık, unutmayacağız!!

(Bu metin özel anlatımlar ayıklanarak, genel olarak Diyarbakır Cezaevi Raporu/Rizgari'nin 3. cilt 9. bölümünden yararlanılarak hazırlandı)

DİYARBEKİR ZINDANI'NDA İLK ÖLÜM ORUCU ŞEHİTLERİNİ SAYGIYLA ANIYORUZ!

M. Hayri Durmuş

Kemal Pir

Akif Yılmaz

Ali Çiçek

Mümtaz Kotan, Ergül Kıyak, Hüseyin Yeşildağ, Erdal Kotan, Recep Maraşlı, Yakup Çiçek, Şeyhmus Özzengin

KUZEY'DEKİ DURUM VE ULUSLARARASI İLİŞKİLERİN "GELECEĞİ"

"Yeni Dünya Düzen(sizliği)", herşey gibi Kuzey'inde çehresini değiştiriyor. Hem de çok hızlı ve 'klasik' formlardan önemli farklılıklar arzeden 'post-modern' eksende...

Bolluk içinde yoksulluğun ve sefaletin yaşandığı Kuzey'de; üretim anarşisiyle yaşanan kriz, çürüme ile birlikte, Kuzey'in "yeni yapılanma" arayışlarının devreye sokuyor. "Çare", neo-Keynesyen yönelimler ve Güney'in posasının daha çok çıkartılmasında aranıyor. Elbette tüm bunlar, yeni şeyler değil. Ancak, yeni olan; Kuzey'in daldığı post-modern labirentin, artık, sistem olarak

içerici değil; emeğe, onun sisitem içinde massedecek yeni istihdam alanları açmıyor. Sürekli istihdamın yerini, kontrol teknolojisi ve teknokrasinin "dar istihdamı" kalıyor.

Klasik tanımlı emek ve bütün olarak Güney, Kuzey'e fazlalık oluyor. Özellikle post-modern gidişatın global ölçeklerde öne çıkardığı, içeremediği için dıştalama eğilimi; döneme damgasını vuran faktör oluyor.

Daha çok işgücüne ihtiyaç duyulan dönem, post-modern yönelimlerin gerisinde kalırken; kriz koşullarında, müracat edilen meo-Keynesyan referansta, sadece 'hoş ve boş' sözler olmaktan öteye anlam taşımıyor.

"İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisi" adlı yapıtıyla tanınan John Maynard Keynes, "iktisatın bir ahlak bilimi olduğunu özellikle vurgulamak isterim" diyen, bir dönemin iktisatçısıdır.

"Tehlike aptal kafaları(...) hiçbir şeye yeterince açık olmayan o aptal politikacılardan geliyor" diyecek kadar, subjektif saplantıların "ahlakçı" iktisatçı geçinen Keynes'e göre; "Kapitalizm ahlâki açıdan tatsız olsa da her zaman geçerli bir yoldu ve devrimi zorunlu kılan bir ekonomik gelişme yoktu."...

Keynes için, "her zaman geçerli bir yol " olan kapitalizmin "örgütlenmesinde ve yönelimlerinde";eğer "faydacı bir şekilde" devletin ve hükümetin ekonomiye müdahalesi devreye girerse, bütün sorunlar çözülebilir ve kriz aşılabilirdi...

Aslında, belirsizlik ve öznesiz beklentiler üzerine inşa edilmiş "devletçi" Keynesyen teori: kapitalizmin doğasının ve ahlâksızlığını göz ardı eden, boş bir "ahlâk vaazı"dır. 1929-1923 büyük bunalımının devreye soktuğu ve ikinci paylaşım sonrasının yıkım ortamıyla müracaat edilen Keynesyen referans, özel koşulların "istihdam teorisi"dir. Kapitalizmin bütün zamanları için geçerli olmayan, "faydacı bir şekilde" yapılmış bir operasyondu; Kapitalizm için bu operasyon yapılmış ve bitirilmiştir...

Şartlar ve yapı çok farklıdır artık!...

Önüne "neo" takısı eklense de, Keynesyen yönelimlere atıfta bulunarak yapılacak bir şey kalmamıştır. Çüntü, kapitalizm içine daldığı post-modern labirentinde, global ölçekli kalp yetmezliği yaşamaktadır. Bu durum Keynes'in hesaplarında yoktur...

Sözünün ettiğimiz kalp yetmezliği nedir?...

Önce adına "Yeni dünya Düzen(sizliğ)i" dediğimiz ve zemini kayganlaşan "soğuk barış" döneminin, Kuzey için ne demek olduğuna göz atalım: Yalta-postdam'lı statükonun bozulmasının ardından çok kutuplu özellikler kazanan dünyada; AT, Afrika ve Ortadoğu ülkeleri üzerindeki etkisini koruyor; eski doğu bloku ülkelerinde, yeni etkinlik alanları oluşturuluyor. Japonya, önderliğini Asya'da geliştiriyor. ABD ise Güney Amerika ile ticaretinde kimi sorunlarla karşılaşırken; AT ve Japonya'nın, bu alanlara el attıkları gözlemleniyor. 1992 yılı verilerine göre Kuzey Amerika'dan Asya'ya 133.9, Avrupa'ya 137.9 milyar dolarlık ihracat; ters yönde ise 234.4 ve 123.5 milyar dolarlık ithalat yapılmış. Buna karşılık AT'den Asya'ya 115.3, Ortadoğu'ya 52.2, Afrika'ya 53.8 ve Latin Amerika'ya 30.3 milyar dolarlık ihracat yapılmış. Aynı bilgelerden yapılan ithalat ise sırası ile 185.5, 32.1, 59.6, 34.2, milyarı tutmuş. Amerika ile AT arasındaki ihracat ve ithalat tutarı ise 137.9 ve 123.5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yeni dünya pazarlarının %60'ı AT, ABD ve japonya arasında paylaşılmaktadır. Paylarına düzen ile yetinmeyen Kuzeyliler için yeni bir paylaşım tablosu gereklidir. Söz konusu gereklilik, üzerindeki diplomatik nezaket franklarını çıkartıp, halk elbiselerini giyme yönelimiyle Kuzeyliler arasındaki ticaret savaşında ifadesini bulmaktadır. Ancak, bu başlangıçtır, ilk adımdır...

Zaten yoğun tartışmalara konu olanda, şimdilik bu adımdır. Örneğin, ABD ile Japonya arasında, Şubat-1994'de patlak veren ticaret fazlalığı ve sınırlaması kavgası; 24 Mayıs 1994'de Washington'da imzalanan geçici ticaret anlaşmasıyla "tatlı"ya bağlanmış görünüyorsa da; görüntüye inanmak aldatıcı olacaktır. Çünkü, ABD'ye dış ticaret fazlalığını azaltacağı sözü veren Japonya, aynı konuda AT'nin isteğine, Başbakanı'nın ağzından kesinlikle reddetmektedir.

ABD ile arasındaki ticaret fazlası, 1993'ün ilk on ayında 25 milyar doları tutan Japonya, 'Le Monde' gazetesine göre, "ticaret alanında kolay partner değil, hele iç piyasanın bütün dışa açılma eforunun kısıtlayıcı ve tutucu bir yönetim söz konusuysa", diye yorumlanmaktadır.

Görünen odur ki ticaret savaşı, en çok ABD ile AT'ye vuruyor. Ürettiğinden fazlasını tüketen Kuzey'in ABD ve AT ortakları için, ticaret savaşında yenik düşmemek (şimdi her zamankinden!) büyük önem taşıyor. ABD, artık, bir çok "klasik" yükü kaldıramaz durumdadır. "Workes World" gazetesinin saptamasına göre; Amerikan ekonomisinde iddia edildiği gibi büyümeyi yavaşlatma değil kriz var.

Araştırmaya göre: Amerikan halkının üçte biri, ortalama ayda bir ruhsal çöküntü yaşıyor. "HastalıkKontrol ve Araştırma Merkezi"nde 18 yaşından büyük yaklaşık 45 bin kişi üzerinde yapılan araştırmaya göre; araştırmaya katılanların %31'i ayda bir stres yada depresyon içeren ruhsal problemler yaşadıklarını kabul ettiler...

Derin ekonomik ve toplumsal sorunların, aysbergin görünmeyen kısmı gibi ABD'yi etkilediği koşullarda, "Amerikan Yaşam Tarzı" söylencelerinin ağır yaralar alması; ABD'nin "YDD"indeki pozisyonunuda etkiliyor. ABD temsilciler Meclisi, Avrupalı müttefiklerine "askerimizi doyurun" deyip, ekliyor: "Masraflarının dörtte üçünü karşılamazsanız, 75 bin Amerikalı askerimizi Avrupa'dan çekeriz"...Temsiliciler Meclisi bu kararı, 144'e karşı 268 oyla kabul etti. Böylelikle de, Avrupa'daki NATO üyesi devletlerden, 1998 yılına kadar Amerikan askeri birliklerinin maaşları hariç, tüm masraflarının dörtte üçünü karşılamalarını istedi.

Bu arada, Bill Clinton'un imzaladığı direktife uygun çıkmalar yapan ABD'nin BM'ler daimi temsilcisi Madeleine Albright, "BM Barış Gücü operasyonları ABD'nin dış politikasının

merkezini oluşturmamaktadır ve oluşturmamalıdır." deyip; BM'ler operasyonları için üstlendikleri ekonomiik yükümlülüğün giderlerini, 1996 yılına kadar, verili düzeyin %25'ine çekileceğine dikkatleri çekiyor.
"Le Monde" gazetisinin de ifade ettiği gibi: "Açıklanan Clinton Doktirini" ABD'nin dış politikasının köklü bir rota kırmasıdır. Kuşkusuz bu direktifin imzalnmasında ABD kamuoyunun ve Kongrenin büyük etkisi var. Çünkü barış operasyonlarının Somali'de, Haiti'de, Bosna'da, Ruanda'da başarısızlıkla sonuçlanması ve otuz kadar ABD'li askerin bu operasyonlarda öldürülmesi ve dünya kamuoyunda tek kalan bu "Süper gücün" prestijinin sarsılması hiç kuşkusuz direktifin imzalanmasında etkili oldu."(Le Monde)
Çünkü, ABD içinde debelendiği sorunlar yumağında; kendisine karşı ticaret savaşı açmış eski "müttefikler" i adına, "klasik" yüklerini kaldıramaz durumdadır. Kalp yetmezliğinden muzdariptir. Ve de artık, surlarını yeni örmeye başladığı NAFTA kalesini pekiştirerek; çok kutuplu dünyaya bu mevziden müdahale hazırlığındadır. Hayır, ABD emperyal düşlerinden vazgeçmiş falan değildir. Sadece, değişen uluslararası tabloda; ittifak, araç ve konumlanışını reorganize ederek, yeni savaşına hazırlanmaktadır. ABD açısından, özde değişen başka birşey yoktur; ABD, 92'den sonra, 93'te de dünyada silah satışı rekorunu, 32 milyar dolarla elinde tutmaktadır.
ABD artık daha büyük oynamak için "klasik" yüklerini sırtından atıp; kendisine 'isyan' eden diğer Kuzeylilere, mesafeli ve gardını almış politikalara yönelmektedir. Böylelikle de, geleceğin kaosuna kendi penceresinden bakmayı benimsemiş görünmektedir. Kaldı ki, George Washington Üniversitesi Siyaset Bilimi Profesörü Peter Reddaway'ın, The Independent" gazetesinedeki "Clinton-Yeltsin balayı niçin erken bitti?" sorusuna verilecek yanıtta, ABD'nin iki adım ileri atmak için, bir adım geri atan duruşundan bağımsız ele alınamız...
Değişen birşey yoktur; ABD, yine dünya gericiliğinin yanındadır. 'La Stampa' gazetesine verdiği demeçte. B.Clinton, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ilk kez faşistlerin yer aldığı hükümetini açıkca, "allaeti, amici, una famiglia/ müttefik, dost , bir aile gibiyiz" diye taltif ve takdis etmektedir. Kendilerini "post-faşist" olarak niteleyen ve Adolf Hitler'in "Avrupa kalesi" düşlerinin takipçisi o güruhla, Clinton ABD'sinin; "müttefik. dost, bir aile " olması şaşırtıcı değil; aksine ABD'nin yeni yönelimleriyle uyum içindedir.
Söz konusu gidişat içinde, AT'de kendi önlemlerini almaya başlıyor. 1989 yılında Fransa ve Almanya tarafından oluşturulan Avrupa Kolordusu'na 1993'de İspanya ve Belçika'nın katılmasının ardından, 1994'de de Lüksemburg'un katılması gündem maddesi oluyor... Uluslararası istikrarsızlığın artacağı döneme doğru ilerlenirken; 35-40 bin kişilik bu güç, geleceğin önemli sinyali oluyor.
Bu işin bir yanı. Yani başını Almanya'nın çektiği ve İsveç. Norveç, Finlandiya, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Polonya, Macaristan ve Slovakyayı içeren 20 üyeli Avrupa Birliği hayali peşinde koşarak; Kuzey'deki saflaşmaya alternatif bir "Avrupa kalesi", bir güç odağı yaratmaktır.
Ama somut; bölgesel entegrasyonla tekellerin birleşik Avrupa Kalesi'nin yaratılması zorlamalarından farklı tecelli ediyor. 1948'de imzalanan, "Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü" "OECC"
projesi ile ilk adımı atılan Avrupa birliği, 1957 tarihli Roma Anlaşması'yla, 6 Batı Avrupa devleti arasında "Avrupa Ekonomik Topluluğu"nu (AET) oluşturdu. Savaş sonrası Avrupa'da bozulan dengelerin onarılması ve enjekte edilen Marshall yardımının kullanılması, böylesi bir biriliği konjonktürel olarak gerekli kılmıştı. Daha sonra, Avrupa Birliği olarak anılan ve Maastricht Antlaşması'yla formüle edilen siyasal ekonomik birli, bölgesel entegrasyon; kendini tekellerin Avrupa'daki merkezi-teknokratik diktatörlüğünü oluşturma hedefiyle izah etti. Temelinde Avrupa merkezli ırkçılığın kalın çizgilerini taşıyan gerici proje, zaman içinde karaya oturdu.
Örneğin, 1993 yılında BVA'nın Fransa'da yaptığı sondaja göre, Fransızların %56'sı Maastricht Anlaşması'na 'hayır' diyor; %61'i ise Avrupa birliği konusunda kararsız. Avrupa Birliği projesine 1991 yılında "hayır" diyen ispanyolların oranı, 1992'de %43'e, 1993'de %58'e yükseldi. Norveçlilerin %55'i AET'ye girmeye 'hayır' diyor. Norveç Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nde araştırmacı olarak çalışan Arne Melchlor, "Topluluğun planlarının gerçekci olmadığıgörüldükçe, AT'yi destekleyen insanların sayısı azalıyor" diyor. İsveç'te ise halkın %42'si AT'ye karşı çıkıyor...
Özellikile, Haziran-l994 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde, Birleşik Avrupa hayaline indirilmiş ağır bir darbe oldu. Genelde oy verme oranının çok düşük olduğu seçimlerde, sağ "zafer" kazandı. Son Avrupa Parlamentosu seçimlerine Portekiz'de (1989'da %51.14'dü) %35.7, İspanya'da (1989'da %54.8'di) %45.3 oranında katılım sağlanabildi. Yani l989'da %58.5 düzeyinde olan katılım oranı, 1994'de %53 oranında düştü Avrupa genelinde.
Hadi Uluengin'in hayıflanması boşuna değil: "Heyhat, (13 Haziran 1994-y.n) pazartesi sabahı katılım oranları ve sonuçlar kesinleştiğinde, Delor'un "Avrupa rüyası" olarak tanımladığı ve daha kitabı bir tabirle "Avrupa ütopyası" denilen heyacanın pek o kadar rağbet bulmadığı anlaşıldı.(...) Kuşkusuz rüyanın gerçekleşebilme şansı eskiye oranla daha az gözüküyor. Çok kutplu bir dünyada, AB, kutup oluşturabilmenin sancılarını yaşıyor."(Hadi Uluengin, Hürriyet, 15/06/1994)
Hedeflenen bölgesel entegrasyon yerine, yeniden denge politikalarına dönüş yapan ihtiyar Avrupa'da "kutup olabilmenin sancıları" aşılabilecek mi?... Bizim yanıtımız açık, 'hayır' çünkü, ortak sorunlarda uzlaşarak, ulusal sorunlarıyla ilgilenmek ve daha da bencilleşmek durumunda olan Avrupa Devletleri, ortak bir siyasi birim oluşturmanın uzağındadır. Bu uzaklık, onlara kendisini her geçen gün daha fazla dayatmaktadır. Öne çıkan eğilim ikili ilişkiler, denge ve nüfus politikalarına geri dönüştür.
Sarsıntılarını yaşayan ve ivmesi artarak yaşayacak olan Avrupa'nın Mayıs-1994'de Paris'te düzenlenen 'Avrupa İstikrar konferansı' ; bölgesel "istikrar"ın, sözde bir umutta olduğunun samimi verisi oldu... Nasıl mı? En iyi sözü, yine hayal kırıklığını yaşayan Hadi Uluengin'e bırakmak: "Dostlar alışverişte görsün zirvesi bitti. Yasak savıldı. Dağ fare doğurdu. (...) Paris'te gerçekleşen "Avrupa İstikrar Konferansı", filaskoyla demesek bile sıfıra sıfır elde var sıfır sonucuyla noktalandı. Nihai bilidiri yuvarlak cümleleri aşamadı. Dişe dokunur karar çıkartamadı. Toplantı, tantanaya rağmen istikrar sağlayacak tek gelişmeye sahne olmadı.(...) Paris Konferansının ortaya koyduğu gerçek, istikrarsız bir dünya ve istikrarsız bir Avrupa'da sorunların kolayından çözümlenemeyeceğini belgeliyor." (Hadi Uluengin, y.a.g.k. 31/05/1994)
Avrupa'daki istikrarsızlığın krizden kaynaklandığı açık; ama bunun yanında, iki önemli faktör var. Birisi, Almanya'nın Avrupa'ya dayattığı gerçeği, ikincisi ise, Rusya ve eski Doğu Bloku ülkelerindeki durum...

Temel Demirer- Yücel Demirer

...15 Eylül 1994 tarihinde, İzmir-Menemen'de son yılların en büyük soygun eylemi gerçekleştirildi. Soygun eylemi YRNK (Yekîtîya Rizgariya Neteweyê Kurdistan) örgütünce üstlenilirken, basın da PRK-rizgarî örgütü eylem sorumlusu olarak lanse edildi. Ardından, yine basında, emekli Orgeneral Doğan Güreş'in koruma görevlisinin de PRK-rizgarî örgütünün üyesi olduğu iddia edildi. Türk ve Kürt kamuoyunda geniş yankılara neden olan her iki konuyla ilgili dergimize ulaşan PRK-rizgarî'nin basın açıklamalarını okuyucularımıza sunuyoruz...

BASIN AÇIKLAMASI

Tüm Türkiye sathında devlet terörü acımasızca sürmektedir. Kürdistan'da ise tam da bir iç savaş süreci yaşanmaktadır... Artık, topraklarını terk etmemekte kararlı yurtsever Kürt Ulusu'nun hiç bir yaşam güvencesi kalmamıştır. Tüm uluslararası baskılara rağmen, militarizme teslim olan Çiller hükümeti, Kürdistan'da dağlara, ovalara yayılan direniş mevzilerini imha etmek amacıyla bütün gücüyle saldırıdadır.

Ulusumuz açıkca topyekun bir imha tehdidi altındadır. Böylesine kural tanımayan ve sivil hedefleri dahi imhayı önüne koymuş, tanklarla, toplarlarla, savaş uçaklarıyla saldırı halindeki barbar Türk ordusuna karşı Kürdistanlı Siyasi örgütlenmelerin "zeytin dalı" uzatması beklenemez. Saldırı ve imha harekatı ne kadar acımasızca, direnişimiz ve meşru savunma hakkımızı kullanmak da o kadar acımasız olacaktır...

Kürdistan'da silah üstünlüğünü sonuna kadar kullanan, "ya bitecek, ya bitecek" naralarıyla salyalar akıtarak saldıran ve fakat 10 yıldır süren gerilla direnişini bastıramayan TC, Uluslararası diplomaside de devlet olma avantajını kullanıyor ve Kürdistan'dan boy veren, silahlı mücadeleyi haklı - meşru bir zeminde savunmaya kararlı siyasal örgütlenmeleri uluslararası kamuoyu nezdinde "terörist" ilan etme çabalarını yoğunlaştırarak sürdürüyor...

Bu bağlamda Temmuz ayı başlarından itibaren partimiz PRK-rizgarî'ye karşı boyalı Türk basını tarafından hayali senaryolar hazırlanarak kapsamlı bir karalama kampanyası başlatılmıştır. Öte yandan tüm Ege ve Akdeniz ve Marmara sathında ekonomik hedeflere yönelik geliştirilen YRNK (Yekitiya Rizgariya Neteweyê Kurdistan) cephe harekatına bağlı şehir gerilla birlikleri tarafından gerçekleştirilen eylemlerin başarısından çılgına dönen "Anti-Terör" Timleri, bu gözü dönmüşlüğün faturasını, YRNK ve PRK'yi bir kefeye koyarak, siyasal bir örgütlenme olan partimiz PRK-rızgari'ye kesme niyetindedir.

15 Eylül 1994 tarihinde İzmir'den, Aliağa'ya 9 Milyar tutarında para nakleden iki otomobilin, Menemen yakınlarında trafik polisi elbisesi giymiş kişilerce soyulmasını ve çıkan çaktışmada ikisi korumu görevlisi, biri banka müdürü olmak üzere üç kişinin ölümüylü sonuçlanan eylemi bahane eden Türk MİT'i ve polisi, Manisa-Menemen arasındaki 35 kilometrelik bir alanı çembere alarak, sayıları binlerle ifade edilen askeri birliklerin takviyesiyle bölgede geniş çaplı bir operasyona başlamışlardır. Operasyon sonucu başarı kaydedemeyen asker ve polis güçleri, bu kez de İzmir ve civarı illerde demokratik ve kültürel faaliyet yürüten Kürt ulusal kurum ve derneklerine fiilen saldırmıştır.

Partimizin bu tür eylemlere karşı tavrı açık ve nettir. Sivil hedeflere yönelmeyen ve fakat Türk ekonomisine yönelik her türlü siyasal içerikle eylemleri desteklediğimizi defalarca vurguladık. Bu yanıyla İzmir-Menemen eylemi ekonomik hedefleri içerdiğinden dolayı partimizce desteklenmektedir. Fakat, bir eylemi desteklemek bir şeydir, bizzat eylemi organize etmek başka bir şeydir. Bu açıdan yaklaşıldığında, belirtmek gerekir ki, Menemen eylemiyle partimiz PRK-rizgarî'nin herhangi bir ilişkisi yoktur. Kaldı ki, eylem polis sorgulamasında iki YRNK'li şehir gerillası tarafından üstlenilmiştir...

Öte yandan Türk istihbarat birimlerince sağdan-soldan toplanan ve safsata senaryolara dayanan dosyalar, "istihbarat alışverişi" adı altında çeşitli Avrupa ülkelerine iletilmekte ve partimizin "terör örgütü" olarak ilan edilmesi istenmektedir. ARYA Kültür Merkezi'nin polis tarafından talan edilmesinden sonra, Arya Kültür Grubu'nun Melina Merkuri'ye gönderdiği mesaj ve çeşitli dökümanlar gerekçe gösterilerek, "PRK militanlarının Yunanistan'da eğitildiği" ileri sürülmekte ve "bir terör örgütü olarak" PRK'nin yasaklanması istenmektedir... Parti önderliğimize karşı sürdürülmek istenen komplolara karşı her alanda siyasal tavır konulacağı ve provakasyona gelinmeyeceğini açıkca belirliyoruz. Avrupa'ya da kirli ellerini uzatan barbar TC'nin elleri, diplomatik mevzilerden taviz verilmeden kırılacaktır...

Parti istihbarat birimlerimize ulaşan bir başka bilgi de, PRK-rizgarî'ye karşı Türkiye ve Kürdistan sathında açılmış olan psikolojik savaştır. 8 Temmuz tarihinden itibaren "Rızgari çökertildi!", "Rızgari doğmadan vuruldu!", "Rızgari Genel Sekreteri ele geçirildi!" "Terör Limited Şirketi" türünden savaş naralarıyla, manşetlere çıkarılan haberlerin arkası boştur. Burjuva basını, üç ay içinde toplam "üç genel sekreter" ve "iki Türkiye sorumulusu" ortaya çıkararak komik duruma düşmüştür. Süren saldırılar sonucu ne parti önderliğimiz ve ne de illegal parti ünitelerimiz zarar görmüştür. Hayali savaş naralarının altında yatan, illegal örgütlenmelerimizi vuramayan, operasyonlar sürmesine rağmen eylemliliğini giderek artıran partimizin mücadele gücü karşısında paniğe kapılan TC'nin, çeşitli legal platformlarda faaliyet yürüten demokrat, yurtsever ve aydınlara karşı yükselttiği terör ve zoraki illegal örgüt yaratma çabasıdır.

PRK-rizgarî'yi "çökertme" operasyonu İzmir, Ankara, İstanbul, Adana, Mersin, Diyarbakır, Van ve Bitlis sathında sürdürülmektedir. Geçmişte partimize sempatiyle bakanlar, herhangi bir nedenle partimizden dolayı karakolla muhatap olanlar ya da yasal bir takım derneklere gidip-gelenler polis tarafından toplanmakta, aileler, çocuklar dahi gözaltına alınmaktadır. İllegal parti aygıtımıza bir türlü ulaşamayan polis hiddetini, hayasız bir şiddetle yurtseverlere yönelerek dile getirmektedir.
Bir yandan ulusal bir yayınevi olan KOMAL büroları baskı altında tutulurken, diğer yandan Stêrka Rizgarî dergisi toplatılmanın ötesinde, imha edilmekte, çalışanlarına zorla illegal örgüt üyesi olma dayatılmakta, çalışmaları engellenmektedir...

Bir yandan, İzmir bölgesinde sadece Kürt kültürünün korunması ve geliştirilmesi amacıyla faaliyet yürüten ARYA Sanat ve Kültür Merkezi'ne pervasızca saldırılmakta, folklor oyuncuları, tiyatrocular, çocuk klubü üyeleri dahi işkenceye yatırılmakta, öte yandan merkezi İstanbul'da bulunan ve Kürt kadınını koruma amacıyla faaliyet gösteren Ulusal Demokratik Kadın Derneği (UDKD) üyeleri sorgusuz-sualsiz bölücülükle suçlanmakta, dernekleri kapatılmaktadır.

Menemen yakınlarındaki 9 milyarlık gasp eylemini gerekçe gösteren İnfaz Timleri bununla da yetinmeyerek, bilim adamlarına, aydınlara, avukatlara da saldırmaktadır. Bu amaçla Kürt dili üzerine yaptığı araştırmalarla tanınan dilbilimci Kaya Müştakhan, Yurtsever Avukatlar Birliğin'den Av. Rıza Dinç , HADEP PM üyesi Nevzat Sağnıç ve onlarca aydın çeşitli alanlarda hiç bir gerekçe gösterilmeden gözaltına alınmakta ve İzmir'e getirilmektedir. N. Sağnıç yaptığı basın açıklamasında; "Menemen eyleminden bizleri sorumlu tutuyorlar. Zorla illegal örgüt üyesi olmamız dayatılıyor. Ölümle tehdit ediliyorum. Bu HADEP'e yönelik bilinçli bir provakasyondur..." demiştir. Türk polisi İzmir bölgesinde Kürt demokratik ve kültürel kurumlarından sonra açıktan HADEP'e de yönelmişve aralarında HADEP İzmir il sekreteri, Konak ilçe YK üyesi, Balçova YK üyesi, Buca ilçe YK üyesi de bulunan onlarca HADEP'liyi gözaltına almıştır... Gözaltında tutulanların ağır işkence gördükleri ve sağlık durumlarının giderek bozulduğu İHD yetkililerince belirtilmektedir. TC'nin sahnelediği gerçek bir terördür ve insanlık dışıdır. Derhal protesto edilmelidir....

Menemen soygunu ertesi 3 gerilla dışında hiç bir şey ele geçiremeyen polis güçleri, Kürt kültürel ve demokratik kurumlarına karşı düzenledikleri haçlı seferlerinden hızlarını alamayarak, bu kez de yurtseverlerin iş yerlerine yönelik taaruza geçmiştir... Bu amaçla, bir kereste fabrikası, beyaz eşya satışı yapan bir mağaza, çeşitli iş yerleri, bir tekstil atölyesi, bir inşaat firması ile kompütür firmaları keyfi gerekçelerle mühürlenmiş ve sahipleri polisçe gözaltına alınmıştır...

Partimiz PRK-rizgarî, TC'nin savunmasız bilim adamlarına, aydınlara, demokratlara yönelik terörünü mahkum ediyor. Partimizi gerekçe göstererek, partimizle hiç bir bağlantısı olmayan kurumlara yönelik saldırıları şiddetle kınıyor!
Hiç bir parti üyemiz, sömürgeciler karşısında kendi kimliğini haykırmaktan çekinmez. Direnişimiz köklü bir gelenek üzerinde yükselmektedir. Bu nedenle, demokratik faaliyetler yürüten bir takım ulusal kurumları yerle bir etmek amacıyla partimizin gerekçe gösterilmesi altı tamamıyla boş bir senoryadan öteye başka bir şey değildir. TC'nin yapmak istediği bir taşla iki kuş vurmaktır. Bir yandan, oldukça rahatsız olduğu yasal dernek, kurum ve yayınları, illegal örgüt süsü vererek imha etmek, diğer yandan da legal örgütlenmeler altından "ya tutarsa" mantığıyla illegal örgüt çıkarmak... Avrupa Topluluğu'na salyalar akıtarak girmeye hazırlanan TC maalesef bir taşla iki kuş vuracağına, taşı kendi kafasına iki kez vuruyor...
Dost da, düşman da iyice bilmelidir ki, Kürt Ulusu topyekün bir direnişdedir. Bu bir varolma mücadelesidir. Hayatidir, haklıdır ve meşrudur... 35 milyonluk bir ulusun hala kölece yaşaması dünyanın bir yüz karasıdır. Demokratik insanlık bu kamburu sırtında artık taşımamalı, kanlı, sömürgeci TC'yi alanenen mahkum etmelidir. Gerçek terörist Kürdistanlıların siyasal örgütlenmeleri değil, insani tüm değerlere düşman sömürgeci Türk devletidir!
18.Ekim.1994

PRK-rizgarî
Genel Sekreterlik / Basın Bürosu

KAMUOYUNA

Milliyet Gazetesi'nin 23-24 Kasım 1994 tarihli nüshalarında, uzun zamandır partimize ilişkin Türk basınında devam eden polisiye senaryolara dayalı bir haber daha sürmanşet yayınlandı.

"Güreş'e terörist koruma!" manşetiyle verilen haberde, *"Genelkurmay Eski Başkanı Doğan Güreş'in yakın koruması Jandarma Üstçavuş Şükrü Yeşildağ'ın, yasadışı Kürt örgütü Rızgari'nin üyesi"* olduğu belirtilerek, Ş. Yeşildağ'ın ağabeyinin ise, PRK-Rızgari'nin Merkez Komitesi üyesi olduğu ve Doğan Güreş'in olası bir suikasttan kılpayı kurtardığı iddia edilmekte, Parti tarihimize ilişkin olarak da bir dizi düzmece bilgi verilmektedir... Türk MİT'inin (Milli İstihbarat Teşkilatı) olaya ilişkin istihbaratı ise Milliyet gazetesinde şöyle özetlenmektedir: *"Jandarma Astsubay Üstçavuş Şükrü Yeşildağ, Genel Kurmay Eski Başkanı Orgeneral Doğan Güreş'in koruması olarak Marmaris'te görevlendirildi, ancak bu şahsın Rızgari örgütünce kullanılan bir telefonla irtibat kurduğu belirlenmiştir. Şahsın ağabeyi Hüseyin Yeşildağ, Rızgari Merkez Komitesi üyesi, Avrupa sorumlusu ve Uluslararası İlişkiler uzmanı olarak görev yapan Ferhat kod adlı kişidir"*

Milliyet'in bir gün sonraki nüshasında ise, Türkiye İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel müdürlüğü ve Genel Kurmayı'ı olayı çok çelişkili olarak "tekzip" ettiler.

Türk Basını bir yandan, *"Rızgari çökertildi", "Rızgari doğmadan öldü"* gibi manşetlerle aylardır kapsamlı bir kampanya sürdürmekte ve fakat "doğmadan ölen" Partimizi ise her nedense gündemden düşürmemektedir! Bu tür haberlerin esas kaynağının KUKM'ne karşı yürütülen özel savaşın psikolojik taktikleri olduğu açıktır. 8 Temmuz'dan bu yana Türkiye ve Kuzey Kürdistan genelinde partimize yönelik operasyonlar da öne çıkarılan gazete haberlerinin çok yönlü amaçlar taşıdığı ortaya çıkmıştır! Açıktır ki, Türk Ulusu ilericisi, gericisiyle, demokratı, aydınıyla, üniversitesi, basınıyla milli bir mutabakat içindedir. Hedef açık ve nettir: Ulusal ve uluslararası düzeyde artık maddi bir gerçeklik olarak kendini dayatan ve ulusal kurumlara ulaşan KUKM'sini boğmak, ezmek ve giderek yok etmek... Sömürgeci TC, böylesine bir amaca ulaşabilmek için elinde bulunan tüm araç ve gereçleri aktiviteye geçirmiştir. Bir yandan kirli savaşı giderek boyutlandırmış ve diğer yandan KUKM'ne karşı psikolojik savaşın dozajını da arttırmıştır.. Uluslararası basın ahlakı ve ilkelerinden nasibini zerrece almamış olan Türk basını ise, böylesine bir psikolojik savaşın en yetkin unsurları olarak canhıraş bir şekilde mücadelemizi lekeleyebilmenin yollarını aramaktadır.

Boyalı Basın'ın ve Türk MİT'inin senaryosu, dişe diş mücadeleler sonucu gerek ülke topraklarında ve gerekse uluslararası düzeyde kalıcı mevzilere ulaşan Partimizi ağır psikolojik amborga altına alarak paniğe sokmak istemesinin bir ürünü olarak sahnelenmektedir. Amaç, Partimizi uluslararası düzeyde **"terörist"** olarak damgalamaktır. Partimize yönelik, *"Terör Limited Şirketi", "Tüccar Teröristler", "Koruma Terörist Çıktı!"* türünden manşete çıkarılan haberlerde özellikle "terör" sözcüğünün öne çıkarılmasının altında yatan temel gerekçe budur! Avrupa ülkelerine "istihbarat alışverişi" adı altında iletilen dosyalar da böylesine senaryolara dayanmaktadır... Bir kez daha belirtmek isteriz ki, uluslararası diplomasi prensiplerinden taviz vermeksizin, Avrupa'ya uzanan TC'nin kirli ellerini kırmakta bir an olsun tereddüt göstermeyeceğiz. Bu konuda tüm parti üye ve ünitelerimiz duyarlıdır. Partimiz, uluslararası düzeyde dostlarımızı çoğaltmanın, mücadelemizin haklı ve meşruluğunu en berrak bir dille anlatabilmenin şartlarını olgunlaştırmaktadır. Yirmi yıllık kararlı teorik-ideolojik bir çizginin üzerinde yükselen Partimizin, sömürgeci TC kaynaklı provokasyonlar karşısında yılmayacağı, programatik hedeflerinden şaşmayacağını dostta, düşmanda bilmelidir.

Öte yandan, emekli de olsalar, Doğan Güreş gibi eli kanlı Türk generalleri, görevleri sadece ceza kesmek olan hakimler, savcılar, Kemalizmin iflah olmaz temsilcileri, boyalı basının köşelerini tutmuş kalemşörler, yorgun ve paslı "demokratlar" ; KUKM'nin granit kayaları olan savaş örgütlerinin her zaman hedefleri arasında olacaklardır. Böylesine hedeflere yönelik eylemleri Partimiz, maddi ve manevi olarak her hal ve şart altında destekleyecektir.Kürdistan dağlarını tutan **ERNK** gerillaları, Türk Metropolerinde ciddi bir potansiyele ulaşan **YRNK** gerillaları, bu anlamda partimizce desteklenmektedir.

Doğan Güreş gibi her tarafından kan ve irin akan bir generalin insanlığa fazlaca bir katkısı yoktur. Gözünü kırpmadan, "ya bitecek, ya bitecek" naralarıyla, sivil ve savunmasız Kürt köylerine saldıran, ormanları yakan, gencecik gelinlere tecavüz eden, Kürdistanlıları coplayan, dipçikleyen,tanklarla ezen, kitle katliamlarını marifet sayan işgal ordusunun başında yıllardır görev yapan bir generalden elbette ki, Kürdistanlı'ların soracakları hesapları vardır!... Bu hesap ta hiç şüphe yok ki, Kürdistanlı savaş örgütlerince görülecektir. Bu nedenle, ikide bir siyasal bir örgütlenme olan Partimizi, polisiye senaryolarla hedef tahtası haline getirmek ya da Kürt Ulusal Kurumları'nı bu vesilelerle çalışamaz hale sokmak sahiplerine fazlaca bir şey kazandırmayacaktır...

Partimiz, **PRK-rizgarî**, söylediğini yapan ve yaptığını savunan bir örgütlenmedir. Ne Milliyet , ne boyalı Türk Basını'na ve ne de TC'ye verilecek bir hesabımız var. Hesap vereceğimiz tek merci Kürt Ulusu'dur. Bu sorumluluktan hareketle, belirtmek isteriz ki, Milliyet gazetesinin manşete çıkardığı haber bilinçli çarpıtmalarla doludur ve provokatiftir. **PKK**'ye yönelik örneklerde görüldüğü gibi Avrupa polisine verilen bir operasyon sinyalidir. Ayrıca, haber ertesi Akdeniz ve Ege sahil şeridinde gerek ekonomik nedenlerle bulunan ve gerekse zorunlu sürgün sonucu yerleşmiş Kürdistanlı'lara yönelik korkunç bir terörün başlatılması provokasyonun en açık göstergesidir.

Öte yandan, haberde adı geçen Jandarma Üstçavuş Şükrü Yeşildağ da partimizin üyesi değildir. TC'nin genel ahlaki ve hukuki devlet yapısı, Kürdistanlı'lar için topyekûn suçluluk uygulaması içinde olduğundan, Ş. Yeşildağ ağabeyinden ötürü bir aile ferdi olarak suçlanmış ve sorgulamaya alınmıştır...Bir başka konuda Partimizin tarihsel sürecine ilişkin bilinçli çarpıtmalardır. Örneğin; Parti kurucuları arasında sıralanan Orhan Kotan, Hatice yaşar ve İkram Delen'in partimizle hiç bir ilişkileri yoktur..

Ayrıca, **YRNK** gerilları tarafından açıkca üstlenilen İzmir-Menemen eylemi de, Türk basını tarafından ısrarlı bir şekilde Partimize ait bir eylem olarak verilmektedir. Bu eylem **YRNK**'nin ne ilk ve ne de son eylemidir! Bir ulusal kurtuluş örgütü olan **YRNK**'nin daha önceki eylemleri ile ilgili açıklamaları da her nedense Türk basını tarafından es geçilmiştir!.

Partimiz İzmir-Menemen eylemini, ekonomik hedefleri içerdiğinden dolayı desteklemektedir. Doğan Güreş olayı ile ilgili ise henüz **YRNK** bir açıklama yapmamıştır. Yapılacak herhangi bir açıklama ise Partimizi bağlamıyor!

Türkiye ve Kürdistan sathında partimiz PRK-rizgarî aylardır geniş çaplı bir operasyon altındadır. Bir çok yoldaşımız işkence tezgahlarında, cezaevlerindedir... Bütün bunlara rağmen, her tarafı hayin pusularla dolu Kürdistan ihtilali hedefine doğru kararlı adımlarla yürünmektedir. Boş kovanları, jarjöre sürme ajitasyonuna ihtiyacımız olmadığı gibi, adres sormayan kurşunları da kullanmıyoruz...

KUKM sabır , metanet ve uzun nefes isteyen bir maraton sürecidir. Böylesi bir süreçte, "modernlik", "çağdaşlık", ya da " realite" adı altında sömürgecilerin etekleri altına hiç bir biçimde girmeyeceğiz. Mücadelemizi diplomasi gereklerine uygun masalara getireceğiz, ama pazarlık konusu yapmayacağız. Bağımsız, Birleşik, Demokratik bir Kürdistan hedefinden, silahlı mücadelenin haklı ve meşruluğunu savunmadan zerrece geri adım atılmayacaktır!

Kasım,1994

PRK-Rizgarî
Genel Sekreterlik
Basın Bürosu

Yeni Demokratik Değişim Hareketi Üzerine Birkaç Söz

Yaşadığımız son 6-7 yıl içerisinde, "sosyalist" yönetimlerin Asya'dan Doğu Avrupa'ya birbirinin ardı sıra yıkılarak "tarih" olmaları, dünya ölçeğinde dönüm noktası oluşturmuştur. Genel olarak "sosyalizm"in bir deneyi sona ererken, geçmişte bu yönetimlere secde etmiş olan dogmatik sosyalistler, başlayan ve biten şeyin ne olduğunu açıklamakta yetersiz kalmışlardır. Dahası büyük yıkımlar başladıktan sonra, teorik yetersizlik içinde bulunan bu gözü kapalı izleyicilerin ezici bir çoğunluğu, içinde büyüdükleri ortamı panik içinde terkederek burjuva dünyasına kapılanma yarışı içerisine girdiler. İlginçtir; geçmişte "Reel sosyalizm"e ortodoksça bağlı olanlar, "Reel Sosyalizm"e yönelik hiçbir eleştiriye tahammül göstermeyenler, yaşadığımız günlerin hızlı sosyalizm dönekleri oldular.

Sosyalizmin dünya çapında yaşadığı ideolojik, siyasal ve örgütsel bunalıma paralel olarak; Türkiye'de yaşanan örgütsel dağınıklık, sınıf hareketindeki gerileme, karşı devrimci saldırıların yoğunluğunun artması, kadroların yetersizliği ve kafa karışıklığı gibi faktörlerin etkisiyle oluşan bunalım ve olumsuzluklar devam ederken, Kürdistan'da militan temelde gelişen Kürt halk hareketi bölge çapında büyük bir umut ve direniş kaynağı olmaktadır. Fakat buna karşılık Türk sol hareketinin ve genelde Türkiye toplumunun bu kaynaktan olumlu yönde etkilendiği pek söylenemez. Yine buna benzer bir biçimde bir kısım Kürt sol hareketleri de Kürdistan'daki bu radikal mücadelenin çok çok uzağında seyretmekte ve hatta yer yer onunla çatışma içine girmektedirler. Bunlardan; yüzünü ülkeye, halka değil de emperyalist Avrupa'ya dönen, bir dönemin "Doğulu sosyalistler" i şimdilerde YDDPH adlı bir oluşumla tamamen kapitalist rasyoneller içine çekilerek, "aydınlık ve Müreffeh bir Türkiye" için kolları sıvamışlardır. 1970'li yılların ortalarında şekillenen bu sağ oportünist siyasetin sosyal demokrasisine ve hatta sağ muhafazakar Teacher'a dayandırabiliriz. Yine Türkiye'deki ikinci cumhuriyetçilere, sivil toplumculara ve Boynercilere de....Çünkü oluşturmak istedikleri programları sağdan soldan devşirmedir. Çalıntıdır. Oradan buradan ellerine ne geçirmişlerse eklektik bir tarzda birbirlerine ekleyerek program yapma ve bunu da "yeni sol" bir program diye yutturma çabası içine girmişlerdir.

1970'lerin "Doğulu sosyalistler"i sosyalizmden bir sapma olarak,Kürdistan'da sağ oportünizmi temsil ederlerken, gelinin yerde YDDPH program taslağıyla tamamen sosyalizm dışı bir konuma girmişlerdir. Bu, ayırt edilmesi gereken bir noktadır! YDDPH program taslağında kendisini "Yeni Sol" olarak tanımlamaktadır. Kamuoyuna sundukları sağcı program ve görüşlere rağmen neden "Yeni Sol" diye tanımlama gereği duydukları anlaşılmazdır.

Kürdistan halkının ulusal demokratik bilincinin ve mücadelesinin bugüne oranla gelişmemiş olduğu ve hatta onunla kıyaslanmayacak denli geri olduğu 1970'li yıllarda Kürt "sosyalist"i olanlar, sosyalistlik yapmaya çalışanlar, bugün mücadelenin alabildiğine boyutlandığı ve halk güçleriyle devlet güçleri arasında topyekün bir savaşın yaşandığı koşullarda sosyalistlik iddiasından vazgeçerek ve hatta ona cephe olarak kendilerini burjuva saflara çekmeleri oldukça ibret vericidir. Dünün "Doğlu Sosyalistler"i bugünün dönekleri haline gelerek sıradan halkın bile kat kat gerisine düşmüşlerdir. Bundan da önemlisi KUKM'nin her türlü demokratik örgüt ve mücadelesini "terörizm" olarak damgalanıp ağır saldırılara uğradığı böylesine kritik bir aşamada YDDPH gibi bir oluşuma gitmek işbirlikçiliğe soyunmaktan başka bir anlama gelmemektidir. Bu durum devlet yanlısı TV ve basının da dikkatinden kaçmamıştır. Örneğin Kanal 6'da yapılan bir yorumda "silahlı mücadeleye ve ayrılıkçılığa karşı olan ılımlı Kürtlerin kuracağı partinin Avrupa'nın da beklentilerine yanıt vereceği umuluyor." denilmekteydi. Buna benzer değerlendirmeler çeşitli burjuva gazetelerinde de yapıldı. YDDPH, Kürt halkının meşru mücadelesini ve mevzisini terk edip, onun ulusal demokratik taleplerini budaya budaya Avrupa burjuvazilerinin istemleri doğrultusunda basit bir insan hakları ve kültürel haklar sorunu derekesine indirgeyip, "Yeni Bir Türkiye" programıyla ortaya çıksa bile, kendisini devletin saldırıların kurtaramayacaktır. TC tarihine bakılırsa orada devletin kürt işbirlikçilerine karşı neler yaptığı gayet net olarak görülür. Şex Sait, Ağrı, Dersim ve öteki isyanların tümünde da aykalanmalar bastırıldıktan sonra işbirlikçi Kürtler de cezalandırılmaktan kurtulamamışlardır.

Devlet ile halk güçleri arasındaki saflaşma gayet netleşmiştir. Dolayısıyla "ortada" bir yerlerde kalınarak "hem nalına hem de mıhına" vurmanın olanağı yoktur. Avrupa icazetli, devlet icazetli siyaset olsa olsa halkın nefretini kazanabilir ancak... Devrimci şiddet ve karşı devrimci şiddeti dahi birbirinden ayırma gereği duymayan YDDPH, yuvarlak demogojik laflarla "barışcılık" edebiyatı yaparak, meşru silahlı direnme hakkını gözden düşürmeye çalışıyor. Neymiş, "Barışcıl demokratik Çözüm" gerekiyormuş. Sanki devrimciler silah kullanmayı istiyorlarmış gibi, sanki bu savaş bir devlet dayatması değilmiş gibi...

YDDPH'nin program taslağında "Kürt Sorununa Barışcıl ve Adil Çözüm" başlığı adı altında şöyle denilmektedir: "Türkiye'de Kürt halkına ve azınlıklara kendilireni yönetme hakkı tanınmalıdır." (...) "Bu hakkın tanınması ile, Türkiye'nin bölünmesini düşünmek yanlıştır. Kürtler bu özlemlerini, Türkiye'yi bölerek değil, tam tersine birlik ve beraberlik içinde, Türk halkıyla bir arada ve yan yana yaşamayı seçerek gerçekleştirebilirler. Bunun yolu da barışcıl demokratik çözümden geçer." (...) "Eşitlikçi ve adil çözümü, şiddete başvurmadan sağlamak gerekir."(1)

Yukarıda görüldüğü gibi YDDPH program taslağında Kürt ulusundan, Kürt halkı olarak söz ediliyor. Ki ayrıca programın hiçbir yerinde de Kürt ulusu kavramı kullanılmamıştır. Kürt ulusu yerine Kürt halkı kavramının kullanılması ise bilinçli bir tavırdır. Ve bu daha ilk adımda ise su koyvermek anlamına geliyor. O kadar ki ulusal ve ülkesel farkları belirlemek yerine

Devlet ile halk güçleri arasındaki saflaşma gayet netleşmiştir. Dolayısıyla "ortada" bir yerlerde kalınarak "hem nalına hem de mıhına" vurmanın olanağı yoktur. Avrupa icazetli, devlet icazetli siyaset olsa olsa halkın nefretini kazanabilir ancak...

"refah, barış ve özgürlük istemi" bölücülük içermediği uzun uzun ispatlanmaya çalışılmıştır. Türk devletini ferahlatmak için onca çaba harcanırken, Kürt Ulusu'nun burjuva demokratik öz taşıyan bağımsızlık ve özgürlük istemlerine teğet geçilmiştir. YDDPH, Kürt Ulusu'nun kendi kaderini tayin etmesi hakkı yerine: "Sanfransisko sözleşmesi"ni kendisine kalkan yapıp global bir tanımlama olan "Halkların hakkı"na atıfta bulunmuştur. Eh madem ki "Sanfransisko Sözleşmesi" uluslararası bir metindir, madem ki TC devleti de bu sözleşmenin koşullarını kabul etmiştir, o halde Kürtlere de "Halkların hakkı" çerçevesinde belirlenmiş olan haklar verilmelidir. YDDPH'nin somut olarak önerdiği tek şey budur. Bunun dışında, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin hakkının pratik anlamı nedir? Kürt halkı bağımsızlık mı, otonomi mi, federasyon mu istiyor? Kürdistan'ın bugünki statüsü nedir? Bu konuların hiçbirisine girilmediği gibi, bundan bilinçli bir kaçışda vardır. YDDPH, Kürtlere Türk yönetimi ile birlikte mecburi yaşama anlayışını her defasında dayatmaktan geri kalmıyor.

Yine programın bir başka yerinde şöyle deniyor: "Kürtlerin yaşadığı bölgede ise, ekonomik, toplumsal siyasal ve günülük yaşam tam bir çöküş halinde. Devlet, yurtdaşının can ve mal güvenliğini sağlayamıyor, üstelik kendiside zorbalık yapıyor."

Bu yazılanlara karşılık sormak gerekiyor: "Kürtlerin yaşadığı bölgede" yaşam neden çöküş halindedir? Ve "vatandaşın" canına ve malına kim kastetmektedir ki "devlet vatandaşını koruyamıyor". Acaba Afrika'dan, Japonya'dah birilerimi gelip "Kürtlerin yaşadığı bölge"yi cehenneme çeviriyor? Yoksa bütün bu zorbalığın faili devlet midir? Ortada Özel Harp Dairesi'nin, Kontgerillanın, Özel ordunun, bilumum asker ve polisin katliam eylemleri varken, bunlardan bahsetmeyip, alay edercesine "devlet üstelik kendiside zorbalık yapıyor" demek biçarelik değilde nedir? Ortada tam bir hedef şaşırtma var. Ya da en iyimser bir deyimle, yasak savmaya çalışılıyor! Son on yılda binlerce gerilla ve sivil insan katledilmiş, ikibinden fazla köy yakılıp yıkılmış, ormanların çoğuda ateşe verilmiştir. (YDDPH programında sıkça "doğanın tahribatı", "Ekonomik dengenin bozulması", "çevrenin kirletilmesi" şu-bu denmesine rağmen Kürdistan coğrafyasına karşı yapılan bu barbarca tecavüz karşısında da yine kör, sağır ve dilsiz davranılmıştır.) Bir CHP, RP programlarında bile Köy Koruculuğu, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin kaldırılmasına yer verilirken, bizim "Yeni solcularımız" programlarında bu konuyla ilgili bir tek kelime dahi yoktur. Tüm bunlardan hareketle şunu diyebilirizki; YDDPH'nin "Kürt sorununun çözümü" diye sunduğu görüşler, kürtler için bazı kültürel haklardan başka bir anlam ifade etmiyor. Türk sömürgeci yönetimi devam edecek, ama bu arada Kürtlere de Kültürel Haklar tanınacak, hepsi bu kadar işte...

Kürdistan ulusal sorunun çözümü için klasik burjuva demokratik bir program dahi önermeyen YDDPH, yeni bir Türkiye için şunları söylüyor:

"Türkiye bu dünyada bu çağda yaşıyor. Ülkeyi yönetenler, kendilerini çağın gelişmelerine ilişkin haklardan, değişim ve dönüşümle ilgili etkilerden ne kadar uzak tutarlarsa tutsunlar; tarıma dayalı uygarlıktan, sanayiye dayalı uygarlığa geçiş ne kadar köklü ve derin sancılarla olduysa, sanayi toplumundan da, bilgi toplumuna geçiş, bugün toplumların ötekilerden daha derin bir şekilde dönüştürmektedir." (2)(...) Yeni Türkiye için, yeni piyasa ekonomisi, yeni demokratik değişimle dönüşüm politikalarıyla bir uyum içinde ve bir arada kullanılmalıdır..(...) Türkiye'nin kısa zamanda Avrupa Topluluğu ile Gümrük birliğine gitmesi zorunludur. Piyasa ekonomisiyle sosyal güvence politikası birleştirilmelidir." (3)

Görüldüğü üzere Türkiye toplumu sıkıntısının çağın gerisinde kalmak olduğunu yani: "tarım toplumuyla sanayi toplumu arasında sıkışıp kalan" Türkiye toplumunun "Bilgi toplumu"na geçmesi gerektiği vurgulanıyor. "Bilgi toplumu" diye telaffuz edilen şey; burjuva ideologlarının bir kandırmacasından, kapitalizmi "unutturma" çabasından başka birşey değildir. "Bilgi toplumu"nu yakalamak yada "bilgi toplumu"na geçmekle anlatılmak istenen şey, sanayisi gelişmiş batı ülkelerinin seviyelerine çıkmak demek oluyor. Zaten YDDPH programında ilk göze çarpan şeylerden biri "Batı" ile bütünleşmeye verilen büyük önemdir!

Demek ki, YDDPH'nin "Yeni Bir Türkiye'den kastı: bugün ki sömürgeci kapitalist düzenin yeni formlar kazandırılarak varlığının devam ettirmesidir. YDDPH program taslağı baştan sona dek kapitalist sistemi idealize ediyor.
İnsanlığın başlıca kazanımlarını; "Paris Şartı", "Serbest Piyasa Ekonomisi", "AGİK süreci", "Çoğulcu katılım"cılık olarak gösteriyor. Kapitalist Emperyalist burjuvazinin oluşturduğu hukuki, siyasal ve ekonomik çerçeveler, YDDPH'nin üzerinde hareket ettiği temel zemindir. YDDPH programı, Avrupa burjuvazilerinin 1950'li ve 1960'lı yıllarda işçi ve çalışanlara tanımış oldukları hakların aynısını Türk burjuvazisininde kubul etmesini istiyor. İşte bunun adı da "Yeni Demokratik Değişim", "Yeni Sol" oluyor. Demek ki, "Yeni Sol"culuk diye sunulan şey "Rasyonel" davranmayı öne çıkaran "güleryüzlü" burjuva politikasından başka bir şey değildir. Birçok ülkede bu ılımlı reformist burjuva partilerin sosyalist literatürüde bolca kullanarak proleter sınıf hareketini ve toplumsal muhalefeti kapitalizme yedekledikleri biliniyor. Anlaşılan o ki, bu bizde de böyle olmaktadır.
Sonuç olarak; biyolojik yaşam gibi toplumsal ve siyasal yaşamda değişkendir. Siyasal mücadelede yükseliş ve düşüş, ilerleme ve gerileme, toptan çöküş muhtemel olaylardandır. Dünün demokratları bugünün sosyalistleri olabilirler yada tam tersi... Bütün bu olaylar içerisinde doğal olmayan şey olduğundan farklı gözükmeye çalışmaktır. Sosyalizmden ve Kürt ulusal demokratik hareketinden kopuşunu ve nedenlerini söyleme cesaretini dahi gösteremeyip, "eski sol anlayış, artık zamanın tünelinde kalmış durmda"dır demek, YDDPH adına geçmişle "hesaplaşmak" anlamına gelmiyor. Hem zaman tünelinde kalan "Eski Sol" değil, yıllarca "Reel sosyalizmin" müritliğini yapıpda onun çöküşüyle birlikte kendileride yerle bir olan "Yeni Sol"cu dönekleridir.
Ne diyelim, insanlar ilk aşklarına dönerlermiş. Galiba bizim eski "Doğulu Sosyalistler"imiz de öyle...

Sedat Güngekti

Dipnotlar:
1- Yeni Demokratik Değişim Partisi Hareketi, 1994, s.34
2- Yeni demokratik Değişim Partisi Hareketi, 1994, s.16
3- Yeni Demokratik Değişim Partisi Hareketi, 1994, s.52

BÖLÜM 2

Legalleşme, Yasal Parti ve Kürdistan'da Legal Siyaset Arayışları

Kürt Aydın İnsiyatifi

Şubat 1992 toplantısından "Vakıf kurulması" kararının çıkması üzerine, politik beklentileri sekteye uğrayan bazı çevreler , bu kez aynı zeminde yeni arayışlar içine giriyorlardı.Bu amaçla başlatılan görüşme ve tartışmalarda, "legal bir parti" kurma fikri sık sık tartışmaya açılıyordu.Ne var ki, bu toplantı ve görüşmelerde mevcut durum değerlendirildikçe, HEP' in varlığı karşısında aynı zeminde yeni bir parti kurmanın ön koşulunun pek bulunmadığı, bu şartlarda ortaya çıkıp bir örgüt kurma şartlarının olmadığı,öncelikle HEP oluşumunun nereye varacağının beklenmesi gerektiği görüşü ağırlık kazanıyordu. Ancak özellikle T.Z.Ekinci ve bir kaç arkadaşı, hiç olmazsa bir "Kürt Aydın İnsiyatifi" oluşturulmasında ısrarlı davranıyorlardı.Uzun görüşme ve tartışmaların ardından nihayet , aralarında T.Z.Ekinci, Ü. Fırat, M.A.Eren, H.Deniz ve arkadaşlarının bulunduğu dar bir grup tarafından , "Demokratikleşme için Kürt Aydın İnsiyatifi" başlıklı bir metin hazırlanıyor ve Mayıs 92 sonunda düzenlenecek bir toplantıyla bu metnin, yaklaşık 50 kişilik bir çevreye açılması kararlaştırılıyordu. Toplantıda, "Legal bir Kürt partisi" kurulmasından, bir yayın çıkartılmasına kadar değişik öneriler tartışmaya açılıyordu.Tartışmalar sonunda, hem toplantıya sunulan metnin daha da

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

SEDAT YURTTAŞ

1- Milletvekili olduğunuz günden bugüne kadar gelen süreçte DEP'in değerlendirmesini kısaca yaparmısınız.

- Somut olarak halka kazanç sayılabilecek, yaşamını kolaylaştıracak, aşını artıran, güvencesini artıran, geleceğini güven altına alan, çocuklarına daha iyi bir gelecek için umut verebilen, hiç bir gelişme kaydedemedik. Biz seçildiğimizden bu yana bütün çabalarımıza karşın ne 1000'i aşkın köyün yakılıp-yıkılmasını, boşaltılmasını, insanların göçettirilmesini, hatta bu göç sadece Türkiye sınırları içinde değil, dışına da çıkmıştır. Güney Kürdistan'da olduğu gibi 20 bin mülteci Türkiye'li Kürt'ün, uluslararası hukuk çerçevesinde mülteci statüsüne alınması gibi; bunların hiçbirine engel olamadık.
İşlenen kontgerilla cinayetlerinin açığa çıkmasını sağlayamadık. Faili meçhul cinayetlerin açığa çıkmasını sağlayamadık. Kontrgerilllaya bağlı olarak hareket eden Hizbullaha ve benzer eylemlere, cinayetlere engel olamadık. Bırakın bunları sağlamak sırf bu gelişmeleri gün ışığına çıkarmak, parlamento zeminine getirmek, bu anlamda sorgulamak, açığa çıkarmak gibi çabalarımızın da olayların büyüklüğü karşısında, bütünlüğü kapsayacak yeterliliğin olduğunu söylemek bile güç. Tabi burada şöyle bir soru sorulur. Hiç birşey yapmadınız mı? Bu kanaatin gerek teorik olarak, gerek birkaç yıldan beri kendimce yoğun olarak düşündüğümüz çalışma süreci içinde, parlamentoda kürsüyü kullanmak, orda Kürt halkının ulusal demokratik hak ve özgürlüklerini dile getirilmesi sorununun çözülmesi için çaba harcamak, bu anlamda 20 milyon Kürdün parlamentodaki konuşma hakkına sahip olan insanlardan biri olarak bunu önce parlamentoda yapmak, yine parlamentoda hükümeti denetlemenin yolları olan soru önergeleri, meclis araştırması gibi sorunları parlamento zeminine taşıyan, tartışılmasını, açıklanmasını, aydınlanmasını sağlama amacı güden yolları harekete geçirmek, kurumları değrelendirmek, devletin tek yanlı bilgi bombardımanına yanlış yorumlanmasına, insanları yanıltmasına engel olmak bakımından meydana gelen olayları incelemek, değerlendirmek, bu konuda rapor hazırlamak, basın açıklaması yapmak, olayları bütün gerçekliği ve çıplaklığıyla kamuoyuna yansıtmak şeklinde diyebileceğimiz... Yine Türk uluslararası anlaşmalara bağlı olması durumunu gözönüne alarak, geçmişinden beri yürüttüğü, son yıllarda yoğunlaştırdığı, kendi köhnemiş düşüncesine inandırma çabasını boşa çıkarmak. Böylelikle Türkiye'deki Kürt gerçeğini anlaşılır bir şekilde yansıtmıştır.
Peki niye mesafe alınmadı? Mesafe alınmamasının nedeni bu anlamda milletvekili olarak bizlerin, parti olarak siyasal çizgimizin, kitle olarak insanımızın mücadelesi, çabası, katkısı, arayışı, risk yüklenişi hatta bu noktada bilindiği üzere milletvekili arkadaşımızın da aralarında yeraldığı yetmişi aşkın insanımızın şehadeti, yüzlerce insanın tutuklanması, gözaltına alınması, baskıya maruz kalması vs. gibi bir süreç yaşamış olmamız nedeniyle sonuç alamadık. Çünkü biz Türkiye'de kendine tapar halde bir sakat bilinçlenme ideolojisi üzerine kurulu bulunan statükoyu eleştirmek, değiştirmek, dönüştürmek mücadelesini hep bu saydığımız unsurlarla birlikte yapmaya çalıştık. Bu statükonun değişmesi o kadar kolay değildir. Bu anlamda bulunduğumuz her mevzinin ustaca değerlendirilmesi çabasına karşın, beklenen sonucu vermeyişi, özetle bizlerden değil, bizim dışımızda kalan siyasi partililerden kaynaklanmaktadır.

2- Sayın Yurttaş, bildiğiniz gibi daha önce HEP ve ÖZDEP partileri de kapatılmıştı. Fakat bu kadar kamuoyu yaratılmamıştı. DEP'in kapatılması neden bu kadar kamuoyu yarattı?

- Şimdi tabi diğer partiler kapatıldığı zaman milletvekilliği düşmemişti. Bu safhada en belirgin DEP kapatıldığı zaman 13 milletvekilinin milletvekilliği düşüyor. Fakat kanımca bu, 13 milletvekili ile sınırlı değil, olay geniş bir olaydır. Şöyle ki, şu anda gerek bağımsız durumda bulunan 4 milletvekilinin, gerekse SHP içinde bulunan diğer 4 milletvekili ile birlikte 22 milletvekili çerçevesinde düşünmek lazımdır. Şöyle formüle edilebilir. Eğer o milletvekilleri bugün bulundukları partilerden aday olmuş olsalardı, yani bugün DEP'in savunduğu düşüncelerde olsalardı milletvekili seçilmezlerdi. Dolayısıyla olayı Kürt halkının demokratik hak ve özgürlüklerinin siyasal platformda dile getirilmesi şeklinde algılanmalıdır. Bu karar bu yolu tıkama amacı taşıyan bir olaydır. Bu açıdan diğer parti kapatmalarından çok daha farklı bir noktada ilgiye mazhar olmuştur. Gerek

geliştirilmesi ve bu oluşumun faaliyetlerini organize etmesi için bir "girişim komitesi" seçiliyor, hem de gündemde olan "anayasa değişikliği" tartışmalarında, TBMM'deki Anayasa Komisyonu'na ve kamuoyuna sunulacak "anayasa taslağı" nı hazırlanması için bir "anayasa komisyonu" oluşturuluyordu." Kürt Aydın İnsiyatifi" nin ikinci geniş katılımlı toplantısı, Temmuz başlarında yapılırken, bu kez daha geniş bir kesime çağrı yapılıyor ve önceki toplantıya sunulan metin , kısmen değiştirilmiş olarak, aynı adla toplantıya sunuluyordu. Metnin genel içeriği, TC' nin, üniter yapısı içinde, demokratik bir niteliğe kavuşturulması, Kürt dili ve kültürü üzerindeki yasaklamaların kaldırılması, anayasa ve yasalarda ilgili değişikliklerin yapılması ve Kürtlerin de kendi kimlikleriyle, siyasi partileri de dahil, istedikleri sivil toplum kurumlarını oluşturmaları gibi talepleri içeiyordu. Konuşmacılar çoğunlukla bu çerçeve içinde duran görüşler belirtirken , konuşmacılardan bir kısmının ısrarla üzerinde durduğu konu ise bu oluşumun daha çok siyasi, kültürel ve hukuki anlamda, çerçevesi de bununla sınırlı olacak şekilde bir "aydın platformu" olmasına, bu çerçevede etkinliklerde bulunmasına ilişkindi. Ancak, bu oluşumun "şiddetin her türlüsüne karşı olma , hem devletin, hem de PKK' nin uyguladığı şiddete cesaretle karşı çıkma temelinde şekillendirilmesi gerektiği" de mutlaka belirtiliyordu. Çoğunlukla bu temelde ifade edilen görüşlerden farklı olarak A.Beyköylü, emperyalist-sömürgeci metropollerde hazırlanan "Y"DD programlarına ve bu programın Ortadoğu' ya ilişkin yanına dikkat çekerek, "Kürdistan sorununa, üst sınırı kültürel kimliğin tanınması ve otonomi ile belirlenmiş bir çözümün dayatılmakta olduğunu, kimi çevrelerın , emperyalistlerin nasılsa bu sorunu da çözeceklerine ilişkin bir beklenti ve hazırlık içine girdiklerini, bunun yanıltıcı olduğunu, KUKM'nin radikal bağımsızlıkçı kanadının barajlanması, ezilmesi ve düzen içine çekilerek tasfiye edilmesinin hedeflendiğini, Kürt Aydın İnsiyatifi'nin, mevcut statükoların devamını ifade eden yasallık' tan değil, tarihsel ve toplumsal haklılığında ifadesini bulan meşruluğundan güç alması, bu bakımdan, Kürt ulusunun en demokratik hakkı olan KKTH' nı elde etmek için yürüttüğü tüm mücadele yöntemlerini meşru gören bir anlayışla hareket etmesi gerektiğini" belirtiyordu. "Kürt Aydın İnsiyatifi" nin bu iki toplantısıyla ortaya çıkan tablo, Kürt siyasetçilerin ve aydınlarının legal zemindeki siyaset arayışlarındaki farklılığı da giderek belirginleştiriyordu. Bu arayışların bir yanını, sorunu TC' nin yasalitesi içinde görüp kendini bu çerçeve içinde kabul edilebilir bir yere oturtmaya, dolayısıyla kendini TC' ye ispatlamaya çalışan bir anlayış oluştururken, diğer yanını ise mevcut yasalitenin dışında duran ve kendini mücadelenin meşruluğu içinde tanımlayan bir anlayış oluşturuyordu.Toplantıdan bir süre sonra "Demokratikleşme için Kürt Aydın insiyatifi" başlıklı iki metnin özetinden oluşan bir basın bildirisi, "bir grup Kürt aydını" adıyla ve altında isimleri bulunan 29 kişinin ortak görüşü olarak, T.Z.Ekinci tarafından kamuoyuna açıklanıyordu. Bu açıklama sırasında bir de skandal yaşanıyor ve sözkonusu metnin muhtevasına katılmadığı bilinen, fakat ismi imzacılar arasında gösterilen A.Beyköylü, bir kaç gün sonrasında bir basın açıklaması yaparak bu metni imzalamadığını, aynı şekilde imzacılar arasında görünen H.Bağburan'ın da imzasının olmadığını belirtiyordu. "Kürt Aydın İnsiyatifi" girişimcileri, bir süre sonra çeşitli gazetelerin köşe yazarlarından başlayarak, bir dizi görüşmelere bulunuyor ve gerek görüşlerini, gerekse hazırladıkları metinleri ayrı ayrı kendilerine iletiyorlardı.Aynı şekilde bu metinler, çeşitli siyasi partilere, hükümete ve Cumhurbaşkanı' na kadar da ulaştırılmıştı. Burjuva basınının önemli isimleri "Kürt Aydın İnsiyatifi" girişimcilerini beklendiğinden de sıcak karşılıyorlardı. Bazıları gazetelerindeki köşelerinde bu girişimden övgüyle bahsederken, Milliyet Gazetesi'nde A.Sirmen kendileriyle dizi röportaj bile yapıyordu. "Y"DD normlarına uygun ve tamamen "ehli" bir duruş gösteren bu oluşumun sunulmasına belki de "milli bir görev" olarak bakılıyordu. Bu yazı ve röporajlarda en fazla öne çıkartılan olgu, "girişimciler"in "anti-PKK"ve "anti-şiddet" nitelikleri ile "TC'nin üniter devlet yapısı"na ne derece bağlı olduklarıydı. Zaten girişimcilerin de özellikle bu yanlarını vurgulamaya, öne çıkartmaya özen gösterdikleri görülüyordu.Benzer muhtevalara sahip olmakla birlikte, kişilikleri ve kariyerist yapıları itibariyle birbiriyle sürekli çatışma ve yarış içinde olan kesimlere arasındaki çelişkiler "Kürt Aydın İnsiyatifi" içindeki çatlakları yavaş yavaş büyütmekteydi. Bu çatırdama içinde, Aralık 1992 ayında, demokratikleşme ve Kürt sorunu konularının tartışılacağı bir sempozyumun hazırlıklarıda sürdürülüyordu. Sempozyuma, tüm siyasi parti liderleri, bilim adamları vs. ile birlikte, zamanın Cumhurbaşkanı T. Özal'ın çağrılması da planlanmıştı. Ancak, öneriye başlangıçta sıcak bakan ve o günlerde "federasyonu tartışabiliriz" sözleriyle bazı Kürt çevreleri nezdinde önemli bir prestij elde eden Özal, bu defa durumunu uygun bulmayarak sempozyuma katılmaktan vazgeçmişti. Önemli konukların birer ikişer mazeret göstermesi üzerine ancak Şubat 93'de gerçekleşebilen sempozyum, hiçte umulduğu gibi sonuçlanmıyordu. Belli düzen partilerinin "alt düzey"deki önemsiz yetkilieri ile insiyatifin tanıdık yüzleri havanda

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

parlamento düzeyinde, gerek basın düzeyinde, gerekse diğer kurum ve kuruluşlar düzeyinde. Tabi bunun bir başka nedeni de HEP ve ÖZDEP'in kapatılması pratiklerinde görüldüğü gibi parti kapatmanın doğurduğu sonuçların yarardan çok zarar getirdiği, bunların çözüm olmadığı dahası insanların sistemden, devletten kopması sonucunu doğurduğu, demokrasi dışı, mücadele dışı yöntemlerin rağbet edilmesine neden olan bir sonuç sağladığı, Türkiye'de pek çok kesim tarafından anlaşılır bir olgu haline gelmesi nedeniyle bu kapatılma kararı diğer kapatma kararlarından çok daha etkili bir sonuç doğurdu.

3- Sayın Yurttaş, DEP'in kapatılmasıyla Kürt parlamenterlerin TBMM'de temsil hakkı ortadan kalkmıştır. Bundan sonra kurulacak olan sizin anlayışınızdaki partiler de aynı gerekçelerle kapatılacaktır. Bu durumda yapılması gereken nedir?

- Şimdi partilerin aynı gerekçelerle kapatıldığı doğrudur. Bundan sonra kurulacak partilerin de benzer gerekçelerle kapatılması yönüne gidileceği ihtimali var. Ancak buna rağmen ben kendi adıma söyleyebilirim; tabi halktan buna ne kadar teveccüh edip etmeyeceğini bilmiyorum. Fakat demokratik mücadelenin, demokratik mücadele alımının bu alanın araçlarının mutlak şekilde savunulması gerektiğine, korunması ve değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum.

4- Sayın Yurttaş, sizleri cezaevine koymak isteyen anlayış neyin temsilcisidir?

- Devletin ceberutluğunun temsilcisi, yani Kürt halkının kendi dilini, kültürünü özgürce, çağımızın ihtiyaçlarına uygun bir şekilde kullanıp, geliştiren, işleyen çabalara engel olmak isteyen ve dahası Kürdün varlığını kabul etmekle birlikte sadece bunu özümsemek, asimile etmek, bu asimileye uymayanları gerektiğinde imha etmek, bertaraf etmek, -bu tutuklama olur, gözaltı olur- yani bu açıdan devlet üstten aşağıya terör diye tabir edilen bir sistem uyguluyor, bir şiddet uyguluyor. Bu üstten aşağıya terör de insanları susturmak, böylece bu konudaki toplumsal gelişmelerin önüne set çekmek isteyen çevrelerce yapılıyor.
Bu anlamda çok öze inersek, en doğru ifade resmi ideolojinin marifeti sonucu bu gelişmeler oluyor diyebiliriz. Zira toplumun sosyolojik realitesi onların bu dar dünyalarından çok daha zengin, çok daha geniş, çok daha gerçekçidir.

5- Sayın Yurttaş, cezaevlerindeki siyasi tutsakların DGM'leri boykotu hakkındaki ve DGM'lerin işleyişi hakkındaki görüşlerinizi belirtir misiniz?

- Şimdi bizim gündemimizde boykot diye bir karar yok. Ne cezaevindeki arkadaşlarımızın ne de bizim var. Zira biz basında defalarca söylediğimiz üzere suç işlediğimiz kanaatinde değiliz. Suçluluk psikolojisi içinde de değiliz. Kendimize has düşüncelerimizi vatandaş olarak da savunduk, milletvekili olarak da savuna geliyoruz. Vatandaş olarak savunmaya devam edeceğiz. Bu DGM'lerde olabilir, meydanlarda olabilir. Doğrudur, DGM'ler doğal hakim ilkesini bir yana iten özel mahkemelerdir. Bu nedenle faaliyetlerinin temelinde siyasal bir hedefleme sistemi ve ona dönük bir hedef vardır. Bu konuda herkes, bütün çevreler siyasi tutsaklarda olduğu gibi kendi tercihlerini yapmakta özgürdürler. Ancak, kanaatime göre bizim yüklenmiş olduğumuz toplumsal işlev düşüncelerimizin bugüne kadar savunula gelmiş olması açısından, tutumumuzu az önce belirttiğim üzere sürdürmemiz gerektiği kanaatindeyim.

6- Sayın Yurttaş Avrupa'ya giden arkadaşlarınızın tutumu bireysel midir, yoksa daha önce aldığınız bir karar doğrultusunda mı hareket edildi? Belli bir tartışma yapıldı mı?

Öylesi bir tartışma değil, ancak 2 Mart 1994'te yaşanan gözaltı rezaleti ve daha sonra dokunulmazlığı kaldırılan arkadaşlarımızın gözaltına alınıp, tutuklanması sürecinde siyasal olarak nasıl verimli olunabilir düşüncesiyle yurtdışına çıkış olayı tartışıldı. Çünkü hepimiz insanız, hepimiz bireysel ve kendi çevremizde biçimlenen ilişkilerimiz çerçevesinde endişeler duyuyoruz, kaygılar duyuyoruz. Bunun yanında verimli olmamak sadece sıkıntılara garp olmak gibi bir tehlike de sözkonusu. Siyasal açıdan da bir tıkanma sözkonusu. Bu açıdan değerlendireme yapıldı. Ancak tabi biz onu hemen gerçekleştirelim ya da filan tarihte gerçekleştirelim diye bir şey söz konusu olmadı. Ancak o ilk tartışmalar da dahil bildiğim kadarıyla işte ben de Selim Sadak ta değişik nedenlerle de olsa burada kalmanın, mücadele etmenin kişisel tercihimize daha uygun olacağını söyledik. Ama ondan sonra bu tartışma gündeme gelmedi. Zaten bu son gidiş böyle bir kararın sonucu değil kendilerine gönderilen davetiyelere icabet etmenin sonucunda gerçekleşti ve ancak oraya gittikten sonra kendileri gerekçelerini açıkladılar, şartlarını açıkladılar. Türkiye'de cezaevine alınma tehdidi olduğunu ve siyasal mücadele koşullarının tıkandığını, bu nedenle böyle

karşılıklı su döverken, sözkonusu sempozyumda, "Kürt sorunu"nun çözümü konusunda ne yapılması gerektiği konusundan ziyade, ne yapılmaması gerektiğinin tartışıldığı, resmi anlayışın ve geleneksel statükocu yapının rasyonalleştirildiği ve sonuçta KUKM'nin radikal bağımsızlıkçı hattının hedef tahtasına haline getirildiği bir toplantıya dönüşüyordu. Sonuçta "ne için yapıldığı" belirsiz olan bu sempozyum sonrasında "Kürt Aydın İnsiyatifi"de artık ömrünü tamamlıyordu. Örgütlerden ve örgütlü mücadeleden öcü gibi kaçan, herbiri "aşırı derecede demokrat" olan, ancak görüldüğü kadarıyla kendilerinden başka hiçbirşeye tahammül edemeyen ve kendini herşeyin merkezine oturtan, içten içe herşeye ve her düzeye tek başına hükmetme eğiliminde olan, bu despotik yapıları ve karşılıklı kariyer tutkuları nedeniyle birbirlerine dahi tahammülleri olmayan nev'i şahsına münhasır "Kürt Aydınları", kendileri için daha elverişli bir ortam elde edinceye kadar, bir kere daha kendi kabuklarına çekiliyorlardı.

DEP Süreci ve Sonrası

1993 Mayıs'ında, farklı görüş ve anlayışlara sahip geniş bir çevrenin katılımı ile kurulan DEP legal siyaset arayışlarına yeni bir halka olarak eklenirken, önceki HEP pratiğinden daha ileri bir adım olacağı öngörülüyordu. Bu kez ortada daha net programlar sözkonusuydu ve herkesin hesabı da az çok açıktı. Üstelik, "Ulusal Cephe"nin kurulmasına ilişkin çalışmaların ilan edilmesi, değişik anlayışlar arasında karşılıklı hoşgörü ve konsensusun oluşması, oldukça elverişli bir ortamı da beraberinde getirmişti.

Ancak, dergimizin ilk sayısında, "Ayın Dosyası" içinde etraflıca anlatıldığı üzere bu süreç olumlu yönde değerlendirilemezken, TC'nin giderek yükselen saldırıları karşısında etkin politikalar üretemiyor, kitleler harekete geçirilemiyor, sahip çıkılamıyordu. Bunda, yaşanan kimlik bunalımının da önemli bir etkisi vardı. Anti-sömürgeci kesimin bu kimlik bunalımının aşılması ve legal siyasetin, meşruluk çerçevesinde ulusal zeminlere çekilmesi yönündeki çabaları parti içinde egemen olan sağ ve "sol" reformist anlayışlara takılıp kalıyordu.

DEP'in son kongresinde H. Dicle'nin genel başkanlığa getirilmesi ve zaman zaman TC'yi ve egemen çevreleri kızdıran demeçler vermesi, sağ reformist kesimleri iyice huzursuz ederken, DEP'ten ayrılma hazırlıklarına da hız veriyordu. 27 Mart Yerel Seçimleri'nden çekilme kararı ise onlar için artık " bardağı taşıran son damla"yı teşkil ediyordu. Uygun bir ortam bulunamadığından her defasında ara verilen "legal Kürt partisi" hazırlıkları da bu arada yeniden start alıyordu.

27 Mart seçimlerinden çekilme kararının ardından TC'nin giriştiği misillemede, 7 Kürt milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılıyor ve altısı apar topar tutuklanıyordu. Sırada DEP'in tamamen kapatılması ve diğer milletvekillerinin de "hal" edilmesi harekatı vardı. Bu ise, daha ince ve detaylı bir hesaplamayı gerektiriyordu.

Sonuçta Anayasa mahkemesi vasıtasıyla DEP kapatılıyor ve ustaca bir manevra ile bazı milletvekillerine "dokunulmayarak" bu zamanda pek altından kalkamayacakları"ara seçim"den de kendilerin kurtarmış oluyorlardı. Bu operasyon sırasında bazı milletvekilleri Avrupa'ya çıkıp, zaten bir süredir, ağır aksak da olsa tek yapabildikleri şey olan "diplomatik" faaliyetlere yönelirlerken, bir yandan da sessiz sedasız HADEP'in kuruluşu gerçekleşiyordu.

DEP pratiği, legal siyaset arayışları bakımından oldukça önemli dersler çıkartılması gereken bir süreçti. Her şeyden önce, legal mücadelenin mevcut sömürgeci "yasalite"nin sınırları içinde tutulamayacağı, düzenle bire bir uzlaşmadıkça, onun tarafından kabul görmenin mümkün olamayacağını göstermekteydi.

Legal mücadele, ancak meşruluk temelinde tanımlandığı ve mücadelenin gerçekliğinden soyutlanmadığı ölçüde önemli ve anlamlıydı. Aksi halde, legalleşme yada legalleştirme yoluyla düzen sınırları içine çekilmenin bir aracı olmaktan başka bir fonksiyonu bulunmayacaktı.

İkinci olarak; TC parlamentosunun Kürt ulusu açısından hiçbir meşruiyetinin bulunmadığı bir kez daha yaşanarak görülüyordu. TC parlemantosu, sömürgeciliğin en üst kurumlarından biriydi ve buranın Kürt ulusuna bir "umut" olarak gösterilmesi, onun bu niteliğini meşrulaştırmaktan, parlemanto kararlarıyla, yasalarla ve sair yollarla Kürt ulusuna ve Kürdistan'a yöneltilen sömürgeci uygulamaları meşrulaştırmaktan başka bir sonuca yol açmıyordu.

Üçüncü olarak; legal zeminde yürütülen mücadelenin, kitle taleplerini sömürgecilerin karşısına barikat olarak dikecek etkin ve kararlı politikalarla yürütülmesi gerektiği açık bir şekilde ortaya çıkıyordu. Kitle taleplerinin doğru bir biçimde kavranılmaması, etkin politikalarla biçimlendirilmemesi ve sömürgeci saldırılar karşısında her geçen gün daha da geriye çekilerek direniş mevzilerinin terkedilmesi, mevcut kitle potansiyelinin güçsüz, korumasız ve örgütsüz bırakılmasından, eritilmesinden başka bir sonuca yol açmamıştı.

Dördüncü olarak; Kürt ulusunun en temel de-

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

bir tercihle uluslararası alanda siyasi faaliyette bulunacaklarını söylediler. İşin doğrusu şimdi doğru göreceli bir kavramdır, zamana ve yere göre değişen bir kavramdır. Yani şu anda hangisi doğrudur konusunda kesin bir yargıya varmak yanıltıcı olabilecektir. Bu açıdan belki önümüzdeki süreç içinde siyasal olarak daha verimli çalışmalar yaparlar, belki biz bunu yaparız ya da önümüzdeki süreç içerisinde bunları gerçekleştirme şansımızın olmayacağı koşullara tabi tutuluruz. Bu açıdan önümüzdeki süreci yaşarak göreceğiz.

7- Peki arkadaşlarınız siyasi mülteci olarak mı kalacaklar yoksa başka bir statüde mi kalacaklar?

- Tabi biz de sizin gibi TV ve basından izliyoruz. Amaçlarının iltica olmadığını kendileri açıkladılar. Bunun yerine sadece bir anlamda geçici bir süre Türkiye'yi terketmek zorunda kalan insanların, bu anlamda sürgün etmek zorunda kalan milletvekili olarak faaliyet göstereceklerini açıkladılar. Ancak oradaki hukuksal statüleri neye denk düşer, kendileri hangi statü için başvuracaklar o konuda kesin bir şey söylemek şimdiden doğru değildir. Zira her bir statünün süreyle sınırlı, koşullarla belirlenmiş bir takım düzenlemelerle ilgili ayrıntılı bilgiye sahip değiliz.

8- Sayın Yurttaş dışınızda kalan dört bağımsız milletvekili hakkındaki görüşleriniz. Bu milletvekilleri gerçekten partinizin üyesi miydiler?

-Şimdi bunların sanıyorum tümü ya da bir bölümü partiye üye olma töreninde bulundular. Ama gerçekte şekli bir unsur olan forma imza atıp atmadıklarını bilmiyorum. Çünkü ben DEP'in böyle sekreteryasını ilgilendiren işlerini bilmiyorum; ya da saymanlıkla ilgili işlerini bilmiyorum. Bu anlamda şekli gelişmelerden haberim yok. Ancak şunu söyleyebilirim gerek meclisteki sıralarımızda, gerek meclisteki fihristte bunlar üye olarak gözüküyorlardı. Gerekse bizim yaptığımız çalışmalara katılımlarıyla üye olarak görünüyorlardı. Bunun yanısıra hepsinden önemlisi de TC. devleti maliyesi, dava tarihinden sonra DEP'in parlametoda 17 milletvekiliyle temsil edildiğinin tesbitle partiye maddi yardımda bulunmuştur. Yani dolayısıyla sanıyorum en belirgin kanıt maliyenin, 17 insanına göre, oranına göre yardım yapmasıdır. Tabii ben burada tek tek bireylerin açısından olayı tartışmak istemiyorum. Ben olayı Anayasa Mahkemesi kararının en yüksek düzeyde adaletli bir ülkede gerçekleştirmekle sorumlu olan kurumun bunu zedelemesiyle değerlendiriyorum. Dolayısıyla karar bu açıdan da bu belirttiğim nedenlerle de isabetsiz bir karardır, hukuktan yoksun bir karardır. Türkiye'nin özellikle de mevcut iktidarın siyasal ihtiyaçlarına göre şekillendirilmiş bir karardır, ancak bu karara varılırken arkadaşlarımızın ileri sürdükleri iddialar bu kararın oluşmasında unsur olarak yerleştirilmiştir.

9- Siz milletvekili olmak için bazı kuralları yerine getirdiniz. Örneğin sömürgeci Türk parlamentosunun yeminini ettiniz. Aynı zamanda Kürt halkının özgürlük ve demokrasi temsilcisi olduğunuzu söylediniz. Bu ikisi arasında bir çelişki yok mu? TC politikalarını teşhir ettiğinize inanıyormusunuz?

- Şimdi politika ideal olanla gerçekleşebilenin bağdaşlaştırılmasıdır. Bu anlamda teşhir konusunda sanıyorum HEP'ten bu yana dönem dönem çok yüksek düzeyde olmak üzere, dönem dönem daha seyreltilmiş bir halde olmak üzere bunu olabildiğince gerçekleştirdiğimiz kanaatindeyim. Bu bedelsiz olmadı, yani öldürülen yöneticilerimiz ve üyelerimiz bu arada aralarında tekrar belirtme ihtiyacı duyuyorum Mardin Milletvekilimiz M. Sincar'ın da olmak üzere pek çok yetişkin insanımıza yönelinmesini, bugün de DEP'in kapatılmasını, milletvekilliğimizin düşürülmesinin temel nedeninin bu teşhirin sağlanabiliyor olmasında yorum yapmak lazım. Bu anlamda gerek Kürt halkının hak ve özgürlüklerini gerçekleştirmek, sağlamak sonusunda mücadele anlayışı perspektifine, gerek Türk halkının uğradığı sıkıntıların kaynağının anlaşılmasına çok büyük katkılarda bulunuldu. Ben bir çelişki içersinde görmüyorum, çünkü biz verili koşullar çerçevesinde bir mücadele veriyoruz. Yani kendimiz sürüp giden yaşama rağmen, toplumsal şekillenmeye rağmen, kurumsal ilişkilere rağmen bütün bunların kendimize ait gerçeklikleri ha demekle bugünden yarına yaratmak şansına sahip değiliz. Bu anlamda en küçük bir mevziyi, olguyu halkın çıkarına değerlendirmek zorunda olduğumuzu düşünüyoruz. Bu anlamda ciddi katkıları olduğunu düşünüyorum.

10- Sayın Yurttaş, 50 yıl önce mecliste Mahmut Esat Bozkurt'un bir açıklaması var: Bu memlekette Türk olmayanların bir tek hakkı vardır o da köle olma hakkıdır. 50 yıl sonra aynı sözü Çoşkun Kırca "Bu memlekette Türk olmayanların bir tek hakkı vardır, o da susma hakkıdır." 50 yıl boyunca Kürt sorunu konusunda devlet politikalarının değişmediğini gösteriyor bu sözler. Sizce parlamento Kürt sorunu ve demokrasi için çözüm sunabilir mi?

- Şimdi parlamentonun böyle bir çözüm sunmaması için bugün parlamento

mokratik hak ve talebi olan "kendi kaderini tayin hakkı"nın kayıtsız ve koşulsuz desteklenmesi, legal zeminlerde yürütülen demokrasi mücadelesinin -demokratikleşmenin önündeki en önemli engelin Kürdistan sorunu olduğu gerçeğinden de hareketle- asgari demokratik görevlerinden birini oluşturmaktaydı. Kürdistan üzerindeki askeri işgal sürdükçe, mevcut sömürge statüsünün değişmesi ve bu hakkın kullanılabilir olması mümkün olamayacaktı.

Kaldı ki Kürt ulusu, kendisine yönelik imha politikaları ve örgütlü devlet terörü karşısında meşru direnme savaşı içindeydi. Bu bakımdan, Kürt ulusunun, ülkesi üzerindeki askeri işgali kırmaya, sömürgeci uygulamalara karşı direnmeye ve 'kendi kaderlerini tayin hakkı'nı özgür ve bağımsız bir ortamda kullanmaya dönük tüm mücadele yöntemlerinin meşru kabul edilmesi, desteklenmesi, emperyalist ve sömürgecilerin bu konudaki dayatmaları karşısında geri adım atılmaması son derece önemli bir ayrım noktasıydı.

Beşinci olarak da; legal zemindeki mücadele araçlarının, ortak noktaların öne çıkartılması temelinde ve demokratik bir tarzda faaliyet göstermesi, politikaların, anlayışlar üzerine bir ambargo koymadan en geniş biçimde tartışılarak oluşturulmasının son derece önemli olduğu gerçeğiydi. Homojen bir niteliği olmayan legal demokratik zeminlerde ortak duruşlar, böyle bir anlayış içinde geliştirilip, oluşturulabilirdi.

Sonuç olarak, DEP pratiğinden alınması gereken derslerin HADEP pratiğine geçirilirken önemli ölçüde yol gösterici olması beklenmekteydi. Nisan 94'de HADEP'in kurulması tartışmaları sürerken de beklentiler daha çok böylesi bir çerçeve içine oturuyordu.

Bazı reformist çevrelerin DEP sürecinin sonuna gelinirken yollarını ayırması ve HADEP'in kuruluş sürecindeki tartışmaların dışında durması, HADEP sürecinde daha cesur ve radikal politikaların üretileceği yönünde bir düşünceyi de beraberinde geliştiriyordu. Ancak HADEP'in daha ilk kongresinde, eski alışkanlıkların hiç de kolay kolay terk edilmeyeceği gözlemleniyordu.
DEP'e yönelik saldırıların en üst boyutlara ulaşması, milletvekillerinin emir- komuta zinciri içinde gözaltına alınıp tutuklanmaları karşısında kitleler, kongre salonunu hınca hınç doldurarak, mücadeleye sahip çıkacaklarını gösteriyorlardı.

Salt bununla da kalmıyor, daha etkin ve kararlı politikaların bekleyişi içinde olduklarını her fırsatta haykırıyorlardı. Kongre salonuna böylesi bir coşku ve bekleyiş egemenken, HADEP'in nasıl bir politik misyon üstlenmesi gerektiğini dile getiren bazı konuşmacıların sesleri, kongre divanı tarafından kesiliyor, kitlelere ulaşmaları engelleniyordu.

Görüldüğü kadarıyla "eski" kadrolar, deneyimleriyle daha net hedefler belirleyecek yerde, meşruiyetlerini mevcut düzenin "yasalite"leri içine çekilmekte, onun bir parçası haline gelmekte arıyorlardı. HADEP, daha ilk kongresinde kitleler önünde kötü bir sınav verirken, radikal temelde sürdürülen mücadeleye ve bağımsızlıkçı düşünceye inanan, buna güçlü bir biçimde bağlı olan kitlelerin, önlerine her geçen gün yeni barajlar ören ve her tarafından gedikler veren bu çatıya daha ne kadar tahammül edeceği ise şimdilik belirsizliğini koruyordu.

Yeniden Legal Parti Arayışları

Değişik aralıklarla sık sık gündeme gelen, ancak her defasında ertelenmek durumunda kalınan "legal Kürt Partisi" faaliyetleri, HADEP'in kuruluş günleriyle aynı dönemde yeniden gündeme getirilmekteydi. Ancak, bu kez "legal Kürt partisi" girişimlerinde sayısal bir artış da sözkonusuydu. İlk etapta öne çıkan girişim, Ş. Elçi ve arkadaşları tarafından başlatılan "legal Kürt Partisi" çalışması olmuştu. DEP'ten son dönemde ayrılan ve genel olarak "legalleşme programları"nın en ateşli savunucuları olan Hevdem çevresi de, başından itibaren bu girişim içinde yer almıştı.
Deng çevresinin "Yeni Demokratik Değişim Partisi Hareketi" adıyla ayrı bir parti çalışması içinde olduğu haberi, yine aynı günlerde kamuoyuna yansırken, Medya Günesi çevresinde de"legal Kürt partisi"ne ilişkin tartışmalar yaşanıyor, dergide konuya ilişkin yazı ve değerlendirmeler ağırlık kazanıyordu.
Şerafettin Elçi ve çevresinin "legal Kürt partisi kurma" düşünceleri pek yeni değildi. Daha önceki çeşitli platformlarda bu konu gündeme getirilmiş, ancak bir türlü uygun ortam yaratılamamıştı. Aslında, o günlere nazaran bu günkü ortamın çok daha elverişsiz olduğu, zira TC'nin uygulamakta olduğu militarist politikalarının giderek derinleştiği söylenebilirdi. Ancak, böylesi bir süreçte"legal Kürt partisi" girişimlerinin, bu kez daha yüksek seslerle ifade edilmekte olduğu da gözleniyordu.
Elçi ismi, HEP ve DEP'in kuruluş dönemlerinde sık sık gündeme gelmiş, ancak her ikisinde de geri çekilmiş ve "neden çekildiği"ile ilgili soruları cevapsız bırakarak sessizliği tercih etmişti. Yakın

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

dışına Anayasa Mahkemesi kararıyla, siyasi partilerin kamuoyu hazırlığıyla itilmiş bulunuyoruz. Bu açıdan şöyle ifade edebilirim. Ben Sedat Yurttaş olarak, Diyarbekir Milletvekili olarak koşulların bu halde devam etmesi halinde bir daha gidip, oy aldığım seçmenlerden bana, sorunlarınızı çözeceğim, sorunlarınızı şöyle çözeceğim, böyle çözeceğim diyerek bir güven veremem, oy talep edemem diyebilirim. Zaten daha önce bahsettiğim nedenlere denk düşüyor. Ancak buna rağmen M. E. Bozkurt'un konuşmasını yaptığı süreyle bugün yapılan konuşmalar arasında çok büyük niteliksel farklar olduğunu düşünüyorum. Bilmiyorum o dönemdeki tutanaklar incelenirse eminim M. E. Bozkurt'a karşı düşüncelerinin haklı olduğunu söyleyen, ayakları yere basan, düşünceleri nedeniyle meydan okuyan insanların bugünkü gibi kararlı bir tutum içinde olduğunu sanmıyorum. Nitekim bu nedenledir ki tutanaklar ilerde belki tarih olacak. İncelendiğinde şu anda cezaevinde olan milletvekilleri hatta yurtdışında olan milletvekilleri ve bizlerin bu köhnemiş düşünceye karşı, bu ilkel düşüncelere karşı, düşüncelerimizi açık yüreklilikle dile getirdiğimiz, onu gerçekte akıl düzeyinde, bilimsel bakış düzeyinde ve Türkiye'nin sosyolojisi düzeyinde mahkum ettiğimiz ancak buna rağmen parlamentonun işleyişi olan parmak hesabıyla bu haklılığımıza rağmen mağdur hale getirildiğimiz, parlamento dışına itildiğimiz sonucu görülecektir. Bu çok önemlidir.
11- HADEP dışında kurulan diğer parti çalışmalarıyla ilgili görüşlerinizi alabilirmiyiz?
- Kürt halkı homojen bir toplumsal yapıya sahip değildir, heterojen bir yapıya sahiptir. Çeşitli sınıflar vardır, katmanlar vardır. Bu açıdan değişik partiler bulunuyor olması zaten var yanı şu anda yasalite açısından sorunları da olsa zaten var. Yani değişik partilerin kurulması bu anlamda reddedilir bir olgu değil. Ancak toplumda etkin olur mu olmaz mı, halkın çıkarına uygun bir davranış sergiler mi, sergilemez mi, bütün bunları değerlendirecek, bütün bu konularda notlama yapacak olan hayatın kendisidir. Göstereceği pratik, verecekleri mücadeledir, izleyecekleri politikalardır. Bu açıdan politikaları güçlenmenin, inandırıcı olmanın, sorunları çözmenin anahtarı olarak nitelersek yanlış olmaz. Önümüzdeki süreç içerisinde buna gerçekten uygun davranacak, bunu hayata geçirecek partiler içinde kim olursa olsun şahıslar böyle bir sınavdan sonra halkın yanında hakkettikleri yeri alacaklar. Ancak şunu söyleyebilirim. Geçtiğimiz dönem yaşanan sıkıntılar, çabalarımızın bölük pörçük bir şekilde ifadesine izin vermeyeceke kadar zorluklarla doludur. Bu açıdan dikatle değerlendirilmelidir.

SELİM SADAK

1- Daha önce kapatılan partiler için bu kadar kamuoyu yaratılmamıştı. DEP'in kapatılmasında niye bu kadar etki yarattı.

- Şimdi kamuoyu yaratılmaması tabi gelişen olaylara bağlıdır. HEP ve ÖZDEP'in kapatılması milletvekillerinin üyeliklerinin düşmesine sebebiyet vermemiştir. Bir de iki partinin de kapatılacakmış gibi başka bir partinin kurulmasıyla bütün kadroların oraya kaydırılmasına çalışılmıştır Elbette partilerin kapatılması, bir devlette demokrasi olmayışı, insanların konuşmaları, çoğulcu demokrasinin olmayışı sebep gösterilebilir. Fakat bir parti kapatıldığı zaman, partinin üyeleri, yani parti parlamentoda temsil ediliyorsa milletvekili üyeleri varsa daha fazla kamuoyunun dikkatini çeker, daha fazla insanları olaylardan haber eder. Bir de DEP'in kapatılması, DEP gayet uzun ve olumlu çalışmalar yaptı.

DEP'in bazı çalışmaları kamuoyuna bazıları olumlu, bazıları da olumsuz yansıdı. Ama hangi yönde olursa olsun, DEP'in çalışmaları ve ödemiş olduğu bedelleri tamamen demokrasi uğruna olduğu kamuoyuna biraz inandırıcı geldiği görüldü. Hele hele milletvekillerinin olması daha fazla dikkat çekti ve gerçekten Türkiye'de demokrasinin olmayışı insanların kendi kendini ifade edemeyişi ve seçme seçilmede insanların hür olmadığının kanıtı ortaya çıktı. Böylece bugünkü kamuoyu oluştu.

2- Demokrasi Partisi'nin kapatılmasıyla Kürt parlamenterlerin parlamentoda temsil hakkı ortadan kalkmıştır. Sizden sonra kurulacak olan ve sizin anlayışınıza paralel partilerde aynı kurallar uygulanacak gözüküyor. Bu durumda yapılması gereken şeyler nedir?

- Şimdi elbette bunlar böyle kalmayacaktır. Bu yasalar ve uygulamalar böyle kalmayacaktır. Bu tip şovenist, ırkçı, kafatasçı, militarist kafalar hep hakimiyette kalmayacaklardır. Mücadele ile herşey elde edilir. DEP'in

çevresi, Elçi'nin yetki ve insiyatif sahibi olmadığı, hareketlerinin kısıtlandığı hiçbir oluşumda prensip olarak yer almadığına dikkat çekiyordu.Bu anlamda, hem davulun hemde tokmağın kendisinin olmasını,yönetimlerde ve karar alma süreçlerinde etkin olmayı istiyordu. Bunun olmayacağını gördüğü yerlerde ise hiç riske atılmıyor, isminin tartışmalarla yıpranmasını istemiyordu. Keza radikal muhtevalı siyasal anlayışlara sıcak bakan, devleti ve düzeni karşısına alan oluşumlardan da uzak duruyordu. Politik çevresi, genellikle "yeni kuşak Kürt burjuvaları"ndan oluşuyordu.

Mevcut sömürgeci siyasetlerin bir sonucu olarak, Kürdistan'da modern sınıflar kristalize olmamış, dolayısıyla ne sermaye sınıfı, ne de işçi sınıfı, sınıfsal bir güç olarak gelişmemişti. Ancak, sömürgeci uygulamaların bir parçası olarak belli toprak ağaları ve mütegallibelerle, işbirlikçiler temelinde yürütülen ilişkiler sonucu, banka kredileri, teşvik kredileri, ticari bayilikler gibi işlerle bu kesimler zamanla palazlanmış, belli sermaye birikimine ulaşmışlardı. Fakat Kürdistan'dan elde edilen bu sermaye birikimleri büyük oranda metropollere akmış, oralarda yatırıma dönüşmüştü. Ortaya Kürt asıllı burjuvalar çıkmış, ancak ulusal nitelikte bir "Kürdistan burjuvazisi" teşekkül etmemişti. Bu bakımdan, varlığını ve geleceğini sömürgeci siyasetlere borçlu olan "Kürt burjuvaları"nın bu anlamda ulusal taleplere sahip olma, ulusal pazarına sahip çıkma adına sömürgeciliği doğrudan doğruya karşıya almaları, anti-sömürgeci ulusal demokratik mücadele içinde yer almaları da söz konusu olmamıştı.

"Yeni Kuşak Kürt Burjuvaları" ise; avukatlık, mühendislik, doktorluk, bürokratlık, müteahhitlik gibi değişik mesleki formasyonlar içinde bir dönem halk ile devlet arasındaki ilişkilerin köprüsü olarak, ya da düzenin türlü aşşağılamaları ve horlamaları altında ve bir anlamda "feleğin çemberinden geçerek" belli bir servet sahibi olan, bu süreç içinde oluşturdukları kurulu düzenlerinin sarsılmasını da istemeyen kesimlerden meydana gelmekteydi. "Burjuva" bir yaşam tarzına sahip olma dışında, siyasal- ideolojik değerleri bakımından bir türlü "burjuvalaşamamış" sınıfsal bir nitelik kazanmışlardı. Geçmişte uzun yıllar sömürgeci düzen partileri içinde yer almakla birlikte, söz konusu partilerin Kürdistan'da iyice teşhir olmaları, yeniden buralarda siyaset yapmalarını güçleştiriyordu.Ancak, "Yeni Dünya Düzeni" programları ile birlikte, mevcut düzenin rasyonelleri içinde şekilleniyor ve siyasal hedeflerini bu programlara uyarlamaları oldukça kolaylaşıyordu.

Kürt ulusu, kendisine yönelik imha politikaları ve örgütlü devlet terörü karşısında meşru direnme savaşı içindeydi. Bu bakımdan, Kürt ulusunun, ülkesi üzerindeki askeri işgali kırmaya, sömürgeci uygulamalara karşı direnmeye ve kendi kaderlerini tayin hakkı'nı özgür ve bağımsız bir ortamda kullanmaya dönük tüm mücadele yöntemlerinin meşru kabul edilmesi, desteklenmesi, emperyalist ve sömürgecilerin bu konudaki dayatmaları karşısında geri adım atılmaması son derece önemli bir ayrım noktasıdır...

Böylesi bir sürecin ürünü olarak ortaya çıkan "legal Kürt partisi" girişimleriyle birlikte, Elçi ismi de 90'lı yıllarla birlikte legal siyaset sahnesinde yavaş yavaş olgunlaştırılmaktaydı. "Soykırımı Önleme Komitesi", "Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı", "Kürt Aydın İnsiyatifi" gibi faaliyetlerde, neredeyse baştan sona yer almışlardı. Aynı şekilde HEP, DEP, gibi oluşumların kuruluş tartışmalarında da sıkça görülmüş, ancak kuruluş aşamalarında geri çekilmişlerdi. Bu faaliyetler içinde her ne kadar bireysel bir görüntü çizilse de, zaman zaman ayrılmalar ve yeni katılmalar dışında, genellikle "grupsal" olarak hareket edilmekteydi.

"Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı"nın bu süreçte daha farklı bir yere oturtulduğu söylenebilirdi.En azından, Elçi ve çevresince, "legal siyasi faaliyet"lerinde "Vakıf"a bir kalkan veya atlama taşı olarak daha

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

kapatılması elbette Kürt halkının seçme seçilme ve temsil hakkını büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Yani bu halk bu hakları ortadan kaldırılmış iken tamam hiç birşey yok, her şeyden vazgeçeceğiz, ne yapıyorlarsa yapsınlar, hangi düşünce hakim olursa olsun, bu insanları kim yönetiyorsa yönetsin demek doğru değildir.

HEP, ÖZDEP ve DEP'in demokrasi mücadelesini çok ileri bir seviyeye götürdüler. Bu partilerin üyeleri parlamentoya girmeden önce 70 yıllık tarihe bakıyoruz, Kürt halkının demokratik talepleri hiç bir konuşmacı meclis sürsüsüne getirmedi, araştırma yapılmadı, soru önergeleri basın açıklamaları yapılmadı. Fakat bu konuda, DEP'in üyeleri oldukça ileri adımlar atarak, halkın istemleri doğrultusunda politika yapmaya başlamıştır. Demokratik mücadeleyi belli başlı bir seviyeye getirmiştir. Ama devlet buna müsade etmemiş, halkın sesini kesmiş, halkın temsilcilerini parlamentodan arındırmış ve bu demokratik mücadele ile mutlaka daha ileriye götürecek çalışmalar olacaktır. Ama bu nasıl olacak bunu süreç gösterecektir.

3- 50 yıl önce bu mecliste Mahmut Esat Bozkurt'un bir açıklaması var; "Bu memlekette Türk olmayanların bir tek hakkı var, o da köle olma hakkı." 50 yıl sonra benzeri bir sözü Çoşkun Kırca söyledi. Bu sözlere dayanarak, sizce parlamento Kürt sorunu ve demokrasi için çözüm sunabilir mi?

- Kesinlikle çözümü parlamentodan beklemek ve parlamento çözüm yeridir diyenlerden ben kuşku duyarım. Bu kadrolar bu kafalarla bu düşüncelerle olmaz. Ama Türk kamuoyu, Kürt kamuoyu seçmenleri Türkiye'nin şartları ve Türkiye'nin önündeki engelleri görerek artı Türkiye'nin daha güzel yerlere gelmesi için herkesin kendi kendisini bu ülkenin sahibi olraak görmesi için, herkesin kendi kendisini özgürce ifade etmesi için gerekli kadroların yaratılması gerekmektedir.

Bu kadrolar elbetteki 50 yıl arasındaki bir zihniyetten değişik olmadığını o zamanki parlamenterle bu zamanki parlamenter aynı sözleri bu halkı inkara götürdükleri Türkiye'ye hep zarar vermşitir. Hep Türkiye'yi zorluklara sürüklemiştir. Hep Türkiye'yi geri kalmışlığa, işsizliğe, sefalete, ekonomik krizlere, efendime söyleyeyim bölge ülkelerine nazaran çok uzun bir mesafede bırakmış, bir fayda sağlamamıştır. İşte bunu kamuoyuna anlatmak gerekir. Çoşkun Kırca gibi militarist, dar görüşlü ve kafataslakçıların zihniyeti parlamentoda olduğu sürece, hiçbir sorun çözülemez. Kim ne derse desin ana sorun Kürt sorunudur. Türkiye'de Kürt sorunu çözülmediği sürece huzurlu günlere kavuşamayacağız. Ama Kürt sorununu görecek, tanıyacak ve ana sorun olduğunu kavrayacak kadrolar işbaşına geldiği zaman elbette bazı ileri adımlar atılır. Elbette demokratikleşme, insan hakları, Kürtlerin ve diğer halkların kendilerini özgürce ifade edebilmeleri eşit temelde diğer insanlar gibi kendi kendini özgürce ifade edebilmeleri durumunda, Türkiye'nin süper ülke olması hiç de zor değildir. Fakat şu anda bu anlayış yerleşmedi. Kürt halkı her zaman göçebeliğe, sürgün, talancılığa, seçme ve seçilme hakkından mahrum kaldıkça daha önce belirttiğim konulara tabi kaldıkça, kesinlikle Türkiye'nin sorunları çözeceğim, Türkiye'yi kurtaracağım düşüncesine kapılmak hayalden başka bir şey değildir.

4- Sizleri cezaevine sokmak isteyen anlayış neyin temsilcisidir? Bunlara karşı mücadele şekliniz nasıl olacaktır? Ayrıca cezaevindeki siyasi tutukluların DGM'leri boykotu var. Bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Şimdi tabi siyasi örgütlerin kendi aralarında bildikleri, anlattıkları, düşündükleri bir şeydir. Biz şu anda legal zeminde mücadele ediyoruz ve sesimiz kısıtlanmış durumda, sesimiz şu anda kesilmiş, tıkanmış durumdadır. Biz tekrar legal alanı zenginleştirmek, legal alanda mücadele etmek düşüncesindeyiz. Bizim Türkiye'de tanımadığımız yasaların hepsine inanmak isterdim.

82 yasalarının hiç birisinin, Türkiye'de 82 yasaları kaldığı, mevcut olduğu müddetçe, Türkiye'de az önce saydığım sıkıntıların gitmesi sözkonusu değildir. Türkiye'nin dış ülkelere kavuşması mümkün değildir. Türkiye'de Kürtlerin kendilerini ülkenin sahibi görmeleri mümkün değildir. Çünkü burada Kürtler kendilerini hep yabancı hissetmişlerdir, kendilerini ülkenin öz sahibi görememişlerdir. Mesele "Türkiye Türklerindir", "Ne mutlu Türküm diyene" "Türk olmayanların tek hakkı susma hakkıdır" gibi sloganlar yalnız Türkiye'de Türk olmayan, diğer kökenden gelen toplumların hep kendini yabancı hissetmişlerdir. Bunlar ortadan kaldırılır mı kaldırılmaz mı? Kaldırılmasına kaldırılır. Bunların kaldırılması, yerlerine daha demokratik, daha uygun yasalar geldiği müddetçe mutlaka hallolur. Elbette bizim halende benim düşüncem bu şartlarda legal alanda mücadele etmek, demokrasiye zenginlik kazandırmak, legaliteyi zenginleştirmek.

SR: Benim sorum o değil. DEP milletvekillerini cezaevine koymak isteyen anlayış neyin temsilcisidir?

farklı bir misyon biçilmekteydi. "Vakıf"ın kuruluş aşamasında toplantıya dahi katılmayan, ancak başkanlık için kulis yapılan Elçi, hem yönetime seçiliyor, hemde yönetim kurulunun bizzat yanına kadar gelerek kendisini başkanlığa taşımasını sağlıyordu. "Vakıf başkanlığı" statüsü, Elçi'nin politik manevralarına büyük kolaylıklar sağlıyordu. Nitekim "Kürt Hak ve Özgürlükleri" korkunç bir şekilde ayaklar altına alınırken, "resmi kuruluşunu tamamlamadığı", "tüzel kişilik kazanılmadığı" gerekçesiyle "Vakıf" adına hiçbir tepki gösterilmezken, yine aynı "Vakıf"ın ünvanları kullanılarak Güney Kürdistan'da incelemelerde bulunuluyor, "Milli Psikoloji Merkezi" gibi devletin iç ve dış siyasetinin stratejik yönelimleri üzerine faaliyet gösteren şaibeli kurumlarında, Kürtler adına toplantılara katılınıyor, zaman zaman da siyasi gelişmelere ilişkin açıklamalarda bulunuluyordu. Böylece tüzel kişilik kazanması TC tarafından bilinçli olarak sürüncemede bırakılan "Vakıf", bir anlamda bu tür siyasi yatırımların önemli bir aracı olarak kullanılıyordu. Her ne kadar Elçi ve arkadaşları, girişimlerinin "Vakıf"la birlikte anılmasına ve bu şekilde değerlendirilmesine karşı çıksalar da, halihazır görevlerinden de ayrılmayı pek düşünmüyorlar.

"Legal Kürt partisi" girişimlerinin, "Vakıf" süreci kullanılarak olgunlaştırılmaya çalışılması karşısında uzun süre sessiz kalan "vakıf yönetimi", nihayet Mayıs ayı içinde kısa bir açıklama yaparak, "Vakıf kurucularının temel kişisel haklarını kullanarak başka kurumlarda çalışabileceğini, Ş. Elçi'nin ve başkalarının kurmaya çalıştığı partilerle Vakfın hiçbir ilişkisinin bulunmadığını" belirtiyordu.

Diğer taraftan, Ş. Elçi ile yakın ilişkiler içinde olan ve DEP sürecinde ayrılarak, "legal Kürt partisi" çalışmalarında de aktif bir şekilde yer alan Hevdem çevresinin, bu girişim üzerine yürütülen tartışmalara pek girmediği gözlemleniyordu. Bununla ilgili olarak siyasi kulislerde; DEP'in kurulduğu dönemlerde de Elçi ile birlikte hareket eden ve Elçi'nin son anda DEP'in kuruluşunda yer almaktan vazgeçip ayrılması üzerine, onunla birlikte tavır koyarak DEP'in kuruluş çalışmalarından çekilen, ancak kısa bir süre sonra tekrar DEP'e geri dönmek durumunda kalan Hevdem çevresinin, bu kez durum iyice netleşinceye kadar öne çıkmama gibi bir yol izlediği yorumu yapılıyordu.

"Legal Kürt partisi" tartışmaları kamuoyunun gündemine yerleşmekle birlikte, Ş. Elçi ve çevresinin nasıl bir program ve anlayış içinde faaliyet göstereceği, merak konusu olmaya devam ediyordu. Bu konuda ki genel kanı, mevcut "yasalite"nin Kürtleri bir bütün olarak reddettiği, bu koşullarda Kürt kimlikli bir partinin ya düzeni bütünüyle karşıya alma ve onu teşhir etme temelinde kurulabileceği ya da, TC'nin onayıyla kurulmasının mümkün olabileceği üzerine yoğunlaşmaktaydı. Konu ile ilgili olarak değişik yerlerde yayınlanan röportajlarda Elçi'nin, TC'yi karşıya almaktan ziyade, ayrım yapmaksızın "şiddetin karşısında ve misak-ı milli'yi savunan bir parti olacakları"nı açıklaması, bu partinin niteliği ve programı ile ilgili bazı ipuçları verirken, tartışmalarda, bu nitelikteki bir partinin Kürdistan'da nasıl bir kitile tabanına sahip olabileceği noktasına kayıyordu.

Bu tartışmaların önemli yanlarından biri, Ş. Elçi ve çevresinin, ağırlıkla koruculara dayanan bir parti kuracakları iddiası üzerine şekilleniyordu. Bu iddia, Kürdistan'daki kitlelerin genel yapısı ve niteliği gözönünde bulundurulduğunda, böyle bir partinin olsa olsa, birçoğu eski KDP'li olan korucu kesimler tarafından desteklenebileceği varsayımı üzerinde temellendiriliyordu. Gerçi, bazı duyumlar dışında bu konuda somut bir bulgu yada ilişkinin varlığı öne sürülmüş değildi.Ancak, Ş. Elçi ve arkadaşlarının bu iddiaları açık bir biçimde reddetmemesi, buna ilişkin sorular karşısında sessiz kalması da anlamlı bulunmaktaydı.

Ş. Elçi ve birlikte hareket ettiği kesimler, "legal Kürt partisi" kurma girişiminde oldukları dışında kamuoyuna ayrıntılı bilgi vermekten, programlarına ilişkin açıklama yapmaktan kaçınıyorlardı. Keza, parti kurma girişimlerinin de yine böylece doğrudan doğruya kendileri tarafından değil, bazı köşe yazarları tarafından ilan edilmesini yeğliyorlardı. Belki de böylece, hem ilk anda olabilecek tepkilere muhattap olmama, hem de bu yolla nabızları yoklama fırsatının elde edilebileceğini düşünülüyordu. Malum köşe yazarları için de, böylesi bir girişim kaçırılmayacak bir fırsat gibiydi. Nitekim, bu girişimi ilk günden itibaren köşelerinde "etkili" bir şekilde sunmaya başlıyorlardı. Gerek "köşe yazarları"nda, gerekse bazı televizyon programlarında bu girişimden övgüyle sözedilirken, HEP ve DEP'in PKK'nin yörüngesinden çıkmadıkları için artık muhattap alınmalarının mümkün olmadığı, devletin bu girişime engel olmak yerine, dikkate alması gerektiği yönündeki değerlendirmelerle, bir anlamda bu girişimeleri HEP ve DEP ve nihayet HADEP gibi oluşumların alternatifi alarak hazırlıyorlardı. Dikkati çeken bir başka yan ise, bu röportajlarda Ş. Elçi ve arkadaşlarına ısrarla PKK, silahlı mücadele, Kürt Devleti., misak-ı milli ile ilgili soruların sorulması ve Elçi'nin "şiddete karşı", "misak-ı milliyi benimseyen", "PKK'ye ve radikal düşünecelere tamamen uzak duran", "demokrat" bir kişi olduğu sonucuna varılmasıydı..

Elçi ve arkadaşlarının, konuya ilişkin olarak yaptıkları açıklamalarda, kurma çalışmaları içinde

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

- Bu anlayış açık olarak resmi ideolojinin temsilcisidir Resmi ideoloji yıkılmadıkça, mücadele illegaliteye kaçacaktır ve bu alanda büyüme olacaktır. Resmi ideoloji karşısında kendini devletin öz sahibi olarak gören ve devlete zarar veren zihniyet karşısında legal olarak mücadele edilmelidir ve demokrasiyi zenginleştirmek zorundayız. Bunun için de yapılması gereken en önemli iş 12 Eylül Anayasası'nın değiştirilmesi gerekir.

5- DEP dışında bırakılan 4 milletvekilinin konumları hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Ben bütün insanları yanlışıyla doğrusuyla severim, saygı duyarım. Benim karşısına dikildiğim devletin hilesidir. Devletin insanları birbirine düşürme, kırdırma gibi oyunları oynamasıdır. Bizim mücadelemiz devlete karşıdır, kişilere karşı değil. Ama şunu demek istiyorum, şu anda ben ANAP, SHP, DYP, RP'nin üyesi olsaydım veya bağımsız olsaydım böyle bir uygulama karşısında hiç çekinmeden istifa ederdim. Kendileri nasıl davranacaklar bu onların sorunu.

Kürt halkının istemleri karşısında kendilerini ne derece sorumlu hissederler, ne derece sahip çıkarlar gerçekten kitlenin isteklerine mi cevap verecekler, yoksa kişilere mi? Bence kitlenin isteklerine cevap vermek isteyen herkesin bu ortamda ister protesto mahiyetinde olsun, ister kamuoyu yaratma mahiyetinde olsun, devletin oyunlarını devirmek zorunluluğu hissetmek zorundadır. Ben bu durumdaki milletvekili olsaydım öyle sadece istifa etmekle yetinmeyip, devleti zora sokacak bir yöntem uygulardım.

6- Son günlerde bazı gruplar HADEP dışında parti kurma çabaları yürütüyorlar. Bunlar hakkındaki görüşlerinizi öğrenebilirmiyiz?

- Tabi insanlar düşünmeli ve özgür siyaset yapmalıdırlar. Kendi birikimlerini insanlığın yararına kullanmalıdırlar. Siyaset yapacak olanlar kendi görüşlerini anlatmak için belli bir çevre ve kitleye anlatmak için siyasete soyunmuşlardır. Ama şöyle bir şey var bugün bir tek mesele vardır. Türkiye'de Kürt sorunu ortaya atıldığında bütün resmi düzen partileri tek vücut olarak karşımıza çıkarlar. Yeterki Kürt sesi çıkmasın da, ağzına bir bez tıkayalım da ne olursa olsun derler. Ama diğer sorunlarda birbirleriyle kavga edercesine sürtüşürler. İşte bundan dolayı Kürtler bir kitle partisi içinde toplanmalıdır. Herkesin sağcısı, solcusu, islamcısı, düşüncesine saygı duyuyor ve taktir ediyorum. Ancak resmi düzen karşısında dikilmek isteyen herkesin bir çatı altında toplanıp, tek ses olup, gür ses çıkarması gerekir. Parçalanmamız düzenin hesabına gelir ve mücadeleyi çok uzun yıllara sürükler, insanları ümitsizliğe sürükler, insanları yıkar. En çok ezmekten ezilmekten nasibini alan Kürt halkından onlarca insan ölüyor. Köyler yakılıyor, insanlar göçettiriliyor, şehirler yıkılıyor, metropollere olan göç akımı yetmiyormuş gibi artık Kuzey Irak'a yönelmiştir. İşte bu vesileyle resmi düzen karşısında olan, demokrasiyi savunan, insan haklarına saygı duyan, Kürt sorununun birincil sorun olduğuna inanan ve bu soruna katkı sunmak isteyen, bu baskıları, işkenceleri, bu acı dramları ortadan kaldırmak isteyen herkesin tek vücut olması gerekir. Ama farklı görüşler ve düşünceler olabilir. Bunlara saygı duyarım.

Düşüncesinden dolayı kimseyi ne hain ilan ederim, ne de halk düşmanı ilan ederim. Fakat bugün HEP ve DEP'ten 73 yöneticisini şehit vermiştir, doğrusuyla yanlışıyla. Bunların içinde milletvekili, il başkanı, ilçe başkanları bulunmaktadır. Doğrusuyla yanlışıyla seçilmiş insanlar. Burada bütün zorluklara karşı bazı hizmetler verilmiştir. Bunlara saygı duymak gerekir. Bunun için mücadele belli bir seviyeye gelene kadar birlikte mücadele etmek zorunluluğu doğuyor. Belli seviye alındıktan sonra, belirli demokrasi basamakları kazandıktan sonra, demokrasi ve insan hakları kurumlaştıktan sonra, herkes kendi çalıştığı kadar, kendi emeği kadar, halk ona sahip çıkacaktır. Kim olursa olsun, halk onu ayakta tutacak ve ona güven verecektir. Temsil hakkı verecektir. Buna, halkın düşüncesine saygı duymak da herkesin görevidir.

7- Sayın Sadak sömürgeci TC. parlamentosunda yer aldınız. Bunun yanında Kürt halkının demokrasi ve özgürlüğünü savunduğunuzu söylediniz. Bu ikisi arasında bir çelişki yok mu? Ayrıca TC. politikalarını teşhir ettiğinize inanıyor musunuz?

- Yahu kardeşim sizin ne yapmak istediğinizi de ben bilmiyorum. Türkiye şartlarında ya girmeyeceksin oraya, ama yemin metnini en çok çiğneyen biziz. En çok deşifre eden, rencide eden biziz. Kabul etmeyen biziz. Tepki gösteren biziz. Bugüne kadar gelip giden kişiler ne yaptılar? Onlara bu soruyu sordunuz mu? Bugüne kadar o halkın istemleri doğrultusunda, talepleri doğrultusunda en çok çalışmayı üst seviyeye götüren DEP'tir ve DEP çalışanlarıdır. Şayet dediğiniz gibi bu slogancılık, sorularınıza karşılık böyle gaflet delalet ve bugün burda başka şurdayım burdayım deyip de hırsızlık peşinde olan, bunun çalışmaları peşinde olan, kız-kadın

oldukları partinin programını ve ne yapacağını anlatmaktan ziyade, ne yapmayacağını anlatmaya çalışması ise, TC'ye verilen mesaj ve kabul görmeye dönük bir çaba olarak yorumlanmaktaydı.
TC'nin mevcut programı ve uygulamaları itibariyle, "legal Kürt partisi" girişimlerinin TC'nin onayıyla ve onun programanın bir parçası olarak gündeme getirildiği yönünde kesin belirlemelerde bulunmanın şu an için maddi bir temelinin olduğu pek söylenemezdi. Gerçi, TC'nin Kürdistan'a ilişkin programının tek bir seçeneğe bağlı olmadığı, koşullara ve mücadelenin seyrine göre değişik olasılıkları değerlendirdiği bilinen bir durumdu. Ancak, halen militarist programların merkezi bir program içinde derinlişterilerek uygulanmakta olduğu ve bunun sonuçları alınmadan da yeni bir uygulamaya geçilmesinin beklenmeyeceği çok açıktı. "Legal Kürt partisi" girişimcilerinin ise, TC'nin kendilerine de yer açacak seçenekleri sanki bu günden uygulamaya sokacakmış gibi bir yanılsama içinde oldukları ve kendilerini bu program içinde kabul edilebiler gösterme çabası taşıdıkları gözlemlenmekteydi.

PSK ve K. Burkay'ın Sunuluşu

Bu dönemde dikkati çeken bir başka olgu da, devlete akıl hocalığı yapmakla tanınan bazı yazar ve televizyon programcılarının "farklı bir Kürt örgütü, farklı Kürt lider" sloganlarıyla Kemal Burkay'ı gündemleştirmesi oluyordu. Gerek Burkay'la yapılan röportajlarda, gerekse PSK'ye ilişkin yorumlarda, bu hareketin "PKK'den tamamen farklı" ve "şiddete başvurmayan" bir nitelik taşıdığının, "Kürt sorunun demokratik tarzda ve üniter devlet yapısı içinde çözmeye çalıştığı"nın altı çizilerek, devletin ve kamuoyunun bu ayrımı dikkate alması, Burkay ve partisi üzerindeki siyasi yasak ve engellemelerin kaldırılması halinde sorunun çözümünde önemli bir mesafe katedebileceği vurgusu öne çıkartılıyordu. Bu vurgu, Burkay'ın "bir kedim bile yok" dizeleriyle ve "insancıl, sanatçı kişilikli, savunduğu görüşlerle diğer Kürt hareketleri karşısında yanlız kalmış bir lider" profili ile güçlendirilmeye çalışılıyordu.
Söz konusu roportajlarda, Ş. Elçi'ye yapıldığı gibi Burkay'a da daha çok "PKK ve silahlı mücadeleye nasıl baktığı" türünden soruların yöneltilmesi dikkat çekiciydi. Ancak Burkay, Elçi'den daha politik davranıyor ve bu tür "tuzak sorular"ı doğrudan cevaplamak yerine, genel değerlendirmelerle konunun etrafından dolaşmayı daha uygun buluyordu. Hem eski, hem de yeni İçişleri Bakanı'nın "Burkay'ın Türkiye'ye dönmesinde bir sakınca görmedikleri" yolundaki beyanlarını ihtiyatla karşılayıp, "somut bir gelişme olmadan dönmeyeceğini" belirten Burkay, buna karşın "bir kaç yıl içinde, Türkiye'de köklü değişiklikler olacağı, kendisi ve partisi için de yasal zeminde siyaset yapma olanağının açılacağı" inancında olduğunu da saklamıyordu.
Öte yandan, aynı günlerde, DEP sürecinin sonlarına doğru bu oluşumdan tümüyle ayrılan ve "Legal siyaset arayışları"nı farklı bir kulvardan sürdüren Deng çevresi, "yeni bir Türkiye için çözüm"ün "yeni demokratik değişim politikalarında" olduğunu ve bu politikaları hayata geçirecek yeni bir "legal parti" çalışması başlatıldığını açıklıyordu. "Yeni Demokratik Değişim Partisi Hareketi" adıyla kamuoyuna duyurulan bu girişimin öncüleri arasında, İbrahim aksoy, Refik Karakoç, Latif Epözdemir, Fehmi Demir gibi, HEP ve DEP süreçlerinde yer almış, yöneticiliklerde bulunmuş isimler göze çarpıyordu. Konuyla ilgili olarak kamuoyuna yansıyan bilgilerde, kurulması öngörülen partinin; "piyasa ekonomisi"nin savunan, giderek "globalleşen" ve "farklılıklarla eşit olmayanlar arasındaki mesafenin kapanarak, uyuşmazlıkların eşitlik ve adalet temelinde çözüldüğü" bir dünyada, başta Kürt sorunu olmak üzere Türkiye'deki mevcut sorunların da bu çerçevede çözülebileceğini öne süren, Kürt sorunun, "Türkiye'yi bölerek değil", "barışçıl, adil ve demokratik yollardan, Kürt halkına kendini yönetme hakkının verilmesi ile çözülebileceği"ni belirten, "CHP, SHP ve DSP'den farklı" olan, yeni bir "sol" anlayışı temsil eden bir parti olacağı vurgulanmaktaydı.
Geçtiğimiz Temmuz ayında broşür olarak yayınlanıp tartışmaya açılan "program taslağı"nda da, genel bir "Dünya ve Türkiye panoraması" çizildikten sonra, gelinen aşamada "Kürt sorunu, demokrasi sorunu ve ekonomik sorun"un, Türkiye'nin gündemindeki en acil sorunları olduğu belirtiliyor ve "Demokratik değişim ve yeni bir Türkiye'yi yapılandırmak için", Kürt sorununun, Kürt halkının varlığının tanınması ve kendini yönetme hakkı verilmesi ile"; "Demokrasi sorununu, sivil toplum anlayışıyla ve demokratik değerler etrafında devletin yeniden yapılandırılması ile" ; "Ekonomi sorunun ise, piyasa ekonomisine uyarlı, demokratik ve katılımcı bir ekonomik sisteminin oluşturulması ile çözülebileceği" savunuluyordu.
"Yeni Demokratik Değişim Partisi Hareketi" adıyla tartışmaya açılan "program taslağı", kamuoyunda pek bir yankı yaratamamış ve Deng çevresi dışında bu harekete ilgi ya da yönelim sözkonusu olmamamıştı. Buna karşın, dünya genelinde "Yeni Dünya Düzeni" programlarının bir parçası olarak

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

peşinde olan parlamenterlerin yakasını bu şekilde tutmuş olsaydınız, onlar bugün bizi düşürmezlerdi. Bugün buna uymadığımız, halkın yanında olduğumuz için üyeliğimiz düşürülmüştür. Sesimiz kısılmıştır. Biz gaflet delalet içinde olsaydık, böyle ben buyum diye ahkam kesseydim, ha bugün bazı yerlerde çiğ köfte partileriyle gecelerimizi geçirseydik, beyazın yanında beyaz, kırmızının yanında kırmızı görmüş olsaydık elbette milletvekilliğimiz düşürülmezdi.

Biz bir şeyi yaptık mı veya yapmadık mı, rencide edebildiysem edemediysem, yalnız halkımın düşüncelerine ve taleplerine sahip çıktığım için, savunduğum için, isimlerine sahip çıktığım için, gerçekleştirmeye çalıştığım için üyeliğim düşürüldü. Bugün üyeliğimin düşürülmesiyle de gurur duyuyorum, onur duyuyorum. Yani büyük bir sermayeye sahip olduğumu düşünüyorum. Beni seçenlere gurur verdiğimi, ben kendi varislerime büyük bir sermaye bıraktığımı düşünüyorum. Güzel, temiz bir siyasi ahlak, temiz bir siyasi gelecek ve bu siyasetle övünebileceklerini düşünüyorum, yapabildiysem, yapamadıysam bu düzeni rencide edebildiysem, tarih onu gösterecektir.

Tarih herşeyi mutlaka adım adım yazacaktır. Tarih neler yaptığımızı, neler yapmadığımızı, neler yapmak istediğimizi harfi harfine yazacaktır. O vesileyle tarih halkımızı şu ve bu şekilde aydınlatacaktır. Yaptık veya yapmadık. Yemin metni de şöyledir: Mutlaka Kürt halkı parlamentoda temsil edilmelidir. Şu veya bu şekilde mutlaka temsil edilmelidir. O şekilde yemin etmezsen giremezsin.

Temsil edilmezsen bu mecliste, Kürt halkının hiçbir istemi, legal-demokratik zeminde, iç-dış kamuoyunda dile getirilemeyecektir ve resmi düzen de herhangi bir durumda zorlanmayacaktır. Herkes parlamentoya gidip, asker gibi parmak kaldıracak, asker gibi hükümet kuracaktır. Bu vesileyle yeminin yaparken ve parlamentoya girdiğimde de benim bildiğim yabancı dil, Türkçe, Arapça, İngilizce, anadilim Kürtçe Türkeyi daha sonra öğrendim doğrudur. Ama bugün bir ülkenin de parlamento üyesiyim. Yasalar bana dar geldiği, çağdışı geldiği için, toplumsal gelişmeyi önlediği için, ben de bunları savunduğum için bugün üyeliğim düşürülmüştür.

M. ALİ EREN

Soru: KUKM'de legal demokratik mücadelenin yeri üzerine düşüncelerinizi öğrenebilirmiyiz?
Eren: Legal demokratik mücadelenisi yalnız Kürdistan ulusal demokratik mücadelesi değil. Dünyanın her yerinde ayrı özellikleri olmasına rağmen son derece önemlidir. Bizim mücadelemizde de legal demokratik mücadelenin önemi büyüktür. Ancak, malesef bunun önemi yeterince kavranamamıştır. Ben hep bunu gördüm ve onun altını da çiziyorum. Son 10 yıla bakıldığında legal mücadele alanı pek kullanılmadı. Çok geniş bir mücadele alanı mı vardı? Hayır, yok. Anayasa'yla diğer alt yasalarla, ceza yasasıyla, anti-terör yasasıyla, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'yle vs., gerçi bu alan, bizim için çevrilmiş ve bir kafesin içerisindeyiz. Ama bütün bu olumsuz koşullara rağmen dar ve yasaklı olmasına rağmen, legal çalışma imkanları mevcuttu. Ancak biz bütün bunlara rağmen bu alanı yeterince kullanamadık. Bunların çeşitli nedenleri vardı. Birinci nedeni devletin bize dayattıkları ise, ikinci nedeni de kendi problemlerimiz, iç çekişmelerimiz, sorunlarımız, kendi beceriksizliklerimizdir. Biz bir sefer iki şeyi birbirinden ayıramadık ve farklı görüşlerle bu soruna yaklaşamadık; o da legal mücadele koşullarıyla, illegal mücadele koşullarını birbirinden ayırt edemedik. Legal mücadele verirken de adeta bir iradenin etkisinde kalarak illegal davranmak zorunda kaldık. Bu nedenlede sürekli marjinalleştik. Son 10 yıldır gördüklerim bunlar oldu. Malesef legal demokratik mücadele yeterince kavranmadığı için, şartlar iyi kavranamadığı için HEP deneyimi başarısızlıkla sonuçlandı. HEP'ten sonra oluşturulmak istenen DEP deneyimi başarısızlığa uğradı.
Soru: Sebepleri nelerdir?
Eren: Tabi çok fazla nedenleri var. Başlıca nedenlerinden biri; biz legal mücadelenin koşullarını yeterince iyi kavrayamamışız. Ve bu koşullara ayak uyduramıyorduk. Çünkü koşullarımız buna uygun değildi. Dışımızdaki güçlerin, dışımızdaki gelişmelerin çok fazla etkisinde kalıyorduk. Mesela, HEP kendi içinde ilk oluşum döneminde olduğu gibi

dayatılan ve artık ipliği pazara iyice çıkımış olan "sağ" bir politik söylemin, "yeni sol anlayış" adıyla piyasaya sürülmesi, Deng çevresinde yoğun tartışmalara yol açmış ve bu çevre içinde yer alan bazı kesimleri bile çileden çıkarmıştı.
"Yeni Dünya Düzeni"nin temel söylemlerine dayandırılan "program taslağı" mevcut düzeni rasyonalleştirme dışında "yeni" bir şey önermemekteydi. "Yeni Bir Türkiye İçin Çözüm" başlığıyla sunulan ve "globalleşme", "demokratik katılımcılık", "değişim", "dönüşüm" gibi normatif söylemelerin bolca kullanıldığı taslakta, ideolojik olarak "sosyalist olmayan bir 'sol' çerçeve çizilmekteydi. Bir yandan "Komünizmin yıkıldığı", "soğuk savaşın bittiği" ilan edilirken, bir yandan da, emperyalizmin, "silahsızlanma, barış, insan hakları" söylemlerinin ardına gizlenilip, dünya genelinde nüfuz alanlarını genişletme, sömürüyü yeni biçimler altında derinleştirme politikalarından övgüyle söz ediliyor, devrimci değerler tümüyle terk edilirken, mevcut düzeninin temel statütokoları içinde görece " iyileştirmeler" öngören reormist bir "değişim"le sorunların çözülebileceği ileri sürülüyordu. Bu yaklaşım, taslağın "Kürt sorunun"na ilişkin kısımında, daha belirgin bir biçimde öne çıkmaktaydı. Kürdistan ve Kürt Ulusu olugusu tümüyle hafızalardan silinirken, "Kürt sorunu"nu "misak-ı milli" içinde, salt bir "insan hakları sorunu", "dil ve kültür sorunu derekesine indirgenmekte", "Kürt hakına kendini yönetme hakkının verilmesi" gibi ne anlama geldiği pek belli olmayan soyut belirlemelerde bulunmaktaydı. Kürt ulusu için evrensel ve demokratik bir hak olan "Kendi Geleceğini Özgürce Belirleme Hakkı"nın yerine, "Kürt halkının kendini yönetme hakkı" gibi kavramın ikame edilmeye çalışılması son derece kurnazca bir yaklaşım olarak görülüyordu. Zira, KUKM'nin hukuksal zeminini oluşturan UKKTH, özgürlük ve bağımsızlık önkoşuluyla birlikte Kürt ulusunun, ayrılma, ayrı devlet kurma dahil, geleceğini özgürce belirleme hakkını tanımlamaktaydı. Bu ise, Kürdistan'ın sömürge statüsünün, bölünüp parçalanmışlığının ortadan kalkması anlamına gelmekteydi. Böylece, hem Kürdistan'ın daha rasyonel "nasıl sömürülebileceği"ne ilişkin akıl hocalığı yapılmaktaydı.
Dar bir çevreye dayanıyor olması, ismi dışında, mevcut partilerden farklı bir şey söylemiyor olması Ş. Elçi ve çevresinin çalışmalarını yürüttüğü "legal Kürt partisi"nde olduğu gibi bu partinin de nasıl bir yönelim içinde olduğunu göstermekteydi.
Öte yandan, "Yeni Demokratik Değişim Hareketi", Cem Boyner ve çevresinin yürütmekte olduğu ve bazı Kürt siyasi şahsiyetlerinin de içinde aktif olarak yer aldığı "Yeni Demokrasi Hareketi"nin, özellikle "Kürt sorunu"na ilişkin tesbit ve yaklaşımlarında "Yeni Demokrasi Hareketi"nin daha gerisinde, "sağ" bir noktada durduğu yönünde değerlendirmeler yapılıyordu.

Legal Kürt Partisi ve TC'nin Programı

Legal Kürt partisi tartışmalarının ve bu konudaki girişimlerin son dönemlerde giderek yoğunluk kazanması, üzerinde durulması gereken ciddi bir gelişmeydi. Öte yandan, Tarih boyunca Kürdistan'a ve Kürt ulusuna yönelik olarak sürdürülen sömürgeci siyasetlerin giderek derinleştiği, ama bir türlü "sonuçlandırılamadığı" bir dönemde ortaya çıkan bu gelişmelerin, çok yönlü olarak ele alınıp değerlendirilmesi Kürdistanlı muhalefet açısından gerekliliğin ötesinde, bir zorunlulukdu...
Bilindiği üzere, TC "Hukuk Sistemi", Kürt ulusunun varlığını, ulusal demokratik haklarını bir bütün olarak reddeden, ırkçı-sömürgeci bir niteliğe sahipti. Mevcut hukuk sistemi içinde, Kürtlere ilişkin en küçük bir "hak"kın tanımına dahi rastlanılmamaktaydı. Buna karşın, yine aynı "Hukuk sistemi" içinde adı belirtilmesizin, Kürtlere ve Kürdistan'a yönelik ve ağır cezai yaptırımları içeren uygulamalara yer verilmekteydi. Kürtlerin, ulusal demokratik haklarını elde etmek için sürdürdüğü tüm mücadele, yıllar boyu Kürtlerin yada Kürtlere ilişkin en küçük siyasi faaliyet ya da bir "hak talebi" sömürgeci şiddetle, "cezalandırma tehdidi" ile karşı karşıyaydı. TC'nin Kürdistan'a yönelik politikaları, kuruluşundan bu yana militarizm tarafından belirlenmiş, militarizm, Kürdistan gibi bir sömürgeye sahip olan ve onu elinde tutmak için her yola başvuran TC'nin devlet yapısına ve tüm kurumlarına egemen olmuşdu. Açık ki, böyle bir yapı içinde, "TC Hukuk Sistemi" içinde, "Kürt Partisi" olgusu bütünüyle yasadışı bir olguydu...
TC'nin dayattığı "yasal"lık ise, sömürgeci kurum ve kuruluşlarıyla, ideolojik ve politik aygıtlarıyla Kürtleri de içine sığdırmaya çalıştığı bir yasallıktı. Ancak dayatılan bu "yasal"lık içinde kitle hareketinin meşruluk kazanması mümkündü.
Oysa, Kürtlerin temsil ettiği muhalefet TC'nin "yasal"lığına sığmıyor. Oraya ancak daraltarak, kırarak, küçülterek sığdırılabilinir. Bu da TC'nin programına tamı tamına uymayı gerektirmektedir. "Legal bir Kürt partisi"nin böylesi bir programa uyması ise marjinelleşmeyi, giderek kitleselleşmek bir yana daralmayı getirecektir. Bu "yasallık" aynı zamanda hareketin meşruluğunun da tartıştırılması demektir. TC'nin programına uyarlı olarak, bütün ideolojik, politik aygıtlarıyla, basın/yayın organları, ordusu ve polisiyle bir takım normları dayatacaktır.

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

çok renkliliğini, çoğulculuğunu yaşatabilseydi, o çoğulculuğunu özgürce siyaset yapma anlayışını kendi bünyesine sindirebilseydi, öyle zannediyorumki HEP karşılaştığı çıkmazla karşı karşıya kalmayacaktı. DEP HEP'e göre daha güdük ve dar yapı olarak oluştu ve yaptığı yanlışlar nedeniyle de iyice güdükleşti. Sonuçta o da boğulma aşamasına gelmiş durumda. Şimdi biz legal alanı kullanırken sürekli tek anlayış, tek parti, tabi bu bizim Türklerin tarihinden çok fazla etkilendiğimizi gösteriyor. Onlar gibi tek parti, tek şef, tek anlayış, tek ideoloji gibi anlayışın izlerini taşıyoruz ve bu sapmanın içerisindeyiz. Henüz ulusal kurtuluş mücadelesi aşamasındaki bir ulusun, bu kadar kendi içine kapanması ve kendini tecrit durumuna getirmesi son derece yanlıştır. Ulusal demokratik mücadele çok sesli, çok renkli, çok sınıflı ve boyutlu bir mücadeledir. Onun gereklerine uygun gerek legal, gerekse illegal alanda yapılanmalar olmazsa onun yaşama şansı olmaz. Nitekim legal alanda biz bunu gördük. Bu özelliklere uygun siyasi yapılanmalar geliştiremedik. Bu nedenle de boğulduk. Hemen daha bu oluşumlara gidilirken daha başında adımımızı atmadan ciddi kopuşmalar ve ayrışmalarla karşı karşıya kaldık. Aynı şeyleri bugün de yaşıyoruz. O halde ben bu pratikten şunu anlıyorum ki, biz henüz bir arada farklılıklarımızı koruyarak aynı yapılanmalar içinde birlikte demokratik bir mücadele verme olgunluğuna dahi ulaşamadık. O zaman benim aklıma şu geliyor; farklı tonlar, farklı eğilimler ve anlayışlar kendilerini farklı biçimde ifade ederek örgütlenebilmelidir. Şimdi Kürtlerin geldiği bu aşamadaki sorun bu ve onun şu anda nüvelerini de görüyorum. Nitekim şu anda Kürt partisi olmasalar bile öyle anlaşılabilecek, yasal nedenler dolayısıyla resmen bir Kürt partisi gibi çıkamıyor. Ancak o orijinli partiler yavaş yavaş sahneye çıkacaklar gibi geliyor bana. Bunu doğru ve sağlıklı buluyorum. . Burada yapılması gereken kanaatimce şudur; gerçi ben şu anda varolan eğilimlerin içerisinde değilim. Bu gelişmeleri dışarıdan izliyorum.
Soru: Neden bu gelişmelerin dışında kalıyorsunuz?
Eren: Gelişmeleri sağlıklı bulmadığım için şu anda hiçbir çalışma içerisinde değilim. Çeşitli çalışma gruplarından teklifler geldi. Düşüncelerimi söyledim. Ancak şu anda içerisinde yer alabileceğim bir çalışma ekibinin olmadığı kanaatindeyim. Bu yüzden bir süre daha dışarıdan izlemek istiyorum. Yalnız bu çalışma gruplarının kaçınması gereken ve her fırsatta söylemeleri gereken birşey var oda hiçbiri diğerinin karşıtı olmamalıdır. Biri bir diğerinin karşıtı gibi de görünmemeli ve görüntü vermemelidir. Bu çok sakıncalıdır. Çünkü Ortadoğu'da özellikle Kürtlerin yaşadığı coğrafyada çeşitli oyunlar oynandı. Ve bu halk sürekli birbirine kırdırıldı. Bu oyunun yeniden sahneye konacağı bir zeminin oluşmasına hizmet edilmemelidir.

Soru: Peki kendilerini farklı izah eden kesimler hali hazırdaki somut yapılara karşı alternatifsel bir görünüme sahip olmazlar mı?
Eren: Olabilir tabiki. Düşünceler birbirlerine alternatif olabilirse gelişebilirler. Eğer alternatif olmazlarsa onların varlık nedeni olmaz. Artı bu durum birbiriyle kavga etmek anlamına gelmez. Bu partiler yarın kitleler arasında etkili olabilmek için elbette farklı politikalar izleyeceklerdir. Ve birbirleriyle o kitle potansiyeli bakımından üstünlük sağlayabilmek için yarışacaklardır. Bu koşullar gerektirdiği zaman farklı düşünmelerine rağmen, birliktelikler de gerçekleştirebilirler. Mitingler yapabilirler, yürüyüşler ve güç birliktelikleri yapabilirler. Onun için üzerinde ısrarla durmaları gereken bu ortak yanlarını ve paydalarını öne çıkarıp orada buluşmalarıdır. Elbetteki birbirlerine alternatif olma konusunda da yarışabilirler.

Soru: Sizin Kürt sorununun çözümüne ilişkin bu programlara bakış açınız nedir? Sizin Kürt sorununun çözümüne ilişkin görüşleriniz nedir?
Eren: Bu programlara benim bakış açım var. Ancak bu programların çoğu ortaya çıkmış programlar değil. Ancak kendileriyle yaptığımız siyasi görüşmelerden ve basına yansıdığı kadarıyla okuduklarımızdan hareketle birşeyler söylenebilir. Bu programlar yeterli olmadığı gibi bu mevcut yapılanmaların kitleselleşip büyüyemeyeceklerini, marjinal kalacaklarını düşünüyorum. Marjinal eğilimlerin de demokratik alana çok fazla faydalı olamayacaklarını düşünüyorum. DEP son seçimlerde SHP'yle ittifak yaparak 18-19 milletvekiliyle parlementoya girmelerine rağmen, 18-19 milletvekiline sahip bir parti demokratik alanı kullanamadı. Bu sadece devletin DEP'e karşı tutumuyla açıklanamaz. DEP'in bu eylemsizliği, hareketsizliği, hantallığı, demokratik mücadele alanını kullanamama basiretsizliği devletin baskılarıyla açıklanamaz. DEP, son derece beceriksizlikler yapmış, marjinal eğilimler taşımıştır. Çoğulculuğa tahammülü olmamıştır. Bu nedenle kitleselleşememiştir. Bu demokratik alanda yararlı olamamıştır. Parlamentoda da aynı marjinal eğilimler egemen olmuş, parlamentoda tecrit noktasına gitmişler. Halk arasında tecrit oldular. Bunu yaşayarak gördük. Bunları söylerken kimseye haksızlık etmiyorum. Bir zamanlar milli hareketlerin kalesi olan yerlerde parti kuramadılar. Şırnak, Cizre, Silopi yani Botan Bölgesi'nde birçok yerde - Alibeyköylü'nün raporunda da okunmuştur- partinin adı var, kendisi yok.

Bunun ilk süreci de "ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütünlük"ün savunulması olacaktır. Böylece "meşruiyet" elde edilmiş ve giderek programın tümüne uyulmuş olacaktır.
TC'nin üniter devlet yapısı, programı gereği Kürt ulusunun sömürge statüsü içinde kalmasını zo
runlu saydığından "legal Kürt partisi"nin bu zorunluluk içinde TC ile giderek uzlaşmaya ve ehlileşmeye uğraması kaçınılmazdır.
Başını "Özal Ekolü"nün çekitiği yeni arayışlarda en belirgin yanlardan biri Kürt ulusal hareketini legaleştirmek ve ehlileştirmekti. Düzen sınırları içine çekerek terbiye etmek, tehlikesiz hale getirmekti. Dağdaki gerillanın yerine, TBMM'de üniter devlet yapısına ve programına uygun, yasalara saygılı ama Kürt olduğunu da söyleyen bir takım unsurların bulunmalarına tahammül edebilecekleri bir noktaya gelinmesinin, programda bir değişiklik değil, tersine hareketi TC'nin meşruiyet sınırlarına çekebilme manevrasıdır. Açıkcası, TC'nin legal Kürt partisine göstereceği müsamaha, Kürdistan'da gerilla mücadelesine alternatif olduğu ve hareketi düzen içine döndürdüğü yere kadardır.

Legalleşme Siyasetinin UKG'ne Etkileri

"Türkiye'ye demokrasi gelmeden Kürt ulusu özgürleşemez" sloganı yanlış bir slogandır. TC Kürdistan gibi bir sömürgeye sahip oldukça; Kürt ulusu esir bir ulus olarak kaldıkça Türkiye'ye demokrasi gelmeyecektir. Kürt ulusunun mücadelesinin kendisi bizzat bir demokrasi mücadelesidir. Bu mücadele ile Kürt ulusu, Türkiye'nin de demokratikleşmesini sağlayacaktır. Gözleri, TC yasalarına bir takım reformların yerleşmesi için dikmek demokrasi mücadelesi değildir. Çünkü, Türkiye'nin demokratik bir ülke olamamasının önündeki en büyük engel, Kürdistan'ın askeri işgal altında tutulması ve militarizmdir.
Hem Kürt siyasal hareketin meşruluk kazanması ve hemde tırmandırılan savaşın, militarist ve sömürgeci politikaların geriletilmesinin en geçerli yolu kitle desteğinin saferber edilmesidir. Bu legalleşilerek, TC'nin programatik ve yasal çerçevesine sığınılarak olamaz.
Olası bir legal Kürt partisi'nin çıkış noktası, kitle hareketenin barajlanması değil, kitleleri aktiviteye, TC'nin sömürgeci politikalarına ve askeri işgaline karşı yöneltmesi olmalıdır. Bu anlamıyla da legal politik çalışma KUKM'nin bir parçası olarak durmalıdır.

TC parlamentosunun Kürt ulusu açısından hiçbir meşruiyetinin bulunmadığı bir kez daha yaşanarak görülüyor. TC parlemantosu, sömürgeciliğin en üst kurumlarından biridir ve buranın Kürt ulusuna bir "umut" olarak gösterilmesi, onun bu niteliğini meşrulaştırmaktan,parlemanto kararlarıyla, yasalarla ve sair yollarla Kürt ulusuna ve Kürdistan'a yöneltilen sömürgeci uygulamaları meşrulaştırmaktan başka bir sonuca yol açmıyor.

Açık desteği kullanmanın elbette en önemli yollarından biri de seçimlerdir. Hele hele mahalli seçimlerin önemi KUKM açısından oldukça büyüktür. Seçimler, hem kitle hareketini seferber etmek ve örgütlemenin en uygun araç ve yöntemlerinden biri ve hem de KUKM'ye meşrulaştırmanın bir aracıdır. Her ne kadar iktidar erki olarak parlamento ve seçimler arasında doğrudan bir ilişki görünüyorsa da; seçimlerle kazanılan muhalefet ve meşruiyet parlamentonun niteliği içerisinde tersine dönerek pekala düzenini meşrulaştırılmasına da dönüşebilir. Bu nedenle "legal Parti" arayışlarının, "legalleşmenin" TC'nin politik programları ve parlamantosunun duvarlarına hapsedemeyiz, tersine onun önüne dikmemiz gerekiyor...
TC parlementosu ve seçimler sömürgeciliğin Kürdistan'da varlığını, uygulamalarını tescil ve meşrulaştırma bağlamında işlev görmektedir. Bu seçimler hiçbir yanı ile demokratik değildir. Seçim sandıklarıyla Kürt ulusuna sorulan soru, Kürdistan'daki sömürge siyasetinini hangi kadrolarca yürütülmesini tercih etitiğinden ibarettir. Kürt ulusuna celladını "seçmede" demokratik bir hak tanınmaktadır!. Sömürgeciliği ANAP kadroları mı yoksa SHP kadrolarımı uygulasın? Uygulamada kim daha acımasız, kim daha insaflı? vb...
Öte yandan, siyasal mücadelede silahlarının tercih

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

Bu rapordaki duruma kendim de tanık oldum. Ama sadece kapılarında bir anahtar , camın bir köşesinde bir tabela gördüğünü yazıyordu Ali Beyköylü. Son derece güzel bir rapordu. Parti bölgede adeta tecrit olmuştu. Kimse partiye gidemiyordu. Bunda devletin baskısının neden olduğu gibi yanlış eğilimlerin de rolü vardı. Ne diye gider insan partiye? Kendi ülkesinin sorunlarını öğrenmeye, konuşmaya ve tartışmaya. Ama siz bir partiye gittiğinizde böyle bir tartışma ortamı bulamıyorsanız daha fazla gitmezsiniz oraya. Çünkü size birşey vermiyordur. Nitekim tecrit olmasının da nedeni oydu. Bu yüzden de diğer yapılanmaların da DEP gibi marjinal kalacakları inancındayım.

Soru: Bunu biraz açabilirmisiniz, neden marjinal kalacaklardır?
Eren: Tabi. Bu yapılanmalar henüz oluşmadılar. Gözlemim şudur: Bu yapılanmaların en azından DEP'in dışında kalan ve HADEP'in dışında kalan geniş bir Kürt bloku var, kesim var, işçiler, köylüler var, burjuva partilerinde yer alanlar var. Ve bu geniş blok dışarıda aslında. Ancak bu bloka ulaşabileceklerini ve böyle bir çaba içinde olduklarını da düşünmüyorum ve bunu oluşturabileceklerini de düşünmüyorum. Bu nedenle marjinal kalacaklarına yönelik ciddi kuşkularım var. Şerafettin Elçi Bey'in oluşturmaya çalıştığı hareketin (kendisine de söyledim) daha başından işe yanlış başladığını düşünüyorum. Şerafettin Bey belli çevrelerle adeta kendi arasında bir duvar örüyor. Bu bir defa yanlıştı. Bunu televizyonda da kendisi söylemişti. Sosyalistlere kapalı olduğunu, kendisi bunu ben böyle söylemedim, ancak böyle anlaşıldı demesine rağmen öyle anlaşılması bile bir talihsizliktir. Bunun dışında bugüne kadar Türkiye'de gerek Türklerin gerekse Kürtlerin kurmaya çalıştığı siyasi partiler tepeden inme kuruldular. Hiçbir tartışma zemini oluşturmadılar. Halkı bu tartışmalar içine katmak gerekmektedir. Örneğin HEP'in kuruluş aşamasında halkı bu tartışmalara katmak mümkündü. O günlerde çok daha yumuşaktı ortam. Biz Mardin'de, Cizre'de, Siverek'te, Diyarbakır'da yani hemen hemen bütün Kürt coğrafyasında gidip toplantılar yapabilme imkanına sahiptik, yapıyorduk da. Ancak malesef parti oldu bittiye getirildi. Yukarıdaki birkaç aydın gelecek korkusu ve endişesiyle biran önce bir parti kurmak ve bu partide de önümüzdeki seçimlere girerek seçilmek için alelacele HEP'i oluşturdular ve başınada bir eski sendikacıyı, Türkiye'de herkesin çok iyi tanıdığı bir bezirganı getirdiler. Ki o zaman da ben çok açık bir şekilde fikirlerimi belirttim. Bu insanın bu partinin başına getirilmesinin bir talihsizlik olduğunu anlatmıştım. Partiyi pazarlıyacağını söylemiştim. Nitekim sonuçta haklı çıktım. Bu adam partiyi götürüp SHP'ye sattı. Zaten parti de kurulurken bir pazarlık partisi gibi oluşturuldu. Oluşma biçiminden bu ortaya çıkıyordu. Daha sonra kurulan DEP'te yine aynı acelecilikle kuruldu. Ona da çağrıldık ve gittik. Orada da düşüncelerimizi belirttik. Şu kadar parayı almak için bilmem şu kadar süre içerisinde kurma zorunluluğu içinde olma, böyle bir partinin birkaç gün içinde kurmanın doğru olmayacağını, sorunun para sorunu olmadığını, sorun çok daha büyük boyutlu ve saygıdeğer olduğunu, bu nedenle de bu işin ahlakına uygun bir çalışma yapılmasını savundum. Ancak malesef yine aynı anlayışla kuruldu. Kendi içlerinde pek mutlu olduklarını sanmıyorum. Ve sonuçta da fireler vererek bugün HADEP aşamasına gelindi, daha da marjinalleşerek ve küçülerek. Şimdi yeni oluşumların bunlardan ders çıkaracak daha boyutlu, daha demokratik, halkı daha çok hesaba katan, halka değer veren, onun düşüncelerini alan, onunla sorunu tartışan bir platformun yaratılması, halkın bu işin içine çekilmesi lazım. Belli aydınlar zaman zaman bir araya gelerek bir takım işler yapıyorlar. Ancak bu yapıların ne kadar sağlıklı olduğunu, ne kadar uzun sürdüğünü hep beraber görüyoruz. Halk katılmadığı sürece bu işin ömrü de olmaz, yararlar da sağlamaz, hatta bazı yerlerde zarar da getirebilirler. Bunun için ben böyle bir sürecin yaşanmasını arzu ediyorum. Bu sürecin bu partilerle de yaşanamayacağını düşünüyorum. Az önce Şerafettin Elçi Bey'in partisinin nasıl bir parti olacağını, kimlerle bu partiyi kuracağını, bu işin boyutlarını, çerçevesini çizmiş, ortaya koymuş; basında, televizyonda sürekli söylüyor. Böyle bir yapı az önce belirtiğim fikirlerime hiç uygun düşmüyor. O nedenle böyle bir yapının içinde de olamazdım. Diğer arkadaşlarınsa henüz ne yapacaklarını pek bilmiyorum. Ama görünen o ki onlarda acele ediyorlar. Hazır bir taban varda, aman kim kapacak telaşına giriyorlar. Oysa böyle birşey yok. Tam tersine orada çok zor bir mücadele var. Böyle bir mücadeleye de öyle kolaycı anlayışlarla girilmez. Daha başından işi ciddiye alan, bu işe çok sıkı ve sorumlu bakan anlayışlarla bir ilişki işine girilebilinir. O nedenle çok sabırsız ve aceleci buluyorum şu andaki çalışmaları. Ama doğru da buluyorum. Yani çıkışlarını doğru buluyorum. Fakat yapılanmalarını ve örgütlenmelerini yetersiz ve zayıf buluyorum.

Soru: Peki sizin bu konuda olgunlaştırdığınız bir düşünceniz var mı?
Eren: Benim kişisel fikirlerim var. Özetlemek gerekirse, benim kafamda hep demokrat bir parti, sağa, sola, orta sınıflara herkese açık, herkesi kucaklayabilen, ulusal demokratik mücadelenin karşısında olmayan, onun yanına oturan, ona demokratik alanda sahip çıkan, koruyup kollayan,

edilmesi hiçbir zaman sosyalistlerin elinde olamaz. Mücadelenin herhangi bir anında kapitalistlerin demokratik ve anayasal yöntemleri terk etmesi ve seçimin yerine mermileri koyması her zaman mümkündür. Ve şimdiye kadar, sahip oldukları araçların tehdit altında olduğu her özel durumda böyle yapmış olmaları, çağdaş dünyanın en acımasız gerçeğidir. Kurşunlara oylarla cevap veremezsiniz. Karar alarak ne bir zehirli gaz saldırısını geçiştirilebilir ve ne de evinizi bomba yağdıranlardan koruyabilirsiniz. Konu sürekli olarak, bir evrim yada devrim, barışçıl yöntemler yada zor ve terör konusuymuş gibi ele alınmıştır. Bu tamamen yanlış bir tutumdur.

Biz mücadelemizde nihai olarak hangi yöntemleri kullanabileceğimizi tercih etme lüksüne sahip değiliz. Bunların kullanılmasının en zayıf ihtimali bile kaldığı sürece, doğal olarak barışçıl ve anayasal yöntemlere sarılacağız. Ama, sömürgeci burjuva partilerini ve aygıtlarını onların içine girerek dönüştürebilme; güleryüz ve barış mesajlarıyla onları sömürgeciliklerinden vazgeçirebilme gafletine kapılmadan!

Parlamentoda temsil edilsin edilmesin sömürgeci burjuva partilerinin hepsi Kürt ulusun üzerindeki sömürgeci zulmün yapıcısı, uygulayıcısı ve suç ortağı olan siyasi kadrolardır. Nusaybin-Cizre direnişininin hemen ertesinde İnönü ve Demirel'in, nasıl da acele Özal'ın çağrısına koştukları hala hatırlardadır. "SS Kararnamesi"nin nasılda alelacele çıkarıldığı; yalnız bununla da kalmayarak, "Olağanüstü Hal", "Özel tim, Korucu, Jandarma" zulümlerini bir çırpıda nasıl da azdırdıkları da hatırlardadır. Kürt ulusunun her direnişi karşısında hemen ulusal mutabakat sağlayan bu siyasal partilerin KUKM açısından çözebilecekleri hiçbir şey yoktur. Demek ki sorun partilerin konumunda ve söylemlerinde değil, TC parlamentosundadır.

Bu parlamento ki, kurulduğundan bu yana Kürdistan'a asimilasyon, jenosid, katliam, sürgün, jandarma zulmü vb.'den başka hiçbir şey taşımamıştır. "Takrir-i Sükûn", "Mecbur-i iskan", "Tunceli Kanunu", "Sıkıyönetim İlanı", "Olağanüstü Hal" yasaları vb. ile bu parlamento, Kürdistan üzerindeki zulmün ve sömürünün yasa yapıcısı ve uygulatıcısıdır.TC'nin ordusu, hükemetleri gibi en üst kurumlarından biridir... Bu kurumun sandalyeleri yıllardan beri işbirlikçi Kürt eşraf ve mütegallibesine, şeyh ve ağalarına yemlik olarak verilmiş, ayrıcalıklı unsurlar olarak kendilerine yer ayrılmıştır. Böylece ödüllendirilen bu unsurlar TC parlamentosunun Kürdistan'daki uygulamalarının ayaklarını oluşturmuşlardır. "Tek parti" döneminde Bizzat M. Kemal tarafından birçok şeyh ve ağa atanmış, milletvekiliği yapmışlardır. Devletin siyasi ve ekonomik ayrıcalıklarından yararlanarak, desteklenerek Kürdistan'da otoritelerinin güçlendirilmesi yoluna gidilmiştir ."Çok Partili Dönem"de de işin özü değişmemiştir. Yerel olarak nüfuz sahibi kişiler kendilerine ayrıcalık ve çıkar sağlayacak partileri Kürdisitan'a pazarladılar. Dolayısıyla burjuva partilerinin tümü bu tür unsurları kendi partilerine transfer ederek blok oylarla elde etmeye çalışıyorlardı...

Kürt ulusununun özgürlük ve bağımsızlık talebi ile burjuva partileri ve kadrolarının KUKM karşısındaki tavırları birbiriyle taban tabana zıttır. Bu kurum ve kadroların önerdikleri "çözüm"lerin hemen hepsi "Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün içinde; askeri işgal ve zorbalığı, sürgün ve insansızlaştırmayı sürdürme, ekonomik yağmayı daha da verimli hale getirme, Kürt dili ve kültürü üzerindeki asimilasyonu boyutlandırma" temeline dayanıyor. Yeni getirilen bir şey var, bazı burjuva rasyonelleri içinde duran ve Avrupa Birliği düzeyinde siyasal çalışma yapmak isteyen grupların, "sorunun artık tartışılması"gerektiği önermeleridir. Ve Kürtçenin "belli alanlarda kullanılmasına göz yumma"dır. Kimi yer ve zamanlarda parlementerlerin özgün tutumları yada örneğin 1960 sonrasında sosyalist ve yurtsever tabana dayanarak parlamentoda temsil edilen ve "Kürt sorunu" üzerine 4. Kongrede alınan kararlar nedeniyle kapatılan TİP'in konumu gibi özel durumlar TC parlamentosunun sömürgeci bir kurum olma niteliğini değiştirmemektedir.

"Kürt sorununu TC parlamentosunda kürsüye getirme konusunda neler yapılabileceği son iki yıl içinde belli olmuştur. Sürekli geri adım atılmış ve mücadelenin aktivitesinin gerisine düşülmüştür. Parlamentoda "efendi unsurlar" olmak yada "ne kadar barıştan ve kardeşlikten yana olduklarını" ispatlama gayretkeşliği içine girilmiş, basın/yayın organlarının genel devlet siyaseti olarak belirledikleri baskıya göre biçimlenmişlerdir. Parlamentoda şu yada bu parti arasında seçmeci olunamaz, hepsini belirleyen TC'nin niteliğidir ve parlamentoda bu niteliğine uygun görevini başarı ile sürdürmüş ve sürdürmektedir. Birçok inisanımızın milletvekili olma arzusu olabilir ve vardırda. Biz bu arzuların TC parlamentosu ile çelişmesi, çatışmasından elbette yararlanmalıyız. Ama, bilinmelidir ki, TC parlamentosu bizim değildir!...

Legalleştirmeden ehlileştirmeye giden uzun ince yol

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

gelişmesine imkan sağlayan, ancak onunla özdeşmeyen, orda aynı zamanda son derece özgür ve bağımsız olan bir demokratik bir partiyi her zaman düşünmüşümdür. Ancak sorunlara böyle geniş bir programla ve perspektifle bakan bir siyasi parti kurma imkanımız olmadı, olamayacağı için de bizde böyle kıyıda köşede ve seyirci kaldık. Ancak benim de bu durumumdan hoşnut olduğumu söyleyemem.

Soru: Kürt inisiyatifi çalışmaları içindeydiniz. Bu inisiyatif şu anda hangi aşamada?

Eren: Dağıldı. Tabi aydınlar zaman zaman bir araya geliyor, bir takım işler yapmak istiyorlar, iyi niyetle. Ancak, iyi niyetle bir şeyler yapmak mümkün ve yeterli olmuyor. Eğer siz bir aydın hareketi olarak çıktıysanız, kendi coğrafyanızdan, kendi halkınızdan kopuksanız yapabileceğiniz şeyler sınırlıdır. Nitekim aydın inisiyatifinin yaptıklarıda sınırlı oldu. Bizde halen bağımsız aydın hareketleri, sivil inisiyatifler pek gelişmiş değil. Kurumlaşamıyorlar, bunları anlayabilecek durumda değiliz ve yeterince de değer verilmiyor. Bu yüzden de yaşamıyor, yaşatılmıyor. Bu da nitekim öyle oldu.

Soru: Daha önce bu inisiyatifin legal parti tartışmalarında yer aldı mı?

Eren: Bazı siyasi çevrelerce yeni bir siyasi yapılanmanın bir nüvesi olarak görüldü. Ancak böyle birşey hiç yoktu. Arkadaşlarımızın bir çoğu inisiyatifin bir parti haline dönüşmesine karşı çıktılar. Böyle bir tartışmaya dahi müsade edilmedi orada.

Soru: Siz aynı zamanda Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı'nın da kurucuları arasındasınız. Geçen günlerde Şerafettin Bey başkanı olduğu vakfınızın vasıtasıyla bu çalışmaların içinde olduğu yönünde açıklamaları oldu. Bunu nasıl karşılıyorsunuz?

Eren: İzledim bu programı. Şerafettin Bey böyle bir şey söylemedi. Bu programın sunucusunun bir yorumuydu. O programda Şerafettin Bey Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı'nın adını ağzına dahi almadı. Kendisine de sordum. Hayır dedi. Ben asla böyle birşey söylemedim. Sunucu vakıf başkanı olduğumu duyunca o çevreyle birlikte bu çalışma içinde olduğumu sanmış benimle bir ilgisi yok dedi. Nitekim vakıfta bu konuda bir açıklama yaptı zaten.

Soru: Bu partinin korucu tabanlı ve devletin icazeti altında PKK'nın tabanını kaydırmaya yönelik, silahlı mücadele veren ve bağımsızlığı destekleyen yoksul köylülüğün içinde olmaya yönelik iddialar var. Tartışmada özellikle şu konuda yoğunlaşıyor. O da böyle bir Kürt partisi kurulsa kurulsa devletin icazeti altında kurulur şeklinde. Siz bu tartışma hakkında ne düşünüyorsunuz?

Eren: Bunlar sadece yakışıksız ve çirkin iddialardır. Bunlar az önce söylediğim gibi bu siyasi grupların birbirleriyle yakın ilişkiler kurmalarını baltalayan, zedeleyen beyanlardır, iddialardır. Şerafettin Elçi bir Kürt partisi kuracağını söylemedi. Ama ben Şerafettin Bey'i savunmak zorunda değilim. Ancak bu konuda bildiklerimi de söylemek zorundayım. Şerafettin Bey tıpkı DEP gibi bir Türkiye partisi kuruyor. Ama Kürt sorununun çözümüne katkıda bulunmayı esas alıyor. Şerafettin Bey'in kuracağı partinin bir korucu partisi olacağı gibi iddialar çok yakışıksız iddialardır. Partinin kendisi kurulmadan, kimlere dayandığı görülmeden, politikaları netleşmeden, kitle çizgisi görülmeden böyle değerlendirmeler yapılmamalıdır. Bu yapılanmaların şöyle bir yararıda olabilir. Bugün halk iki şeye zorlanıyor. Bir yandan PKK, diğer yandan devlet. Bunu açık saçık olarak herkes görüyor. Devlet bizden yana olacaksınız diyor, PKk'da halkı kendi yöntemleriyle kendi saflarına çekmeye çalışıyor. Halk öylesine seçeneksiz ki bir bölümü ağır baskılar altında istemeyerek de olsa korucu olanlar da çoktur. Ben milletvekili döneminde çok yaşadım. Ya çoluğunu çocuğunu alır burayı terk edersin, ya da korucu olursun dayatması karşısında ağlayarak silah alan insanlar gördüm. Bu insanların tümünü birden hain ilan etmek ulusal davanın düşmanı ilan etmek doğru değildir. İleride büyük zararlara neden olur. Bilinçli olanlar var, onları demiyorum. Ancak PKK'nın dışında legal ortamı kullanmak isteyen siyasi oluşumlar böyle farklı yapılar olmuşsa eğer farklı seçme hakkı olabilir. Devlet partisine gidip hain diye damgalanacağına hain olmamak için Şerafettin Elçi'nin partisine gideyim, ya da kurulacak bir başka partiye gideyim diye düşünebilirler. Daha işin başında olan bir siyasi hareketi ve başkanını bu derece kolay karalamanın doğru olamayacağını düşünüyorum. Şerafettin Elçi de doğrusuyla yanlışıyla belli bir inanç uğruna yıllardır mücadele etmiş bir insandır. Böyle birine bu kadar ucuz karalamalarda bulunulmamalıdır.

Soru: Bir kezde yüzümüzü Türkiye'deki politik arenaya dönersek,legal demokratik alanı kullanan Kürtler, bu HEP ve DEP gibi partilere yaşama şansı verilmedi ki; bu partilerin programları Türkiye'yi değiştirme ve dönüştürme yönündeydi. Peki yeni kurulan bu partiler üzerindeki devletin politikasında bir değişiklik olacak mı?

Eren: Devletin yeni kurulacak partiye daha yumuşak davranıp davranmayacağına ilişkin birşey söylemek için daha erken. Türkiye'de ciddi

Körfez savaşı, hızla değişen dünya dengeleri içinde "Yeni Dünya Düzeni"nin yükselen değerlerini TC'ninde gündemine sokmuştu. Bu hızlı değişim rüzgarlarının içinde durmaya özen gösteren Özal Ekibi'nin artık uluslararası bir olgu haline gelen Kürdistan sorunu ve ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında geleneksel siyasetlerini bırakarak yeni arayışlara girdiği biliniyor.

Devletin gelenekçi militarist kanadının homurtuları altında giderek yoğunlaşan siyasal kriz 1991'de bir erken seçim kararıyla çözülmeye çalışıldı. Kürdistan'daki erinden generaline kadar TC ordusu "seçimden sonra Kürtlerle hesaplaşacakları" tehdit ve beklentisi içindeydiler.

Seçim kararı ile birlikte HEP ve SHP gibi partiler seçim dışı bırakılarak, "demokratikleşme" vaadlerinin ardından, TBKP'nin Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılması; TC'nin demokrasi konusunda hangi standartları kullanmakta olduğunu anlamak isteyenlere iyi bir ders olmuştu.

"Erken Seçim" kararının hemen öncesinde Güney Kürdistan'da yürütülen geniş çaplı askeri operasyonlar ve saldırılar; Kontr-gerilla'nın Kürdistan'daki yurtsever aydınları terörize etme kampanyası; TC'nin "yasal mücadele"yi nereye kadar ve hangi ölçüler içinde kabul ettiğini de kesin biçimde ortaya koymuştu.

TC'nin niteliğinde önemli değişmeler olduğuna kendini inandıranlar bu gelişmelerden ne derece ders çıkardılar bilinmiyor, ama, HEP'in seçimlere katılmayacağının anlaşılmasından hemen sonra HEP kurucu milletvekillerinin SHP listelerinden aday olmak üzere pazarlığa girişmeleri; kimi Kürt aydınlarında halen "toplumsal hafıza zayıflığı" olduğunu siyasal bir skandal olarak ortaya koyuyor.

HEP Genel Başkanı'da dahil, bir kısım yöneticileri ile birlikte topluca SHP ile milletvekilliği pazarlığı içine girmesi ve bunların parti tarafından "şike" bir kararla "ihraç" edilmeleri ile HEP siyasal bir "Kürt Partisi" olarak meşruiyetine kendi elleriyle son vermiş oldu. Oysa. HEP, SHP'nin "Kürt Sorunu"nda geleneksel Kemalist anlayışla sürdürdüğü ırkçı-şöven tutumuna karşı örgüt bünyesindeki Kürtlerin bir tepki hareketi olarak doğmuştu. 12 Eylül partilerinden SHP, siyasi programı, felsefesi, ideolojisi ve kadroları itibariyle CHP'nin ırkçı-sömürgeci geleneğinin mirasçısı bir düzen partisiydi. Böyle bir partinin bünyesinde yer alarak ne genel anlamda "demokrasi" mücadelesi verileceği, ne de özel olarak "Kürt Sorunu"na hiçbir demokratik yaklaşımın sağlanamayacağı defalarca ispatlanmıştı. Paris Konferansı'na katılan milletvekillerinin ihracı bardağı taşıran son damla olmuş ve bu olayla birlikte SHP'nin sözde ilerici ve demokratlığı Kürdistan'da ilk kez bu kadar açık teşhire uğramış ve SHP tecrit edilmişti. Kürdistan'daki bütün SHP tabelalaları sökülmüş, genel merkeze postalanmıştı. Kürt muhalefeti böylece çarpıcı bir biçimde düzen partilerinden ayrılmış oluyordu. "Kürt sorunu"na "siyasi birlik ve üniter devlet yapısı içinde çözüm", Kürt muhalefetinin SHP'den dışlanmasıyla birlikte ağır bir darbe yemiş ve Kürt muhalefetinin yasal düzlemde bile "bağımsız" örgütlenmesi gereği kendini ortaya koymuştu. Bu kopuşma aslında Kürdistan'da yükselen aktiviteye de denk düşüyordu...

Böylece bir ihtiyacın bir ürünü olarak HEP, Kürt aydınlarının ve partileşememiş, birçok konuda netleşmiş bir siyasi ve felsefi yapıya sahip olmayan, çok değişik programların yarıştığı, bir kitle örgütü olarak doğmuştu...

HEP olayına TC'nin yaklaşımını da başka bir arayış ve "deneme" olarak görmek gerekiyor. HEP ve benzeri yasal partilerin, KUKM içerisindeki bütün akımları belli taleplerle düzen sınırları içine çekmede araç olarak kullanıp kullanmayacağı sorusu, devletin üst düzey uzmanlarının da merak ettiği bir soruydu. Bunun terside mümkündü ve HEP ile Kürt muhalefetinin daha da boyutlanması tehlikesi de var dı!

HEP'in erken genel seçimlere sokulmaması, örgüt içinde çalışan kimi aydın ve yurtseverlerin imha hedefi seçilmeleri; nihayet SHP'nin HEP milletvekillerine listelerini açmakla gösterdiği isteklilik, böyle bir partinin kaderi hakkında TC'nin bir karara varmış olduğunu göstermekteydi. İşin ilginç yanı, aynı sonuca, yani Türk siyasal hayatında HEP gibi bir oluşuma yer olmadığı sonucuna HEP milletvekillerinin de varmış olmalarıydı.

HEP milletvekillerinin SHP listelerine dönüşü, aynı zamanda bu partiye yöneltilen eleştirilerin de ortadan kaldırılması, bu örgütün yeniden aklanması anlamına geliyordu.

Böyle bir pazarlıktan nasıl bir sonuç umulmuş olursa olsun, bu tutum SHP gibi Kürdistan üzerindeki bütün sömürgeci uygulamaların sorumlusu ve mirasçısı bir sömürgeci düzen partisinin Kürdistan'da yeniden Kürt örgütleri eliyle lanse edilmesinden başka bir şeye hizmet etmiyordu.

DEP'teki millitvekilleri SHP listelerinden seçilerek milletvekili oluyorlar ve SHP meclise girer girmez DYP ile ortak "Milli Birlik Hükümeti"ni kuruyordu. Kürt mililetvekilleri de böylece iktidar ortağı bir partinin üyesi olarak bu koalisyona açıktan evet diyorlardı. Bununla da kalmayarak, açıklanan hükümet programına da (bir-ikisi hariç) DEP milletvekilleri güven oyu veriyorlardı. Böylece HEP dolaylı olarak "Milli Birlik Hükümeti"nin ortağı ve destekçisi durumuna geliyordu...

Nusaybin-Cizre serhildanları ile başlayıp, Di-

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

bir yumuşamanın olduğuna inanmıyorum. Demokratikleşme paketi veya şu bu deniliyor, ama bunların birer göz boyamadan başka birşey olmadığı kanaatindeyim. Türkiye henüz bu sorunu barışçıl ve demokratik yollarla dünyanın özgür ülkelerin ulusal sorunları çözme gibi bir eğilim içine girmiş değildir. Türkiye belli ölçülerde Fransa'yı örnek almıştır. Fransa, Katalonya ve Korsika sorununda belli ölçülerde güçlü ekonomisini kullanarak bu sorunları halletti. Korsika'da turistik yatırım yaptılar. Fransız kökenli vatandaşlarını buraya yerleştirdiler ve Korsikalıları azınlık durumuna getirmeye çalıştılar. Ancak Türkiye güçlü bir ekonomiye sahip olmadığı için yine silahla bu sorunu çözmeye yöneldi. Nitekim Bölgeden göçler, mesela rahmetli Özal bölgeye gittiği zaman 500.000 insanı bu bölgeden sürün bu problem çözülür diyordu. Buradaki insanlara batıya gidin neden duruyorsunuz buralarda diyordu. Bu Fransız modelinin ulusal sorunun çözümündeki değişik bir versiyonudur. Bu konuda ciddi mesafeler aldılar. İlerde oraya Türkleri getirip yerleştirirlerse şaşmayın. Böylece bölgede ilerde koşullarını oluşturdukları taktirde bir referanduma da gidebilirler. İşte o zaman daha önce bölgeye girmesine izin vermediği uluslararası gözlemci heyetlerini bölgeye getirebilirler. Bu referandumdan çıkacak sonucun da aleyhimize olacağı kesindir. Şu anda böyle bir senaryo uygulanıyor. Son aşamasına geldiğini düşünüyorum. Bu durum Korsika'da sağlandığı gibi başarılı olabilirmi o ayrı bir tartışma konusu.

Soru: Abdülmelik Fırat, Mahir Kaynak ve bazı arkadaşlarının bir İslamcı Kürt partisi kurma yönünde çalışmalar içinde olduklarına yönelik bir duyumunuz var mı?

Eren: Hayır. Abdülmelik Fırat'ın böyle bir çalışma içinde olduğunu sanmıyorum. Melik Bey, tanıdığım kadarıyla öyle marjinal eğilimler arasında bulunmayı pek arzu etmeyen bir insandır. Daha çok kendisini büyük yapılar içinde ifade edebileceği kanaatinde olan bir arkadaşımızdır. Ben onun bu anlayışına saygı duyuyorum. Böyle bir arayışının olduğunu tahmin etmiyorum.

Soru: Özellikle DYP içinden bir çıkışı oldu. Son günlerde de Özgür Ülke Gazetesi'nde yazıları çıkıyor. Bu yeni bir şey mi? Siz onu geçmişten beri tanıyorum diyorsunuz. Bu çıkışını nasıl yorumluyorsunuz?

Eren: Melik Bey Şeyh Said'in torunudur. Milli yönleri son derece güçlüdür. Geçmişte de birçok haksızlıklara ailesi uğradı, kendisi de uğradı. Düne kadar sessiz kalmayı yeğlemiş olabilir, koşulları olmayabilir. Milletvekili olmadan önce dokunulmazlığı yoktu. Söz söylese söyleyeceği sözlerin pek yankı yapmayacağı açıktı. Bu durumunu son derece iyi kullanmıştır. Kürt halkının menfaatleri doğrultusunda kullanmıştır. Kendisini tebrik etmek lazım, destek olmak lazım.

Soru: KDP ve YNK arasındaki çatışmalar kaygı verici boyutlarda gelişiyor. Bölgedeki sömürgeci devletlerin çatışmayı körüklediği, hatta TC'nin Barzani'yi, PKK'nin YNK'yı desteklediğini, PKK'nın KDP'ye ültimatom verdiği yönünde haberler geliyor. TC'nin Güney Kürdistan'ı işgal ettiği koşullarda bu işgali ve çatışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Eren: Güney'deki çatışmayı büyük bir talihsizliklik olarak görüyorum. Tarafların derhal bu çatışmalara son vermeleri bizim isteğimizdir. Tarih her zaman bu fırsatları Kürtlerin önüne çıkardı. Ancak Kürtler bu tarihi fırsatları değerlendiremediler. Bu tarihi fırsatın öneminin bölgedeki güçlerin farkında olduğuna inanıyorum. Ve bu son çatışmaların bölgedeki devletlerin bir oyunu olduğu açık. Her iki gücün bu oyunu boşa çıkaracaklarını ve Federe Devletin himayesi için tüm imkanlarını seferber ederek çalışmaları gerektiği kanaatindeyim. Provakasyonlara gelmemeleri gerekir, eğer gelirlerse bunun sorumluluğu ağır olur. KDP ve YNK arasındaki bu çatışmalarda diğer Kürt güçlerinin taraf olmasını doğru bulmam. Aynı zamanda bu iki partiyi uyarmalıdırlar, aracı olmalıdırlar, onları barışa zorlamalıdırlar. Bu çatışmanın büyümesine sebep olacak beyanlardan kaçınmalıdırlar.

Soru: Türkiye'nin bölgedeki harekatını işgal olarak görmeyen yaklaşımlar da var. Bunlar uluslararası güçlerin buna izin vermeyeceği yönündeki bir düşünceden hareket ediyorlar. Bu bölgede bir tampon bölge oluşturabilir mi?

Eren: TC eğer bölgeden kendi sınırları içine yönelik saldırıları önleyemezse, böyle bir tampon bölge oluşturabilirler. Son harekat bu yönde bir çalışmadır. Uluslararası güçler böyle bir girşime izin verebilir. Önemli olan bu müdahaleye zemin teşkil edecek yaklaşımlardan, çatışmalardan kaçınmak gerekir. Bu bölgeyi zaafa uğratacak hiçbir davranış içinde olmamak gerekir. Ne TC'nin, ne İran'ın, İrak'ın ve Suriye'nin oklarını buraya yöneltmesine sebebiyet verecek olaylardan kaçınmak gerekir.

yarbekir'de kabaran ve seçimlerde önemli bir potansiyel yaratmış olan Kürt muhalefeti böylece silahını iktidara teslim etmiş oldu.HEP ise uzunca bir süre, rejimin Kürdistan siyasetinin meşrulaştırılması ve dış kamuoyuna karşı sunuluşunda yararlı bir ortak konumunu sürdürdü...
Bu koalisyon hükümeti şimdiye kadar benzeri görülmemiş askeri kıyımları, siyasal cinayetleri Kürdistan üzerinde yürütmektedir. Bu pazarlığın bedeli KUKM açısından çok pahalı olmuştur. Daha sonra DEP olarak şikayet edilen Kürdistan'daki özel savaşın, zulmün ve soykırımın icracıları HEP ve SHP arasındaki protokol dü ve DEP bunun en önemli mirasçısı durumundaydı. Bu özel savaş hükümetine güven oyu verilmişti, MHP ile aynı kararlara ortak olunmuştu. Kürdistan'da 92 kanlı Newroz olayları yaşanırken bile bu ortaklığın bozulmaması için hala SHP saflarında kalınıp kalınmayacağı tartışılıyordu. Meclisteki yemin töreni de dahil -ki bir ikisi dışında tepkileri sınırlı kalmıştı- milletvekilleri yavaş yavaş legalleşme sürecinden tam ehlileşme sürecine süratle kayıyorlardı. Çünkü, daha başından ilkesizlik yapılmıştı ve milletvekilleri bir süre sonra hiç bir ölçüye bağlı olmamanın verdiği rahatlıkla oldukça şımarmışlardı...
Fakat unutulan, Kürt ulusu adına milletvekili olmanın öyle eskisi gibi kolay olmadığıydı... Bu işin reklamı, iş takipçiliği, tayin ve ihalelerle uğraşmak yada meclis lokantalarında seçmenlere yemek vermek vb. gibi yöntemlerle kısa elden kotarılması mümkün değildi. Yurtseverler birer ikişer milletvekillerininin yakalarına yapışmya başlamışlardı bile. Bu vebalin altından kalkmak o kadar kolay değildi. Ya tesadüfi bir gelişme içine düşülmüştü, ki bu büyük bir ihtimaldi, yada parlamentoda terbiye edilerek düşünce ve kararlar değişmişti...
"Parlamentoya milletvekili gönderilir ve orada güçlü temsil edilirsek(!) hele hele SHP'de iktidar olursa, Olağanüsk Hal kalkacaktı, Koruculuk, Özel Tim Kalkacaktı.. Kürt kimliği tanınacaktı. Bu aynı zamanda referandum anlamına gelecek ve TC gerileyecekti." Bunları söyleye söyleye meclislere kadar gelinmişti. Ama seçilir seçilmez Ankara'nın havasına kapılınmış, TBMM'de daha evvelce örnekleri görülen mililetvekilleri gibi hareket etmeye başlanılmıştı.
Kürdistan'a hiçbir siyaset götürülmedi. TC'nin programlarının yörüngesine oturuverdiler. Kemalist bir partinin ve sömürgeci bir parlamentonun peşine takıldılar, şaşırdılar. Türk basınının da bilinen "şişirme" kervanına girip, röportajlar, anılar anlatmaya başladılar... Ama tüm belalar Kürt ulusunun başına dolandı, Kürdistan kan gölüne çevrildi, yıkım, asimilasyon, jenosid, imha başını aldı gitti. Ve V. Aydın'ın Diyarbaker'deki cenaze töreninden sonra artık devletin kitlelere açıktan saldıracağı belli olmuştu. Nitekim "Bahar saldırı"sını hep birlikte yaşadık. "Olağanüstü Hal" defalarca uzaltıldı. Kanlı ve kirli savaş ölçüsüz tırmandırıldı. Eskiden meydanlara çıkıp "Kürt kimliğini tanıyoruz."deme gereği duyanlar, artık Kürt lafını dahi ağızlarına almaz oldular. Çünkü, yapıp ettiklerini dünya kamuoyuna meşrulaştırmış ve kitle hareketini de meclise hapsetmişler, onları da kıskıvrak bağlamışlardı. HEP onlar için bir tehlike değildi artık, onu terbiye etmişlerdi.
Eğer, milletvekilleri kitle desteğine uygun davransaydılar ve 91'deki kitle potansiyelini koruyor olsalardı, devlet açıkca Kürdistan'ın göbeğinde - Batman'da- yüzlerce kişinin içinde milletvekillerine saldırı düzenletebilir miydi? Devlet, milletvekili katletmekle kalmadı, cenazeleri yaptırtmadı, taziye evlerini bombalattı...
Bu tutum milletvekillerine karşı değil, bizzat Kürt ulusuna karşı bir külhanbeylikti! Ama, onların gerekli ortamları hazırlanmıştı, bunu onlara yaptıran belliydi. Kitle hareketinin niteliğini yükseltmek yerine, onu barajlayan, gerileten ve koltuklarına sıkı sıkıya bağlı duranlar elbette sömürgeciliği teşhir edemediler, daha sıkı "birlik" ve daha sıkı "kardeşlik" yarışına girdiler...

Devlet ise zaferin verdiği rahatlıkla uygulamalarına devam etti... Parlamentoda 17 milletvekili bulunan DEP gibi bir siyasi partinin Genel Başkanı'nı adi suçlulara dahi yapılmayan uygulamayla gözaltına alıp tutuklayabiliyor ve bunun karşısında kitlesel bir tepki görmüyordu... Ardından, eşi emsali göralmemiş saldırılar başladı ve kimsenin çıtı bile çıkmıyor...
Oysa Kürdistan'daki kitle çok daha radikal ve gözüpektir, kararlıdır. Özveriye açıktır. Ona siyasal önderlik iddiasıyla yola çıkanlar legal siyasal faaliyetleri parlamentodaki koltukları ile özdeş görenler "yasalara uyumlu çalışma" ile mücadeleyi sınırlayanlar kitle potansiyelini çürüttüler ve çar çur ettiler...

Özetle, HEP'in SHP ile ortaklığı ve DEP'in meclisi temel alması ile mücadele derinden sarsıyor, ehlileştirme serüveninin sonu ise, DEP milletvekillerinin mahkemedeki fukaralığı ile noktalanıyordu... Günübirlik yaşamaya ve pratikten ders çıkarmamaya kararlı Kürt "demokrat" ve "aydınları" ise beyinsel sarsıntının etkisiyle, "yeni oluşum" arayışlarının kahredici dünyasında fasitler çizmeye devam ediyordu.....

görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler • yorumlar

HASAN DENİZ

Soru: Legal ulusal demokratik mücadeleye bakış açınız nedir?
Deniz: Legal demokratik mücadele deyince bir HEP deneyimi yaşadık. HEP'te bireyin kendisini özgürce ifade edebilme, seçme ve seçilme hakkının olmadığını yaşayarak öğrendik. HEP merkeziyetçi ve dar, anlayış olarak statükocu, belli bir eğilimin tekelinde ve o eğilimin belirleyici güç olduğu bir partiye dönüşünce biz böyle bir partinin içerisinde yer alamayacağımızı belirttik ve HEP'ten ayrıldık. Ardından kurulan DEP'te ise ilk başta bize sunulan çerçeve farklı idi. Bize sunulan şey, Kürtlerin ve Türklerin geniş bir kesiminin demokratik anlamda kendini ifade edebileceği, çok renkli, çok geniş bir kesimi içine alan, alabildiğine geniş, demokratik, bireyin seçme ve seçilme hukukunun işletildiği, aşağı yukarı bizim anlayışımıza yakın bir kitle partisi anlayışı bize getirildi. Biz de böyle bir parti çalışmasında çoşkuyla yer alacağımızı belirttik. Ancak daha partinin kimlerle oluşacağı, nasıl bir kadroyla kitlenin karşısına duracağı ve bu partinin Türklerde ve Kürtlerde demokratik değişim mantığını, HEP'ten ziyade yeni bir anlayışın ifadesi olan bir partiyi ancak kadrolarıyla bu imajını verebileceğini düşünüyorduk. HEP'te egemen hale gelen aynı eğilim DEP'te de egemenliği ele geçirdi. Ve ardından kendilerinin uygun gördüğü kadrolarla bu çalışmanın yapılabileceğini dayattılar. Dayatıncada bizde DEP'in kuruluş aşamasındaki sürecinde ayrıldık. Son dönemlerde herkes "demokratik kitle partisi", "demokratik değişim partisi" gibi kavramları kullanıyor. Bu artık herkesin ağzında sakız haline gelmiş durumda. Aydın Menderes'de bu kavramları kullanıyor, Mahir Kaynak da kullanıyor, DEP'liler de kullanıyor, İbrahim Aksoy'da benzeri şeyler söylüyor. Ancak baktığımızda Demokratik Değişim Mantığı'nı inanç olarak önüne koymuş, buna denk düşen mantığı yaşama geçirmeye çalışmaları pek samimi bulmuyorum. Eğer başarılı olsalardı, nitekim DEP'in başarılı olması ve tıkanmaması gerekirdi. Biz Türkiye'de hem Kürt halkının hem de Türk halkının "Demokratik Değişim Mantığı" çerçevesinde değişme anlayışını esas alan bir partileşmenin hem Kürtler açısından hem de Türkler açısından faydalı olacağı inancındayız.
Hiçbir biçimde illegal örgütlerle ilişkisi olmayan, bu anlayışı lafta bırakmayan, illegal eğilimlerin gölgesinin olmadığı, çünkü illegalitenin kitlelere bugün oldukça kötü imajlar verdiği ortadayken. Bu nedenlerle, bana göre hiçbir illegal örgütün gölgesini taşımayan, "demokratik değşim mantığı"nı esas alan, Türk ve Kürt halkına kadrolarıyla, programıyla ve icraatlarıyla topluma güven veren sivil her demokratik harekete ihtiyaç vardır.
Soru: Legal bir Kürt partisi kurulma çalışmaları içinde olduğunuz biliniyor. Kuracağınız partinin Kürt ve Kürdistan sorununa bakış açısı nedir?
Deniz: Bildiğiniz gibi TC yasalarına göre Kürtlerin kendi kimlikleriyle parti kurmalarının önü kapalı. Ben şahsen, Kürtlerin kendi kimlikleriyle parti kurmalarını ve kurumlaşmalarını savunuyorum. Buna inandığım içinde 1991 yılından beri Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı'nın da kurucusu ve üyesiyim. Biz mevcut yasalarla ve mevcut yasayı zorlayarak bir kitle partisi kurmayı düşündüğümüz için mevcut yasalarda böyle bir parti kurmanın koşulları olmadığını görebiliyoruz. Bizim adından ziyade demokratik bir kitle partisini esas alan bir çalışmamız sözkonusudur. İllaki Kürt partisi olacak gibi bir saplantımız yok. Ancak bu kamuoyunda farklı lanse ediyor. Birkaç aydın Kürt şahsiyeti bir araya gelince işte Kürt partisi kuracaklar gibi bir yakıştırma yapılıyor.
Soru: Peki Kürt sorunun çözümü için önerdiği nedir?
Deniz: Bu soru sanki böyle bir parti oluşmuş, programı bitmişte bu partinin politikası nedir; o anlama geliyor. Hali hazırda oluşmuş bir parti yok. Ancak, bir demokratik kitle partisine ihtiyaç olduğunu söyleyen insanlar var. Biraz önce belirttiğimiz anlayışla hareket ederek insanlarla bir araya gelmeyi hedefliyoruz. Böyle bir partinin programı, politikası ancak partinin kurucu meclisinde yer alacak arkadaşlarla tartışıldıktan sonra belirtilebilinir. Ancak benim kişisel görüşümü sorarsanız, Kürt sorunu aynı zamanda bir Türk sorunudur. Türk halkı da bu sorunun çözümünü istiyor. Çatalca'daki bir Türk köylüsüyle, Şırnak'taki bir Kürt köylüsünün alıp veremediği birşey yok. Aslında Şırnak'taki bir Kürdün kendi kültürüyle yaşaması konusunda Çatalca'daki Türk köylüsünün bir sıkıntısı yok. Sıkıntı mevcut statükoda, mevcut ideolojide, Kemalist karekterinde, bu Kemalist karekterin aşılabilmesi için de son süreçte gözle görülür bir şekilde de Türk aydınlarında bir değişim yaşanıyor. Kürtlerde de büyük bir demokratik değişim rüzgarı esiyor. Kürt sorununun Kürtlerle Türkler

görüşler • yorumlar.....görüşler • yorumlar....görüşler•yorumlar.....görüşler •yorumlar

arasında aşama aşama diyalog ve demokrasiyi güçlendirerek, demokratik değişimi hızlandırarak, bu sürece katkı sağlayabileceğimizi düşünüyorum. İşte Kürtlerin tüm haklarını kısa vadede, bir çırpıda hepsini alalım gibi bir yaklaşımı gerçekçi bulmuyorum. Ancak "demoratik değişim" sürecine inanan insanların önemli bir katkısının olacağına inanıyorum.

Soru: Biraz önce kısada olsa DEP ve HADEP'e ilişkin bazı değerlendirmelerde bulundunuz. DEP ve HADEP'e ilişkin değerlendirmenizi biraz daha açabilmeniz mümkün mü?

Deniz: DEP zaten HEP'in kötü bir kopyası olarak doğdu. HADEP ise ondan da daha dar olarak doğdu. HEP daha çoşkuluydu. DEP ise PKK'nın bir ateşkesi söz konusuydu, sivil demokratik çözüm önerileri tartışılıyordu. Özal sivil çözümü savunuyordu. Türkiye'de sivil çözümü savunanların Kürt sorununun çözümünün barışçıl diyalog yöntemiyle çözülebileceğine inanan eğilimler doğurdu, şiddetin artık yaşamın dışına çıkarılmasının gerektiği, ayrıca Kürtlerde şiddetin kısa bir dönemde olsa kendi yaşamlarının dışına çıkmasının çoşkusunu yaşıyordu -bunu kendimiz gittik gördük- . İşte bu koşullarda DEP kuruldu. Ancak o da kuruluş aşamasındaki handikaplarına saplandı ve tıkandı. Sonuçta farklı düşünen Kürtlerin farklı düşüncelerini yaşama ve savunma hakları vardır. Ben DEP'te ve ardından HADEP'teki arkadaşlara başarı diliyorum. Kürtler bir ulustur. Bu nedenle içindeki farklı görüşlerin, farklı anlayışların kendi düşünceleri etrafında partileşmeleri pek tabi haklarıdır. Ancak bir HADEP'li arkadaşlarla ne düşünceler bazında, ne de Kürt ulusunun çıkarlarını savunurken aynı görüşleri savunmadığımızı belirtiyoruz.

Soru: Legal partileşme sürecinde, Kürt hareketleri dışında hareket eden bir partinin, bu parti tabanından destek alamayacağı kesindir. Siz hangi taban ve hangi kitle üzerinde hesap yapıyorsunuz?

Deniz: Kürtler kendi kimlikleriyle kendilerini ifade edemeyince, Kürt halkının çıkarlarına hizmet etmek isteyen bir takım insanlar haklı olarak illegal örgütlenmek zorunda kalmış olabilirler. Biz esasta bütün illegal Kürt hareketlerin de yasallaşmasını savunuyoruz. Bunların kendilerini özgürce ifade edebilmelerini ve görüşlerini rahat bir şekilde Kürt ve Türk kitlelerine ulaştırmalarını savunuyoruz. Biz fikir ve düşünce özgürlüğünü savunuyoruz. Herkesin özgürce örgütlenmesini savunuyoruz. Ancak demokratik hukuk devleti içinde halen şiddetten yana olanlar varsa, onlar uyguladıkları şiddetten dolayı elbetteki hukuki yaptırımlarla karşı karşıya kalırlar. Ancak Türkiye'de insanlar kendilerini özgürce ifade edemiyorlar. Böyle bir ortam olmadığı için sizinde sorunuzda olduğu gibi sanki illegal Kürt örgütlenmeleri tüm Kürt kitlesini temsil ediyormuş gibi bir izlenim ortaya çıkıyor. Ben şahsen bu kanaatte değilim. Çünkü milyonlarca Kürt örgütsüz durumda, milyonlarca Kürt DYP ve ANAP içinde, RP'da, SHP'de örgütlüdür; sivil alanda, derneklerde, sendikalarda örgütlüdür. Yani sivil toplum kurumlarında örgütlü yüzbinlerce Kürt insanı vardır. Bunlar kendilerini buralarda ifade ediyorlar. Ancak ben sonuçta Kürt illegal örgütlenmelerin Kürt halkının gündeminin tamamına hakim oldukları inancında değilim. Sivil kadrolar öncülüğünde ortaya çıkacak sivil bir partinin, kitle partisinin belkide sivil olanaklar olmadığı için kendisini ifade edemeyen, bu illegal partilere de kendi yaşam gerçekleri açısından, kendi inançları bakımından, tercihleri bakımından, kendi günlük yaşamın içindeki birçok insan kaygıyla, korkuyla bunların dışında kalmışlardır, ürkmüşlerdir. Ve bu ürküntüde gitgide Kürt sorununa da ilgisizliği getirmiştir. Ve bu alanda kendini ifade edemeyen Kürtleri, statükocu, Kemalist Türk partilerine zorlamıştır. İşte böyle sivil demokratik bir inancı, hiçbir illegal yapının gölgesine ihtiyaç duymayan, ancak düşüncesi ne olursa olsun herkesin kendini ifade edebileceği, bu programa sadık kalabileceği, geniş halk kesimlerinin özgürce siyaset yapabileceği, o partinin tüzüğüne, hukukuna saygılı olacağı, ortak bir zeminde geniş bir Kürt partisi oluşturulabilinirse, halk tabanının, halk gücünün ne olduğunu ancak o zaman göreceğiz. Bu yönüyle de illegal Kürt örgütleri bu kitleleri ne kadar ifade edebiliyor. Herhangi bir referandum olmamış, seçime girerek bu halkı ne kadar ifade ettiklerini tesbit edebilme imkanımızda yok, ancak bu imkanlarımız keşke olsa. O zaman ortaya çıkan iradeye saygı duyarız.

Soru: Kamuoyunda devletin güdümü altında, icazeti altında, korucu tabanlı bir parti çalışması içinde olduğunuza dair iddalar var. Bu iddialar karşısında görüşlerinizi alabilir miyiz?

Deniz: Bu iddialar genelde tek merkezden yapılıyor. O merkezde biliniyor. O merkez yıllar yılıdır kendileri gibi düşünmeyen, bütün herkese belli yaklaşımlarda ve belli eleştirilerde bulunuyor. Ancak bu yaklaşımlar, bu eleştiriler gülünç bir düzeyde. Yani artık kimse bunlara aldırış bile etmiyor. Bu eleştirilerin ölçütü kaçtı. Bu çevre, önüne gelene , kendisi gibi düşünmeyen herkese yok ajandır, işbirlikçidir gibi klasikleşmiş yaftalar asıyor. Nasılki Kemalistler bu "ülkenin birlik ve bütünlüğünü bozmak isteyenler gaflet ve delalet içerisindedir" diyorlarsa, kendileri gibi düşünmeyen herkese şüpheyle bakıyorlarsa, o çevre de bir bakıma Kürt resmi ideolojisi gibi oldu. Olayada dar bir ideolojik çerçeveden bakıyorlar. Ancak eminim onlara destek veren Kürtlerin istedikleride bu dar ideolojik çerçeve değildir. Onlara destek vermelerinin temel nedeni de kendilerinin ulusal onurlarıdır. Ulusal ve toplumsal onurları için destek veriyorlar. Ancak bu çevrelerin eğilimlerini yansıtan ideolojik çerçevelerini belirleyen güç veya güçler kendileri dışında kendilerini ifade eden -hangi temelde olursa olsun- perspektifteki insanların dışındakilere benzer şekilde yaklaşmışlardır. Dolayısıyla ben bu yaklaşımları ciddiye almıyorum.

Soru: Yani bu yaklaşımların hiçbir maddi zemini yok diyorsunuz değil mi?

Deniz: Devletle hergün işbirliği yapalım çağrısı yapan kendileri, yani her allahın günü bizimle barışın, işbirliği yapalım diye devlete mesaj verenler kendileri değil mi? Koruculara işbirliği öneren kendileri, korucularla içlidışlı olan veya oldukları yönünde imaj veren kendileri. Yani daha bizim partimiz ortada yokken, kimlerle ve kimlerden oluşacağı açıklanmamışken, kendileri birşeyi uygun görüyorlar ve kamuoyuna bunu empoze etmeye çalışıyorlar.

Soru: Ayrıca KDP'nin bu partiyi desteklediği ve KDP tarafından bu partinin kurdurulduğuna ilişkin iddialar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Deniz: Biz Türkiye'de yaşıyoruz ve biz, Türkiye Kürtlerinin sorunlarının çözüm yerinin yine Türkiye'de olacağı inancındayız. Bu bakımdan biz hiçbir dış gücün, hiçbir illegal örgütün -Irak KDP sonuçta bir kardeş ve soydaştır, ancak onlar bizim için dış güçtür- desteğiyle ilişkimiz yoktur. Ancak Güney'li kardeşlerimizin sorunları da bizim sorunlarımızdır. Ancak biz Türkiye Kürtlerinin sorunlarının çözüm adresi yine Türkiye Kürtleri olduğu inancındayız.

Soru: Biraz önce belirttiğiniz görüşler, illegal Kürt örgütlenmeleriyle karşı karşıya gelmenize neden olabilir mi?

Deniz: Kürt olarak, Kürt halkının ve Türk halkının da çıkarlarını ifade eden, kendi halkımın sorunlarının çözümünü sivil çözümde bulan gerçekten Kürt sorununun çözümünde muhatap olabilecek bir demokratik kitle partisi yok. Ve bu durumda olan milyonlarca Kürt ve Türk var. Mevcut sol ve sosyalist legal partiler de devletin ve Kemalizmin psikolojik icazeti altındadır. Bunlar bir türlü kendilerini Kemalizmin bu statükocu ve baskıcı anlayışından kurtaramıyorlar. Sivil-demokrat bir partiden devlet muhakkak rahatsız olacaktır. Ancak dünya değişiyor. Biz Türkiye'nin de değişmek zorunda olduğu inancındayız. Devletin bu statükocu anlayışını daha fazla sürdüremeyeceği inancındayız. Artık çağımız bilgi çağıdır. Eğer Türkiye dünyayla barışmak istiyorsa ve girdiği uluslararası entegrasyonlarda rahat edebilmesi için mutlaka Kürtlerin ulusal demokratik haklarını teslim etmelidir. Demokratik bir ülke olmanın olmazsa olmaz koşulu budur. Er veya geç sancılıda olsa Türkiye, Kürtlerin ulusal demokratik haklarını tanıyacaktır. Kürt sorununda sivil siyasi çözüme girecektir. "Bu sorunun çözümü askere havale edilmemeli, sorunun çözümü için sivil çözüme yönelinmelidir." yönünde Türk aydınlarında olumlu gelişmeler yaşandı. Bunlar umut vericidir. Devletin baskısına rağmen, her iki halkın sivil demokratik çözüme ihtiyacı vardır. Ayrıca biraz önce belirtiğiniz o Kürtlerin de bu çözüme ihtiyaçları vardır. Nitekim sivil çözümle birlikte onlarda kendilerini özgürce ifade edebileceklerdir. Artık gizli kalmalarına da gerek kalmayacaktır.

Soru: Son dönemlerde Mahir Kaynak, Abdülmeli Fırat ve H. Mezarcı'nın İslamcı-Kürt bir parti kuracakları yönünde duyumlar alıyoruz. Bu konuda sizinde bir duyumunuz var mı? Varsa görüşlerinizi alabilirmiyiz?

Deniz: Herkesin farklı olma hakları var. Ancak Mahir Kaynak'ın böyle bir parti kurma çalışması içinde olacağı inancında değilim. Yani bunların parti kuracaklarına ilişkin herhangi bir duyumum yok. İlk defa sizden duydum.

Soru: 1970'li yıllardan bu yana Kürt ulusuyla devlet arasında kopuşma yaşanmaktadır. Bu bir yönüylede olumlu yorumlanmaktadır. Sizin böylesi bir çıkışınız, bu kopuşmayı engelleyerek, tekrar devletin icazeti ve etkisi altına almasına neden olmaz mı?

Deniz: Devletin tüm hak ihlallerine ve baskılarına rağmen sizler de dahil bu coğrafyada yaşıyoruz. Bu baskılar karşı sivil çözümü savunan Kürt ve Türk aydınları cezaevindedir. Ancak bunlar sonuçta bu ülkenin cezaevindeler. Sizler bu dergiyi sonuç itibariyle bu ülkede çıkarıyorsunuz. (Ancak ülkemizde çıkarma koşullarımızın olmadığına dikkatinizi çekmek istiyorum) Biz gerilim ve şiddet politikasının her iki halkta uçurum yarattığının bilincindeyiz. Ve bu durumun her iki halkın yararına da olmadığı inancındayız. Eğer neden diye sorarsanız; bugün milyonlarca Kürt Türklerden ız alıp vermiştir. Benim kendi ailem de böyle. Siz bunları nasıl birbirinden ayıracaksınız? Batı metropollerindeki Kürt nüfusu küçümsenmeyecek bir düzeye geldi. Bu durumda her iki halk birarada yaşıyor. Ben bir kopuştan ziyade, birlikte yaşaması inancındayım. Biz Kürtlerle Türklerin yataklarını ayırmadan, boşanma düzeyine gelmeden her iki halkın çıkarına, insanca ve çağa yaraşır bir biçimde, iki ulusun onuruna uygun bir çözümün bulunması inancındayız. Baskı ve şiddet politikasından her iki halkın en çok da Kürtlerin zarar gördüğü inancındayım.

Soru: Kurulacak partinin özellikle PKK'nin tabanını kaydırmak amacıyla kurulduğu yönünde iddialar var. Ben burada şunu sormak istiyorum. Devletin kuracağınız partiye karşı bazı dayatmaları olacak ve bu dayatmalar sizi bazı güçlerle karşı karşıya getirebilir. Bu dayatmalara karşı ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz. Buna ilişkin somut bir programınız var mı?

Deniz: Ben birkez daha altını çizmek istiyorum. Ne orta yerde bir parti var, ne de ben onun sözcüsüyüm. Ben kişisel görüşlerimi belirtiyorum. Mevcut partiler içinde kendisini ifade edemeyen yüzbinlerce Kürt var. Bu insanlarla siyaset yapma hakkına sahipler. Mevcut alanda varolan çevreler daha çok radikal ve sol eğilimlere sahipler. Kürtler bir ulus olarak hepsi radikal ve sol eğilimlere mi sahipler? Peki radikal ve sol eğilimlere sahip olmayan, kendilerini böyle ifade etmeyen Kürtlerin başkaca sivil demokratik cephelerde kendilerini ifade etmelerinin ne mahsuru var? Mahsuru olsa bile, bu tarz-

daki insanları; liberal, demokrat insanların kendilerini ifade edebilmeleri en tabi haklarıdır. Ortada bir parti şu anda yok. Ancak daha önce çerçevesini belirtiğim tarzda bir parti oluşursa ben de böyle bir partide yer alırım. Biz sivil siyasi çözümden yana, olabildiğine geniş bir kitle partisi, liberal, demokrat, islamla barışık, aynı derecede solla da barışık, Kürt sağına ve soluna da aynı oranda yakın veya uzak bir parti.

Soru: Kürt ulusal mücadelesinde geldiğimiz düzey itibariyle, HADEP sürecinin dışında kalan diğer çevrelerin bu durumlarının en ince ayrıntısını siz nasıl değerlendiriyorsunuz? Kürtlerin ortak hareket etmesi gerektiği bir dönemde gözönüne alınırsa?

Deniz: Daha önceki HEP ve DEP radikal sol eğilimlerin egemen olduğu partilerdi. Bu eğilimlere sıcak bakmayan milyonlarca Kürt bunun dışında kendilerini ifade ediyorlar. Aynı şekilde bir takım illegal yapıların gölgesinin olduğu yönünün de varolan imaj ve bu imajdan kaynaklanan ürküntü ve sıkıntı, bu durumdan rahatsız olan onlarca Kürt aydınının içinde yer almaması için yeterli bir nedendir. Esas neden budur.

Soru: Siz televizyondaki bir demecinizde Şerafettin Elçi'nin Kürtlerin Özal'ı olduğunu belirttiniz. Özal kliğini biraz daha açarmısınız?

Deniz: Orada çok şey söylendi. Ancak bir tek sözcük verilerek bu durum çarpıtıldı. Eğer sizde bu yapılan bu röportajın cımbızla sadece bir taraından birşeyler çekip, kullanırsanız ona göre bir imaj çıkar. Konuşmanın bir bütünlüğü vardır. O görüşme 3,5 saatlik bir görüşmeydi. Ancak Kürtlerin ANAP'ı Kürtlerin Özal'ı diye o bölümler öne çıkarıldı. Ancak biz liberal-demokrat bir kitle partisiyiz. Böyle bir parti herkese açık olmalıdır. Bütün bu kesimlerin programda anlaşabilecekleri demokrat bir kitle partisi. Özal CHP'li, AP'li, MSP'li, MHP'li ve Dev-Yol gibi radikal sol kökenli geniş ve farklı kesimlerle bir parti kurdu. Ve bu parti Türkiye'de iktidar oldu ve halende iktidar olmaya alternatiftir. Bunu nedeni çok geniş kesimleri demokratik değişim anlayışı etrafında biraraya getirdi. Ancak rahmetli Özal'dan sonra ANAP bu çizgiden çıktı. Bizde toplumun tüm kesimlerine eşit mesafede bir kitle partisiyiz dedik. Böyle olunca, ANAP'a benzetildik. Nitekim ANAP gibi bir parti Türkiye için faydalı olmuştur. Tartışılabilir, ancak ben olumlu şeylerde yapmıştır -bazı olumsuzlukları da var elbette- Biz her anlamıyla demokratik değişimi ve barışı savunuyoruz. Bizim bu politikamız ANAP'ı andırabilir. Ancak bizim ANAP'la hiçbir alakamız yok.

Soru: Gördüğümüz kadarıyla Kürt sorunun çözümünde bir çerçeve çiziyorsunuz. Bu çözümü üniter devlet yapısı olarak adlandırabilirmiyiz?

Deniz: Benim düşünceme göre barışçıl ve demokratik bir ortam yaratılmalıdır. Ancak ben Kürt halkının temsilcisi değilim. Kürtlerin ne istediğine ilişkin bir çerçeve çizebilmem mümkün değil. Böyle bir ortamın oluşması için belli demokratik adımlar atılmalı. Ancak şunu belirtmek isterim ki, Kürtlerin en radikali olan sayın Abdullah Öcalan bile Türkiye'nin bölünmesi ve müstakil bir Kürdistan devleti kurma gibi bir anlayışı yoktur. Bu bakımdan Kürtlerin ve benim şahsen görebildiğim kadarıyla böyle bir gündemi yok. Ben de müstakil bir Kürdistan'dan şu dönemde bahsetmek mümkün değil. Biz Kürtlerle Türklerin birlikte yaşamalarının kabul edilebilinir, şartlarının uluslararası hukuk kuralların auygun bir tarzda kabülünü ve çözümünü savunuyoruz. Biz bunun takipçisiyiz. Benim müstakil bir Kürdistan kurma gibi bir derdim yok.

Soru: Son olarak bir soru daha soralım. Güney Kürdistan'da KDP ve YNK arasındaki çatışmalar, özellikle sömürgeci devletlerin kışkırtmasıyla boyutlanarak süruyor. TC'nin Güney Kürdistan'a yönelik son işgal operasyonu ve çatışmalar hakkında görüşlerinizi alabilirmiyiz?

Deniz: Ben her ne koşulda olursa olsun "Şerre bırakuji" ye şiddetle karşıyım. Kürt halkı kardeş kavgasından çok çekti. Bugün Kürtler kendileri için yaşanabilir koşulları oluşturamamasının en önemli nedeni kendi içinde barışık, birlik içinde hareket edemediği için oldu. Güney'de büyük ekonomik zorluklar, Saddam'ın tehditlerine rağmen, "Çekiç Güç"ün ve Avrupa ülkelerinin desteğiyle zorda olsa özgürlüğün lezzetini tadıyorlar. Bu bakımdan onların kendi ülkelerinde onurlu ve rahat yaşamaları temennimizdir. Oradaki soydaşlarımız için de barış, istikrar ve huzur temenni ediyorum.

Soru: TC'nin bölgede kalıcı kalmaya yönelik olarak bir operasyona yöneldiği belirtiliyor. TC burada bir tampon bölge oluşturabilir mi?

Deniz: Harekatla ilgili geniş bilgiye sahip değilim. Ancak Çekiç Güç ve BM'in burada bir tampon bölge oluşturmasına izin vereceğini düşünmüyorum. Orası TC'nin her istediği zaman girip işgal edebileceği bir alan değildir. Her şeye rağmen orada kendi iç dinamikleri ayakta olan bir ulus vardır ve şu anda da ulusararası güçlerin bilgisi, denetimi ve koruması altındadır. Ben kalıcı bir yerleşme olacağını zannetmiyorum.

Soru: Bu çatışmalarda PKK'nın YNK'yı desteklediği belirtiliyor. Bu konuda yorumunuz nedir?

Deniz: Biz sonuç itibariyle KDP ve Yekiti'nin bu sorunu barışçıl bir çözüme yönelmesinden yanayız. Her iki gücün kazanımları korumaları temelinde birlikte hareket etmeleri gerektiği inancındayım.

Soru: Parti çalışmaları ne zaman sonuçlanacak?

Deniz: Şerafettin Elçi çeşitli aydın kesimlerle görüşmelerini sürdürüyor. Bu görüşmelerini sonuçlandırdıktan sonra bunu kamuoyuna deklare edecektir. Ancak tahminen bu çalışmalar Sonbahara doğru sonuçlanacaktır.

İBRAHİM AKSOY

- Sizce legal Kürt siyasetinin temel sorunları nelerdir?

İ.A: Bir kere legal Kürt siyasetinin temel sorunu Kürt olmaktır. Kürt olmaktan dolayı önüne konulan, devlet eliyle ve resmi ideoloji tarafından önüne konulan yasal engellerin tamamıdır. Ki engellenmeyecek hiç bir tarafı yoktur. Legal Kürt politikalarını yapmak bugün kesinlikle yasaktır. Bu nedenle de bugüne kadar legal zeminde, Kürt hak ve özürlüklerine sahip çıkacak yapılaşma oluşmamış, Kürtler sürekli illegal yapılaşmalara gitmişlerdir. Bunlara da devlet şiddet kullanarak karşı çıkmıştır. Bu nedenle de bugüne kadar legal Kürt politikaları oluşamamıştır. Biraz önce de belirttiğim gibi başta legal Kürt politikalarının önündeki temel engel ,Kürtlerin Kürt olmalarından kaynakllanmaktadır.

- Peki bunun dışında Kürtler'den kaynaklanan sorunlar var mı? Kürt siyasetçilerinin ortak bir zeminde hareket edememiş olmalarından kaynaklanan sorunlar yok mu?

İ.A: Tabi bu engeller de Kürtler'in ortak bir zeminde hareket etmelerini engelliyor, bir noktada asgari müştereklerde oluşturmalarını engelliyor. Çok doğaldır. Kürtlerin de değişik siyasi düşüncelerde olmaları ve bu düşünceleri taşımaları. Biz bir bakıyoruz Avrupa'da 3-5 milyonluk ülkelerde 10-15 tane parti var. Türkiye'de yaşayan Kürtlerin sayısı 20 milyon civarında. Bunların birkaç tane partisi olması da çok doğaldır. Tabiki Kürtlerin içinde bulunduğu koşullar hala Kürtlerin ortak hareket etmesi doğrultusundadır. Kürt halkı bunu arzuluyor. Ancak bunlar sürekli resmi ideolojinin koymuş olduğu engellerden dolayı da asgari müştereklerde buluşamıyorlar. Bana göre bu bir noksanlık da değildir. Kürtlerin değişik siyasi görüşleri paylaşmaları ve onları da legalize etmelerinin zamanı gelmiştir diye düşünüyorum.

- DEP'ten ayrılma ve HADEP'te yer almama gerekçelerinizi öğrenebilirmiyiz?

İ.A: DEP Kürtlerin legal politikada ortak zeminde buluşma yeri olarak benim ikinci durağım olmuştur. Gerçekten DEP kurulurken ben çok sevinçliydim, çok umutluydum. Çünkü DEP'in kuruluş süreci çok önemlidir, ateşkes sürecindeydi. Herkeste bir istek, bir arzu, bir birşeylerin olacağı beklentisi vardı. Halkımızın bu beklentilerine biz de yardımcı olmak mecburiyetindeydik, görevimiz buydu. Bu bizi bir araya getirdi. Çok sevindirici ve olması gereken bir görevdi, bir ödevdi. Daha sonra DEP'in seçimlere katılmayışı, seçimlere katılmayı reddetmesi gündeme geldi. Bana göre bir parti seçimlere katılmayı reddetmemeli. Ben kısa ve öz olarak şunu belirteyim: HEP seçimlere katılmadığı için işlevsiz hale getirildi. DEP'te katılabildiği için işlevsiz hale getirildi. Benim siyasi anlayışıma, siyasi perspektifime ters düşen bir davranıştır.

- DEP'in seçimlere katılmaması sizin için bir dönüm noktası mı oldu?

İ.A: Biraz öyle oluyor. HADEP kurulurken de bana hiçbir teklif, hiçbir öneri gelmedi. HADEP'i oluşturan arkadaşlar; HADEP'i oluşturduktan sonra benim haberim oldu. Haberim olsaydı, bana böyle bir teklif gelmiş olsaydı, gerçekten Kürt halkının özlediği birlikte olma ortamını yine yaratmaya çalışırdık. Çünkü bu bizim temel ödevimizdir. Bunu yapmak için gerekenler yapılabilirdi, ama bu daha teferruatlı tartışılırdı. Çünkü bugünkü koşullar DEP'in kurulduğu koşullardan farklıdır. Bugünkü koşullarda dediğim gibi, DEP'in ateşkesin yürürlülükte olduğu bir ortamda -tek taraflı da olsa- ortaya çıkması, herkese rahat bir nefes aldırmıştı. Bugünkü koşullar daha değişiktir. Onun için tartışma koşulları da daha değişik olurdu. Bir araya gelmeme ayrı ama tartışılması gerekirdi.

- Yeni kuracağınız partinin temel ideolojisi, felsefesi ne olacaktır?

İ.A: Bizim yeni kurulacak olan partinin temel felsefesi anayasal vatandaşlığı hedef alan bir siyasi yapıdır. Ben Türkiye'nin iç barışını Türkiye'nin, herkesin arzuladığı bütünlüğünün anayasal vatandaşlıkla sağlanacağına inanıyorum. Tabi bugünkü koşullarda, Kürtlerin hala büyük çoğunluğunun Türkiye'den ayrılma gibi bir sorunu yoktur. Bunları şöyle üç noktada özetleyebilirim: 1- Kürtler bir kere kendi aralarında sınır belirlemek istemiyorlar. Çünkü bir kesimi İstanbul'da, İzmir'de, Batı'da yaşıyor. 2- Yüzlerce yıldan beri oluşan akrabalıkların, ilişkilerin bozulmasını istemedikleri için. 3- Türkiye Avrupa Birliği'nin üyesi olmak istiyor. Kürtler ayrılıp Ortadoğu'nun geri kalmış, fakir bir üyesi olmaktansa zengin Avrupa Evi'nin bir üyesi olmayı tercih ettikleri için, Kürtlerin büyük çoğunluğu ayrılmak istemiyor. Ben bu çerçevede Kürtlerin hala birlikte siyaset yürütecek ortamının yaratılmasını... Türkiye'nin temel sorunu bugün, Türkiye'nin demokratikleşmesidir. Bizim de temel hedefimiz demokratikleşebilmemiz için önce bir anayasa vatandaşlığını hedef almalıyız. Anayasal vatandaşlık da, soydaşlık haklarından öndedir. Eğer Türkiye bugüne kadar savunduğu soydaşlık haklarını savunmaya kalkarsa bütün Türkleri Anadolu'ya götürse, kimsenin ev yapacak yeri bile kalmaz. Bu nedenle de artık Cumhurbaşkanı Demirel bile bunu görmüştür. Anayasal vatandaşlığı o da savunmaya başlamıştır. Türkiye'nin de birliğinin böyle oluşacağına inanıyorum. Demokratikleşmenin böyle başlayacağına inanıyorum. Demokrasinin temel sorunları başta Kürt sorunudur. Kürt sorunu demokrasinin temel sorunudur. Kürt sorunu adil ve demokratik bir çözüme kavuşmadığı sürece, Türkiye'nin demokratikleşmesi mümkün değildir. Aynı zamanda demokrasinin diğer sorunları, bugün ekonomik sorundur. İçinde bulunduğumuz ekonomik bunalım, Türkiye'de bugüne kadar yanlış aktarılmış bir laiklik yani bir din anlayışı sorunu... Bunlar gündemimizde demokrasinin temel sorularıdır. Ülkemizde devlet eliyle dindarlık teşvik ediliyor. Devlet bunu adını laiklik koyuyor. İnananı ve inanmayanı devlet çok birbirinden ayırtediyor. Bugün ekmek kuyrukları, hastahane kuyrukları insanlarımızın temel sorunlarıdandır. Bunları gözardı edemeyiz. Bütün bu sorunları daha doğrusu sorunların üstesinden gelebilmemiz için, ülkemizin demokratikleşmesi gerekiyor. Sorunlarımızı demokrasi içinde çözebileceğimize inanıyorum. Hükümet ayda 40 trilyon liralık %400 faizle bono sattı. Ama, mesala vatandaşımızın ne kadarı bugün doğuda sürdürülen savaş için ücretlere çifte ücret olarak ödenen paranın yıllık tutarı 40 trilyon lira. Şimdi orada insanları savaştırabilmek için devlet %400 faizli tahvil,

bono satıyor, masrafları karşılayabilmek için. Biz bunları insanlarımıza anlatarak bunların %400 faizi kimin cebinden çıkıyor. Bu bonoyu kimler aldı, parası olanlar aldı. Ben sanmıyorum ki ekmek kuyruğundaki işçi, emekli, memur ve dar gelirli bu bonolardan aldığına inanmıyorum. Bu bonoları alanlar yine zenginler, yine para sahipleri. Görüyoruz ki ülkemizin, demokrasimizin böyle sayılamayacak kadar sorunları çoktur. Ülke tabular altında eziliyor. Biz bu tabuları silkeleyip, kaldırıp tozlanmış tabulardan ülkenin kurtulması ve demokratikleşmesi için temel hedefi anayasal vatandaşlık olarak kabul ediyoruz. Çalışmalarımız bu doğrultudadır. Temel sorunlarımız bunlar ve bunun gibi diğer birçok sorunlardır.

- Devlet bu demokratik çözümden ne derece yana? Sizce nasıl bir tavır alacak?

İ.A: Zaten bütün sorun da orada. Biz demokrasiyi demokrasi güçlerinin gerçekleştireceğine inanıyoruz. Bugün varolan hiçbir parti yenileşmeden yana değildir, demokratikleşmeden yana değil. Bu nedenle de bütün partiler kendi seçmeni tarafından dışlanmış. Artık insanlar oy verdikleri partilerine bile güvenmiyorlar. Bu nedenledir biz siyasi bir yapı oluşturmaya çalışıyoruz. Zaten bu görevi yapacak başka bir parti olsa bizim görevimiz onlara yardımcı olmaktır. Bunu yapan olmadığı için biz bu görevi üstleniyoruz. Halkımızın adına çok zor olan bu görevi üstlenmeyi düşünüyoruz.

-Sizce Kürt sorunu sistem içi bir sorun mudur? Yoksa uluslararası bir sorun olarak mı kabul ediyorsunuz?

İ.A: Kürt sorunu bence, Kürtelrin birlikte yaşadıkları toplumların bir sorunudur. Yani Irak'taki, Suriye'deki, Araplarla, Farslarla işte Türklerle. Önce kendi iç sorunlarıdır. Ama bugünkü koşullardaki dünyanın küreselleştiği bir dönemde, insan hakları, demokrasi ve çevrenin insanların sorunu olduğu bir dönemde Kürt sorunu da her zaman bir uluslararası bir sorun haline gelmiştir. Bu niteliğinden dolayı da artık Kürt sorunu adil ve demokratik bir çözüme kavuşturulmalıdır. İnsanlar Türkiye'de yaşayan kaplumbağaları, kelaynakları koruma altına alıyor. Elbette ki nesli tükenmekle karşı karşıya bırakılmış Kürtlerin de koruma altına alınması, en az insani duygularla onlara yaklaşma ve onların sorunlarının çözümünde yardımcı olmak konusunda, dünyanın son derece duyarlı bir hale geldiğini görüyoruz. Özellikle Avrupa'nın. Ama bugün ki dünya, sorunlarını barışçı ve demokratik çözmeyi hedeflemiş. Biz dünyayla bütünleşmek istiyorsak, küresel bir yapı içinde biz de yaşamak istiyorsak, dünyanın istemleri doğrulsunda bizim de hareket etmemiz gerekiyor. Bu nedenle bizim düşüncemiz, şiddeti reddeden, şiddeti kabul etmeyen, şiddetsiz bir ortamda, insanların sorunları tartışarak çözümleyebilecekleri bir yapı düşünüyoruz.

- Kuracağınız parti ulusal güçlerle nasıl bir ilişki içinde olmayı amaçlıyor?

İ.A: Biz biraz önce belirttim Kürt sorunu sadece Kürtlerin sorunu değil, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin de sorunudur. Böylece de uluslararası bir sorundur. Demokrasinin temel sorunuysa aynı zamanda Türk aydınlarının, Türk olan aydınların da sorunlarıdır. Bunlardan bu sorunun çözümüyle ilgili sorumluluk ve görevlerini yapmaya davet edeceğiz. Onlarla birlikte olmaya çalışacağız. Ben inanıyorum ki, onlar da bu sorumluluk ve görevden kaçmayacaklar. Bu işin bir ucundan kendileri de tutacak, el atacaklardır. Çünkü onlarda artı şunu biliyorlar ki, varolan tüm sorunların çözülmesi için demokratikleşmemiz, en azından iç kabullenme vardır. Bu iç kabullenmeyi artık dışa vurarak bunu sahiplenmemiz gerekiyor. Tabiki Kürt aydınlarının sorumluluğunun iki katı bana göre Türkiye'deki aydınlarıda bu konuda sorumlu ve görevlidirler. Biz onlarla da buluşmayı, tabiki Türk aydınları ve demokrasi güçleri ilede buluşmayı umuyor ve diliyoruz. Biz görevimizi yaptığımızda onlarında görevlerini yapacaklarını umuyorum. Sorun Türkiye'deki ilerici, devrimci, demokrat ve yurtseverlerin, aydınların görevidir, bunların hepsiyle buluşmayı diliyoruz.

- Bu son dönemlerde bazı çevrelerin yeni parti kurma çabaları var, örneğin Şerafettin Elçi, Hasan Mezarcı gibi bazı isimlerin bu tür çabaları var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

İ.A: Ben bunları sadece basından izliyorum, sizin gibi basın mensuplarından izliyorum ve Şerafettin Elçi ile görüştüm, bu konu ile ilgili görüştüm, basından izlediğim kadarı ile bir Kürt ANAP'ından bahsediliyor. Türk ANAP'ı Türkiye'ye bir şey yapmadı. Kaldı ki Türk ANAP'ı döneminde köy koruculuğu, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği gibi bugün Kürtlere karşı temel baskı aracı olarak oluşturulan bu kurumlar o dönemde oluştu. Türkiye'deki demokrasi sorununu ANAP felsefesi ile çözülebileceğine inanmıyorum. Demokrasi sorunu demokrasi güçleri sorunudur. Bu nedenle Kürt Demokrat ve yurtseverlerinin böyle bir düşünceyle bunu söyleyeceklerine inanmıyorum. ANAP tamam, ben demokrasiye inanan demokrat bir insanım, hen kendi görüş ve düşünceleri doğrultusunda bir siyaset yapma hakkı vardır. Bazı dostlarımızda böyle bir görüş doğrultusunda siyaset yapmalarını ben canı gönülden isterim.

- Şerafettin Elçi'nin Partisi'sinin korucu tabanına dayanacağı söyleniyor.

İ.A: Ben hiç öyle düşünmüyorum, ben felsefe ile düşünüyorum. Benim düşündüğüm, ileri sürdüğüm bu felsefi düşünce sahipleri ezilen kesimlerdir. Bu nedenle şu şuraya gider, bu buraya gider, şu şurada olur diye düşünmüyorum. Önemli olan herkes düşündüğü gibi kendi politikalarını yapması ve bu gerçekleştiği zaman kimlerin onların yanında olacağını o zaman göreceğiz. Bir de Hasan Mezarcı ile ilgili söylediğiniz... Hasan Mezarcı Refah Partisi'nden daha atılmadan Hasan Mezarcı ile ilgili o zamanda söylediğim şuydu; Hasan Mezarcı, Refah Partisi'nden daha radikal bir din partisi kuracak demiştim. O günler söylemiştim bu görüşlerimi kısa zamanda olaylar geldi Hasan Mezarcı'nın bir parti kurma çalışmaları içinde olduğunuda izliyoruz. Türkiye din ve demokrasi gibi birbirinin zıt birbirinin tersi iki temel düşüncedir. Ve din de özellikle insanları özgürce inanmalarını ve kendilerinin inançlarını özgürce ifade etmelerinden yanayım. Kesinlikle benim laiklik anlayışım budur. Türbana karşı olmak falan laiklik değildir. İnsanlar eğer kendi inançlarından dolayı başlarına mendil bağlıyorlarsa, bağlayabilmelidir. Buna karşı olmak gericiliktir bana göre. Ama din temelinde kurulacak bir partinin Türkiye'deki demokrasi sorununu çözeceğine ben inanmıyorum. Bizim sorunumuzda demokrasi sorunu ise öyleyse böyle bir düşüncenin Kürtler için pek itibarlı olacağına inanmıyorum.

- Teşekkür ediyoruz..

Böyle bir fırsatı verdiğiniz için ben teşekkür ederim..

REŞİT DELİ

S: Kürt, Kürdistan sorununa ilişkin görüşlerinizi alabilirmiyiz?

R.D: Yıllardan beri Kürt ve Kürdistan sorunu değişik boyutlarda tartışıldı. Bunun için bu konuda detaylı görüş belirtmem yersiz olur inancındayım. Çünkü gelinen düzeyde Kürt ve Kürdistan sorunu bir çözüme bağlanmamışsa da dünya kamuoyunda ve Ortadoğu'da kabullenen bir gerçektir. Ne yapılması ve çözüm konusuna gelince, bana göre Kürt ulusal kurumları Kürt ulusal gerçeğine uygun ve dünya gelişim seyrine paralel yeni perspektif, proje ve yöntemler sunmada ve de istediklerinde net olmalıdırlar.

S: Şerafettin Elçi'nin önderlik ettiği partide Hevdem Dergisi'nin ideolojik-politik düşünce hattını benimseyen bir kişi olarak yer alacağınız söyleniyor. Buna açıklık getirir misiniz?

R.D: Bilindiği gibi kapatılması gündemde olan, her ne kadar kuruluşundan bu yana değişik nedenlerden dolayı kendisine düşeni yapamayan, buna rağmen ağır bedeller ödeyen DEP'in MYK üyesi olduğumdan, bu partinin akibeti henüz belli olmadan bir partide çalışmam şu anda sözkonusu değildir. Ancak ilerde idealime uygun ve Kürt hallkının gerçeğine hitap eden başta Kürt sorunu olmak üzere Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünde engel olan sorunların çözümünde, kendisini muhatap görme iddiası taşıyan bir partide yer alabilirim. Bana göre sayın Şerafettin Elçi'nin çıkışı bu yöndedir. Başarılı olup, olmayacağı ise bir süreç sorunudur.

S: Basından edindiğimiz bilgiler kadarıyla bu partinin korucu tabanlı ve devlet güdümlü bir parti olacağı söyleniyor. Bu paralelde Kürdistan'da bazı korucubaşı ağalarla destek arayışı için görüşme yapıldığı belirtiliyor. Bunlar doğru mudur? Değilse bu taban ilişkin görüşleriniz nelerdir?

R.D: Bilindiği gibi yıllardan beri Kürt siyasi çevreleri arasında süre gelen bir tür temelsiz, gerçekten uzak spekülasyonlar sonucudur; Kürt halkı buna inanmıyor. Ama acı ve gerçek olan şudur ki: yıllardan beri süregelen resmi ideolojinin inkar, red ve şiddet politikalarının yanında yer alan, halkımızın bir kısmını olmaları gereken yere çekmek Kürt aydın ve politikacılarının görevidir. Çünkü halkın bir kısmının olması gereken yerde olmayışı, yıllardan beri Kürt siyasi çevrelerinin dayattıkları eksik ve yanlış politikaların bir sonucudur.

S: Şerafettin Elçi ile ATV kanalında yapılan röportajda, Misak-ı Milli sınırlarını savunacağını, hiçbir illegal partiyle ilişkilerinin olmayacağını, şiddetin karşısında olacağını söyledi. Bu bağlamda:

a) TC'nin Misak-ı Milli sınırlarını korumak için bir çabanız olacak mı?

b)İllegal partiler sizce meşru değiller mi? Ayrıca, bunu söylemekle başka partilerin illegal yapılarla ilişki halinde oldukları veya olacakları mı kastediliyor?

c) Ş. Elçi, şiddetin karşısında olacağını söylüyor. Devletin terörü ve şiddeti için hangi yöntemi benimsiyor?

R.D: Sayın Şerafettin Elçi'nin ATV'deki açıklaması sayın Elçi'yi bağlar. Bana göre bu sorunun cevabını sahibinden almanız daha uygundur.

S: DEP ve HADEP'i nasıl değerlendiriyorsunuz?

R.D: Kürt siyasi tarihi incelendiğinde bu alanın ne kadar önemli olduğu üç yıllık HEP ve DEP süreciyle görülmüştür. Şöyleki tarih boyunca Ortadoğu'da Kürt halkının inkarından çıkarı olan devlet güçleri sürekli olarak bu sorunları legal demokratik zeminde dile getiren kurumların önünü tıkayarak, şiddete ve illegaliteye iterek, dünya kamuoyunu da yanına alarak boğmuştur, hala da boğmaya çalışmaktadır. Bunun en bariz örneği başta da belirtiğim gibi üç senelik bir süreçte HEP'e ve DEP'e yapılanlardır. Bütün bunlar şunu gösteriyor ki, Kürt halkının karşısında bulunan güçler bu alanı Kürt halkının kullanmasından korkuyorlar. Bu temelde bende bu alanı önemsiyorum. İnatla ve azimle bu alanın doldurulmasından yanayım. Ancak DEP ve HADEP önlerine koydukları siyasi perspektifle Kürt halkının tümüne hitap etmekte yetersizdirler.

S: Sizce ulusal kurtuluş mücadelesinin boyutlandığı bu dönemde DEP ve HADEP dışında farklı oluşumlara ihtiyaç var mı? Varsa neden?

R.D: Yukarıda da belirtiğim gibi HEP ve DEP'in olduğu gibi HADEP'in de Türkiye'deki başta Kürt sorunu olmak üzere ülkenin demokratikleşmesini sağlayacak politikalar üretmekte yetersiz kalacağı inancındayım. Çünkü bana göre değişik sınıf ve katmanlardan oluşan bir toplumu, tek bir siyasi parti ifade edemez. Hele Türkiye partisi senteziyle bu hiç mümkün değildir. Ancak çok zor koşulların dayattığı bu dönemde birliğin gerekliliği anlayışı ile Kürtler ve demokrasi güçlerinin bir Kürt partisi senteziyle bir arada olmaları mümkün olabilir. Bana göre bu, halkımızdan beklediğimiz son fedakarlıktır. Çünkü Kürtlerin de bütün dünya halkları gibi davranabilecek, kendi sınıf karakterlerine uygun siyasi kurumlarının birden çok olması demokrasi ve çoğulculuğun bir gereğidir. Çünkü ayrılık noktalarını kavrayan bir halk birlik noktasını da yakallayabilir.

S: Siz söyleşimize başlamadan önce ulusal bağımsızlıkçı bir çizgiyi savunduğunuzu söylemiştiniz. Savunuyorsanız bu parti içinde nasıl bir tavır göstereceksiniz?

R.D: Elbetteki ben dünya konjönktürüne, Ortadoğu gerçeğine ve Türkiye esasına dayalı, Kürt halkının en insani ve meşru hakkı olan ulusal haklarını savunan politikalar yapacağım. Tavrım bu yönde olacaktır.

Benim için Kürt ulusunun çıkarları temel görevdir.

Stêrka Rizgarî'yi oku, okut • bixwîne, bide xwendin!

PATRA BELEDİYE BAŞKANI ANDREAS KARAVOLAS:

"Kürt Ulusu'nu asla yalnız bırakmayacağız!"

1922 *Ege'de bir trajedi yaşanıyor. İzmir alevler içinde, küller rüzgarla birlikte denize savruluyor. Küçük Asya'lılar topraklarından zorla sürülüyor, "denize dökülüyorlardı"... Solgun yüzleri, yaşlı gözleriyle Yunanistan'da soluğu alan sürgünün çocukları, değerlerini koruyabilmek için örgütleniyorlar, bu amaçla Tüm Küçük Asyalı'lar Birliği'ni kuruyorlardı.*

Tüm Küçük Asyalılar Birliği geleneksel olarak her yıl festivaller düzenliyor, kuşaklar arası bağı korumaya çalışıyor... Geçtiğimiz ay içinde Küçük Asyalı'lar festivali Yunanistan'ın büyük liman kenti Patra'da düzenlendi. Üç gün süren festival'de kültür gösterilerinin yanısıra politik konuşmalara da ağırlık verildi.

Patra festivali'ne çok sayıda milletvekilinin yanısıra, Patra Belediye Başkanı'da katıldı. Festival'de kardeş halk ilan edilen kürtleri ise PRK-rızgari temsil etti.

Festivalin kapanış konuşmasını Belediye Başkanı A. Karavolas yapacaktı. Ancak, Karavolas bir jest yaparak, konuşma sırasını PRK-Rızgari Yunanistan Temsilcisi'ne verdi. Sahneye gelen PRK temsilcisi yaptığı konuşmasına,"Kürt Ulusu'nun sıcak selamlarını sizlere iletiyorum" sözleriyle başladı. Sözcü,TC'nin Kürdistan'da sürdürdüğü jenosid uygulamalarını somut örneklerle anlattı ve TC'nin uluslararası düzeyde mahkum edilmesini istedi. Türkiye'nin Yunanistan ve Kıbrıs üzerinde oynamak istediği oyunları da vurgulayan PRK-rızgari Temsilcisi, metropol merkezlerde hızlı bir şekilde boyutlanan şehir gerilla hareketinin maddi olarak desteklenmesini de istedi ve sözlerini "Ya bağımsızlık, ya ölüm" sloganıyla bitirdi. Konuşma dakikalarca alkışlandı ve "Elefteria i Tanatos" sloganı hep birlikte yüksek sesle haykırıldı.

Daha sonra kürsüye gelen Patra Belediye Başkanı Andreas Karavolas ise konuşmasının büyük bir bölümünü Kürdistan'da süren kirli savaşa ayırdı. Karavolas sözlerini şöyle tamamladı:

"Yüce Kürt ulusunun onurlu mücadelesinde, hem maddi ve hem de manevi olarak yanındayız. Kürt Ulusu bilmelidir ki, bu mücadelede onları yalnız bırakmayacağız. Kürt Ulusu asla yalnız kalmayacak!"

Stêrka Rizgarî / Atina

DEMOKRASÎ Û HONANDINÊN RÊZANÎNÊ KURDISTAN

Gelek pirsgirêkên girîng li beriya Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan e. Di vê nivîsandinê de ezê bi piranî li ser demokrasî û pêşengên rêzanin bisekinim. Ji ber ku ev kirû ji me re û ji têkoşîna netewa me re pir girîng e. Dema ku em xwe bi xwe li ser demokrasiyê bixwazin bisekinin divê ji bona têkoşîna rizgariya Kurdistan em buhayê whe divêtiya wê jî bînin mazatê...

Demokrasî kelha şahrezatiyê ye.Di welatekî de ger gel demokrasî ji xwe re kiribe pergalekî bi her dirûvî yên jiyanê û di bîr û baweriya xwe de ew bicîh kiribe.Zû bi zû pişta wê civatê nayê erdê û zû bi zû mexelê xwe teslîmî dijraberê demokrasiyê nake. Hevsarê dîktatora qebûl nake û nakeve bir zordariya wan, yan jî vê tadeyê danakûrtîne û naserifîn e.

Lê eger civat lezeta demokrasiyê netahmandibe û giranbûhayîya wê nizanibe zû bi zû mexelê xwe teslîmî dijraberê demokrasiyê dike û efsarê dîktatoriya dixe sitûyê xwe û bêdeng dimîn e.

Honandinên rêzanîn yên li Kurdistanê ji çi bingehê destpê kiribin bila destpê kiribin, divê tiştekî ket ji bîr nekin: Ew tişt jî di nav xwe de xebitandina demokratî ye. Eger di nav xwe de bi şiklekî demokratî vê kirûyê nedin xebitandin, ew ji bona civatê, ew ji bona gel tiştekî bingehî û dûdirêjî ku civat bi xwe xwedî lê derkeve, biparêze û serfiraziyek xwe ya ku qet jê nayê borî nehesibîne emrê wê ne dudirêje û nabe malê gel jî. Ji ber vê yekê divê bi qasî azadî û serxwebûna vî jî jêre bidin fêmkirin, têgihîjînin ku zanibe ji bona çi şer dike û li pêşîya vî çi heye..

Dema em li honandinên xwe yên rêzanîn mêze dikin, em di vî warî de kimanîyek wan ya pir mezin dibîn in. Li hember xwe bi xwe, li hember kadroyên xw e, partî dij partiya din ne demokrat in, bi derbekê jî xwe dûrî vî tiştî dihêlin. Bêhn teng û tuj in. Berçavka hespê dane ber çavê xwe û ji xwe û tiştên xwe yên ku diparêzin pêve tiştekî nabîn in. Li ser kirûyên xwe û emelên xwe nasekinin û ji dîrokê girtina bingeha dersa nahêlin. Li ser tiştên ku vêre mijûl dibin nasekinin û fersendê nadin rexnegira jî. Rêka rexnegirtinê bi derbekê digrin û kî wan rexne bike jî bi çavê dijminatiyê li xwediyê rexna mêze dikin. Guhê xwe nadin ser rexna û sebeba rexna naxwazin fêm bikin, ji serê de -wek ku bi şîrete- dij rexna zirhê xwe li xwe dikin û tuj dibin, êrîşê rexnegira dikin...

Ev jî xeta û xerabiyên ku tên kirin vedişêre û bingeha rexnegirtinê bi derbekê jî navê radike. Ev nexweşî nexweşiyek pir mezin e û dijminê me û têkoşîna me ye. Eger em bingeha muneqaşa tişta ji netewa xwe, ji partiyên xwe û ji kadro û endamên xwe re nehêlin, em bingehê ji azadî û serxwebûnê re jî nahêlin. ji ber ku ev tiştana bi hev re girêdayîne û ji hev nayê qetandin. Tu heqê me tune ku em netewekî tirsonek, kadroyek sitûxwar û dil bikul û çavtirs bînin mazatê. Ev tişt qet û qet ne barê me ye û divê em xwe ji vê bidûrxin. Ev nexweşiya me di bingeha navnetewî de jî têkoşîna me birîn dike, têkoşîna netewa me tenê dihêle û dostê netewa me destbirakê welatê me bêdeng dihêle.

Ji bona azadiya Netewa Kurdistan, ji bona serxwebûna Kurdistan şer ne şerê gurûbek an partiyekê tenê ye. Ev şer şerê welatekî û şerê netewekî ye. Ev netew divê bi hemû çîn, hêz û pêrgalên xwe di vê di têkoşînê de ruhê demokratî bê pejirandin. Eger em vi ruhê demokratî di nava gel de bi cîh nakin û li hember tekoşîna xwe û li hember pêşengên xwe durustiya wî bicîh nekin, giraniya tekoşînê jî dudirêj nayê barkirin.

F. ŞÎYAR

FRANTZ FANON

ve bir ulusal kurtuluş serüveni

2. paylaşım savaşı sonrası Afrika ve Asya başta olmak üzere dünya, klasik sömürgelerin ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerine sahne oldu. Yeryüzünün Lanetlileri, kendi kaderlerini tayin etmek iradesini gösterebileceklerini şiddetle gösterdiler. "Aşağılık ırklar, barbar topluluklar, şiddet, intihar ve sapıklık işaretli kabileler" bekçilerini istemediklerini, diğer dünya ulusları gibi kendilerininde tarih sahnesinde onurlu bir yer alabileceklerini eylemleriyle dile getirrmeye başladılar. Sömürgeci batı dünyası, önce bu anlamsız eylemi bir intihar girişimi olarak niteledi. Peşinden askeri zoru devreye soktu. Kamuoyu şaşkın, sözümona Komünist Partiler ise erken ve zamansız olarak niteledikleri eylem karşısında paniğe kapıldılar. Çok geçmeden ulusal kurtuluş mücadelelerinin kan ve vahşetle ezilmesi için gerekli olan desteği sundular. Sömürge ve bağımlı ülkelerden gelen artı-değerden aldığı payla aristokratlaşmış işçi sınıfı örgütleri, yükselmekte olan ulusal kurtuluş dalgasının kendi sefaletlerinin habercisi olmasının verdiği panikle kör ve sağır kesilmeyi tercih ettiler.

Frantz Fanon Kimdir?

İşte bu koşullarda başlayan Cezayir Ulusal Kurtuluş Mücadelesi Frantz Fanon gibi eylem adamları ve teorisyenler doğurdu.İncelediğimiz kitap yazarın ölümünden bir süre önce kaleme aldığı ve kendisi belirtmesede Cezayir örneğinden hareketle bir ulusal kurtuluş modeli üzerine inşaa olduğu temel düşüncelerini kapsıyor.

Fanon herhangi bir sömürge aydının yaşadığı trajediyi yaşadı. Batı Hint Adalarından Martinik'de 1925 yılında asimile olmuş, varlığını sömürgeci statünün devamına borçlu olan zenci bir sömürge hizmetlisinin çocuğu olarak doğdu. Martinik'teki eğitimden sonra Fransa'ya giden Fanon burada Hür Fransızlara katıldı. Bu gruptaki ırkçı eğilime tanık olduktan sonra tıp eğitimine devam etti. Bu arada Troçkistlerle ilişkiye geçti. Marksizmle tanıştı. Fakat bu tanışmışlık Fanon'un Marksist olmasını sağlamadı. Kendisini sosyalist-devrimci olarak tanımladı. Fransa'da benimseyebileceği bir kişiliğin arayışında olan Fanon, kendisini hala bir Fransız olarak tanımlıyordu. 1952 yılında "(...)Ben Fransızım... Kişisel olarak Fransa'nın geleceğiyle ilgileniyorum, Fransız değerleriyle, Fransız ulusuyla ilgiliyim.."(Sosyalizm ve Ulusçuluk, Horace B. Davis, Belge Yayınları s.263) diyordu. Fransa'daki psikiyatri eğitiminden sonra derisinin renginden dolayı ancak bir Cezayir hastanesinde iş bulabildi. İşte Fanon'un kendisine dönüş sürecinin başlangıcı sömürgeci savaşın taraflar üzerindeki etkisini araştırmaya başladığı bu pratik faaliyetti. Bu faaliyetle birlikte bir militan devrimci, anti-sömürgeci olarak olarak karşımıza çıkar. Görev aldığı klinik ulusal kurtuluş savaşının hücrelerinden biri olarak işlev görür. Klinikteki illegal örgütlenmenin deşifre olmasından sonra, illegaliteye geçer. Ulusal Kurtuluş savaşının diplomatik düzeylerinin temsilinde görev alır ve Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi ve ordusunun yayın organları olan "Cezayir direnişi" ve "El-Mücahid"in yazıişlerini yürütür.

Kan kanserinden öldüğü tarih olan 1961'e kadar miltan bir ulusal kurtuluşçu pratiğin yanısıra, bir diplomat ve sömürgeci ilişkilerin sömürge insan kişiliğinde yarattığı tahribatları inceleyen, sömürge insanın, özgür insan olarak yeniden doğuşunu tahlil eden ve ulusal kurtuluş modeli sunan üç eser bırakır:Siyah Deri, Beyaz Maskeler(1952), Bir Devrimin Sosyolojisi-Cezayir Devrimi'nin 5. yılı(1959) ve Yeryüzünün Lanetlileri(1960). Ayrıca ölümünden sonra bazı yazıları "Afrika Devrimi Üzerine" adıyla yayınlanır. Fanon vasiyeti üzerine Fransızların denetiminde olan Tunus'taki "Şehitler Kabristanı"na defnedilir. Defin illegal koşullarda ve askeri bir eylemle sağlanır.

Fanon'a Göre şiddet

Fanon ulusal kurtuluş mücadelesinde şiddettin rolü üzerinde döne döne durmaktadır. Zira şiddeti yaratan sömürgeciliktir. Fakat çok geçmeden ulusal kurtuluşçular da kendi şiddetlerini yaratırlar. Şiddet 'aynaya bakınca yansımızı görmemiz gibi, geri teper". Yerli şiddete ilk başvurduğunda öldürdüğü kendi köle kişiliğidir. Bu anlamda ulusal şiddet, ulusun kendi özgür kişiliğini var etme çabasının başlangıcıdır. Şiddet sömürge-sömürgeci ilişkilerinde sürekli vardır. Sömürge insanı önce şiddeti kendine uygular. Sömürgeciler tarafından sürekli kaşındırılan kabile içi çelişmelerde yerli kendisini şiddetle tanımlar. Şiddeti kardeşine karşı kullanır "yerli, kendini tüm gücüyle kan davasına atarak, sömürgeciliğin varolmadığını, her şeyin eskisi gibi sürdüğünü, tarihin devam ettiğini kendisine kabul ettirmeye çalışır. Komünal örgütlenmeler düzeyinde çok iyi bildiğimiz kaçınma davranış kalıbını çok açık olarak görürüz" Sömürgeci şiddeti gölgeleyen, daha doğrusu sömürge ülke insanının yöneleceği hedefi karartan diğer bir engelde sömürge insan kişiliğini esir alan, onun enejisini setleyen ve ancak yanılsamalara boşaltan mitlerdir, büyü dünyasıdır. Geleneğe damgasını vuran ve sömürgeci yapı tarafından dokunulmadan korunan kişilik engelleyici, bölücü büyü dünyasıdır.

Şiddetin olgunlaşmasına yönelik süreçte şiddeti kontrol etme mekanizmalarına karşın sömürge insanı şiddetin rolünü keşfeder. Sömürge insanı kendisini efendisinin yerine koymak ister. Her yerlinin kafasında sömürgecinin yerinde görme düşü vardır. Sömürgecinin varlığı ise şiddete borçludur. Yani şiddetle kendisini meşru kılmıştır. Bu nedenle Sömürgecinin bütün yasak savmaları, bütün uysallık telkinleri sömürge insanında "saldırmaya hazır ol" mesajına dönüşür. Sömürgeci şiddet halkı birleştirir. Örgütlü şiddet, sömürgeciliğin bütün bölücü uygulamalarına (aşiretleri koruma, ayrıcalıklarla birbirinden ayırma ve örgütleme) karşın, ulusu birleştirir. Çünkü her biri büyük bir zincirle, sömürgecinin şiddetine tepki olarak ortaya çıkan büyük şiddet organizmasının parçasıdır.

Fanon'a göre "Şiddet bireyler düzeyinde temizleyici bir güçtür. Yerliyi aşağılık kompleksinden, umutsuzluk ve hareketsizlikten kurtarır;onu korkusuz kılar ve özsaygısını yeniden sağlar." Ulusal kurtuluşa şiddet yöntemleriyle katılan halk, kimsenin "kurtuluşçu" olarak kazanımları gaspetmesine izin vermeyecektir.

Fanon'un Ulusal Kurtuluş Modeli

Fanon Cezayir örneğinden hareketle bir ulusal kurtuluş modeli çizer. Bu modelin oturtulmasına marksit terminolojiden yararlanır. Fakat özellikle Marksizmin 1950-60 yılları arasındaki kaba yorumu ve "sosyalist" kaleleri korumaya uyarılı sosyal-şoven tutumdan hareketle kendini marksist öğretinin dışında tutar. Geliştirdiği Ulusal kurtuluş modeli de özgül koşulların değerlendirilmesi, sınıfların özgün koşullara göre mevzilendirilmesi dışında iktidar propleminde marksizmi dışlar. Fanon'un marksizm yorumu, marksizmi ölü metinlerden, doğmalardan ibaret gören kaba metaryalist anlayışı aşamaz. Kendisinin bildiği ve yorumladığı marksizim de, marksizmin bir karikatürüdür.

Fanon proleteryanın cılız olduğu sömürge ülkelerde ulusal kurtuluş mücadelesinin temel devrimci gücü olarak köylülüğü görür. "sömürge ülkelerde kaybedecek hiç bir şeyi olmadığı, fakat kazanacak çok şeyi olduğu için yanlızca köylülerin devrimci olduğu açıktır"der. Fanon'a göre proleterya devrimci bir sınıf değildir. Fransız işçiler hem metropolde(ki 300.000 Avrupalı işçi Cezayir'de çalışmaktadır) hem Cezayir'de kurtuluş hareketinin düşmanıydılar.(Sosyalizm ve Ulusçuluk s.258) Fanon'un bu değerlendirmesi yukarıda da kısaca işaret ettiğimiz resmi marksizm yorumundan ve Fransız Komünist Partisi'nin sosyal-şoven tutumundan kaynaklanmaktadır. Zira Fransa'da ırkçı-şoven propaganda ile Fransız Komünistlerinin sosyal-şoven şartlandırılmışlığın etkisinde kalan Fransız proleteryası Cezayir Ulusal Kurtuluş savaşına karşı duyarsızdır. Bu duyarsızlık Vietnam için de geçerlidir. Bu dönemde FKP'nin önderliğinin belirleyiciliği altında bulunan proleterya objektif olarak beslendiği artı değere sadık kalıyor ve barbarlara Uygarlık tezini savunuyordu. FKP ikinci dünya savaşı sonrası ortağı olduğu hükümet gibi Vietnam'ın Fransız Birliği içinde kalmasını savunuyordu. Ancak hükümet dışında kaldığı 1949 yılından itibaren Vietnam bağımsızlık mücadelesini destekledi. Vitnam'a askeri malzeme yüklemeyi reddeden işçi eylemlerine sahip çıktı ve sabotajlar düzenledi. FKP Cezayir konusunda da uzun süre teredütünü atamadı. Mayıs 1945'te Cezayir'in Constantine bölgesindeki ulusal direniş başladığında FKP, "kışkırtıcı" olarak nitelendirdiği direnişçilerin cezalandırılmasını istedi. Yine 1954'te Cezayir Ulusal Kurtuluş savaşı başladığında, "barış" çağrısı yapmakla yetindi. Fakat Cezayir'in bağımsızlığına değinmedi. 1956'da Komünist(!) milletvekilleri hükümetin Cezayir'e sınırsız yetkilerle donatılmış özel savaş birlikleri göndermesini onayladılar. Bu tavır 1957'ye kadar sürdü. (Sosyalizm ve Ulusçuluk s.265)

Öte yandan Cezayir'de metropollerde çalışan işçilerin durumu diğer toplumsal kesimlere oranla çok daha iyiydi. Örgütlü oldukları sendikalar aracılığıyla bazı hakları güvenceye alınmıştı. Fanon'a göre Cezayir proleteryası kaybedecek şeylere (yaşam standartı gibi) sahip olduğuiçin Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ittifağı olmasına karşın devrimci bir sınıf değildir. Reformisttir ve reformist -özünde işbirlikçi- ulusalcı partilerin tabanını oluşturur. Fakat köyden kopup şehirleri kuşatan işsizlerden, ayyaşlardan, arabulucudan, hırsızlardan, katillerden oluşan lumpen proleterya köylülüğün temel ittifağıdır ve devrimcidir. Fanon ikili karatere sahip olan ve kendini satışa çıkaran bu kesimin devrimin hizmetine alınmaması durumunda karşı devrimin hizmetine gireceğinden hareketle lumpenproleteryaya üzerinde önemle durur.

Fanon ulusal devrimin niteliğini tahlil ederken devrimin sınıfsal karekterini gözden kaçırır. Burjuva demokratik bir muhtevaya sahip olan ulusal Demokratik devrimin temel gücü olan köylülüğün sınıfsal karakteri de Fanon'da siliktir. Fanon'un çizdiği devrim modelinde ulusal burjuvazinin rolü net olarak belirtilmesine karşın, önderliğini küçük burjuvazinin yaptığı bir burjuva demokratik devrimin muhtavası ve iktidarın sınıf karekteri belirtilmemiş ve zorlama bir tutumla farklılaştırılmıştır. Yani Fanon tarihsel rolünü çok iyi tahlil ettiği ulusal burjuvazinin burjuva demokrtik bir devrime damgasını vuracağını görmemezlikten gelmiştir. Ulusal Kurtuluş mücadelesinin önüne bir toplumsal kurtuluş projesi konulmadıkça, Fanon istesede istemese de iktidar burjuvazinindir. Burjuvazi de Fanon'un işaret ettiği gibi, siyasal bağımsızlık görüntüsü altında ülkeyi yeniden sömürgecilere pazarlayacak, yeni sömürgecilerin taşeronluğunu, pezevenkliğini yapacaktır.

Fanon "az gelişmiş ülkelerde parlamento oyunu en başından beri sahtedir" diyor. Bu nedenleaz gelişmiş ülkelerde -sözü edilen ülkeler ulusal kurtuluş mücadelesi sonrası bağımsızlığını kazanan ülkelerdir- "burjuvazinin varlığı ve gelişimi içi gerekli koşulları bulmasına izin verilmemelidir" Fanon'un cirsiyetsiz devleti ve onun siyasal iktidarının burjuvaziden korunması için önerdiği önlemler ise "halkın ayaklanması sayesinde ve halk liderliği altında, yani burjuvazinin çıkarlarına karşı çıkılarak gerçekleştirilebilir." Fanon'a göre batılı anlamda laik ve eğitimli bir burjuvazi sermaye birikimi yaratabilir. İdeoloji üretebilir. Fakat bu olgu az gelişmiş ülkeler için geçerli değildir. Fanon'un iktidarının sınıf karakteri belli olmadığı gibi, iktidarı burjuvaziden koruyacak olan kitlelerin sınıf karekteri de belli değildir. Deyim yerindeyse Fanon'un iktidarı ve kitleleri cinsiyetsizdir. Fanon'da temel tıkanıklık, ulusal devletin burjuva muhtevasını dönüştürecek, siyasal bağımsızlık bayrağı altında kapitalist köleliği geliştirecek burjuva diktatörlüğünü yıkmayı hedefleyecek bir toplumsal dönüşümü yani sosyalizmi görmemesi noktasında ortaya çıkmaktadır. Sömürgeci boyundurluktan kurtulduktan sonra sömürgeci ülkelerin ekonomik ablukası altında her türden burjuva diktatörlüğü aracılığla devrimin kazanımlarının sömürgecilere pazarlanması, burjuvazinin pezevenklikten daha yüksek pay alması olgusu günümüzün "yeni sömürgecilik" olarak adlandırılan olgudur. Bu nedenle bütün ulusal kurtuluş mücadeleleri toplumsal kurtuluşla taçlandırılmadığı süreyce kapitalist köleliklten kurtulmak olanaklı değildir. Fanon'un da belirttiği gibi bu durumda ortaya çıkan köle tipi "azat edilmiş" yeni bir köle tipidir.

Sömürge Koşullarında Ulusalcı Partiler

Günümüzün çok tartışılan olgularından biri olması itibarıyle Fanon'un sömürge koşullarında ulusalcı siyasal partilerin tahliline ilişkin görüşlerinin aktarılmasında fayda görüyoruz. Zira önümüzdeki tarihi tecrübelere rağmen birileri hala sömürge koşullarında ulusal parti düşleri kuruyor ve düşten öte pratik adım atıyor. Fanon'a göre sömürge koşullarında ulusalcı partiler "...hiç bir zaman silahlı gücün denenmesinin gerkliliğini savunmazlar, çünkü amaçları sistemin radikal bir bir şekile değiştirilmesi değildir. Pasifistler ve yasalcılar

aslında düzenin, yeni düzenin yandaşlarıdır-fakat sömürge burjuvazisinden tek bir talepte bulunurlar:" Bize daha fazla güç verin". Şiddet konusunda seçkinlerin kafası net değildir. Sözlerinde şiddet yanlısı, davranışlarında reformisttirler." "bu siyasal partilerle sömürgecilik arasındaki diyalog hiç bir zaman yokolmaz" Ulusal kurtuluş mücadelesinin yükseldiği koşullarda "ulusalcı" partiler, mücadelenin barajlanması ve yarattığı nimetlere konmak için uzlaşma ve görüşmeleri gündeme sokarlar. Şiddetin herşeyi yok ettiğini, her şeyin tehlikeye girmedenuzlaşmaya varmak gerektiğini" savunurlar. "savaşın öbür tarafında olmaktan asla vazgeçmeyen bu halkın partisi kendisini görüşmelerle uzlaşma arasında parande atarken bulur, çünkü bu parti sömürgecilikle ilişkiyi asla koparmamaya çok dikkat etmektedir"

Ulusalcı partiler ulusal kurtuluşun üzerinde yükseldiği radikal kitlelerden uzak durmaya, onların taleplerini programlaştırmamaya özen gösterirler. Kendileriyle şiddet arasında net bir ayrılık koyarlar. sömürgeci devlet bastırma dönemlerinde bu partilerin liderlerini tutuklar. Kitlelerin taleplerini X ya da Y'yi serbest bırakın düzeyine indirir. Fakat genel kural olarak bu tutuklama olayı pek akıl karı olmadığı için (kitlelerin sokağa dökülmesi ve şiddete yönelmesi tehlikesini içirdiği) tercih edilmez. Tutuklanması durumunda öncelikle kitlesel direniş kırılır. Peşinden statükonon sinsi koruculari olan bu liderler serbest bırakılır. "serbest bırakılan liderler taca çıkarlar. ..Sahtekar bir tutum takınarak "susturulmuş ulus adına konuştuklarını" söylemeye kalkışırlar. Genel bir kural olarak sömürgecilik bu liderleritanrının bir nimeti olarak açık kollarla karşılar,bu kör ağızları sözcü halie dönüştürür ve iki dakikada bağımsızlık bahşeder; tabii düzeni yeniden tesis etmelir koşuluyla."

Fanon sömürge koşullarında ulusalcı partilerin temel işlevlerini net olarak gösterdikten sonra sömürgeci ülkelerin "hak bahşetmelerine"de açıklık getiriyor. Sömürgecilerle koşullara ve mücadelenin durumuna göre girilecek diyaloğun muhtevasının iyi tahlil edilmesi gerektiğini söylüyor. Zira kazanımların pazarlanması ve sömürgeci statükonun kalıcılaştırılmaına yönelik uzlaşmaları "ilkeyi teslim etmek'" olarak niteliyor.

"İngiliz Hükümeti Kenya Ulusal Meclisi'nde Afrika halkına bir kaç koltuk daha bahşetmeye karar verdiği zaman, ingiliz hükümetinin ödün verdiğini söylemek için ya iyice iki yüzlü olmak gerekirdi ya da iyice cahil. Asıl ödün verenin Kenya halkı olduğu açık değilmidir? Gerekiyorsa yerli, sömürgecilikle bir uzlaşma kabul edebilir, fakat asla bir ilkeyi teslim edemez" Çünkü "yerli, sömürgeciliğin asla bir şey almadan vermeyeceğini kavramak zorundadır" Fanon "bir kısmımız sömürgecilerle dirsek teması yaparken sömürgecilikle savaştan bahsedilemez"'(s.240)der.

İlk Kurşun Teorisi

Fanon'da sömürge insanının sömürgecilere karşı kendisini şiddetle ifade ettiği zaman,kendi köle kişiliğini de öldürdüğünü ve özgür insanı yaratma eylemini başlattığını belirtmiştik. Fanon'un bu tezi İsmail Beşikçi'nin "ilk Kurşun Teorisi"nin kaynağını oluşturur. Beşikçi'ye göre 1984 yılında Eruh-Şemdinli baskınında sömürgecilere sıkılan kurşunlar, düşürülmüş Kürt ulusunun kendi düşürülmüşlüklerine sıktıkları ilk kurşundur. Oysa Fanon'a baktığımızda ilk kurşun ideolojik bir anlam taşıyor. Üstelik Fanon ulusun tarihindeki ilk pasif direnişleri bile sömürgeci sisteme karşı ulusun kendini yaratma eyleninin başlangıcı sayar. Bu eylemleri bugünün mücadelesinin olgunlaşmasına yardımcı olan eylemler olarak görür. "Azgelişmiş ülkelerde daha önceki kuşaklar sömürgeciliğin erozyonuna hem direndi, hem de bugünün mücadelesinin olgunlaşmasına yardımcı oldu. Suskunluklarını ve pasifliklerini düşünerek babalarımızı anlamama ve onların eylemini önemsizleştirme alışkanlığından kurtulmalıyız. Babalarımız o zaman ellerinde hangi silah varsa onunla yapabildiklerince en iyi savaştılar; ve mücadelenin yankıları uluslararası alanda yankılanmamaşsa, bu suskunluğun nedeninin kahraman olmamaları değil, zamanımızın temelden farklı uluslararası durumu olduğunu kavramalıyız. (...) Sömürgeciliğin sırtını yere getirmeye karar veren biz olduğumuzdan, tarihsel misyonumuz bütün ayaklanmaları, bütün umarsız eylemleri, kan gölünde boğulan bütün başarısız girişimleri kutsamaktır." der. Bu uzun alıntıdan da anlaşılacağı gibi Fanon geçmiş bütün mücadelelerin bugüne akan, dolayısıyla bugünü yaratan özlerini tespit ederek sahiplenir. Oysa Beşikçi'de ulusal direnişin tarihi 1984'tür. 1920'de Koçgiri'de sıkılan kurşun, 1925'te Azadi'nin sıktığı kurşun, 1930'da Hoybun'un sıktığı kurşun, 1938'de Seyit Rıza hareketinin sıktığı kurşun, Mahabat'ın, Doğu ve Güney Kürdistan'daki istikrarlı direnişin yeri yoktur. Kuzeyde 1970'lerde başlayan ideolojik inşaa üzerinde temellenen Ulusal Uyanışın yeri yoktur. 1984 öncesizdir....

Kişilik Tahlilleri Modası

Bildiğimiz gibi toplumsal mücadelenin bunalım dönemlerinde bireyci kuramlar moda kuramlar olarak piyasaya çıkar. Bu kuramların büyük çoğunluğu kişilik tahlilleri üzerinedir. Varoloşçuluk, sivil toplumculuk, Fromculuk ya da Froydculuk gibi. Türkiye'de 12 Eylül militarist cuntası sonrası uzun süre bu kuramlar tartışıldı. Toplumsal kurtuluş mücadelesinin ağır bir darbe yediği, dünya çapında sağ bir rüzgarın estiği koşullarda, toplumcu kuramın yerine içe dönüklüğü ve düzenin kabulünü içeren bireyci kuramlar türer. Burjuvazi bu kuramları yaymak ve tartıştırmak için bütün kanalları açar. Bağımlı kapitalist ülkelerde -özellikle bazı geleneksel değerleri de yaşatan ülkelerde- bireycilik ve onun üstünde temellen psikyatri içerikli kişilik analizleri, insanın , insanın geleceği olduğu düşüncesinden, insanın insanın kurduğu düşüncesine yer değiştiği koşullarda, küçük burjuvazinin insan kişiliğini öğrenme ve onu esir alma dürtüsü ön plana çıkıyor. Yani insanı çözersem, onu yönetirim. Sınıf adına sınıfı yönetmeye soyunan küçük burjuvazi, bu eylemde başarılı olmayınca, büyük burjuvazinin kendisini yönetmesine razı olup, kendisinden daha güçsüzleri yönetme iddiası peşinde koşar.

Bugün Kürdistan'da da kişilik çözümlemeleri gırla gidiyor. Bu anlamda bu tehlikeye işaret ettikten sonra, sömürge insan kişiliğini, onun eyleminin kişiliği dönüştüren muhtevasını, aydınların mücadele içindeki serüvenlerini öğrenmek için Fanon'u mutlaka okuyun diyoruz.

B. Boran

Stêrka Rizgarî'yi oku • okut - bixwîne • bide xwendin!

ÇUKOBİRLİK'te DİRENİŞ!

Çukobirlik yemekhane işçileri 4.9.1994 tarihenden bu yana başlayan direnişlerini 8.9.1994 tarihinde net olarak oturma eylemine dönüştürdüler.

Sorun ihaleyi kazanan firma Yemas'ın sahibinin (veya yöneticisi Meral Kula) açıklamalarından sonra başladı. Meral Kula açıklamalarında; "Doğu ve Güneydoğu kökenli bir tek işçi istemiyorum. Bir tek alevi ve solcu kalmayacak. Buraya kendim işe alacağım 60 MHP militanıyla geleceğim, 5.250.000 olan ücret asgari ücrete inecek. Önceki taşeron firma döneminde ömzalanan sözleşmeyi tanımıyorum. Bayan işçi istemiyorum. Sendikalı işçi olmayacak" gibi ifadeler kullandığı öğrenildi. Hatta iş vaadinde bulunduğu işçilerin Çukobirlik'e kadar geldikleri, fakat işçilerin direnişiyle karşılaşınca oyunun bozulduğu öğrenildi.

Meselenin bir yönü de ihale konusundaki söylentiler;ihalede yolsuzluk olduğu, Çukobirlik Genel Müdürlüğü ile Yemaş arasında ihaleye ilişikn danışıklılık olduğu iddialar oldukca yayılmış durumda. Çukobirlik Genel müdürü'nün basına "olayın bizimle ilgisi yok. Kaldı ki sözleşme bir önceki firma tarafından imzalanmış. Bu yeni firmayı bağlamayabilir." şeklindeki açıklamaları ve isterse şimdi yemekhane işçisi olanları atabileceğini kendi kadrosuyla gelebileceğini söylemesi bu iddiaya güç katıyor.

Ayrıca ihaleye katılmak için gerekli bütün işlemlerini yerine getiren ihaleye katılması önünde maddi veya resmi hiçbir engel olmadığı halde ihale dışı tutulan, ihale günü salondan uzaklaştırılan Sini yemekçilik "Bizi ihale dışı tutmaları katılan girmaların anlaşmalı olduğunu ortaya koyuyor. İhaleye ilişkin belge bilgilerimle savcılığa suç duyurusunda bulunacağım." şeklinde konuşuyor.

İşçiler eylemlerinin taleplerini şöyle sıralıyor.

1- Daha önce imzaladığımız sözleşme geçerli olacak. çünkü ihaleye katılan tüm firmalara bu sözleşmenin varlığı bildirilmiş. Bundan habersiz olmaları imkansız.

2- Sözleşmedeki tüm maddeleri aynen istiyoruz. Örneğin;

a) Ücret 5.250.000 olacak

b) Sosyal haklarımız mevcut olacak.

c) çalışan 183 işçi olduğu gibi kalacak.

sendikanın (Oleyis) bu olaylar karşısında tavrı şu yönde; "Bizim Çukobirlik yönetimiyle sorunumuz yok. Mesel ihaleyi alan firmadan kaynaklanıyor. Gerekirse ücret asgari ücrete indirilebilir. İşlerinden olmamaları koşuluyla görüşmelere de devam edeceğiz."

Fakat ihalenin şaibeli olduğu yönünde ve bundan da Çukobirlik Genel müdürlüğü'nün (Bu müdür ihaleden sonra atandı. Mustafa Gökçedağ. Olay bundan önceki yönetimi daha çok bağlar)danışıklı olduğu iddiası sözkonusuyken ve yapılan açıklamalarda da(genel müdürlükçe yapılan açıklamalarda) firmanın tavırları olumlu bulunurken, ayrıca Yemas'ın "Ben yemekhaneyi sıfır (boş) alma teminatı aldım." sözleri de varken genel müdürlüğü bu sorundan ayrı görmek doğru görünmüyor.

Ayrıca Oleyis Genel Merkez Danışmanı Hüseyin Toka'nın sosyalist basın mensuplarına "siz sadece burada haber yazmak için izlersiniz. Herhangi biri öneride bulunmaya hakkınız yok, suz kim oluyorsunuz ki?" gibi hatta bazen düzeysizliğe varan "sizi buradan attırırım." sözlerinde kendini ortaya koyan anlayışın, işçileri şimdiden ufak tefek bazı haklarda durdurmayı amaçladığını gösteriyor. Ayrıca sendikanın olay sadece Yemaş'ın yanlışları üzerinde durdurmasının bu nedenini da Oleyis'in kendisinin de bu ihaleyi alabileceğini (ihale İptal edilirse) söylemisiyle bağlantılı olabilir.

İşçilerinde, işinden atmaktansa asgari ücrete razı olmak gibi eğilimleride var. Gerçi bunu söyleyenler sadece bir bölümü. Diğer bölümlerden işçiler gelen yemekleri almayarak destek sunuyorlar. Boya-basma Bölümü 9.9.1194 tarihende hiç yemek almadı. İplik bölümünde ve diğer bölümlerden kısmen de olsa destek var. Fakat sonuç alıcı yönde bir günlük şalter indirme gibi bir eylem sözkonusu değil. Oysa ki ancak böyşle bir destek sonuç alıcı olabilir.

Bu olay içerisinde üzerinde durulması gereken iki nokta da şu; Birincisi, Kürt işçileri istememek hem işçiler arasındaki bütünlüğü bozmaya yönelik, halkların kardeşliğine gölge düşürmek ve Kürtlereyaşayabilecekleri hiçbir yer bırakmamak, yani Kürdü-Kürdistan'ı yoketme politikalarının bir parçasıdır.Bunu görmek gerekiyor.

İkincisi de sözde MHP'li-demokrat ikilemi yaratılarak işçileri asıl hedeflerinden saptırmaktır. Sonuçta LHP'li değilde Sosyal demokrat bir taşeron tercih edilecek bir konuma getiriliyor. Bu konuda geçmişte düşülen hatalara düşülmemelidir.

Son günlerde sendika ile taşeron firma arasındaki görüşmeler sonuç vermeyince olaya valilik el koydu. İşçilere 12.9.1994 tarihine kadar mühlet vererek sendika ve Yemaş'ın aralarında sorunu çözmesi için çaba harcanması istedi. 12.9.1994 tarihende olaya el koyduğunu söyleyen Bakanlık ihaleyi iptal ettiğini açıkladı. Genel Müdürlük sendikaya ihalenin iptal edildiğini duyurdu. Bu haberden sonra işçiler zafer kazandıkları düşüncesiyle son derece rehavete kapıldılar!

Çukobirlik yemekhanesi işçileri (183), başlattıkları direnişe çok kötü bir protokolle son verdiler. 183 işçinin 125'i yemekhanede çalıştırılarak, 25'i geçici olarak Çukobirlik'in diğer bölümlerine dağıtılacak, 33'ü ise işten atılacak, 31.5.1994- 30.5.1994 yürürlük tarihli sözleşme askıya alındı. Belirlenen ücret 3.250.000 TL'dir ve 5.9.1995 tarihine kadar geçerlidir. Aslında önümüzdeki günlerde asgari ücretin yükselmesi sözkonusu. Fakat protokoldeki tarih itibariyle asgari ücret ne olursa olsun bu işçiler bu ücretle çalışacaklar. Yine önemli bir nokta da sözde eleman fazlalığı nedeniyle 55 işçi atılırken işverenin kendisinin işe aldığı 70 işçiden söz ediliyor.

Sendika i;şe alınacak 125 işçiden Toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan haklarından vazgeçtiklerine dair ibarname alacak vs. Sendikanın eylem boyunca geliştirdiği tavır oldukça geri idi. İşçiler eyleme başladıklarıtarihlerde iki vardiya yemek dağıtmadılar. Daha sonra Çukobirlik genel müdürlüğünün görüşmesi sonucu sendika "özverili "olmak adına işçilerin elindeki silahı almış oldu ve işçiler genel müdürlüğün getirdiği (Ki bu da kesin değil Yemaş'ın da olabilir.) yemekleri dağıttılar. Bu aşamadan şonra zaten zorlayıcılıkları kalmadı. İkinci olarak da sözde ihalenin iptal edildiği söylemi ile işçilere eylem yerleri terk ettirildi ve kapı dıyşına atılmalarına neden olundu. Daha sonra da sözde, Yemaş ile anlaştıklarını kamuoyuna duyurarak "zafer" kazanıldığını söylediler. Ama imzalanan protokol zaferden çok teslimiyeti belgelemektedir. İlginç olan bir başka şey deişçiler protokolün içeriğini net olarak birgün sonra öğrenebiliyor. İçlerinde 20- 25 yıllık sendika deneyimi olan Rıdvan Budak vs. gibi insanlar olan sendika yöneticilerinin bu protokolü "deneyimsizlikten" veya başka yetmezliklerden imzaladıklarına inanmak mümkün değil. Bu eylem bilinçli olarak kırıldı. Bitirildi. Aslında tüm bunlara meydan veren yine Türkiye Devrimci Hareketinin sessizliğidir.

Stêrka Rizgarî/ Adana

GÜNAH KEÇİSİ BİR KAVRAM : "TAKTİK"

Son dönemlerde "taktik" kavramı çokca kullanılıyor. Özellikle Kürdistan solu bu kavramla pek haşır neşir. Hemen hemen her politik manevra, her siyasal açılım bu kavramla açıklanır oldu. Kavramın yüklendiği anlam bir yana, kavrama yüklenen anlamlar doğal olarak kavramın içini boşalttı. Öyleki, taktiğin nemenem bir şey olduğu artık iyice anlaşılmaz hale getirildi. Dünün radikal bağımsızlıkçıları, sömürgeci parlamentoyu meşru göreme, sömürgeci devletin dayattığı sınırları kabul etme tavrını taktik kavramıyla açıklar oldular. Tabi taktik bu olunca stratejinin ne olduğu sorulmuyor artık. Çünkü taktik stratejiyi boğmuştur. Başka bir deyişle, taktik strateji olmuştur.

Kürdistan solunda bu tavır genellikle "UKM'nin geldiği düzey, uluslararası durumdaki gelişmeler" gibi ifadelerle rasyonalleştiriliyor. Bu gelişmelere bağlı olarak mücadele de tarz ve yöntem zenginliği adı altında yeni politikalar belirleniyor. Fakat çok geçmiyor ki, sözü edilen gelişmeler taktik sahiplerini eli boş göndermesin...

Lenin; "Tarih zaman zaman cilve yapsa bile , bu, tarihi tahlil etmeye girişen kişilerin düşünce cilveleri için mazeret olamaz." (1)diyor. İşte bizim Kürdistan'lı tahlilciler de taktik adını verdikleri politik yönelimleri tarihin cilveleri üzerine inşa ediyorlar.

Koşulları tahlil etmedeki politik körlük, taktiklerin de cilvelere uğraması sonucunu doğuruyor.

Belirli toplumsal koşullarda sınıflar mücadelesinin ana yönünü belirleyen strateji, tabi ve onun hizmetindeki mücadele yöntem ve biçimi olarak taktik, askeri birer kavram olarak siyasi terminolojiye yerleşmiştir.Strateji ve taktik sınıf mücadelesinin çözüm araçları olduğuna göre, öncelikle sınıf mücadelesinin özünü oluşturan çelişkiyi ve marksistlerin çelişkileri ele alış ve çözüş yöntemlerini incelemek gerekiyor.

Lenin; "gerçek anlamda diyalektik, nesnelerin özündeki çelişmelerin incelenmesidir." (2) diyor. Bu diyalektiğin temel yasasıdır. Hareketin kendisi çelişmedir. Çelişme doğayı tanımlayan temel faktördür. Çünkü çelişme gelişmenin motorudur. Buna çelişmenin evrenselliği ilkesi denir. Maddenin hareketinin her biçimi gözden geçirilirken, hareketin diğer biçimleriyle olan ortak noktaları dikkate alınmalıdır. Şeylere ilişkin bilgimizin temelini oluşturan, maddenin hareketinin özel noktaları vardır. Yani hareketin bir biçimiyle, öteki biçimleri arasında ki nitelik farkıdır. "Bu özel çelişki, o şeyi bütün öteki şeylerden ayıran özel niteliği oluşturur."(3). Bu çelişmenin özgüllüğü ya da özelliği ilkesidir. Çelişmenin evrenselliği ilkesi mutlaktır ve temel çelişmede ifadesinin bulur.

Çelişmenin özelliği, şeylerin özelliği, şeylerin özel nitelikteki çelişmesini içerdiğinden, yani farkı gösterdiğinden, çözümününde fartlı yöntemlerle sağlanması gerekmektedir.

Bu şeyin gelişmesinin temel nedeni, o şeyin bağrında taşıdığı çelişmedir.Fakat bu şeylerin dışsal etkilere kapalı olduğu yada dışarıdaki gelişmeleri etkilemeyeceği anlamına gelmez. Onlardan etkilenir ve etkiler.

Toplumsal dönüşümün motoru, toplumun iç çelişmeleridir. Üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişki de, eski ile yeni arasındaki çelişki de ifadesini bulan bu olgu dış nedenlerden etkilenir ve onları etkiler. "materyalist diyalektik, dış nedenleri değişmenin koşulu, iç nedenleri ise değişmenin temeli olarak görür. Dış nedenler iç nedenlerin aracılığıyla etkili olurlar." (4) Çelişmenin evrenselliği özelliği, toplumsal mücadelede üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki antagonizmada ifadesinin bulur. Çelişmenin özgüllüğü (özelliği) ise toplumların özgün yapısından kaynaklanan antagonizmayı ifade eder. Bu çelişki baş çelişki olarak adlandırılır. İşte, askeri birer kavram olarak strateji ve taktik, çelişmelerin tarafları olan sınıf ve tabakaların birbirleriyle ilişki ve mevzilenişi ve nihayet bu çelişkilerin çözüm programlarıyla yöntemlerini kapsarlar. Belirli tarihi koşullarda, belirli bir ülkede, sınıf ve katmanlar arasındaki ilişki ve çelişkilerin tahlili, sınıf ve katmanların mevzilenmesi, uluslararası koşullar ve bu koşulların ilgili ülkedeki etkileri, gelişmenin yönü o ülkedeki devrimci programın konusunu oluşturur. Devrimci programın direktifleri doğrultusunda yönlendirilen, ulusal ve uluslararası planda mücadele eden güçlerin değerlendirilmesine dayanan stratejiyi, doğan ve gelişen güçler ilişkisinde en iyi sonuçların elde edilebilmesi için devrimci hareketin yönelmesi gereken genel yönü saptar. Ezilen kesimler ve müttefiklerinin mevzilenme planını ortaya koyar, savaşı yönetir. Strateji devrimin bir aşamasından diğer aşamasına geçişle değişir. Buna karşılık belirli bir aşama boyunca esas olarak değişmeden kalır.

"Strateji devrimin temel güçleri ve onların yedekleriyle ilgilenir... Siyasi stratejinin görevi, işçi sınıfı hareketimizin izlemesi gereken ve proleteryanın programdaki hedeflere erişmek amacıyla düşmana indirilecek en elverişli ana darbeyi gösteren esas yönü tesbit etmektir."(5)

Hareketin kendisi mekanik değildir. Sınıflar arasındaki çelişkiler de, sınıfların mevzilenişi, donanımı, ulusal ve uluslararası koşullar, gibi değişik iç ve dış etkenlerin altında belirlenir. Sınıf mücadelesi hiçbir zaman düz ve doğru gibi bir seyir izlemez. Devrim yolu engebeli, zik zaklı, inişli çıkışlıdır. Strateji, genel olarak vuruş yönünü, yani programatik hedefi gösterirken, taktik bütün bu iniş ve çıkışlarda, alçalma ve kabarmalar dönemlerinde devrim güçlerinin -tabii ki temel güç olan proleteryanın- alacağı tavrı tesbit eder. Yeni durumdaki değişiklikle birlikte eski mücadele ve örgütlenme biçimleri, eski şiarlar yerini yeni mücadele ve örgütlenme biçimlerine, yeni şiarlara bırakır. Fakat bu bütünüyle eskinin yadsınması değildir. Eskinin tahlili, yeninin duruma uyarlı olarak eskisiyle kaynaştırılmasıdır. Hiç kuşkusuz bu gereklilik, stratejinin buyurduğu bir gerekliliktir. Taktik, stratejinin talimatları doğrultusunda, mücadelenin birikimlerini dikkate alarak, her belirli anda somut mücadele durumuna en uygun mücadele biçimlerini ve yöntemlerini tesbit eder. "Taktik, değişmeleri ve kaynaşmalarıyla proleteryanın mücadele ve örgütlenme biçimleriyle ilgilenir. Devrimin belirli bir aşamasında taktik, devrimin kabarması ve alçalmasına göre , yükselmesi veya gerilemesine göre birçok kez değişebilir."(6)

Demek ki, strateji belirli bir dönem boyunca - devrimin belirli bir aşaması boyunca- değişmeden kalırken, taktik, toplumsal mücadelenin seyri içinde birçok kez değişir. Her yeni durumda, yeni mücadele ve örgütlenme yöntemlerinin gerekliliğinin getirdiği zorunluluk taktiklerin değişmesini zorunlu kılıyor. Fakat bu değişiklik, stratejinin direktifleri doğrultusundadır ve stratejik başarının hazırlanması amacına uyarlıdır. Taktiğin konjonktürel durumlara uygun en doğru mücadele ve örgütlenme yönteminin, şiarların tesbiti ve uygulamaya sokulmasında ifadesini bulan anlamı, onun anlık geçici çıkarlara tabi olduğu, ya da anlık siyasi etkileri amaçladığı anlamına gelmez. Çünkü devrimci mücadelenin yöntemleri, mücadelenin genel amaçlarına, program hedeflerine bağlıdır. Ondan bağımsız yada onunla çelişik olamaz. "'Taktik önderlik, stratejik önderliğin bir parçasıdır ve onun görevlerine ve taleplerine tabidir. Taktik önderliğin görevi, mevcut güçler ilişkisinde stratejik başarının hazırlanması için gerekli olan azami sonuçları almak amacıyla, proleteryanın bütün mücadele ve örgütleneme şekillerinde ustalık kazanmak ve onlardan doğru bir şekilde yararlanmasını güvence altına almaktır."(7)

Devrimci mücadelede, stratejilerin önceden program hedefleri olarak saptanması söz konusuyken, taktikler mücadelenin durumuna, sınıfların mevzilenişine göre belirlendiği için önceden saptanması söz konusu değildir. Taktiklerin tartışılmasının nedenlerinden biri de budur. Belirli bir dönemde, mücadelenin yeni durumu gereği, örgütlenme ve mücadele yöntemlerindeki değişiklik, program hedeflerinden bağımsız ele alınırsa, bu yöntemlerin kendisi amaç haline gelir. İşte, Türkiye ve Kürdistan solunun temel sorunu da budur.

www.kurdishstudies.org

Burjuva demokrasilerinde, burjuva demokratik haklardan yararlanmak reformistler açısından amaçtır. Çünkü onlar kendilerini bu hakların çerçeveleriyle sınırladırmışlardır. Çevrenin sınırı, reformistlerin siyasal eylemlilikler alanlarının sınırıdır. Bu anlamda, burjuvazinin bu alanları açmakta güttüğü amaç da işlevini yerine getirmiş olacaktır; muhalifleri düzen rasyonelleri içinde tutarak ehlileştirmek. Oysa bu alanlar devrimciler için birer mevzidir. Korunması güçlendirilmesi ve genişletilmesi gereken birer mevzi. Kuşkusuz mevzi fetişleştirilirse, reformistlerin durumuna düşülür. Önemli olan devrimcilerin bu mevziye atfettikleri anlam ve bu anlam doğrultusundaki siyasal faaliyetleridir. Burjuva demokrasilerinde bu mevziler, işçi sınıfının siyasal iktidarı fethi amacına uyarlı mücadelesinin yan örgütleridirler. Sosyalist düşüncenin pratiğe dayalı okullarıdırlar.

Lenin; "Partinin taktikleriyle, partinin siyasal tutumunu, yada siyasal eyleminin niteliğini, yönünü ve yöntemlerini kastediyoruz."(8) derken taktiğin programa(stratejiye) olan bağlılığını ve tabiliğini açıklamaktadır. Devrimci mücadelede sağ ve sol sapmaların taktiğe bakış açısı, sınıf mücadelesinin yenilgisini hazırlamaları açısından bir madalyonun iki yüzü gibi bir birine benzer. Reformizm, taktiği stratejiden kopartarak, belirli durumlarda uygulanan mücadele ve örgütlenme yöntemleriyle, şiarları amaç haline getirerek, stratejişi dışlar. Taktiği stratejiye dönüştürür. "Sol" sapma ise, devrimci mücadelenin düz doğru halinde seyrettiğini, zik-zaksız, geri çekilmesiz, bir yürüyüş hattı olduğunu savunarak mücadelenin yeni durumunun gerektirdiği yeni örgütlenme ve mücadele yöntemlerini reddederler. Sonuçta en keskin laflarla "mücadeleyi" savunmalarına karşın, mücadeleden, kitlelerden kaçarak burjuva diktatörlüğünün sürmesini sağlarlar. Onlar "devrimci teoriyi bir eylem kılavuzu olarak değil, bir dogma olarak algılarlar." Sonuçta sağ ve sol sapma bu ortak bileşende bir araya gelirler.

Oysa devrimci mücadeleler zik-zakları, iniş çıkışları, yükselme alçalmaları içerirler. Bunun anlamamak, diyalektiği anlamamak demektir. Kuşkusuz bu dönemlerde uygulanan devrimci taktikler uzlaşmaları, örgütlü saldırı ve geri çekilmeleri, legal ve illegal alanların kullanımını, bu kullanımın döneme özgün yanlarını içerirler. Burada önemli biri olgu olarak uzlaşmayı açmak gerekiyor. Çünkü uzlaşma, neredeyse teslim olmak, stretejiden ödün vermek olarak algılanıyor. "Devletler arası savaşlardan yüz kez daha çetin, daha uzun ve daha karmaşık bir savaş olan uluslararası burjuvazinin devrilmesi uğruna savaşa girişmek ve önceden dolambaçlı yollara başvurmayı, (bir anlık bile olsa) düşmanlarımızı bölen çelişkilerden yararlanmayı, (geçici olsalarda, pek o kadar güvenilir olmasalar da) olası müttefiklerle anlaşma ve uzlaşmaları reddetmek son derece gülünç bir davranış olmaz mı? Bu bugüne kadar ulaşılmamış ve keşfedilmemiş olan bu dağın çetin tırmanışında, bazen zik-zaklar çizerek yürümeyi, bazen geri çakilmeyi, ilkten seçilen doğrultuyu bırakıp başka bir doğrultuyu denemeyi önceden reddetmek gibi birşey değil mi?"(9) Burada uzlaşmada ilkenin teslim edilip edilmediği uzlaşmanın stratejik zafere hizmet edip etmediği önemlidiri. Diğer taktikler gibi uzlaşmada, özünde devrimcilerin güç toplamasına, düşmanlar arasındaki çelişki ve çatışmalardan yararlanmasına, müttefik kazanmasına, daha güçlü ve daha keskin saldırı için zaman kazanmasına yaradığı ölçüde yararlı ve gereklidir. Aksi taktirde uzlaşma ihanete dönüşür. "'Uzlaşma vardır, uzlaşma vardır. Her uzlaşmanın ya da uzlaşma çeşidinin durumunu ve somut koşullarını tahlil etmesini bilmek gerekir. Haydutların yaptıklarını en aza indirmek ve onların yakalanmalarını ve cezalandırılmalarını sağlamak için haydutlara para ve silah vermek zorunda kalmış adamın durumunu, haydutların yağmasından pay almak için onlara yardım eden adamın durumundan ayırdetmeyi öğrenmek gerek."(10) "Sorun bu taktiği, proleteryanın genel olarak bilincini, devrimci ruhunu, savaşma yeteneğini düşürecek değil, yükseltecek biçimde uygulamayı bilmektir."(11) Kürdistan solunda taktik, kavramın karşılık geldiği tarihi ve toplumsal anlamlar soyutlanarak, en masum anlatımla pragmatizmin kurbanı bir politik manevra düzeyine indirgenmiştir. Bu ya da şu gücün düşmanla arasındaki ilişki ve çelişkileri tahlil etmek, çelişkilerden yararlanmak kuşkusuz önemli bir görevdir. Fakat çelişkilerden yararlanma ile çelişkilerde taraf olmak farklı şeylerdir. Hele hele düşmanlar arasındaki çelişkilerden yararlanmak politikası ise çok daha hassas olmayı gerektiriyor. Kürdistan'da ulusal direniş tarihi, direniş güçlerinin sömürgeci ülkeler arasındaki çelişkilerden yararlanmak politikasında derin handikapların tarihidir aynı zamanda. Çokca eleştirdiğimiz KDP'ler pratiği buna örnektir.

Kürdistan sağı olarak tanımlayabileceğimiz reformist anlayışların, ideolojik ve siyasal perspektiflerinin temelinin oluşturan uzlaşmacı, reformist tezlerin sol-sosyalist jargonla kamufle etmek gibi bir zorunluluk yoktur. Adında "Sosyalist" kelimesi bulunmakla birlikte, programında sosyalizmin ruhuna rahmet okutan PSK istisna, Kürdistan sağı, politikalarını kamufle etme gereği duymuyor. Fakat kendisini, sosyalist-radikal bağımsızlıkçı olarak tanımlayan kimi parti ve örgütler bütün söylemlerine rağmen pratik politikalarda ve program hedeflerinde yer yer Kürdistan sağının çok gerisinde bir duruş göstermelerine karşın, sözü edilen radikal bağımsızlıkçılık ve sosyalistlik iddialarını sürdürüyorlar. Kendilerini PDK-Hevgirtin ve PSK gibi sağ partilere göre tanımlayan bu partiler, sağa tabiliğin doğal sonucu olarak da ayrım noktalarını pratik sürece müdahale güçleriyle ölçüyorlar. Radikallik ve sosyalistliğin ölçüsünü pratik sürece müdühalenin somut ifadesi olan silaha sarılmakla ifade ediyorlar. Kürdistan gibi sömürge bir ülkede sömürgeci statünün parçalanması ve yeni toplumun yaratılması programının hayata geçirmenin önündeki engelleri ortadan kaldırmanın temel araçlarından biri olan silah, sözü edilen ideolojik ve siyasal parspektifin hizmetinde olduğu sürece radikal bağımsızlıkçılık ve sosyalistlik iddiasının altını doldurur. Ancak silah, siyasetin hizmetinde olmadığı, daha doğru bir ifadeyle silahın hizmetinde olduğu ideolojik siyasal perspektif böyle bir muhtevaya sahip olmadığı zaman, hareketin silahlı ve kitlesel olması, onun radikalliği ve sosyalistliğinin ölçüsü olamaz. İşte Kürdistan solunun radikal bağımsızlıkçılık ve sosyalistlik iddiasını taşıyan kesimlerinde bugün için radikal-bağımsızlıkçı ve sosyalist ideolojik siyasal mevzileri hızla terketme eğilimi içinde olduğu halde, silah ve kitlesellik hala radikallik ve sosyalistlik iddiasını kanıtı sayılıyor. Bu kesimler. kitleler ve radikal bağımsızlıkçı sosyalist hareketler karşısında, sahip oldukları sağ politikaları"taktik" kavramıyla açıklamayı alışkanlık haline getirdiler. Stratejiyi dışlayan bu eğilim "taktik"i bütün siyasal günahlarının havale edildiği bir günah keçisine çevirmiş durumda.

Taktiğin sağ politikaları gizleyen bir kamuflaj malzemesi olarak kullanıldığı durumları şu alt başlıklar altında sıralamak mümkün:

a) Türkiye'nin bütünlüğü içinde Kürt sorununun çözümü tezi;

Kürdistan solunda sağa savrulmanın ilk adımı sömürgeci statünün kabul edilebilir olarak görülmesinde ifadesinin bulan ve bu statüyü meşru kılan "Türkiye'nin bütünlüğü"nün kabulü tezidir. Resmi ideolojiye teslimiyet anlamına gelen bu anlayış, Kürtleri ulus, Kürdistan'ı ülke olarak görmemektir. 1.Paylaşım Savaşı'nın devamında dört sömürgeci devlet tarafından paylaşılan ve bu statüsü emperyalistlerce garantiye alınan Kürdistan, ülkesinin parçalanmışlığı olgusunu meşru gören bu anlayış, sosyalistlik bir yana, burjuva demokratik bir talep olan Ulusların Kendi Kaderlerini Serbestçe Tayin Hakkı'nı savunmamak noktasında demokrat bile olamaz.1960'lı yıllarda Kuzey kürdistan coğrafyasında "doğulu" aydın hareketi olarak ortaya çıkan ve PSK pratiğinde doruğa ulaşan bu anlayış, günümüzde "Türkiye'yi parçalamak istemiyoruz... Türkiye'nin bütünlüğü içinde kendimizi ifare etmek koşuluyla silahı bırakmaya hazırız." söylemleriyle kendini PKK ile ifade etmektedir. Bu yazının konusu bu tezin doğruluğunu yanlışlığını tartışmak olmadığı için kısa bir vurgu yaptıktan sonra, konumuzla ilgili yanına geçeceğiz. Bu tezi savunan siyasal eğilim bunu "taktik"le açıklamaktadır. Oysa bu tez, bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan programında ifadesini bulan stretejiyle temelden çelişmektedir. Taktiğin stratejiyi esastan dışladığı bu durum, taktik olarak ifade edilen bu tezi strateji haline getirmiştir.

b) Legal siyaset ve parlamentoya bakış açısı;

Türkiye'de Kürdistanlıların legal siyasi mücadele olanaklarını kullanmaları hususu öteden beri tartışılmaktadır.Sömürgeci Parlamentonun legal demokratik bir mücadele alanı olup olmadığı sorusuna verilen yanıt ise Kürdistanlı güçler arasında eskiden beri radikalizm ve reformizmi ayıran bir turnosol kağıdı işlevini görmüştür. Radikal bağımsızlıkçı ve sosyalist muhtevalı siyasi hareketler, sömürgeci politikaların mutfağı olan sömürgeci parlamentonun teşhiri ve reddi temeli üzerinde yükselen bir seçim siyaseti ile meşruluğu temel alan legal mücadele anlayışını savunurlarken, reformistler parlamentoyu meşru kılan bir seçim siyaseti ile sömürgeci sistemi yeniden üreten düzen partilerinin kuyruğuna katılmışlar ve statükoyu korumaya uyarlı yasalara sadakati esas alan bir anlayışı savunmuşlardır. 1991 yılı erken seçimleriyle birlikte kervana kendisini radikal bağımsızlıkçı ve sosyalist olarak niteleyen PKK'de katıldı. Kürt ulusunun kendisiyle sömürgeci parlamento arasında zora dayalı siyasi bağı koparıp, düzen partilerini tabela patrisi durumuna düşürdüğü koşullarda, bu köleliğin bağının yeniden tesisi, HEP-SHP ittifağını "taktik" adına savunun PKK tarafından sağlandı.

Parlamento KUKM'nin stratejik hedeflerinden biriyken, sömürgeci parlamentoyu "demokratik bir mevzi olarak" gören ve meşru kılan anlayış,

sözü edilen stratejik hedefi dinamitlemektedir. Bugün bu anlayış halen legal parti içinde yoğun olarak savunuluyor. Gerilla edebiyatı yaparak siyaset sahnesinde yer alan bazı aklı evveller, onbinlerce şehidin uğruna savaştığı bağımsız-sosyalist Kürdistan programını, sömürgeci parlamentoya attıkları adımlarla, bu parlamentoyu demokratik mücadele mevzisi olarak gören ve meşrulaştıran sığ anlayışla ne denli dinamitlediklerini henüz farkedemediler.

c) Sömürgeci ülkelerle girişilen tehlikeli ilişkiler;
Ortadoğu'da yalnızlık ve yalıtılmışlık içinde ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesini vermek, kuşkusuz zordur. Bir taraftan parçalar arasındaki kan bağlarının kesik olması, diğer tarftan parçalardaki eşitsiz gelişimin, ulusal muhalefet güçleri üzerindeki tezahürü, sömürgeci ülkelerin KUKM'ye karşı tam bir mutabakat içinde olmaları durumu, sömürgeci ülkelerdeki toplumsal muhalefetin cılızlığı ve sosyal şoven niteliği, bölge üzerindeki çekişen emperyalistlerin statükoyu korumaya uyarlı politikaları burada belirteceğimiz başlıca zorluklardır. Bu zorluklar ancak, bütün parçaları kapsayan ulusal bir ortak duruşla, ulusal cephe ile aşılabilir. Sömürgeci ülkelerin birbirleriyle olan sorunlarına yaslanarak, çelişkilerin yarattığı çatlaklardan sızarak politika yapmak, sonuçta iradeyi sömürgecilere sunmak gibi esaslı bir tehlikeye yol açabiliyor.
Örnekse; stratejik hedef olarak belirlenen "Bağımsız- Birleşik- Demokratik - Kürdistan" tezi, sömürgeci ülkelerle girişilen ilişkilerden dolayı, üstlenilen parçadaki ulasal mücadelenin peşin ipoteğini dayatıyor. Bu dayatma, parçacı bakışı, parçayı esas alan politikayı zorunlu kılıyor. İzlenen politikaya "taktik" adı verilse bile, özünde stratejiyi dışladığı için, taktik artık strateji olmuştur. Daha açık bir ifadeyle yeni strateji "tek parçada ulusal mücadele, diğer parça ya da parçalardaki sömürgeci statüyü kabul". Bunun günümüzdeki en yakıcı örneği, Güney Kürdistan Önderliğinin durumudur. Aynı hata PKK'nın Suriye ve İran ile ilişkisinde de mevcuttur.
Taktik adına ilkenin teslimi, KUKM güçleri arasında oldukça yaygın bir anlayıştır. Kürdistan'ın dört sömürgeci devlet tarafından parçalanmış, parçalar arasındaki kan bağının mayın tarlaları, dikenli teller ve tampon bölgelerle kesilmiş olması ve bütün bunlara ek olarak bu statünün emperyalizmin jandarması BM tarafından korunması olgusu, tek tek parçalarda kurtarılmış bölge yaratma sorununu daytmaktadır. Bu zorluğu rasyonelleştiren KUKM güçleri, tarihimizde sıkça görüldüğü gibi, sömürgeci ülkeler arasındaki çelişki ve çatışmalardan yararlanmak adına, sömürgeci ülkelerden herhangi birinde üstlenmektedirler. Bu üstlenme ilgili hareketlerin, sözü edilen sömürgeci ülkelerin rasyonelleri içinde biçimlenmesi, denetimleri içinde hareket etmesi sonucunu doğurmuştur. Bu hareketler sömürgeci ülkelerle girişilen bu ilişkiyi kitlelere kabul ettirebilmek için de PKK örneğinde görüldüğü gibi ilgili ülkeleri "anti-emperyalist" olarak sunmaya kadar varan bir ideolojik taviz içerisine girmişlerdir. PKK, yakın döneme kadar bu sıfatı İran ve Suriye sömürgecileri için çekinmeden kullanıyordu. Sömürgeci bir devletin nasıl anti-emperyalist olabileceği ise asla sorgulanmıyordu. Suriye ve İran etkisiyle dünyaya nizam verme iddiasında olan islam ideolojisi ve bu ideoloji içinde kabile konfederasyonları döneminde iktidar kavgasının tezahürü olan Alevilik, ilericilik olarak gösterilebiliyor, adında işçi kelimesi bulunan ve sosyalist olduğunu savunan bu parti sosyalizm ile "kitlelerin afyonu" olan dini uyumlaştırabiliyordu. Üstelik yeni bir keşifmişcesine... Tabi bütün bunların sık sık tekrarlayacağımız gibi, bütün günahların havale olduğu "taktik" kavramıyla açıklıyordu.

d) İttifaklar siyaseti;
Kürdistanlı siyasi hareketler içinde dostunu düşmanları arasında seçmek tavrı geleneksel ve yaygın bir tavırdır. Yukarıda sömürgeci statünün korunması için alternatif politikalar üretmekle görevli "aydın" etiketli şahsiyetlerle de tehlikeli ilişkiler kurulmakta ve bu ilişkiler her zaman olduğu gibi "taktik"le kamufle edilmektidir. Sözgelimi, Kuzey Kürdistanlı örgütler arasında diyalogun çatışma derecesinde kesik olduğu, örgütlerin birbirlerini "ajan, işbirlikçi. sömürgeci faşistlerin piçi" olarak nitelediği günlerde, sosyal-şoven türk soluna büyük bir tolerans gösterilmiştir. Özellikle PKK tarafından, kendisi dışındaki Kürt örgütleri en ağır ithamlarla dışlanıp imhaları için fetvalar çıkarılırken, sömürgeci devletin ajanları ve arabulucuları Bekaa ve Bar Elias'ta ağırlanmakta ve kendilerine övgüler düzülmekteydi. Yine sömürge mahkemelerinde"partimiz orduyu parçalamak bir yana, orduyu düşman ilan edenlerin adreslerini de göstermiştir.(...) Partimiz ayrılıkçılığa ve bölücülüğe karşı kararlı tutumu, Doğu bölgesindeki çeşitli illerimizin vali, emniyet müdürü ve sıkıyönetim komutanlarınca da kabul ve ifade edilmektedir.(...) Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın hazırladığı "Apocular iddianamesi"de buna tanıktır. Bu iddianame bizim dikkat çektiğimiz ve ortaya çıkardığımız gerçekler üzerine kurulmuştur. Buna Sıkıyönetim Mahkemeleri şahittir. Diyarbakır ve Maraş PKK davaları bizim sunduğumuz veriler üzerinde yükselmektedir."(12) diyerek ihbarcılığını gizlemeyen Doğu Perinçek, ihbarlarıyla Diyarbakır zindanlarında işkence çekmiş gerillalar tarafından Bekaa'da hazır ola geçirilerek askeri törenle karşılanmıştır. Bu muhbir tescilli bir karşı devrimci olarak gittiği Bekaa'dan "devrimci" lider olarak dönmüş, PKK önderliği tarafından kendisine itibarı iade sağlanmıştır. PKK önderliğinden aldığı icazetle Kürdistan coğrafyasında örgütlenme imkanı bulmuştur. UKM'nin ağır saldırı altında olduğu bugün ise, devlete politika üretmek ve UKM'ne küfürler savurmak rolüne devam etmektedir. Bu örnek bile PKK'nın benzer programlara sahip Kürt örgütlerini "ajan, işbirlikçi" diye niteleyip dıştaladığı koşullarda, bilinçli bir düşmanla taktik adına girdiği ilişkilerin vehametini göstermektedir.
1980'li yılların başından itibaren emperyalizmin cepheden saldırısıyla başlayan ideolojik tahribat, reel-sosyalizmin çöküşünden sonra ideolojik ve siyasal mevzilerin terki ve emperyalist-kapitalist rasyonallerin kabülü eğilimine yol açtı. Türkiye solunda güçlü bir ricat eylemi şeklinde gelişen bu eğilim, KUKM'nin dinamizminden dolayı Kürdistan solunda başta güçlü yankılar yaratmadı. Ancak mücadelenin dengeleri zorladığı ya da ağır saldırılar altında kan kaybettiği koşullarda, fiili önderliği üstlenen PKK gibi örgütlerin program yetersizliği ve siyaset küçümseyen tavrı ciddi tıkanıklıklara, tıkanıklıklar ise çoğu kez olduğu gibi ideolojik ve siyasal tezlerin terkine yol açtı. Mevzi terki ve siyasal irtica ise sol/sosyalist terminolojiyle oyun oynamak, terminolojiyi tarihsel ve toplumsal anlamlarından arındırmak ve kavramların içini boşaltmak pahasına kamufle edilmeye çalışıldı. Daha dün "Bağımsız-Birleşik-Demokratik-Sosyalist Kürdistan" peşinden "federasyon", bu sözlerin daha mürekkebi kurumadan "ifade özgürlüğü koşuluyla Türkiye'nin bütünlüğü içinde birlik", ardından "siyasal çözüm", onun ardından "sağcılaşma tehlikesi var. Siyasi çözümden sözetmek ihanettir.".. PKK için siyaset artık Nisan 1 Şakası'dır. Bu şakalar uyum sağlayanların vay haline...
Siyasal tıkanıklığı besleyen başlıca etkenlerden biri, Kürdistan'ın uluslararası sömürge konumu ve mücadelenin yanlızlık ve yalıtılmışlık içinde vuruşa vuruşa kendine mevzi açması zorunluluğu iken, diğer bir nedeni ise, Kürdistan'daki en geniş güçleri Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Projesi etrafında birleştirecek özgücü esas alan ciddi bir ideolojik ve siyasal perspektife sahip olmamaktır. Böyle bir ideolojik ve siyasal perspektifi dinamitleyen diğer bir etken ise, siyasetin emrinde olması gereken silahın siyasetten bağımsızlaşması, gittikçe siyasete hakim olmasıdır. Bu durum her ne kadar silahın siyaset üretmesi olarak gözükse de, özünde silahı kumanda eden bir siyaset olmadığı için gittikçe başıbozuklaşması, geleceği programlayan bir proje olmadığı için günü kurtaracak dar projelerin aracı haline gelmesi demektir. İşte PKK gibi bazı Kürdistanlı örgütlerin "taktik" olarak nitelediği stratejik değişikliklerinin -daha doğru bir ifadeyle, program düşmesine tekabul eden strateji değişiklikleri- temelinde de bu etkenler yatmaktadır. Pek doğal olarak program düşmesi mücadelenin yakarıda sıralanan zorlukları gözönünde bulundurulduğunda, demoralizasyon ve yılgınlık üretir. Çünkü sağ rüzgar kitlelerin ve kadroların direnişçi ruhunun zehiridir.

Celal Şervan

DİPNOTLAR
1- Lenin, Bir adım ileri, iki adım geri. Sol Yay. s. 226
2- Lenin'den aktaran Mao Zedung Seçme Eserler Cilt 1, s.396
3- Mao Zedung Teori ve Pratik. Sol Yay.
4- a.g.e s. 31
5- Marks, Engels, Lenin, Stalin Strateji ve Taktik. Aydınlık Yay. s. 28-29
6- Stalin, Leninizmin İlkeleri. Sol Yay. s. 28-29
7- a.g.e s.48
8- Lenin, Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği, Sol Yay. s.14
9- Lenin, Komünizmin Çocukluk Hastalığı "Sol" Komünizm. Sol Yay. s.66
10- a.g.e s.28
11- a.g.e s.70
12- TİKP Davası İddianame ve Sorgu. Av. Hüseyin Gökçesalan, Şenay matbaası 1981 s.125-140

DANASÎNA KOVARÊN KURDÎ LI EWROPA

Di vê demê de li Ewropa bi dehan weşanxane û kovarên kurdî hene, ew di hêla ziman, wêje û çanda Kurdî de karên hêja dikin. Bi sedan nivîskarên kurd li ser ziman, çand û dîrokê lêkolîn dikin, berhemên hêja diafirînin.

Ji bo pêşteçuna zimanê Kurdî, kovar û pirtûkê Kurdî rolekê girîng tînin cîh. Di her awayê de pêşveçûn bi xebata xwendekar û ronakbirên Kurd ve girêdayî ye.

Ew buwe bîst, sîh sale ku kurd ji ber sedemên aborî û siyasî koç kirine û hatine li Ewropa yê cîwar bune. Henîk buyerên girîng, wek şerê di navbera Îran û Irakê, li Tirkiyê hatina cunta ya leşkerî li ser hukum, bun sebeb ku Kurd terka welatê xwe bikin û bên Ewropa.

Di piştê sala 1980' yî de ên ku derketin derveyî welat pirraniya wan mirovên siyasî bû. Kesên rewşenbîr di nav wan de pirr bu. Qabîlîyeta wan ya nivîsandinê hebû. Ewan dest pê kirin di kovarên Kurdî de nivîs nivîsandin. Ji bo gramatîka zimanê Kurdî û ronahîkirina dîroka kurd û Kurdistanê xebatekî baş hate kirin û hêj jî têt kirin û berdewam dike. Xebat nahê sekinandin û dê di her warê de bimeşe.

Ji sala 1960'tî virve nêzîkê sed kovarên kurdî derçûne. Ji wan kovarên henîk jê nuha dernakevin. Ezê li ser ew kovarên ku nûha derkevin bi kurtî bisekinim. Lê ên ku nûha jî derdikevin, li ser wan dê henîk dirêj bê sekinandin û di hêjmara wan ya dawîyê de çi heye bê qalkirinê. Emê xwendevanan agahdar bikin ji kovarên ku hêj jî dijîn û weşana xwe berdewam dikin.

Emê danasîna kovarên Kurdî di sê demên salborî de bidin û dawiyê jî li ser ew kovarên kurdî yên ku hîn jî derdikevin bisekinin. Berîya ku ez ji dema 1960'tî dest pê bikim, bi kurtayî ezê qala kovara "Dengê Kurdistan" bikim. Li gor ku Dr. Nureddîn Zaza me agahdar dike, ev kovar, bi tîpên latînî kovara kurdî ya pêşîn bu ku li Ewropa derketîye.

Kovara "Dengê Kurdistan" kovarekê mehane bû. Ji sala 1949 heya 1950 dom kiriye û 12 hejmar derketîye. Ji sala 1950'yî hetanî sala 1956'a li Ewropa tu kovarên Kurdî derneketiye. Di sala 1956 an de civata xwendevanên Kurd Li Ewropa "Kurdistan" derdixin. Lê ev kovar pirranîya nivîsandinên wê bi zimanê îngîlîzê û hinek jî bi kurdiya zarawayê soranî buwe. Hetanî sala 1963 tu kovar bi kurmancî derneketîye. Di sala 1963 an de kovara "Hêvîya Welêt" derdikeve...

Di dema 1960 û 1970'î de Kovarên Kurdî

HÊVÎYA WELÊT: Di sala 1963 an de di bin berpirsîyarîya Hemreş Reşo de ev kovar derketîye. Kovara Hevîya Welêt tenê 3 hejmar hatîye weşandin. Di van her sê hejmarên kovarê de gelek helbest, çîrok, metelok, meqalên siyasî û li ser dîrokê nivîs derketine. Ev kovar çanda kurdî dewlemend kiriye.

ÇÎYA: Kovara Çîya di navbeyna sala 1965 û 1970'î de 8 hejmar derketîye. Li ser qapaxa kovarê dinîvîse ku "Çîya kovara çanda kurd e"

Çîya kovareke hêja bû, di dema xwe de ji bo ziman, dîrok û çanda kurdî xebateke hêja kiriye. ji bo doza gelê Kurd ev kovar di wexta xwe de xizmetekê baş kiriye. Di kovarê de quncika dîrokê, a çîrokan, a bûyeran û pirr beşên din hene.

Ji bo danasîna kovara Çîya û kovara Hevîyê Welêt, ezê nivîsekî dirêj ya taybetî binivîsînim û herdu kovaran hejmar bi hejmar şîrove bikim, li ser naveroka wan dirêj bisekinim û rola wan a ku di wexta xwe de anîne cîh, bînim zimên.

Di dema 1970 û 1980'î de Kovarên Kurdî

RONAHÎ: Di sal 1971' an de derket. Hetanî sala 1978'a hat weşandinê. 24 hejmarê Ronahîyê derçû. Bi zimanê Kurdî û Tirkî bû.

BRUSK: Di sala 1977 û 1978'a de 8 hejmar derket. Bi kurdî û Tirkî bû.

RABUN: Bi zimanê Kurdî û Tirkî di sala 1975'a de 2 hejmar derket.

STÊRKA SOR: Bi 3 zimanan, kurdî, tirkî û swêdî di sala 1977 û 1979 an de 9 hejmar derket.

AZADÎ: Ev kovar xwerû bi zimanê Kurdî bû. Ji sala 1978 hetanî 1979 an 9 hejmar derket.

ŞOREŞGÊR: Bi zimanê Kurdî Hu Erebî di sala 1978 an de 1 hejmar derket.

RIZGARIYA KURDÎSTAN: Ji sala 1979 hetanî 1982 bi zimanê kurdî û tirkî 19 hejmar derket.

DENGÊ KOMELÊ: Di sala 1978 an de bi Kurdî û Erebî 1 hejmar derket.

ROJA KURDİSTAN: Xwerû bi zimanê Kurdî bû. Di sala 1979 an de 2 hejmar derket.

PÊŞREW: Bi zemanê kurdî û erebî di sala 1972 an de 1 hejmar derket.

RÊYA RAST: Xwerû bi zimanê kurdî bû. Ji sala 1977 hetanî 1981 15 hejmar derket.

PALE: Bi zimanê Kurdî û Tirkî ji sala 1978 hetanî 1981 an 9 hejmar derket. Kovara Pale him bi tîpa xwe kovarekê xweş bû, him jî bi naveroka xwe kovarekî dewlemend bû. Ev kowar wek hemû kovarên din di hêla ziman, dîrok, çand û edebî da xizmetekê baş kir. Naveroka kovara Pale bi her awayî pirr xurt bû. Her hejmara wê 80-90 rûpel bû.

Ji sala 1980'î û bi vir de

Piştê sala 1980'î di hêla weşandina kovarên kurdî di Ewropayê de pêşveçûnekê mezin heye. Di vê demê de ji çilî(40) zêdetir kovar derketine. Lê nuha pirrê wan kovaran dernakevin. Ji sala 1980'î û vir de, di nav 48 kovarên ku derketine de tenê 10 kovar nuha derdikevin. En din dernakevin. Kovarên ku ji sala 1980'î û bi vir de derketine ev in:

DENGÊ YEKÎTÎYÊ: Bi zimanê Kurdî û Tirkî di sala 1983 an de 9 hejmar derketiye.

TÊKOŞER: Bi çar zimanan, kurdî,tirkî, fransî û flamanî derketîye. 42 hejmar hatine weşandinê.

ÇARÇIRA: Xwerû bi zimanê Kurdî, bi zarawa soranî, kurmancî û dimilî, bi alfaba latînî û erebî di sala 1986 an de 4 hejmar derketiye.

NEWROZ: Bi kurdî î swêdî di sala 1986 an de 1 hejmar derketiye.

SERXWEBÛN: Di sala 1982 an de derket. Heta nuha 134 hejmarê wê derketiye. Bi zimanê kurdî û tirkiye. Hêj jî ev kovar derdikeve.

BERBANGÊ KURDISTAN: Di sala1984 an de 1 hejmar derket. Kovarekê siyasî bû. Piştê vê hejmara yekem qet derneket.

REWŞEN: Kovara çand û edebî ye. Xwerû bi zimanê Kurdî ye. Ji sala 1988 hetanî nuha 9 hejmar derketiye. Piştê hejmara nehan ev kovar li Ewropa weşana xwe da seknandinê û bi eynî navî li Stenbolê ji nuve derket. Rewşen a ku li Stenbolê derketiye heta nuha 6 hejmar derçuwe.

RÎZGARIYA WELAT: Di sala 1985 an de bi zimanê kurdî û tirkî 10 hejmar derket.

DEM: Bi zimanê kurdî û elmanî di sala 1985 an de 6 hejmar, di sala 1986 an de 8 hejmar, hemû li ser hev 14 hejmar derket.

GAZİYA WELAT: Di navbeyna 1980 û 1983 an de bi kurdî û tirkî 9 hejmar derket.

STÊR: Di sala 1983 an de, xwerû bi zimanê kurdî 3 hejmar derket.

DEMOKRATÊ ŞOREŞGER: Bi kurdî û tirkî di sala 1986 an de 1 hejmar derket.

ÇI BIKIN?: Di sala 1981 û 1982 an de 5 hejmar derket, kovara siyasî a Troçkîstan bû.

DEMOKRAT: Bi kurdî û tirkî di sala 1988 an de 8 hejmar derket.

NUÇENAME: Di sala 1984 an de xwerû bi zimanê kurdî 6 hejmar derket.

KURDISTAN: Bi kurdî û erebî di sala 1983 an de 1 hejmar derket.

HEWAR: Ev kovar ewil di girtîxana eskerî ya Diyarbekir de ji alî Mazlum Dogan û hevalên vî bi destnivîs hatiye derxistinê. Paşê li Ewropa ji nuve hat çapkirin. Hewar 7 hejmar derketîbû. Nivîsên wê hemû tirkî bû.

JÎN: Bi zimanê kurdî û erebî di sala 1985 an de derket. 20 hejmar

hat weşandin.
RIZGARÎ: 9 hejmarê wê berîya 1980 li Tirkiyê derket. Hejmara dehan di sala 1988 an de hat weşandinê. Heta nuha 29 hejmar derketiye. Ev kovar hêj jî derdikeve.
DÊRSIM: Bi zimanê kurdî bû. Di sala 1988 an de 3 hejmar derket.
HEVKARÎ: Bi kurdî sala 1987 an de 4 hejmar derket.
YEKÎTÎ: Di sala 1980'î de 2 hejmar derket. Bi kurdî bû.
MIZGÎN: Bi zimanê kurdî û elmanî bû. Di navbeyna 1983 û 1986 an de 4 hejmar derket.
QÊRÎN: Hejmara yekemîn di sala 1981 an de derket. Hetanî sala 1982 an 7 hejmar hat weşandinê. Bi zimanê Kurdî û Tirkî bû.
RASTIYA KURDİSTAN: Bi zimanê tirkî 9 hejmarê wê derket di sala 1987 an de.
YEKÎTÎYA SOSYALÎST: Di sala 1984 an de derket. Bi zimanê kurdî û tirkî bû. Hemû 18 hejmar û çend hejmarên taybetê derket.
YEKÎTÎ: Di sala 1983 an de bi zimanê kurdî, tirkî û erebî 6 hejmar derket.
WEKHEVÎ: Di sala 1981 an de bi zimanê tirkî 2 hejmar derket.
XEBAT: Beriya sala 1980'î li welat 7 hejmarê wê derket. Paşê di sala1985 an de bi eynî navê li Ewropa hejmara wê ya 8 derket. Hemû li ser hev 18 hejmar derket, kurdî û tirkî bû.
HÊVÎ: Bi zimanê kurdî (zarava kurmancî, soranî û dimilî) di sala 1983 an de derket. Heta niha 7 hejmarê wê derketiye.
BERHEM: Ji sala 1988 an hetanî sala 1992 12 hejmarê wê derket. Nuha bi eynî navê li Tirkiyê 3 hejmar derketiye. Bi zimanê tirkî û kurdî ye. Kovarekê lêkolînîye. Bi piranî hêrêma Dersimê lêkolîn dike.
RÊNASÎ: Kovara enformasyonê bû. Di sala 1984 an de 10 hejmarên wê derket. Bi zimanê kurdî, zaravayên kurmancî û soranî bû.
DENGÊ WELAT: Bi zimanê kurdî û tirkî di sala 1988 an de 2 hejmar derket.
ALA YEKÎTÎ: Di sala 1988 an de derket. Hetanî sala 1992 an 28 hejmarê wê derçuwe.
HEVÎYA GEL: Hejmara wê ya yekem di sala 1986 an de derket. Hetanî sala 1991 an 37 hejmarên wê derketin. Bi zimanê kurdî û tirkî bû.
DENGÊ KURDISTAN: Xwerû bi zimanê tirkî bû û 14 hejmar derket.
BINGEH: Bi zimanê kurdî û tirkî di sala 1987 an de derket. Hemû li ser hev 5 hejmar derket.
NIŞTÎMAN: Di navbeyna sala 1983 û 1985 an de 12 hejmar derket. Paşê demekê dirêj rawestiya. Di sala 1990 meha îlonê de dîsa ji hêjmara 13 dest bi weşanê kir. Hetanî sala 1992 an 22 hejmarên wê derketine. Bi zimanê kurdî û tirkî ye.
HÊZA WELATPARÊZ: Hejmara wê ya yekem di sala 1988 an de derket. Hetanî sala 1991 an 8 hejmarê wê derketin. Kurdî û tirkî ye.
RÊYA ŞOREŞ: Di sala 1984 an de derket. Bi kurdî û tirkî 12 hejmar derket.
TÊKOŞÎNA SOSYALÎST: Di sala 1989 an de hejmara wê ya yekem derket. Bi zimanê kurdî û tirkî hemû 7 hejmar derçû.
KAVA: Beriya sala 1980'î 4 hejmarên wê li Tirkiyê derketîbû. Di sala 1981 an de bi eynî navî 4 hejmar jî li Ewropa derket. Hemû li ser hev 8 hejmar derketiye. Kurdî û tirkî ye.
CUDÎ: Bi kurdî û tirkî di sê mehan carekê derdikeve. Kovar Cudî kovarekê îslamî ye û ew xwe dengê Kurdistana Îslamî bi nav dike.
TÊKOŞÎN: Ewil li Tirkiyê 5 hejmarê wê derketin. Di sala 1983 an hetanî sala 1986 an 3 hejmarê wê li Ewropa derket. Bi zimanê Tirkî bû.
ROJA WELAT: Hejmara wê ya yekem di sala 1977 an de li Tirkiyê derket. Hetanî sala 1978 12 hejmar derçû. Di sala 1984 an de bi eynî navê li Ewropa ji hejmar 13 ve dest bi weşanî kir. Hetanî sala 1986 an 38 hejmarê wê derketin.
PÊŞENG: Beriya sala 1980'î 4 hejmarê wê li welat derket. Piştê 1980'î li Ewropa derket, hetanî sala 1990 78 hejmarên wê derket.
RÎYA AZADÎ: 44 hejmarê wê beriya 1980'î li Tirkiyê derket. Ev kovar li tirkiyê navê wê "Özgürlük Yolu" bû. Heta niha 134 hejmar derket.
KURDISTAN PRESS: Di sala 1986 an de dest bi weşanê kir. Du heftedê carekê derket û 8 meh jî wek rojnemekê hefteyî weşanê xwe kir. Heta niha 93 hejmarên wê derketiye.
DENGÊ KOMKAR: Hejmara wê ya yekem di sala 1979 an de derket. Hetanî sala 1992 a 142 hejmarê wê derketiye.
KURMANCÎ: Xwerû bi zimanê kurdî ye. Heta nuha 12 hejmar derket.
BERXWEDAN: 3 hejmarê ewil xwerû bi kurdî bû. Hejmara yekem di sala 1982 an de derket. Heta sala 1992 an 154 hejmarê wê derketiye. Nuha tenê bi zimanê Tirkî têt weşandinê.
ROJA NÛ: Ewil bi zimanê kurdî û tirkî bû. Paşê xwerû bi zimanê kurdî derket. Hejmara wê ya yekem di sala 1978 an de derketîbû. Heta niha108 hejmar derket, hêj jî derdikeve.
ARMANC: Di navbeyna sala 1979 û 1986 an de 62 hejmar bi zimanê tirkî û kurdî derket. Paşê xwerû bi zimanê Kurdî derket. Hetanî nuha 132 hejmar derketiye. Hêj jî weşanê xwe berdewam dike.
BERBANG: Hejmara wê ya yekem di sala 1982 an de derket. Xwerû bi zimanê kurdî (zarava kurmancî, soranî, dimilî) ye. Bi du elfeba derdikeve. Hetanî sala 1992 a 85 hejmar derketiye.
WAN: Xwerû bi zimanê kurdî (sê zaravaye). Di sala 1992 an de 3 hejmar derketiye.
NÛDEM: Kovara hunerî, edebî û çandî ye. Hejmara wê a yekem di sala 1992 an de derketiye. Tê de nivisên bi zaravayê dimîlî jî heye. Heta nuha çar hejmarê wê derketiye.
DÎDAR: Di sala 1992 an de 4 hejmarê wê derketiye. Kovara ciwana ne. Bi elfeba latînî û erebî derdikeve.
RONAHÎ: Bi zimanê kurdî û elmanî, hêj nuh hejmara wê ya yekem derket.

Kovarên Zarokan

HÊVÎ: Di navbeyna sala 1981 û 1984 an de bi zimanê kurdî 15 hejmarên wê derketin.
HÊLÎN: Bi zimanê kurdî 14 hejmar derket. Hejmara wê ya yekem di sala 1982 an de hat weşandinê.
KULÎLK: Di sala 1980'î de hejmara wê ya yekem derket. Hemû li ser hev 44 hejmar derçû. Kovara Hêvî, Helîn û Kulîlk ji bo zarok û kesên ku nuh hînî xwendin û nivîsandina zimanê xwe yê zikmakî dibun derdiketin.
Li Ewrupa di nav civata Kurd de yekemîn car bû ku kovarekê kurdî bi destên zarokên Kurd yên şagirt hatibû weşandinê.

Kovarên Pêkenînê (Mîzahî)

ÎSOT: Di navbeyna sala 1985 û 1987 an de 9 hejmar derket. Bi zimanê Kurdî bû.
ZENGÎL: Di sala 1985 û 1986 an de 8 hejmarê wê bi zimanê kurdî derket.
MÎRKÛT: Di sala 1985 an de 3 hejmar derket. Kovara Mîrkût bi henekî nivîsand ku Elvîs Presley Kurd e. Rojnama Tirka ya herî mezin a rojane Hurriyet bi rastî bawer kir û nîv rûpel xwe kir xeber ji bo vî tiştî û gote "Ka binêrin Kurd Elvîs Presley jî dikin Kurd!"

Kovarên Kurdî yên ku hîn jî derdikevin

Min di destpêka vê nivîsê de gotibû ku ezê li ser kovarên Kurdî yên ku hin jî derdikevin bisekinim û hejmara wan ya dawîyê bidim danasinê. Lê ji ber ku ev nivîs dirêj bû, ezê tenê navê ew kovarên ku hêj jî derdikevin binivîsînim. Di nivîsêkî din de hejmarên wan kovaran ya dawî bidim danasînê. Kovarên ku hin jî li Ewropa derdikevin ev in:

Berbang, Armanc, Nûdem, Roja Nû, Kurmancî, Dîdar. Evan kovaran xweru bi zimanê Kurdî derdikevin.
Ên ku bi zimanê kurdî û tirkî hêj jî derdikevin ev in:
Serxwebûn, Berxwedan, Hêviya Gel, Rizgarî, Ala Yekîtî, Ronahî, Jina Serbilind.

Ezê nivisekî taybetî li ser kovarên pêkenînê, nivîsek li ser kovarên ciwanan, nivîsek li ser kovarên jinan, nivisek li ser kovarên çandî û edebî binivîsim û wan kovaran bidim danasinê.

Nuha 3 kovarên ciwana derdikevin. 2 kovarên jina û çend kovarên çandî û edebî derdikevin. Di hejmarên wan yên dawî de çi heye, ezê di nivîsekî de binivisînim.

Ji bo vê nivîsa hanê çavkanî, Reşo Zîlan- Pêşdeçûna ziman û Rewşa Weşanên Kurdî li Ewropa, Berbang hejmar;9 û hemû kovarên ku li cem min bun.

LOKMAN POLAT

STÊRKA RIZGARÎ DERGİSİ'NDE YAYINLANAN BİR YAZIYA CEVAPTIR

Değerli Stêrka Rizgarî Dergisi yayıncıları:
Derginizin 3-4, sayısında Dilbilimci Kaya Müştakhan'ın Cemşid Bender ile ilgili bir eleştiri yazısı yayınlanmıştır. (s.63) Bu yazının bir yerinde Dr. Bender'i bilinen görüşlerinden dolayı eleştirenler alt alta sıralanıyor. Hemen belirtelim ki, Bender'i eleştirenlerin tümü aynı amaçla değil, farklı çıkış noktalarıyla eleştirmektedirler. Sağcı ve Devlet görüşünü temel alan eleştiriler olduğu gibi, bizim gibi yurtsever cepheden eleştiri yöneltenler de vardır ve bunlar bir başlık altında sıralanmamalıdırlar.
Sözkonusu yazının bir paragrafında şöyle deniliyor; " Bender yaratmaları mı Kürt yaratmaları mı?" (Evrensel Kültür Dergisi, s. 26, şubat 1994) C. Bender, bu cevabında şahsiyet yapmakta, yazara hakaret etmekte ve orjinal yazısında Edip Polat'ı, Daimi Cengiz'i, Haydar Avcı'yı ve H. Dilane'yi "Özel Tim " olarak nitelemektedir. (Bknz. Evrensel Kültür, s. 28, Nisan 1994),(Stêrka Rizgarî, s. 3-4, Haziran -Tirmeh 1994, s.63.) Hemen altında yer alan bir başka paragrafta da "Bender, Edip Polat'ı Resmi ideolojiyi savunmakla suçlamaktadır." deniliyor. Bu yazıdan hareketle, Evrensel Kültür Dergisi'nin ilgili sayısına (28. sayı) bakılmış.
C.Bender'in tezleriyle ilgili daha önce bazı dergilerde onunla tartışmalarımız oldu. Şubat, Mart, Nisan aylarında bulunduğum cezaevlerinde C. Bender ile mektuplaştık. Bu mektuplaşmada da tartışmalarımız sürdü. Gerektiğinde bu mektuplar yayınlanabilir. Bender mektubunda "bazı görüşlerinde yanılmış olabileceğinden" sözederken, son mektubunda işi hakerete döktü, ard niyet aradığı için ben onunla yazışmayı kestim. Bu yazışmalar sonucu şu kanıya vardım;
Cemşid Bender ciddiye alınabilecek bir insan değildir. Uygarca tartışma seviyesini bile bilmemektedir. Bu nedenle bundan sonrada olaki yazılar yazabilir ve ben hiçbirine cevap vermeyeceğim. Ancak:
Ortada bir iftira ve yalan vardır, kasıtlı bir sözcük kullanma vardır. Bu durumdaki biri zaten acizliğini ve zavallılığını ortaya peşin koyuyor demektir. Ama biz, bugüne kadar hiçbir iftiranın ve küfürün altında kalmadık ve iftirayı, atanın yüzüne her defasında çarptık, resmi ideolojinin suratına yalanlarını çarptığımız gibi.
Bender'i bütün karşı görüş sahiplerinde ard niyet aradığı, hepsini aynı kefeye koyduğu anlaşılıyor. Bize de sataştığında "yönlendirildiğimizden " bahsediyor. Biz bu haddini bilmezliği ve karaçalmayı aynen iade ediyoruz. Ben şahıs olarak onu, o da beni tanır ve şahıs olarak hiç tanışmışlığımız yoktur. Fakat yakın zamana kadar devletle hiçbir sorunlarının olmadığı biliniyor. Böyle mesnetsiz suçlama ve karaçalma iftiralar atabildiğine göre: 1- Ya Cemşid Bender çok tehlikeli bir adamdır ve dürüst aydın kamuoyunun bundan haberi yoktur. Bu durum ciddi olarak yaptıkları, yazdıkları tetkik edilmelidir. 2- Ya da çok kompleksli olduğu için böyle küfürler etmekte, tezlerinin bir kısmının çürütülmesine tahammül etmediği için kuyruk acısı çekerek sağa sola saldırmaktadır. Acaba yazdıklarından dolayı, bugüne kadar bir gözaltı ve tutuklama gelmişmidir? Devletle bugüne kadar hiçbir sorunu olmayanları "özel tim" yapıyorlar, defalarca ceza yiyenleri değil.
Devrimci-Yurtsever kamuoyu Edip Polat'ı tanır ve örgüt üyeliğinden ceza yemesinden, Kürt sorunuyla ilgil yazdığı bütün kitaplarının toplatılmasına kadar gözaltı, tutuklama ve işkencelerle bu yaşına kadar geldiğini de bilir. Ya siz sayın Bender? Kürt Tarihi ve Uygarlığı kitabının yayınlanmasına kadarki süreçte Kürt kamuoyu sizleri tanıyor muydu? Bu yıllara kadar ki geçmişiniz yeterince biliniyormu?
Bender saldırgandır ve bir o kadar da saygısızlık yapıyor. Belliki sırtını belirli güçlere dayamanın rahatlığıyla haraket ediyor ve bir şeylerden geri kalmanın hissiyle davranıp yol almak istiyor. Böyle davranmakla, bugüne kadar varolan araştırmalarından dolayı duyduğumuz saygıyıda ayaklar altına alıyor ve kendi kendini rezil ediyor.
Onun bu çamurundan dolayı şu sonuca varıyorum: Devlet, yıllardır üzerimize yaptığı baskı sonuç vermeyince "kaleyi içten fethetmek" için bizi, bazı küstah yazarlar eliyle birbirimize düşürmek istiyor.
Cemşid Bender, ciddiyetsizleşen bir kişidir artık. Yurtsever kamuoyunun ve Kürt basının bu tür "çamur atan", karaçalmacı ve seviyesiz "yazarlara" sayfalarını açmamalarını diliyor, dikkatli olmamız gerektiğini hatırlatıyorum. Cemşid'le de işimin bitmediğini belirtmek istiyorum.

Edip Polat 5/ 9/1994
Bursa Özel Tip Cezaevi
D-Blok BURSA

TEKZİP

Derginizin 1. ve 2. sayısında Enstituya Kurdî (Kürt Enstitüsü) ile ilgili yazılar, Enstitümüz hakkında yanlış bilgiler içeriyor. Doğrular aşşağıdaki gibidir.
Derginizin 58. sayfasında "Musa anter için saygı duruşuyla başlayan kurultayda, Kaya Müştakhan'ın önerisiyle, ilk kez bir Kürt kurumunda kürtçe toplantı dili olarak kabul edildi." diye yazılıyor.
1- Saygı duruşu içinde Enstitümüzün kurucularından biri ve ilk başkanımız olan Musa Anter'inde içlerinde bulunduğu Bilim ve Özgürlük Şehitleri'nin anısınaydı.
2- Enstitünün kurultayı değil, kongresi yapıldı. Üyelerimizden biri olan Kaya Müştakhan'ın kongrenin Kürtçe yapılması konusunda bir önerisi olmamıştır. Böyle bir öneriyi getirecek bir durum da sözkonusu değildi.
3- Kürtçe, ilk kez bir toplantı dili olarak Enstitümüzün 2. Kongresinde kullanılmadı. Hatırlanacağı gibi Enstitümüzün birinci kongresinde de kongre dili Kürtçeydi. Ayrıca Kurucular kurulu ve yönetim kurulunun resmi dili Enstitünün kuruluşundan bu yana Kürtçe olarak devam etmektedir.
4- Derginizin 1-2 sayısında üyelerimizden A. Beyköylü'den, Enstitü"nün kurucularından biri olarak bahsediliyor. Enstitümüzün kurucuları; İsmail Beşikçi, Musa anter, Cemşid Bender, Mele Süleyman, Abdurrahman Dürre, Feqi Hüseyin Sağnıç, İbrahim Gürbüz ve Yaşar Kaya olma üzere 8 kişiden oluşuyor.
5- Derginizin, 2. sayısının 50. sayfasında, yönetim kuruluna seçilen arkadaşlarımızdan, Mehmet Şafi Ekinci'nin adı M. Şefik Ekinci olarak yanlış yazılırken, Enstitü yönetim kurulunda olmadıkları halde üyelerimizden, Sabah Kara, Selahaddin Mihotuli, Şirwan Reşir, A. Rıza Aslan, Edibe Şahin, Yılmaz Varol, Nijad Yaruk ve Adil Kurt, Enstitü yönetim kuruluna seçilen kişiler olarak azılmışlardır.
6-Enstitümüzün üye sayısı, kongreye katılanların ve dinleyicilerin sayısı çok abartılılı sayılarla yazılmıştır.
Durumu düzeltir bilgilerinize sunarız.

Sekreteriya Enstituya Kurdî

AÇIKLAMA

Değerli Arkadaşlar;
Haziran-Temmuz 1994 sayınızda yayınlanan "Kürt Milliyetçiliğinin Kaynakları ve Şeyh Sait İsyanı" kitabının çevrisi üzerine adlı yazımızda, okuyucu tarafından rahatlıkla görülebileceği gibi, yazının son sütun 22. satırından itibaren orijinal metinden aktarılan tersine çevrileri verilmiştir. Bu çevriler bize aittir. Ve bunları kitabı Türkçeye çeviren çevirmenler tarafından gözden kaçırılmış, Türkçe çevirileri yapılmamıştır. Ayrıca yazının sonunda 4. satır, yani "Cibranlı Halit'in direktifleriyle zehirlenen en güçlü aşiretler bu bölgede idi" cümlesi yine farkedilebileceği yazıda alakasız gibi görünmektedir. Bu cümlede adı geçen kitabın Türkçe çevirisinde bulunmasına karşılık orijinal metinde bu cümleyi karşılayabilecek hiç bir ifadeye rastlayamadığımızdan dolayı oraya aktarmıştık.
Öte yandan orijinal metinden aktardığımız her pasajda ya da cümleden sonra gelen parantez içindeki, sayfa numaralarından birincisi orijinalin, ikincisi de Türkçe çevirisinin numarasını belirtmek içindi...
Bir dikkatsizlik sonucu bütün bunları size yolladığımız yazıda belirtmediğimiz için sizlerden ve okuyucularınızdan özür diliyoruz.

İbrahim BİNGÖL

Değerli Stêrka Rizgarî okuyucuları;
Nisan 1994 ayında yayın hayatına başlayan dergimize, malum nedenlerden dolayı periyodik aralıklarla çıkmamamıza rağmen, yoğun ilgi devam ediyor...
Dergimize ulaşan bir dizi okuyucu mektubuna, şiirine, makalesine düzenli çıkamadığımızdan dolayı yer veremiyoruz. Özür dileriz...
Periyodik çıkabildiğimiz oranda okuyucularımızdan ulaşan mektuplara -zaman aşımına uğrasa da- yer vermeye çalışacağız.
Bir daha ki sayı da buluşmak umuduyla... ***Stêrka Rizgarî***

cemil gündoğan

1924
BEYTÜŞŞEBAP
İSYANI
ve
Şeyh Sait Ayaklanmasına Etkileri

araştırma dizisi
KOMAL

ÇIKTI!

stêrka rizgarî
KOVARA SİYASÎ

Wêneyên Şermezarî û "Lehengîya Mehmetçîk"

1'ê îlonê li her derê dinê wek roja aşîtîya hatîye pejirandin û ji alêyê mîrovên aşîtîxwaz bi çalakîyen cûr be cûr tê pirozkirin. Ji ber ku dewleta Tirk a qolonyalîst heta gewrîya xwe di nav şerekî qirêj de ye û ji ber tawanên xwe yên mîrovî ji aşîtîyê ditirse, pîrozkirina çalakîyên aşîtîxwazan qedexe kir. Dewlata Tirk, ji ber ku şerekî qirêj û neheq didomîne aşîtî li hêlekî, ji daxwaza wî jî ditirse. Hêzen dagirker, îro li Kurdîstanê hemî nirhên mîrovîye xistine bin potalên xwe; sîyaseta rûxîn bi her metodên barbarî û wehşetî, bi terora bêsînor bikartînin. Ev wehşet, ji dagirkirina Kurdîstanê heta îro bê birîn berdewam dike. Dewletên qolonyalîst, serdestîyên xwe yên li ser Kurdîstanê bi tevkuştinên girsî, bi wêrankirina gund û bajaran û bi ruxandinan domandine, hê jî bi van metodan didomînin. Gelê Kurd ji bo mafên xwe yên netewî û demokratî kengê serê rakiribe, kengê li dijî zilm û zordarîyê rabûbe ser pîya dengê wî bi tevkuştinên girsî hatîye birîn. Dijminên gelê Kurd, di pêvajoya serhildanan de bi hemî hêz û pergalên xwe ji bo têkbirina berxwedanên netewî hewl dane xwe. Lê biserneketine; li du her têkçûnê agirê rizgarîya netewî ji nû ve geş bûye.

Yek ji pergalên dewletê di şerê taybetî de li dijî TRNK'ê (Tekoşîna Rizgarîya Netewîya Kurdîstan) tê bikaranîn ji çapamenîya Tirk e. Îro li Kurdîstanê her roj bi dehan sûcê mîrovî di bin postalên leşkerên tirk de, di bin paletên tankan de ne. Çapamenîya Tirk, ji bo veşartina van sûcên mîrovî bi hemî hêza xwe dixebite; Tawanbarên şer wek lehanga diparêze. Roj derbas nabe ku rûpelên rojnameyên Tirk bi nûçeyê lehengîya "mehmetçik" tijî nebe. Rojnamevanên "mehmetçîk" pênûsên xwe ne ji bo aşîtîyê, ji bo dijminatîya gelan û domkirina şerê qirêj wek gule bikartînin; di nivîsarên xwe yên rojane de jehrê vedirşin ser gelê Kurd û daxwazên wî yên netewî.

Wek me li jor jî got, 1'ê îlonê roja aşîtî ye. Divîya ku ev roj bi daxwaza rawestandina şerê qirêj bihata pîrozkirin. Muxabe, çapamenîya Tirk, di vê rojê de jî peyvira xwe ya gijkirina (provoke kirin) şerê qirêj bêkêmasî anî cî. Rojnamevanên "mehmetçîk" ên wek Emin Çölaşan hemî derd û kulên wan dijminatîya gelê Kurd e. Hewce nine ku mîrov behsa wan bike. Lê hinek rojnamevan rûyê xwe maske dikin û li benda keysê disekinin. Yek ji van rojnamevanên bi durû jî Savaş Ay e. Di 1'ê îlonê de Savaş Ay, di programa xwe ya bi navê "A Takımı" de beşek ji şere taybetî anî ekranê. Savaş Ay, wek serleşkerek artêşa Tirk ji serê programê heta dawîyê bi pesn behsa tîmên taybetî û çalakîyên wan kir. Ew tîmên taybetî ku ji hemî nirxên mirovîyê bêpar in, wek kûçikên harbûyî êrîşî gelê me dikin, wek lehangan hatin şanî kirin. Di programê de ser leşkerekî tîmên taybetî bi kuştina penc şervanên Kurd gundîya civandibû, çavê wan bi cendekên şervanên Kurd ditirsand; "mêzekin, baş mêzekin me pênc leş girtin. Dawîya vê rêyê tuneye. Hişê xwe bigrin serê xwe an jî dawîya we teva wê wusa be!" Yek ji van şervanên kuştî jin bû. Cendekê wê rip û rût bû. Ev bûyer dîyar dike ku şerê qirej hatiye qonaxa bêxîretîyê. Êdi hêzên dagirker, hîsên xwe yên wehşî li ser cendekên şervanan têr dikin. Lehengîyên (!) xwe encax karin li ser cendekên me ispat bikin.

Li ser lehengiya leşgerên Tirk mînakek pir baş jî rojnameya "Özgür Ülke" derxist holê. Rojnameya "Özgür Ülke" di 8'ê Tebaxê de di bin sirnameye "bila mîrovî şerm bike!"de penc wêne weşandin. Ev pênc wêne, şerê qirêj a ku li Kurdîstanê didomine, hemû tazîtîya xwe tîne ber çavan. Ev cendekên şewitandî, cendekên perîtî, wehşetî û barbarîya kolonyalîstan derxist holê. "Özgür Ülke", bi weşandina van wêneyên vatinîyek pir giring û mezin anî cî; bi weşandina van wêneyên şermezarî, maskeya rojnamevanên "mehmetçîk" daxist. Yek ji van wêneyên şermezarî pir balkêş e. Divê bi baldarî lê bê nêrtîn. Di wênê de leşkerekî Tirk, bi postalên xwe pê li serê şervanek Kurd - ku bi wehşetî hatîye kuştin û mêjîyê wî li derve ye - kiriye. Bi vi awayî wuçeya (poza) lehengîyê (!) dide. Dema mirov lê mêzedike, mîrov dibê qey dinê wî ava kiriye. Bila mîrovî bibîne ka lehengîya "mehmetçik" çawa ye! Ez dixwazim li ser lehengîya "mehmetçik" behsa bîranîyek bikim. Min vê bîranînê ji şervanek Kurd bihîstibû.

Li Botanê leşgerên Tirk ji bo operasyonê davên ser gundan. Gerilla

li ser rêya vegerê kemîn girê didê. Tîmek jî leşgerên Tirk dikeve kemîna gerillla. Gerilla dixwaze hemî leşgeran teslîm bigire. Lê leşgerên Tirk ji tirsa mirinê teslîmî gerilla nabin. Teslîm nebûna wan ne ji lehengîya wan e. Ditirsin. Lewra roja dest bi leşgerîyê dikin, dikevin bin bandora propagandaya "terorîstî" ya gerilla. Di demek kurt de şer dest pê dike. Di encamê de leşgerek leheng (!) tenê sax dimîne. Ew ji xwe di bin zihareki de vedişêre û ji tirsa mirinê, bi şaşîyek mezin diqîre; "Qumandarê gerilla, ez ketime bextê te, min bibexşîne! Ji bona xatirê xwedê û pêxember min bibexşîne! Tu bi çi bêjî ez ê bi serê wî sond bikim ku ez bêtawanim. Yeqînîya te ji xwedê hebe ku xaltîka min jî Kurd e. Qet nebe min bide xatira xaltîka min û ji bo xatira Kurdîtîya wê min bibexşîne!" Di nav şer de lehenghiya "mehmetçîk" ewqas e. Werin vê pirsê çareser bikin. Ew bi xwe ne Kurd e, dê û bav jî ne kurd in, di malbatê de tenê serê xwe xaltî Kurd? Û "mehmetçîk"ê tirsonek û bizonek xwe sipartîya Kurdîtîya xaltîkê. Rewşa leşgerên leheng di şer de wusa ye.

Bila dayikên Tirk, li wan wêneyên baş binêrin û bibînin ka zaroyên bi wan bi çi awayî ji mîrovîye derdikevin. Roja dest bi leşgerîyê dikin hemî nirxên xwe yên mîrovîyê wenda dikin; diguhêrin makinên kuştinê û robotên bêmêjî. Bila zanibin ku ev heywanên wehşî, sibe dusibe wê bibin bela li serê civata Tirk. Mînaka leşkerên Amerîkê li ber çava ye; hina nehatîye ji bîr kirin. Li Wîetnamê hînî wehşîtî, barbarî û xwinrijandinê bûn. Ev hînbûnîyên xwe li Amerîkê jî domandin. Di nav civatê de bûn potansêlêyên sûcê. Îro ji bo civata Tirk jî ev xeter di rojevê de ye. Di nava civata Tirk de jî nîha de bi hezaran piskopatên ku di şerê qirêj de gihîştine hene.

Bila dayikên Kurd jî li van wêneyên şermezarî bi baldarî mêzekin. Ger ji destê wan be, bila çarçove bikin û veşêrin. bila zarokên wan li wan wêneyên mêzekin û mezin bibin. Bila zarokên Kurd ji niha de bizanibin ku şervanên Kurd, ji bo pêşeroja wan di nav kijan mercan de şer dikin. Bila dayikên Kurd, bi zarokên xwe pir baş bidin fehm kirin ku, serê di bin postal de namusa gelê me ye, cenkên rip û rût tê teşhirkirin kesanî û nasnameya gelê me ye. Bila zarokên me li van wêneyan binerin û mezin bibin da ku têbigihîjin hêzên dagirker serdestîyên xwe bi kijan metodan didomînin....

Nedim Baran